

เครื่องมือประมงของไทย



ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้



เครื่องมือประมงของไทย

โดย

มาซาดาเกะ โอทาวารา
ประเสริฐ มรรษทวิ
อัศนีย์ มั่นประสิทธิ์
บัณฑิต โชคสงวน
ยุทธนา เทพอรุณรัตน์

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ร่วมกับ

บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

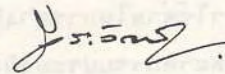


งานสำคัญเบื้องต้นประการหนึ่งในงานพัฒนาการประมง คือ การพัฒนาปรับปรุง เครื่องมือประมงให้เหมาะสมกับชนิดของทรัพยากรสัตว์น้ำ, สภาพะการประมง และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการจับพร้อมกับลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถจับสัตว์น้ำได้ดียิ่งขึ้นและเพิ่มรายได้แก่ชาวประมง มีมากกว่าที่อุตสาหกรรมประมงนิยมใช้อุปกรณ์การประมงจากต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพสูง เข้าช่วยให้ทำการประมงได้สะดวกรวดเร็ว และจับสัตว์น้ำได้เป็นจำนวนมาก แต่หากสภาพทรัพยากรสัตว์น้ำไม่อุดมสมบูรณ์เพียงพอ การใช้อุปกรณ์ดังกล่าวก็จะไม่เกิดผลเท่าที่ควร ทั้งยังเพิ่มค่าใช้จ่ายในการประมงขึ้นอีกด้วย

ศูนย์พัฒนาการประมงตระหนักดีถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้พยายามสำรวจวิเคราะห์อุปกรณ์การประมงที่ใช้อยู่ในภูมิภาค เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มพูนประสิทธิภาพโดยไม่ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้ออุปกรณ์ใหม่ซึ่งเกินกำลังการลงทุนและการดูแลรักษาสภาพโดยชาวประมง งานสำรวจเครื่องมือประมงทะเลของไทยนี้ เริ่มดำเนินการโดยสำนักงานฝ่ายฝึกอบรมของศูนย์พัฒนา มาตั้งแต่ พ.ศ. 2523 และสำเร็จลงใน พ.ศ. 2528 ศูนย์พัฒนา จึงได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือ เครื่องมือประมงของไทยขึ้น เป็นครั้งแรกในเดือนเมษายน 2529 ซึ่งปรากฏว่าได้รับความนิยมและเป็นที่น่าสนใจอย่างกว้างขวางในกลุ่มประเทศสมาชิกของศูนย์พัฒนา สำนักงานฝ่ายฝึกอบรมจึงได้ดำเนินการสำรวจเครื่องมือประมงของประเทศมาเลเซีย เพื่อจัดทำเป็นคู่มือในการศึกษา เปรียบเทียบและจะได้ขยายงานสำรวจค้นคว้านี้ไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

ในการจัดพิมพ์หนังสือเครื่องมือประมงของไทยในครั้งนี้ ศูนย์พัฒนา ได้รับการขอรับรองและความสนับสนุนในการพิมพ์ภาคภาษาไทยจากบริษัทสยามบราเดอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผลิตอุปกรณ์การประมงอันได้มาตรฐาน และให้ความร่วมมือกับสำนักงานฝ่ายฝึกอบรมในการใช้เป็นสถานที่ดูงาน และทัศนศึกษาของนักศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ เกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์การประมงต่าง ๆ อยู่เสมอมา ศูนย์พัฒนา เล็งเห็นถึงเจตนาดีของบริษัทสยามบราเดอร์ที่ต้องการให้พี่น้องชาวประมงได้ทราบถึงเครื่องมือและวิธีการประมงต่าง ๆ ซึ่งรวบรวมไว้ในหนังสือคู่มือนี้ จึงอนุญาตให้จัดพิมพ์ขึ้นได้ตามความประสงค์ และขอขอบคุณบริษัทสยามบราเดอร์ จำกัด ที่ให้ความสนับสนุนในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ด้วย

ศูนย์พัฒนาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเครื่องมือประมงของไทยนี้จะไม่เพียงแต่เป็น เอกสารค้นคว้าของนักศึกษาตลอดจนพี่น้องชาวประมงในการพัฒนาปรับปรุง เครื่องมือประมงของไทย แต่จะ เป็นแนวทางในการศึกษา เปรียบเทียบกับ เครื่องมือประมงอื่น ๆ ซึ่งใช้อยู่ในภูมิภาค เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ที่จะได้จัดพิมพ์ขึ้นในภายหน้า เพื่อช่วยให้งานพัฒนา เครื่องมือประมงรุढ़หน้ายิ่งขึ้นดัง เจตนาต่อไปด้วย



(นายวีระวัฒน์ ทงสกุล)

เลขาธิการ

และ

ผู้อำนวยการสำนักงานฝ่ายฝึกอบรม

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1 ธันวาคม 2529

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	๗
การประมงทะเลของไทย.....	๘
คำอธิบายประกอบ.....	๑๕
เครื่องมือประมงและวิธีการทำการประมงของไทย	
๑. อวนล้อมจับ.....	๒๓
๒. อวนกางกั้นแล้วดึงหรือลาก.....	๖๑
๓. อวนลาก.....	๗๓
๔. อวนยก.....	๑๕๕
๕. แห.....	๑๗๕
๖. อวนลอย.....	๑๘๑
๗. ลอบ.....	๒๕๓
๘. เบ็ด.....	๒๘๕
๙. อวนรุน.....	๓๐๘
๑๐. ทราย.....	๓๒๑
เอกสารอ้างอิง.....	๓๓๒

คำนำ

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าในท้องทะเลมีทรัพยากรอาหารอยู่เป็นจำนวนมากมหาศาลและมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทรัพยากรอาหารบนพื้นผิวโลก มนุษย์ได้ใช้ความพยายามอย่างค่อเนื่องในการสำรวจทรัพยากรสัตว์น้ำทะเล และนำเครื่องมือประมงใหม่ ๆ มาใช้อยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกับที่เครื่องมือประมงแบบเก่าได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีการขยายแหล่งทำการประมงไกลออกไปในท้องทะเลหลวง

ขณะนี้ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าทรัพยากรสัตว์น้ำนั้นมีปริมาณจำกัด จึงจำต้องนำแนวความคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรมาใช้กับการประมง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้การจับสัตว์น้ำกระทำได้อย่างปลอดภัยโดยไม่ทำลายทรัพยากรที่มีอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งการจัดการประมงให้มีประสิทธิภาพในทุก ๆ ระดับนั้น นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อเป็นการสนองต่อความต้องการทางการจัดการประมง สิ่งที่จะต้องเป็นสิ่งแรกคือ การทำความเข้าใจกับสภาวะทางการประมงที่ยู่ยากซับซ้อน โดยทำการศึกษาถึงเครื่องมือประมงที่ใช้ประกอบอาชีพ ให้ทราบว่าชาวประมงสร้างและใช้เครื่องมือประมงอย่างไร เครื่องมือประมงนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด สัตว์น้ำที่จับได้เป็นชนิดอะไรบ้าง เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียในเชิงการอนุรักษ์ได้และยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายการจัดการประมงในอนาคตได้ต่อไป

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยตัวอย่างและคำอธิบายของเครื่องมือประมงทะเลรวม 150 ชนิด ซึ่งใช้กันอยู่ในประเทศไทย ผู้เขียนไม่สามารถที่จำนำเอาเครื่องมือประมงที่มีใช้กันอยู่ทั้งหมดมาแสดงได้ ถึงแม้เครื่องมือเหล่านั้นจะเป็นที่น่าสนใจหรือมีอยู่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากมีระยะเวลาที่จำกัดในการจัดทำหนังสือเล่มนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร. วีระวัฒน์ หงสกุล เลขานุการศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้กรุณาให้คำ เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้

ขอขอบคุณบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวประมงและเจ้าหน้าที่ประมงอำเภอ และจังหวัดทุกท่าน ถ้าขาดซึ่งบุคคลเหล่านี้แล้วการจัดทำหนังสือเล่มนี้คงไม่สามารถสำเร็จลงได้ และขอขอบคุณ นายโตเมโยชิ ยามาซากิ อดีตผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือประมงของสำนักงานฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนและให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้

ขอขอบคุณ คุณณรงค์ เรืองศิระกุล เจ้าหน้าที่กองฝึกอบรม สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม
ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้กรุณาช่วยวาดภาพ เครื่องมือประมงบางส่วน
ในหนังสือเล่มนี้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ นางมารีจนา ลี อดีตเจ้าหน้าที่บรรณาธิการของสำนักงาน
ฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อความภาค
อังกฤษของหนังสือเล่มนี้ด้วย

มาซาดา เกะ โอกาอารา

ประเสริฐ มรรษทวี

อัคนีย์ มั่นประสิทธิ์

บัณฑิต โชคสงวน

ยุทธนา เทพอรุณรัตน์

การประมงทะเลของไทย

การประมงทะเลของไทยนั้นส่วนใหญ่จะทำกันในเขตน่านน้ำของประเทศไทยทั้งในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเรือประมงอวนลากขนาดใหญ่ได้ทำการขยายแหล่งประมงออกไปในเขตน่านน้ำของประเทเพื่อนบ้าน ในรูปแบบการทำประมงร่วม

ประเทศไทยมีแนวชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยยาวถึง ๑,๗๘๔ กิโลเมตร ความลึกของน้ำทะเลในอ่าวไทยนั้นจัดอยู่ในระดับน้ำตื้น ในน้ำทะเลลึกมีไปด้วยสารธาตุอาหารที่พัดพาลงมาจากแม่น้ำหลายสายรวมทั้งพื้นที่ท้องทะเลมีลักษณะเป็นโคลนและทรายซึ่งเหมาะสำหรับการทำการประมงอวนลอย, อวนรุน และเครื่องมือประมงอื่น ๆ ที่สามารถทำได้ด้วยเรือประมงขนาดเล็ก นอกเหนือจากนี้สภาพของอ่าวไทยที่เป็นพื้นราบเรียบจึงเหมาะสมแก่การทำการประมงอวนลากเป็นอย่างมาก

เขตน่านน้ำของประเทศไทยด้านทะเลอันดามันมีลักษณะที่แตกต่างไปจากด้านอ่าวไทยเป็นอย่างมาก ความยาวตลอดแนวชายฝั่งมีเพียง ๗๔๐ กิโลเมตร มีลักษณะของไหล่ทวีปที่ค่อนข้างแคบและลาดชันมาก พื้นที่ท้องทะเลมีลักษณะขรุขระเป็นประการังและหิน ซึ่งเป็นลักษณะที่ค่อนข้างจะไม่เหมาะสมแก่การทำการประมงบางชนิด ดังจะเห็นได้ว่าผลผลิตรวมทางการประมงจากด้านทะเลอันดามันมีเพียง ๑ ใน ๕ ของผลผลิตรวมที่ได้จากอ่าวไทย

ในอดีตจนถึงช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ การประมงทะเลของไทยนั้นทำกันในเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลที่มีน้ำตื้น ๆ ด้วยเครื่องมือประมงพื้นบ้าน เช่น โป๊ะ, โพงพาง, แหและเบ็ด สภาวะทางการประมงได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในราวต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อรัฐบาลได้เริ่มทำการพัฒนาทางการประมงโดยเฉพาะในด้านการประมงในทะเลลึก เพื่อที่จะเพิ่มผลผลิตทางการประมงทะเลโดยหวังว่าจะก่อให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งตลาดภายในประเทศเองและเพื่อการส่งเป็นสินค้าออก ในประเภทของเครื่องมือประมงแบบใหม่ ๆ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อให้ผลผลิตทางการประมงเพิ่มมากขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นผลเนื่องมาจากอวนลากแผ่นตะเฆ่ จากสถิติผลผลิตทางการประมงทะเลซึ่งมีประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และเพิ่มมากขึ้นเกือบ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณผลผลิตทางการประมงทะเลคิดเป็นร้อยละ ๙๒ ของปริมาณผลผลิตทางการประมงทั้งหมดของประเทศไทย¹ ปริมาณและมูลค่าของผลผลิตทางการประมงทะเลตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้แสดงไว้ดังนี้

¹ สถิติการประมงในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ (ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, พ.ศ. ๒๕๒๗)

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
ปริมาณ (เมตริกตัน)	๑,๘๓๗,๘๐๗	๑,๖๙๐,๓๘๐	๑,๕๔๔,๔๓๔	๑,๗๕๖,๙๓๙	๑,๙๔๙,๖๘๑
มูลค่า (US\$ 1,000)	๕๓๗,๖๖๔	๕๗๐,๓๔๗	๔๖๗,๓๘๔	๕๓๕,๖๐๖	๕๘๐,๐๗๐

สาเหตุใหญ่ที่ทำให้ปริมาณการจับลดลงในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พ.ศ. ๒๕๒๓ นั้น เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้ทำการประกาศขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตนออกไปเป็น ๒๐๐ ไมล์ทะเล อย่างไรก็ตามปริมาณการจับได้กลับเพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เนื่องจากความสำเร็จในการทำการประมงร่วมกับประเทศต่าง ๆ ปริมาณผลผลิตทางการประมงทะเลในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยแยกตามชนิดของเครื่องมือประมงดังได้แสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

เครื่องมือประมง	ผลผลิต (เมตริกตัน)	ร้อยละ
๑) อวนลาก อวนลากแผ่นตะเข้ อวนลากคู่ อวนลากคานถ่าง	๑,๐๙๓,๘๗๘	๕๖
๒) อวนล้อมจับ อวนดำ อวนตั้ง เก อวนล้อมปลากะตัก อวนล้อมซั้งและใช้แสงไฟล่อ	๓๓๒,๘๓๕	๑๗
๓) อวนลอย อวนลอยปลาอินทรี อวนล้อมติดปลาหู อวนลอยปลาจาระเม็ด อวนลอยสามชั้น อื่น ๆ	๑๐๗,๗๒๘	๕.๕
๔) อวนรุน	๘๕,๕๖๐	๔
๕) อวนยกหมึก	๒๓,๗๖๓	๑

เครื่องมือประมง	ผลผลิต (เมตริกตัน)	ร้อยละ
๖) ลอบ โป๊ะ โพงพาง ลอบปลา ลอบปู	๓๔,๑๒๗	๑.๕
๗) เบ็ด เบ็ดราว เบ็ดมือ, เบ็ดลาก เบ็ดตกหมึก	๘,๐๕๐	๐.๕
๘) อื่น ๆ	๒๖๓,๗๕๐	๑๓.๕

(จากสถิติการประมงปี พ.ศ. ๒๕๒๕, ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๒๗)

ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยเครื่องมือประมงอวนลากมีปริมาณถึงร้อยละ ๕๖ ของปริมาณผลผลิตทางการประมงทะเลทั้งหมด อย่างไรก็ตามทั้ง ๆ ที่ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยอวนลากเพิ่มมากขึ้นในอ่าวไทย แต่อัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงทำการประมงได้ลดลงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นต้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการทำการประมงที่เกินศักยภาพในอ่าวไทยในช่วงปีที่ผ่านมา รายงานการสำรวจโดยเรือสำรวจประมงของกรมประมงแสดงให้เห็นว่าอัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงทำการประมงในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ มีปริมาณ ๒๓๒ กิโลกรัมต่อชั่วโมง แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีปริมาณเพียง ๓๔ กิโลกรัมต่อชั่วโมงเท่านั้น

ปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งของการประมงอวนลากคือ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้นั้น ๒ ใน ๓ ส่วนเป็นปลาเบ็ดที่มีราคาต่ำที่ไม่สามารถนำมาให้คนบริโภคได้โดยตรง ต้องนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์หรือทำเป็นปลาป่น อย่างไรก็ตามปริมาณปลาเหล่านั้นมีลูกปลาชนิดที่มีคุณค่าปนอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นการทำลายพันธุ์ปลาอันมีคุณค่าก่อนที่มันจะโตเต็มที่

การลดน้อยลงของทรัพยากรปลาพื้นน้ำซึ่งทราบกันมาตั้งแต่กลางปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นผลให้มีการหันไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปลาผิวน้ำ โดยใช้เรือประมงอวนล้อมกันมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยเครื่องมือประมงอวนล้อมมีปริมาณเพียง ๖๕, ๒๘๒ ตัน แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ปริมาณการจับสัตว์น้ำได้เพิ่มมากขึ้นเป็น ๒๙๓, ๔๐๒ ตัน และในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๓๒, ๘๓๕ ตัน

ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยเครื่องมือประมงอวนลอยในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีเพียงร้อยละ ๕.๕ ของปริมาณผลผลิตทางการประมงทะเลทั้งหมด อย่างไรก็ตาม มูลค่าของสัตว์น้ำที่จับได้กลับสูงมากกว่า อัตราส่วนเปอร์เซ็นต์ของปริมาณการจับ ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือประมงอวนลอยสามารถจับสัตว์น้ำจำพวกกุ้ง, ปลาจะละเม็ด, ปลูและสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่มีราคาสูง ดังนั้น เครื่องมือประมงอวนลอยจึงจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือประมงที่สำคัญ ถึงแม้ว่าจะจัดเป็นประเภทเครื่องมือประมงพื้นบ้านก็ตาม

ปริมาณเรือประมงที่จดทะเบียนทั้งหมดของไทยในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีจำนวน ๒๗,๘๕๕ ลำ ในจำนวนนี้ ๒,๒๗๙ ลำ เป็นเรือที่ไม่มีเครื่องยนต์ ๔,๘๒๐ ลำ เป็นเรือที่ติดตั้งเครื่องเรือหางยาว และ ๑๙,๗๕๖ ลำ เป็นเรือที่ติดตั้งเครื่องยนต์ในลำเรือ เรือประมงที่ติดตั้งเครื่องยนต์ในลำเรือของไทยโดยทั่วไปแบ่งไปตามขนาดความยาวของเรือดังนี้

	น้อยกว่า ๘ เมตร	๘-๑๕ เมตร	๑๕-๓๐ เมตร	มากกว่า ๓๐ เมตร	รวม
จำนวนเรือ	๓,๘๗๑	๙,๘๒๔	๕,๙๑๖	๔๕	๑๙,๗๕๖

ตารางข้างล่างนี้แสดงจำนวนเครื่องมือประมงตามชนิดของเครื่องมือ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นที่น่าสังเกตว่า ตามสถิติการประมงของไทย จำนวนเครื่องมือประมงนั้นหมายถึงจำนวนของเรือประมงที่ติดตั้งเครื่องมือทำการประมงชนิดนั้น ๆ

ชนิดของเครื่องมือประมง	จำนวนเครื่องมือประมง	ร้อยละ
อวนลาก	๑๑, ๔๗๕	๕๘
อวนล้อม	๘๔๐	๔
อวนลอย	๔, ๗๖๐	๒๔
อวนรุน	๑, ๘๘๐	๑๐

ชนิดของ เครื่องมือประมง	จำนวนเครื่องมือประมง	ร้อยละ
แหยักษ์	๖๓๗	๓
ลอบ	-	-
เบ็ด	๓๔	๐.๒
อื่น ๆ	๑๑๑	๐.๘

จำนวนของ เครื่องมืออวนลากมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวน เครื่องมือประมงทั้งหมด และเป็นสัดส่วนที่เกือบจะ เท่ากับสัดส่วนของปริมาณการจับสัตว์น้ำ โดย เครื่องมืออวนลากต่อปริมาณ การจับสัตว์น้ำทั้งหมด

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เครื่องมือประมงอวนล้อมมีปริมาณจับสัตว์น้ำคิดเป็นร้อยละ ๑๗ ของปริมาณทั้งหมด ในขณะที่มีจำนวนของ เครื่องมือประมงเพียงร้อยละ ๔ ของเครื่องมือประมงทั้งหมด จะ เห็นได้ว่าอัตราส่วนที่แตกต่างกันของ เครื่องมือประมงและปริมาณการจับสัตว์น้ำได้แสดงถึงความมี ประสิทธิภาพของ เครื่องมือประ เภทนี้

เครื่องมือประมงอวนลอยมีอัตราส่วนการจับสัตว์น้ำคิดเป็นร้อยละ ๕.๕ ของปริมาณการจับ สัตว์น้ำทั้งหมดในขณะที่มีจำนวน เครื่องมือประมงคิดเป็นร้อยละ ๒๔ ของเครื่องมือประมงทั้งหมด ถึงแม้ว่า ปริมาณการจับสัตว์น้ำจะมีจำนวนค่อนข้างน้อย แต่สัตว์น้ำที่จับได้มีราคาค่อนข้างสูง มีเรือประมงอวนลอย จำนวนมากที่ทำการประมงจับกุ้งผลผลิต ที่ได้ส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อการส่งออกขายยังตลาดต่างประเทศ เรือประมง เหล่านี้มีทั้ง เป็นเรือที่ไม่มีเครื่องยนต์และ เรือที่ใช้เครื่องเรือหางยาวในการทำการประมง

เครื่องมือประมงอวนรุนมีจำนวน เครื่องมือประมงคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของจำนวน เครื่องมือ ประมงทั้งหมดและมีอัตราส่วนปริมาณการจับสัตว์น้ำเพียงร้อยละ ๔ เท่านั้น

จำนวนของ เครื่องมือประมงประ เภทเบ็ดนั้นมีอัตราส่วนที่ค่อนข้างน้อย ซึ่งเรือที่ใช้ทำการ ประมงนั้นส่วนใหญ่ัก เป็นเรือที่ไม่มีเครื่องยนต์และ เรือที่ใช้เครื่องเรือหางยาว

แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีปริมาณผลผลิตทางการประมงมากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก แต่ประเทศไทยก็เผชิญกับปัญหาการทำประมงที่เกินกว่าศักยภาพการผลิต , ปัญหาการลดน้อยลงของทรัพยากรสัตว์น้ำ และปัญหามาตรฐานการครองชีพที่ต่ำของชาวประมงพื้นบ้าน ในการที่จะพัฒนาสถานะเศรษฐกิจทางการประมงของประเทศและรักษาระดับการผลิตอาหารโปรตีนจากทะเลเพื่อใช้ในการบริโภคของประชาชนในชาติ , จะต้องมีการใช้ทรัพยากรทางการประมงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีนโยบายการจัดการประมงที่ถูกต้อง การควบคุมปริมาณของเรือประมงและวิธีการทำการประมง เช่น การกำหนดขนาดของตาอวนที่ใช้จับสัตว์น้ำ และการควบคุมจำนวนเรือที่ทำการประมง สิ่งเหล่านี้นับเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดการประมงของไทย

๑. ความจำเป็นของการประมงสัตว์น้ำในประเทศไทย
ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่น้ำในน่านน้ำประมงประมาณ ๑.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีสัตว์น้ำในน่านน้ำประมาณ ๑๐๐ ชนิด มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจประมาณ ๕๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด

๒. ปัญหาการประมงสัตว์น้ำในประเทศไทย
ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่น้ำในน่านน้ำประมงประมาณ ๑.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีสัตว์น้ำในน่านน้ำประมาณ ๑๐๐ ชนิด มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจประมาณ ๕๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด

๓. การจัดการประมงสัตว์น้ำในประเทศไทย
ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่น้ำในน่านน้ำประมงประมาณ ๑.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีสัตว์น้ำในน่านน้ำประมาณ ๑๐๐ ชนิด มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจประมาณ ๕๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด

๔. บทสรุป
ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่น้ำในน่านน้ำประมงประมาณ ๑.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีสัตว์น้ำในน่านน้ำประมาณ ๑๐๐ ชนิด มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจประมาณ ๕๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด

๕. ข้อเสนอแนะ
ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๒,๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่น้ำในน่านน้ำประมงประมาณ ๑.๕ ล้านตารางกิโลเมตร มีสัตว์น้ำในน่านน้ำประมาณ ๑๐๐ ชนิด มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจประมาณ ๕๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในบ่อประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในกระชังประมาณ ๑๐ ชนิด มีสัตว์น้ำที่เลี้ยงในตู้ประมาณ ๑๐ ชนิด

คำอธิบายประกอบ

หนังสือเล่มนี้เป็นการรายงานการสำรวจเครื่องมือและวิธีการทำการประมงทะเลในประเทศไทย ซึ่งได้ทำการสำรวจในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๗ ถึง มีนาคม ๒๕๒๘ คณะผู้สำรวจได้พยายามที่จะทำการสำรวจให้ครอบคลุมพื้นที่ทำการประมงต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งอำเภอและหมู่บ้านชาวประมงที่สำคัญ ๆ ตลอดแนวชายฝั่งทะเลของไทยดังที่แสดงไว้ในรูปที่ ๑

ข้อมูลต่าง ๆ ได้จากการสอบถามโดยตรงจากชาวประมง ซึ่งได้มีการจัดเตรียมแบบสอบถามสำหรับเครื่องมือประมงแต่ละชนิดไว้แล้ว รวมทั้งการวัดและบันทึกข้อมูลของเครื่องมือประมงโดยตรงตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการทำการประมงชนิดนั้น ๆ ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสภาวะทางการประมงของการประมงชนิดต่าง ๆ ได้จากสถิติการประมงในบริเวณทะเลจีนใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นเผยแพร่โดยศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การแบ่งแยกชนิดของเครื่องมือประมง, การจัดลำดับภาพและการอธิบายในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนใช้ตามระบบที่ใช้ใน FAO Catalogue of Small-Scale Fishing Gear (1975).

คำบรรยายภาพ

๑) ความยาวของฝืนอวนประเภทอวนล้อมจับ, และอวนลอย นั้นได้วัดตามความยาวของ เชือกคร่าวบนและความลึกของอวนนั้นวัดตามความลึกทั้งหมดของตาอวนที่ซึ่งตั้ง ในกรณีของอวนลอยที่มี เชือกคร่าวด้านข้างของฝืนอวน ความลึกจะวัดตามความยาวของเชือกคราวนั้น ความกว้างของชั้นฝืนอวนของอวนลากจะวัดตามความกว้างครึ่งหนึ่งของตาอวนทั้งหมดที่ซึ่งตั้ง และความลึกหรือความยาวของฝืนอวนจะวัดตามความยาวของตาอวนทั้งหมดที่ซึ่งตั้ง เครื่องมือประมงบางชนิดจะแสดงเป็นรูปแบบหรือภาพวาดทั้งหมดที่แสดงให้เห็นสัดส่วนที่เป็นจริง

๒) ภาพวาดประกอบโดยทั่วไป เช่น สายเชือกต่าง ๆ ของภาพวาดเครื่องมือประมงที่สมบูรณ์และภาพวาดที่แสดงรายละเอียดเป็นบางส่วน เหล่านี้จะไม่มีการใช้มาตราส่วนความยาวแต่ยังคงแสดงถึงสัดส่วนของภาพอยู่

๓) มาตรฐานความยาวจะใช้เฉพาะเมตร และมิลลิเมตรเท่านั้น ซึ่งจะไม่แสดงหน่วยความยาวไว้แต่จะสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ตามตัวอย่างต่อไปนี้

เมตร : ความยาวของ เชือกคร่าวบน และเชือกคร่าวล่าง ฯลฯ จะแสดงด้วยตัวเลขที่มีจุดทศนิยมสองตำแหน่ง (เช่น ๕.๒๕, ๔๐.๒๐)

มิลลิเมตร : ขนาดตาอวน (ขณะที่ซิงตึง), เส้นผ่าศูนย์กลางของเชือก, ท่อน ฯลฯ จะแสดงด้วยตัวเลขที่ไม่มีจุดทศนิยมหรือมีจุดทศนิยมเพียงหนึ่งตำแหน่งเท่านั้น (เช่น ๑๒, ๕๒๗, หรือ ๑.๒, ๒๐.๕)

๔) มวลสารและน้ำหนักจะแสดงเป็นหน่วยของกิโลกรัมและกรัม, แรงลอยตัวของท่อนและอัตราหนืดแรงดึงของเส้นด้ายและเชือกจะแสดงเป็นหน่วยกิโลกรัม-แรง หรือกกรัม-แรง

๕) วัสดุที่ใช้จะแสดงเป็นอักษรย่อตามรายชื่อในภาคผนวกที่ ๑

๖) ขนาดของเส้นด้ายจะแสดงเป็นหน่วยตามระบบของตี เนียร์

๗) ขนาดของตาอวนแสดงเป็นหน่วยมิลลิเมตร โดยวัดระหว่างจุดกึ่งกลางของไหมเงื่อนที่อยู่ตรงกันข้ามในตาอวนเดียวกันโดยที่ตาอวนซิงตึงขณะวัด

๘) จำนวนตาอวนตลอดตามแนวของอวนจะแสดงถึงความกว้างและความลึกของชิ้นผืนอวนนั้น ๆ

๙) รูปแบบของชิ้นผืนอวนจะแสดงโดยวิธีการตัดตามขอบผืนอวน ตารางแสดงวิธีการตัดผืนอวนตามอัตราส่วนต่าง ๆ ได้แสดงไว้ในภาคผนวกที่ ๒ พร้อมทั้งตัวอย่างการตัดผืนอวนในแบบต่าง ๆ

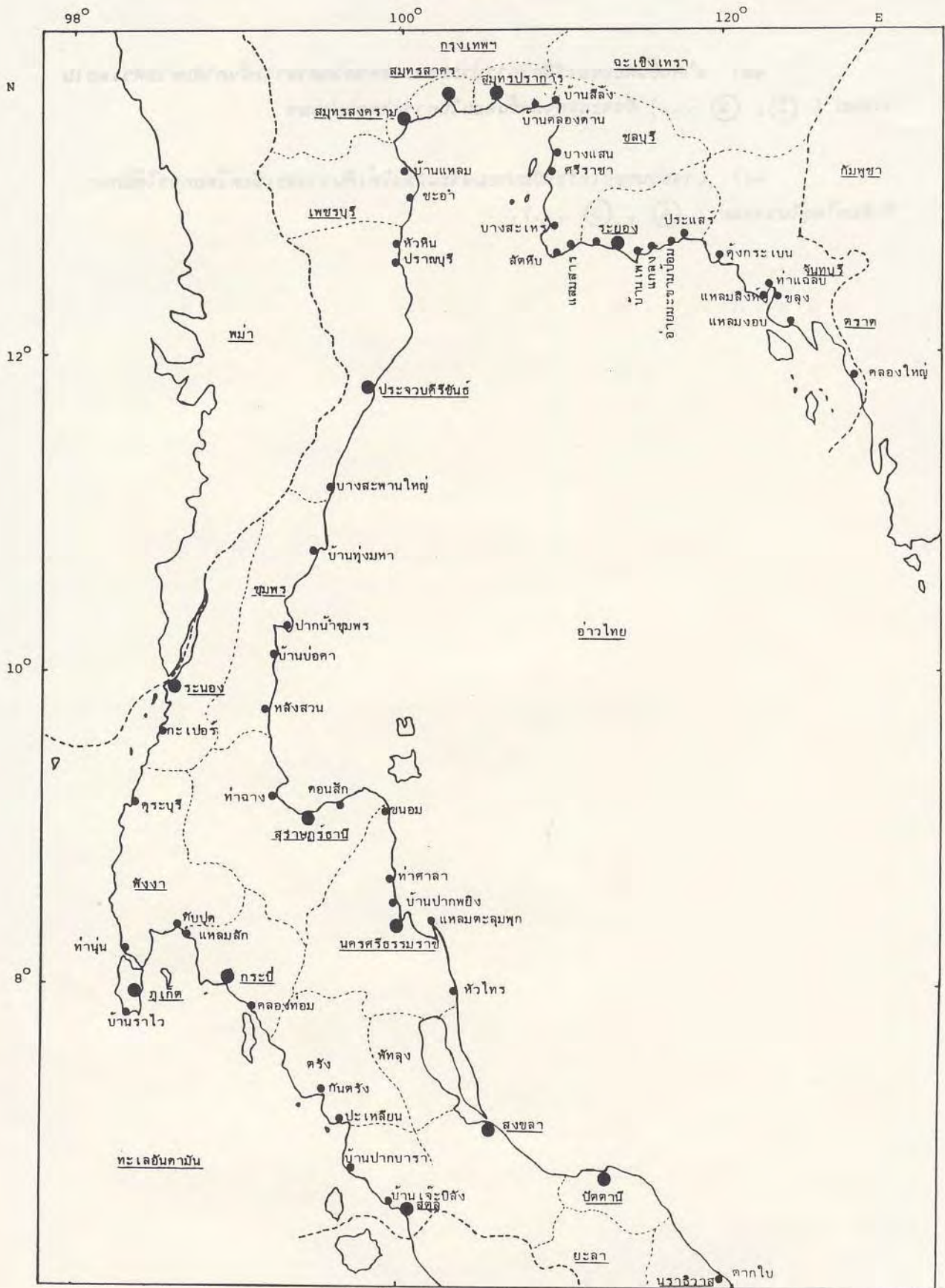
๑๐) อัตราส่วนในการมาตาอวน (E) หมายถึงอัตราส่วนระหว่างความยาวของเชือกที่ต้องการใช้มาตาอวนกับความยาวที่ซิงตึงของอวนที่ต้องการนำมามาตาอวนกับเชือกนั้น ตัวอย่างเช่น $E = 0.70$ หมายถึงอัตราส่วน 30%

๑๑) เมื่อรูปแบบโครงสร้างของเครื่องมือประมงหรือวิธีการทำการประมงตั้งแต่สองแบบขึ้นไปมีลักษณะที่แตกต่างกัน จะแสดงด้วยอักษรโรมัน (I, II ...) กำกับภาพแสดงที่แตกต่างกันนั้น ซึ่งจะแสดง เฉพาะส่วนที่แตกต่างกันของเครื่องมือเท่านั้น หรืออาจแสดงด้วยอักษรย่อของ ALT

๑๒) ลำดับขั้นตอนของวิธีการประมงจะแสดงด้วยภาพวาดซึ่งกำกับด้วยตัวเลขในวงกลม (① , ② ...) ซึ่งจะแสดงถึงขั้นตอนในการทำการประมง

๑๓) บางส่วนของเครื่องมือประมงจะแสดงให้เห็นรายละเอียดโดยการใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ในวงกลม (A , B ...) .





รูปที่ ๑. แผนที่การสำรวจตามจุดต่าง ๆ

ภาคผนวกที่ ๑
สัญลักษณ์และคำย่อ

AB	=	ตัดขาดตลอด	Pb	=	ตะกั่ว
ALT	=	สลับเปลี่ยนกันได้	PE	=	โพลีเอทิลีน
B	=	ตัดขาววน	PES	=	โพลีเอสเตอร์
BAIT	=	เหยื่อ	PL	=	พลาสติก
BAM	=	ไม้ไผ่	PP	=	โพลีโพรพิลีน
BR	=	ทองเหลือง	PVA	=	โพลีไวนิลแอลกอฮอล์
CEM	=	ซีเมนต์	RA	=	ทวายเป็น
CLAY	=	ดินเผา	RUB	=	ยาง
COMB	=	เชือกใส่สลิง	S	=	เกลียวซ้าย
COT	=	ผ้า	SN	=	ซารานผสมไนลอน
Fe	=	เหล็กเส้น	SST	=	เหล็กขาว
LIVE	=	เหยื่อเป็น	ST	=	เหล็กแผ่น
MAT	=	วัสดุ	SW	=	ห้วงคลาย
MONO	=	เส้นเอ็นไนลอน	T	=	ตัดขม (แบบตัดตานวน)
N	=	ตัดขม (แบบตัดตายยืนหรือตาข้าง)	WD	=	ไม้
PA	=	ไนลอน	WIRE	=	เส้นลวดเหล็ก
ϕ	=	เส้นผ่าศูนย์กลาง	Z	=	เกลียวขวา
	=	ด้านบน		=	เส้นรอบวง
	=	ด้านล่าง		=	เชือกถัก
	=	ด้านข้าง		=	เชือกเกลียว
	=	ห้วงมาน		=	กระแสน้ำ
	=	ความหนา		=	ลม
	=	ค่าประมาณ		=	ฝูงปลา

วิธีการตัดอวน

(Common cutting rates and taper ratios)

จำนวนตาที่หายไปเป็นแนวราบ (หรือเพิ่มขึ้น)

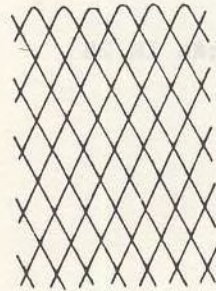
(Number of meshes lost or gained)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	AB	1T2B	1T1B	3T2B	2T1B	5T2B	3T1B	7T2B	4T1B	9T2B
2	1N2B	AB	1T4B	1T2B	3T4B	1T1B	5T4B	3T2B	7T4B	2T1B
3	1N1B	1N4B	AB	1T6B	1T3B	1T2B	2T3B	6T6B	1T1B	7T6B
4	3N2B	1N2B	1N6B	AB	1T8B	1T4B	3T8B	1T2B	5T8B	3T4B
5	2N1B	3N4B	1N3B	1N8B	AB	1T10B	1T5B	3T10B	2T5B	1T2B
6	5N2B	1N1B	1N2B	1N4B	1N10B	AB	1T12B	1T6B	1T4B	1T3B
7	3N1B	5N4B	2N3B	3N8B	1N5B	1N12B	AB	1T14B	1T7B	3T14B
8	7N2B	3N2B	5N6B	1N2B	3N10B	1N6B	1N14B	AB	1T16B	1T8B
9	4N1B	7N4B	1N1B	5N8B	2N5B	1N4B	1N7B	1N16B	AB	1T18B
10	9N2B	2N1B	7N6B	3N4B	1N2B	1N3B	3N14B	1N8B	1N18B	AB
11	5N1B	9N4B	4N3B	7N8B	3N5B	5N12B	2N7B	3N16B	1N9B	1N20B
12	11N2B	5N2B	3N2B	1N1B	7N10B	1N2B	5N14B	1N4B	1N6B	1N10B
13	6N1B	11N4B	5N3B	9N8B	4N5B	7N12B	3N7B	5N16B	2N9B	3N20B
14	13N2B	3N1B	11N6B	5N4B	9N10B	2N3B	1N2B	3N8B	5N18B	1N5B
15	7N1B	13N4B	2N1B	11N8B	1N1B	3N4B	4N7B	7N16B	1N3B	1N4B
16	15N2B	7N2B	13N6B	3N2B	11N10B	5N6B	9N14B	1N2B	7N18B	3N10B
17	8N1B	15N4B	7N3B	13N8B	6N5B	11N12B	5N7B	9N16B	4N9B	7N20B
18	17N2B	4N1B	5N2B	7N4B	13N10B	1N1B	11N14B	5N8B	1N2B	2N5B
19	9N1B	17N4B	8N3B	15N8B	7N5B	13N12B	6N7B	11N16B	5N9B	9N20B

(จาก : FAO catalogue of Small-scale Fishing Gear, 1975)

การตัดตาตั้ง (N-cut) เป็นการตัด
ขวางทิศทางของเส้นด้าย

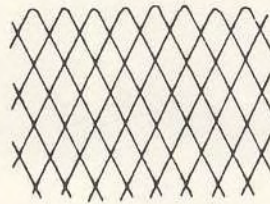
ทิศทางของเส้นด้าย



ทิศทางการตัด

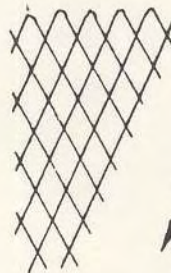
การตัดตามอน (T-cut) เป็นการตัด
ขนานกับทิศทางของเส้นด้าย

ทิศทางของเส้นด้าย



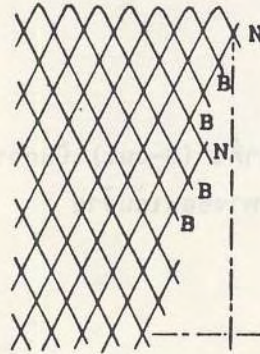
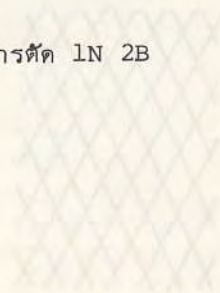
ทิศทางการตัด

การตัดขวาง (B-cut) เป็นการตัด
ตลอดขวางเป็นแนวทะแยง

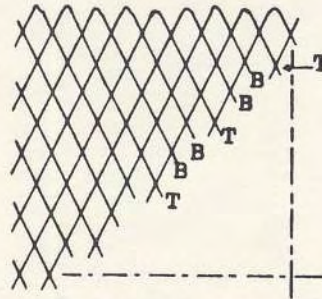


ทิศทางการตัด

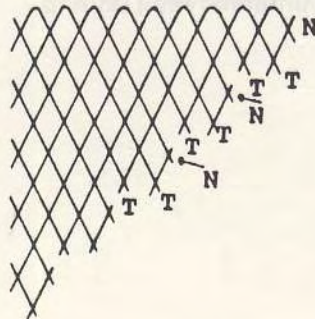
อัตราส่วนการตัด 1N 2B



อัตราส่วนการตัด 1T 2B



อัตราส่วนการตัด 1N 2T



(จาก : FAO Catalogue of Small-scale Fishing Gear, 1975).

สารบัญ

	หน้า
การประมงประเภทอวนล้อมจับ	๑
เครื่องมือประมง และวิธีทำการประมง	๔
๑.๑ อวนล้อมจับแบบไม่มีสายमान (without purse line)	
๑.๒ อวนล้อมจับแบบมีสายमान (with purse line/Purse seine)	
แบบแปลนและรายละเอียดของอวนล้อมจับ	๑๐
<u>อวนล้อมจับแบบไม่มีสายमान</u>	
● อวนล้อมปลากะตัก	๑๐
● อวนล้อมปลากองหิน	๑๒
<u>อวนล้อมจับแบบมีสายमान</u>	
● อวนตั้ง เกหรืออวนล้อมแบบใช้เรือ ๒ ลำ	๑๔
● อวนล้อมปลากะตักหรือปลากุ้ง	๑๗
● อวนดำ	๒๑
● อวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อ	๒๕
● อวนล้อมปลาโอ	๓๑
● อวนล้อมแบบสมัยใหม่	๓๕

การประมงประเภทอวนล้อมจับ

เครื่องมือประมงประเภทอวนล้อมจับนี้ชาวประมงไทยของเราใช้กันมานานแล้วแถวชายฝั่งบริเวณน้ำไม่ลึกนักจัดอยู่ในเครื่องมือประมงพื้นบ้านใช้จับพวกเคย ปลากระตักหรือปลาหัวอ่อน หรือปลาซั้งซั้งหรือปลาชนิดอื่น ๆ ที่เข้ามาในที่ตื้นตามแนวชายฝั่ง แรกเริ่มอวนที่ใช้ทำด้วยใยฝ้ายและทำประมงโดยใช้หรือไม้ไผ่เรือแจวกก็ได้ ต่อมาก็ใช้ไม้หลัก ๒ อันในการปิดตื้นอวนในเวลาทำการประมงซึ่งอวนนี้สามารถทำการประมงได้ทั้งกลางวันและกลางคืนใช้จับพวกปลาหู, ปลาลัง, ปลาหลังเขียว เป็นต้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ชาวจีนได้นำอวนตั้งเกหรืออวนล้อมแบบใช้เรือ ๒ ลำ เข้ามาใช้ในบ้านเราโดยใช้เรือใบขนาดใหญ่ ๑ ลำ เป็นเรือแม่และมีเรือไล่ ๒ ลำใช้ในการวางอวน อวนนั้นทำด้วยใยฝ้ายย้อมด้วยน้ำเปลือกไม้ (น้ำเชียบ) สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นพวกปลาหู, ปลาลังและปลาหลังเขียว

เมื่ออวนที่ทำด้วยเส้นใยไนลอนได้เข้ามาใช้ในบ้านเราในปี ๒๔๕๗ อวนล้อมจับแบบพื้นบ้านที่ใช้ไม้รวบตื้นอวนก็เปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียว ไม้หลักที่ใช้รวบตื้นอวนก็สั้นเข้าอีกตัวอวนก็ย้อมดำ ต่อมาก็ย้อมสีเขียวและตั้งแต่ปี ๒๔๕๕ อวนล้อมจับแบบอวนดำก็มีใช้ในบ้านเราเพื่อใช้จับปลาทู ปลาลัง เป็นหลัก

ในปัจจุบันเรืออวนดำมีขนาดใหญ่กว่า ๑๐๐ ตันกรอส พร้อมติดตั้งเครื่องมือทันสมัย เช่น เรดาร์, โซนาร์, เอกโคซาวด์เตอร์, เครื่องหาฝูงปลา, วิทยุรับส่งและเครื่องกว้านอวนแบบเพาเวอร์บล็อก ส่วนอวนล้อมจับตื้นเกนั้นก็ค่อย ๆ หดไป ในปัจจุบันอวนตั้ง เกยังมีใช้อยู่ทางฝั่งทะเลอันดามันเพียง ๑๒ ลำเท่านั้น ในบางพื้นที่ของไทยยังพอที่จะหาต้นแบบของอวนล้อมจับได้อยู่ เช่น ที่บ้านอ่าวมะขามป้อม จ. ระยอง ยังพอมีอวนล้อมจับปลาหัวอ่อนแบบใช้ตะขอรวบตื้นอวนและอวนล้อมจับปลาตามกองหินให้เห็นอยู่

ในปัจจุบันเราสามารถแบ่งอวนล้อมจับของไทยเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทที่ใช้สายमानและไม่ใช้สายमान อวนที่ไม่ใช้สายमान เป็นอวนขนาดเล็กมีลักษณะง่าย ๆ ตามปกติในการเก็บข้อมูลทางสถิติ จะไม่มีการแบ่งตามประเภทข้อมูลทางเครื่องมือประมง ส่วนอวนล้อมจับที่ใช้สายमान เป็นอวนขนาดใหญ่และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในสถิติการประมงจากปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้แบ่งอวนล้อมจับออกเป็น ๔ ประเภทด้วยกันตามวิธีการจับปลา (ตามตารางที่ ๑.๑)

ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนเรืออวนล้อมจับในประเทศไทยที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ระหว่าง
ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - พ.ศ. ๒๕๒๕

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
อวนล้อมปลากะตัก	๓๑	๕๑	๓๔	๓๒	๕๒
อวนดำ	๔๗	๔	๑๒	๑๗	๔๓
อวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อ	๕๗๘	๕๔๗	๖๒๐	๗๓๐	๗๒๘
อวนตั้ง เก	๑๕	๑๕	๑๒	๑๔	๑๓
รวมทั้งหมด	๖๗๑	๖๑๗	๖๗๘	๗๙๓	๘๔๐

การเปลี่ยนแปลงของจำนวนเรืออวนดำ เรืออวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อในส่วนของข้อมูลทางสถิติที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ทำให้เกิดสับสนขึ้นมาบ้าง เพราะเรืออวนล้อมของไทยเราจับได้ทั้งสองแบบคือ วิธีการจับโดยการล่อฝูงปลาด้วยซั้งหรือแสงไฟ และการรืงหาฝูงปลาโดยเฉพาะการใช้แสงไฟล่อเป็นที่นิยมกันมากกว่าการรืงเรือหาฝูงปลา

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ นั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นปีที่ใช้อวนล้อมจับสัตว์น้ำได้สูงสุด ปริมาณการจับได้ลดลงในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ก็เพิ่มขึ้นมาอีกใน ๒ ปีถัดมา (ตามตาราง ๑.๒) การขึ้น ๆ ลง ๆ ของสัตว์น้ำที่จับได้มาจากหลายสาเหตุ เช่น การจับปลามากเกินไป การพัฒนาวิธีการจับปลาที่มีประสิทธิภาพขึ้นมีการใช้ความรู้ในการเดินเรือมากขึ้น ชนิดของสัตว์น้ำที่จับได้มากโดยเรืออวนล้อมในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ส่วนใหญ่แสดงไว้ตามตาราง ๑.๓

ตารางที่ ๑.๒ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ในแต่ละปีโดยอวนล้อมแต่ละประเภทในระหว่าง
ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ - พ.ศ. ๒๕๒๕

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
อวนล้อมปลากะตัก	๔,๐๔๖	๔,๑๗๔	๕,๗๕๕	๖,๔๗๗	๑๖,๒๘๔
อวนดำ	๓๔,๕๘๕	๑๓,๖๕๕	๓๐,๑๕๕	๒๐,๗๒๔	๑๑,๔๕๔
อวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อ	๓๑๙,๓๔๖	๒๖๖,๐๐๒	๒๐๕,๑๒๑	๒๙๕,๐๒๓	๒๙๑,๑๐๑
อวนตั้ง เก	๓,๗๒๑	๔,๕๖๐	๓,๕๙๑	๔,๙๘๖	๑๓,๙๘๖
รวมทั้งหมด	๓๖๑,๖๙๘	๒๘๗,๒๙๑	๒๔๔,๖๒๒	๓๒๗,๒๑๕	๓๓๒,๘๐๕

เมตริกตัน

ตารางที่ ๑.๓ ชนิดของสัตว์น้ำที่จับได้ส่วนมากโดยอวนล้อมในปี ๒๕๒๕

ชนิดสัตว์น้ำ	เมตริกตัน				
	ประเภทเครื่องมือ อวนล้อมปลากระตัก	อวนดำ	อวนซั้ง, อวนใช้แสงไฟล่อ	อวนตั้งเก	รวม
ปลาหลังเขียว	๑,๘๔๖	๔,๗๘๕	๑๐๕,๒๔๓	๒,๗๓๖	๑๑๔,๖๑๐
ปลาหู	-	๒,๔๘๔	๔๕,๔๗๘	๕๖๗	๔๘,๕๒๙
ปลาหูแขก	-	๗๒	๓๒,๓๒๗	๓,๔๑๐	๓๕,๘๐๙
ปลาสิกุลนกลม	๒	๒๓๙	๑๖,๔๗๐	๕๙๓	๑๗,๓๐๔
ปลาลัง	๒๑	๔๗๙	๑๕,๕๙๔	๕๐๐	๑๖,๕๙๔
ปลาโอลาย	๒	๕๙๒	๑๕,๑๒๐	-	๑๕,๗๑๔
ปลากระตัก	๑๓,๖๑๘	-	๑๒๑	-	๑๓,๗๓๙
ปลาโอดำ	-	๗๒๔	๗,๗๔๐	๓,๑๙๕	๑๑,๖๕๙
ปลาสิกุลน, จุ้ยจีน, ตะคอง	๒๓๕	๗๘๔	๓,๔๑๗	๖๔๒	๕,๐๗๘
ปลาแซงไก่	๓	๑๒๙	๓,๓๗๐	๑,๓๑๒	๔,๘๑๔
หมึก	๙๖	๗๕	๑,๘๘๒	-	๒,๐๕๓
ปลาจระเม็ด	-	๔	๓๓๘	-	๓๔๒

จากการสำรวจเครื่องมือประมงในครั้งนี้นำสำหรับเครื่องมืออวนล้อมจับนั้นแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทด้วยกันคือ ประเภทที่ไม่มีสายमानกับประเภทที่มีสายमानและในส่วนประเภทที่มีสายमानนั้นยังแบ่งออกได้เป็น ๖ ชนิดอีกดังต่อไปนี้คือ

(๑) ประเภทไม่มีสายमान

- อวนล้อมจับปลากระตักหรือปลาซั้งซั้ง
- อวนล้อมจับปลาตามกองหิน

(๒) ประเภทที่มีสายमान

- อวนตั้งเก (อวนล้อมแบบใช้เรือ ๒ ลำ)
- อวนล้อมปลากระตักหรือปลาซั้งซั้ง
- อวนดำ
- อวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อ
- อวนล้อมปลาโอ
- อวนล้อมแบบสมัยใหม่

เครื่องมือประมงและวิธีการประมง

๑.๑ อวนล้อมจับแบบไม่มีสายमान

อวนแบบนี้เป็นอวนที่ทำขึ้นง่าย ๆ และในการทำประมงก็ทำการวางอวนล้อมรอบฝูงปลาโดยไม่ต้องมีสายमान โดยทั่วไปจัดอยู่ในเครื่องมือประมงแบบพื้นบ้านใช้จับสัตว์น้ำในบริเวณที่น้ำตื้น เช่น จับปลากระตักหรือปลาซั้งซั้ง ปลาตามกอนหินหรือปลาชนิดอื่น ๆ ที่เข้ามาใกล้ฝั่งหรือที่ตื้น

อวนล้อมจับปลากระตัก (อวนกลัดตะขอ)

ตามปกติแล้วเรือที่ใช้จับปลาด้วยอวนแบบนี้เป็นเรือที่มีขนาดเล็ก (ยาวประมาณ ๘ - ๑๔ เมตร ใช้เครื่องยนต์ ๖ - ๒๐ แรงม้า) ใช้คนเรือทั้งหมดประมาณ ๖ - ๑๐ คน อวนมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวประมาณ ๒๐๐ - ๔๐๐ เมตร และมีความลึกประมาณ ๑๐ - ๑๕ เมตร ตัวอวนส่วนใหญ่ประกอบด้วยอวนขนาดตา ๖.๔ x ๖.๔ - ๗.๔ x ๗.๔ มิลลิเมตร เป็นอวนในลอนแบบอวนมุ้ง (Minnow net) หรือประกอบด้วยอวนขนาดตา ๖.๓ - ๘.๓ มิลลิเมตร ซึ่งเป็นอวนในลอนแบบตาเข็ม (Raschel net) ตาปะทังที่ตีนอวนหรือคร่าวล่างใช้โพลีเอทิลีนเบอร์ 250d/12 เชือกคร่าวบนจะยาวกว่าเชือกคร่าวล่าง, แรงพุงของหุ่นที่ใช้ทั้งหมดประมาณ ๒ เท่าของน้ำหนักถ่วงทั้งหมด ในการปิดกั้นอวนหรือคร่าวล่างใช้ตะขอเหล็กรูปตัว C

ในการวางอวนนั้นต้องออกไปทำประมงตั้งแต่เช้าตรู่และในตอนเย็นใกล้ ๆ ค่ำในบริเวณใกล้ฝั่งความลึกของน้ำอยู่ในระดับประมาณ ๒ - ๑๐ เมตร การหาฝูงปลานั้นสามารถมองเห็นได้ง่ายด้วยตาเปล่า นอกจากอวนแล้วยังมีเครื่องอัดอากาศอยู่บนเรือเพื่อใช้ต่อสายยางช่วยหายใจให้แก่ชาวประมงผู้ดำน้ำเพื่อดึงคร่าวล่างให้ชิดกันแล้วเกี่ยวด้วยตะขอรูปตัว C ให้คร่าวล่างติดกันก่อนที่จะดึงขึ้นบนเรือ

บริเวณที่ทำการประมงนั้น พื้นทะเลอาจเป็นทรายหรือดินปนทรายก็ได้ อวนแบบนี้มีทำกันมากที่จังหวัดระยอง ชลบุรี และตราด

อวนล้อมจับปลากองหิน หรืออวนล้อมหลังหิน

อวนแบบนี้พัฒนามาจากอวนล้อมจับปลากระตักหรืออวนกลัดตะขอนั้นเอง เพราะวิธีการประมงก็เป็นแบบเดียวกันแต่ต่างกันตรงวัสดุที่นำมาประกอบ เป็นอวนและสถานที่ทำการประมงเท่านั้น ในกรณีอวนชนิดนี้ ตัวอวนใช้ในลอนขนาดตา ๒๕ มิลลิเมตร เบอร์ 210d/6 และตาปะทังใช้อวนโพลีเอทิลีนเบอร์ 380d/12

บริเวณที่ทำการประมงนั้นเป็นที่ที่มีหินกองหรือบริเวณรอบ ๆ ใช้จับปลาทางเหลือง ปลาสาก ปลานกแก้ว ปลาดะคอง ปลาสิ่กุนกลม และปลาตามกองหินชนิดต่าง ๆ เครื่องมืออวนแบบนี้ มีใช้แถวชายฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย เช่น ที่อ่าวมะขามป้อม จังหวัดระยอง

๑.๒ อวนล้อมจับแบบมีสายमान (Purse seine)

ข้อมูลตามรายงานทางสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีเรืออวนล้อมที่ได้จดทะเบียนไว้ถึง ๘๔๐ ลำ ส่วนมากเป็นเรือที่อยู่ในขนาด ๑๐ - ๑๐๐ ตันกรอส และทำการประมงแบบใช้ขั้งล่อหรือแสง ไฟล่อ บางลำก็ติดตั้งเครื่องมือทันสมัย เช่น วิทยุสื่อสาร, เรดาร์เครื่องหาฝูงปลาแบบเอคโคซาวด์เตอร์ และโซนาร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เรือบางลำได้ติดตั้งเครื่องมือหาตำแหน่งเรือโดยใช้ดาวเทียมเครื่องมือช่วยในการทำประมงหลายอย่างได้นำมาติดตั้งบนเรือ เช่น เครื่องกว้านแบบใช้ไฮโดรลิกและรอกกว้านสายमान, คานยก, เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ไฟสำหรับล่อปลาและเครื่องกว้านอวนแบบเพาเวอร์รับลูก สำหรับการเก็บรักษาหรือดองปลานั้นยังใช้น้ำแข็งแบบดองแห้งหรือดองน้ำยังไม่มียี่ห้อทำความเย็นอยู่บนเรือ การทำประมงอวนล้อมแบบใช้สายमानนี้จำเป็นต้องใช้คนเรือหลายคนจึงจะสามารถทำการประมงได้

อวนดั่ง เกหรืออวนล้อมแบบใช้เรือ ๒ ลำ

อวนล้อมชนิดนี้ชาวประมงไทยเราทำกันมาเกือบ ๖๐ ปีแล้ว วิธีการทำประมงก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก นอกจากอวนซึ่งเมื่อก่อนใช้เส้นใยที่ทำจากใยฝ้ายได้เปลี่ยนมาใช้วอนที่เป็นไนลอนแทน แต่ในปัจจุบันการหาฝูงปลาใช้แฟไฟล่อปลาแทนวิธีการวิ่งเรือหาฝูง การทำประมงแบบเก่าแก่นี้ยังมีอยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน (ภูเก็ต, ตรัง, สตูล) ที่ทำอยู่ได้เนื่องจากค่าใช้จ่ายไม่มากและ เป็นอวนที่ได้ผลดีมากในการจับปลาตามข้างกองหินซึ่งเป็นพวกปลาที่มีราคาสูง

เรือประมงที่ออกไปทำการประมงแบบนี้จำเป็นต้องมีเรือแม่ซึ่งเป็นเรือไม้ขนาดยาว ๑๖ - ๒๐ เมตร ใช้เครื่องยนต์ ๑๐๐ - ๒๕๐ แรงม้า พร้อมเรือไล่ ๒ ลำ ขนาด ๘ x ๒ x ๐.๘ เมตร ใช้เป็นเรือวางอวนและมีเรือแจวอีกลำขนาด ๓ x ๑ x ๐.๕ เมตร ซึ่งไต่กั้งใช้เป็นเรือสำหรับส่งงานและดูปลาที่แฟไฟ อวนดั่งแบบนี้ใช้คนเรือประมาณ ๒๐ คน ตัวอวนมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๓๕๐ x ๖๐ เมตร ย้อมค่าขนาดตาอวน ๒๕ มิลลิเมตร เป็นอวนไนลอนขนาดเบอร์ 210d/9-12 ตาปะทังใช้วอนโปลีเอทิลีน ขนาดตา ๒๕ มิลลิเมตร เบอร์ 380d/15 ใช้สายमान ๒ เส้นเป็นเชือกโปลีเอทิลีนแบบดัก (เชือกमान) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘ - ๓๒ มิลลิเมตร และปลายเชือกทั้งสองอยู่ตรงกึ่งกลางของอวนโดยต่อกับห่วงคลาย การปล่อยอวนนั้นใช้เรือไล่ทั้งสองลำโดยทำการปล่อยแถวบริเวณข้างเกาะหรือกองหินที่ซึ่งพื้นทะเลเป็นหินหรือเป็นเนินทรายใต้น้ำ ปลาที่จับได้ส่วนมากเป็นพวกปลาหางแข็ง, ปลาสาก, ปลาจู้จิ้น, ปลาโฌงาม, ปลาอินทรี, ปลาลัง, ปลาสิ่กุนและปลาโอ เป็นต้น

อวนล้อมปลากะตักหรือปลาซั้งซั้ง

อวนชนิดนี้คล้าย ๆ กับอวนล้อมจับปลากะตักแบบไม่มีสายมานแต่ต่างกันที่ได้อัดห่วง
มานที่คร่าวล่างหรือตีนอวนและตีนอวนจะถูกรวบโดยสายมาน เรือที่ใช้เป็นเรือไม้ขนาดยาว ๑๐ - ๒๐
เมตร เครื่องยนต์ ๒๐ - ๑๕๐ แรงม้า ในการทำประมงต้องใช้คนเรือประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน

อวนมีลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ๒๕๐ - ๔๐๐ เมตร ลึก ๑๕ - ๕๐ เมตร คร่าวบน
สั้นกว่าคร่าวล่าง ($E = 0.83/E = 0.93$) ตัวอวนเป็นอวนโปลีเอทธีลีนสีน้ำเงินเป็นอวนมุ้ง (minnow
net) ขนาดตา ๒ x ๒ มิลลิเมตร หรืออวนไนลอนเขียวตาบีม (raschel net) ขนาดตา ๖.๕
x ๘.๓ มิลลิเมตร เบอร์ 110d-210d/5 ที่ตีนอวนหรือคร่าวล่างมีตาปะทัง ซึ่งใช้อวนโปลีเอทธีลีน
ขนาดเบอร์ 380d/12-15 ขนาดตา ๒๕ มิลลิเมตร ห่วงมานจะติดที่คร่าวล่างโดยให้ห่างกันประมาณ
๑.๕ - ๒ เมตร สายมานใช้เชือกโปลีเอทธีลีนแบบถักขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๕ - ๓๒ มิลลิเมตร
แรงพุงทั้งหมดประมาณ ๒ เท่าของน้ำหนักอ่วงทั้งหมด

การทำประมงนั้นตามปกติจะออกไปในเวลาเช้าตรู่หรือในตอนเย็น และหาฝูงปลาโดย
ใช้ตาเปล่าแต่ในบางครั้งก็ออกไปทำประมงเวลากลางคืนใช้ล่อปลาด้วยแสงไฟ (แพตะเกียง) อวนล้อม
ปลากะตักที่มีทำกันอยู่ทางฝั่งตะวันออกของอ่าวไทยบริเวณจังหวัดระยอง, จันทบุรีและตราด ที่ภาคใต้ฝั่ง
ตะวันออกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีและภาคใต้ฝั่งตะวันตกที่จังหวัดภูเก็ต, จังหวัดกระบี่, จังหวัดสตูล เป็นต้น

อวนดำ

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๓ อวนล้อมส่วนมากของไทยเราเป็นอวนชนิดนี้ อวนชนิดนี้กับอวน
ล้อมแบบชนิดอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันมากนักในส่วนโครงสร้างของอวน แต่วิธีทำการประมงเท่านั้นที่ต่างกัน
ปัจจุบันนี้เรือขนาดใหญ่ได้ติดตั้งเครื่องโซนาร์สำหรับหาฝูงปลา แต่เรือขนาดเล็กการหาฝูงปลายังนิยมใช้
ตาเปล่าในระหว่างน้ำมีคลื่นดำ อย่างไรก็ตามในบางครั้งอวนดำนี้ก็สามารวางอวนโดยใช้แสงไฟล่อ
หรือใช้ซั้งล่อก็ได้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้อมูลทางสถิติประมงผิดพลาดไป (ดูได้ในตารางที่ ๑.๔)

เรือที่ใช้มีขนาดความยาว ๑๔ - ๒๔ เมตร เครื่องยนต์ ๒๐ - ๒๐๐ แรงม้า และใช้
คนเรือประมาณ ๑๐ - ๓๐ คน ในการออกไปทำการวางอวน

อวนมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ๔๐๐ - ๖๐๐ เมตร ลึก ๗๐ - ๑๑๐ เมตร
อวนท้องจะอยู่ตรงกึ่งกลางของอวน ตัวอวนใช้อวนไนลอนเบอร์ 210d/6-12, ขนาดตา ๒๕ - ๔๓.๕
มิลลิเมตร เชือกคร่าวบนสั้นกว่าเชือกคร่าวล่าง ($E = 0.6 - 0.7/E = 0.65 = 0.75$) แรงพุง
ทั้งหมดเป็น ๑.๓ - ๒ เท่าของน้ำหนักอ่วงทั้งหมด สีของอวนนิยมใช้ทั้งที่ย้อมสีดำและย้อมสีเขียว

ในการทำประมงใช้เรือลำเดี่ยวภูวนโดยสาวด้วยมือขึ้นมาบนเรือทั้งสองกาบ แต่สายมาจนกว่าโดยเครื่องกว้านที่ต่อกับเครื่องยนต์ใหญ่ ปลาที่จับได้ส่วนมากเป็นพวกปลาหู, ปลาลัง และปลาหางแข็ง บริเวณที่จับปลานั้นคืออ่าวไทยทั้งฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกรวมทั้งอ่าวไทยตอนใน และภาคใต้ฝั่งตะวันตกในทะเลอันดามันด้วย, ทำเทียบเรือสำหรับอวนล้อมที่สำคัญ ๆ เช่น ทำเทียบเรือที่ จังหวัดสมุทรสาคร, ชลบุรี, หลังสวน (จังหวัดชุมพร), สงขลา, ปัตตานี, และกันตัง (จังหวัดตรัง) เป็นต้น

อวนซั้งและอวนใช้แสงไฟล่อ

อวนล้อมที่ทำกันอยู่ในประเทศไทยส่วนมากแล้วใช้วิธีการล่อปลาให้รวมฝูงก่อนโดยใช้ซั้งล่อหรือใช้แสงไฟล่อ อย่างใดอย่างหนึ่งในสองวิธีนี้หรือใช้สองวิธีรวมกัน ซึ่งนั้นทำขึ้นด้วยวัสดุต่าง ๆ คือ ไม้ไผ่, ลวดเหล็กและทางมะพร้าว แล้วมาผูกกับลูกถ่วงคอนกรีตหรือก้อนหิน การล่อโดยวิธีนี้ใช้จับปลาในเวลากลางวัน ส่วนการใช้แสงไฟล่อซึ่งอาจจะทำจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าหรือแพไฟใช้ตะเกียงแก๊ส หุงต้มก็ตามใช้จับปลาในเวลากลางคืน

อวนล้อมซั้งหรืออวนใช้แสงไฟล่อนี้ขนาดความยาวของอวนประมาณ ๔๐๐ - ๘๐๐ เมตร ลึก ๘๐ - ๑๐๐ เมตร ตัวอวนใช้ในลอนย้อมดำด้วยเบอร์ 210d/4-12 ขนาดตาอยู่ระหว่าง ๒๐-๒๕ มิลลิเมตร และที่อวนท้องใช้เนื้ออวนโพลีเอทิลีน เบอร์ 380d/12-15 เชือกคร่าวบนสั้นกว่าเชือกคร่าวล่างหรือตีนอวน ($E = 0.7 - 0.8/E = 0.75 - 0.85$) สัดส่วนความลึกต่อความยาวของอวนจะเป็น ๑:๕ - ๑:๗ เรือประมงแบบนี้มีความยาวประมาณ ๑๘ - ๒๔ เมตร (๒๐ - ๘๐ ตันกรอส) เครื่องยนต์ที่ใช้ประมาณ ๑๐๐ - ๔๐๐ แรงม้า จำนวนคนเรือประมาณ ๓๐ - ๕๐ คน

ปลาที่จับได้ด้วยอวนชนิดนี้ส่วนใหญ่เป็นปลาหลังเขียว, ปลาหูแขก, ปลาสิกุลกลม, ปลาจาระเม็ด และปลาลัง เป็นต้น บริเวณที่ทำการประมงแบบล้อมซั้งนั้นจะอยู่กลางอ่าวไทยเป็นส่วนใหญ่ (น้ำลึกประมาณ ๔๐ - ๖๐ เมตร) แต่อวนที่ใช้แสงไฟล่อจะทำการประมงทั้งทางอ่าวไทยและทางฝั่งทะเลอันดามัน (น้ำลึก ๒๐ - ๔๐ เมตร) ทำเทียบเรือสำคัญ ๆ ที่อวนล้อมซั้งเข้าอยู่ประจำได้แก่ ทำเรือ จังหวัดปัตตานี และสมุทรปราการ ส่วนอวนที่จับโดยใช้แสงไฟล่อเข้าเทียบท่าจังหวัดชุมพร, ประจวบคีรีขันธ์, ภูเก็ต, ตรัง และสตูล เป็นต้น

อวนล้อมปลาโอ

เรืออวนล้อมที่มีขนาดใหญ่ที่ใช้อยู่ในประเทศไทยได้พัฒนาไปจับปลาโอกันเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะในอ่าวไทย ตัวอวนจะย้อมดำหรือย้อมเขียวมีความยาว ๘๐๐ - ๑,๘๐๐ เมตร ลึก ๑๐๐ - ๑๒๐ เมตร เป็นอวนในลอนเบอร์ของด้ายที่ใช้ 210d/12-36 และ 210d/18 ผสมด้วยซาราน ขนาดตาอวน ๕๐ - ๘๘ มิลลิเมตร เรือที่ใช้สำหรับอวนแบบนี้เป็นเรือไม้ที่มีความยาวตั้งแต่ ๒๐ - ๓๒ เมตร ใช้เครื่องยนต์ ๓๐๐ - ๕๐๐ แรงม้า จำนวนคนเรือที่ใช้ประมาณ ๔๕ - ๕๐ ในการหาฝูงปลาใช้โซนาร์, จะออกทำการประมงในเวลากลางคืนโดยปกติบริเวณทำการประมงจะอยู่ในอ่าวไทย

แต่บางครั้งก็ออกไปหาปลาถึงทะเลจนถึงได้ ปลาที่ได้ส่วนมากจะเป็นพวกปลาโอค่า, โอลาย, ปลาสิğun, ปลาแข้งไก่ เป็นต้น ทำเทียบเรือที่เรืออวนล้อมปลาโอเข้าประจำ คือ ทำเทียบเรือจังหวัดระยอง, สงขลา, และปัตตานี

เรืออวนล้อมแบบสมัยใหม่

เรืออวนล้อมแบบสมัยใหม่นี้เป็นแบบใช้เรือลำเดียว กองอวนท้ายเรือพร้อมทั้งมี เชือกเล็กไว้สำหรับดึงขณะทำการประมง เป็นการพัฒนาเครื่องมือประมงขึ้นมาใหม่โดยนำวิธีการนี้มาใช้เมื่อ ๒ ปีที่แล้ว ปัจจุบันมีการทำประมงแบบวิธีนี้อยู่ ๒ แห่ง คือ ที่จังหวัดระยองและจังหวัดปัตตานี โครงสร้างของอวนก็ได้ดัดแปลงแก้ไขโดยให้อวนท้องอยู่ตรงปลายปีกข้างหนึ่ง ห่วงมานใช้ขนาดใหญ่กว่าปกติเพื่อสะดวกในการถอดออกหรือติดกับดินอวนหรือคร่าวล่าง เชือกผูกสายห่วงมานใช้ยาวกว่าที่ใช้กับอวนล้อมธรรมดา เชือกสายมานเปลี่ยนเป็นใช้สลิงแทน ตัวอวนเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๑,๒๐๐ x ๑๑๐ เมตร ส่วนเรือที่ใช้มีขนาด ๑๐๐ - ๑๒๐ ตันกรอส (ความยาว ๒๘ - ๓๒ เมตร) ใช้เครื่องยนต์ขนาด ๕๐๐ - ๕๕๐ แรงม้า เรือเล็กที่ใช้มีความยาว ๖ เมตร เครื่องยนต์ ๑๔๕ แรงม้า ใช้คนเรือประมาณ ๓๕ คน เรืออวนล้อมแบบนี้ได้ติดตั้งเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น โซนาร์, เรดาร์, เครื่องกว้านที่ใช้ระบบไฮดรอลิกและ เครื่องกว้านอวนแบบเพาเวอร์บล็อก เป็นต้น

การทำประมงนั้นสามารถใช้ได้ทั้งวิธีล่อปลาให้รวมฝูงก่อนโดยใช้แสงไฟล่อหรือขังล่อก็ได้ หรืออาจจะใช้วิธีรึงหาฝูงปลาโดยใช้โซนาร์และ เอกโคซาวด์เคอร์ก็ได้เช่นกัน บริเวณที่ออกไปจับปลาก็เป็นบริเวณเดียวกับที่อวนล้อมแบบอื่น ๆ ออกไปจับกันอยู่นั่นเอง สัตว์น้ำที่จับได้นั้นส่วนมากเหมือนกับสัตว์น้ำที่จับได้โดยอวนล้อมขัง, อวนตะเกียง และอวนล้อมปลาโอ เช่นกัน

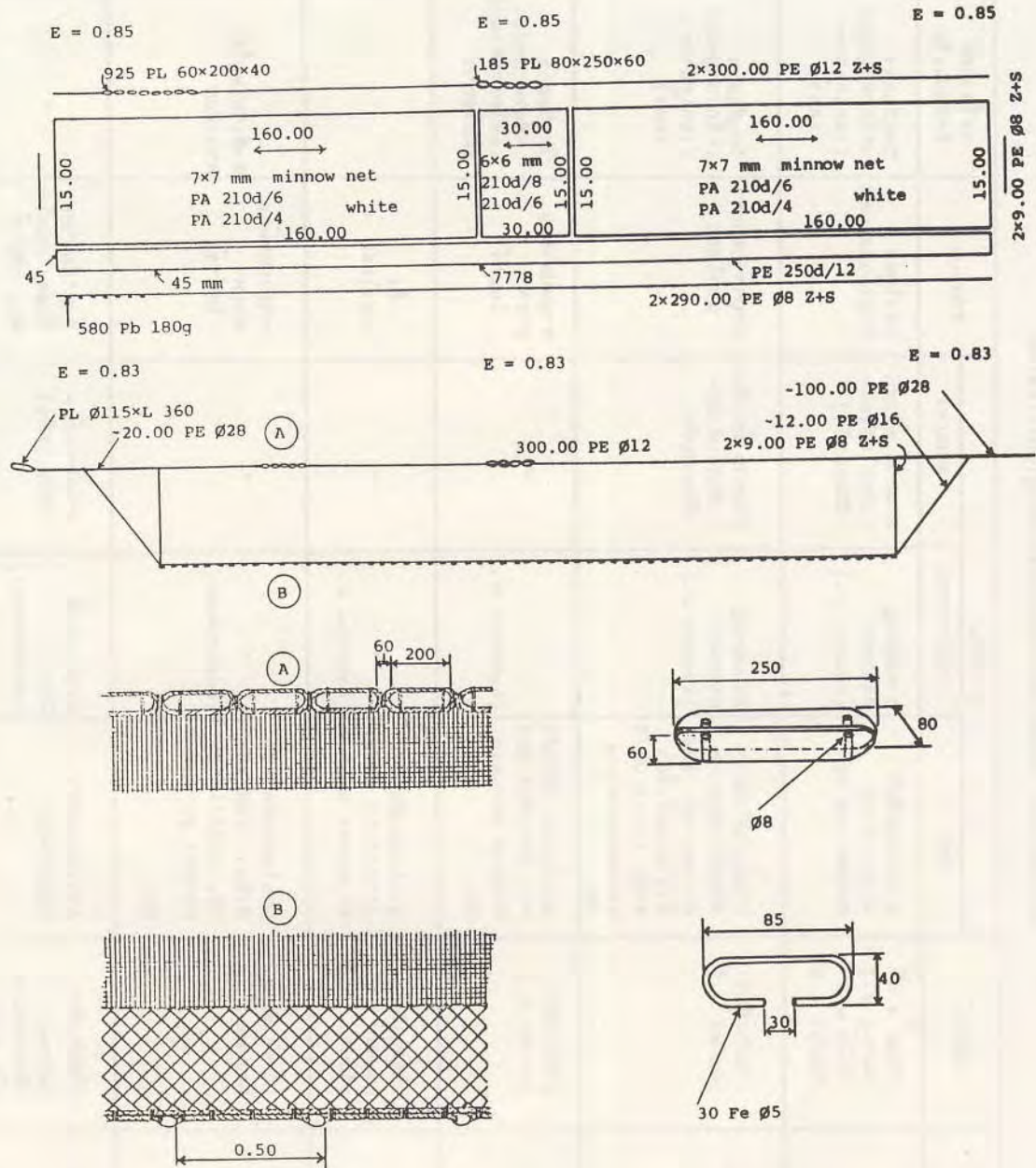
ตารางที่ ๑.๔ ลักษณะเฉพาะของอวนล้อมที่มีอยู่ในประเทศไทย

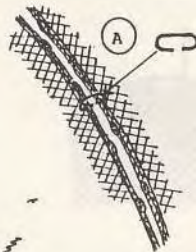
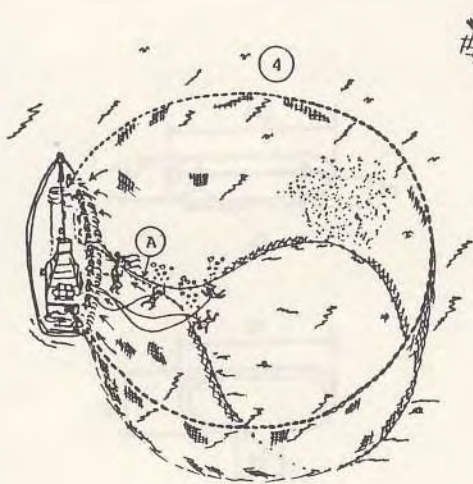
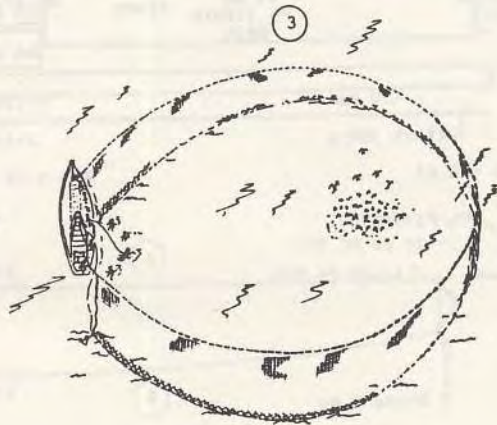
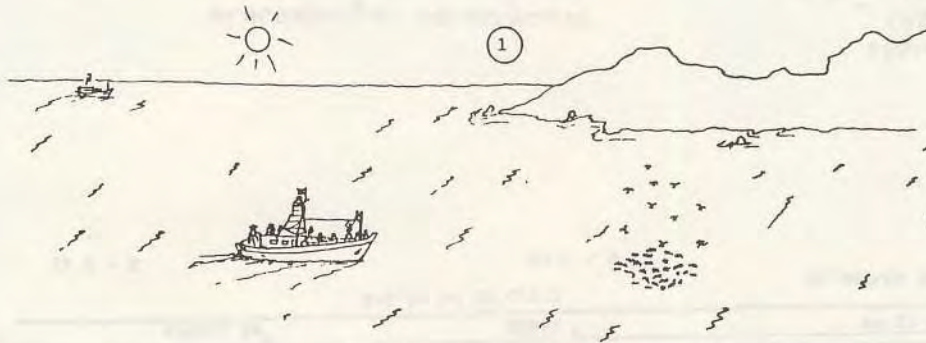
ชนิดของ- อวนล้อม	เรือที่ใช้	อวนล้อม		วิธีหาปลา	เครื่องมือที่ ติดตั้งบนเรือ	เครื่องมือช่วย ประมง
		วัสดุ	โครงสร้างอวน สายमान			
อวนตั้ง เก	เรือแม่ ๑ ลำ (๑๒-๒๐ ม.) เรือไล่ ๒ ลำ เรือแจว ๑ ลำ	อวนไนลอนสีด้า 210d/16-12 ขนาดตา ๒๕ มม.	อวนท้องอยู่ ตรงกลาง (๓๕๐x๖๐ ม.)	สายमान ๒ เส้น (เชือกโปลีเอท- อีลีนแบบถัก)	วิทยุสื่อสาร เครื่องหาฝูงปลา (เอกโตซาวด์- เคอร์)	เครื่องกว้าน ตะ เกียงแกส
อวนล้อมปลา กะตัก	เรือลำเดียว (๑๐-๒๕ ม.)	อวนมุ้งโปลีเอท- อีลีนสีน้ำเงินขนาด ตา ๒x๒ มม. และ อวนไนลอนสีเขียว ตา ๒x๒ มม. ขนาดตาขนาด ๖-๘ มม.	อวนท้องอยู่ ตรงกลาง (๕๐๐x๕๐ ม.)	สายमान เส้นเดียว (เชือกโปลีเอท- อีลีนแบบถัก)	วิทยุสื่อสาร เครื่องหาฝูงปลา (เอกโตซาวด์- เคอร์)	เครื่องกว้าน คานยก
อวนดำ	เรือลำเดียว (๑๐-๒๕ ม.)	อวนไนลอน 210d/4- 12 สีดำหรือสีเขียว ขนาดตา ๒๕-๓๓.๗ มม.	" (๖๐๐x๑๐๐ ม.)	"	วิทยุสื่อสาร เครื่องหาฝูงปลา เอกโตซาวด์เคอร์ และโซนาร์	"
อวนซึ่ง อวนใช้แสง ไฟล่อ	เรือลำเดียว (๑๕-๒๕ ม.) เรือแจว ๑ ลำ	อวนไนลอนสีด้า 210d/4-12 ขนาด ตา ๒๐-๒๕ มม.	" (๘๐๐x๑๐๐ ม.)	"	"	เครื่องกว้าน คานยก ไฟฟ้าล่อปลา ตะ เกียงแกส
อวนล้อม ปลาโอ	เรือลำเดียว (๒๒-๓๒ ม.)	อวนไนลอนสีด้าหรือ สีเขียว 210d/12- 36, 210d/18+SN ขนาดตา ๕๐-๕๕ มม.	" (๑๘๐๐x๑๒๐๐ ม.)	"	หาที่เรือโดยใช้ ดาวเทียม	" หลอดไฟ เมอคิวรี
อวนล้อมแบบ สมัยใหม่	เรือลำเดียว (๒๕-๓๐ ม.) เรือขนาดขนาด เล็ก ๑ ลำ (๖ ม.)	อวนไนลอนสีด้า 210d/9-30	อวนท้องอยู่ที่ ปีกอวน (๑๒๐๐x๑๐๐ ม.)	สายमान เส้น- เดียว (สลิง)	"	เครื่องกว้าน คานยก ไฟฟ้าล่อปลา, เครื่อง กว้านสายमान, เพาเวอร์- บล็อก

อวนประเภทล้อมจับ
อวนกลัดตะขอ
ปลากระตัก, ปลาหลังเขียว

เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๘๐ แรงม้า
อุปกรณ์ประกอบ เครื่องอัดอากาศ

สถานที่
อ่าวมะขามป้อม
ระยอง

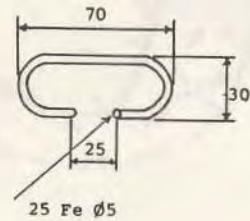
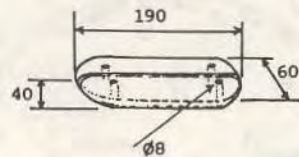
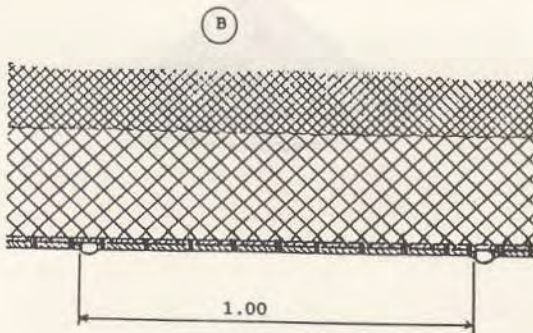
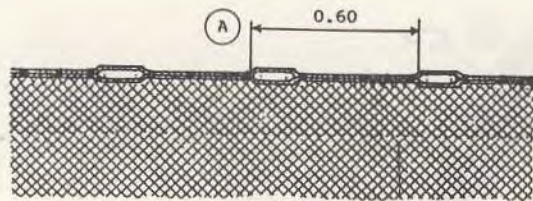
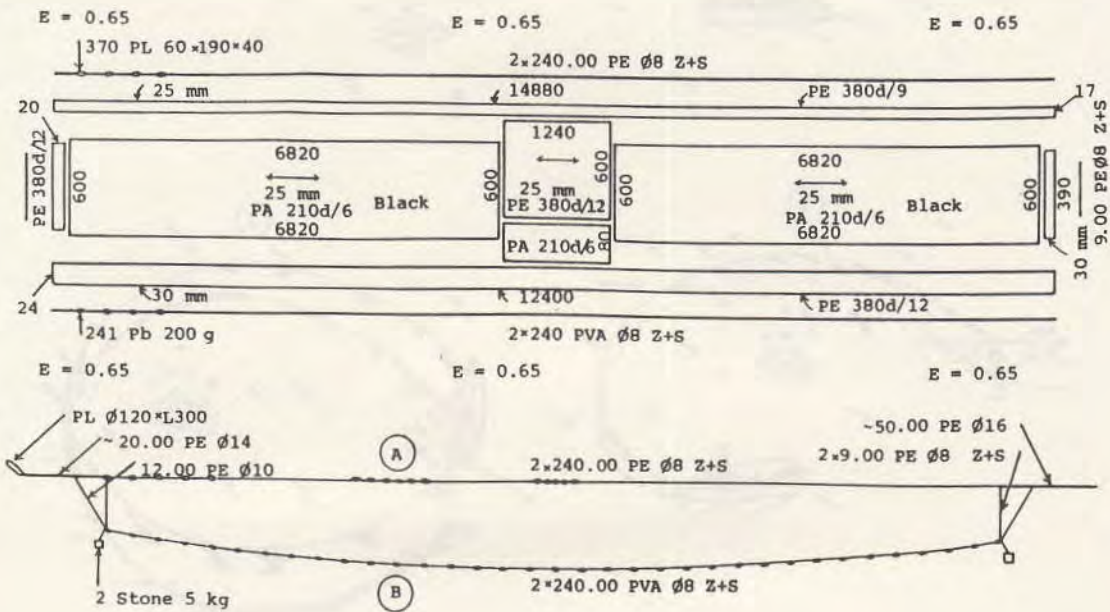


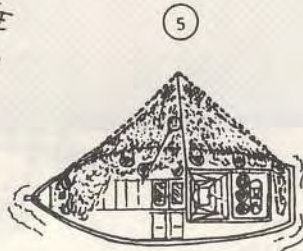
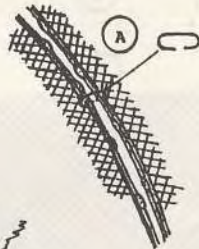
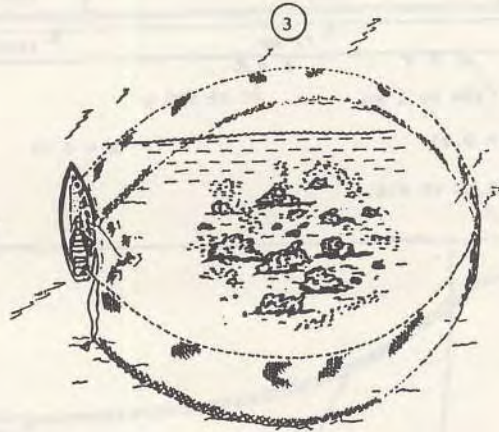
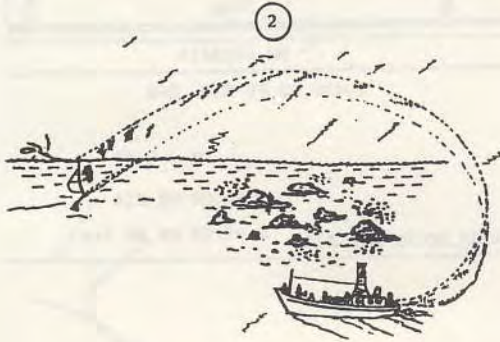
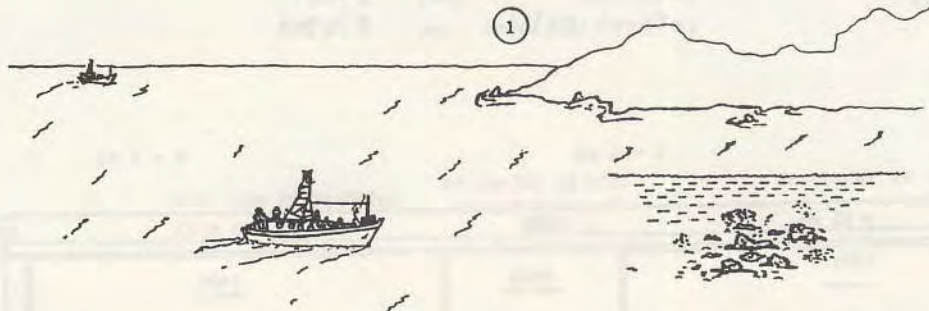


อวนประ เภทล้อมจับ
อวนล้อมหิน
ปลาตะคอง, ปลาสาก,
ปลาหลังเขียว
ปลาหางเหลือง

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า
อุปกรณ์ประกอบ เครื่องอัดอากาศ

สถานที่
อ่าวมะขามป้อม
ระยอง

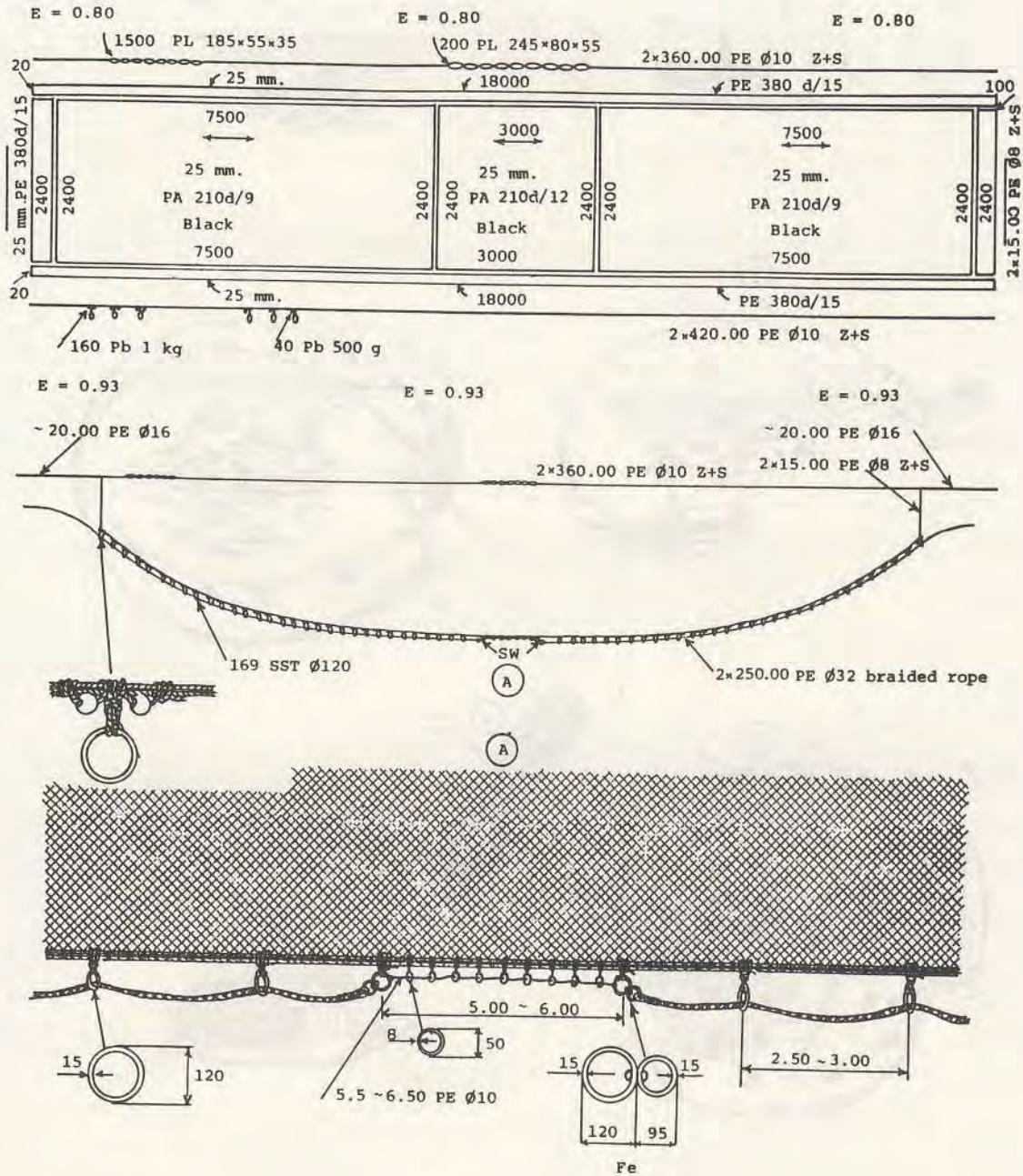


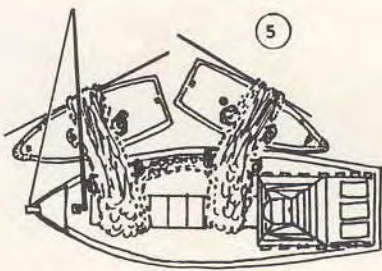
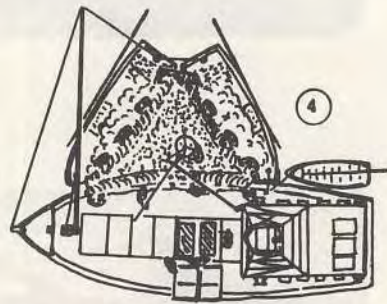
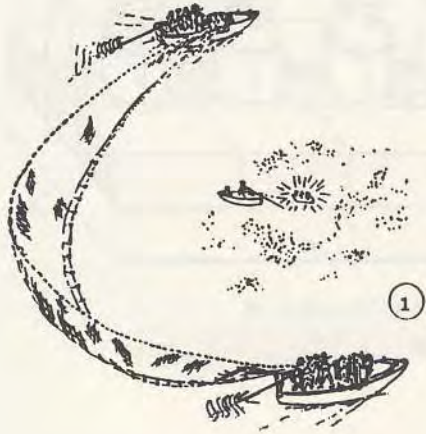


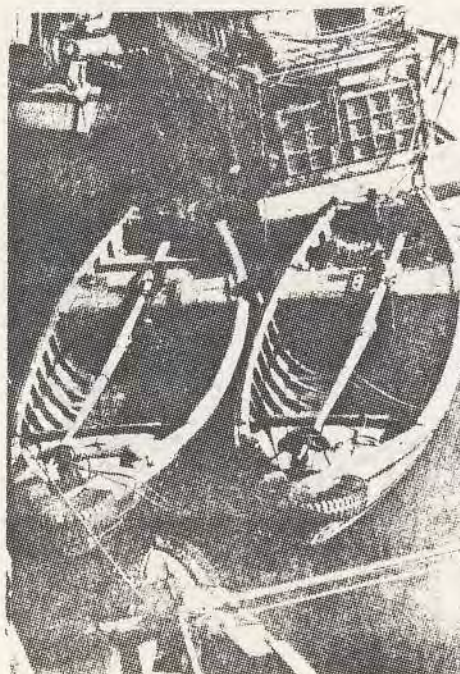
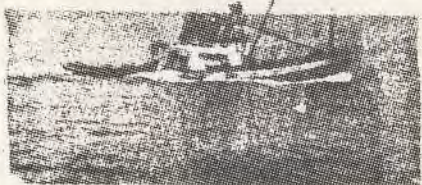
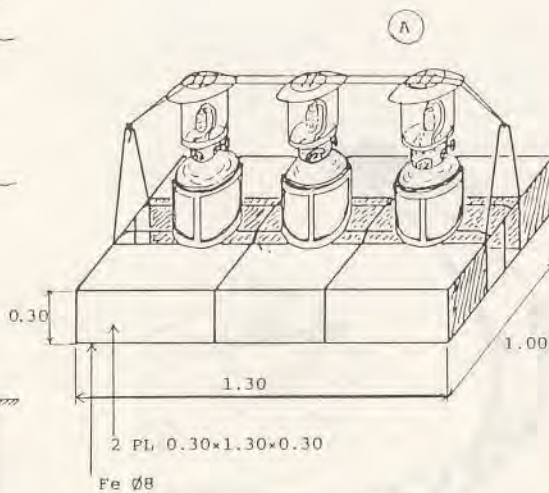
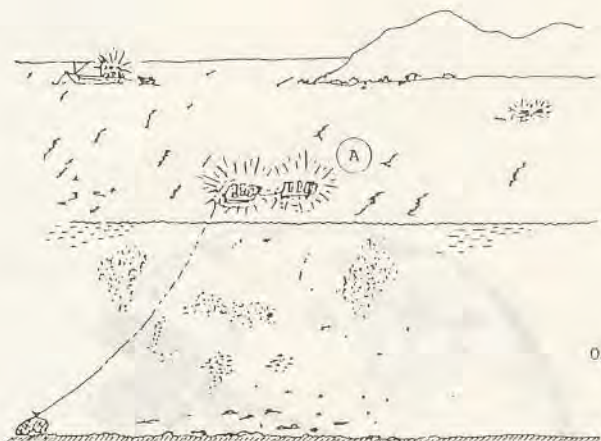
อวนประเภทล้อมจับ
อวนตั้งเก
ปลาสิกุล ปลาปลิง ปลาซาก
ปลาหางเหลือง

เรือประมง
ความยาว ๑๘ ม. ๒ x ๘ เมตร
และ ๓.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๓๐ แรงม้า
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓๐ กิโลวัตต์

สถานี
อำเภอเมือง
ภูเก็ต



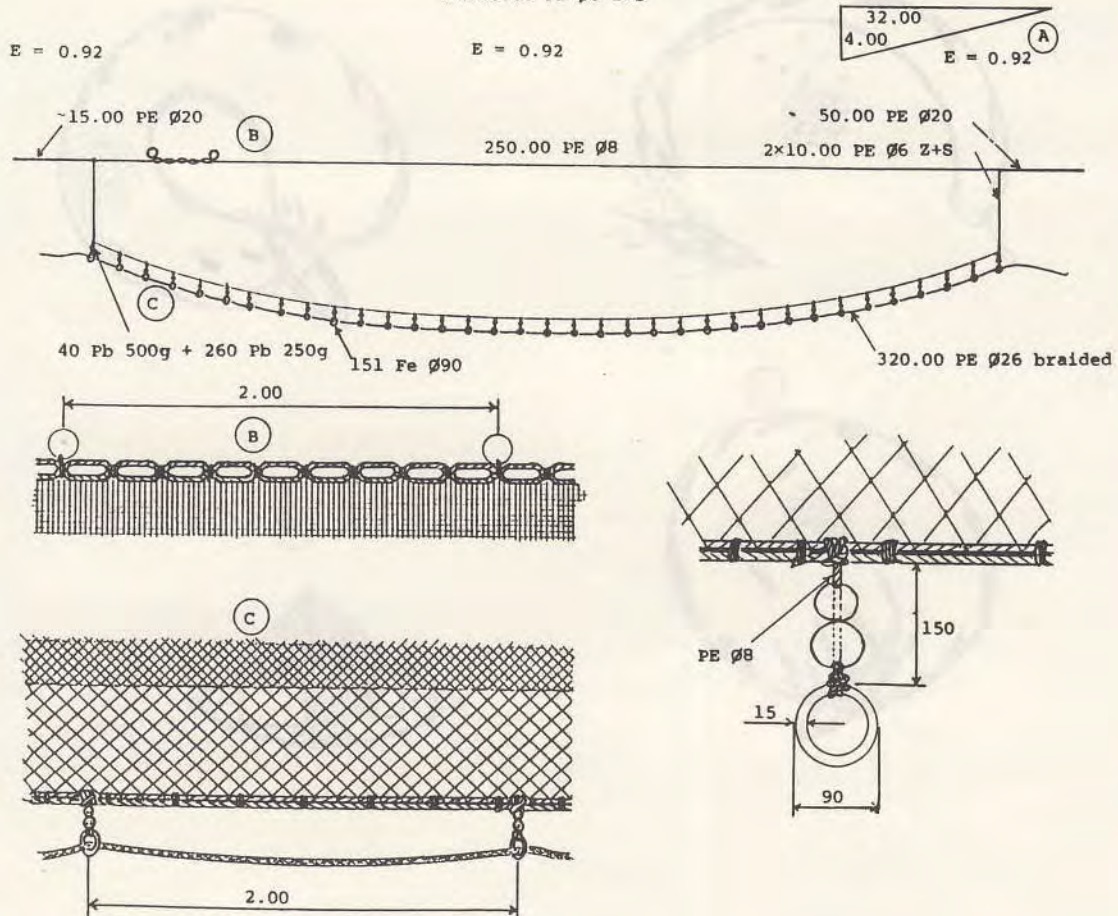
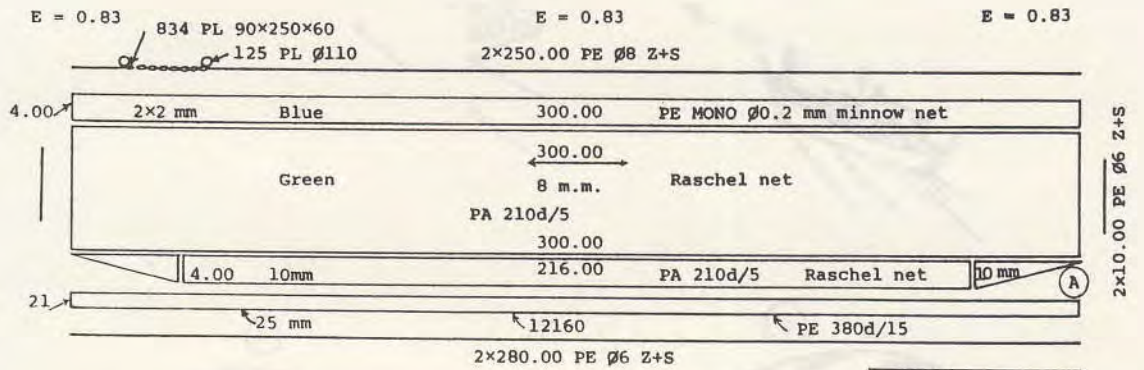




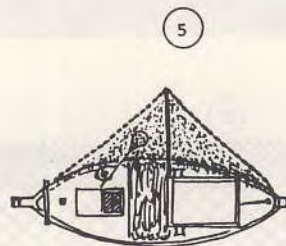
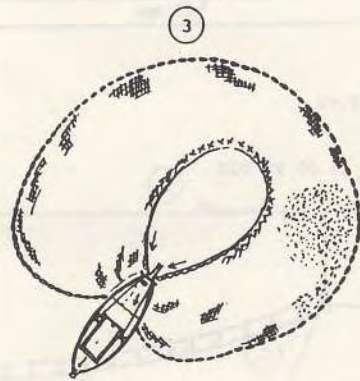
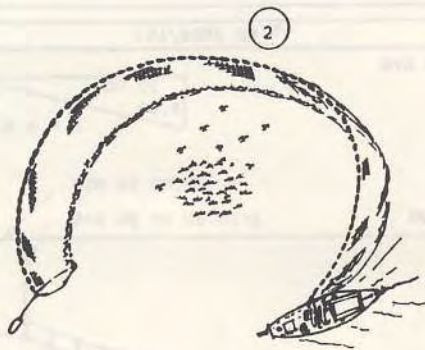
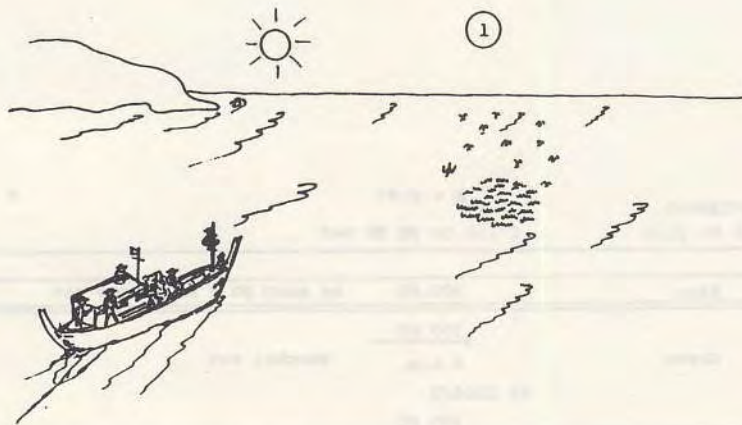
อวนประเภทลอมจับ
อวนลอมปลาซิงซัง
ปลาซิงซัง (กะตัก) ปลาหลังเขียว

เรือประมง
ความยาว ๑๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๔ แรงม้า

สถานที่
เกาะยาว
กระบี่



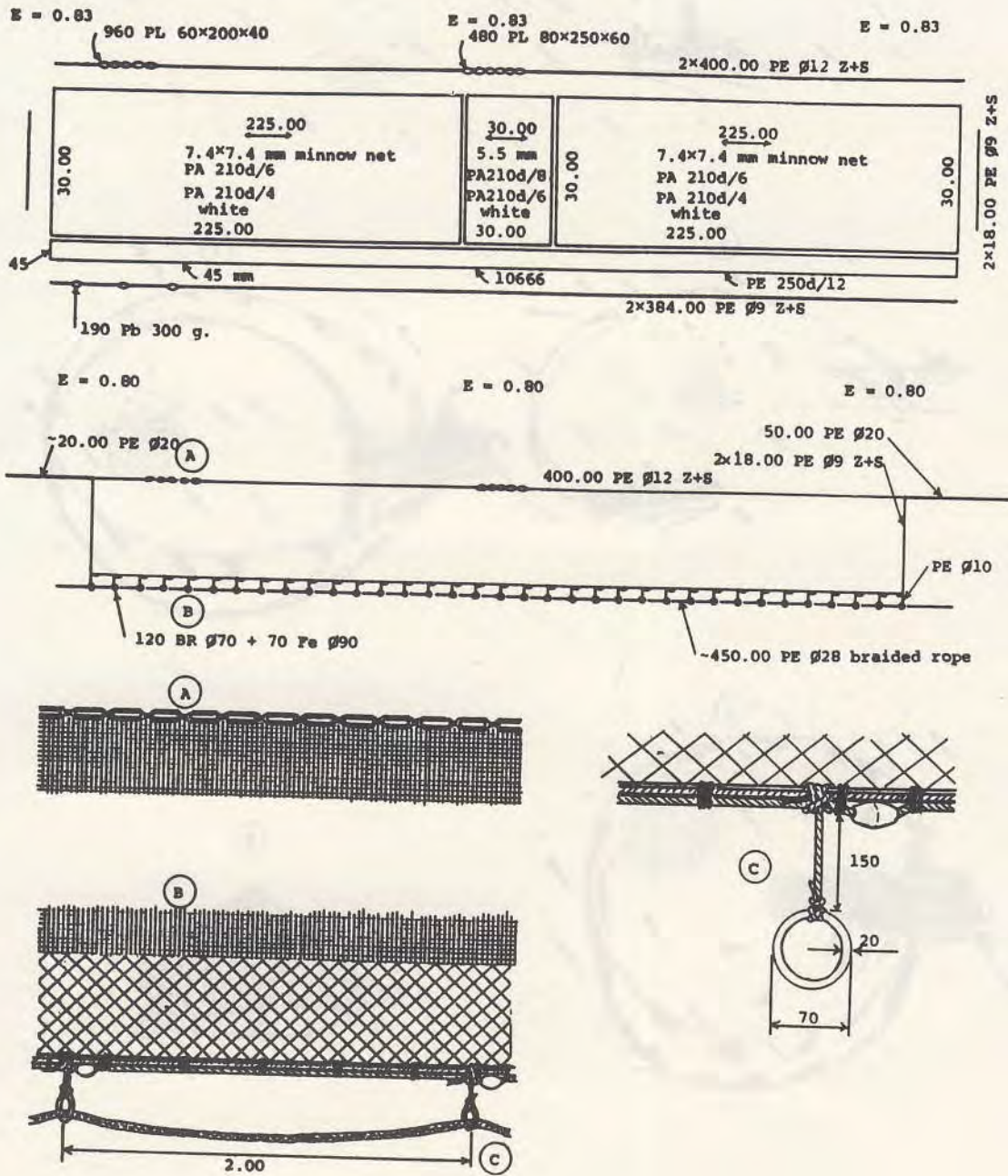
1. 2. 3. 4. 5.

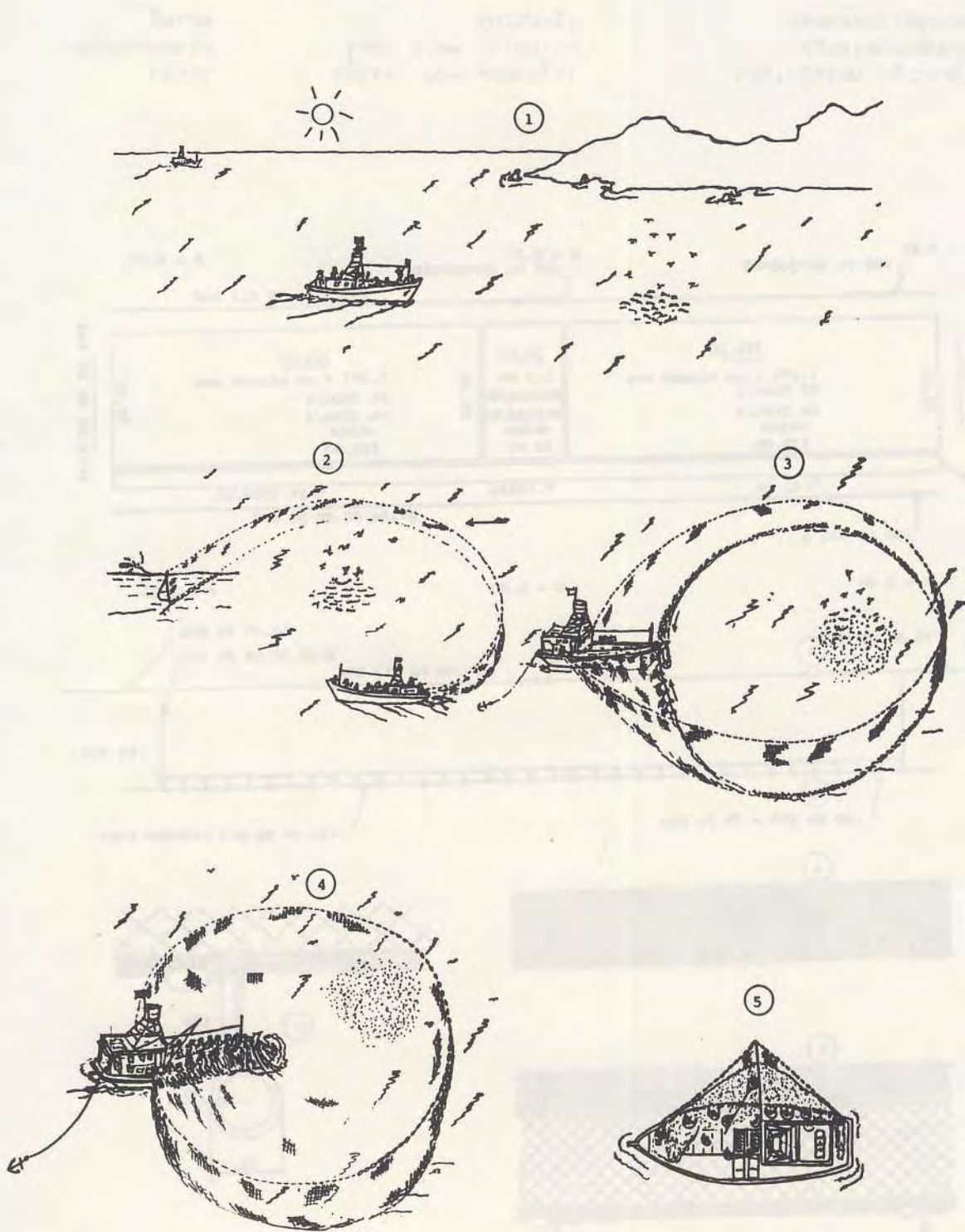


อวนประ เภทลอมจับ
อวนลอมปลากระตัก
ปลากระตัก ปลาหลังเขียว

เรือประมง
ความยาว ๑๗.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำมะขามป้อม
ระยอง

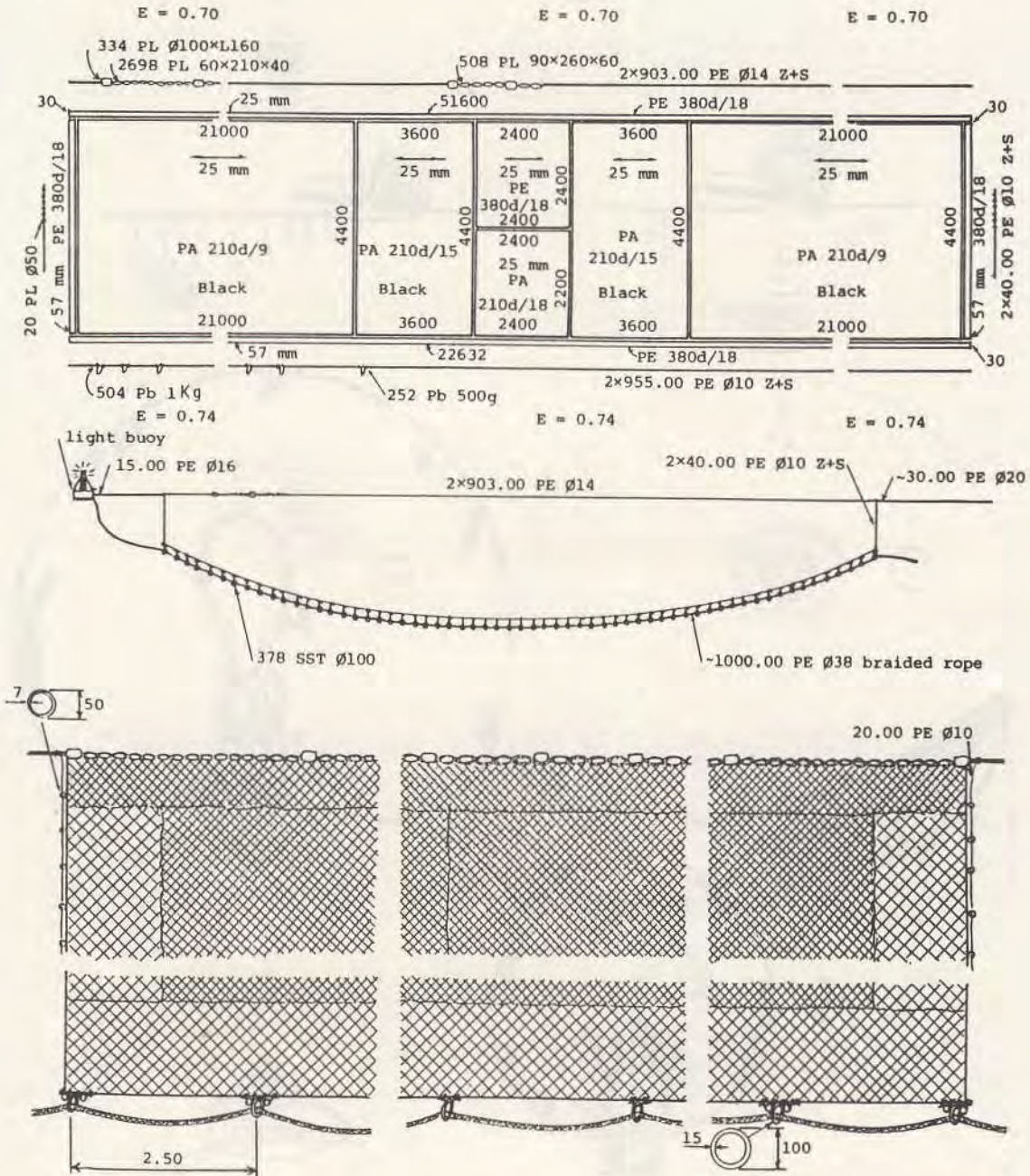


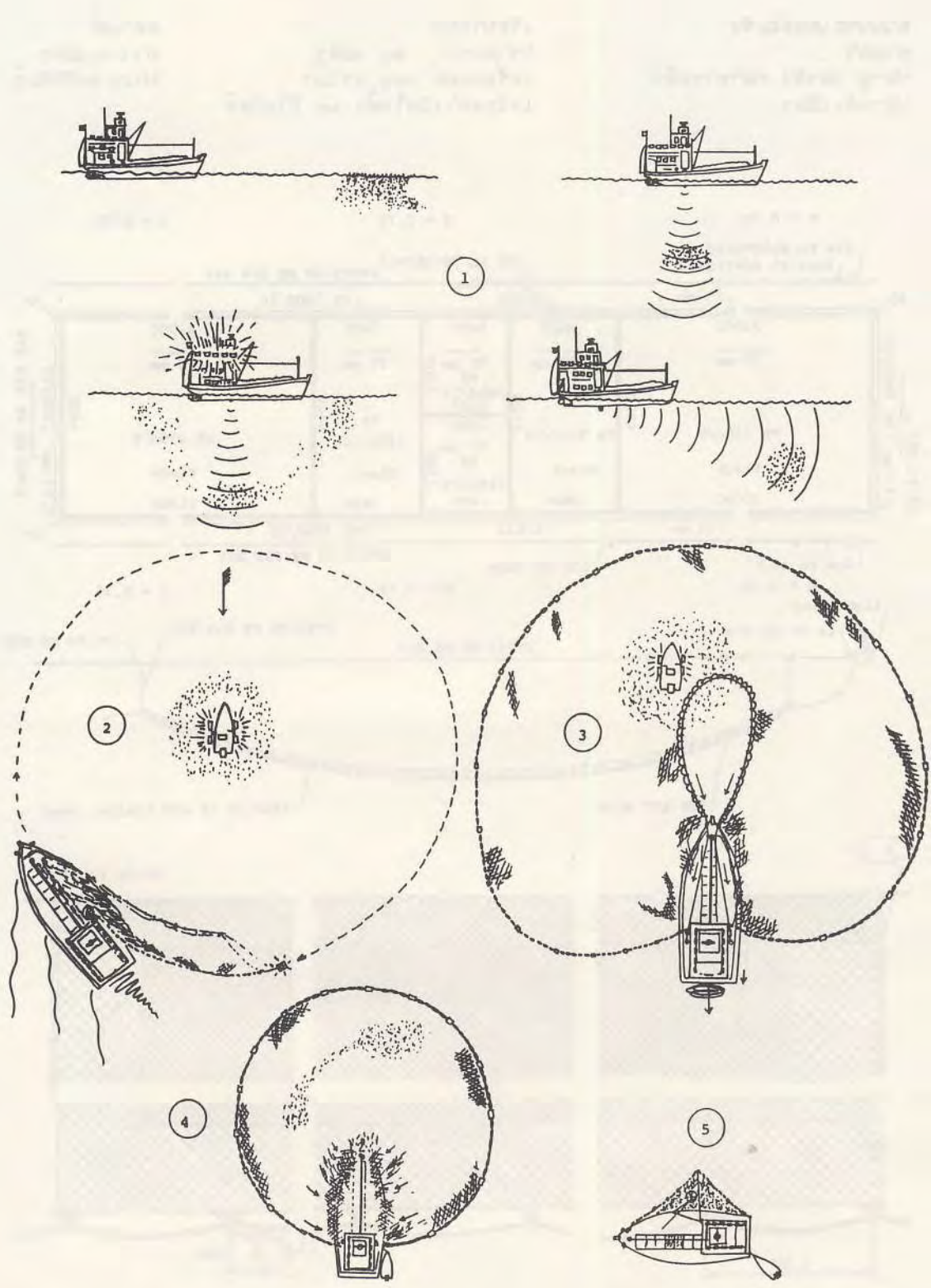


อวนประ เภทล้อมจับ
 อวนดำ
 ปลาหู ปลาปลั่ง ปลาหางแข็ง
 ปลาหลัง เขียว

เรือประมง
 ความยาว ๒๐ เมตร
 เครื่องยนต์ ๓๒๐ แรงม้า
 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓๐ กิโลวัตต์

สถานที่
 อำเภอเมือง
 ประจวบคีรีขันธ์

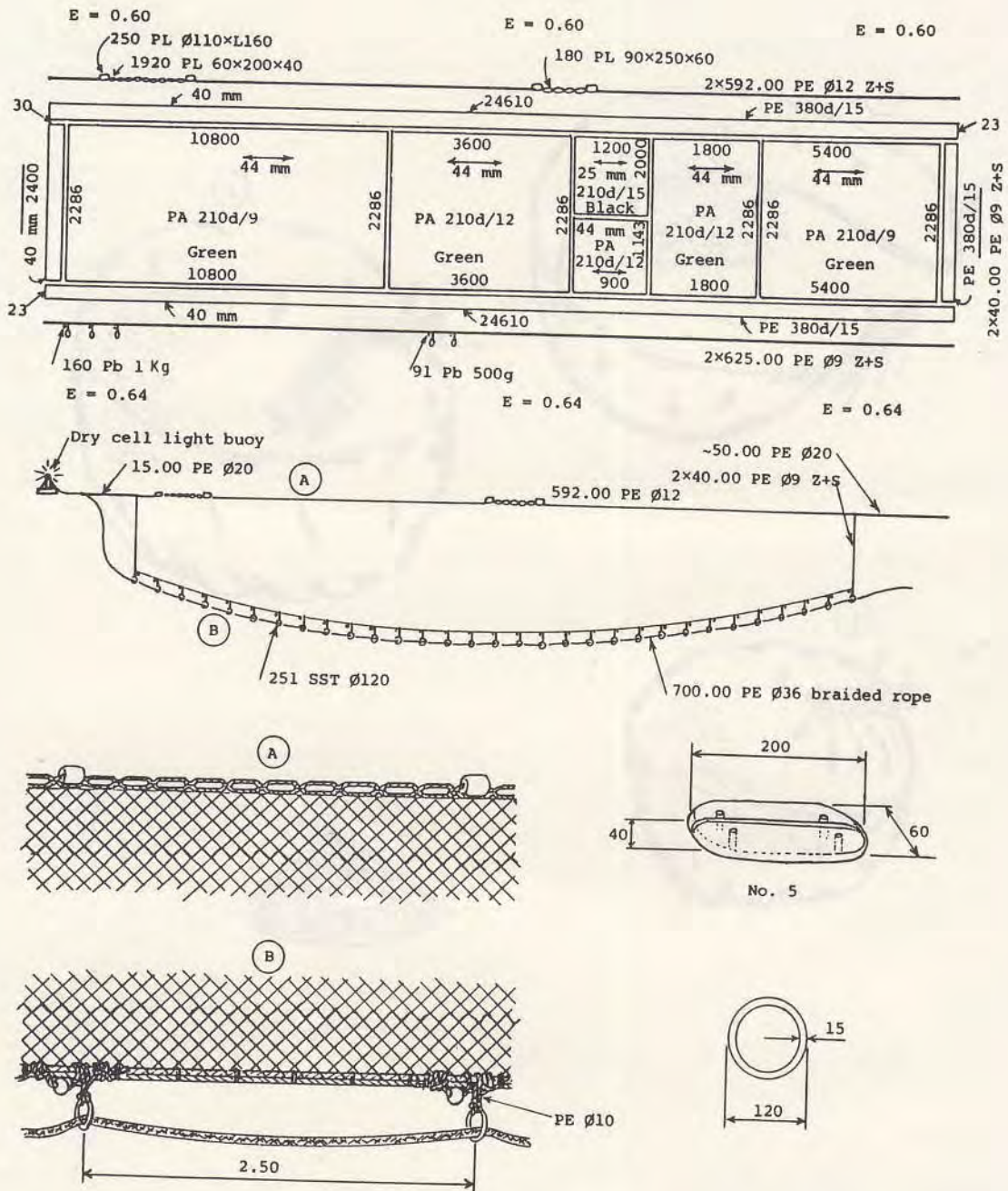


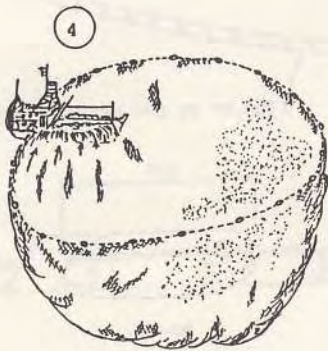
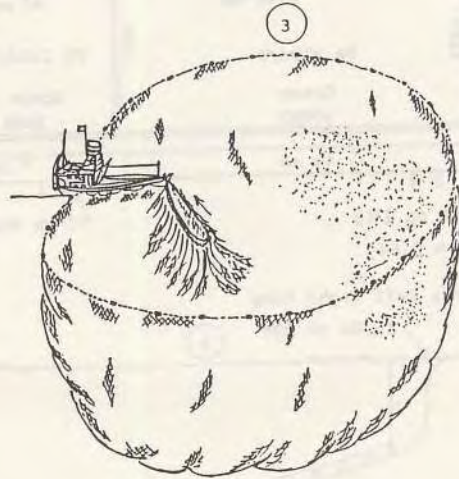
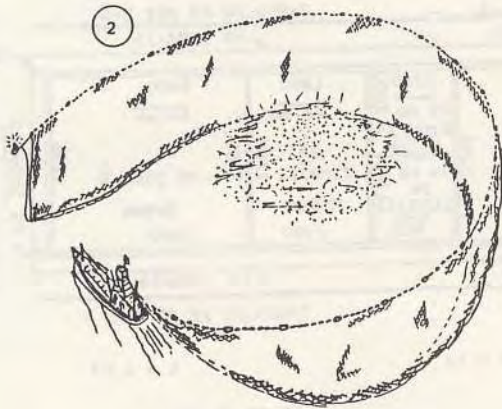
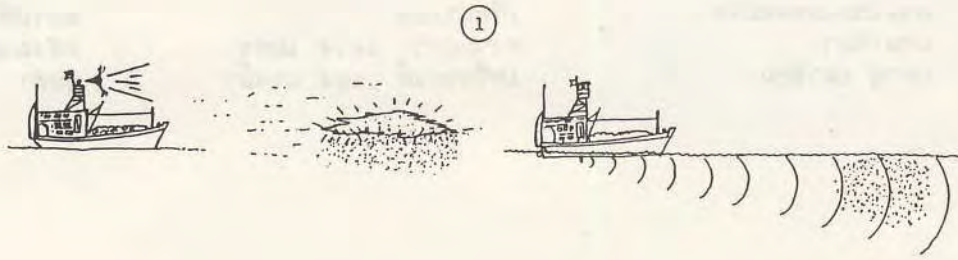


อวนประ เภทล้อมจับ
อวน เขียว
ปลาหู ปลาสีถิ่น

เรือประมง
ความยาว ๑๕.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๘๕ แรงม้า

สถานที่
หลังสวน
ชุมพร

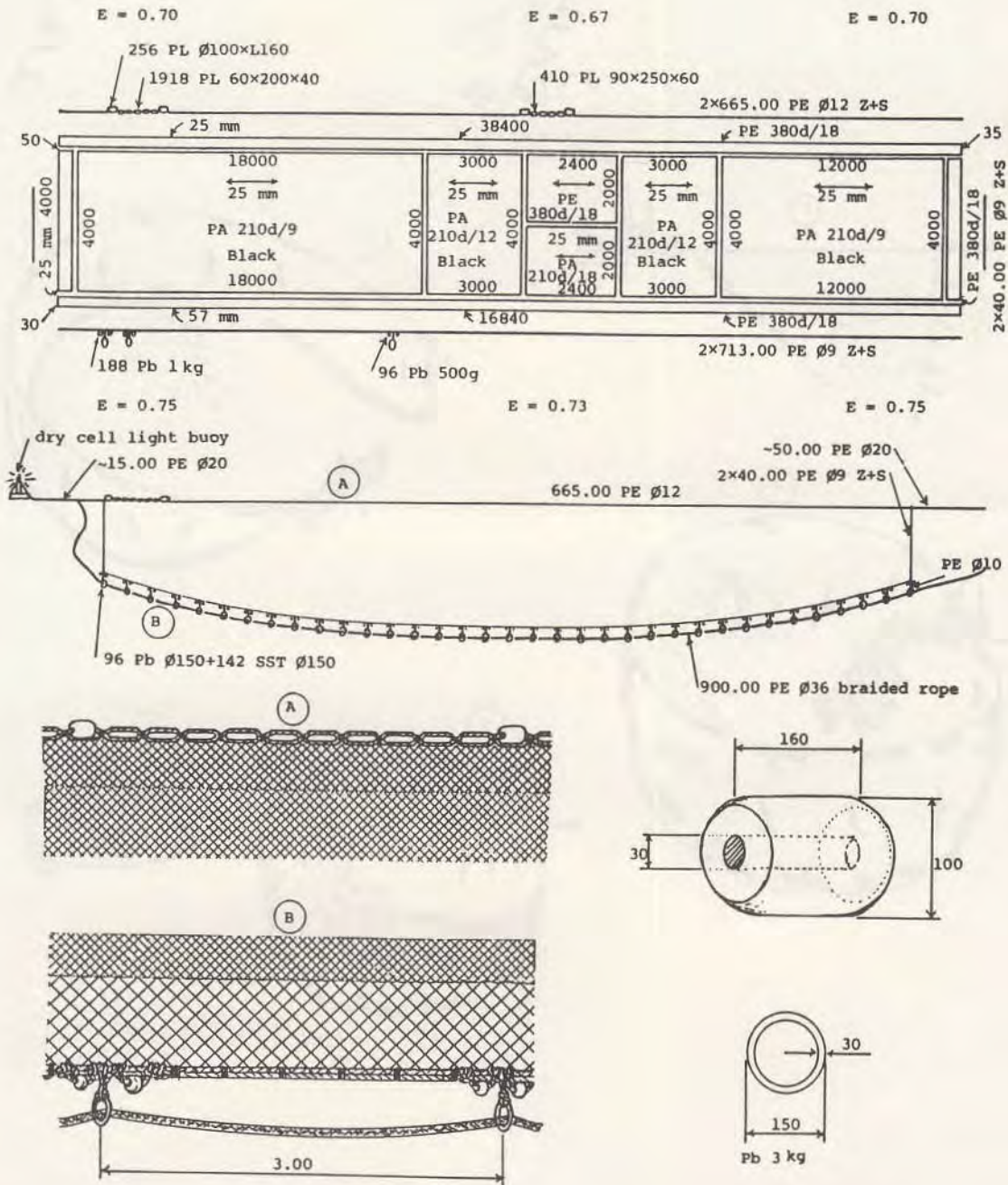


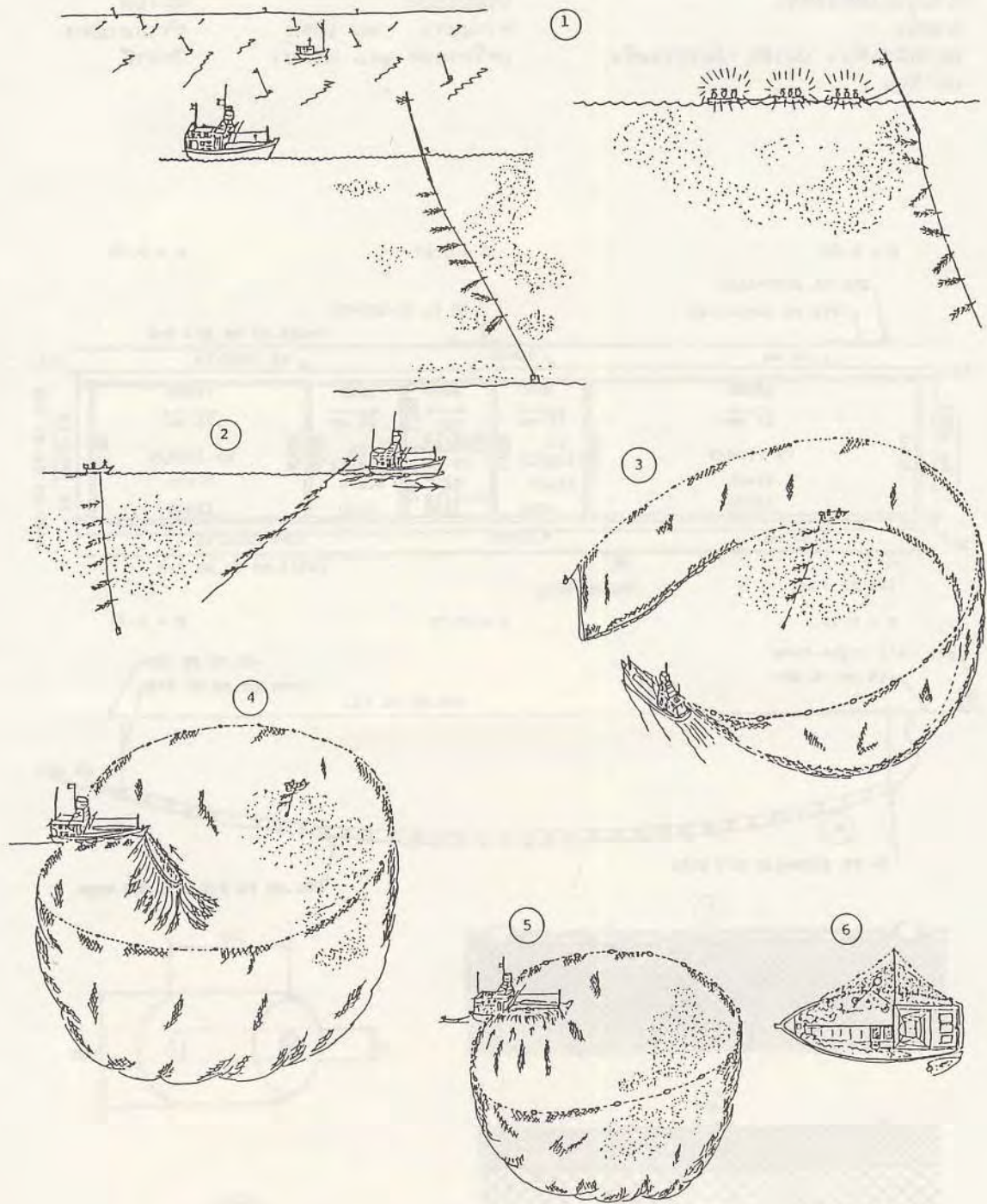


อวนประ เภทล้อมจับ
 อวนขึง
 ปลาหลังเขียว ปลาลัง ปลาหางแข็ง
 ปลาสิğun

เรือประมง
 ความยาว ๒๐ เมตร
 เครื่องยนต์ ๒๔๐ แรงม้า

สถานที่
 อำเภอมือง
 ปัตตานี

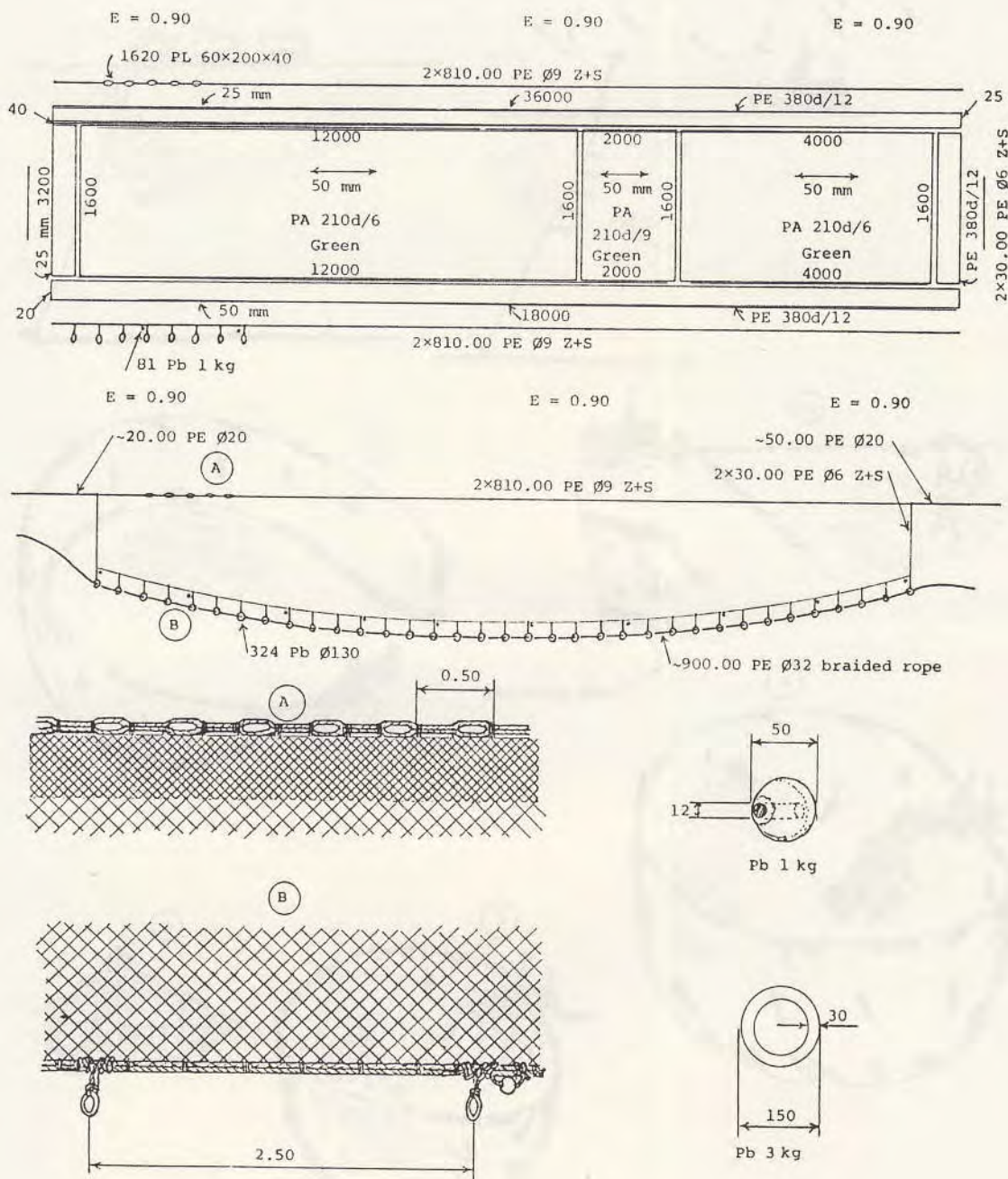


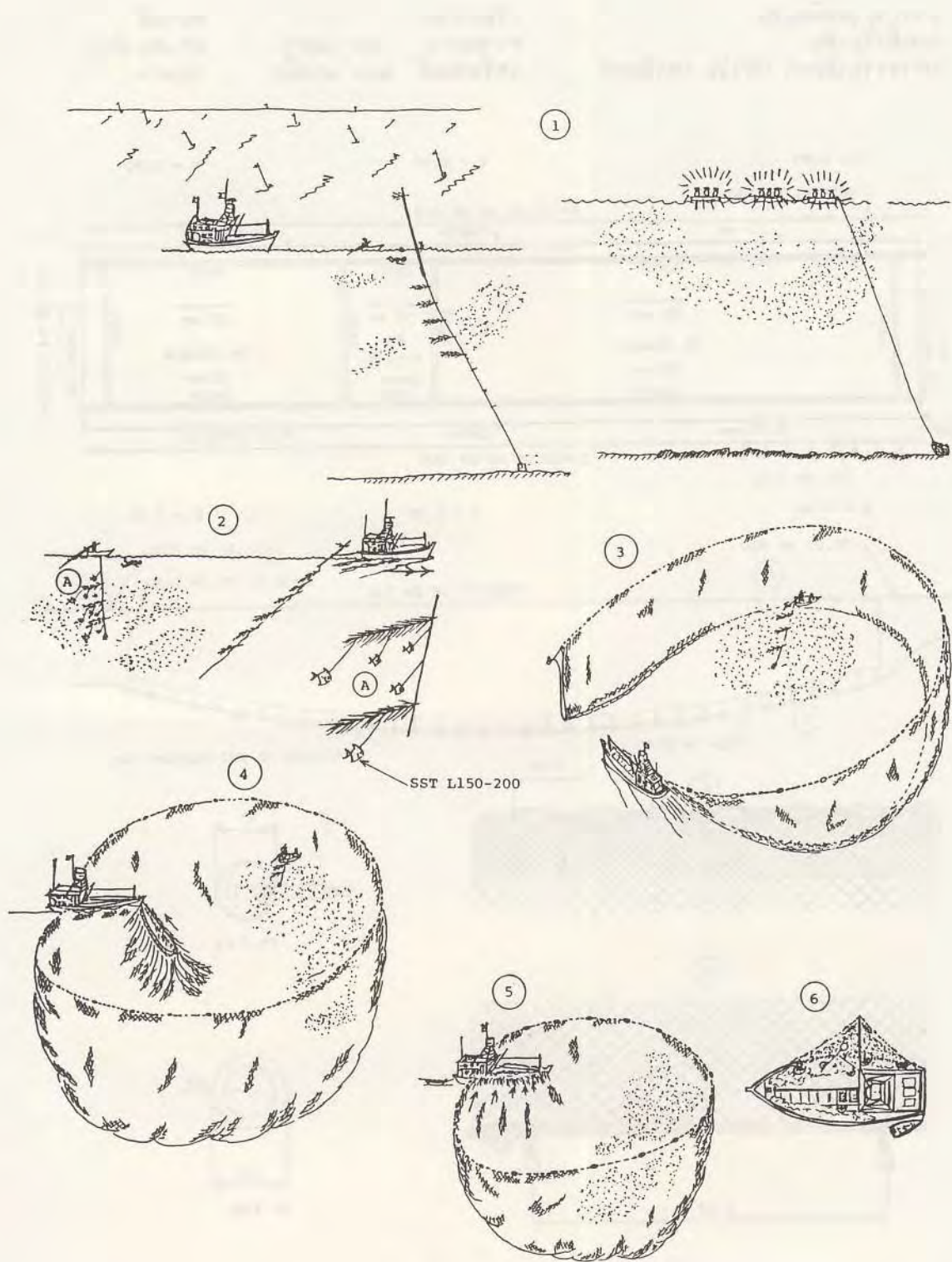


อวนประ เภทล้อมจับ
อวนซั้ง โอเซีย
ปลาจระเม็ดค้ำ ปลาโอ ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๑๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
ระนอง

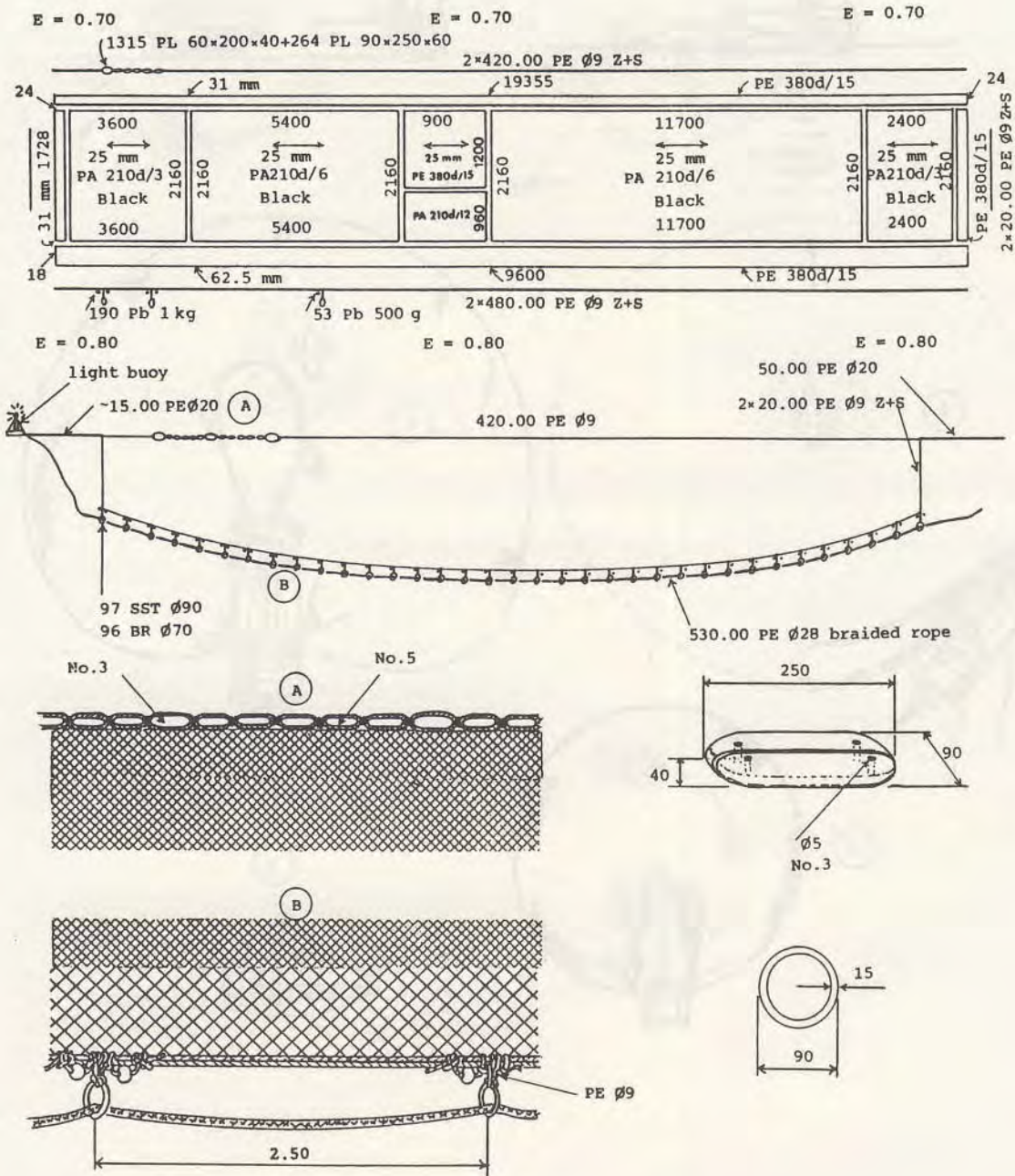


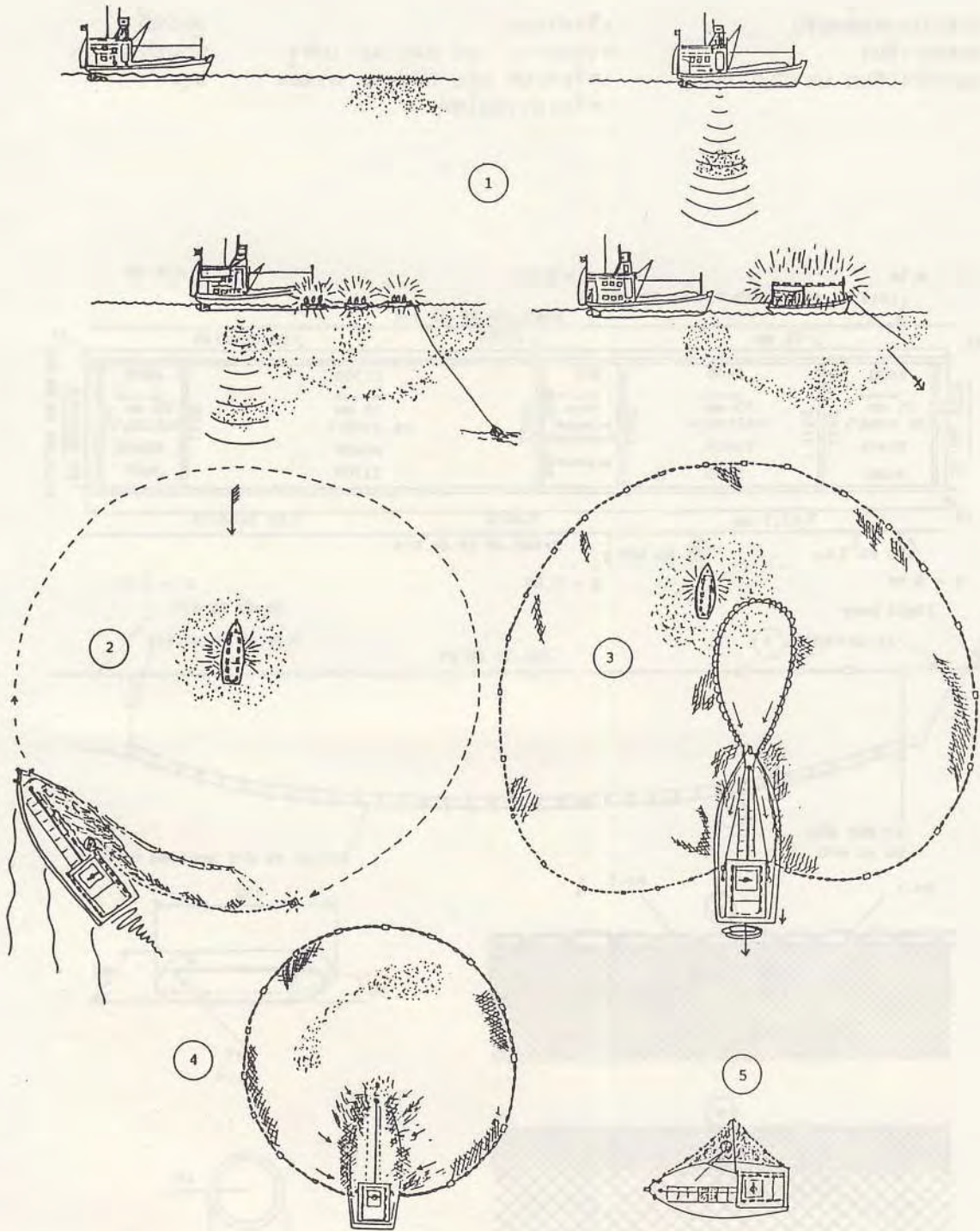


อวนประเภทลอมจับ
อวนตะเกียง
ปลาหลังเขียว ปลาสิğun ปลาทุ

เรือประมง
ความยาว ๑๕ และ ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๕๐ และ ๓๐ แรงม้า
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า

สถานที่
บ้านปากบารา
สตูล

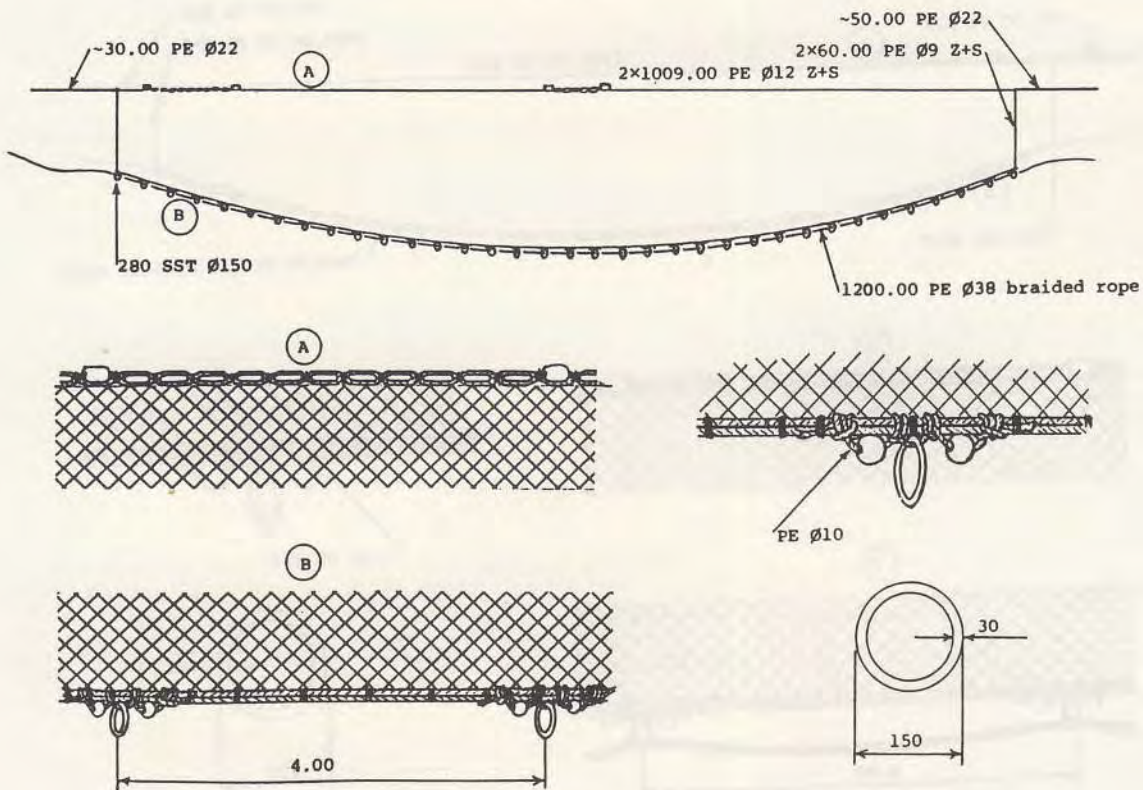
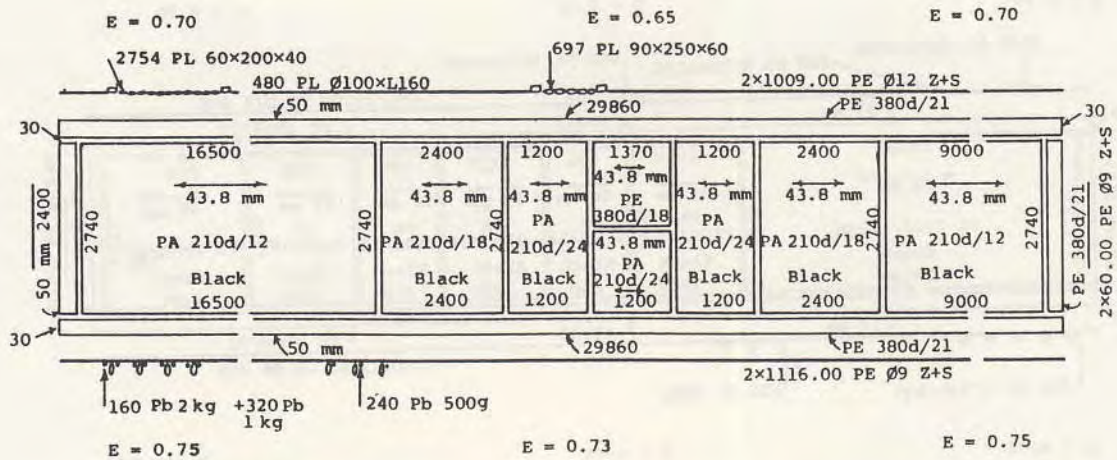




อวนประ เภทล้อมจับ
 อวนล้อมปลาโอ
 ปลาโอ ปลาหูน้ำ ปลาสิğun
 ปลาแซงไก่

เรือประมง
 ความยาว ๓๐ เมตร
 เครื่องยนต์ ๓๕๐ แรงม้า
 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๔๐ กิโลวัตต์

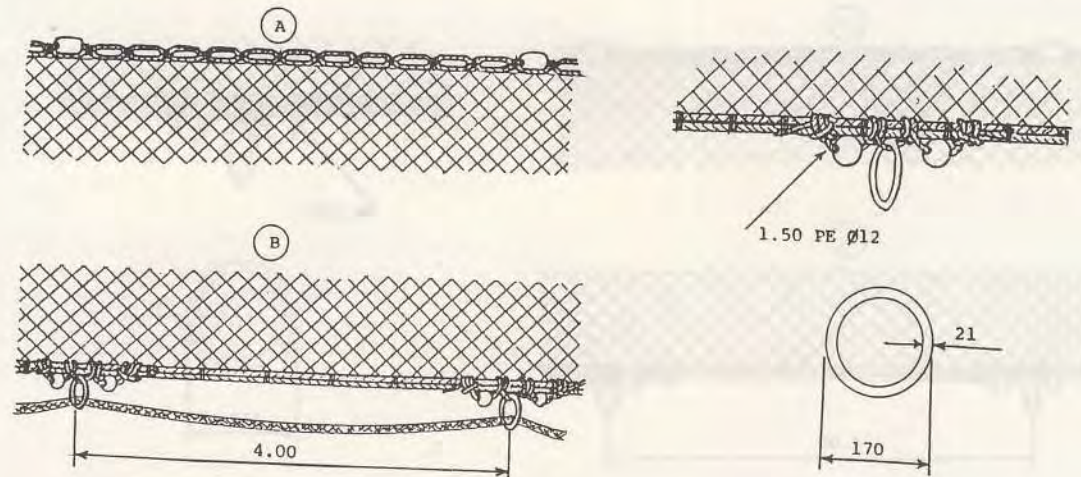
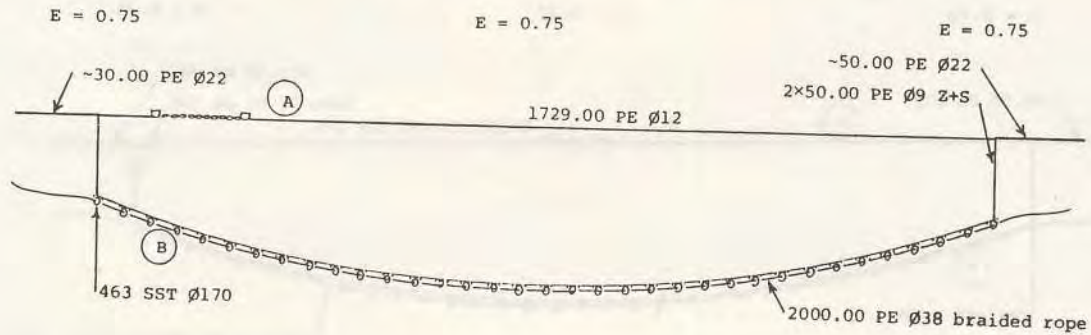
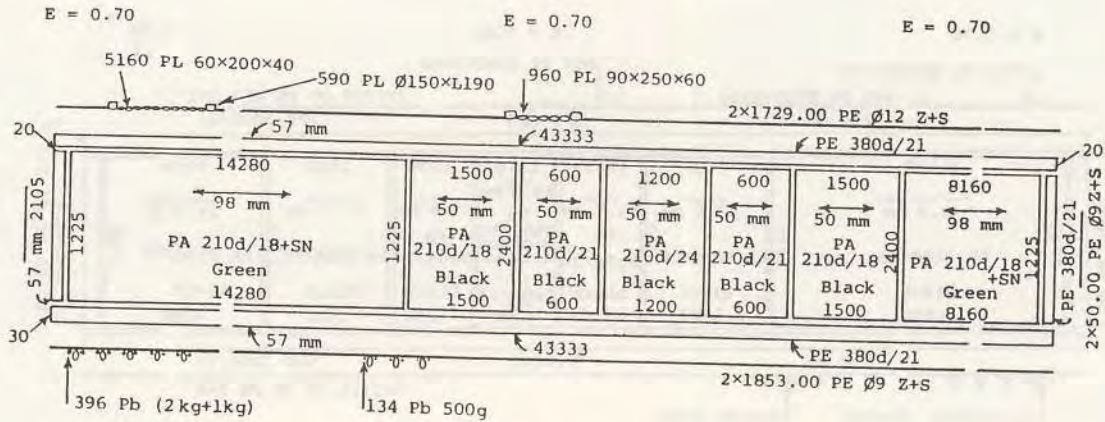
สถานที่
 ปากน้ำประแสร์
 ระยอง



อวนประ เภทล้อมจับ
 อวนล้อมปลาโอ
 ปลาโอ ปลาหูน้ำ ปลาสีกุน
 ปลาอินทรี

เรือประมง
 ความยาว ๓๒ เมตร
 เครื่องยนต์ ๔๐๐ แรงม้า
 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๕๐ กิโลวัตต์

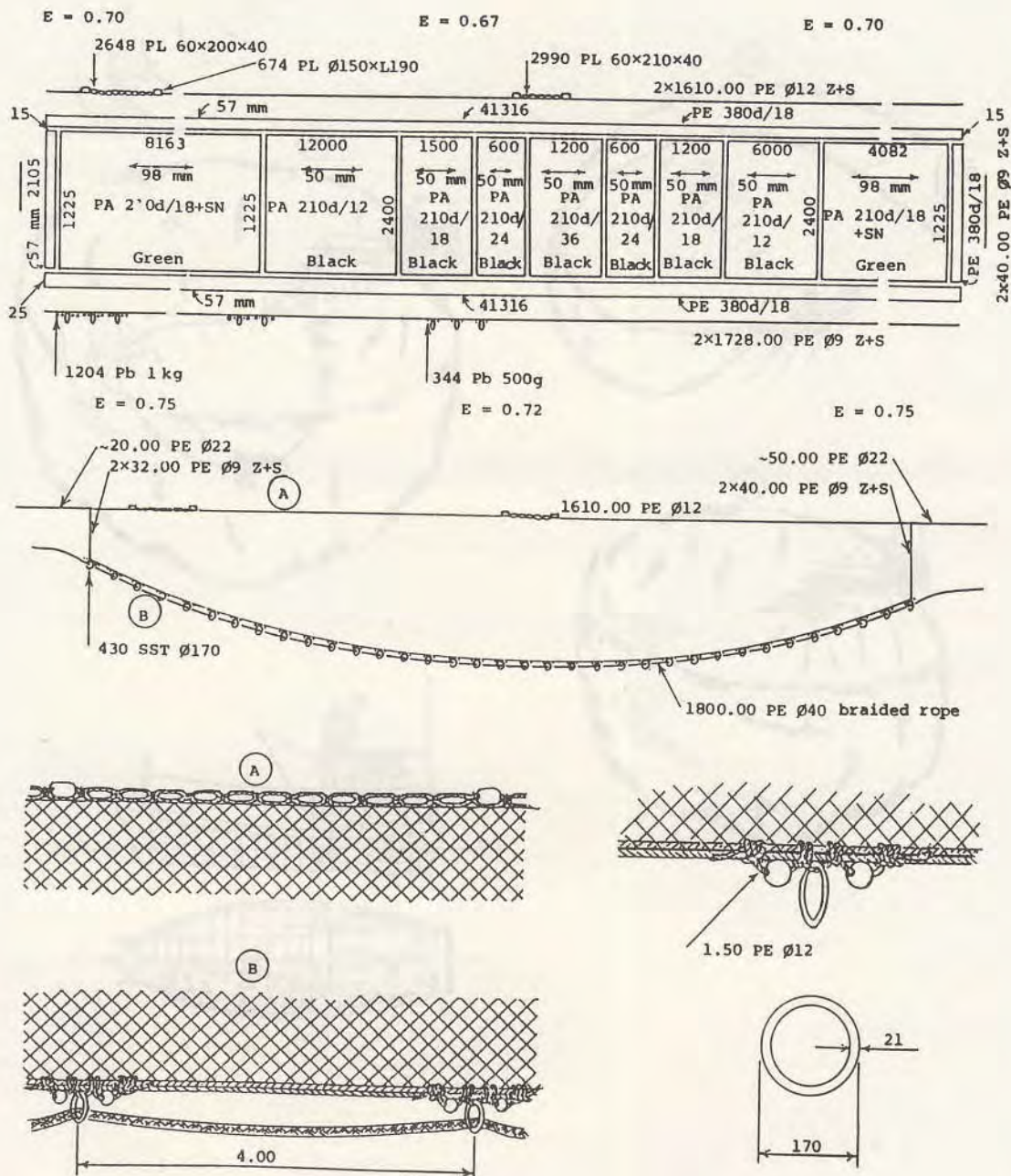
สถานที่
 ปากน้ำระยอง
 ระยอง

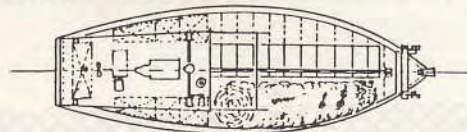
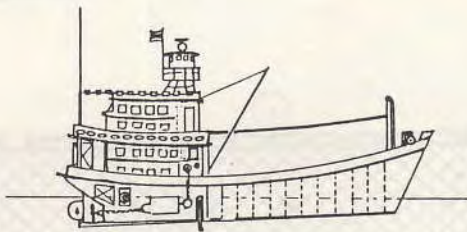
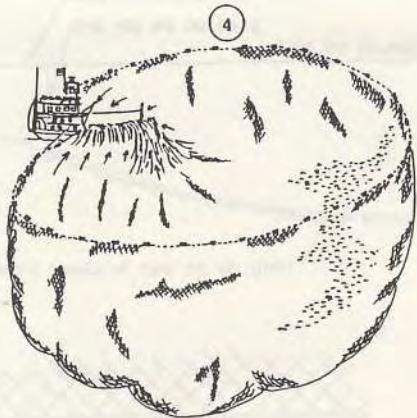
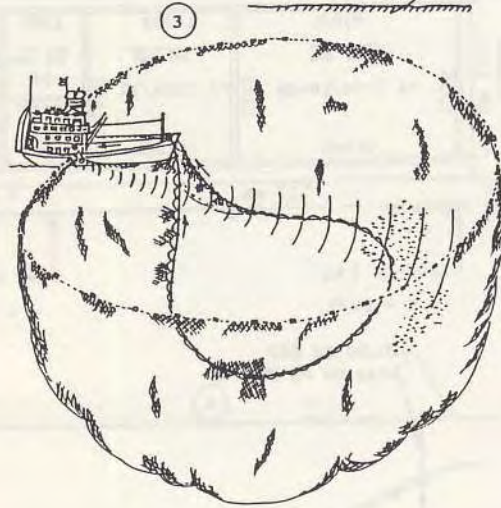
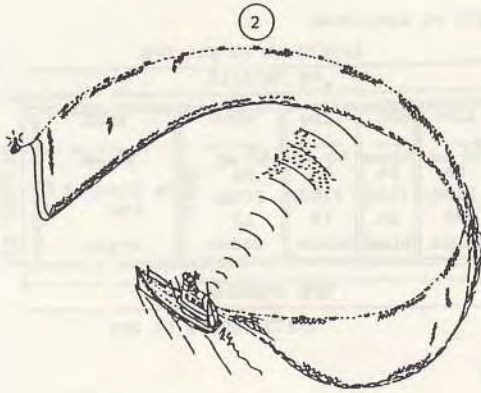
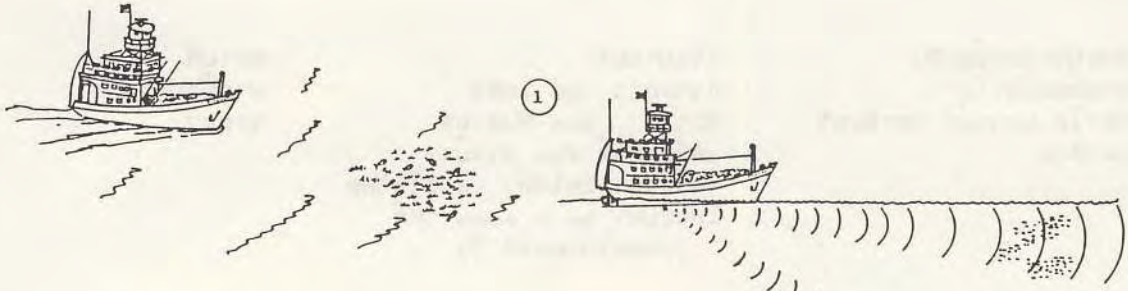


อวนประ เภทล้อมจับ
อวนล้อมปลาโอ
ปลาโอ ปลาหูนา ปลาอินทรี
ปลาสิğun

เรือประมง
ความยาว ๒๘ เมตร
ระวาง ๑๐๐ ตันกรอส
เครื่องยนต์ ๔๖๐ แรงม้า
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๔๐ กิโลวัตต์
ไฟลอปปลา ๒๐ x ๑๐๐๐ วัตต์
(หลอดไฟเมอร์คิวรี่)

สถานที่
ปากน้ำประแสร์
ระยอง

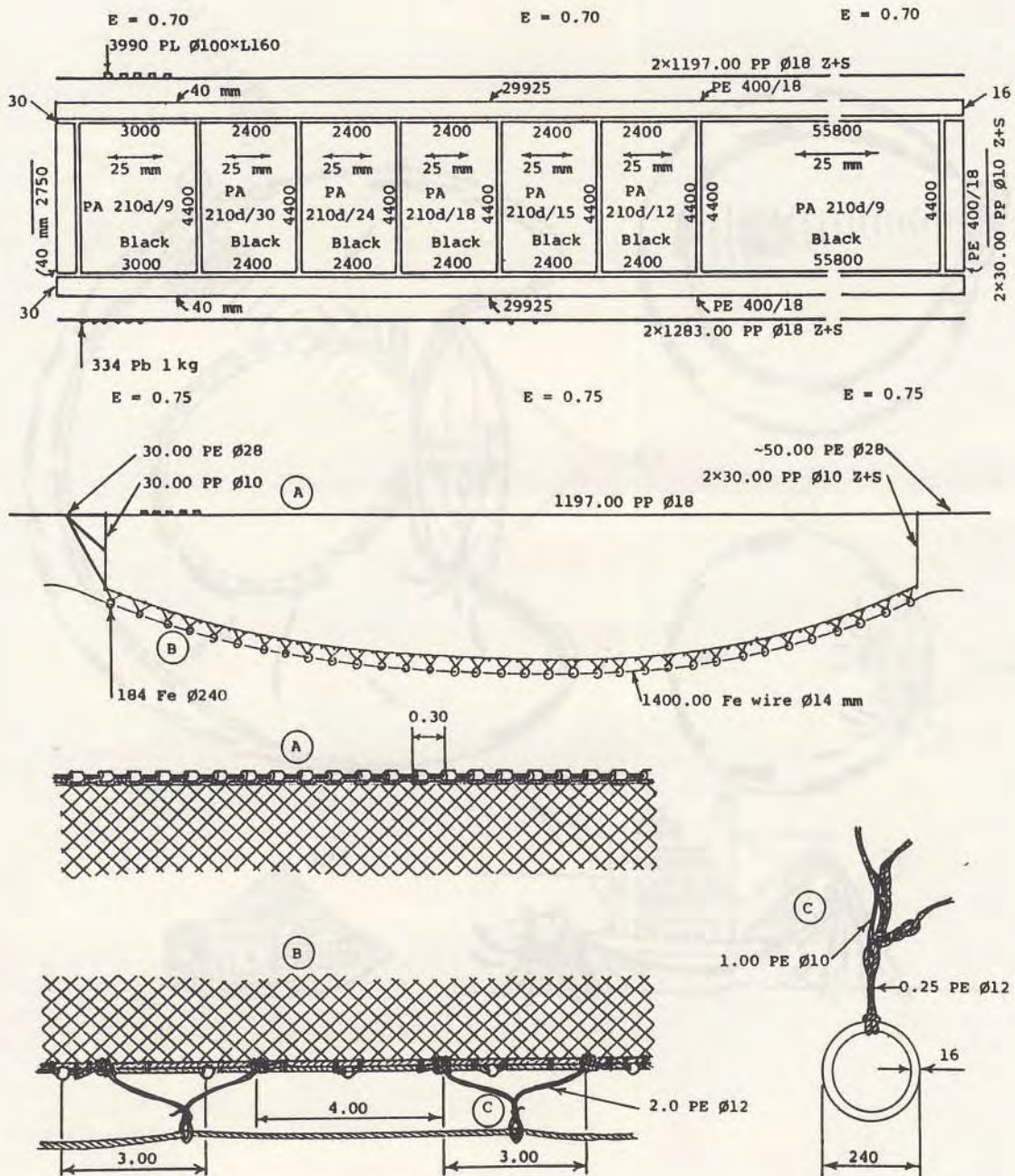


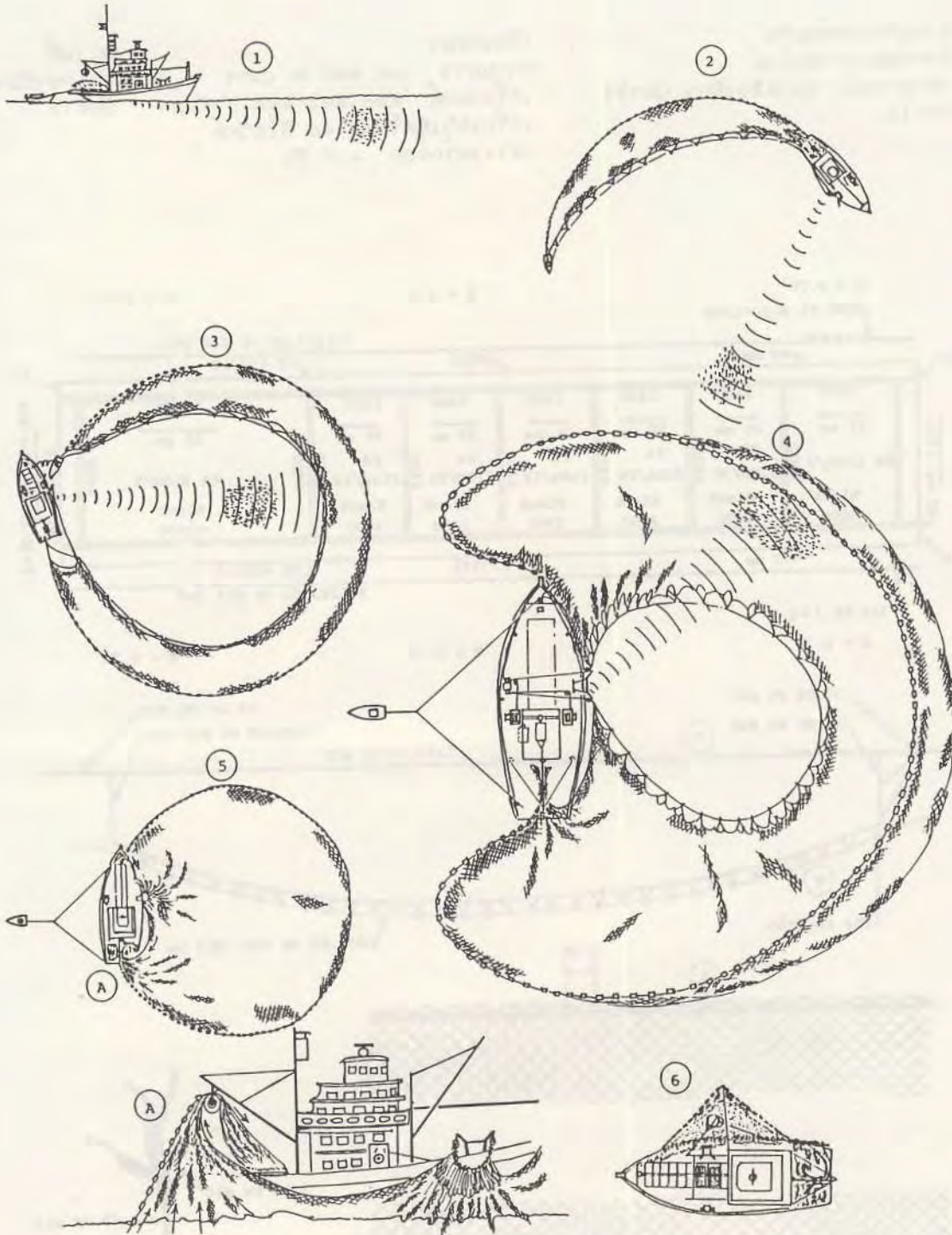


อวนประ เภทล้อมจับ
อวนล้อมแบบสมัยใหม่
ปลาหางแข็ง ปลาหลังเขียว ปลาลัง
ปลาโอ

เรือประมง
ความยาว ๒๔ และ ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๒๐ และ ๑๔๕ กำลังม้า
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๑๐ กิโลวัตต์
เพาเวอร์บล็อก ๑.๕ ตัน

สถานที่
อำเภอเมือง
ปัตตานี





๒. อวนประเภทกางกั้นแล้วดึงหรือลาก (SEINE NETS)

อัสนีย์ มั่นประสิทธิ์

สารบัญ

หน้า

การประมงประเภทก้างแล้วตั้งหรือลาก	๑
เครื่องมือประมงและวิธีการประมง	๑
๒.๑ อวนทับตลิ่ง หรืออวนเข็น (Beach seine)	๑
๒.๒ อวนต้อนปลาเข้าถุง, อวนญี่ปุ่นหรืออวนมูโรอามิ (Drive-in net) ...	๒
แบบแปลนและรายละเอียดของอวนประเภทก้างแล้วตั้งหรือลาก	๓
อวนทับตลิ่ง	
● ปลากระตักหรือปลาซั้งซั้ง, เคย	
อวนต้อนปลาเข้าถุง	
● ปลาหางเหลือง ปลาตามก่องหินกะรัง	

การประมงประเภทอวนกางกั้นแล้วดึงหรือลาก

อวนกางกั้นแล้วดึงหรือลากนี้หมายถึง เครื่องมือประมงที่ทำการลากหรือดึงไกลไม่เกิน ๕ เท่าของความยาวของอวน มีชื่ออยู่ในประเทศไทย ๒ แบบด้วยกันคือ แบบแรกเป็นแบบพื้นบ้านใช้กันทั่วไปที่เรียกว่าอวนทับตลิ่งหรืออวนเข็น ซึ่งชื่อของเครื่องมือนี้มีความหมายตามรูปแบบของการทำประมง เครื่องมือประมงชนิดนี้ใช้ทำการประมงในบริเวณน้ำตื้นแถวชายฝั่งเพื่อจับปลากระดูกเคย ปลากระบอกหรือสัตว์น้ำอื่นที่เข้ามาใกล้ฝั่ง อีกแบบหนึ่งเป็นอวนที่ต้องต้อนปลาเข้าถูงโดยการกางกั้นไว้ก่อน อวนชนิดนี้เริ่มแรกใช้กันที่โอกินาวา ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเรียกกันว่า มูโรอามิ ในราวปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ชาวประมงไทยได้เรียนรู้การใช้เครื่องมือชนิดนี้จากชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาทำการจับปลาแถบทะเลจีนใต้ก่อน แล้วนำเครื่องมือนี้มาใช้ที่จังหวัดสมุทรปราการ, ชลบุรี และภูเก็ต อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้เครื่องมือชนิดนี้ทำการประมงไม่ดีเท่าที่ควรโดยเฉพาะในอ่าวไทยจึงค่อย ๆ เลิกใช้กันไป ในปัจจุบันเครื่องมือแบบนี้ยังมีชื่ออยู่แห่งเดียวและมีชุดเดียวที่หมู่บ้านราไว จังหวัดภูเก็ต ซึ่งชาวประมงยังคงเรียกเครื่องมือนี้ว่าอวนญี่ปุ่นอยู่นั่นเอง อวนชนิดนี้ใช้จับปลาหางเหลือง (Yellow fusilier) และปลาที่อยู่ตามกองหินหรือแนวหินปะการังชนิดอื่น ๆ ซึ่งล้วนเป็นปลาที่มีราคา ปลาหางเหลืองนี้ชาวประมงเรียกว่าปลาญี่ปุ่นตามชื่อของเครื่องมือประมง

เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง

๒.๑ อวนทับตลิ่งหรืออวนเข็น (อวนแสนเข็น)

อวนทับตลิ่งหรืออวนเข็นนี้ เป็นเครื่องมือประมงแบบพื้นบ้านที่สร้างขึ้นง่าย ๆ มีปีกยาวทั้งสองข้างโดยมีอวนอยู่ตรงกลางหรือไม่มีก็ได้ตามปกติแล้วส่วนของปีกใช้อวนที่ทำด้วยไนลอน แต่ในบางครั้งก็ใช้อวนแบบตาสานหรืออวนมุ้ง ซึ่งเป็นตาขนาดเล็กเพื่อใช้จับปลากระดูกเคย ฯลฯ อวนทับตลิ่งแบบง่าย ๆ ที่ไม่มีอวนนั้นใช้อวนไนลอนตาอวนขนาด ๒๕ มิลลิเมตร เพื่อใช้จับปลาขนาดใหญ่อื่น ๆ เช่น ปลากระบอก ฯลฯ อวนทับตลิ่งแบบอวนนั้น โดยทั่ว ๆ ไปจะใช้อวนแบบตาสานหรืออวนมุ้งที่มีขนาดตา ๒ x ๒ มิลลิเมตร สำหรับการมาตอวนกับ เชือกคร่างของทับตลิ่งนี้ใช้ประมาณ $E = 0.7 - 0.9$ (ยื่น ๑๐ - ๓๐ %)

การทำประมงโดยอวนทับตลิ่งหรืออวนเข็นนี้ ทำในเวลากลางวันในช่วงตอนเช้าและตอนเย็น ปกติแล้วจะใช้คนประมาณ ๔-๒๐ คนในการดึงอวน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของอวนด้วย

๒.๒ อวนต้อนปลา เข้าอวน อวนญี่ปุ่นหรือมูโรอามิ

ตัวอวนประกอบด้วยถุงอวนและปีก ๒ ผืน ถุงอวนยาว ๒๖.๕ เมตร กว้าง ๑๘.๒ เมตร ลึก ๖.๘ เมตร วัสดุที่นำมาใช้ทำอวนนี้ที่ตัวอวนใช้เนื้ออวนไนลอนแต่ที่ถุงอวนและเนื้ออวนที่ปิดปากถุงใช้เนื้ออวนโพลีเอทิลีน ส่วนปีกอวนทั้ง ๒ ผืน ซึ่งยาวผืนละ ๑๔๐ เมตร วัสดุที่เหลื่อมผืนผืนนั้นใช้เนื้ออวนโพลีเอทิลีน ขนาดตา ๕๐ มิลลิเมตร

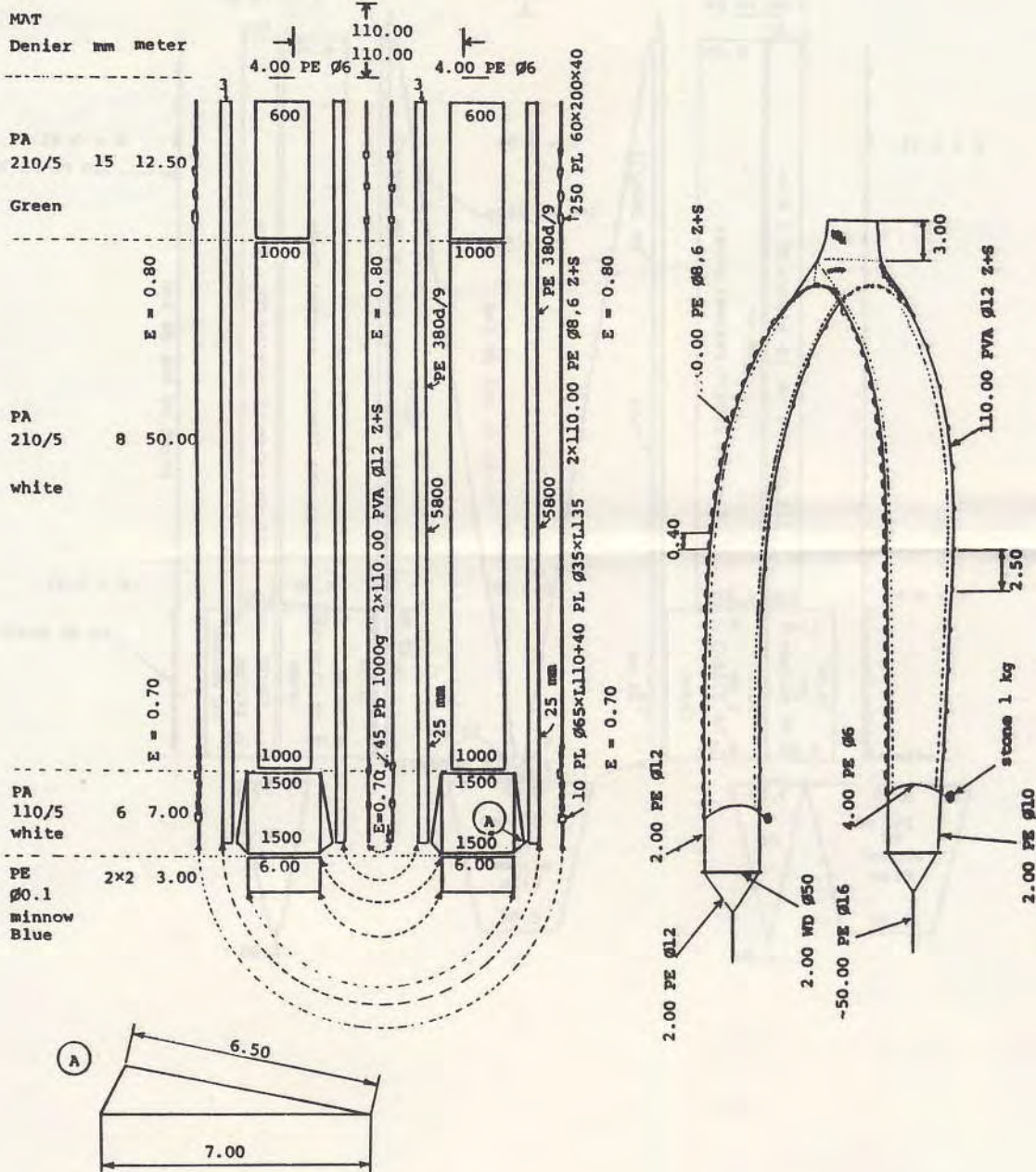
ในการทำประมงโดยอวนญี่ปุ่นนี้ต้องใช้คนประมาณ ๒๐-๒๕ คน โดยมีเรือแม่ ๑ ลำ เรือหางยาว ๔ ลำ ตัวอวนต้องวางกันอยู่กับบริเวณที่ติดกับพื้นทะเล เลให้ปากอวนทวนกระแสน้ำ ใช้คนเรือประมาณ ๘-๑๐ คน ลงไปว่ายน้ำไล่ต้อนปลาให้เข้าอวนโดยใช้เชือกผูกกับห่วงเหล็ก ๓ ห่วง และมีใบตาลผูกไว้เป็นระยะ ๆ ที่เชือกโดยให้ห่างกัน ๑.๕ เมตร นอกจากนี้ยังต้องใช้คนอีกประมาณ ๖ คน คำนำลงไปเอาห่วงเหล็ก เกาะตามหิน เพื่อไล่ต้อนปลาให้เข้าอวนด้วย คนนำน้ำทั้ง ๖ คนนี้ต้องใช้ท่อพลาสติกต่อกับ เครื่องสูบน้ำอากาศหายใจซึ่งอยู่บนเรือ

การทำประมงโดยวิธีเช่นนี้จะ เหมาะกับบริเวณที่มีพื้นทะเลที่เป็นหินกองหรือตามปะการัง หรือบริเวณรอบ ๆ เกาะที่มีระดับน้ำลึกประมาณ ๕-๒๐ เมตร ฤดูกาลทำการประมงที่เหมาะสมต้องเป็นฤดูที่คลื่นลมสงบ โดยเฉพาะทางฝั่งทะเลอันดามัน ฤดูที่เหมาะสมอยู่ระหว่างช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน เวลาที่ดีที่สุดของการทำการประมงแบบนี้ในแต่ละเดือนนั้นคือในช่วงน้ำตาย

อวนประเภทก้างกันแล้วตั้ง
อวนทับตลิ่ง
ปลากระตัก เคย

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า
(เครื่องหางยาว)

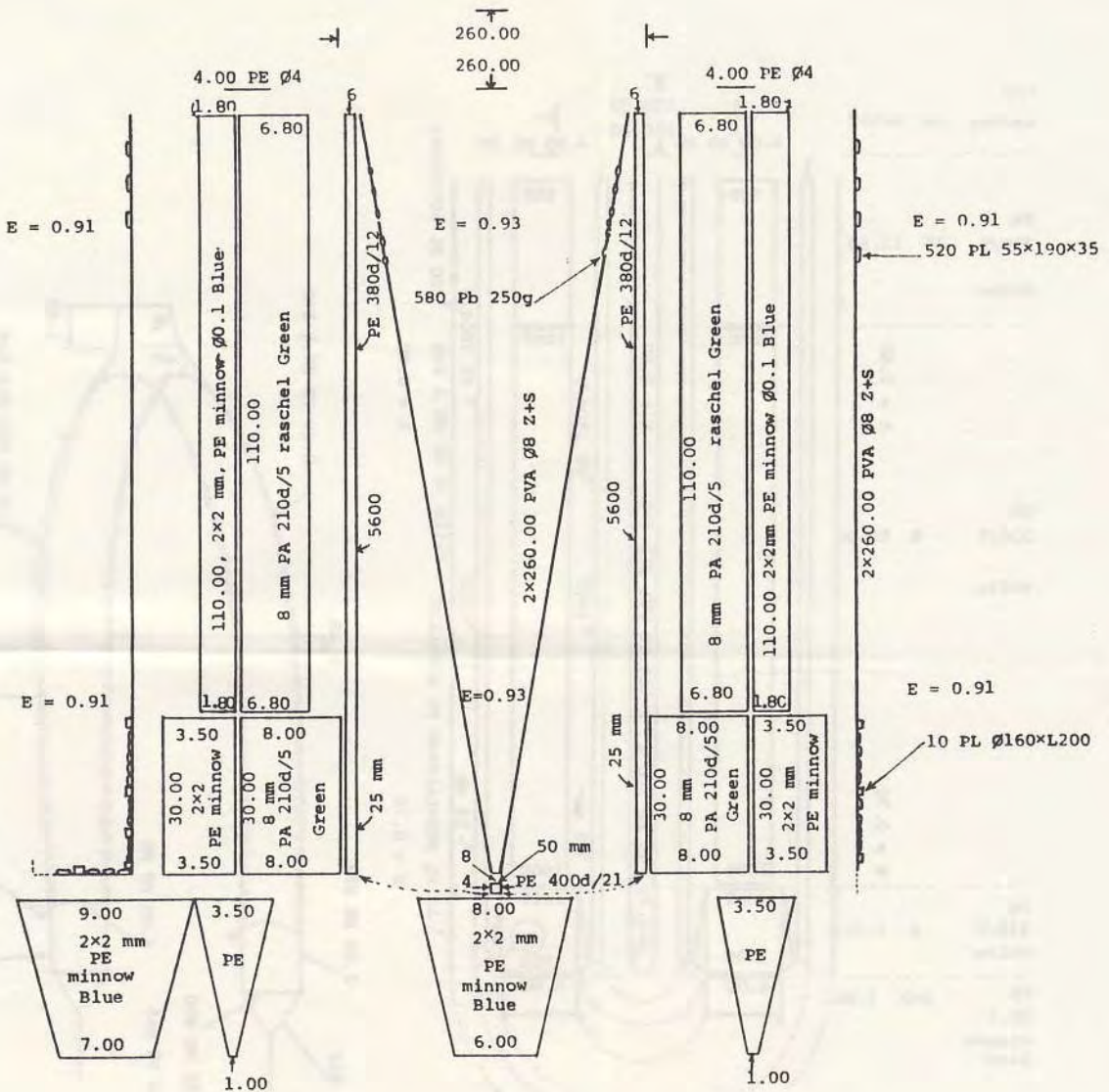
สถานที่
บ้านกุ่ม
นราธิวาส

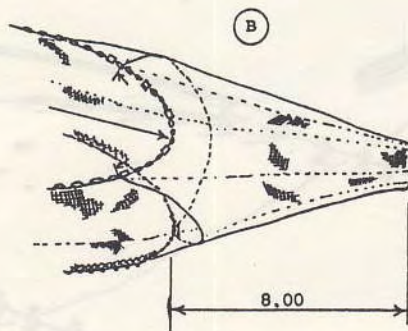
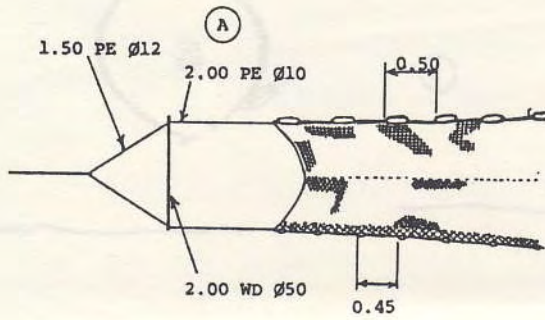
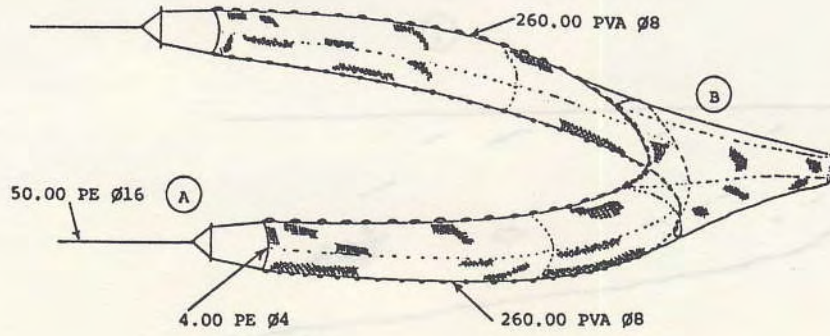


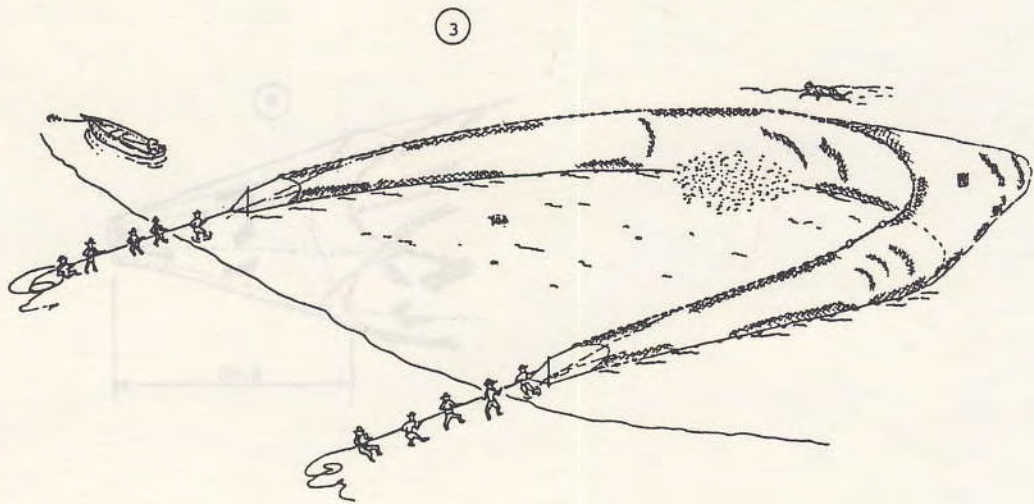
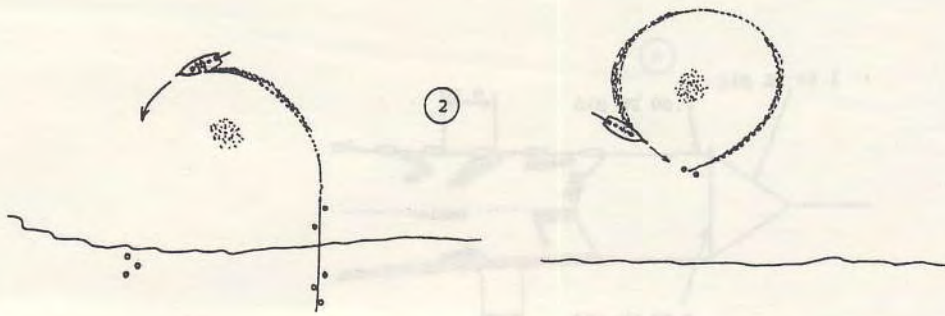
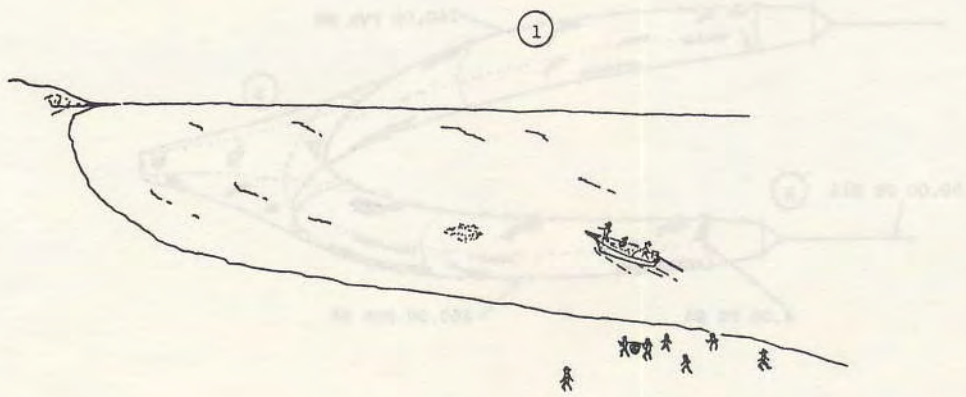
อวนประเภทกางกั้นแล้วดึง
อวนที่บดลึง อวนเข็น
ปลากระทัก เคย

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๓-๕ แรงม้า
(เครื่องหางยาว) หรือเรือใช้พาย

สถานที่
บ้านหินขาว
ระยอง



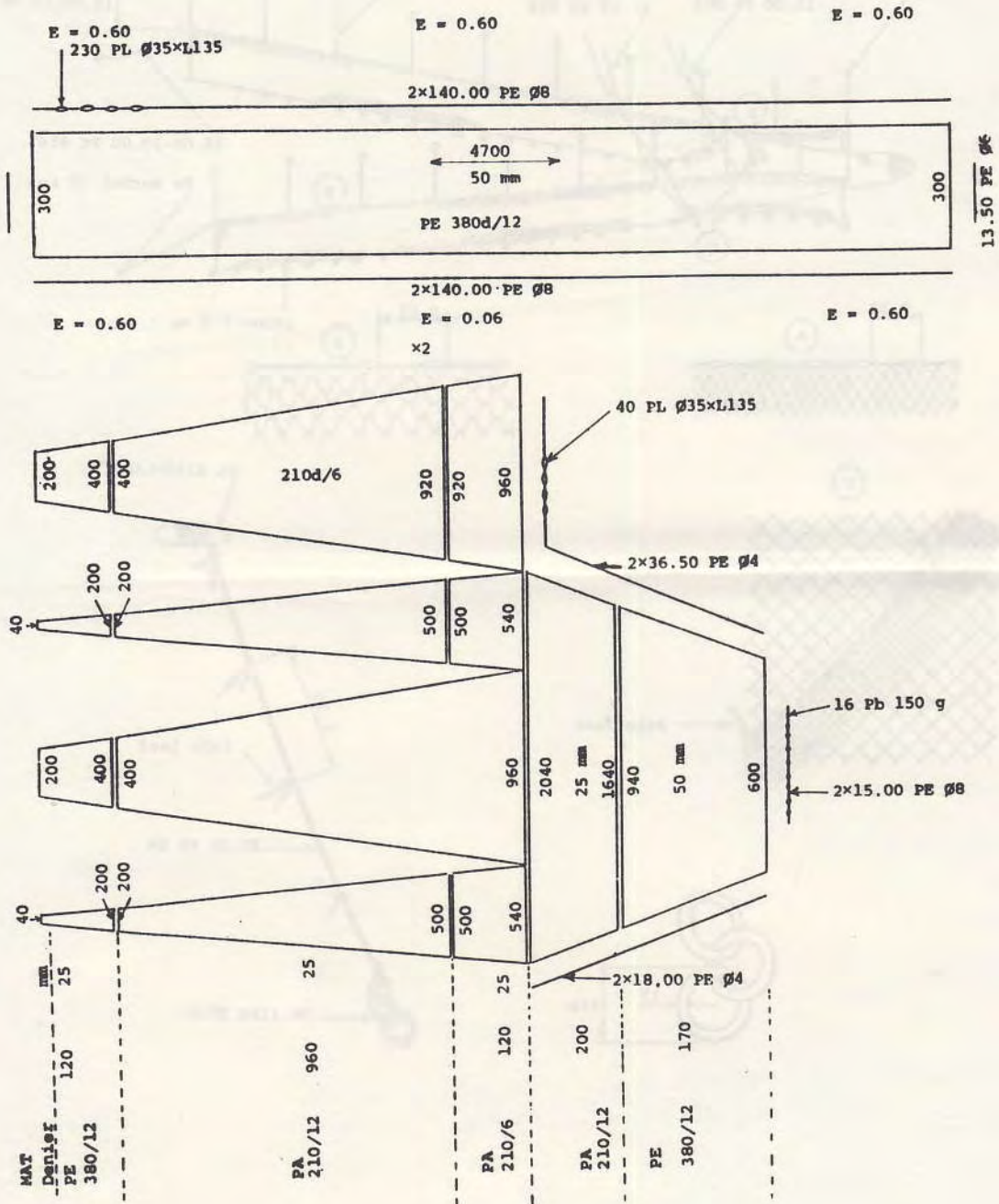


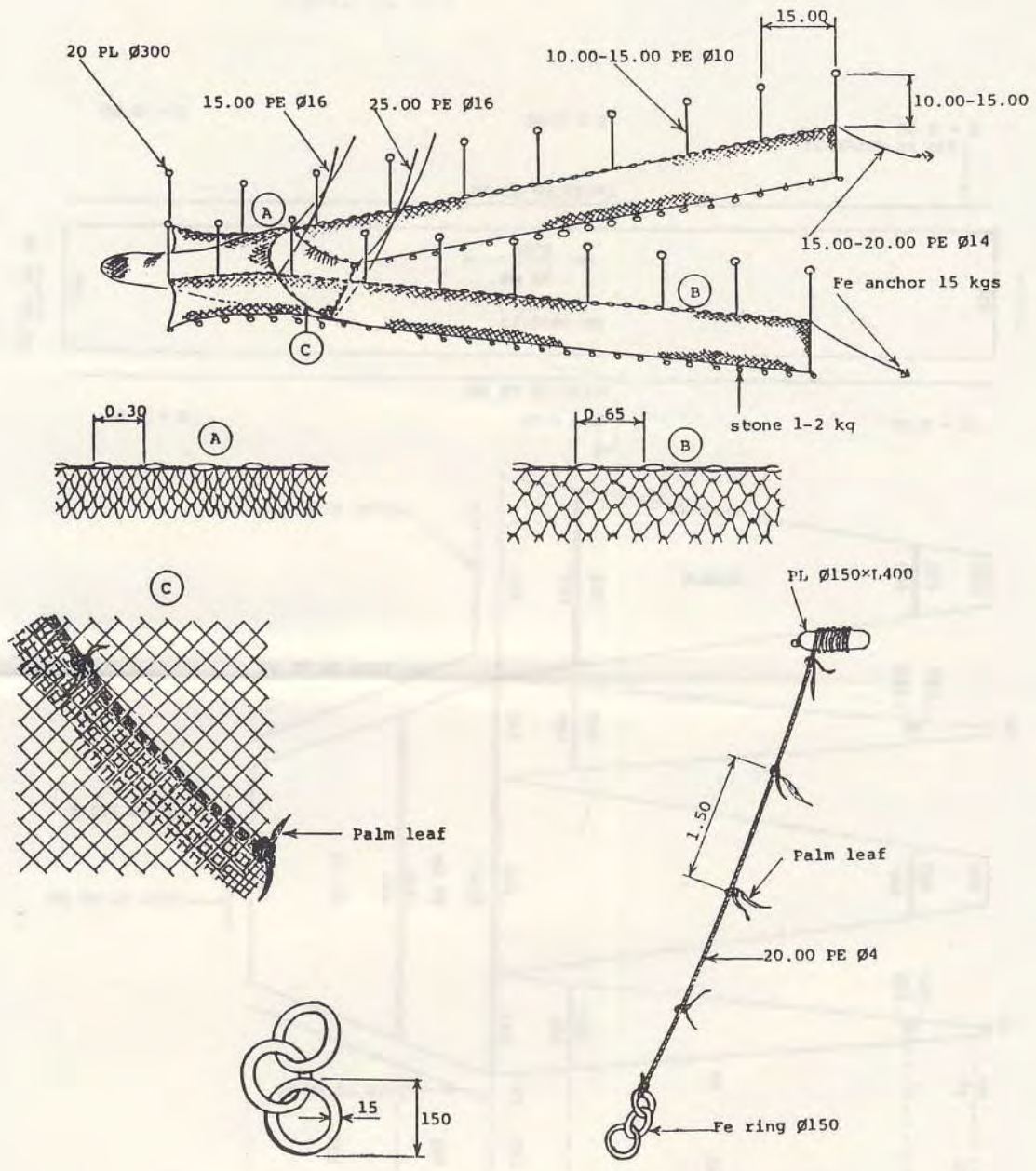


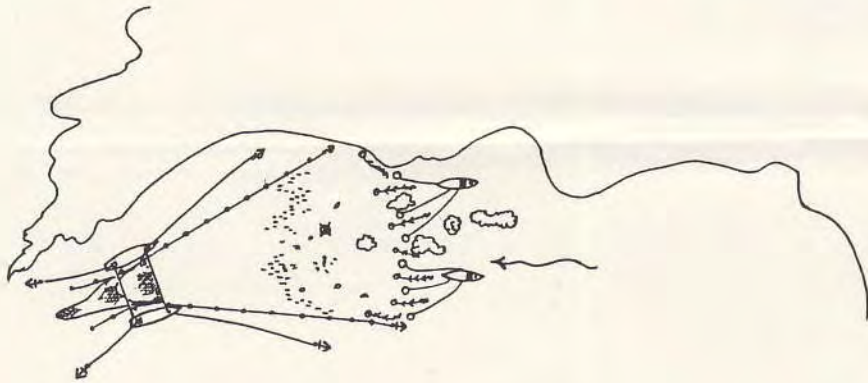
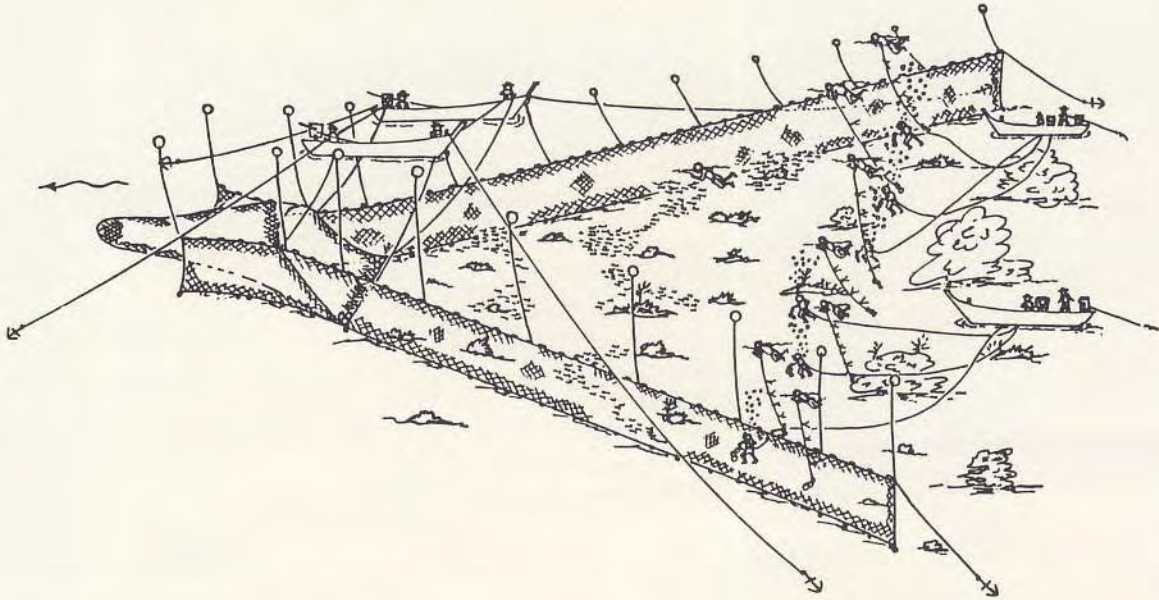
อวนประเภทก้านแล้วตั้ง
อวนขึ้น (มูโรอามิ)
ปลาหางเหลือง ปลาสลิดหิน

เรือประมง
ความยาว ๑๘ เมตร และ
๕ x ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๖๐ เมตร และ
๕ x ๑๐ แรงม้า

สถานี
บ้านราไ
ภูเก็ต







๓. อวนลาก (TRAWLS)

บัณฑิต โชคสงวน
ประเสริฐ มรรษทวิ

สารบัญ

หน้า

การประมงอวนลาก	๑
เครื่องมือประมง และวิธีทำการประมง	๓
๓.๑ อวนลากคานถ่าง (Beam trawl)	
๓.๒ อวนลากแผ่นตะเข้ (Otter trawl)	
๓.๓ อวนลากแกระ (Otter trawl with booms)	
๓.๔ อวนลากคู่ (Pair trawl)	
แบบแปลนและรายละเอียดของอวนลาก	๖
อวนลากคานถ่าง	๖
- อวนลากกุ้ง	
- อวนลากปลิงทะเล	
อวนลากแผ่นตะเข้	๑๐
- อวนลากกุ้ง	
- อวนลากปลาหน้าดิน	
อวนลากแกระ	๔๑
- อวนลากกุ้ง	
- อวนลากปลาหน้าดิน	
อวนลากคู่	๖๗
- อวนลากปลาหน้าดิน	

การประมงอวนลาก

อวนลาก เป็นเครื่องมือประมงที่นำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยเมื่อประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว ปัจจุบันเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง และมีบทบาทสำคัญต่อผลผลิตทางการประมง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ เอกชนได้นำอวนลากคู่และอวนลากแผ่นตะเฆ่ มาทดลองใช้ในอ่าวไทย แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ กรมประมงโดยความร่วมมือของรัฐบาล เยอรมันได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมการประมงอวนลาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำอวนลากแบบแผ่นตะเฆ่ ซึ่งโครงการนี้ประสบผลสำเร็จมาก หลังจากนั้นเรืออวนลากแผ่นตะเฆ่ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

การทำประมงอวนลากในประเทศไทยนั้นสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ

๑. อวนลากคานถ่าง
๒. อวนลากแผ่นตะเฆ่ (รวมอวนลากแคะ)
๓. อวนลากคู่

อวนลากแผ่นตะเฆ่เป็นที่นิยมมากที่สุดในประเทศไทย จากสถิติการจับสัตว์น้ำในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ (ตาราง ๓.๑) ผลผลิตของอวนลากขึ้นถึงระดับ ๑ ล้านตัน ซึ่งประมาณ ๘๕% ของผลผลิตทั้งหมดมาจากอวนลากแผ่นตะเฆ่ ผลผลิตของอวนลากคานถ่างค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการจับทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามก็ผลผลิตในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และปีต่อมา กุ้งตะกาด เป็นกุ้งที่จับได้มากที่สุดโดยอวนลากคานถ่าง

ตาราง ๓.๑ ปริมาณการจับของอวนลาก ปี พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๕

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
อวนลากแผ่นตะเฆ่	๑,๐๑๓,๘๕๙	๙๐๖,๒๙๐	๘๙๙,๑๔๐	๘๙๖,๗๕๗	๙๑๗,๓๙๑
อวนลากคู่	๑๙๗,๐๖๙	๑๗๒,๑๘๘	๑๔๓,๒๐๒	๑๔๔,๐๙๗	๑๖๒,๔๙๑
อวนลากคานถ่าง	๖,๗๐๔	๔,๖๗๙	๑๒,๘๐๘	๑๗,๒๘๑	๑๓,๙๙๖
รวม	๑,๒๑๗,๖๓๒	๑,๐๘๓,๑๕๗	๑,๐๕๕,๑๕๐	๑,๐๕๘,๑๓๕	๑,๐๙๓,๘๗๘

ข้อดีของอวนลากแบบคานถ่าง คือ จำนวนปลาเปิดที่จับได้นั้นปริมาณไม่มาก เมื่อเทียบกับปริมาณการจับทั้งหมดคือ ประมาณ ๓๖% (ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕) สำหรับอวนลากคู่และอวนลากแผ่นตะเข้แล้วปริมาณการจับปลาเปิดจะสูงกว่าคือ ประมาณ ๖๗%

สัตว์น้ำที่จับได้มากโดยเครื่องมืออวนลากแบบแผ่นตะเข้คือ กุ้งทราย หรือกุ้งเปลือกแข็ง, หมึกกล้วย, หมึกกระดอง และปลาทรายแดง อวนลากคู่นั้นสัตว์น้ำที่จับได้เป็นปริมาณมากคือ หมึกกล้วย หมึกกระดองและปลาทรายแดง สำหรับกุ้งตะกาดนั้นจับได้มากโดยเครื่องมืออวนลากแบบคานถ่าง คือ ประมาณ ๕๕% ของปริมาณการจับทั้งหมด

ชนิดของสัตว์น้ำส่วนใหญ่ที่จับ โดยอวนลาก ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

อวนลากแผ่นตะเข้	ปริมาณการจับต่อปี (เมตริกตัน)
ปลาเปิด	๖๒๓, ๕๐๒
กุ้งทรายหรือกุ้งเปลือกแข็ง	๘๔, ๓๖๓
หมึกกล้วย	๓๑, ๐๘๗
หมึกกระดอง	๒๘, ๒๔๘
ปลาทรายแดง	๑๒, ๓๘๖
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๑๓๖, ๗๘๔
รวม	๘๑๗, ๓๘๑

อวนลากคู่	ปริมาณการจับต่อปี (เมตริกตัน)
ปลาเปิด	๑๐๘, ๔๘๘
หมึกกล้วย	๑๒, ๒๑๑
หมึกกระดอง	๕, ๘๓๗
ปลาทรายแดง	๔, ๑๕๓
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๓๑, ๗๐๑
รวม	๑๖๒, ๔๘๑

อวนลากคานถ่าง	ปริมาณการจับต่อปี (เมตริกตัน)
กุ้งตะกาด	๗, ๗๒๓
ปลาเปิด	๕, ๐๐๘
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๑, ๒๖๔
รวม	๑๓, ๙๙๖

เครื่องมือประมงและวิธีการทำประมง

อวนลากที่ใช้อยู่ในประเทศไทยแบ่งตามวิธีการทำประมงออกเป็น ๔ ชนิดดังนี้คือ

- อวนลากคานถ่าง
- อวนลากแผ่นตะเข้
- อวนลากแคะ
- อวนลากคู่

ทั้ง ๔ ชนิดนี้เป็นอวนลากหน้าดิน

๓.๑ อวนลากคานถ่าง

อวนลากคานถ่างเป็นอวนลากขนาดเล็ก ซึ่งเป็นต้นแบบของอวนลากชนิดอื่น ๆ อุปกรณ์ที่สำคัญคือ คานถ่างหรือชื่อ ใช้สำหรับถ่างปากอวน คานถ่างส่วนใหญ่ทำด้วยเหล็กความยาวประมาณ ๒-๔ เมตร เชือกคร่าวล่างและคร่าวบนทำด้วยเชือกโพลีเอทิลีน หูอวนผูกกับลูกซีเมนต์รูปร่างคล้ายรองเท้า หนักประมาณ ๑๐-๑๕ กิโลกรัม และลูกซีเมนต์ผูกติดกับคานถ่างโดยโซ่สั้น ๆ เชือกขงลากมี ๒-๓ เส้น ผูกที่ปลายคานถ่างทั้งสองข้างและบริเวณตรงกลางคานถ่าง เชือกนี้ผูกต่อกับสายลากโดยสะเก็น

สัตว์น้ำที่จับได้โดยอวนลากชนิดนี้ส่วนใหญ่คือ กุ้ง ดังนั้นขนาดของตาอวนจึงมีขนาดเล็กอย่างไรก็ดีขนาดของตาอวนนั้นก็ขึ้นกับชนิดของสัตว์น้ำที่จะจับ

การวางอวน: เมื่อถึงแหล่งทำการประมง อวนทั้ง ๒ ปากจะแขวนกับคานถ่างซึ่งจะกางออก และอวนจะถูกปล่อยลงน้ำผ่อนตามความยาวของสายลากตามต้องการ การวางอวนหรือลงอวนนี้ ทำในระหว่างที่เรือวิ่งไปข้างหน้า

การกู้อวน: อวนทั้งสองจะถูกกว้านขึ้นมาทางปลายคานถ่าง และดึงอวนกู้ขึ้นมาโดยเชือกเล็ก ๆ ที่ผูกติดกับถุงอวน สัตว์น้ำจะถ่ายออกจากถุงอวนโดยชาวประมงบนเรือ

แหล่งทำการประมงของอวนลากคานถ่างนี้อยู่บริเวณน้ำตื้น และพื้นที่ทะเล เป็นโคลน การประมงชนิดนี้ทำกันมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ฤดูทำการประมงนั้นทำกันตลอดปียกเว้น เมื่อมีคลื่นลมแรง

๓.๒ อวนลากแผ่นตะเข้

อวนลากชนิดนี้เป็นที่นิยมทำกันมากในประเทศไทย แผ่นตะเข้จะทำหน้าที่กางปากอวนออก โดยทั่วไปอวนลากที่ใช้อยู่ในประเทศไทยตัวอวนประกอบด้วยอวน ๒ ผืน คือ ผืนล่างและผืนบน

ลักษณะของปากอวนจะกางออกเป็นรูปไข่เมื่อมองจากทางด้านหน้าปีกอวนทั้งสองจะยื่นยาวออกไปทางด้านหน้า เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจับปลาและนำปลาเข้าสู่อวน อวนลากแผ่นตะเข้ นั้นถ้าแบ่งตามลักษณะของสัตว์น้ำที่จับได้จะแบ่งได้เป็น ๒ ชนิดคือ อวนลากกึ่ง และอวนลากปลา

อวนลากแผ่นตะเข้ชนิดที่ใช้จับกุ้งนั้นปกติจะใช้เรือขนาดเล็กยาวประมาณ ๘-๑๖ เมตร มีกำลังของเครื่องยนต์ประมาณ ๓๐-๑๒๐ แรงม้า ขนาดของตาอวนตั้งแต่ ๓-๖ เซนติเมตร อวนส่วนใหญ่ทำด้วยตาข่ายโพลีเอทิลีนขนาดความยาวของเชือกคร่าวบนประมาณ ๑๑-๒๓ เมตร และเชือกคร่าวล่าง ๑๓-๒๕ เมตร ทั้งนี้ขนาดของอวนจะขึ้นอยู่กับขนาดของเรือและกำลังเครื่องยนต์ เชือกคร่าวล่างมีไข่หรือตะกั่วถ่วงอยู่ ส่วนคร่าวบนติดด้วยทุ่น แผ่นตะเข้ส่วนใหญ่ใช้แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้างตั้งแต่ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร และขนาดยาวตั้งแต่ ๑๐๐-๒๐๐ เซนติเมตร ประกอบด้วยสายซุงที่ไขยึดติดทางด้านหน้าและหลัง ระหว่างแผ่นตะเข้และตัวอวน มีสายกวาดหรือไอ้เหลื่อมยาวตั้งแต่ ๑๐-๓๖ เมตร ทำด้วยเชือกโพลีเอทิลีน หรือโพลีโพรพิลีน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๔-๒๖ มิลลิเมตร

เชือกลากต่อกับแผ่นตะเข้ถึงเรือ เป็น เชือกโพลีเอทิลีนหรือโพลีนโพรพิลีน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๔-๒๘ มิลลิเมตร อวนจะถูกว้นขึ้นโดยก้านที่ใช้แรงจากเครื่องยนต์เรือช่วยในการผ่อนแรงอวนลากแผ่นตะเข้ชนิดลากกึ่งนั้นส่วนใหญ่มีทำกันมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช และสงขลา

อวนลากแผ่นตะเข้ชนิดจับปลา เป็น เครื่องมืออวนลากชนิดที่ใหญ่ที่สุด ขนาดของเรือยาวตั้งแต่ ๑๕-๔๐ เมตร เครื่องยนต์เรือตั้งแต่ ๑๐๐-๑๐๐๐ แรงม้า ระยะเวลาในการออกไปจับปลาดังแต่ ๑-๓ สัปดาห์ ปีกอวนและคออวนใช้อวนขนาดตา ๑๒-๑๘ เซนติเมตร ตาอวนจะเล็กลงตามลำดับจนกระทั่งถึงก้นอวน ซึ่งมีขนาดตา ๒-๓ เซนติเมตร เนื้ออวนส่วนใหญ่ทำด้วยโพลีเอทิลีน 700d/12-21 อวนชนิดนี้ต่างไปจากอวนลากกึ่ง เพราะมีขนาดของตาอวนใหญ่กว่า และมักจะมีแผ่นอวนสามเหลี่ยมอยู่ที่ปลายปีกด้วย ความยาวของเชือกคร่าวบนตั้งแต่ ๒๘-๔๐ เมตร ส่วนคร่าวล่างตั้งแต่ ๓๐-๔๐ เมตร คร่าวล่างโดยทั่วไปทำด้วยสลิงพันด้วยเชือก และมีลูกลั้งไม้หรือยางติดอยู่เป็นระยะ แผ่นตะเข้ที่ใช้ทำด้วยไม้และมีโครงเหล็ก มีซุงเป็นแบบหูเหล็กความยาวของแผ่นตะเข้ตั้งแต่ ๑-๒.๕ เมตร จังหวัดที่มีการทำอวนลากชนิดนี้มากได้แก่ สมุทรสาคร, สมุทรสงคราม, สมุทรปราการ, สงขลา และภูเก็ต

การวางอวน: เมื่อเรือถึงแหล่งทำการประมงแล้ว ชาวประมงจะปล่อยอวนลงน้ำก่อน ตัวอวนจะถูกปล่อยลงน้ำตามไปจนกระทั่งถึงปีกอวน เมื่ออวนกางออกดีแล้วสายกวาดหรือไอ้เหลื่อมจะปล่อยตามลงไปจนถึงแผ่นตะเข้ซึ่งจะค่อย ๆ กางออก สายลากจะปล่อยลงจนกระทั่งถึงความยาวที่กำหนดขณะที่ปล่อยแผ่นตะเข้ลงน้ำอาจมีการหยุดปล่อยสายลากเป็นจังหวะ เพื่อให้แผ่นตะเข้กางดีขึ้น

การกู้อวน: เชือกลากจะถูกว้นขึ้นมาจนกระทั่งถึงแผ่นตะเข้ แล้วแขวนแผ่นตะเข้ที่บริเวณท้ายเรือ ไอ้เหลื่อมจะถูกว้นตามขึ้นมาถึงตัวอวน ในที่สุดตัวอวนจะถูกว้นขึ้นจนกระทั่งสัตว์น้ำ

ถูกนำออกจากกันอวนบริเวณท้ายเรือ หรืออาจจะ เป็นบริเวณหน้าเรือแล้วแต่ลักษณะของเรืออวนลากซึ่ง บางลำมี เก่งเรืออยู่หัวเรือหรือท้ายเรือ เป็นต้น

๓.๓ อวนลากแคระ

อวนลากชนิดนี้มีลักษณะคล้ายกับอวนลากแผ่นตะเฆ่แบบปกติ เพียงแต่มีคันถ่วง ๑ คู่ บริเวณกลางลำเรือ คันถ่วงนี้จะใช้กางออกขณะลากอวนเพื่อช่วยให้แผ่นตะเฆ่กางออกได้มากขึ้น คันถ่วง สามารถพับเก็บไว้ข้างเรือได้ขณะไม่ใช้ทำการประมง เครื่องมือชนิดนี้ส่วนใหญ่พบในบริเวณอ่าวไทยตอนบน ตั้งแต่จังหวัดชุมพรถึงตราด สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่คือ กุ้ง

การวางอวนและกู้อวนนั้นคล้ายกับอวนลากแผ่นตะเฆ่ มีเพียงคันถ่วงที่เพิ่มขึ้นมาเท่านั้น โดยสายลากจะสอดผ่านห่วงที่ปลายคันถ่วงเข้ามาผูกกับเรือ สายลากจะผูกติดกับเชือกเล็ก ๆ บริเวณท้ายเรือขณะเมื่อต้องการจะกู้อวนขึ้น

๓.๔ อวนลากคู่

อวนลากคู่ เป็นการลากอวนที่ใช้เรือ ๒ ลำ โดยทั่วไปจะมีอวนลากคู่ขนาดเล็กคือ ขนาดของเรือยาวประมาณ ๑๘ เมตร เครื่องยนต์เรือ ๑๕๐ แรงม้า ถ้าใหญ่กว่านี้จัดว่าเป็นอวนลากคู่ขนาดใหญ่

อวนลากชนิดนี้ปากอวนกางออกโดยเรือ ๒ ลำ ซึ่งเรือทั้งสองลำจะพยายามรักษา ระยะความห่างที่ต้องการ การเตรียมเครื่องมืออวนลากนั้นค่อนข้างง่าย โดยปึกฟริผูกติดกับเหล็กรูปสามเหลี่ยมที่ชาวบ้านเรียกว่า "จิ้งจก" ซึ่งต่อกับสายกวาด หรือไอ้เหลื่อมแล้วจึงต่อกับสายลาก สายลากและ ไอ้เหลื่อมส่วนใหญ่จะยาวกว่าของอวนลากแผ่นตะเฆ่

การวางอวน: อวนจะถูกปล่อยลงทะเลโดยเรืออวน ขณะเดินหน้าเบา หูอวนถูกส่งให้กับเรือช่วยลากหรือเรือหูเพื่อให้เรือหูดึงอวนกางออกไป ทั้งเรืออวนและเรือหูจะต่อปึกอวนหรือหูอวนเข้ากับสายไอ้เหลื่อม อวนถูกปล่อยไปตามลำดับ บางครั้งตัวอวนอาจปล่อยจากเรืออวนจนหมดและเมื่ออวนตั้งจึงส่งหูอวนให้เรือหู

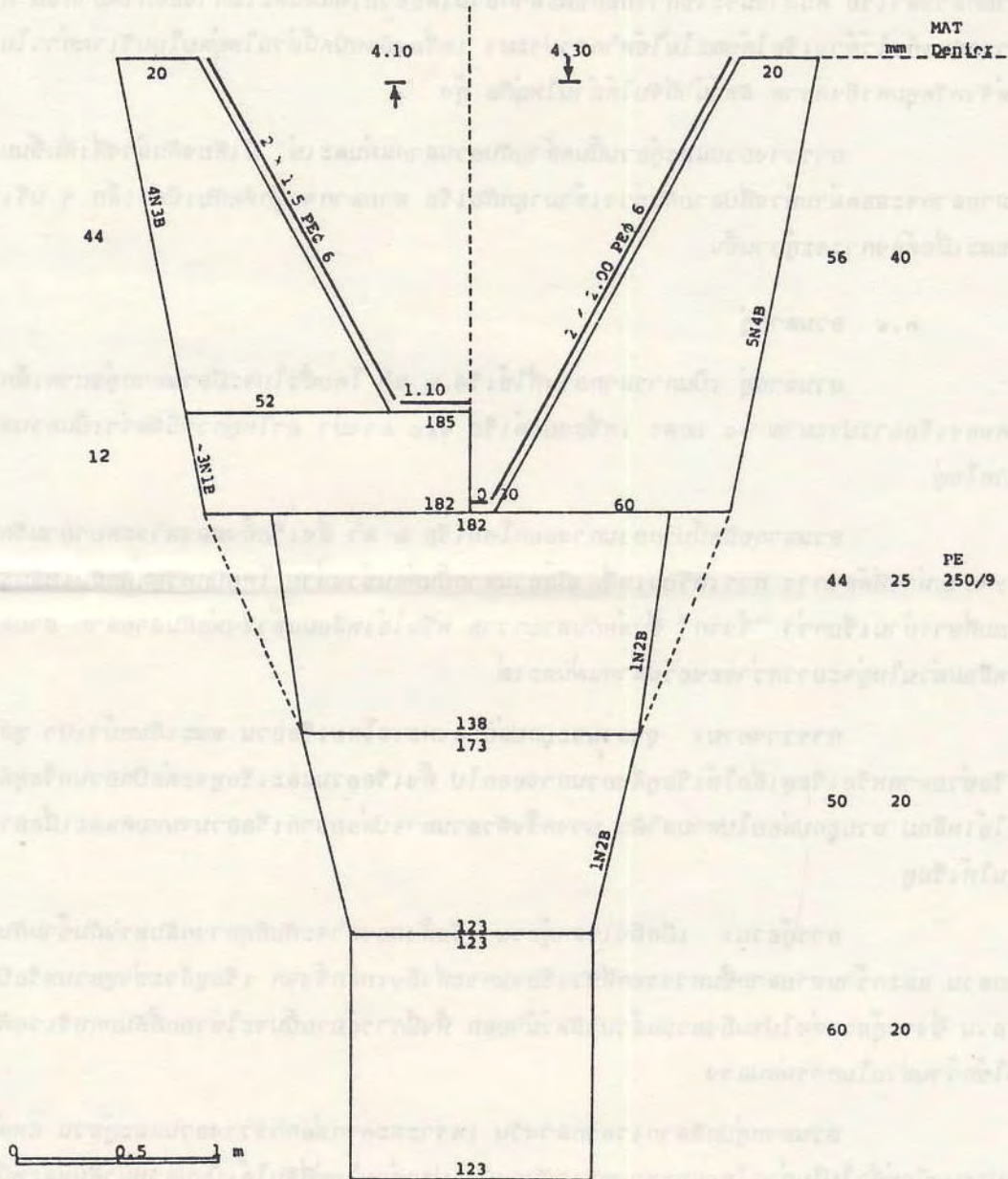
การกู้อวน: เมื่อถึงเวลากู้อวน เรือทั้งสองลำจะหันทิศทางกลับตรงกันข้ามกับทิศทางที่ลากอวน และกว้านสายลากขึ้นทางรอกที่หัวเรือจนกระทั่งถึงเหล็กจิ้งจก เรือหูก็จะส่งหูอวนหรือปึกฟริให้กับเรืออวน ซึ่งจะกู้อวนต่อไปจนถึงอวนแล้วนำสัตว์น้ำออก ทั้งนี้การกู้อวนนั้นจะใช้รอกที่สันยกบริเวณหัวเรือ และใช้ก้านช่วยในการผ่อนแรง

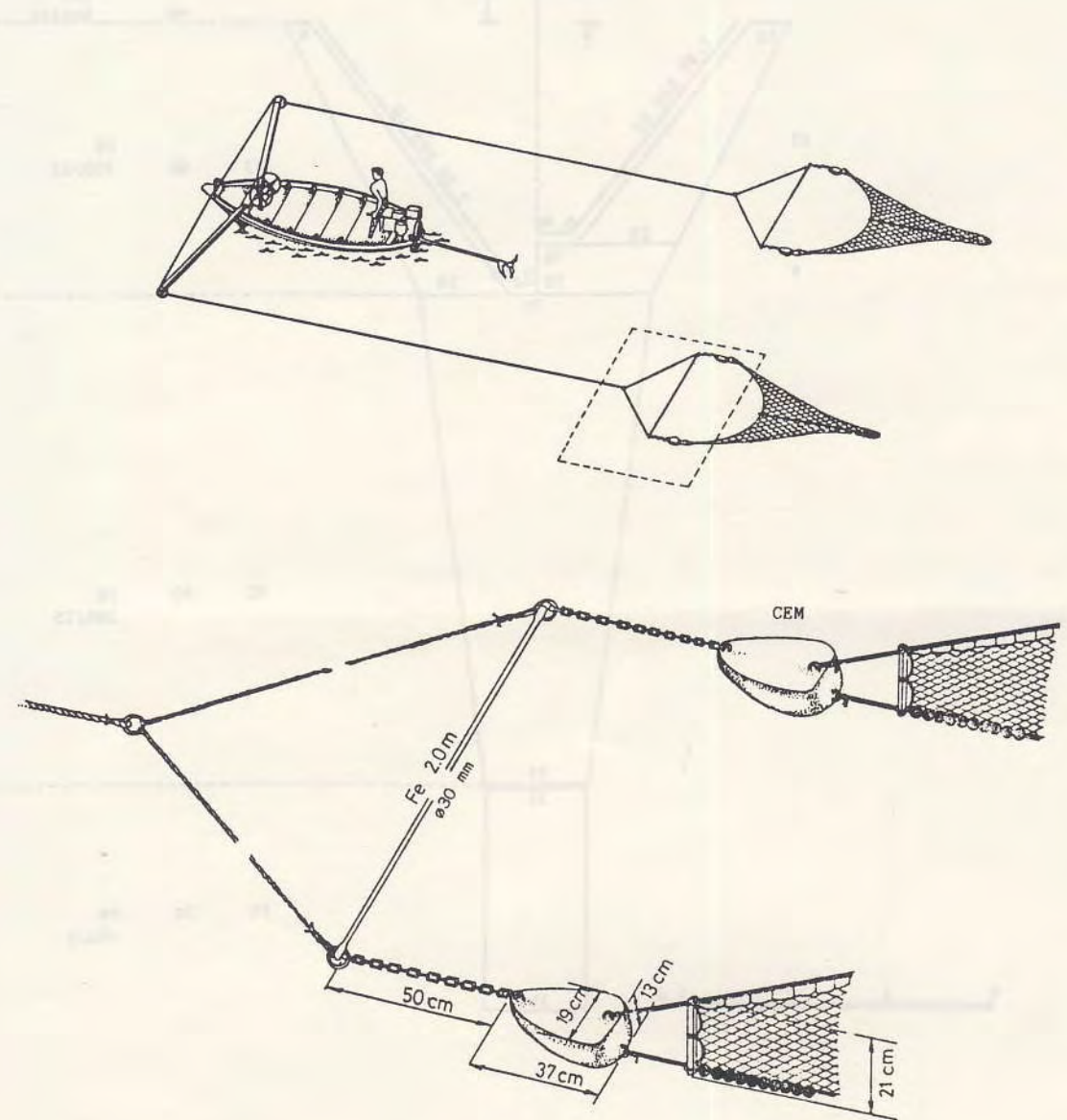
อวนลากคู่ปกติลากเวลากลางวัน เพราะสะดวกต่อการวางอวนและกู้อวน แหล่งทำการประมงมีอยู่ทั่วไปในอ่าวไทยและทางทะเลอันดามัน ปลาส่วนใหญ่ที่จับได้เป็นปลาหน้าดินและหมึก จังหวัดที่มีการทำการประมงชนิดนี้มากคือ สมุทรสาคร, สมุทรสงคราม, สงขลา, ระนองและภูเก็ต

อวนลาก
อวนลากคานถ่าง
กึ่ง

เรือประมง
พรพระแสง
ความยาว ๑๑ เมตร
เครื่องยนต์ ๘ แรงม้า

สถานที่
ปากนคร
นครศรีธรรมราช

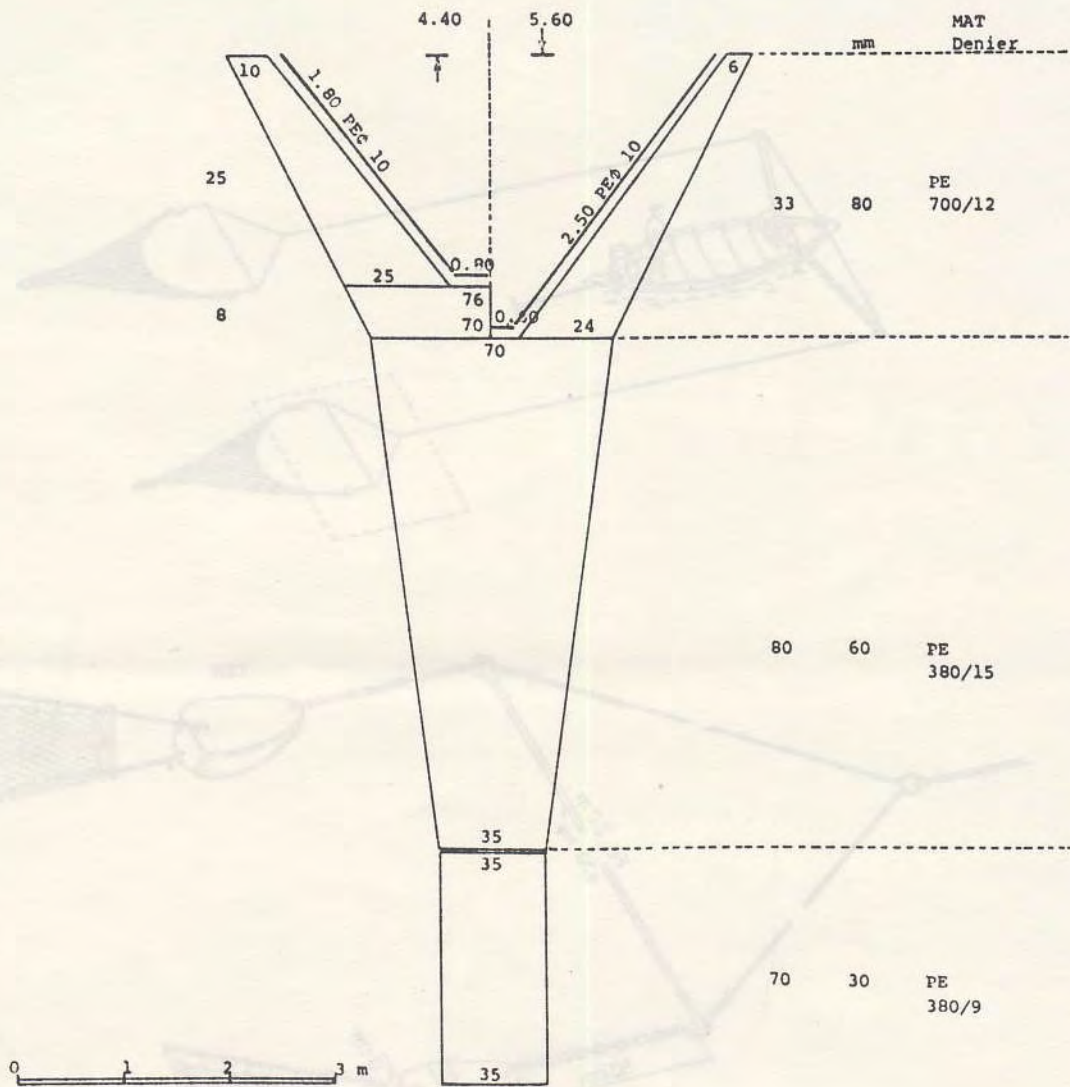


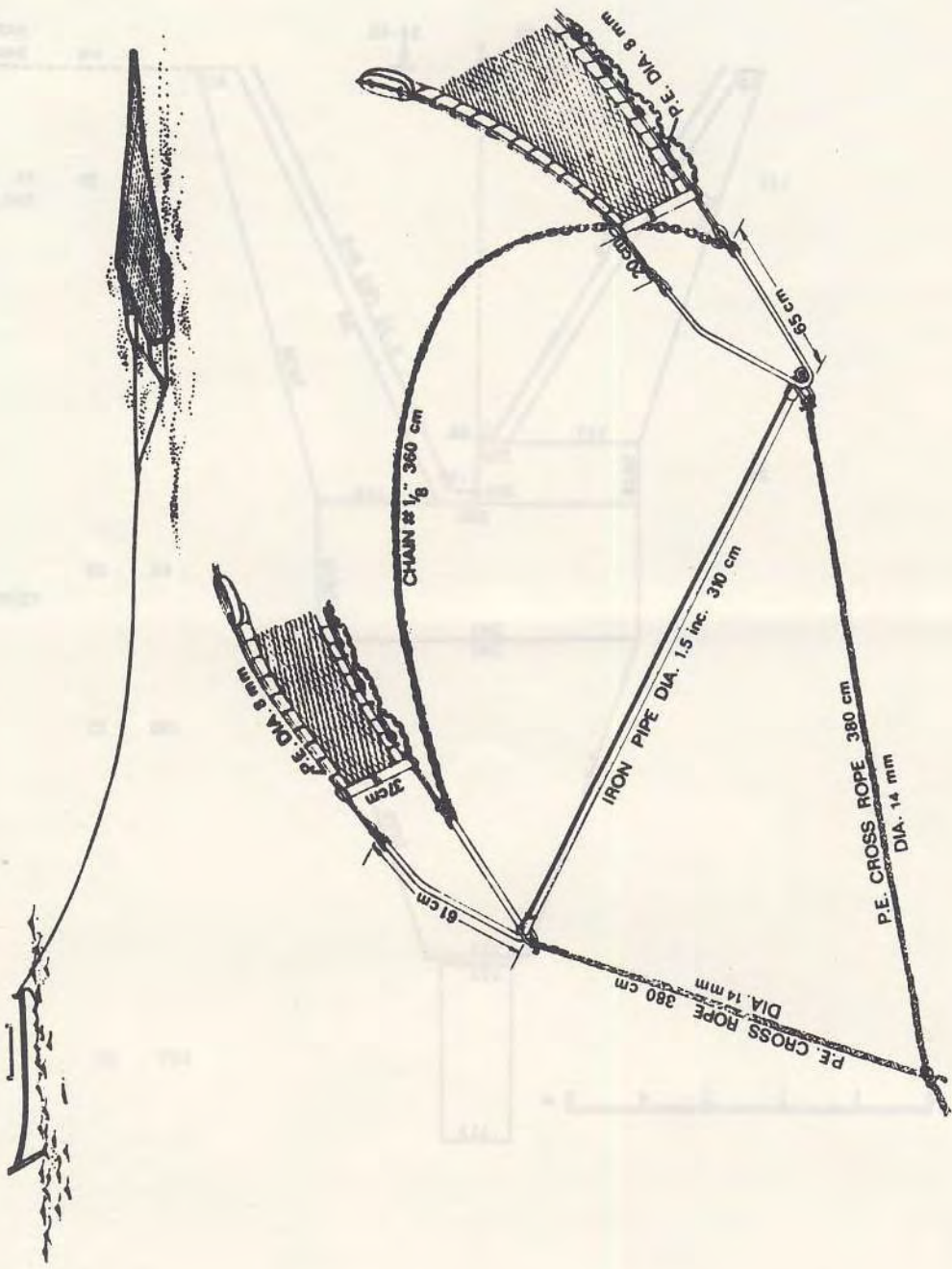


อวนลาก
อวนลากคานต่าง
ปลิงทะเล

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงม้า

สถานที่
กระเป๋อ
ระนอง

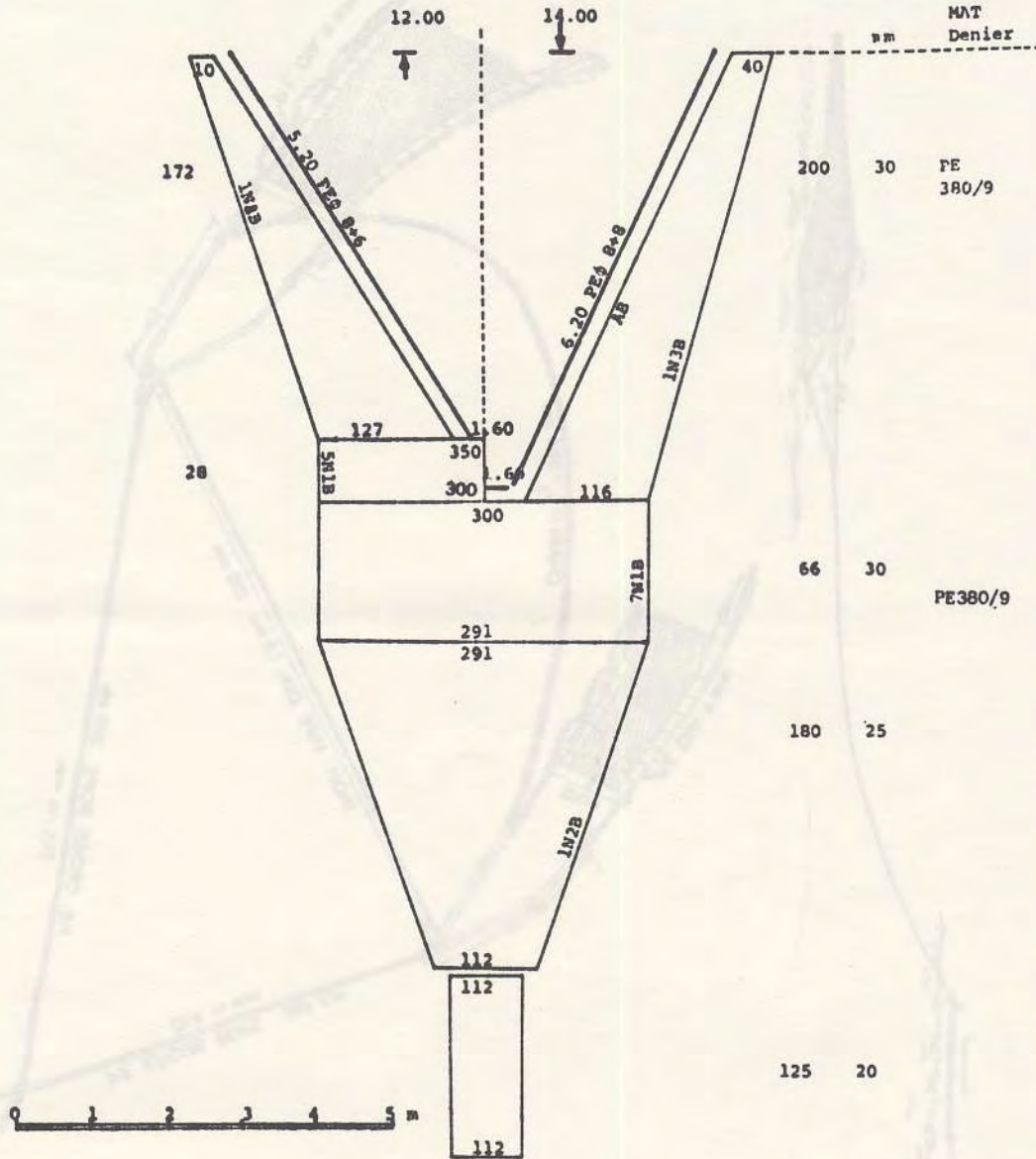


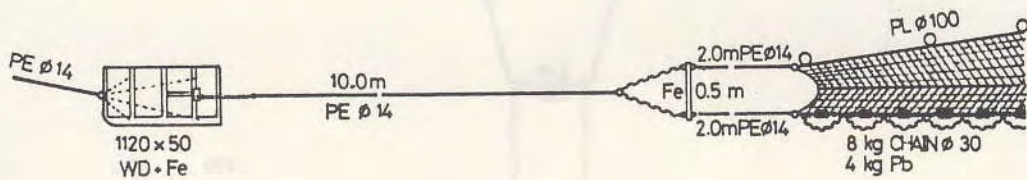
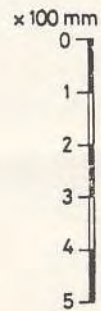
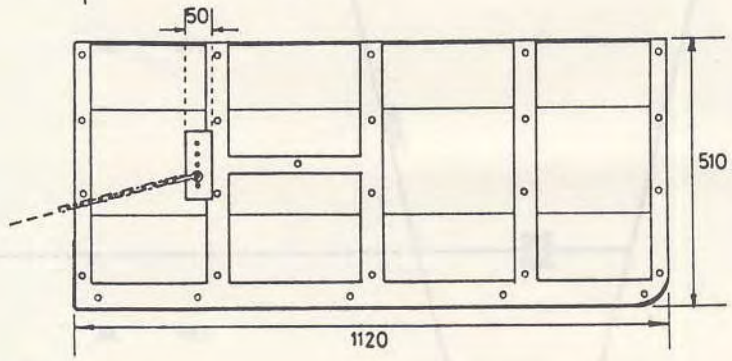
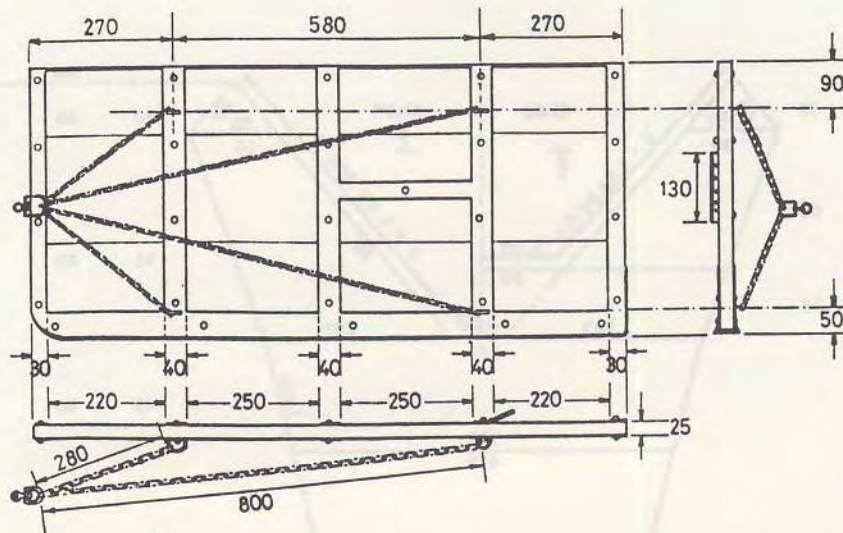


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเภา
กึ่ง

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๘๐ แรงม้า

สถานที่
หัวไทร
นครศรีธรรมราช

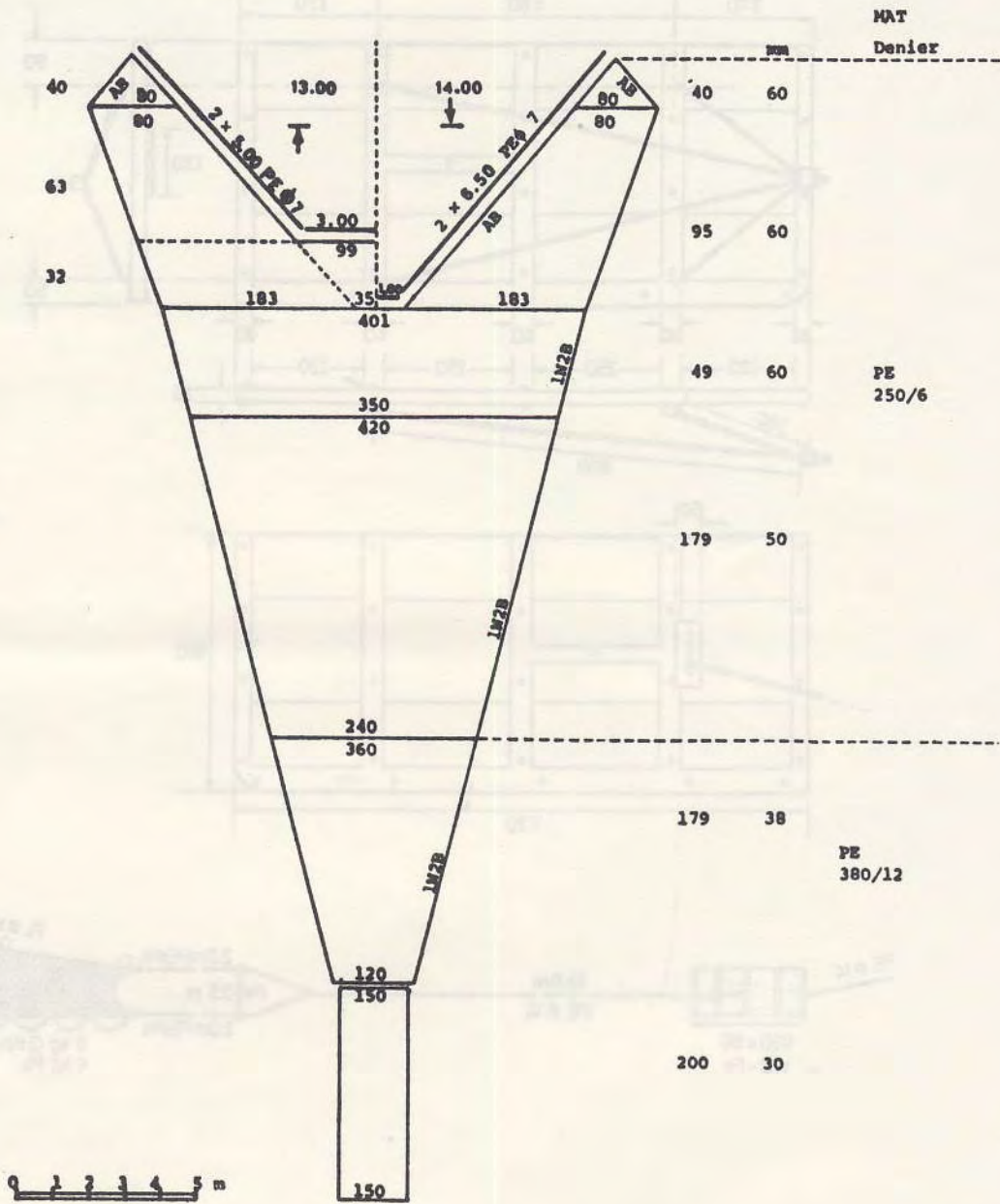


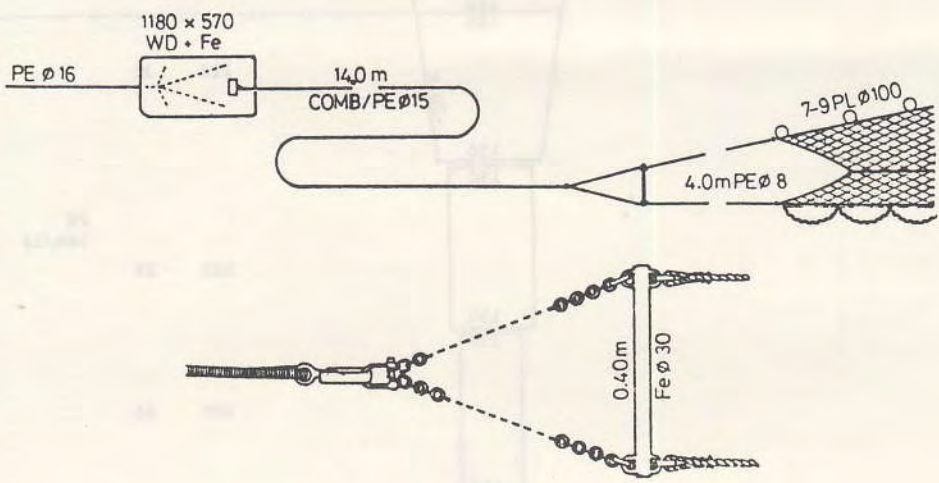
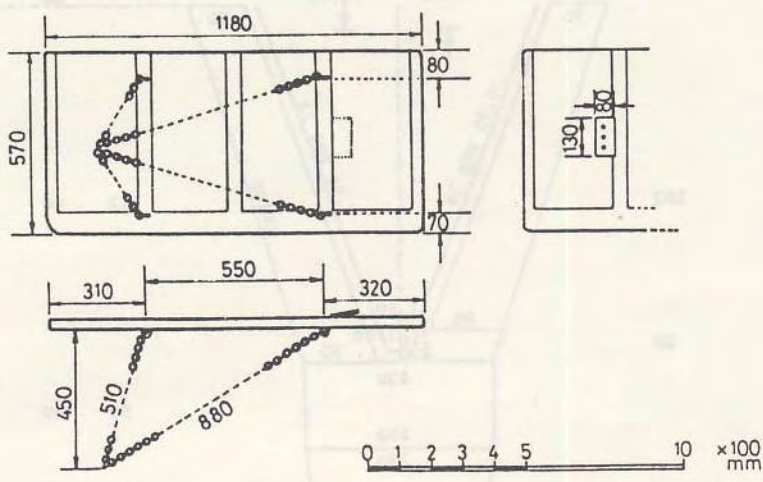


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเข้
กึ่ง

เรือประมง
อรูณรัศมี
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๔๐ แรงม้า

สถานที่
ปากบารา
สตูล

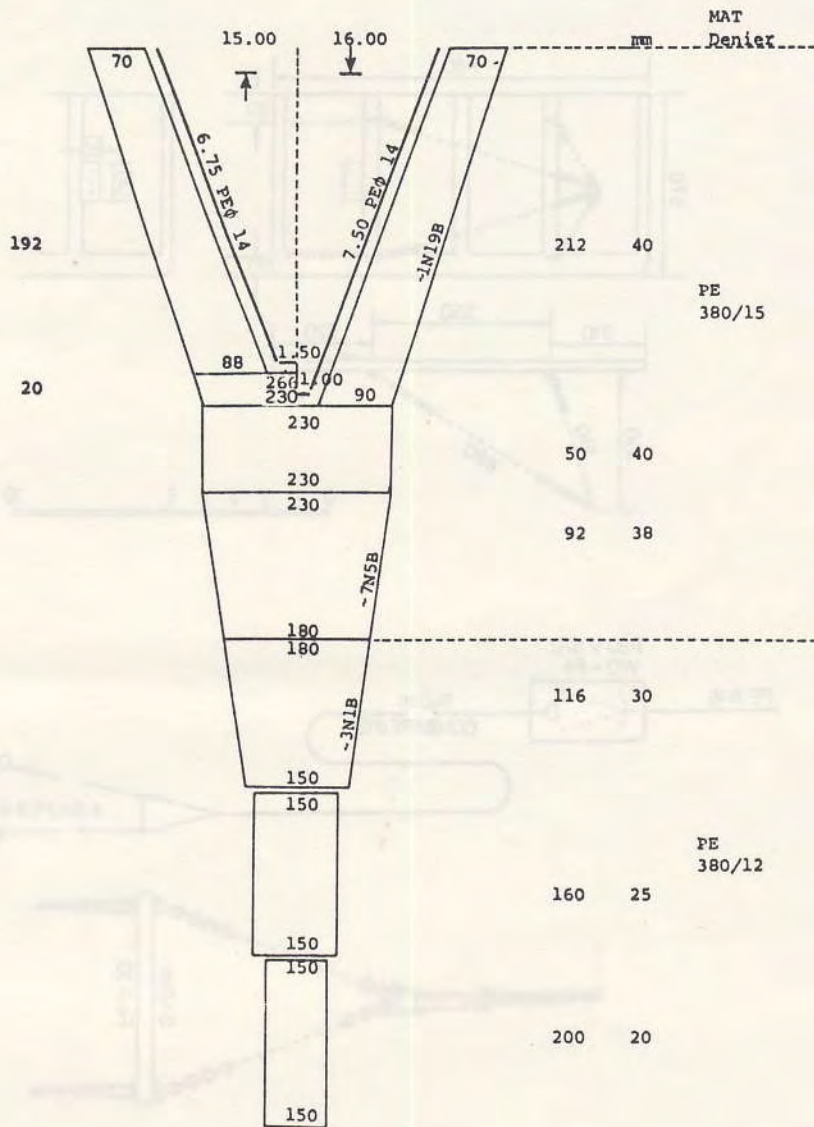


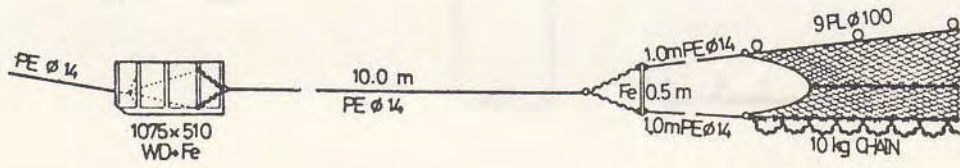
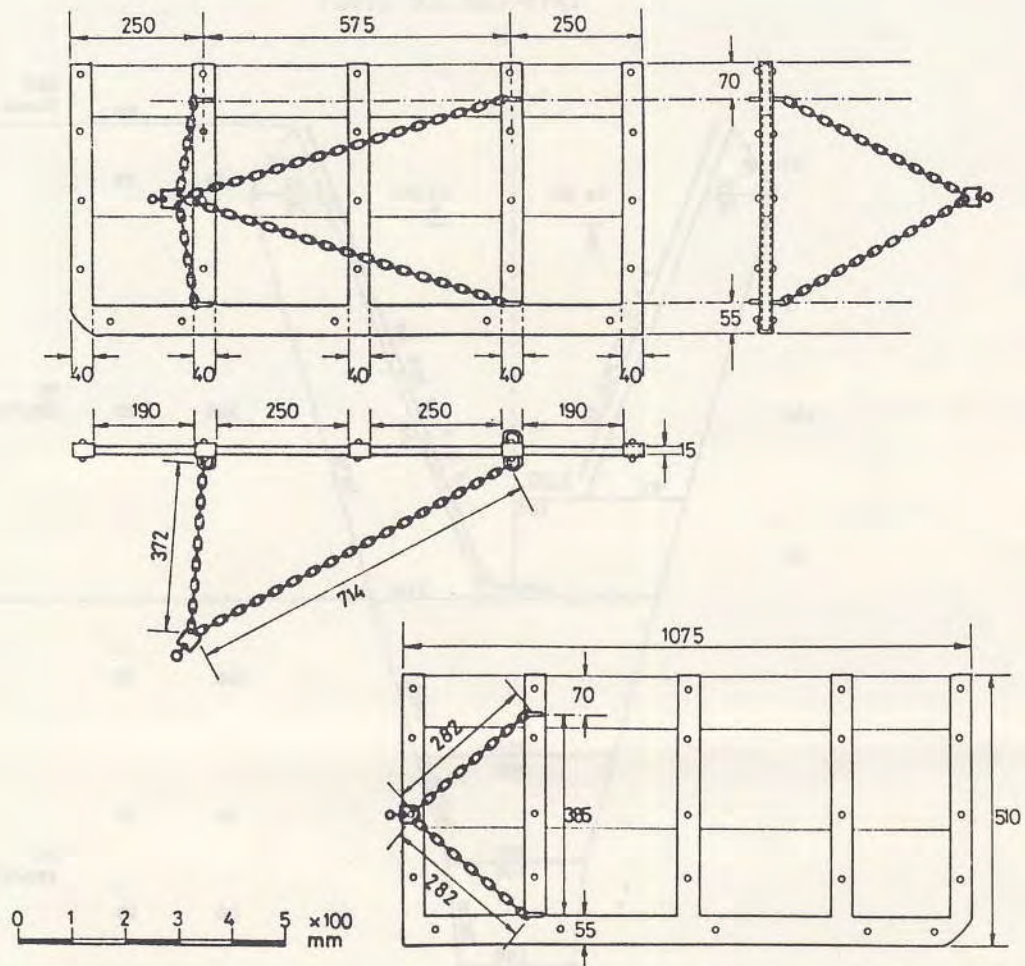


อวนลาก
อวนลากคานต่าง
กึ่ง

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๓๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

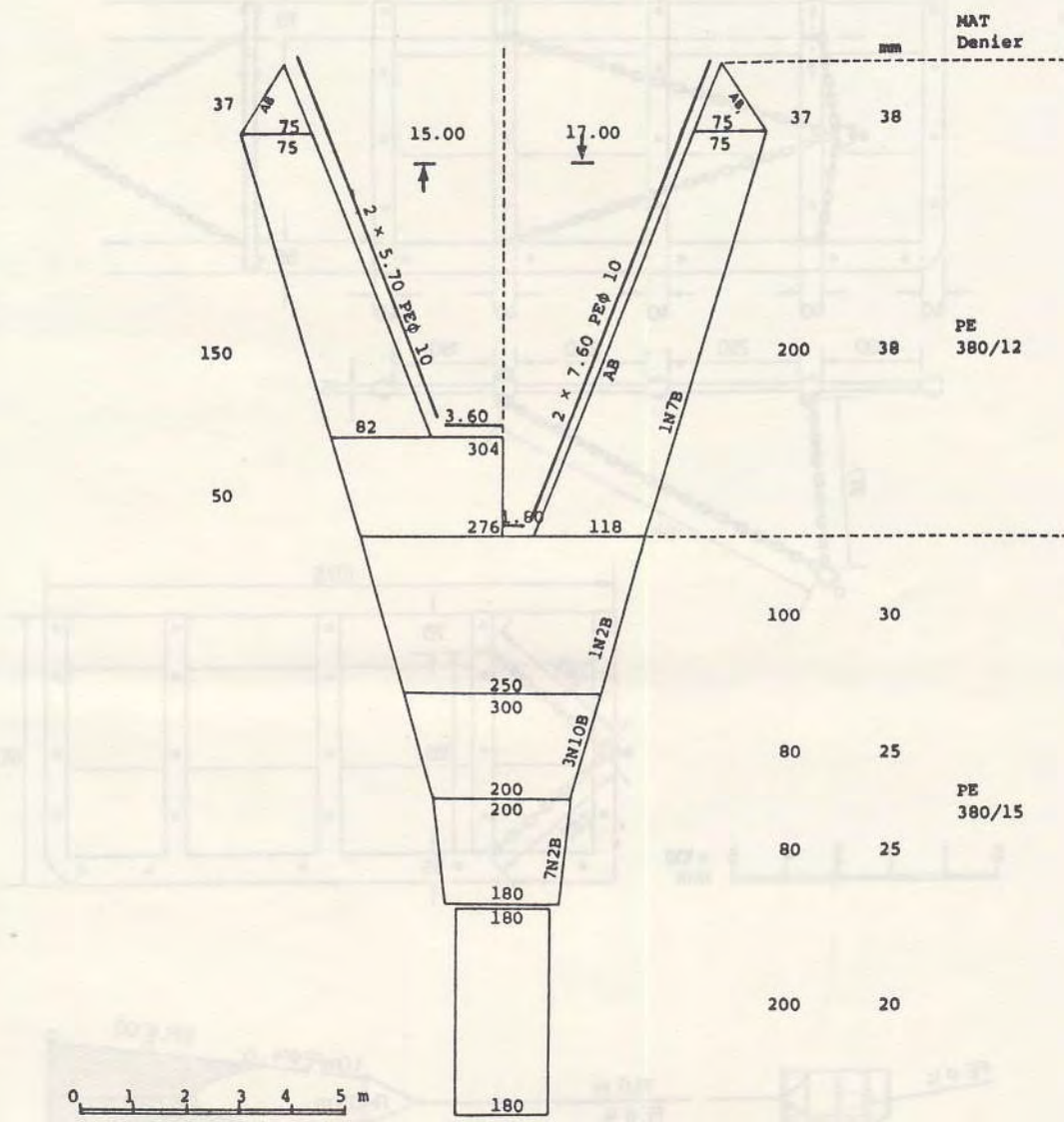


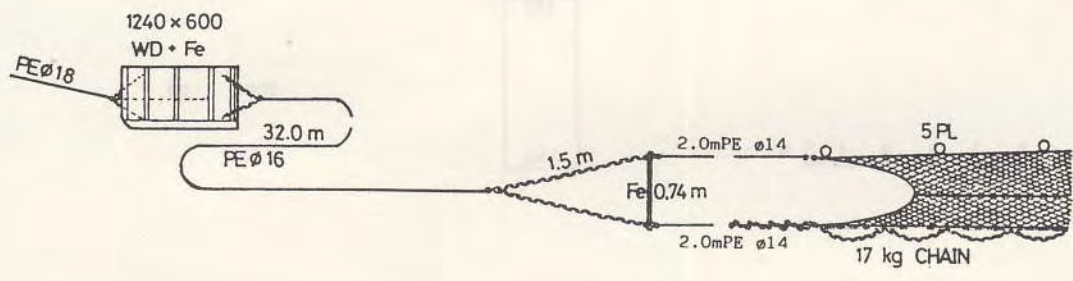
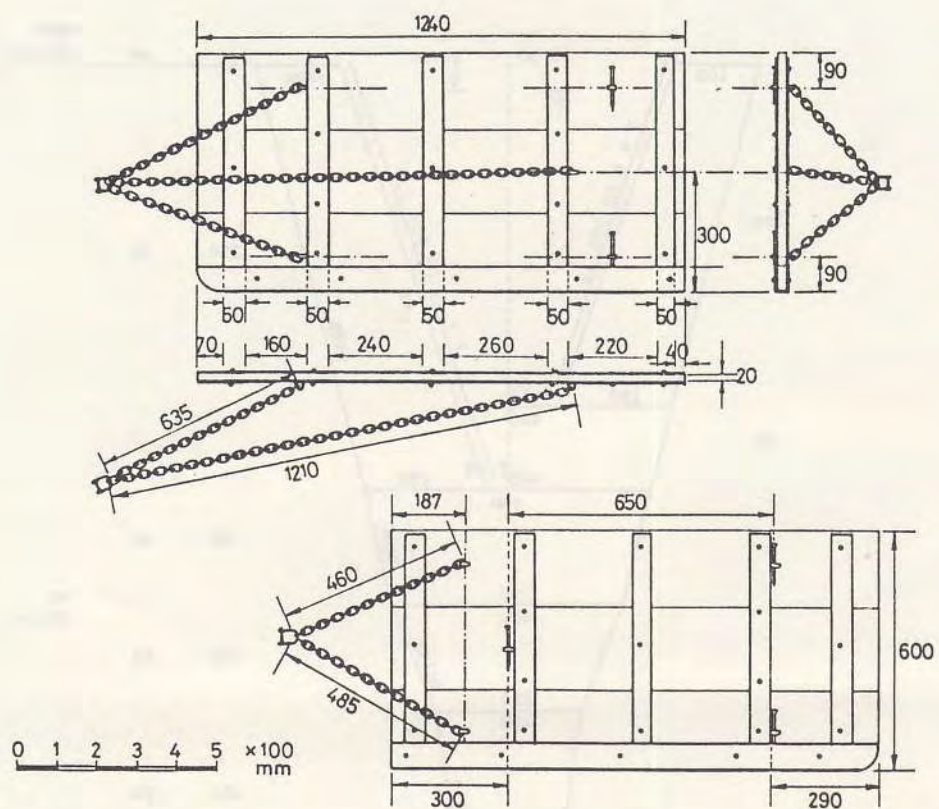


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
กึ่ง

เรือประมง
อุนากอ
ความยาว ๑๕.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๓๕ แรงม้า

สถานที่
บ้านตาบา
นราธิวาส

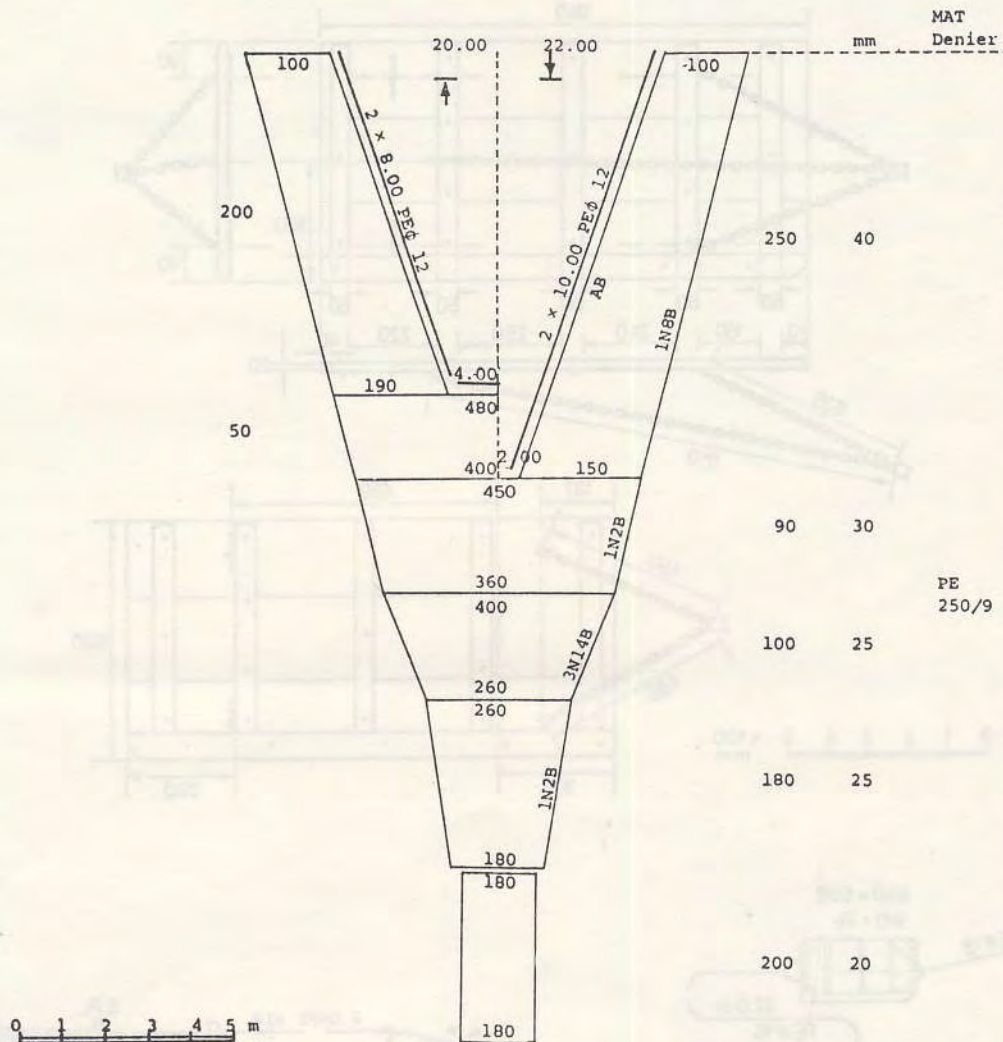


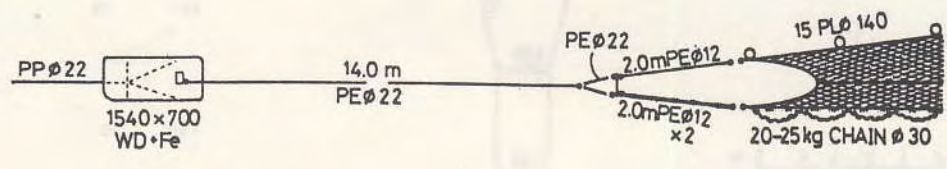
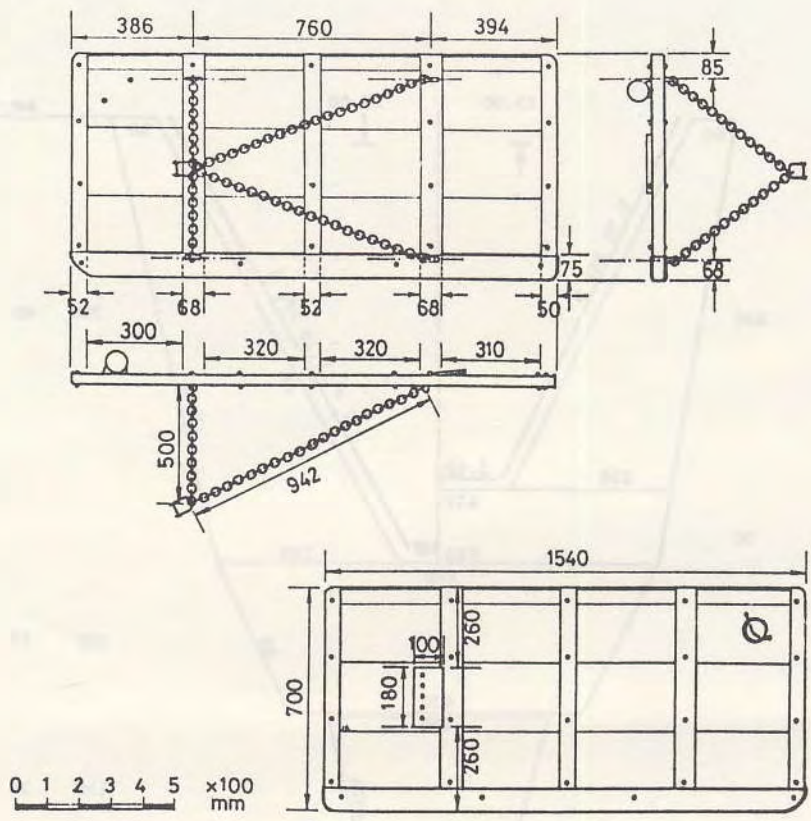


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
กึ่ง

เรือประมง
กึ่งนางนาวิ
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๒๐ แรงม้า

สถานที่
ปากพียง
นครศรีธรรมราช

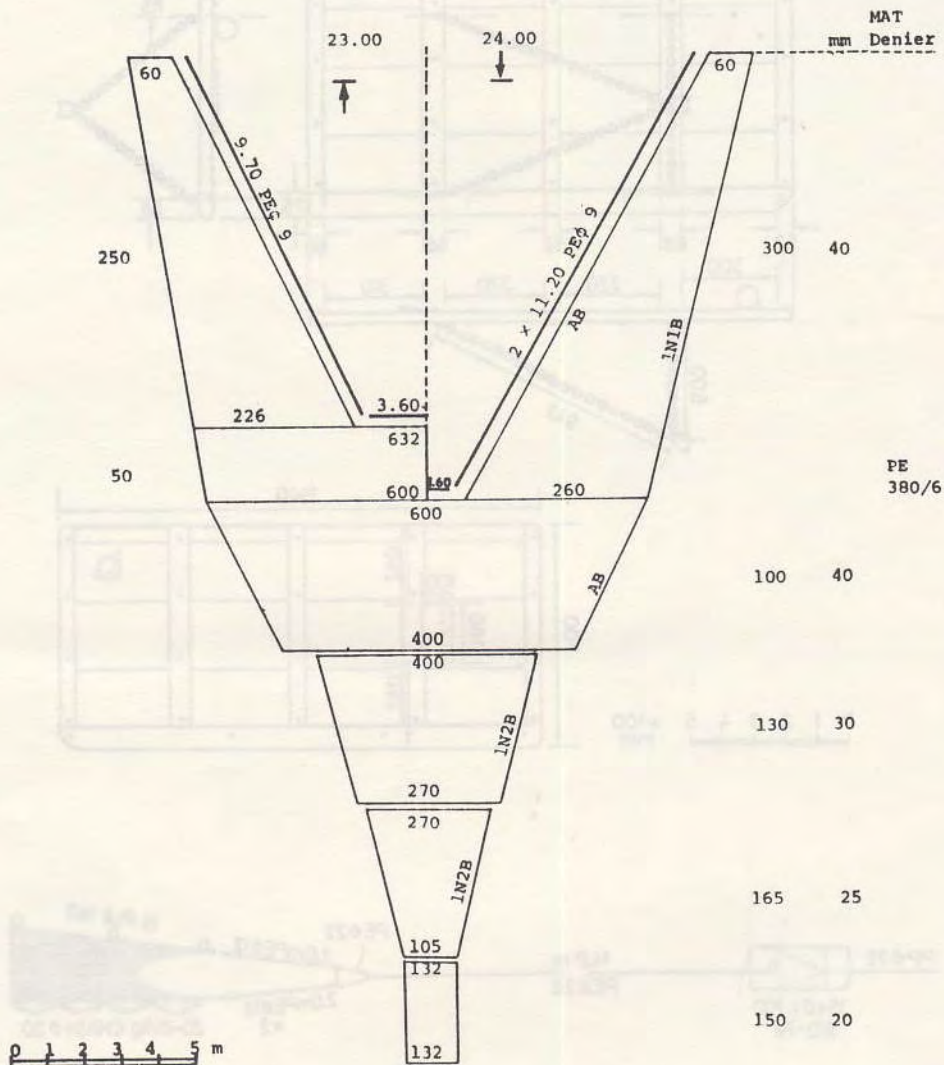


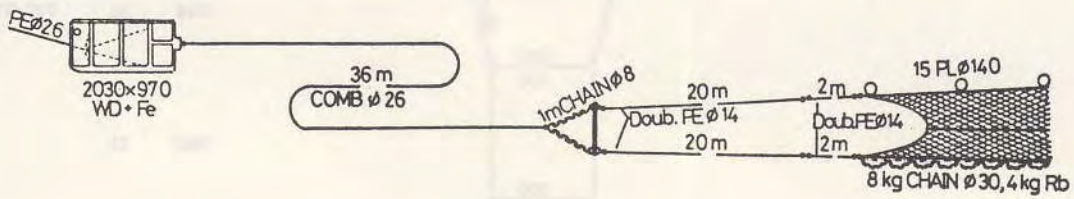
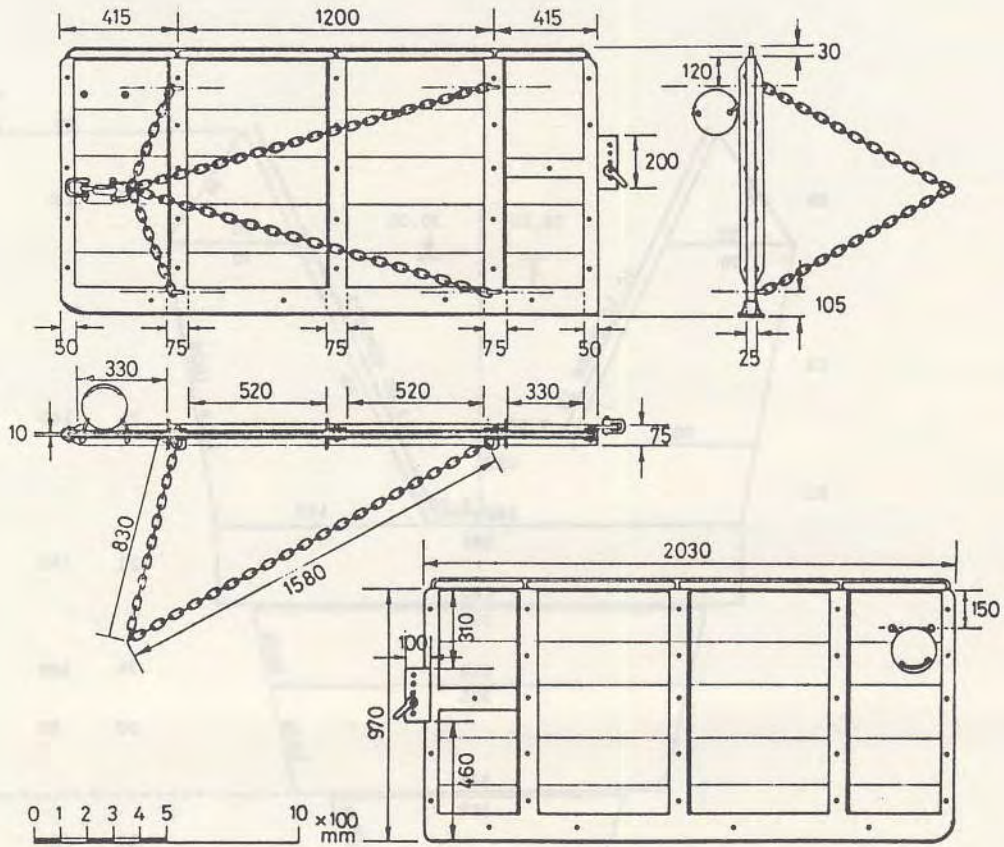


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
กึ่ง

เรือประมง
เดชกัญญา
ความยาว ๑๒ เมตร
เครื่องยนต์ ๗๕ แรงม้า

สถานที่
หัวหิน
ประจวบคีรีขันธ์

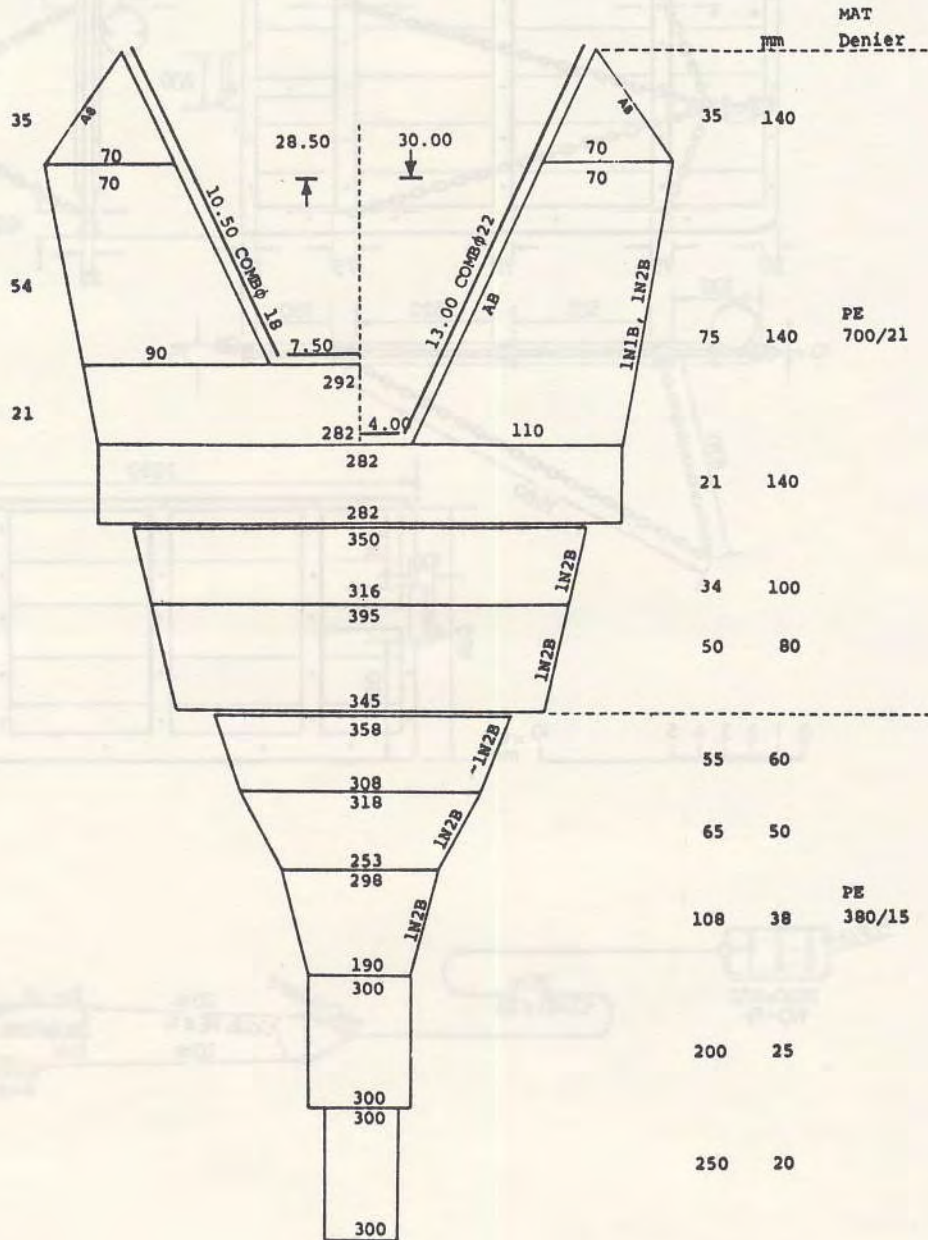




อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

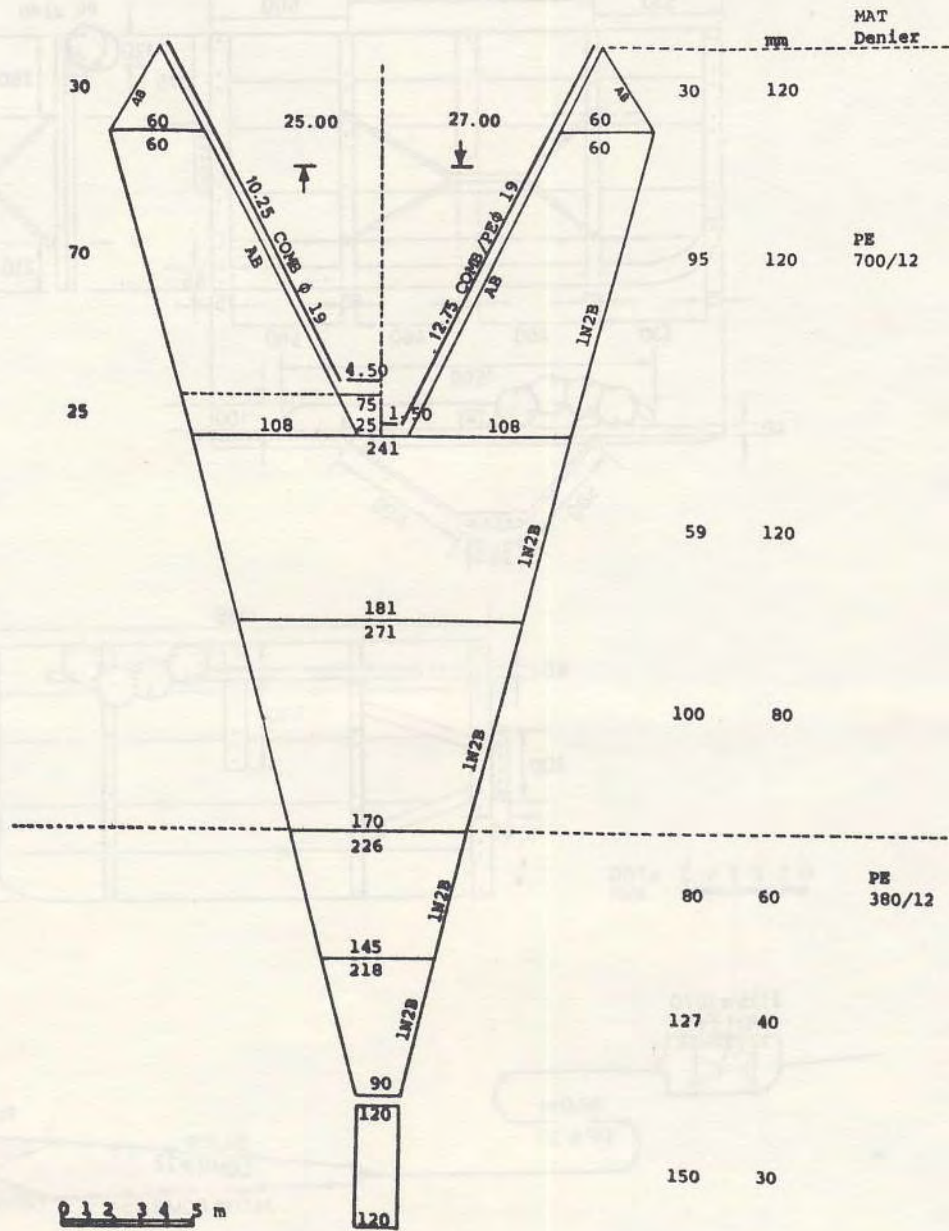
สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

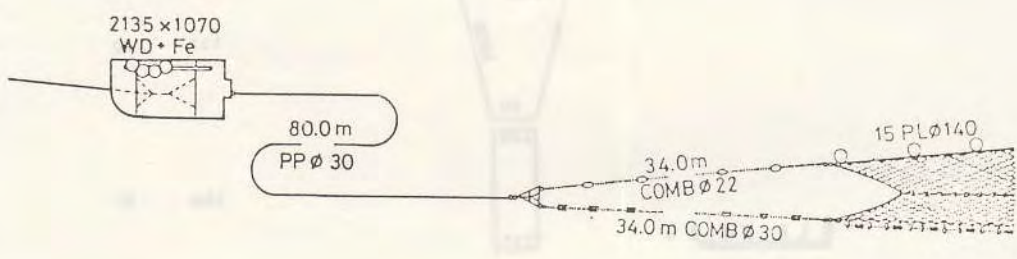
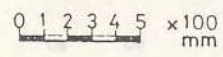
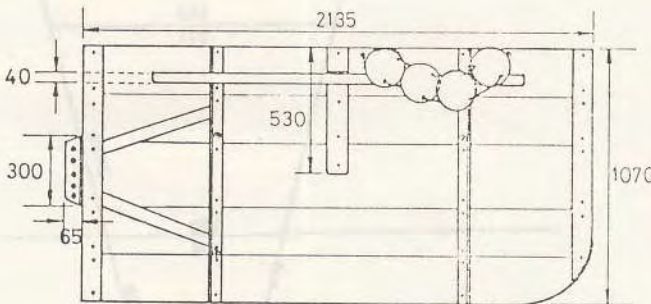
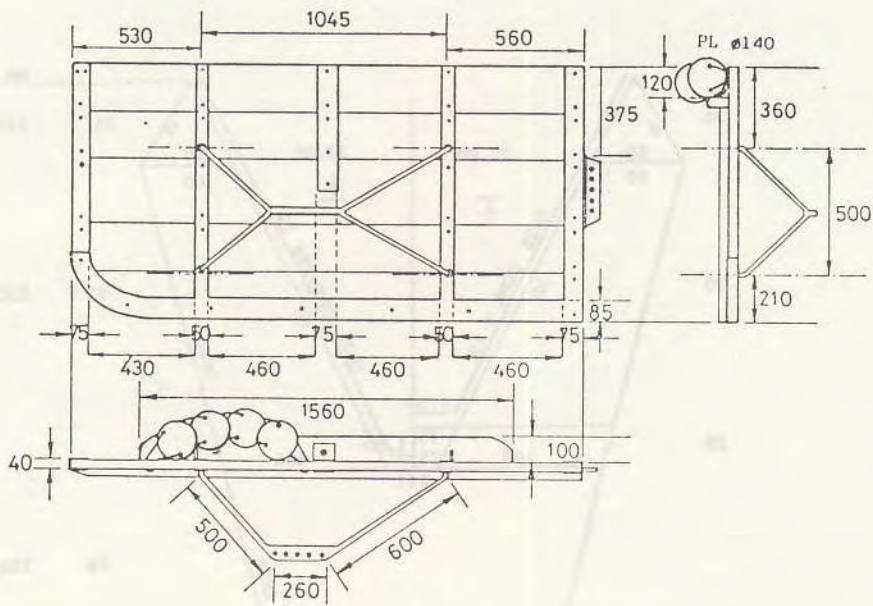


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเข้
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
กอนนที
เครื่องยนต์ ๑๘๐ แรงม้า

สถานที่
ก้นตื้น
ตื้น

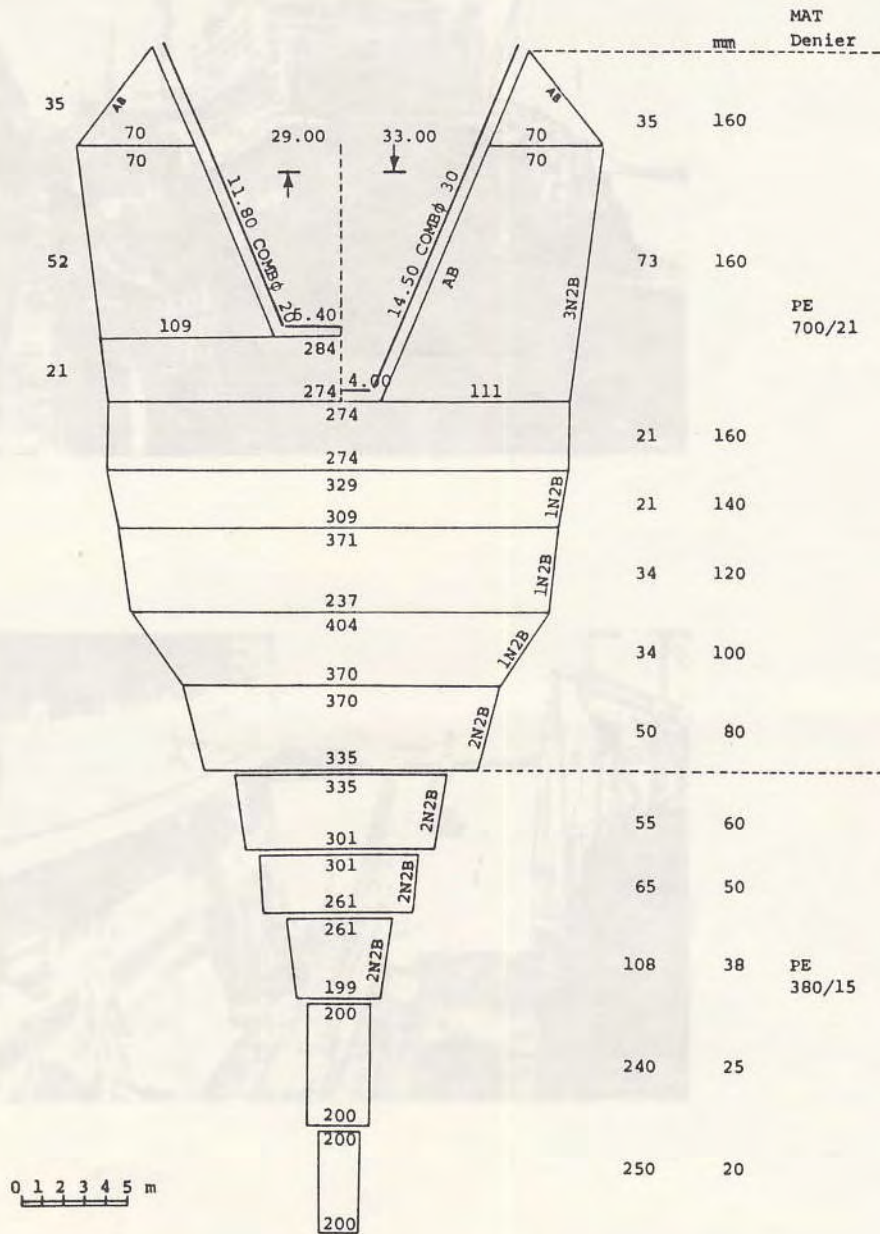


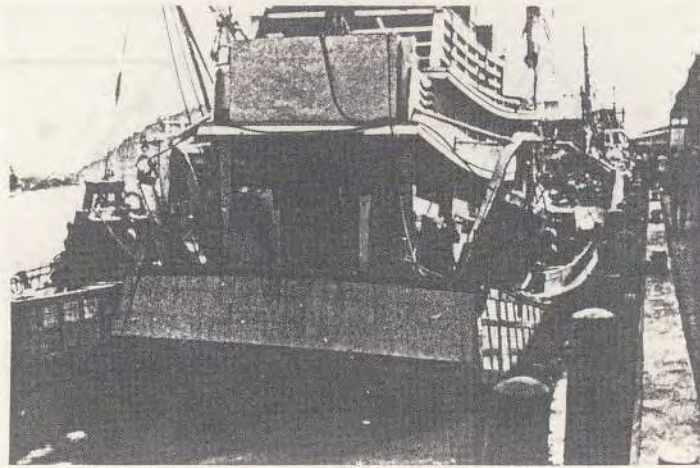


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
ปลาหนาดิน

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๑๕๐-๓๐๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

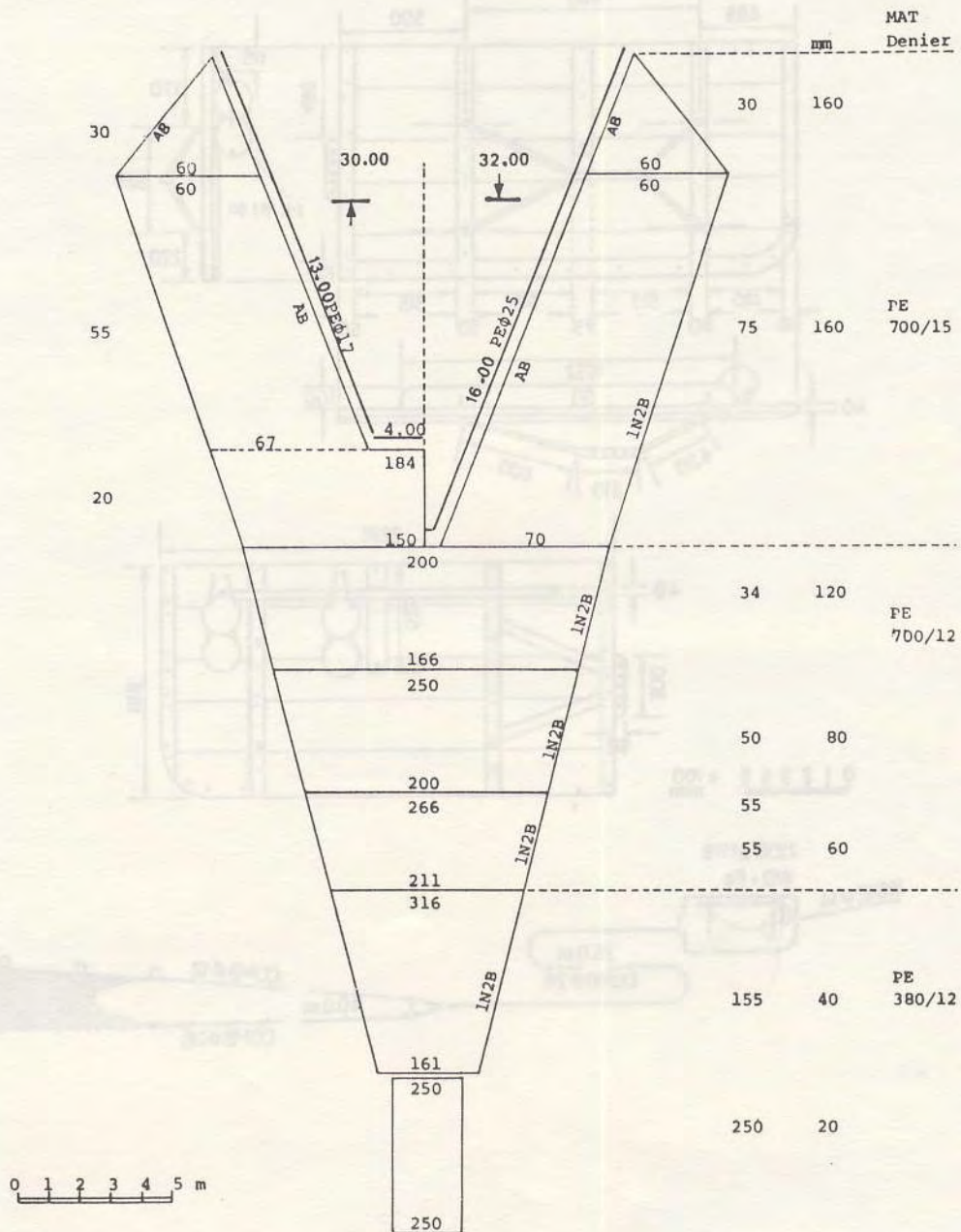


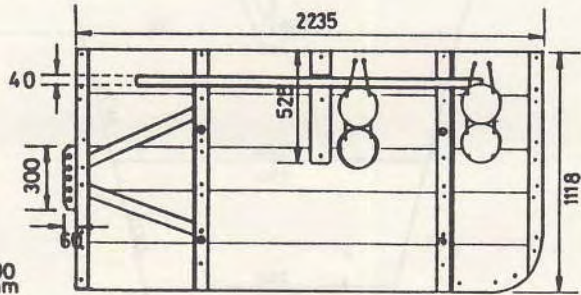
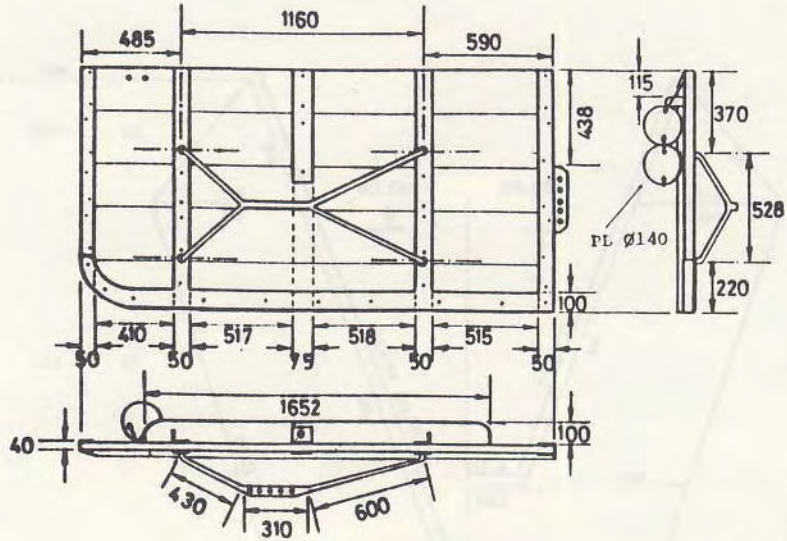


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
ปลาหน้าดิน

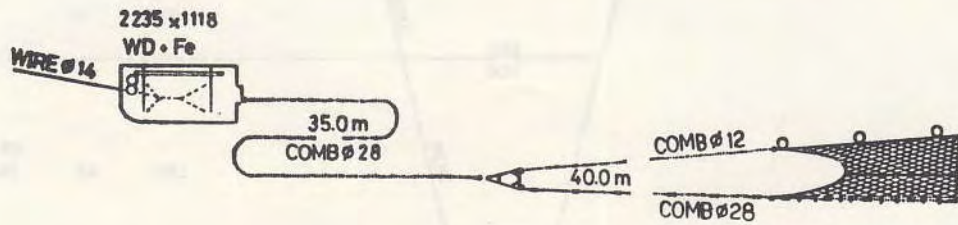
เรือประมง
มณเฑียรทอง
ความยาว ๒๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๕๐ แรงม้า

สถานที่
ปากน้ำ
ชุมพร





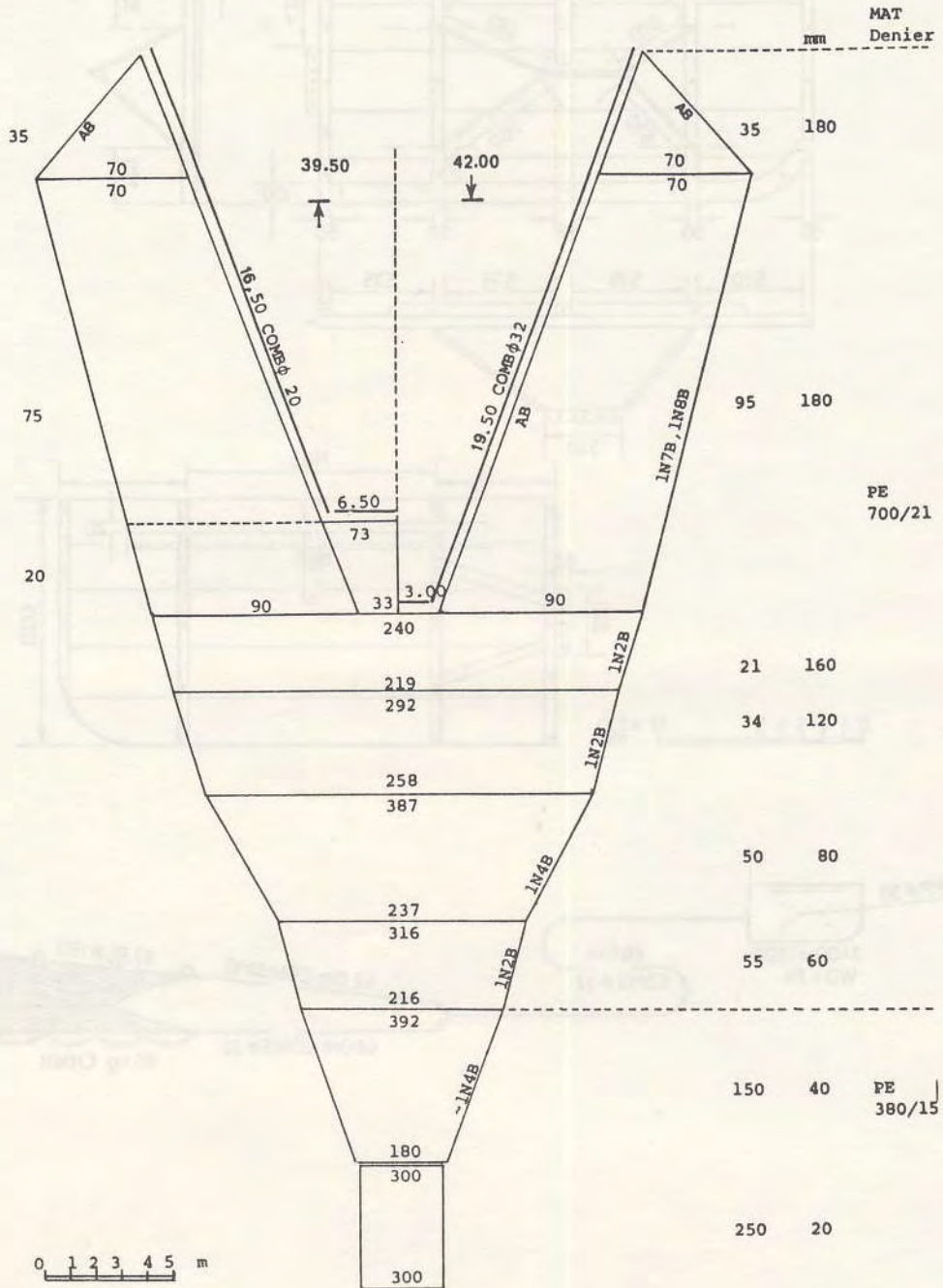
0 1 2 3 4 5 x 100 mm

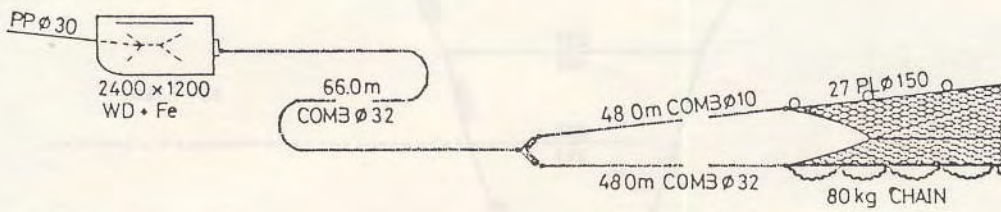
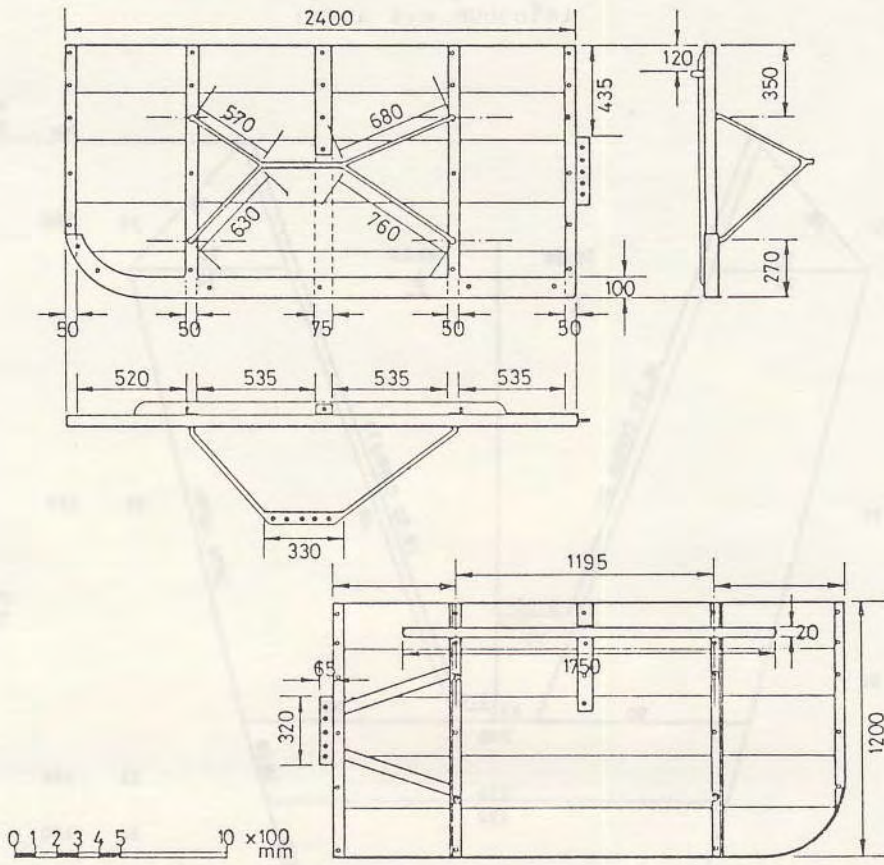


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฒ
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
กาญจนาพานิชย์
ความยาว ๒๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๓๖๕ แรงม้า

สถานที่
แม่กลอง
สมุทรสงคราม

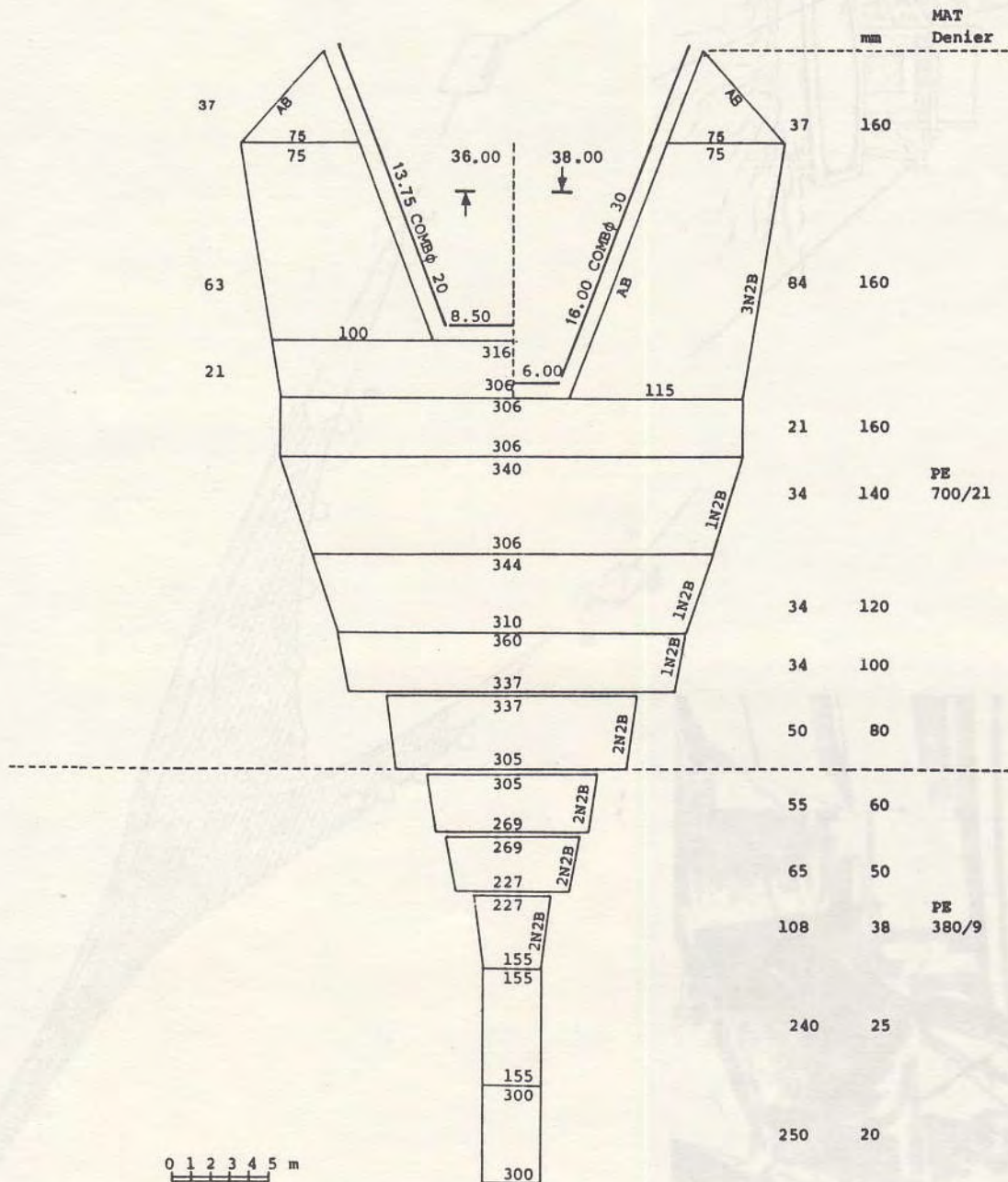


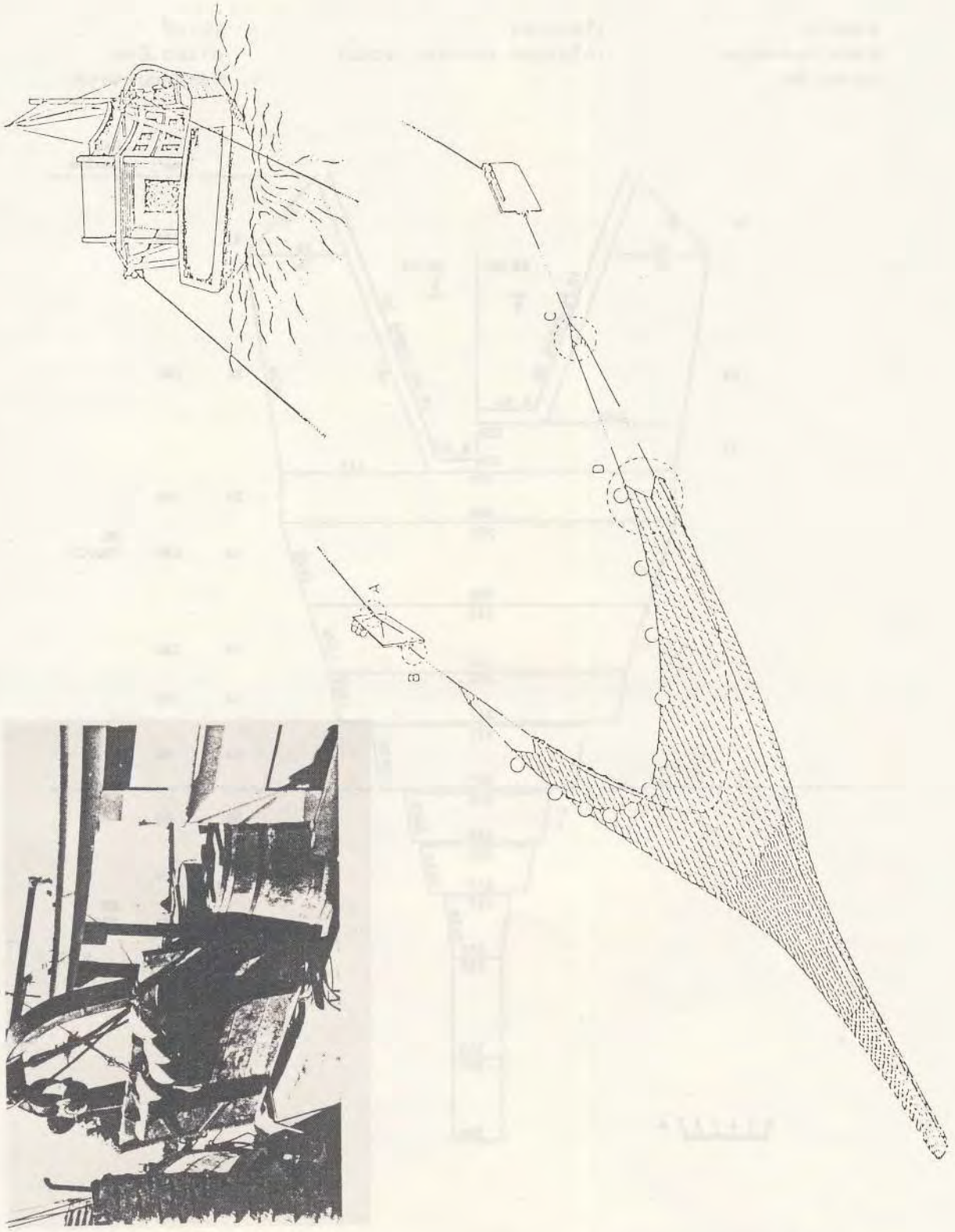


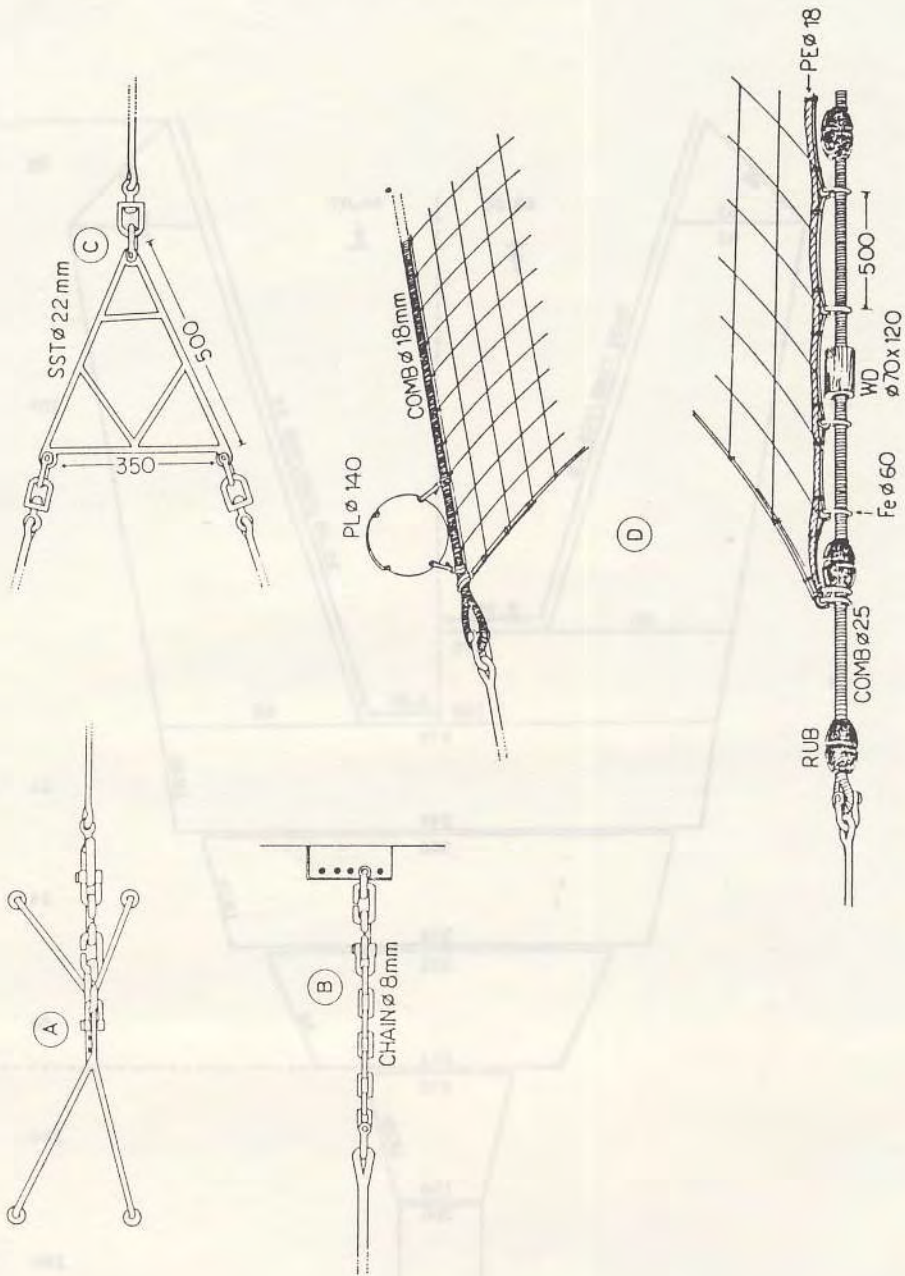
อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเฆ่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๒๐๐-๔๐๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรสาคร



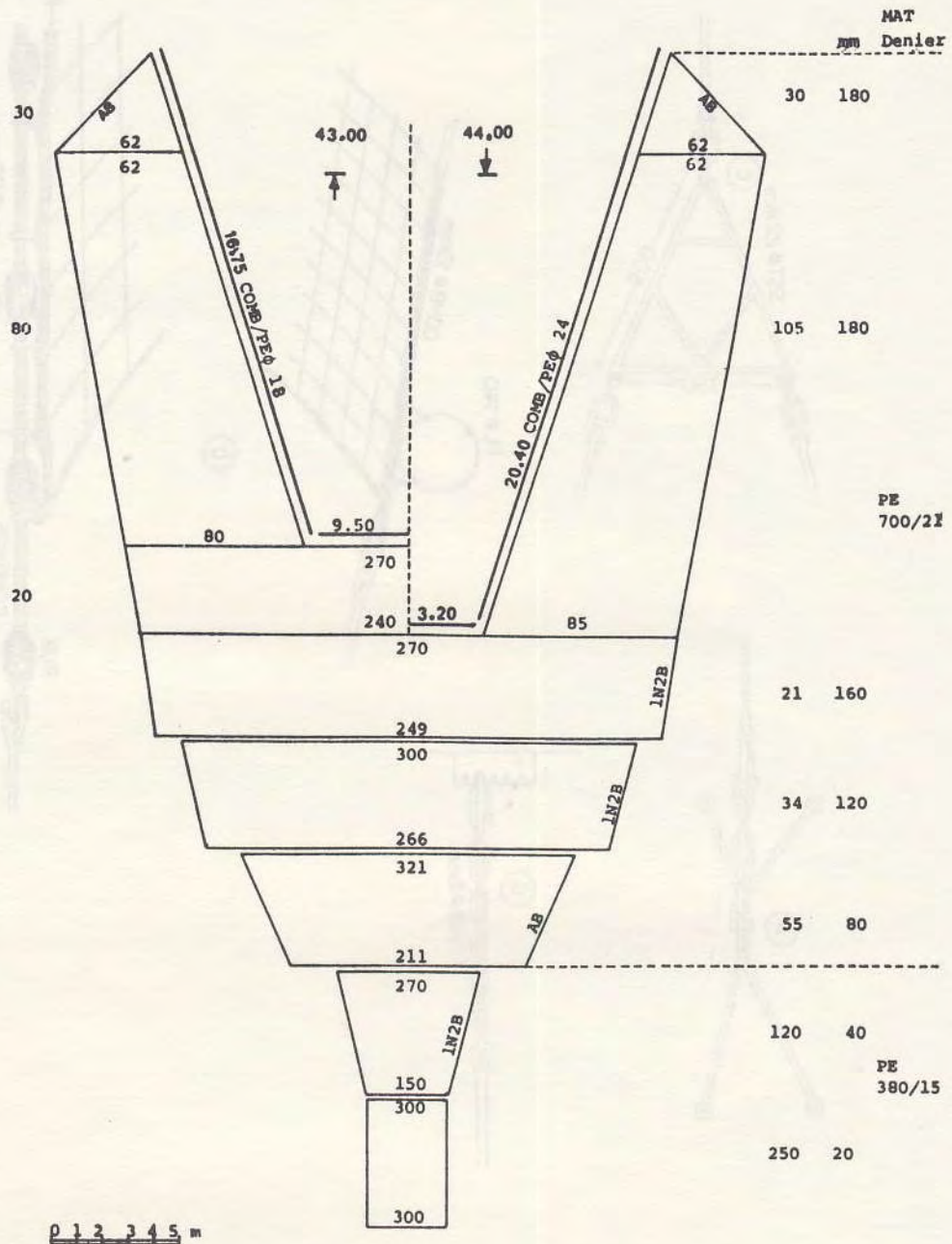


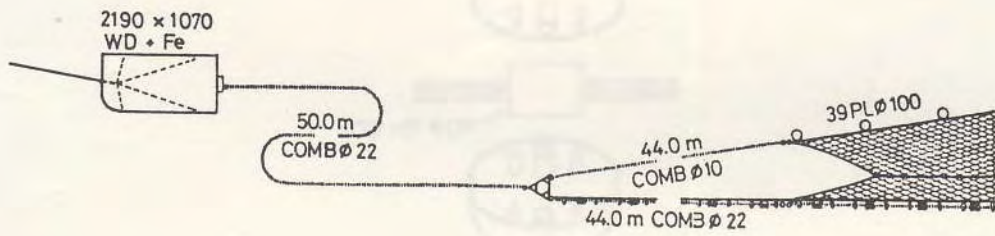
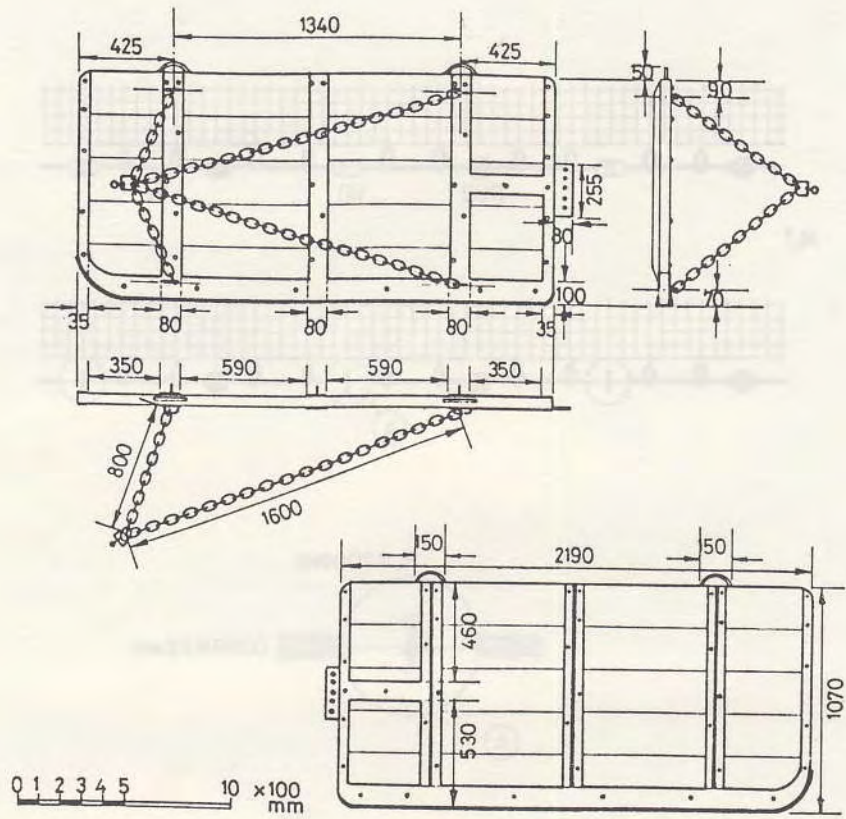


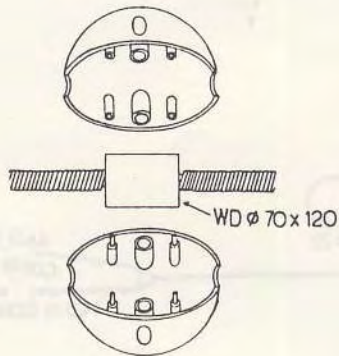
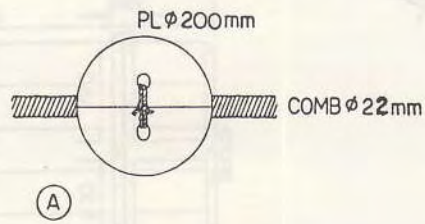
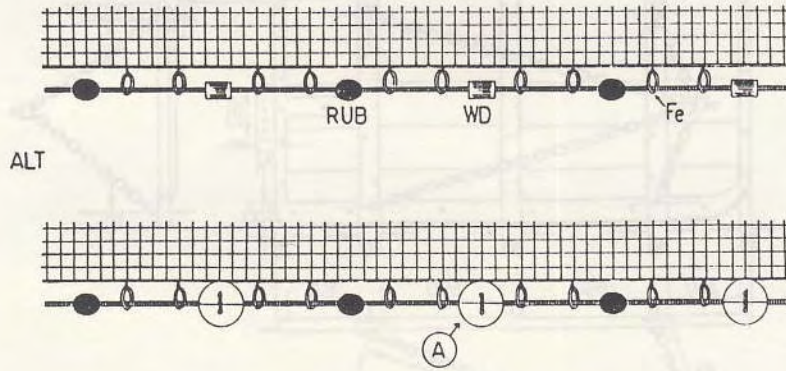
อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเข้
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
ธ. สัมฤทธิ์
ความยาว ๒๑.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๓๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ



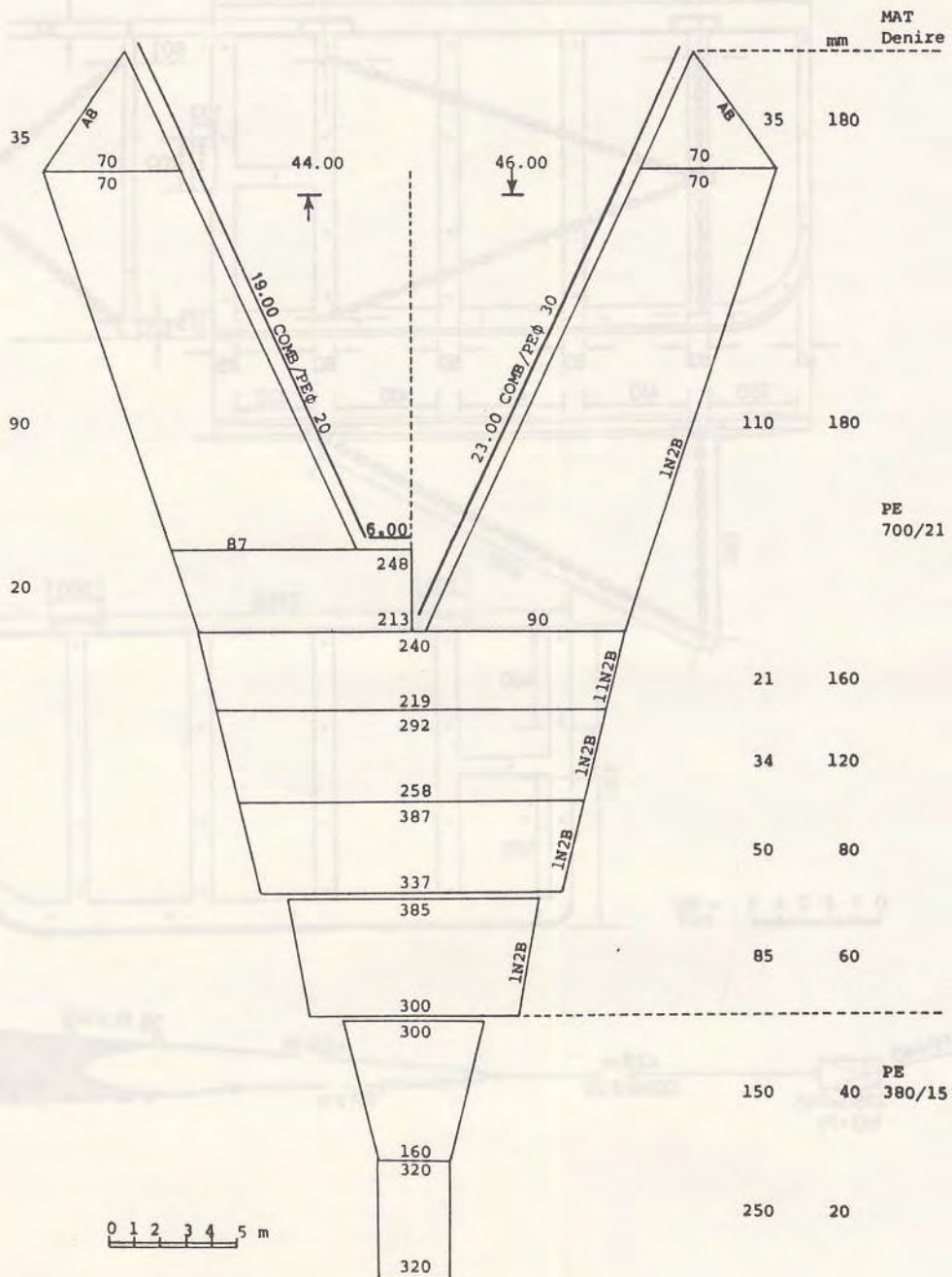


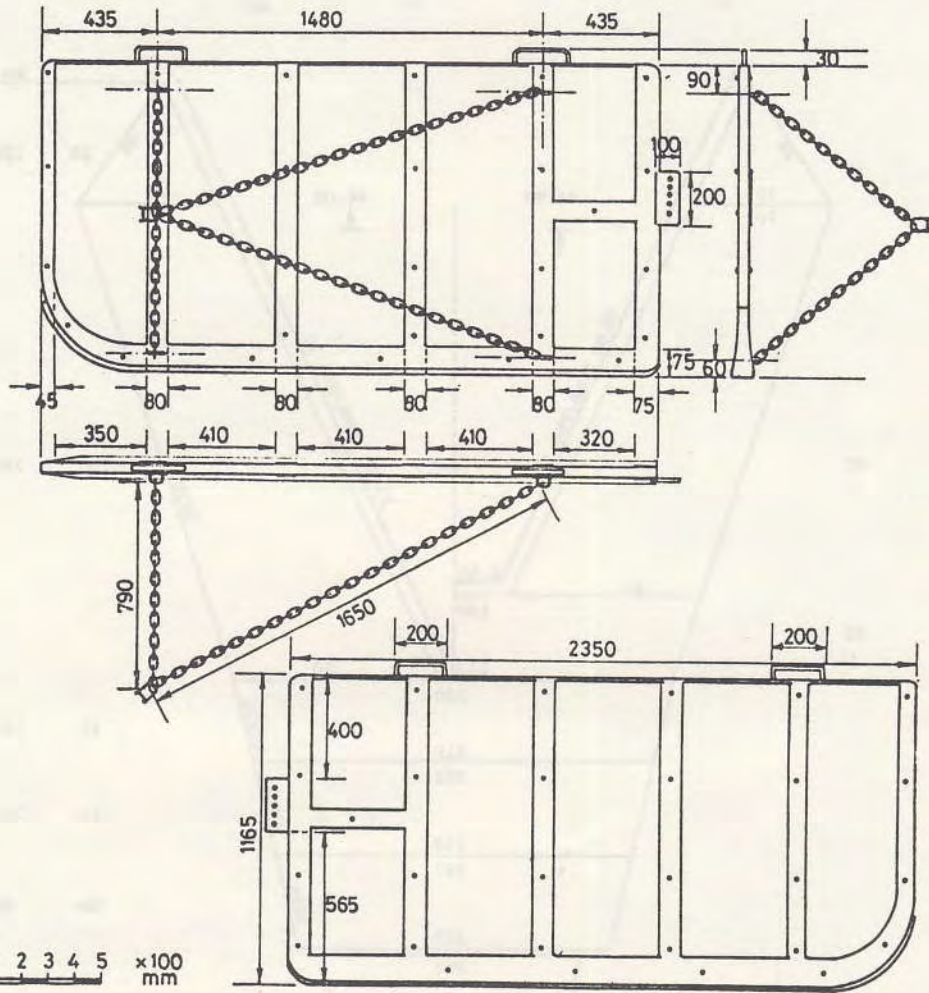


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเข้
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
แก้วประ เสริฐสิน
ความยาว ๒๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๓๖๐+๒๘๐+๒๘๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ

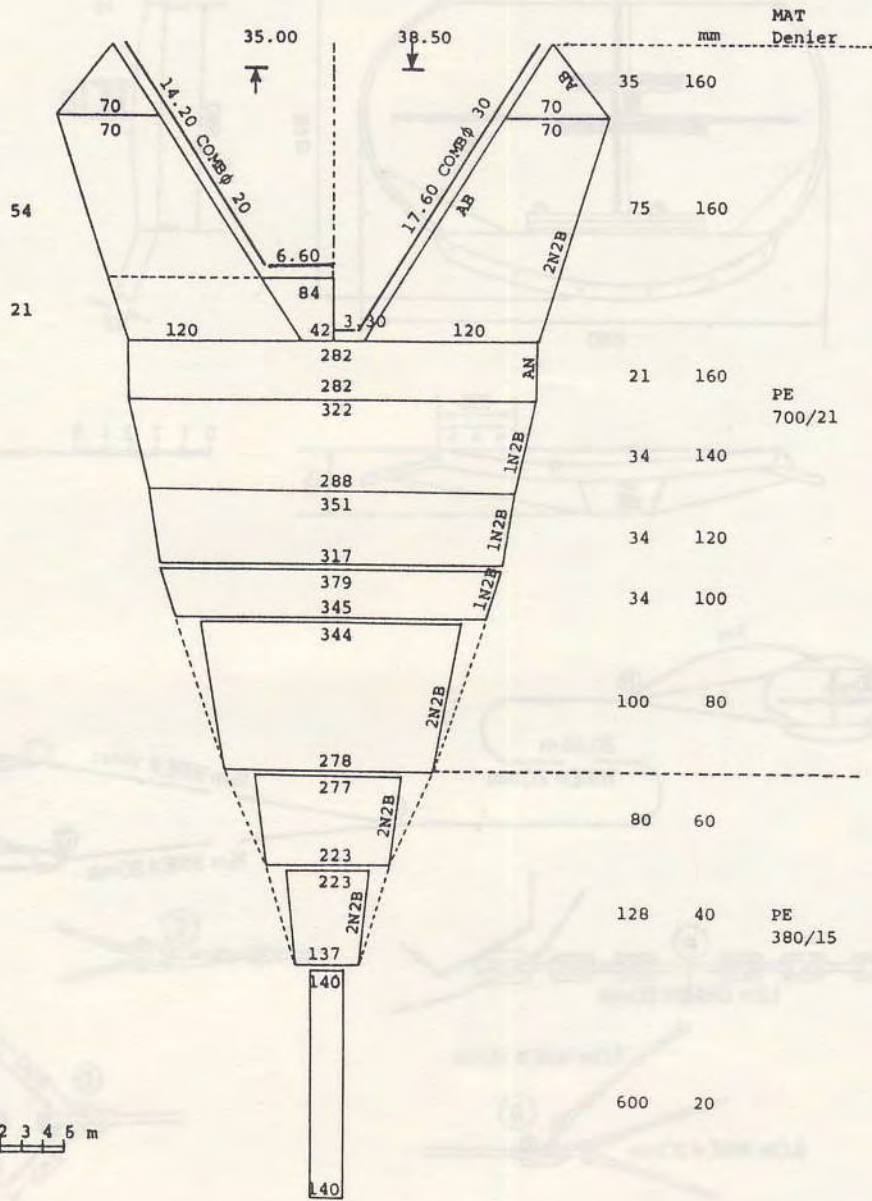


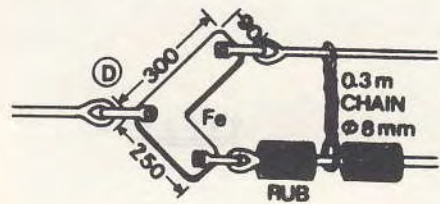
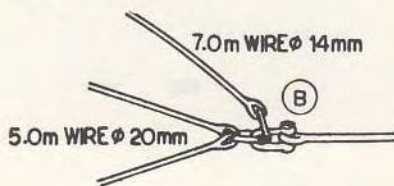
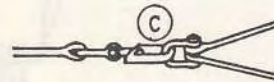
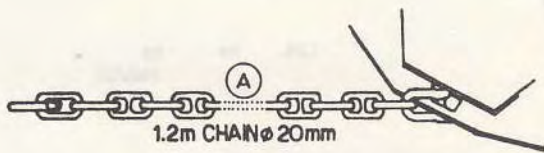
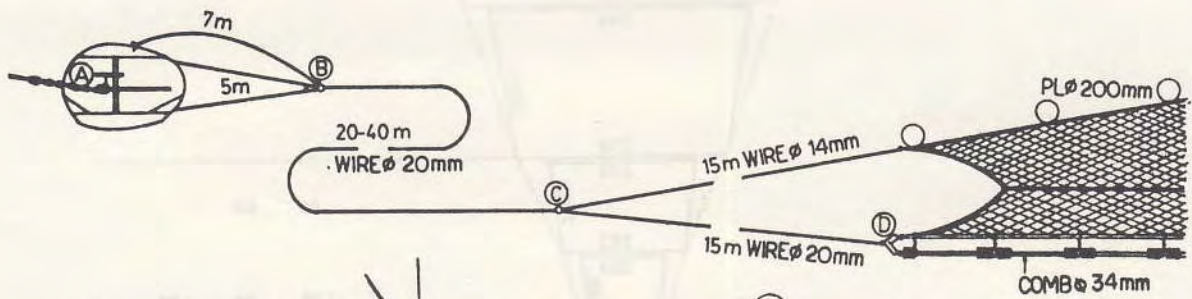
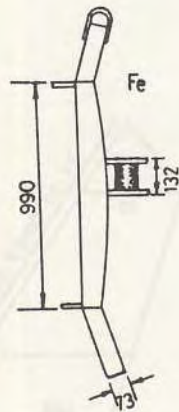
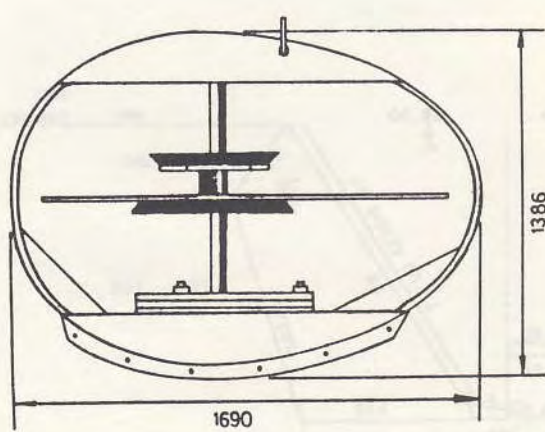


อวนลาก
อวนลากแผ่นตะเข้
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
ปากน้ำ
เครื่องยนต์ ๑๐๐๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ

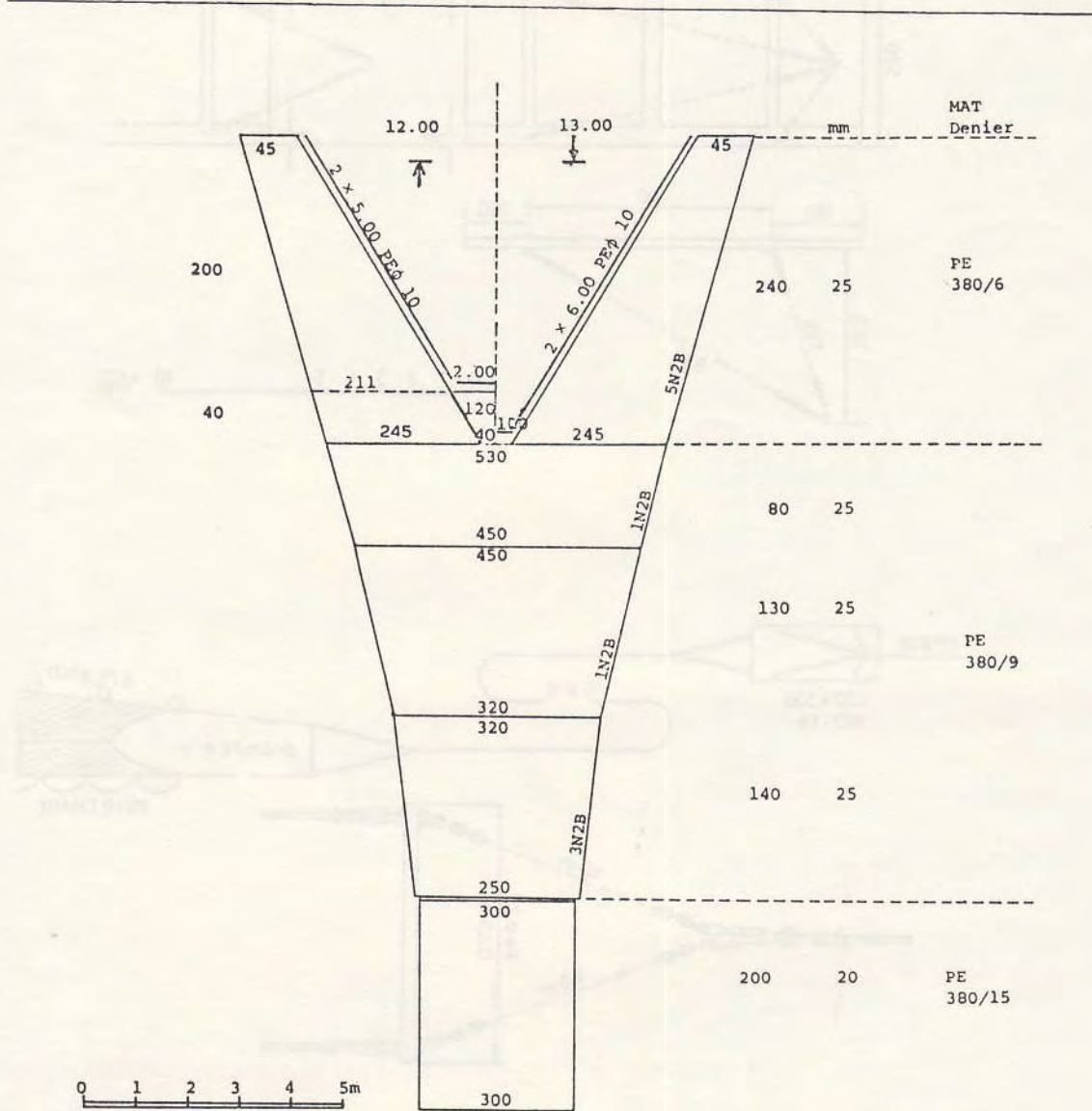


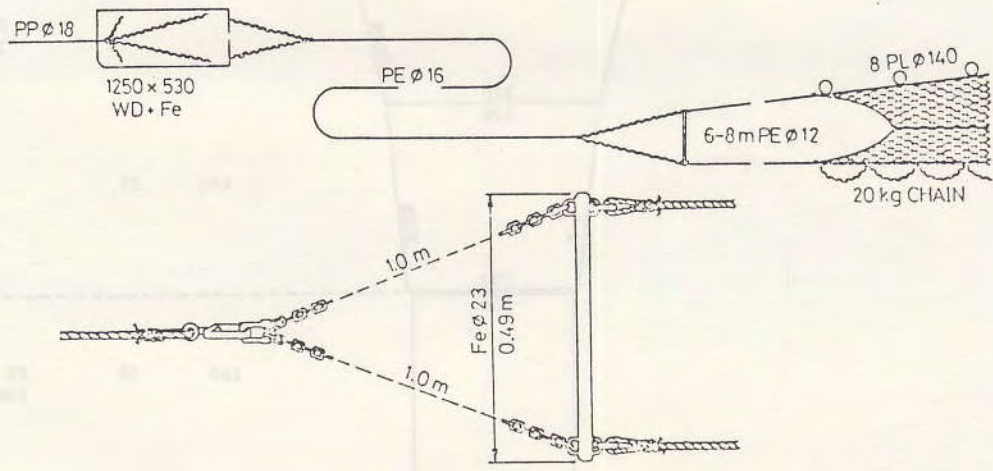
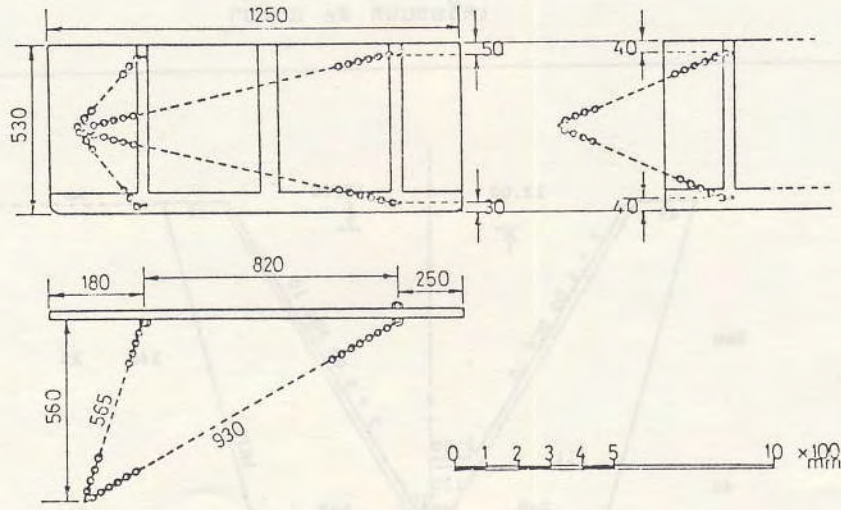


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
ทรัพยากรอุดม
ความยาว ๑๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า

สถานที่
ประแสร์
ระยอง

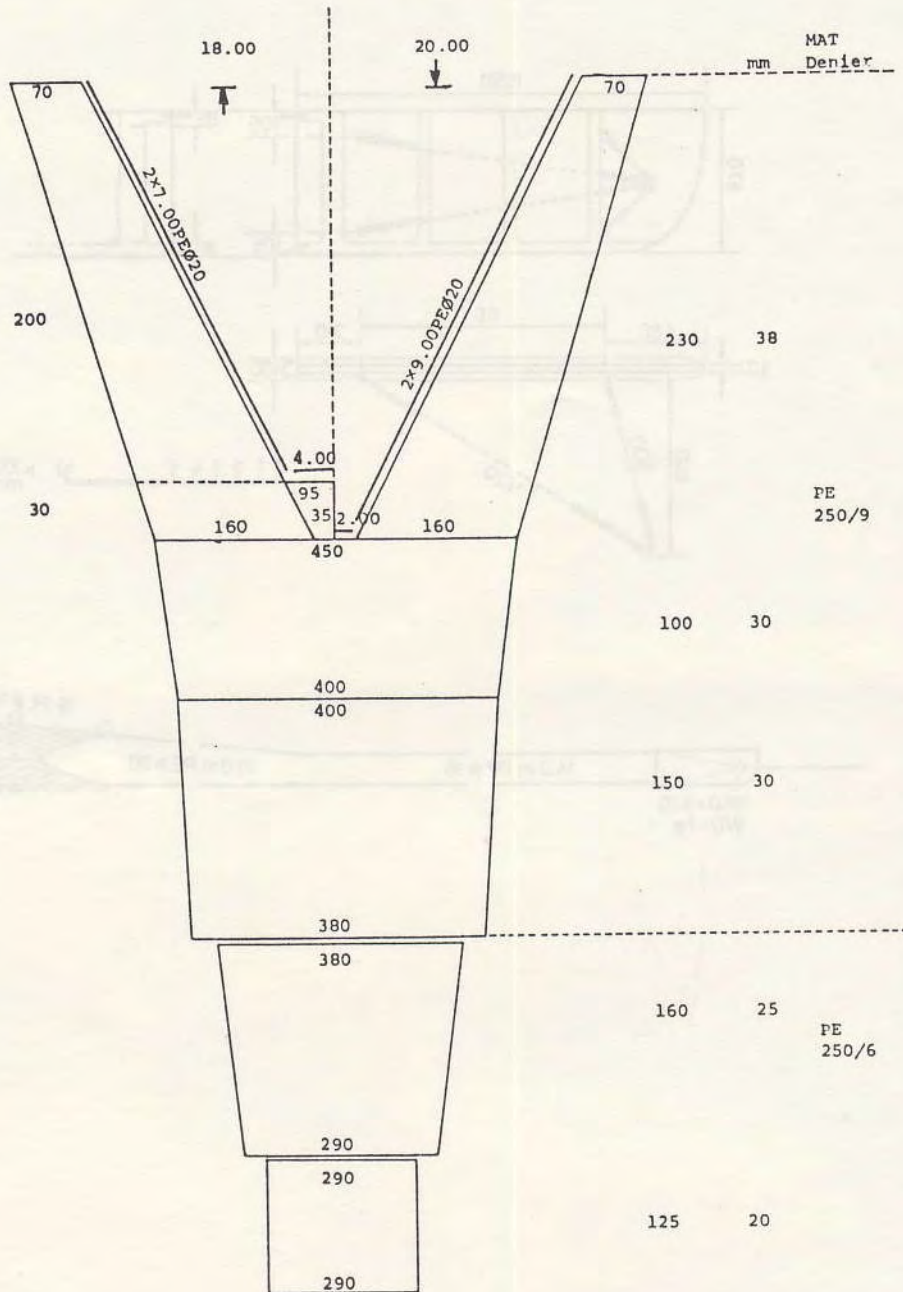


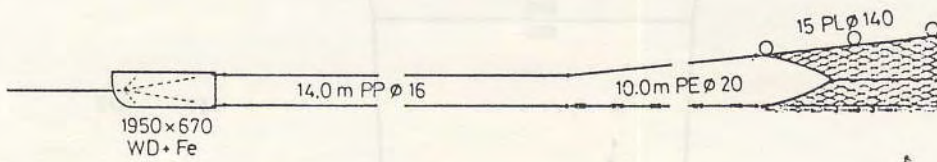
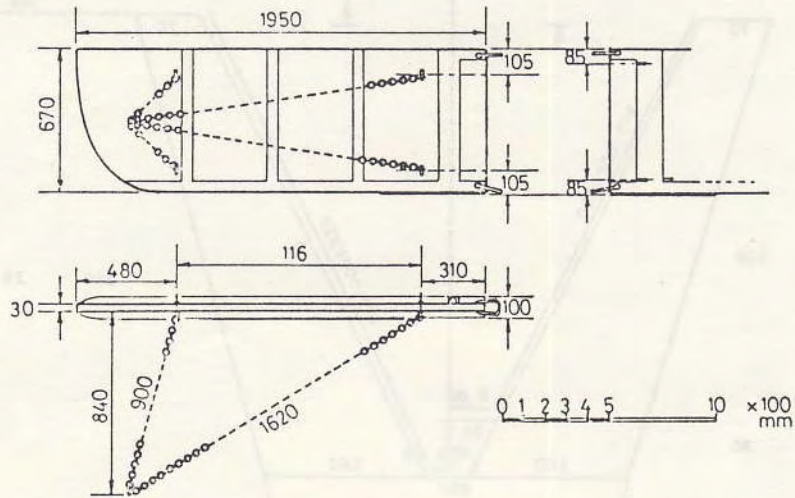


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
ทรัพย์ศรีทอง
ความยาว ๑๓ เมตร
เครื่องยนต์ ๔๐ แรงม้า

สถานที่
คลองใหญ่
ตราด

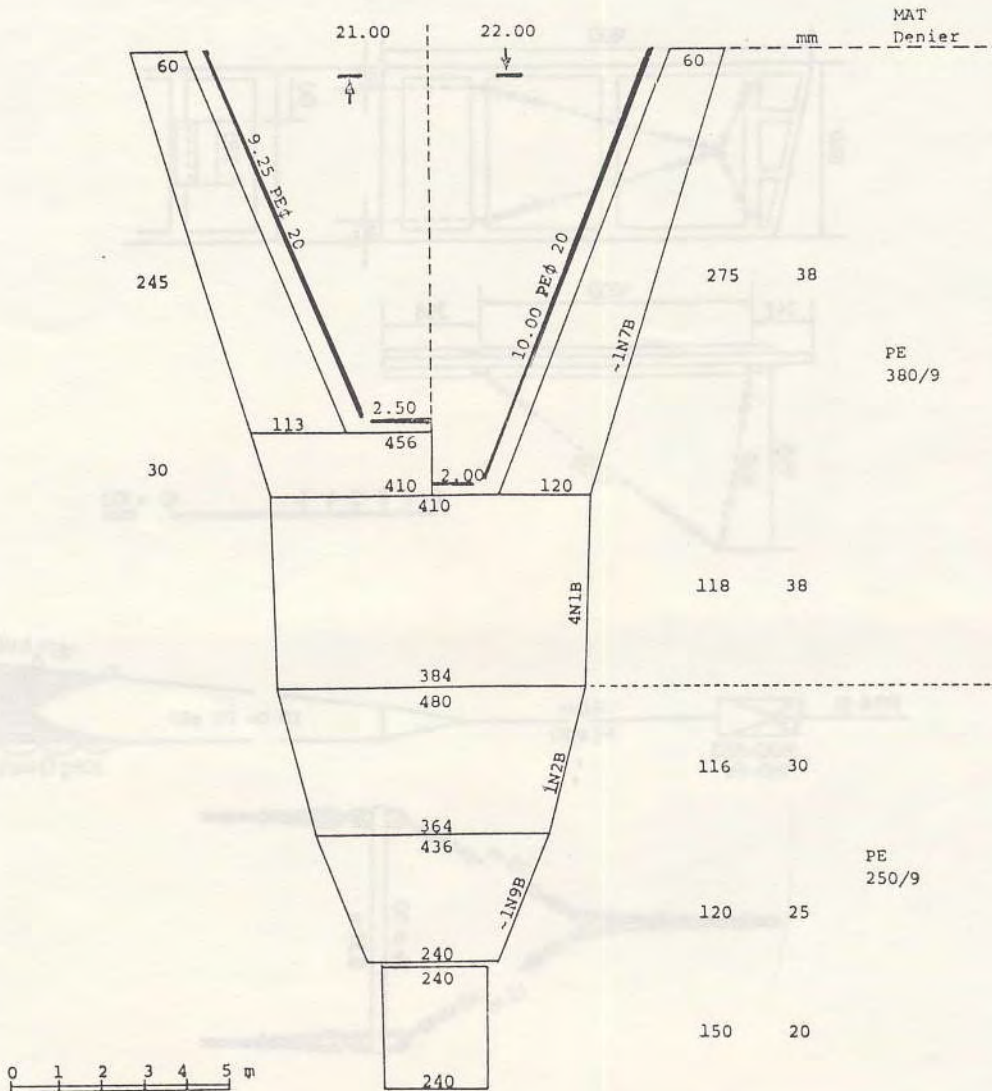


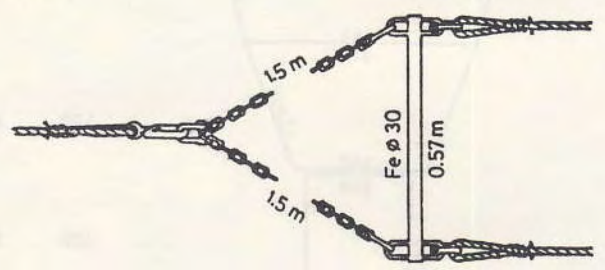
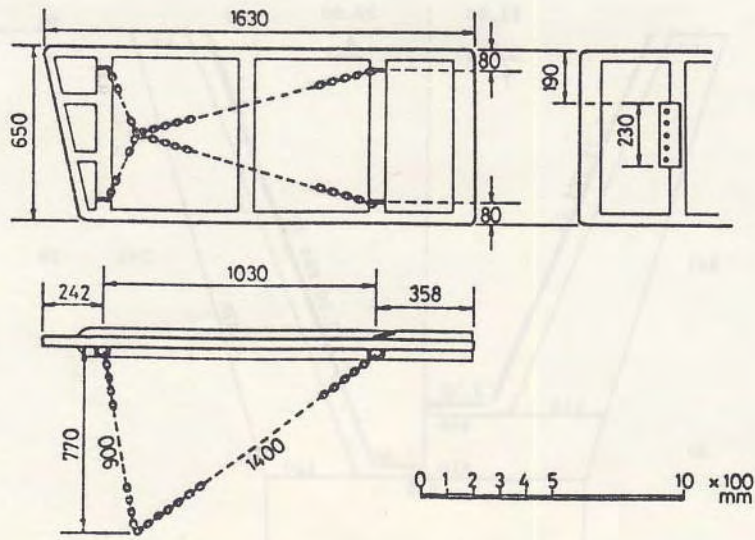


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
ก. จำ เรือรืศ
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ

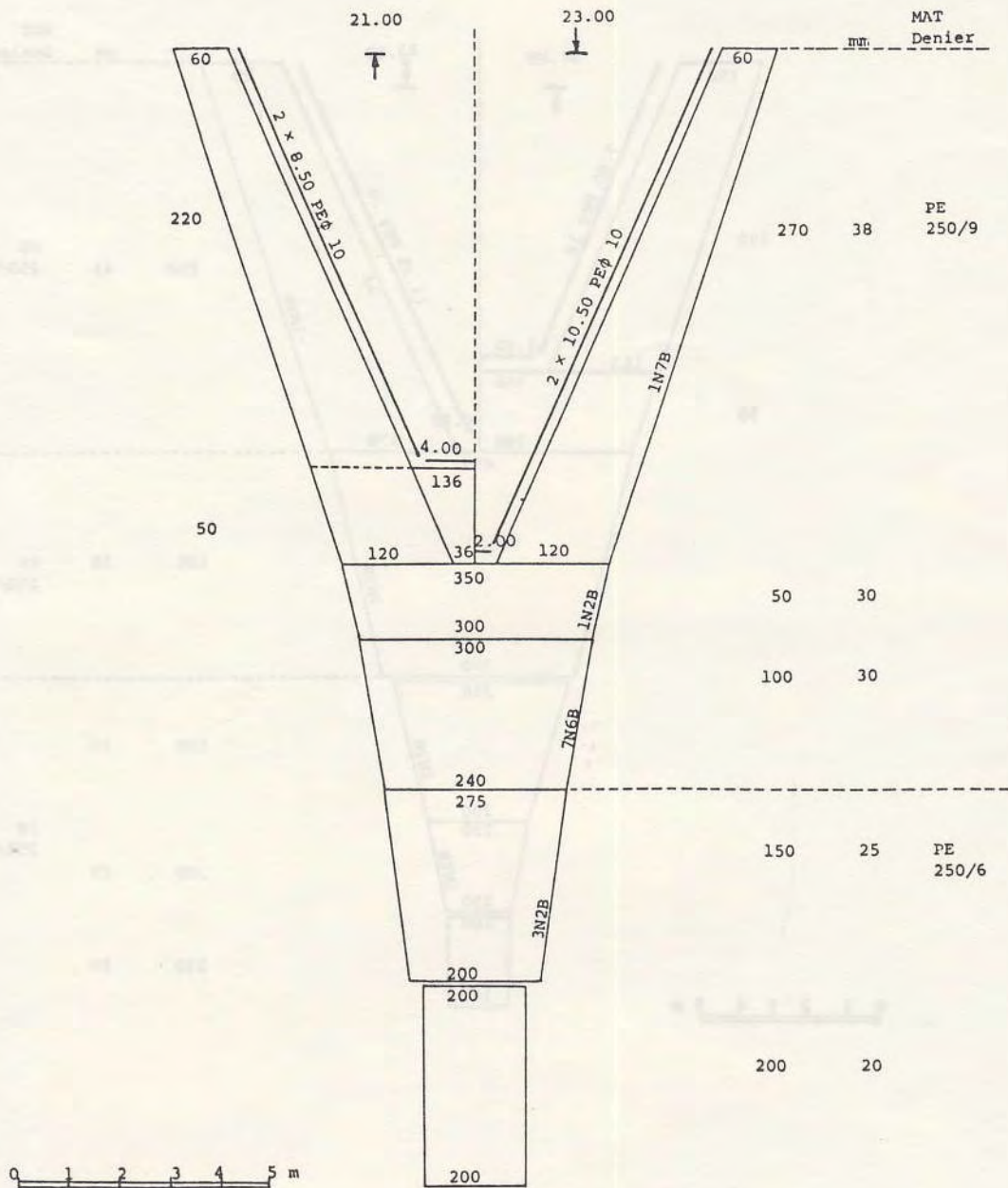




อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
ก. เจริญรัตน์
ความยาว ๑๑ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๖๕ แรงม้า

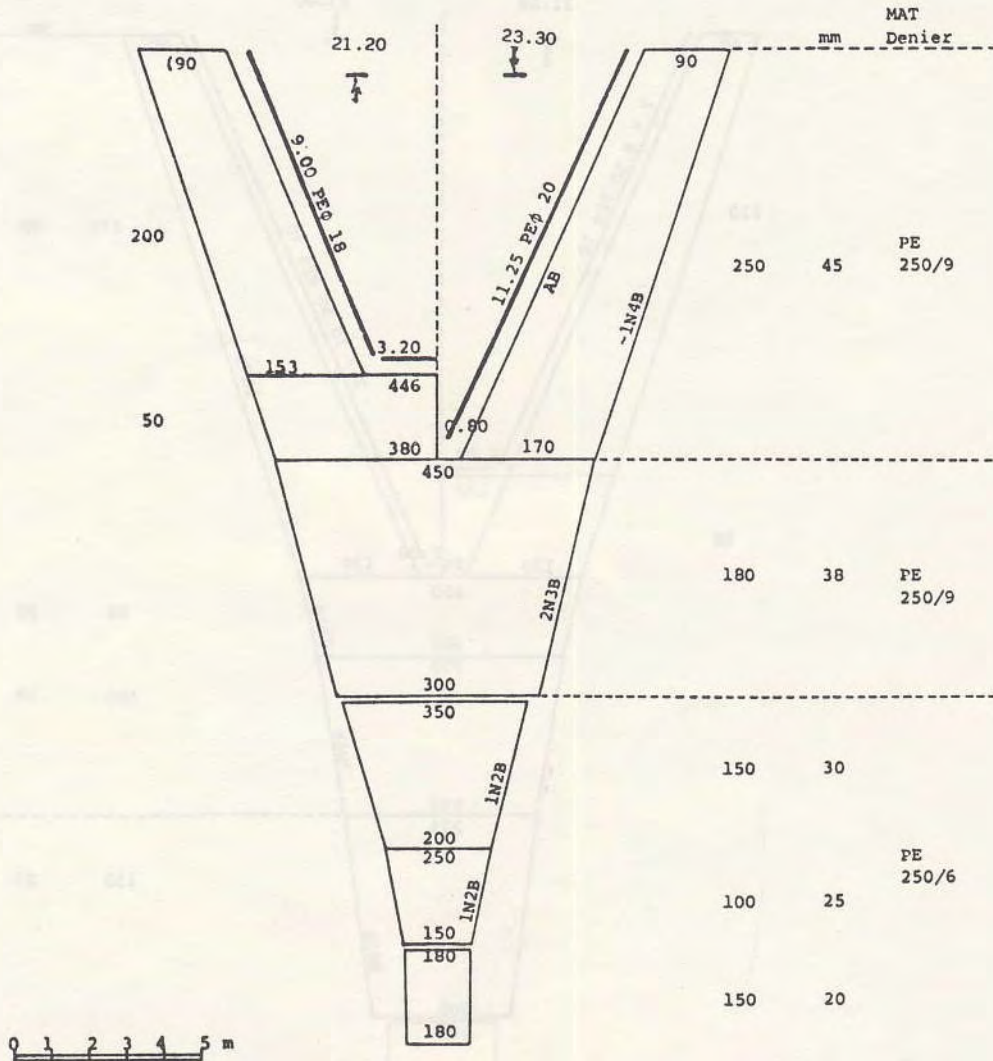
สถานที่
เขาสามมุก
ชลบุรี



อวนลาก
อวนลากกระ
ทุง

เรือประมง
พรธรรายณ์
ความยาว ๒๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า

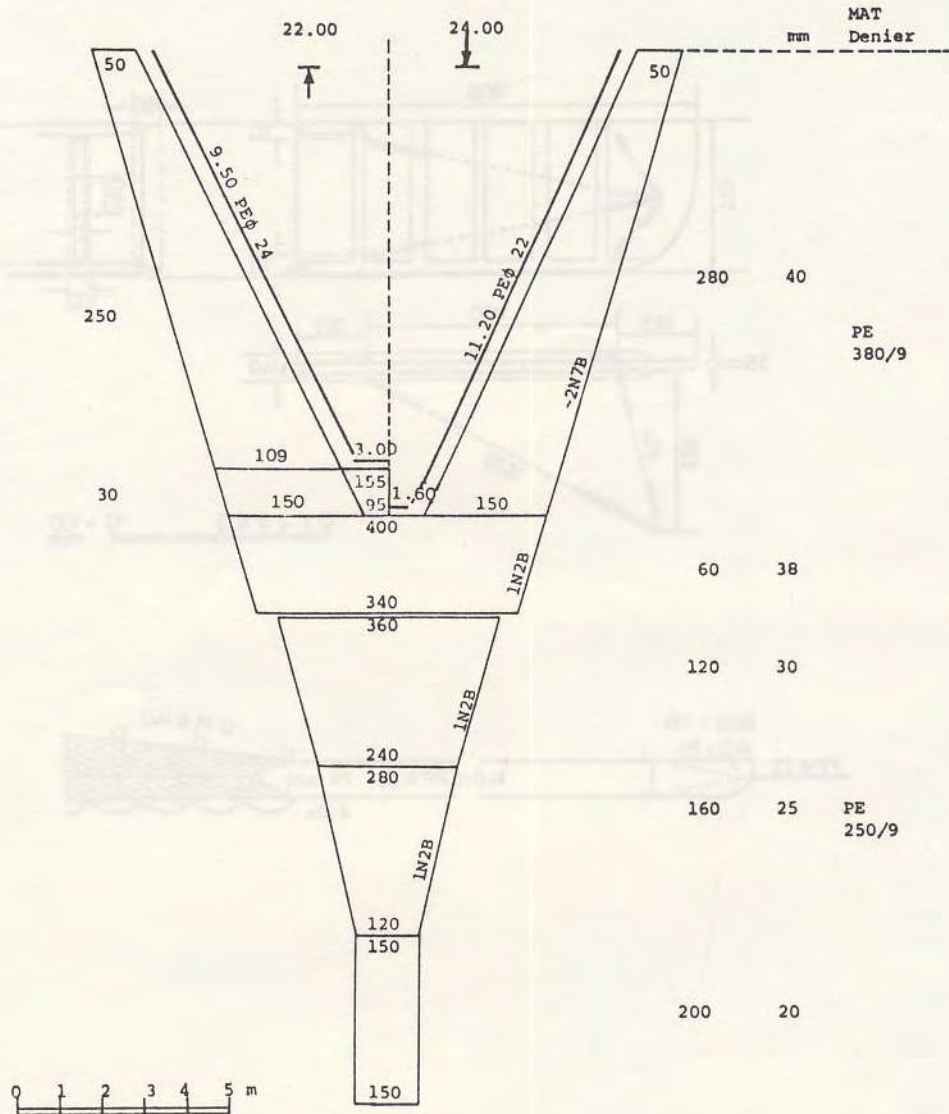
สถานที่
ขนอม
นครศรีธรรมราช

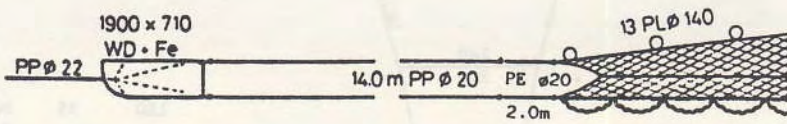
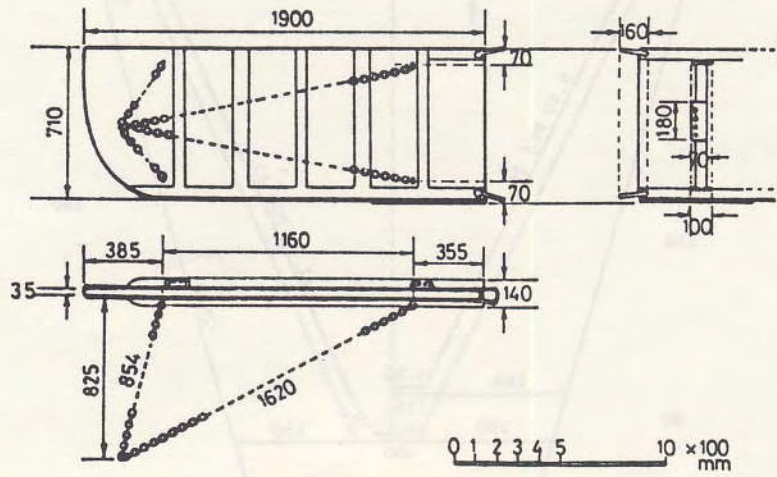


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
โชคสมบูรณ์
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๗๕ แรงม้า

สถานที่
แหลมงอบ
ตราด

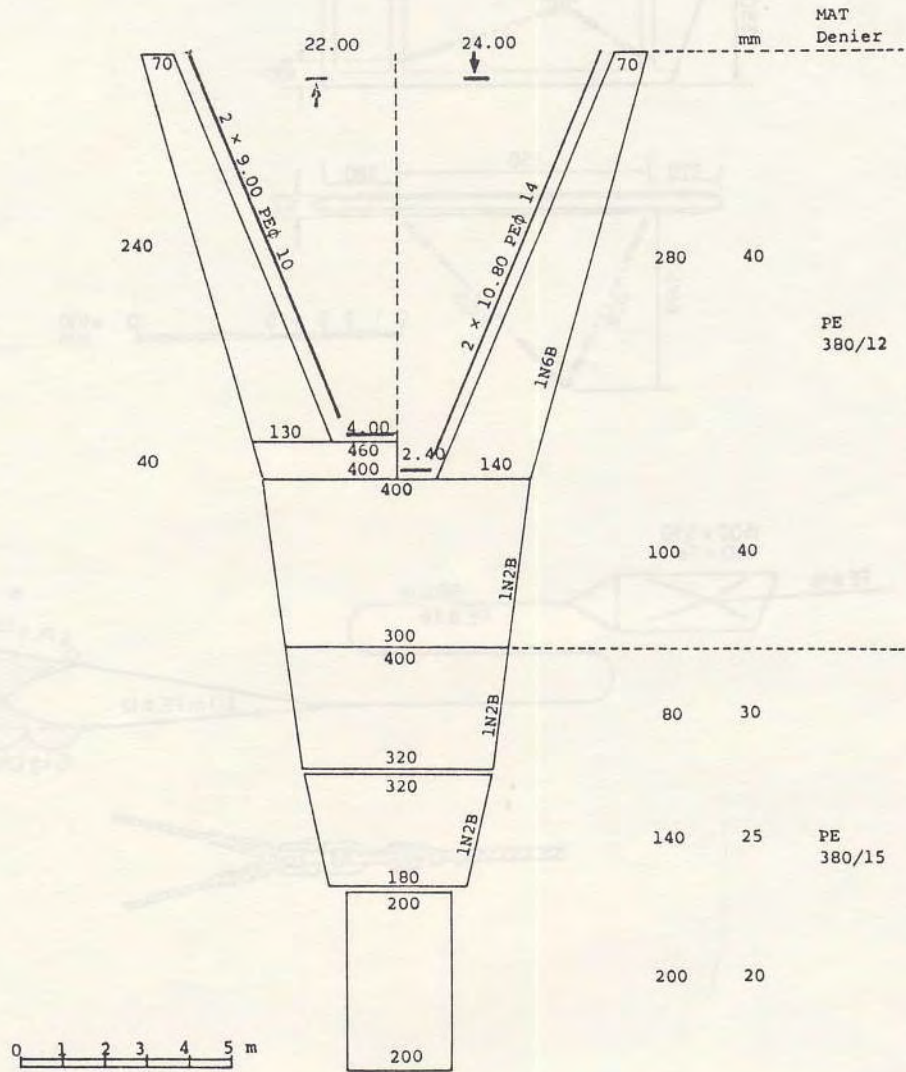


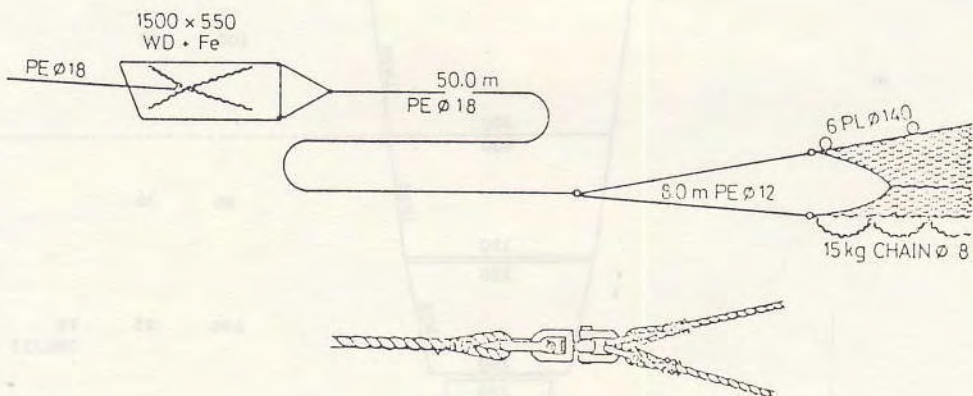
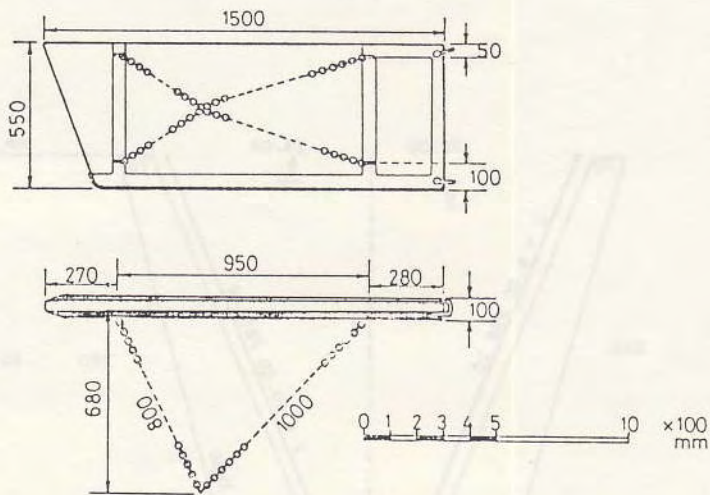


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
ภูเกียรตี
ความยาว ๑๒ เมตร
เครื่องยนต์ ๔๕ แรงม้า

สถานที่
หลังสวน
ชุมพร

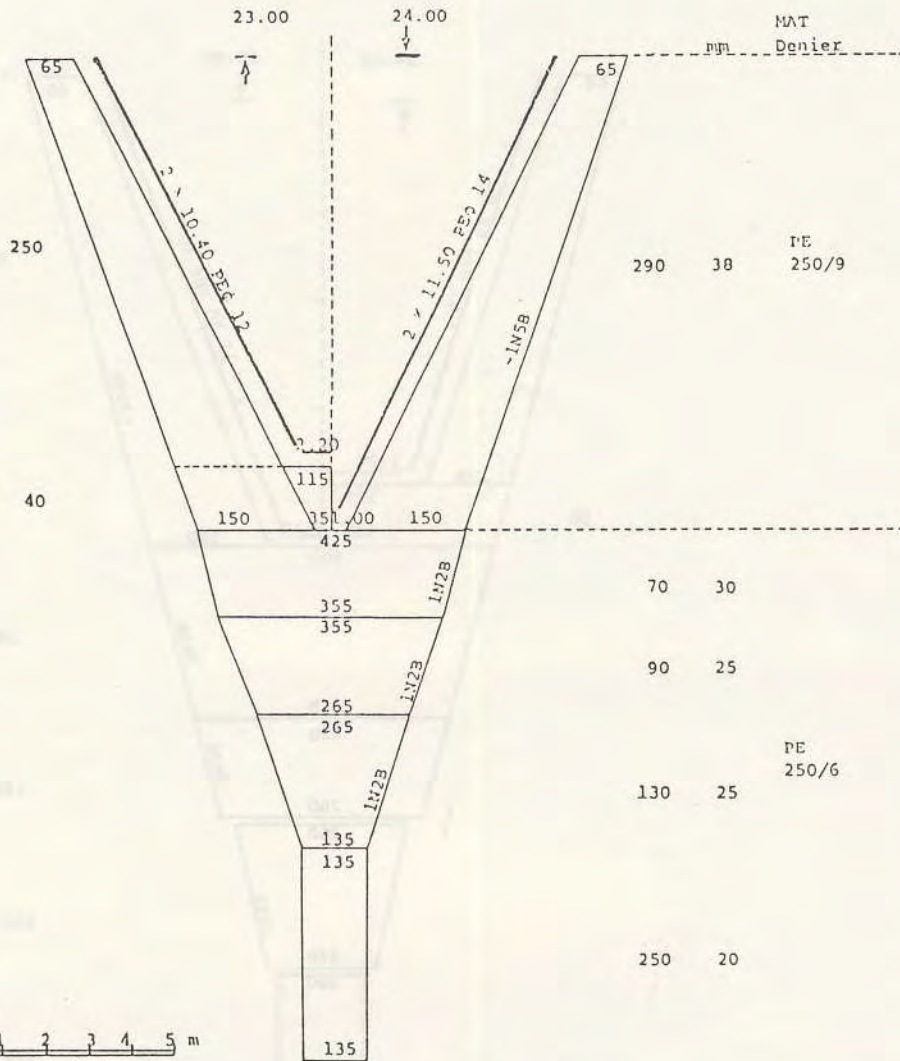




อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
เนตรสมุทร
ความยาว ๑๑ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า

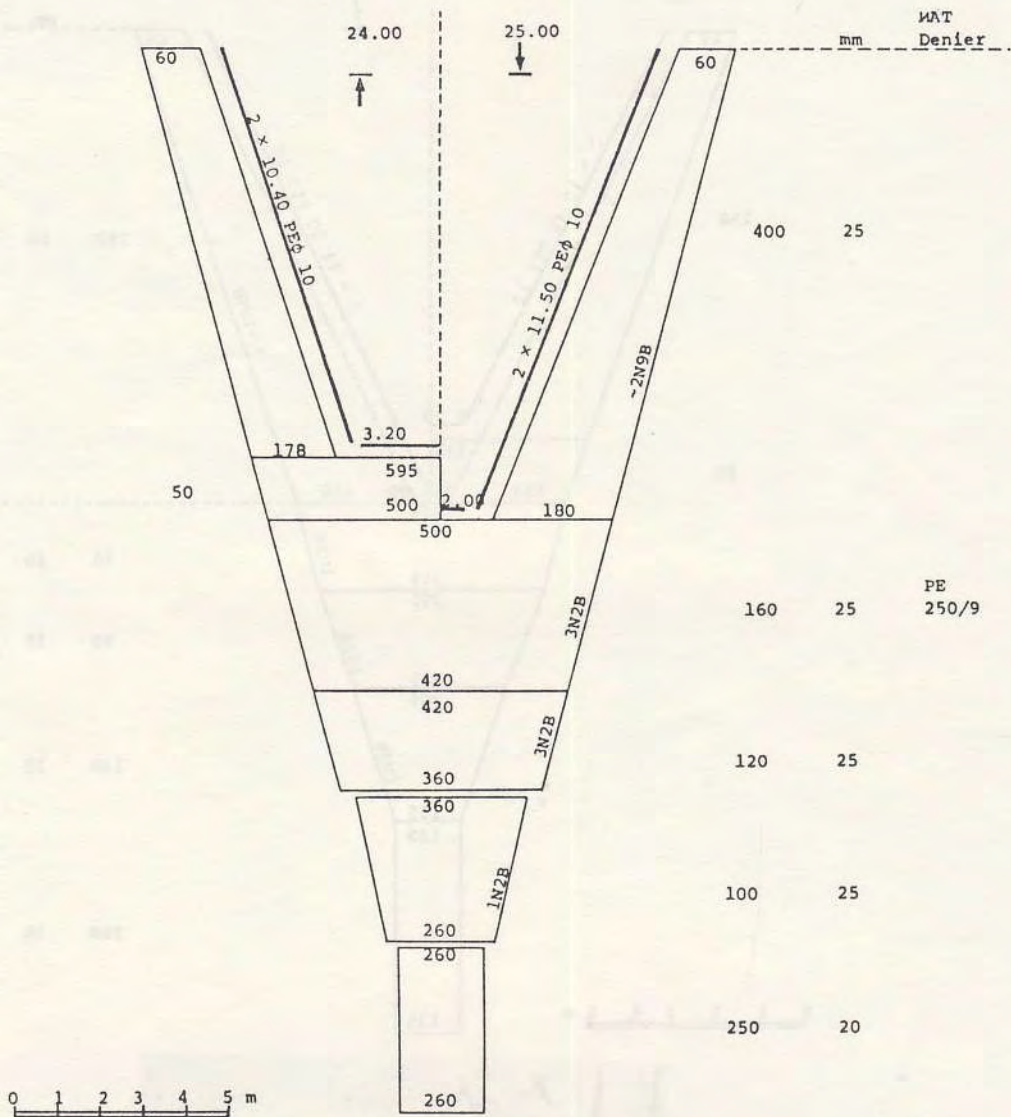
สถานที่
ศรีราชา
ชลบุรี

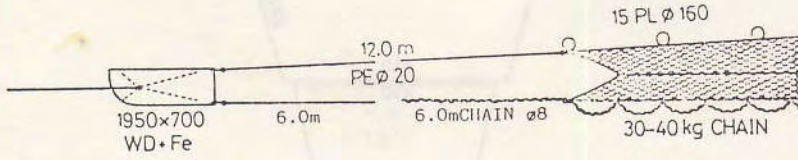
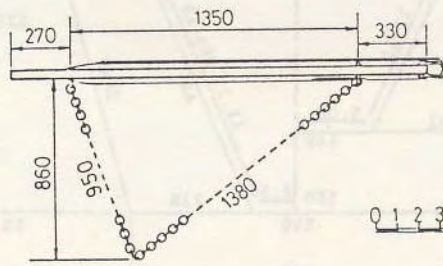
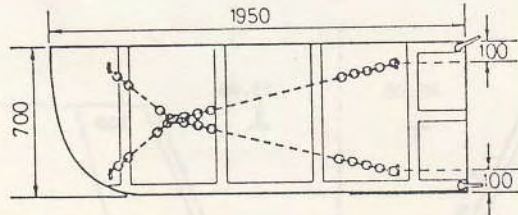


อวนลาก
อวนลากแคะ
กุ้ง

เรือประมง
พรนารี
ความยาว ๑๒ เมตร
เครื่องยนต์ ๗๕ แรงม้า

สถานที่
คลองใหญ่
ตราด

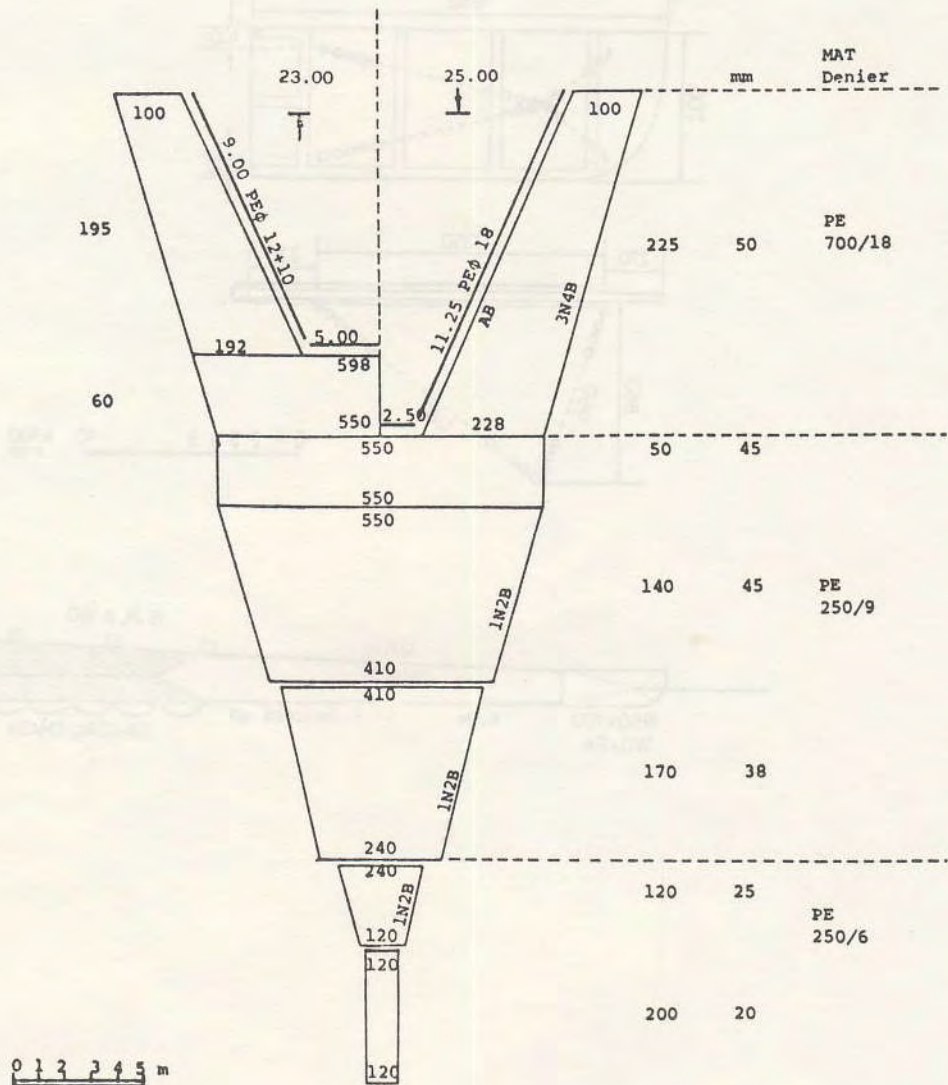


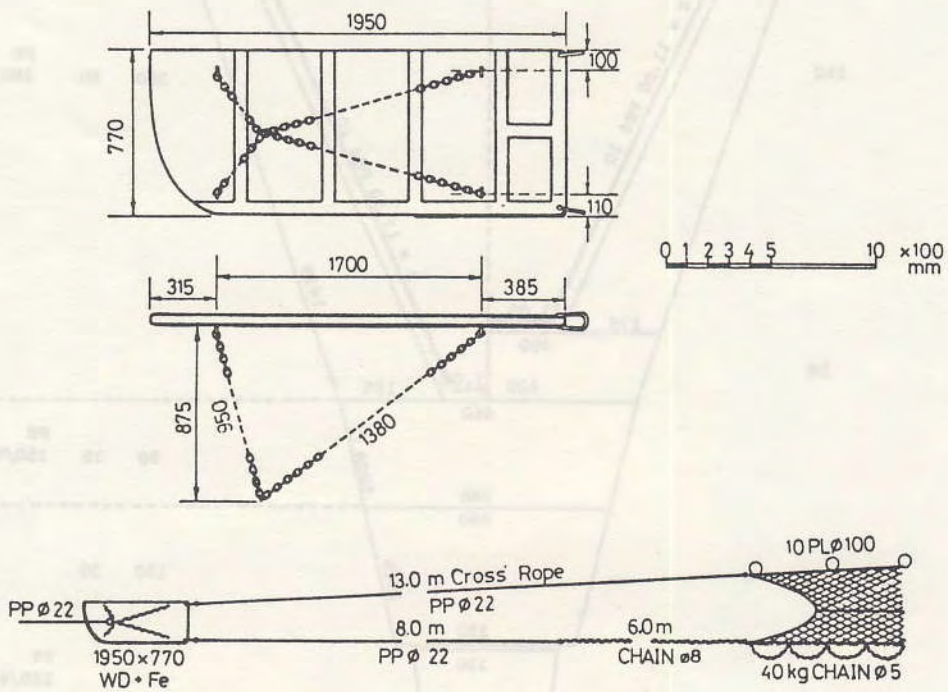


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
โชคโสภณ
ความยาว ๑๒.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

สถานที่
ศรีราชา
ชลบุรี

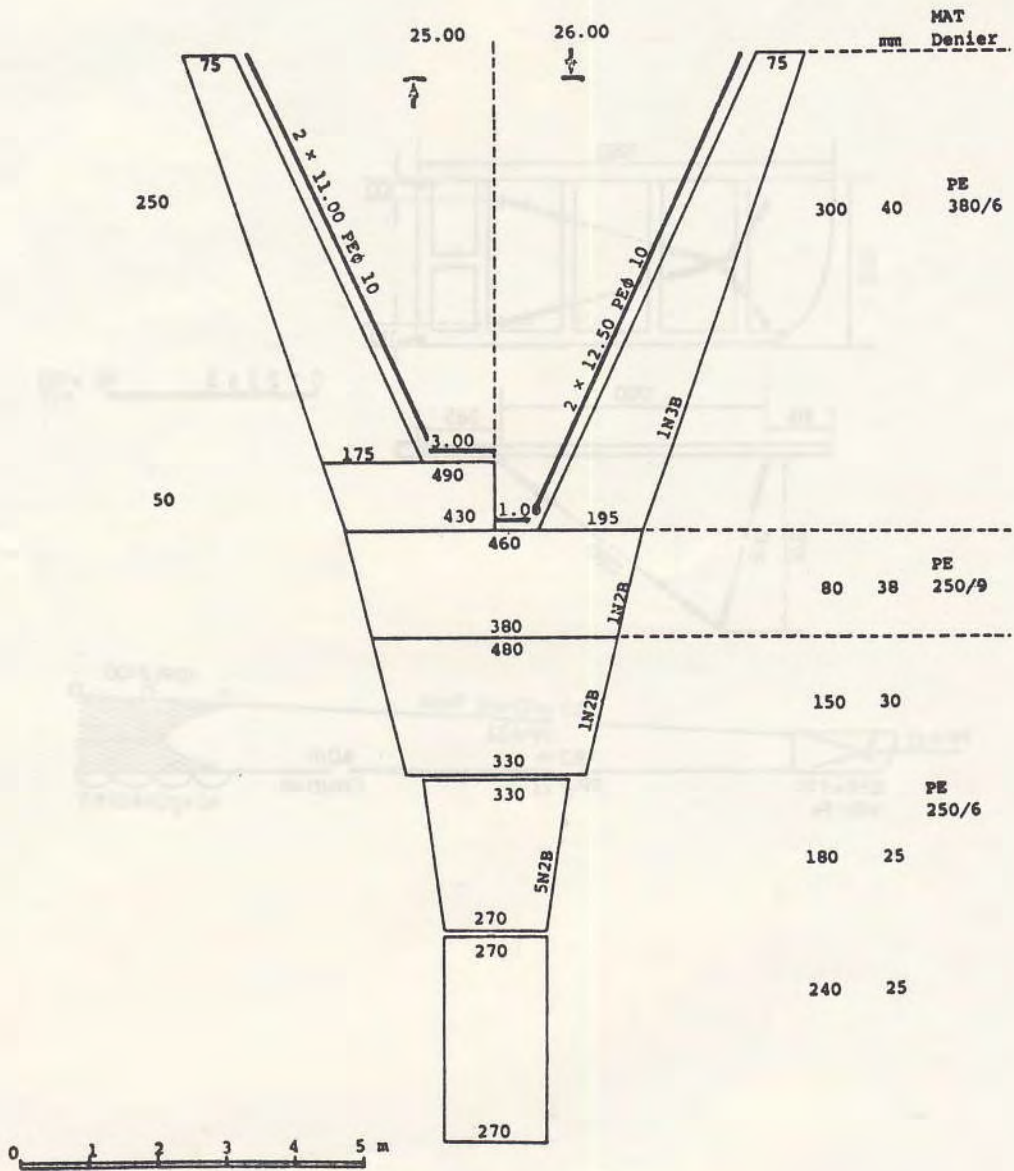




อวนลาก
อวนลากแคะ
กุ้ง

เรือประมง
หงส์นาวา
ความยาว ๑๓.๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐๐ แรงม้า

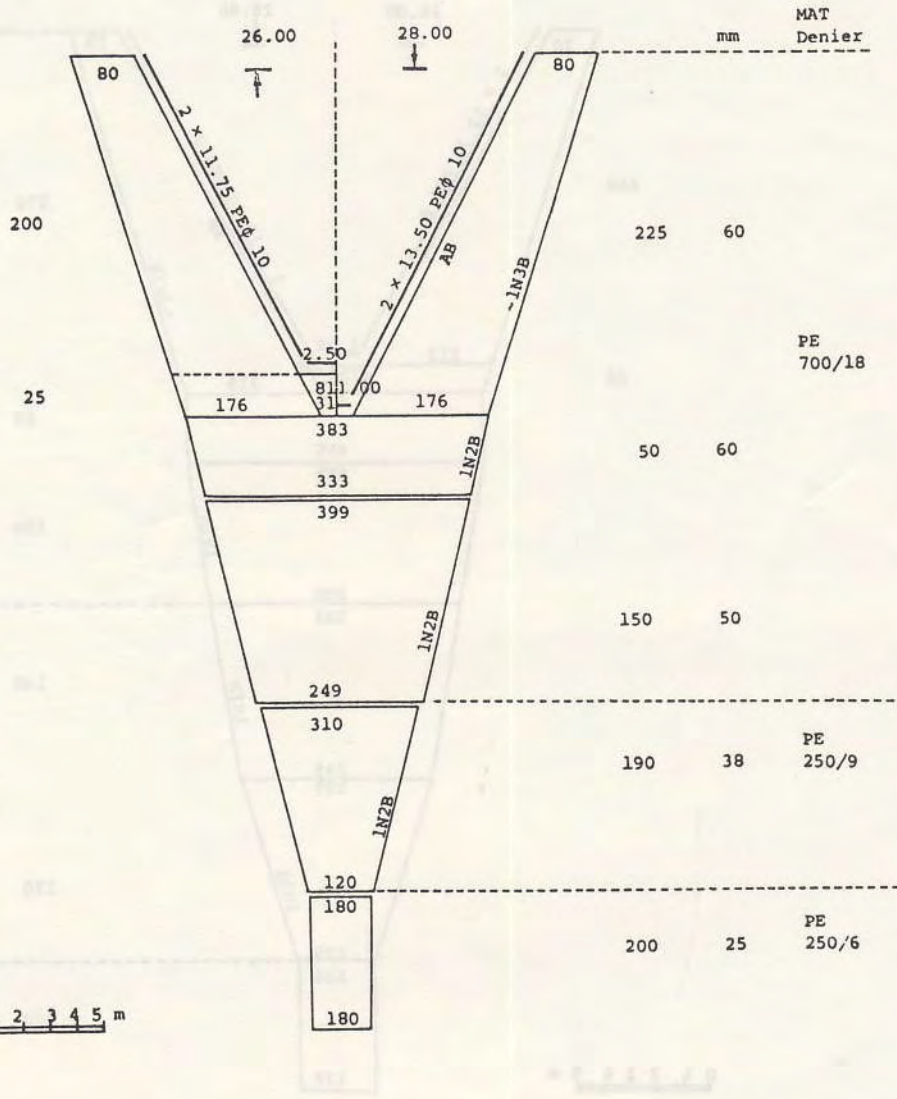
สถานที่
คลองใหญ่
ตราด



อวนลาก
อวนลากแคระ
กุง

เรือประมง
สินธุ์ชัย
ความยาว ๑๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๑๒ แรงม้า

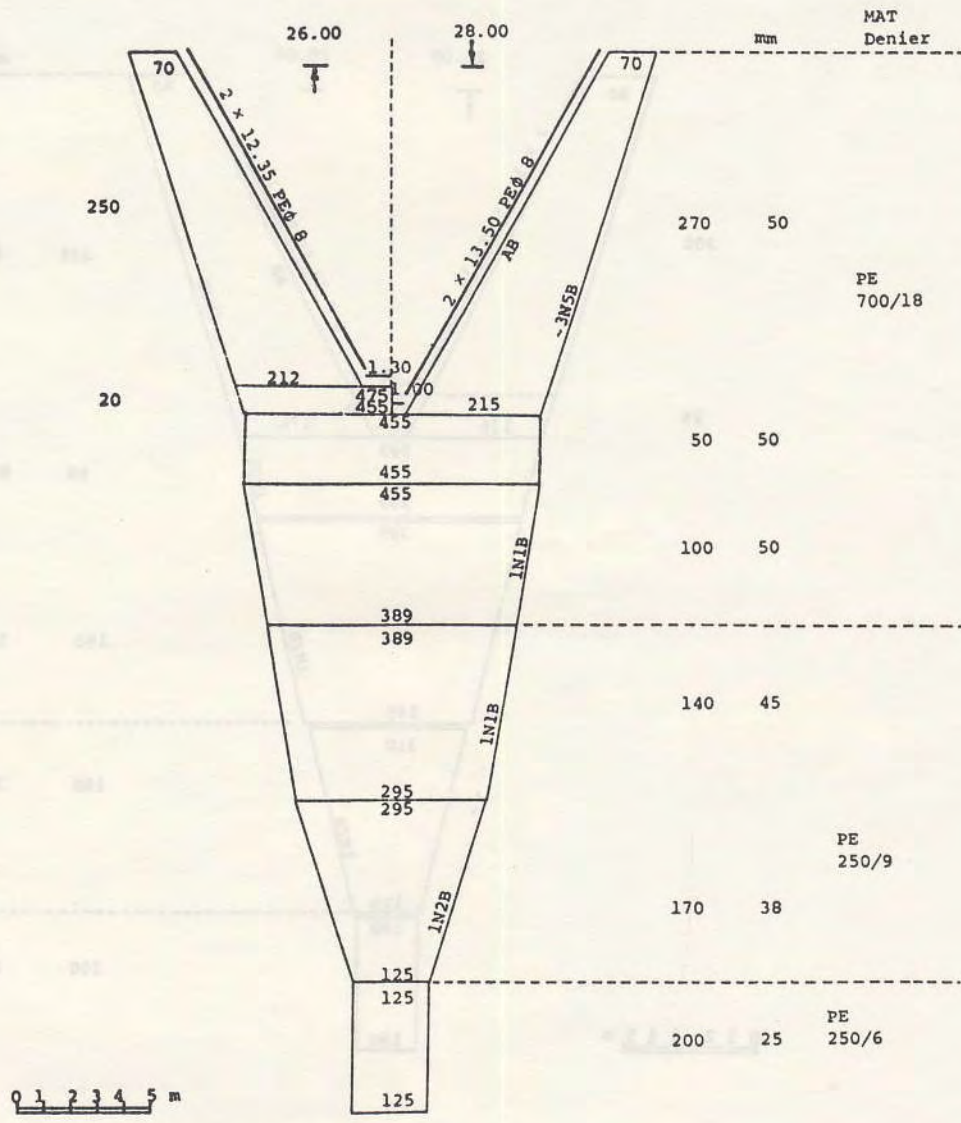
สถานที่
ขนอม
นครศรีธรรมราช

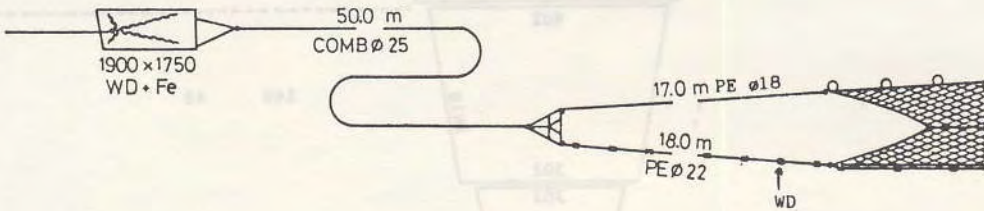
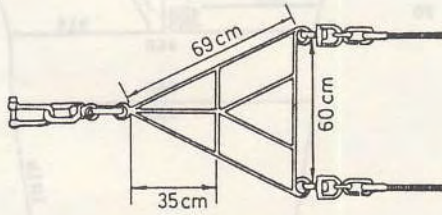
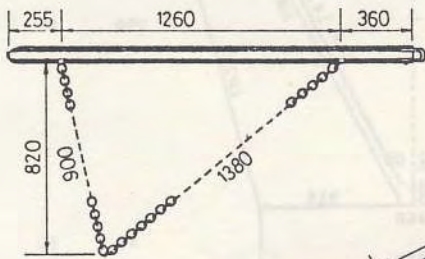
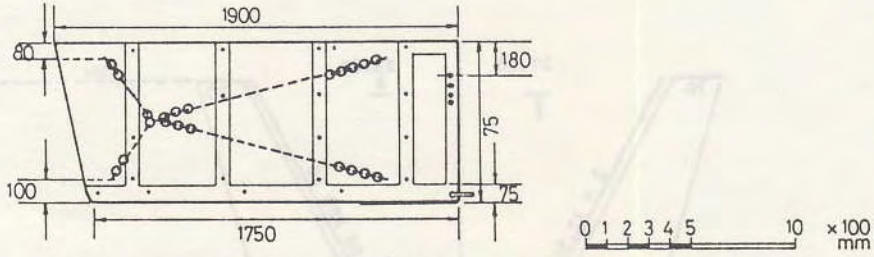


อวนลาก
อวนลากแคะ
กุ้ง

เรือประมง
นาวานพ
ความยาว ๑๑ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

สถานที่
อ่างศิลา
ชลบุรี

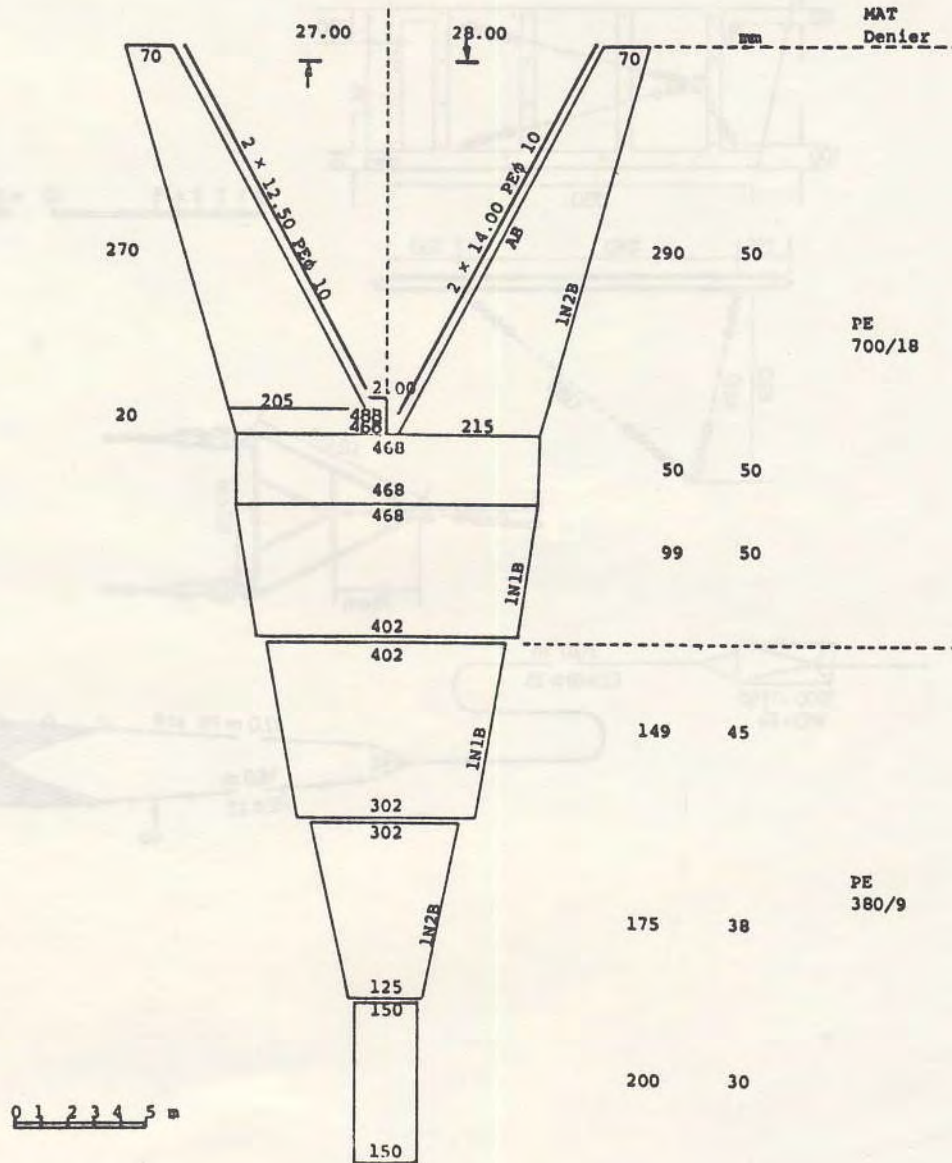


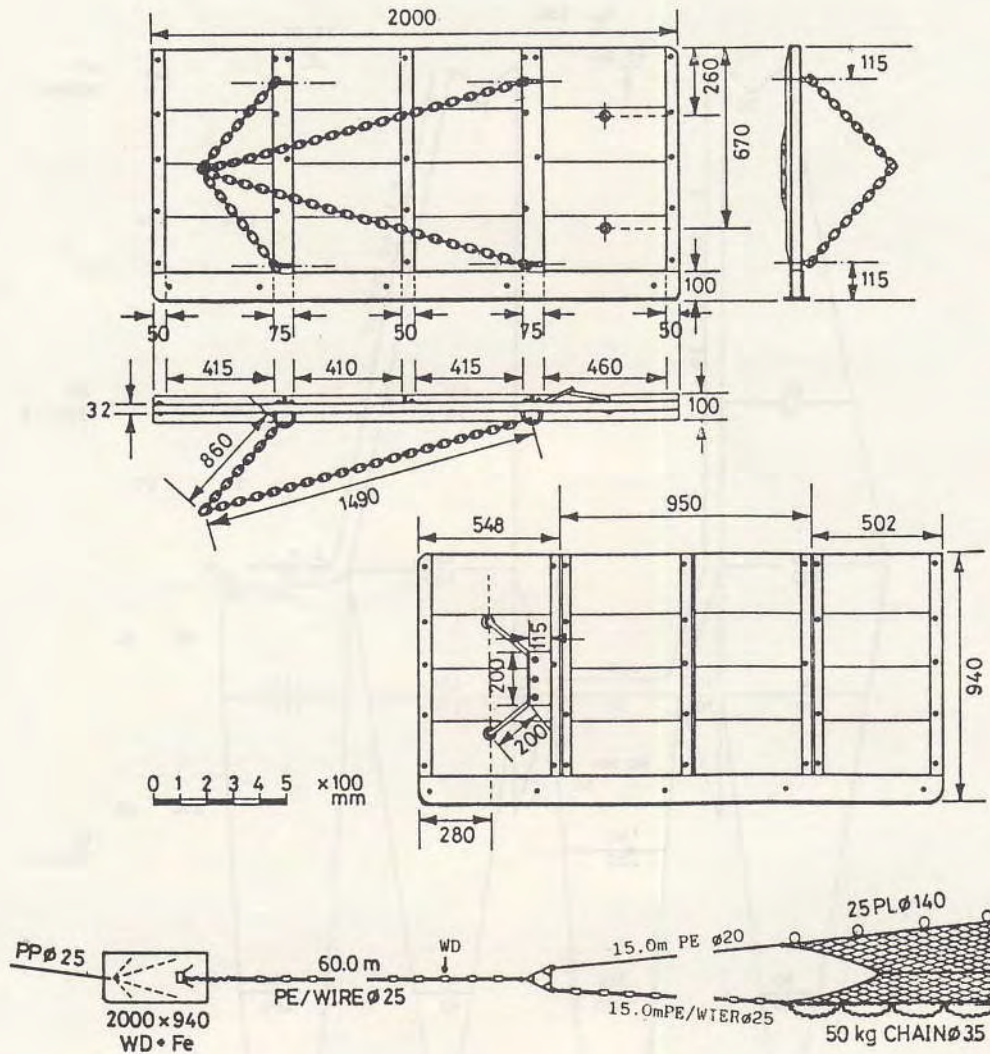


อวนลาก
อวนลากแคระ
กึ่ง

เรือประมง
สุขารมณ
ความยาว ๑๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สุราษฎร์ธานี

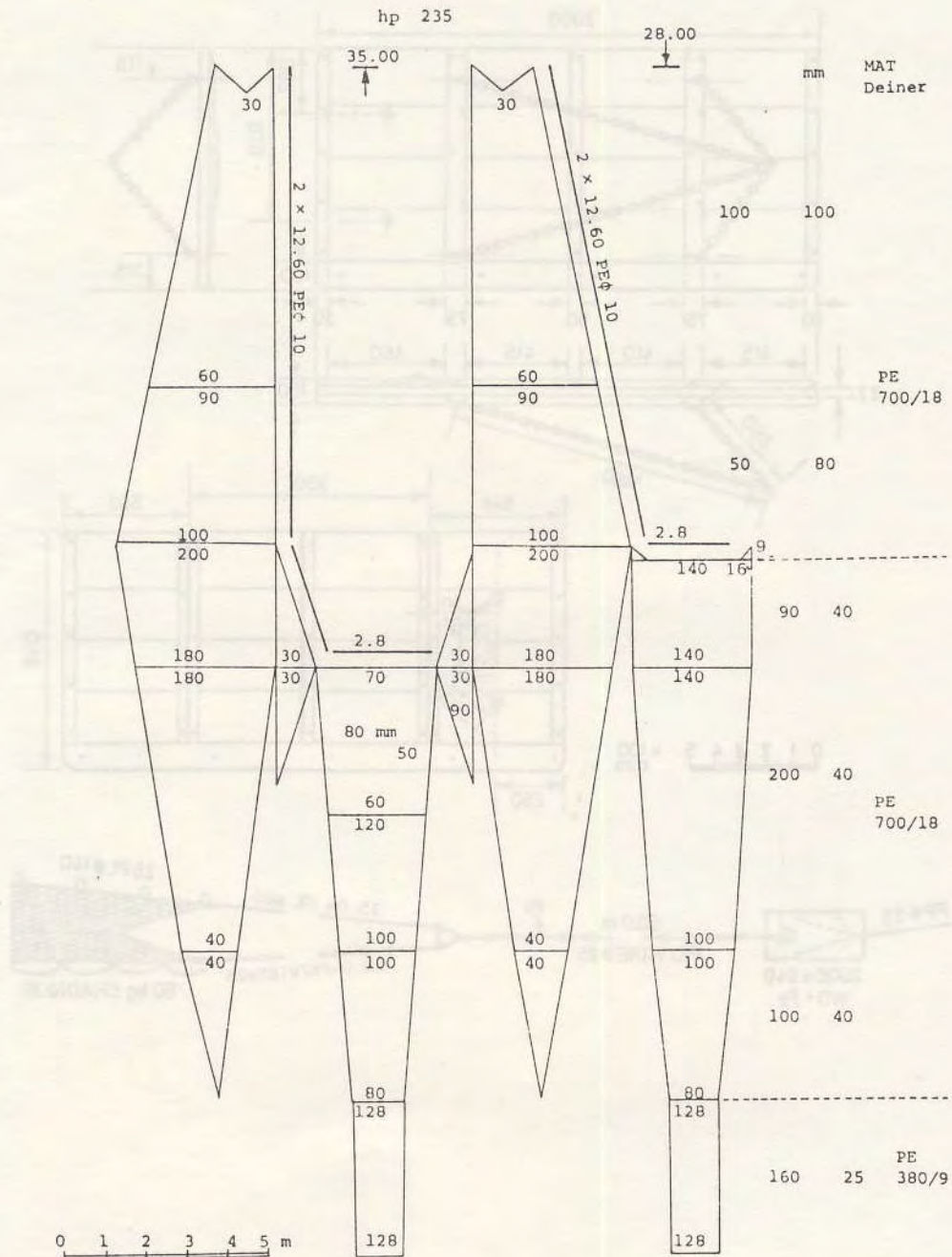


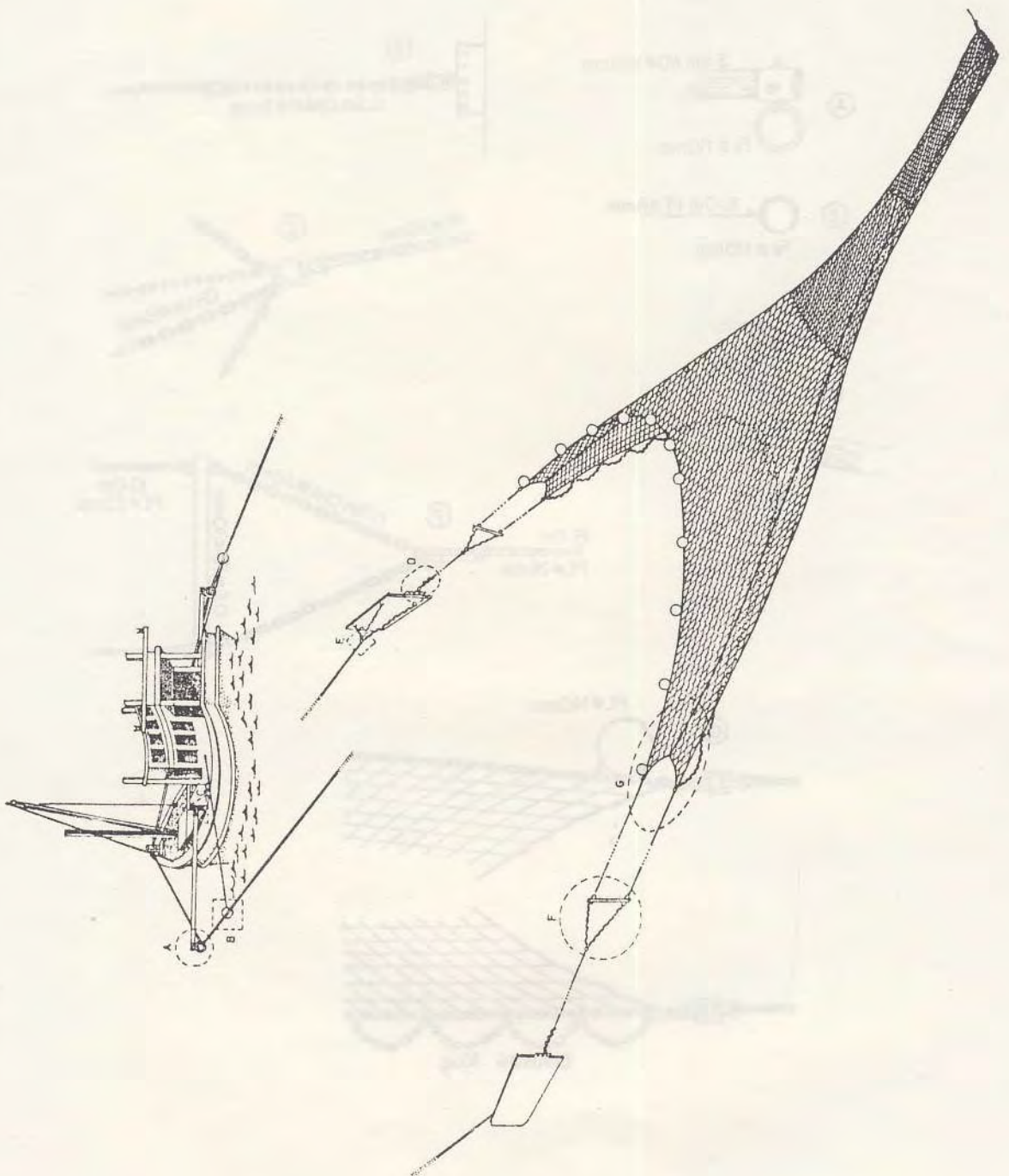


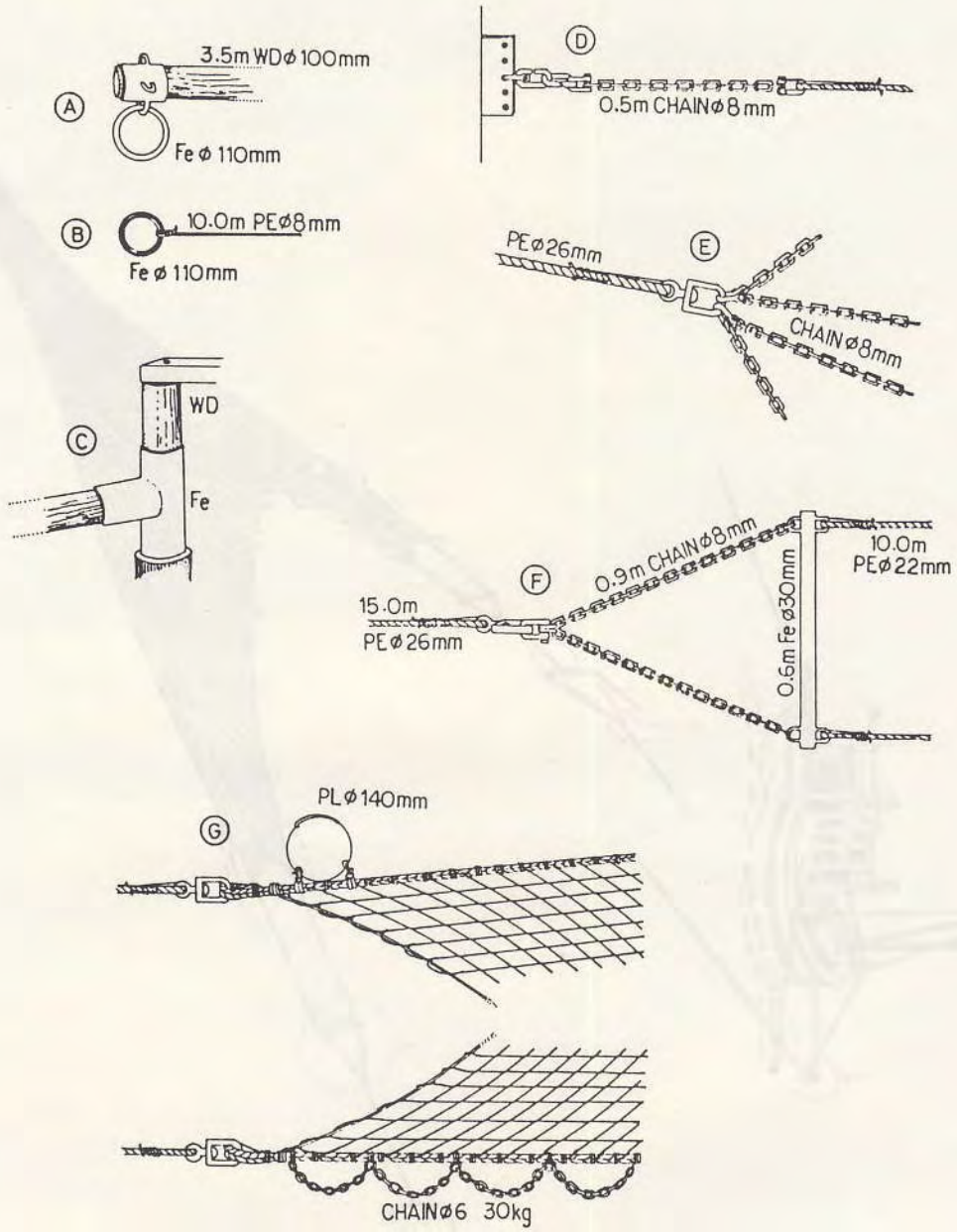
อวนลาก
อวนลากกระ
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
ปลาลัง
ความยาว ๑๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๓๕ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ



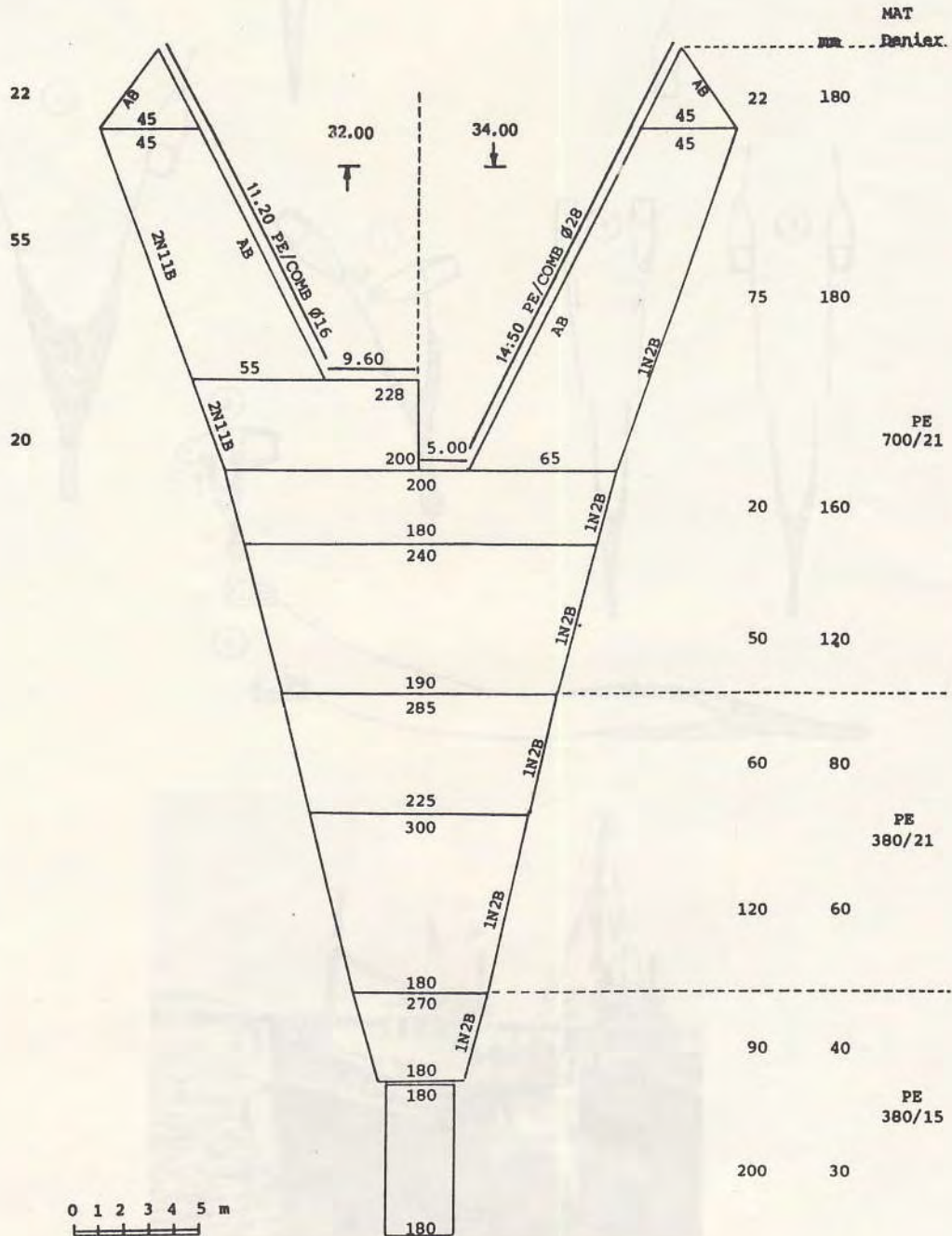


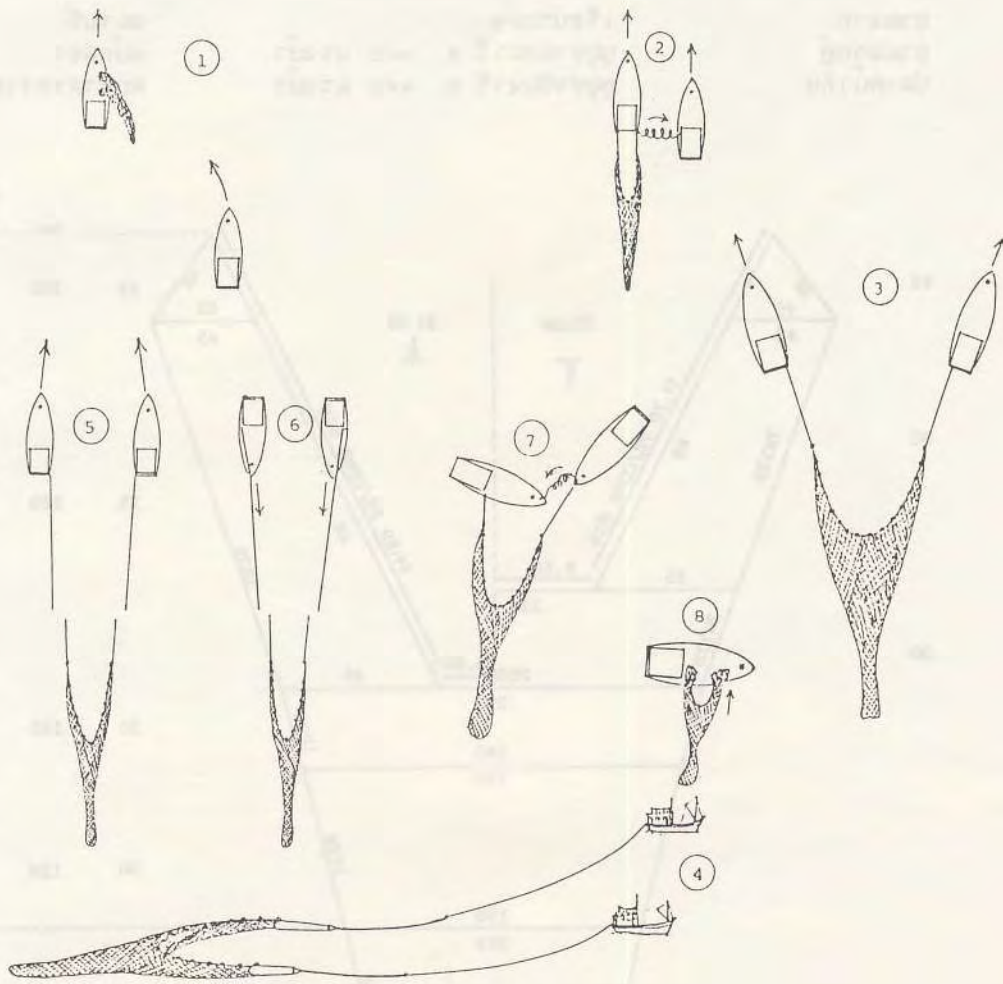


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
กุญชรชัยนาวิ ๑ ๑๘๐ แรงม้า
กุญชรชัยนาวิ ๒ ๑๕๐ แรงม้า

สถานที่
แม่กลอง
สมุทรสงคราม

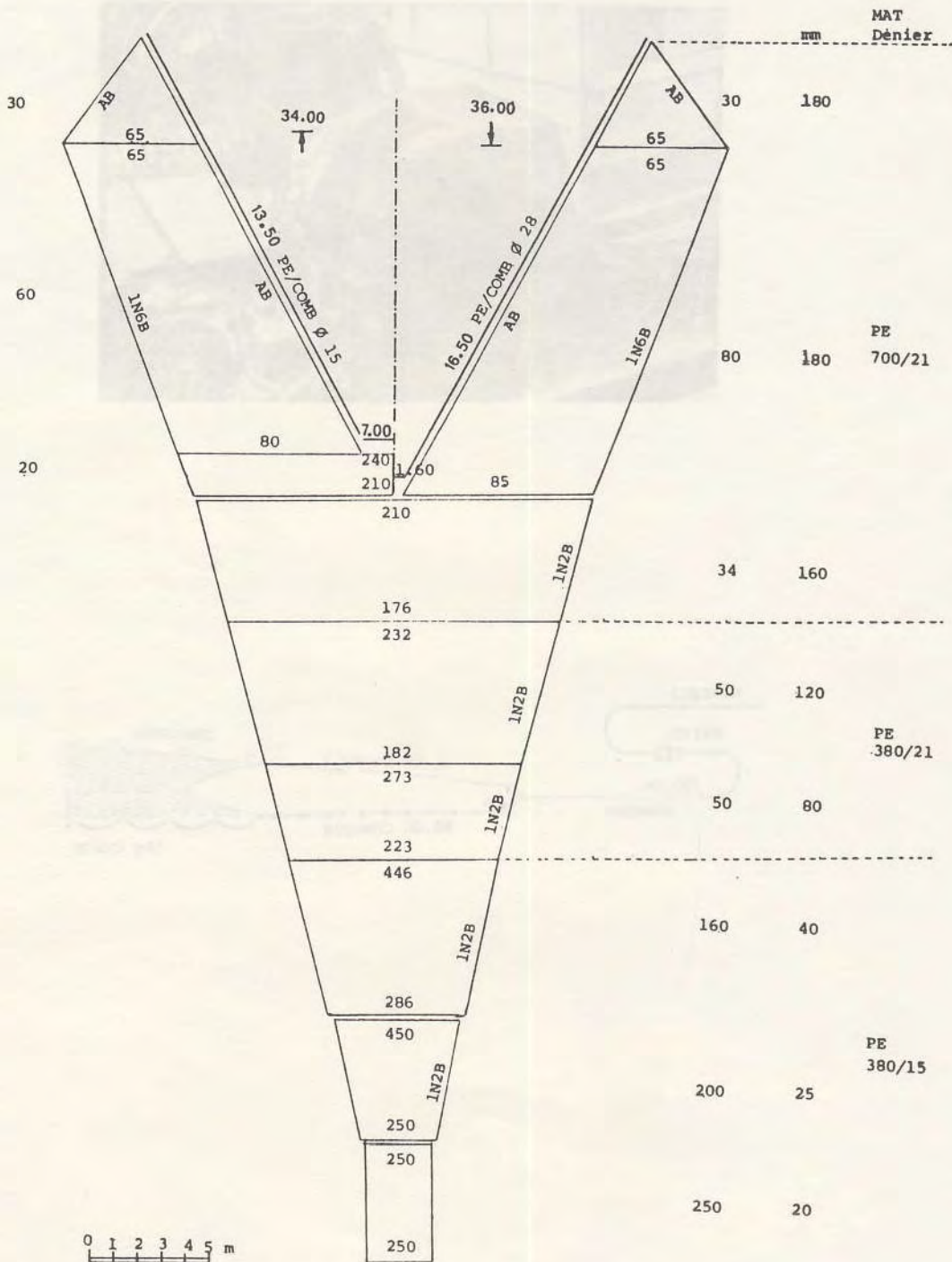


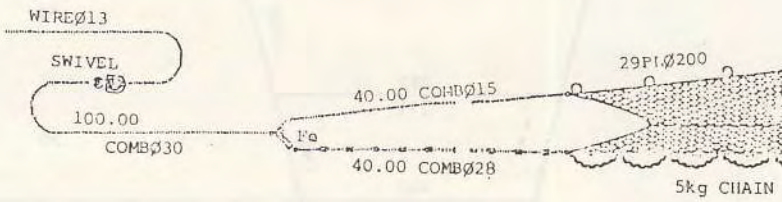
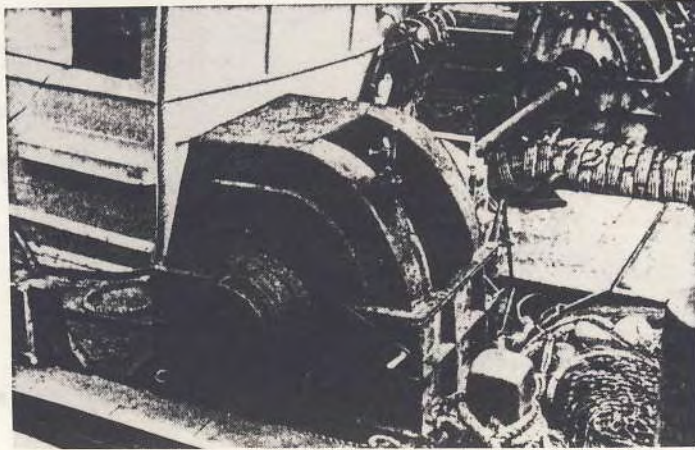


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
ศรีนพรัตน์
เครื่องยนต์ ๒๕๐ และ ๒๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สงขลา

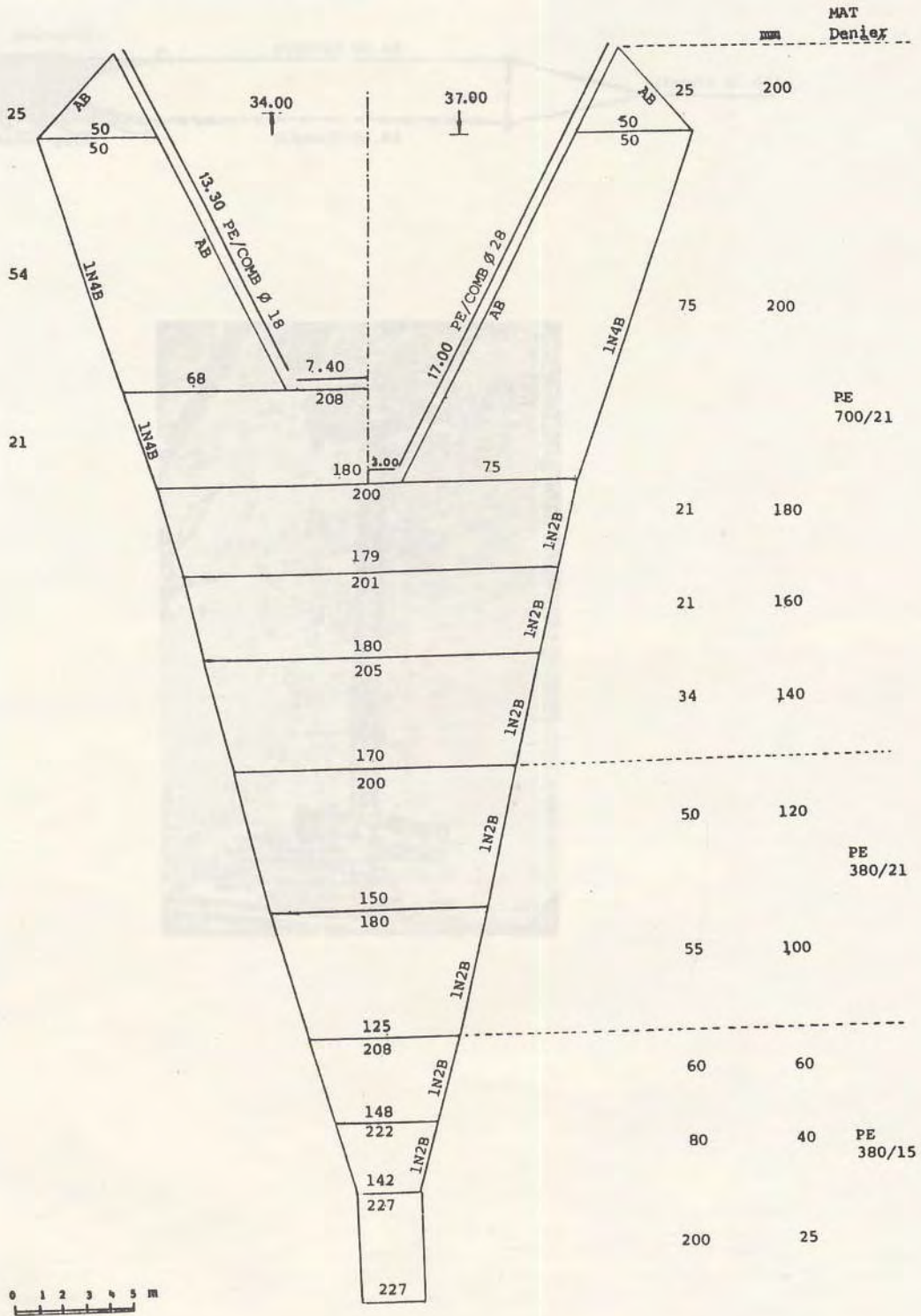


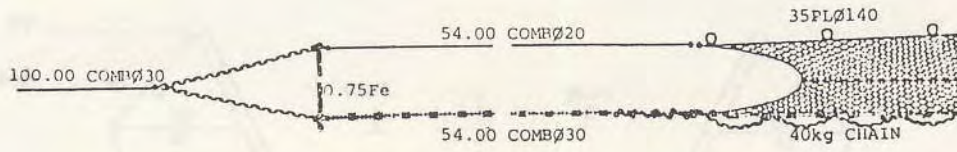


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหนาดิน

เรือประมง
ปีติพร ๒๖๐ แรงม้า
ยุคฉัตร ๒๖๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

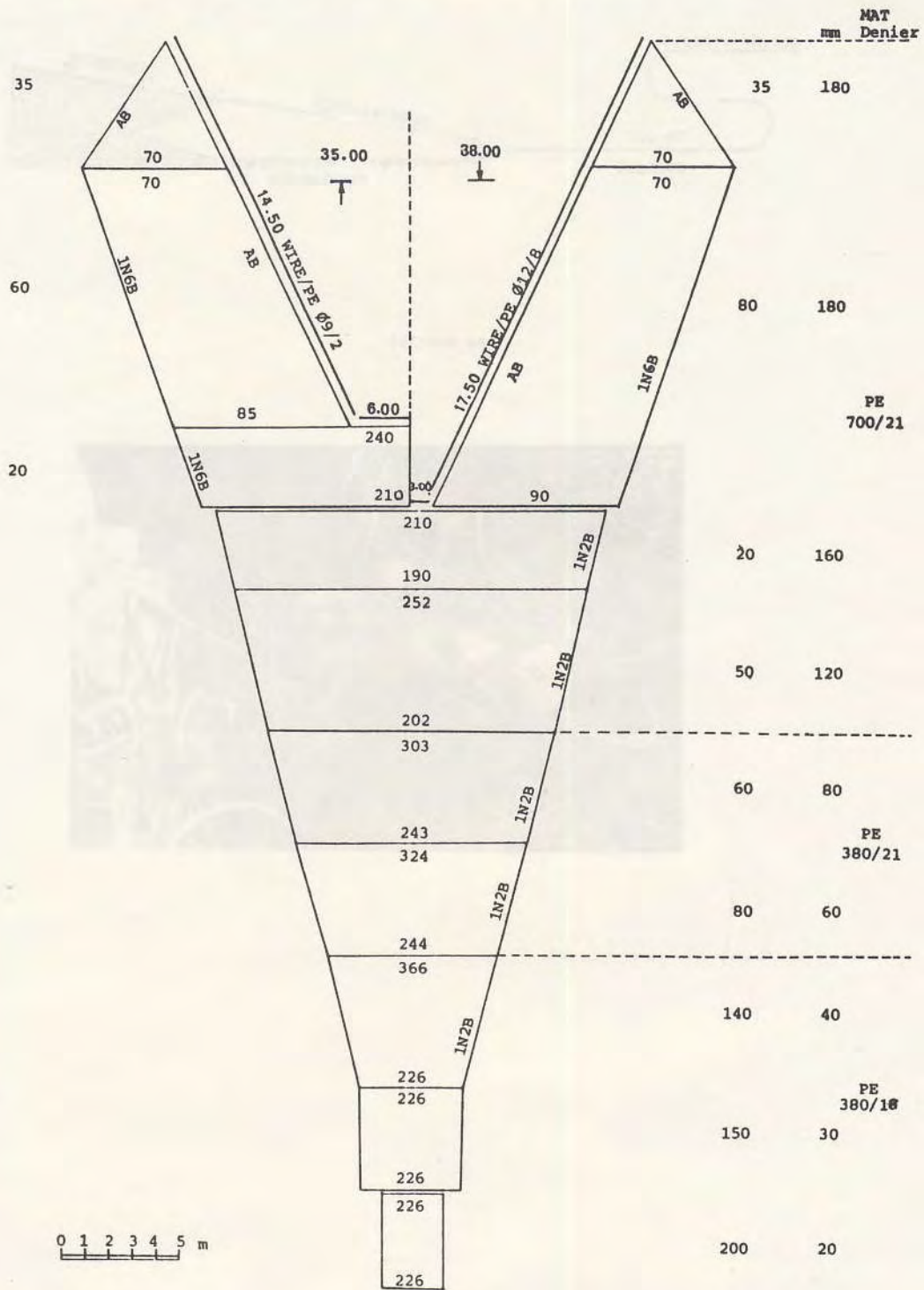


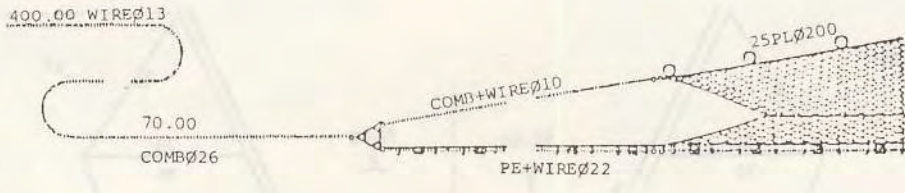


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

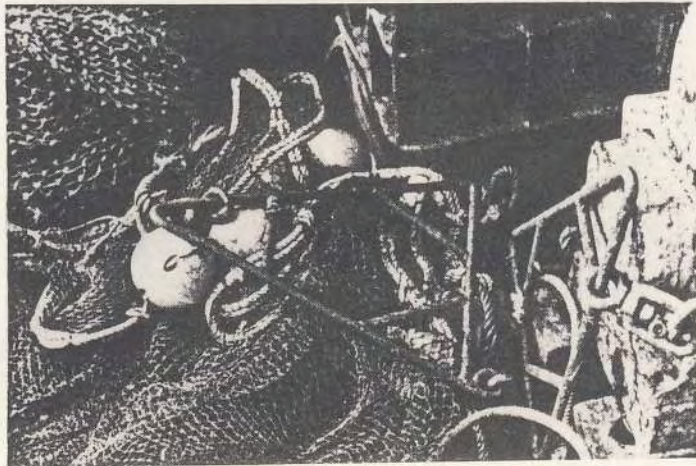
เรือประมง
พรรคชัยนาวี
เครื่องยนต์ ๓๕๐ และ ๒๕๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
ระนอง





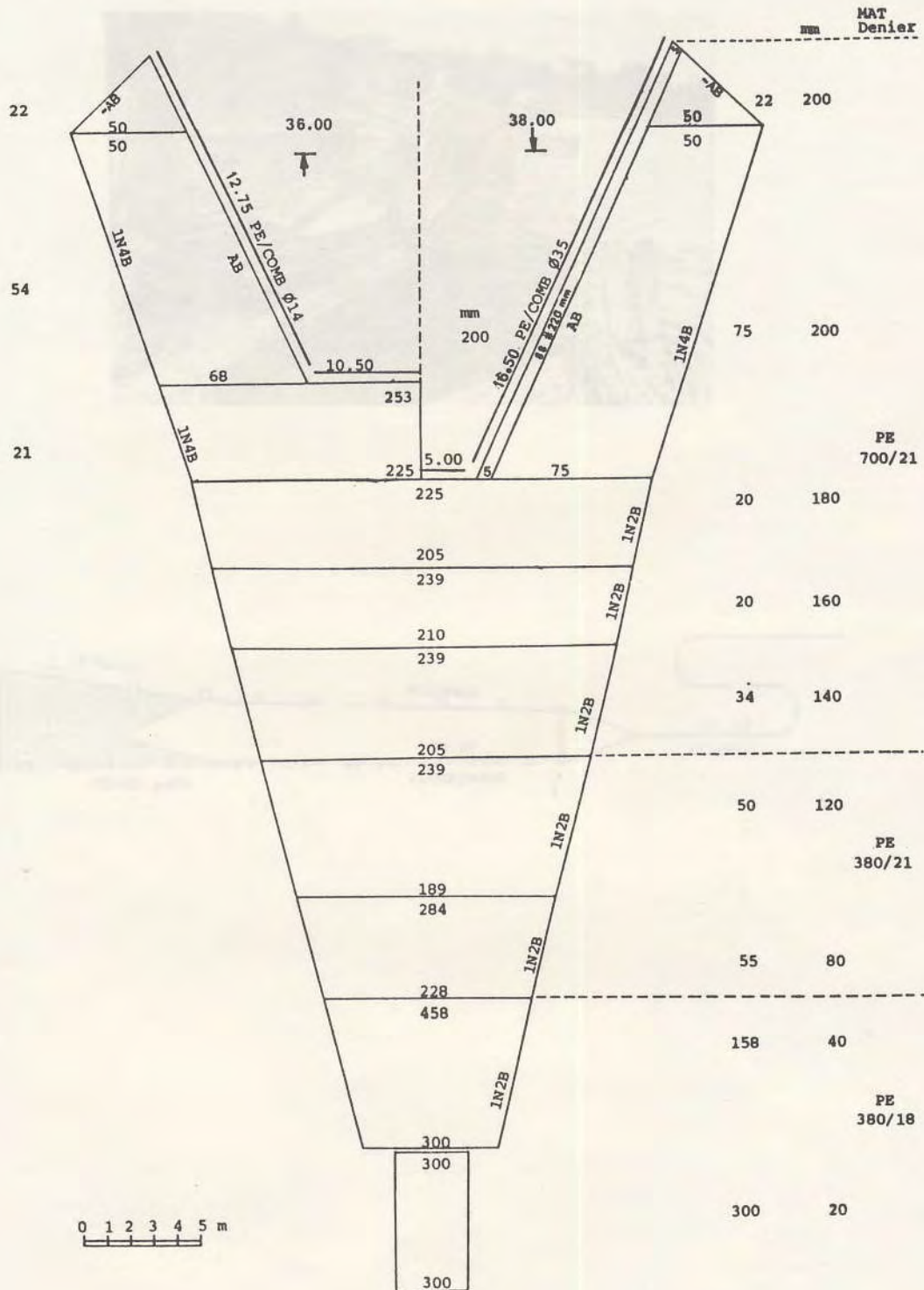
Fe 508×355

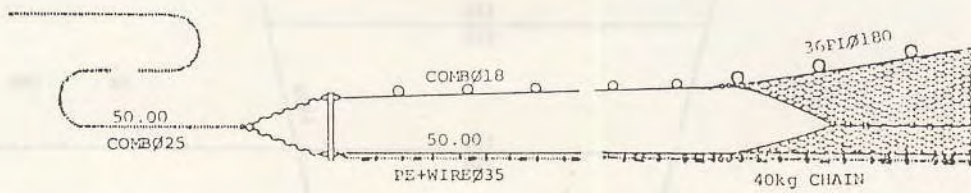


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
เขี้ยวชายชัย
เครื่องยนต์ ๒๗๐ และ ๒๗๐ แรงม้า

สถานที่
แม่กลอง
สมุทรสงคราม

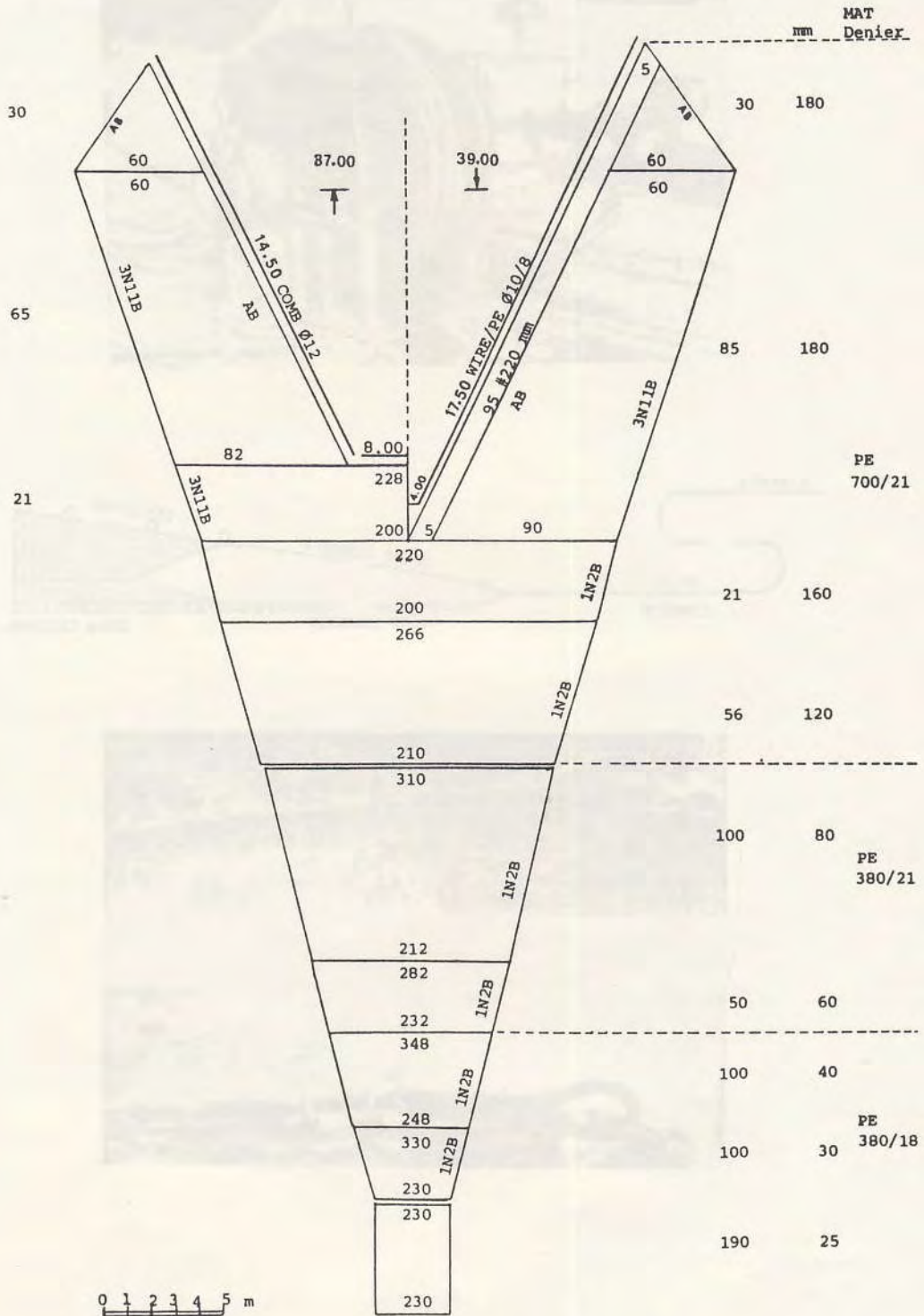


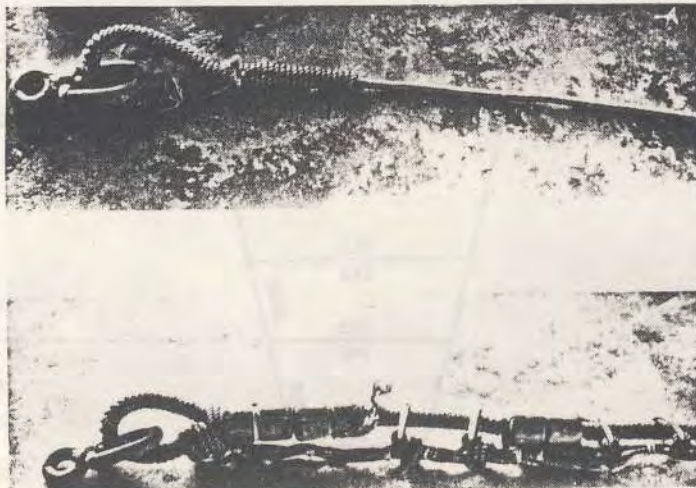
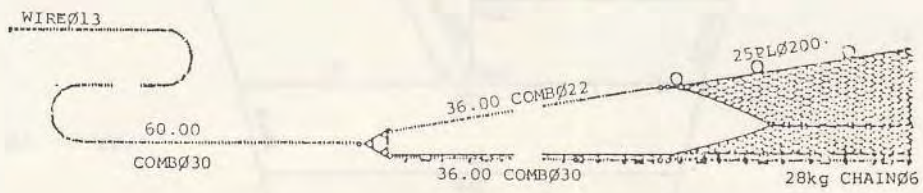
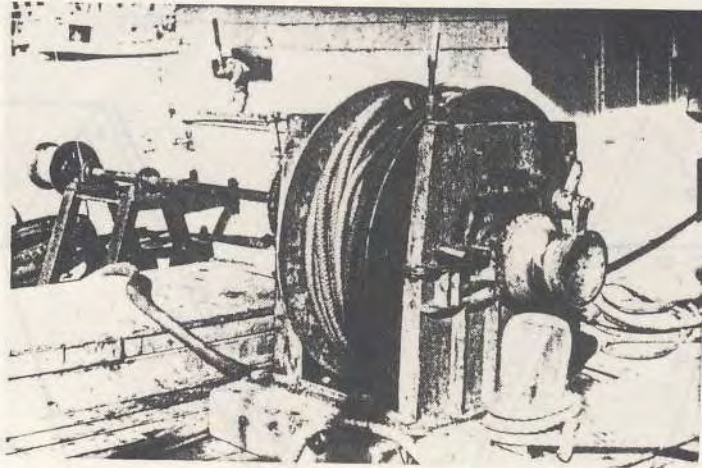


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
พัฒนา
เครื่องยนต์ ๒๖๐ และ ๒๖๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
ภูเก็ต

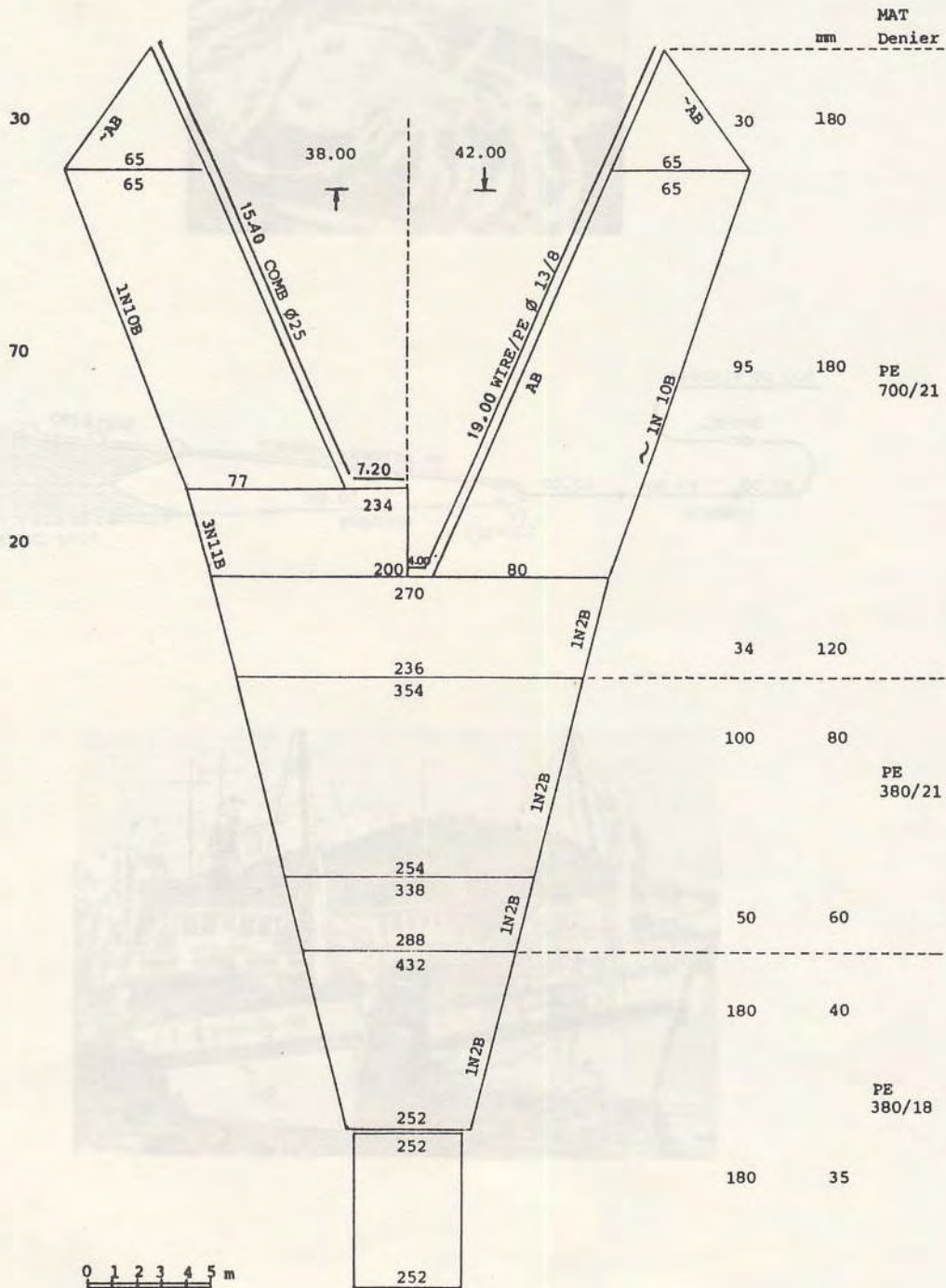


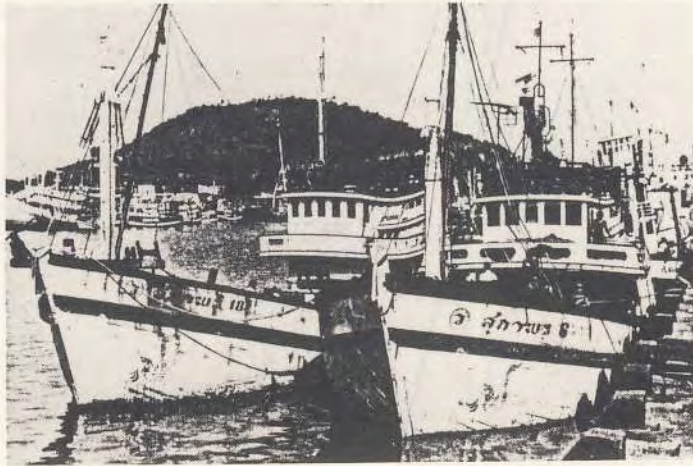
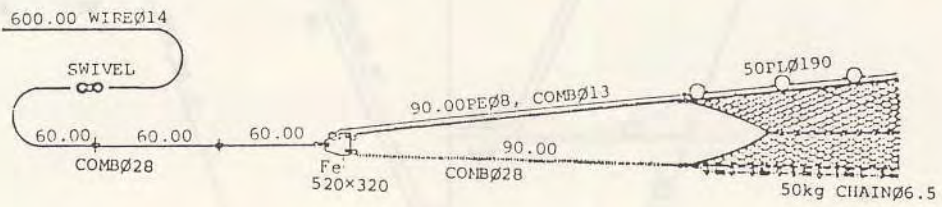


อวนลาก
อวนลากคู่
ปลาหน้าดิน

เรือประมง
ว. สุภาพร
เครื่องยนต์ ๓๐๐ และ ๓๐๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
ภูเก็ต





ชื่อ

.....

๔ อวนยก (LIFT NETS)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อศนีย มั่นประสิทธิ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สารบัญ

	หน้า
การประมงอวนยก	๑
เครื่องมือประมงและวิธีการทำการประมง	๑
๔.๑ จันปู (Crab liftnets)	
๔.๒ สรึงยกปลา (Fish liftnets)	
๔.๓ ยอยยก บวม (Stationary leftnet)	
๔.๔ อวนยก (Stick-held dip net)	
แบบแปลนและรายละเอียดของเครื่องมือ	๔
จันปู	๔
- ปูทะเล, ปูม้า	
สรึงยกปลา	๗
- เคย	
- ปลาสลัดหิน, ปลาตุก	
ยอยยก	๙
- กุ้ง	
- ปลากระบอก	
อวนยก	๑๔
- หมึก	
- ปลากระตัก	

การประมงอวนยก

อวนยก เป็น เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ใช้ทำการประมงตามบริเวณชายฝั่งทะเล เพื่อใช้จับปู, เคย, และปลาที่อาศัยอยู่ตามบริเวณน้ำตื้น ในราวปี พ.ศ. ๒๕๒๓ อวนยกได้รับการปรับปรุงขึ้นเพื่อจับหมึกและปลากะตักโดยใช้แสงไฟล่อ เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย

สถิติปริมาณการจับสัตว์น้ำ เฉพาะของอวนยกมิได้มีการ เก็บบันทึกไว้ เป็นสัดส่วน แต่รวมอยู่ในสถิติของ เครื่องมือประมงขนาดเล็ก ส่วนสถิติการจับสัตว์น้ำโดย เครื่องมือประมงอวนยกหมึกและแหหมึกก็มิได้มีการแยกบันทึกไว้ เป็นสัดส่วนแน่นอนแต่ไปรวมอยู่ในสถิติของแหหมึกทั้งหมด เราสามารถแบ่ง เครื่องมือประมงอวนยกออกได้เป็น ๔ แบบใหญ่ ๆ คือ

๑. จันทู
๒. สวิงยกปลา
๓. ยอยก บาม
๔. อวนยก

เครื่องมือประมงและวิธีการประมง

๔.๑ จันทู

จันทูเป็น เครื่องมือประมงเก่าแก่ประเภทหนึ่งของไทย วัสดุที่ใช้ทำ เครื่องมือประมง อาจมีการ เปลี่ยนแปลงไปแต่คงใช้รูปแบบ เดิมอยู่

โครงสร้างของ เครื่องมือประกอบด้วยโครงไม้ไผ่หรือโครงโลหะประกอบด้วยฝืนอวน โดยมีลำไม้ไผ่หรือ เชือกผูกไว้ เป็นท่อน ตัวโครงเป็นรูปร่างกลมมี เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔๐-๕๐ เซนติ เมตร หรือทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดยาวด้านละ ๔๕ เซนติ เมตรและมีส่วนสูงของโครง ๑๕ เซนติ เมตร ปัจจุบันนิยมใช้เนื้ออวนโพลีเอทิลีนหรือไนลอนขนาดตา ๗๐-๑๕๐ มิลลิ เมตร ชาวประมงทำการประมง จันทูในบริเวณน้ำตื้นด้วย เรือพายหรือ เรือหางยาว หรืออาจทำโดยการ เดินวางจันทูตามแนวชายฝั่ง การประมงจันทูนี้ทำได้ทั้งใน เวลากลางวันและกลางคืนตลอดทั้งปี

๔.๒ สวิงยกปลา

สวิงยกปลาได้มีการดัดแปลงมาจากจันทู โดยมีโครงโลหะ เป็นรูปร่างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๐-๕๐ เซนติ เมตร มีอวนไนลอนขนาดตา ๒๕ มิลลิ เมตร ลึก ๑ เมตร มีหู เชือกผูกติดอยู่กับโครงสวิงสำหรับยกขึ้นจากน้ำได้ในเวลาที่ทำการประมงในขณะที่ทำการประมงจะใช้ปลาหรือปูผูก

ติดอยู่ตรงกลางของสวิง เพื่อเป็นเหยื่อล่อแล้วหย่อนสวิงลงไปที่หน้าดิน จะต้องคอยยกสวิงอยู่ตลอดเวลา เพื่อจับปลา ซึ่งได้แก่ ปลาสลิคหิน, ปลาตุ๊ก และลูกปลาเก๋า เด็กและชาวประมงชอบใช้สวิงยกปลา ตามบริเวณท่าเทียบเรือทั่วไป

ในบางครั้งสวิงยกปลาดัดแปลงนำมาจับเคยได้โดยใช้ผ้าฝ้าย, อวนมุ้งไนลอนหรือ โปลีสเธิสสีนขนาดตา ๒ x ๒ มิลลิเมตร หรือ ๖-๘ มิลลิเมตรแทน สวิงยกเคยที่เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีด้ามไม้ไผ่ยาว ๒-๓ เมตร ซึ่งชาวบ้านเรียกว่ายอยกเคย ใช้วางดักรอไว้ที่พื้นบริเวณน้ำตื้น โดยชาวประมงจะรองจนกว่าฝูงเคยจะว่ายผ่านมาแล้วจึงยกขึ้นวิธีนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เหยื่อล่อ

๔.๓ ยอยก บาม

ยอยกจัดได้ว่าเป็นอวนยกที่มีขนาดใหญ่ที่ยังคงมีใช้กันไม่มากนัก ยอยกในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วยปีกอวนหรือปีกไม้ไผ่ที่ปักอยู่ในระดับน้ำตั้งแต่ ๐.๕-๒ เมตร ปีกอวนนี้จะทำหน้าที่ดักกันปลาให้ว่ายเข้ามาในยอยก ชาวประมงสร้างร้านสูงประมาณ ๘-๑๐ เมตร ไว้สำหรับคอยดูฝูงปลาที่ว่ายเข้ามาตามปีกอวนแล้วทำการยกยอยขึ้นจับปลา ผืนอวนของยอยกทำด้วยอวนไนลอนขนาดเส้นด้าย 210d/6 ขนาดตา ๒๕ มิลลิเมตร ชาวประมงเพียงคนเดียวก็สามารถทำยอยกได้โดยทำในเวลากลางวันช่วงระหว่างน้ำขึ้นและน้ำลง ปลาที่จับได้ส่วนมากเป็นปลากระบอก ยอยกที่พบในจังหวัดนครศรีธรรมราชใช้จับกุ้งประกอบด้วยปีกไม้ไผ่ ๒ ข้างปักอยู่ในลักษณะที่ปลายปีกทั้งสองข้างเปิดออกด้วยอวนผูกแขวนอยู่กับเสาไม้ไผ่ที่ปักอยู่สองต้น เพื่อใช้กระดกยกขึ้นจากน้ำได้ง่าย ผืนอวนทำด้วยเส้นด้าย โปลีสเธิสสีนขนาดเส้นด้าย 250d/6 ขนาดตา ๑๕ มิลลิเมตร ขนาดของยอยก ๔ x ๗ เมตร ยอยกจะถูกวางให้รับกระแส น้ำ

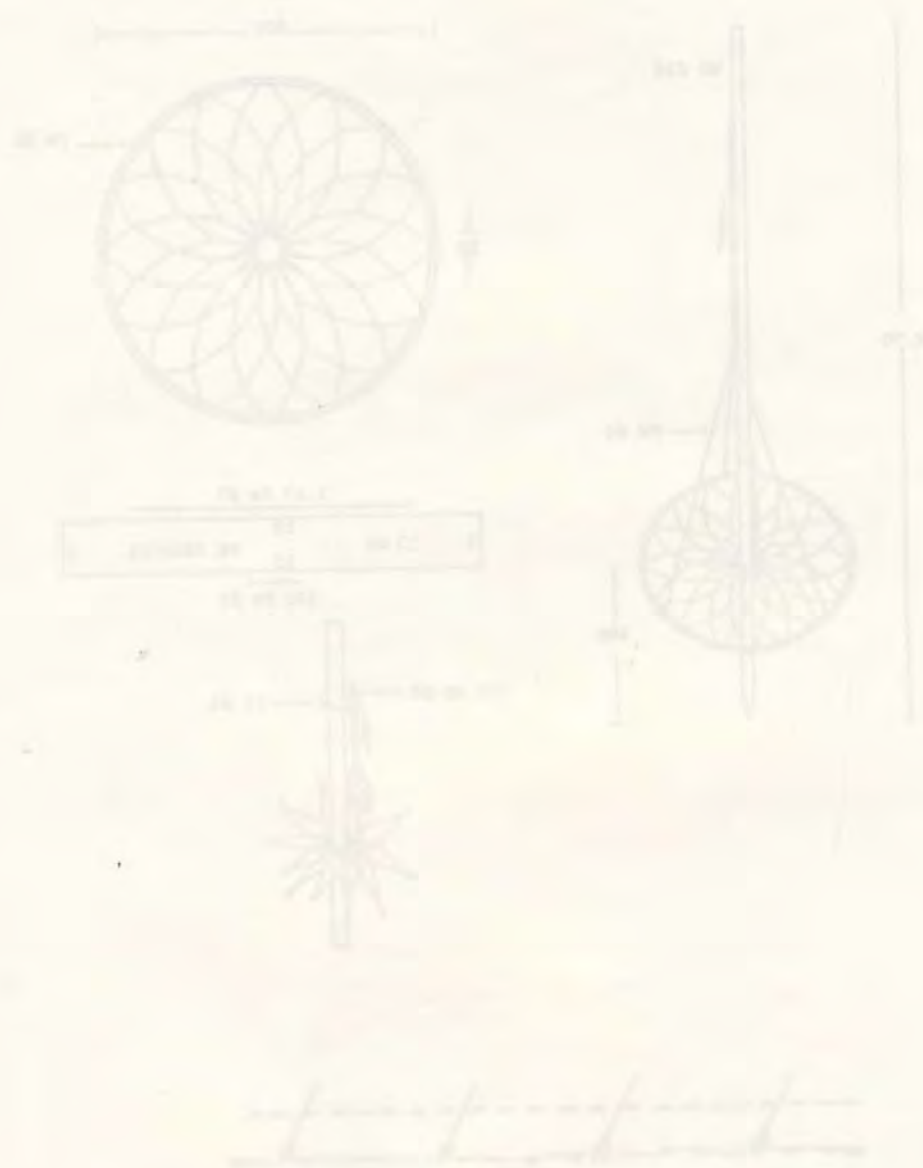
บามปลากระบอกในจังหวัดนครศรีธรรมราชจัดว่าเป็นยอยกที่มีขนาดใหญ่ขนาด ๑๐.๗ x ๑๕.๓ เมตร ผืนอวนจะถูกห้อยแขวนอยู่กับเสาไม้ไผ่ทั้ง ๔ มุม แต่ละมุมมีร้านสำหรับให้คนยืนได้ ผืนอวนจะถูกดึงขึ้นหรือชิงอยู่ใต้น้ำโดยผ่านลูกรอก ปีกอวนแขวนชิงอยู่กับเสาไม้ไผ่ตลอดแนวระหว่างชายหาดกับตัวบาม การทำประมงแบบนี้จำเป็นต้องใช้ชาวประมง ๕ คน

๔.๔ อวนยก

อวนยกดัดแปลงมาจากยอยกแต่มีขนาดเล็กกว่า ใช้ง่ายกับเรือขนาดเล็กและขนาดกลาง (๘-๑๔ เมตร) ซึ่งมีไฟล่อปลาเครื่องมือประกอบด้วยผืนอวนเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า, คันไม้ไผ่ ๒ ลำ, ตะกั่วถ่วงและเชือก ขนาดของอวนยกขึ้นอยู่กับขนาดของเรือที่ใช้ โดยทั่วไปผืนอวนทำด้วยไนลอนสีดำมีขนาดเส้นด้าย 210d/3-6, ขนาดตา ๒๐-๓๐ มิลลิเมตร และมีอัตราเย็น ๕๐-๖๐% (E = 0.4-0.5) การประมงอวนยกทำในคืนเดือนมืด เรือลอยไปตามกระแสน้ำโดยมีอวนลอยปลาอินทรีปล่อยลอยผูกติดอยู่กับหัวเรือใช้เป็นสมอน้ำ อวนยกทำได้ทั้งแบบตั้งอวนเข้าหาตัวหรือ

ดึงออกจากตัวเรือทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การผูกแขวนผืนอวนกับลำไม้ไผ่ สัตว์น้ำที่จับได้คือ หมึกกล้วยและหมึกหอม อวนยกสำหรับใช้จับปลากระตักนั้นมีลักษณะคล้ายกับอวนยกหมึกแต่ขนาดตาอวนเล็กกว่า ส่วนมากมักจะดึง อวนเข้าหาตัวเรือ

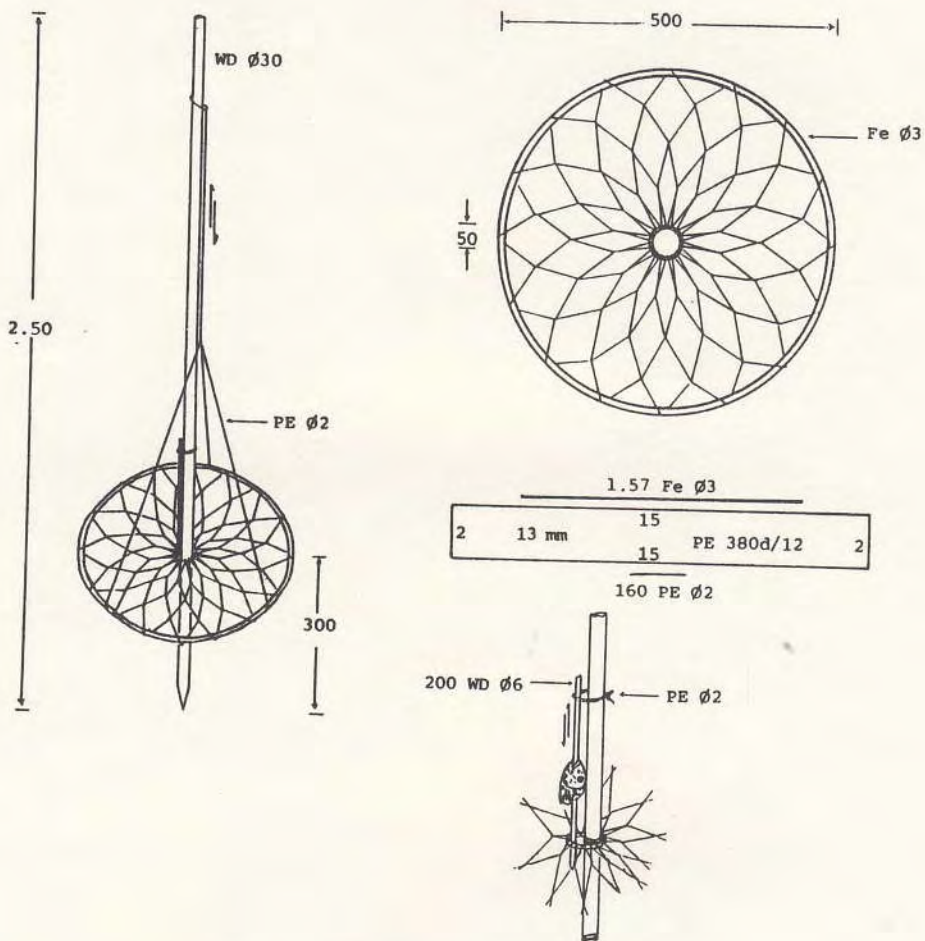
เรือประมงที่ทำอวนยกหมึกโดยเฉพาะนั้นมีจำนวนลดน้อยลงนับตั้งแต่มีการใช้เหยื่อจับหมึกซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่า เครื่องมือประมงอวนยกยังคงมีใช้กันตามชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกที่ จังหวัดชลบุรี และระยอง



อวนยก
แร้วปู
ปูทะเล ไม้

เรือประมง
ความยาว ๓-๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑-๓ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

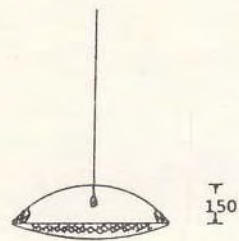
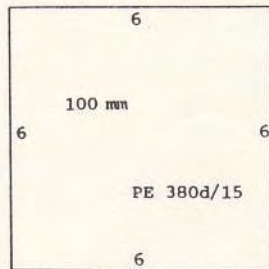
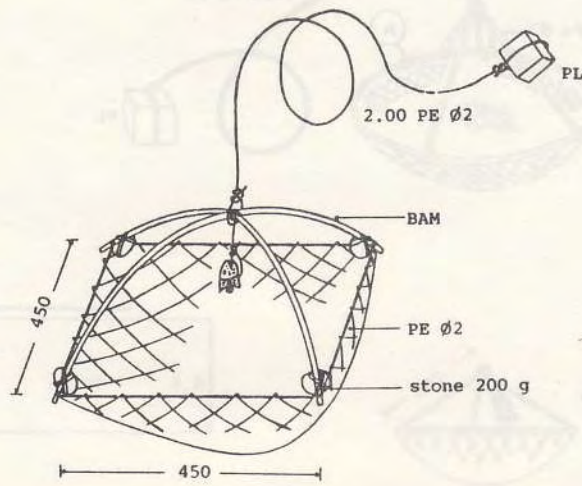
สถานที่
ปากน้ำชุมพร
ชุมพร



อวนยก
จันทูป
นุทะเล นุ้า

เรือประมง
ความยาว ๓-๕ เมตร
เครื่องยนต์

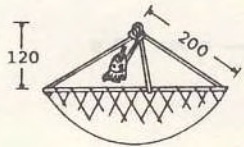
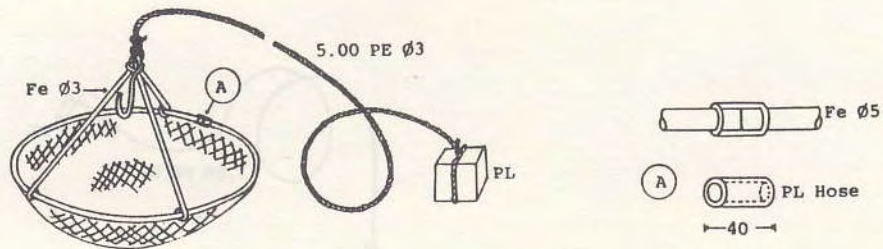
สถานที่
โคกโคกร
พังงา



อวนยก
จันทู
บุตะเล ไม้

เรือประมง
ความยาว ๓-๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑-๓ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
บางจะ เกร็ง
สมุทรสงคราม



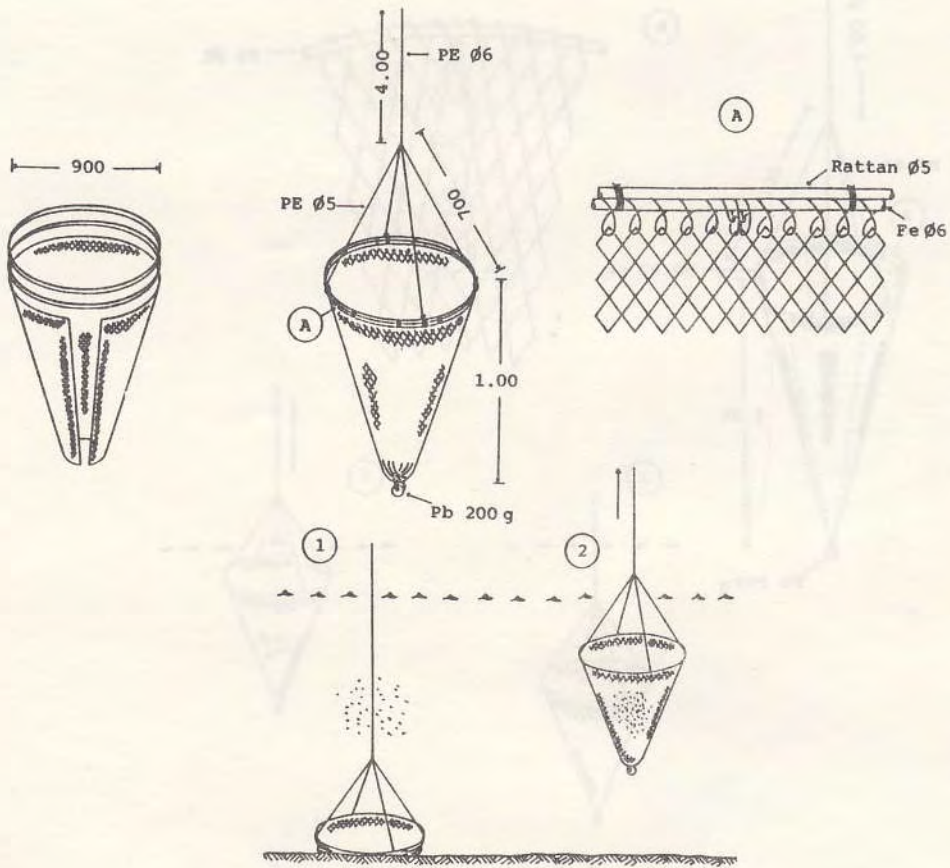
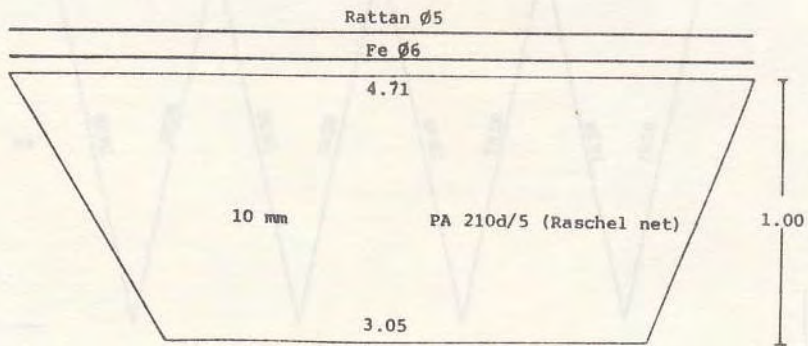
1068 Fe Ø5			
		22	
4.5	70 mm	PE 380d/9	4.5
		22	



อวนยก
สวิงยก เคย
เคย

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

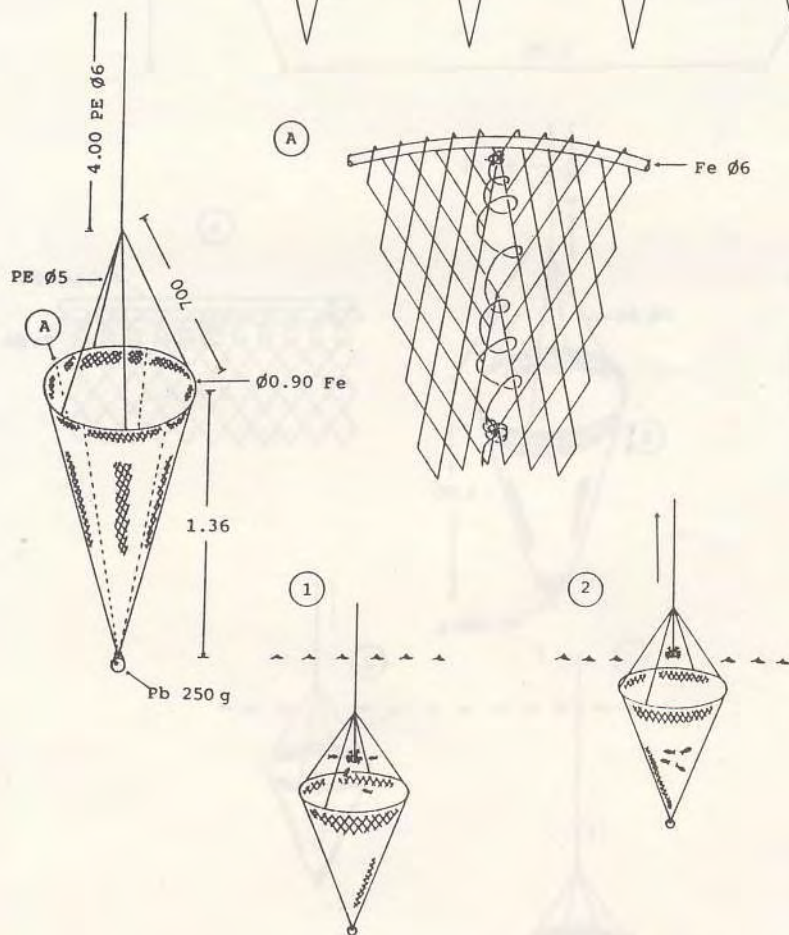
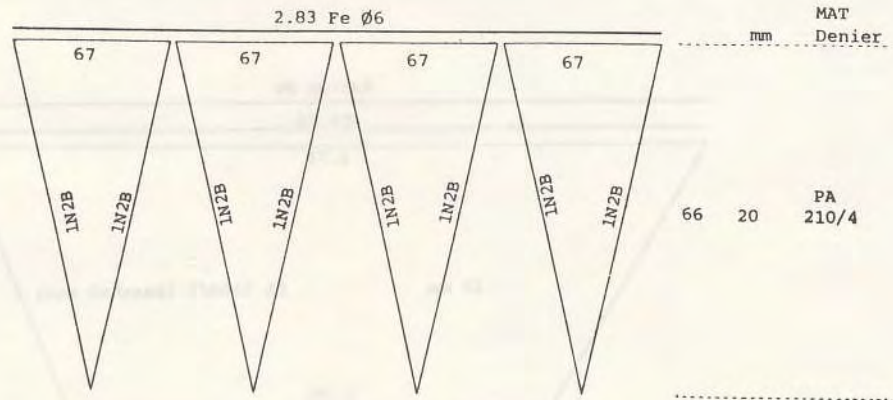
สถานที่
หลังสวน
ชุมพร



อานยก
สวิงยกปลา
พลาสติกหีน ปลาตุ๊ก

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

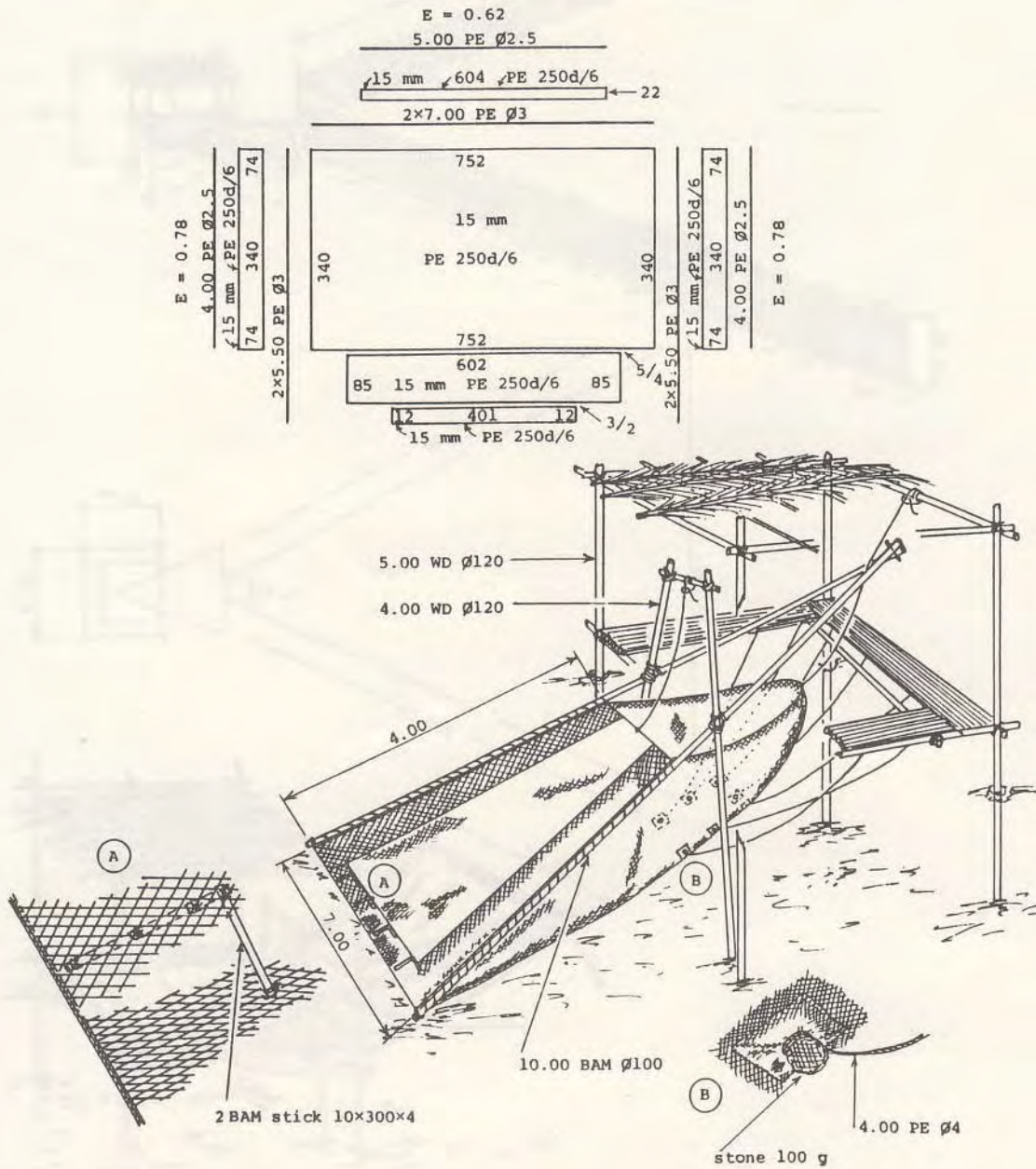
สถานที่
หลังสวน
ชุมพร

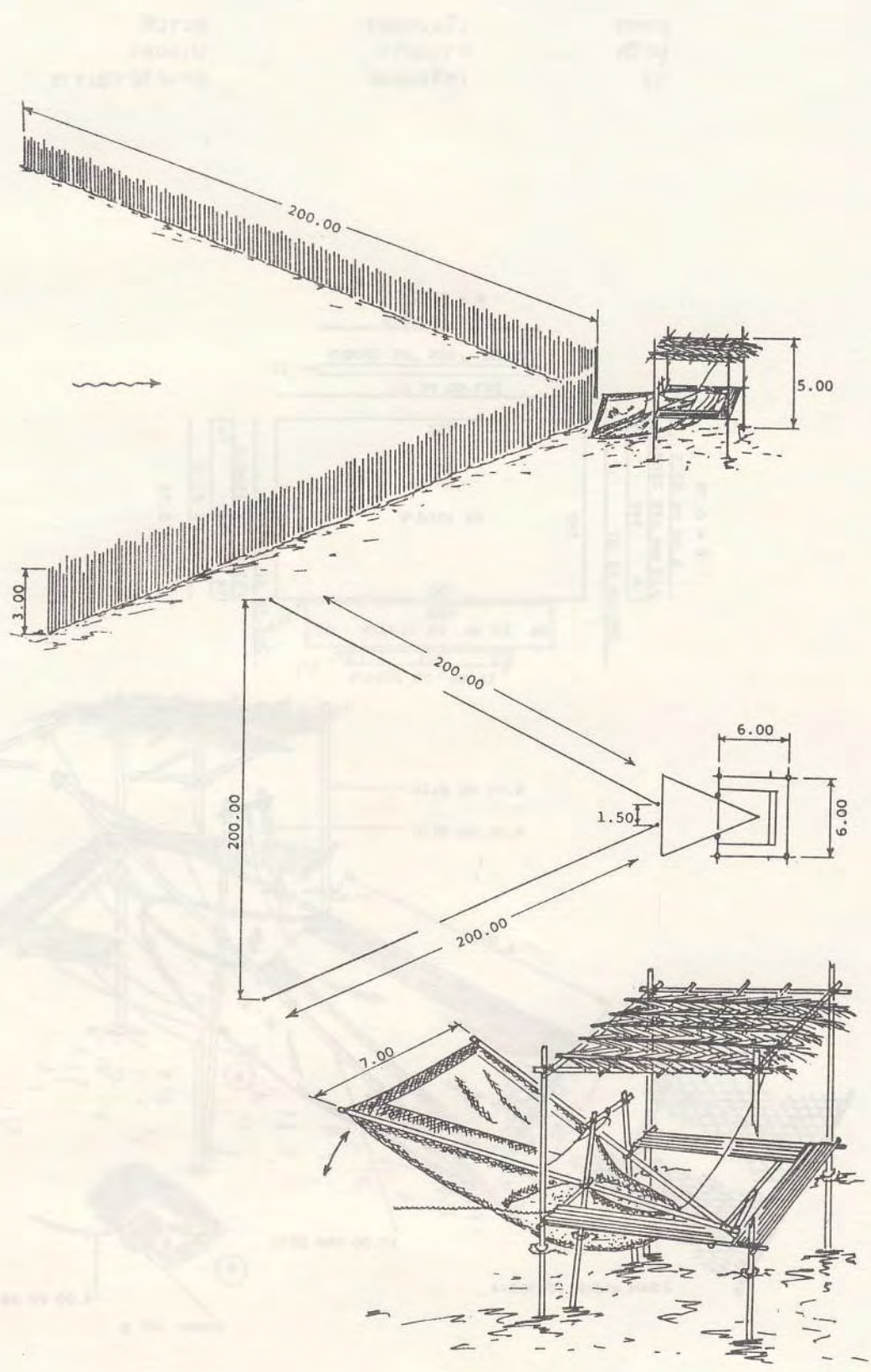


ยอยก
ยอยปัก
กุง

เรือประมง
ความยาว
เครื่องยนต์

สถานที่
ปากนคร
นครศรีธรรมราช

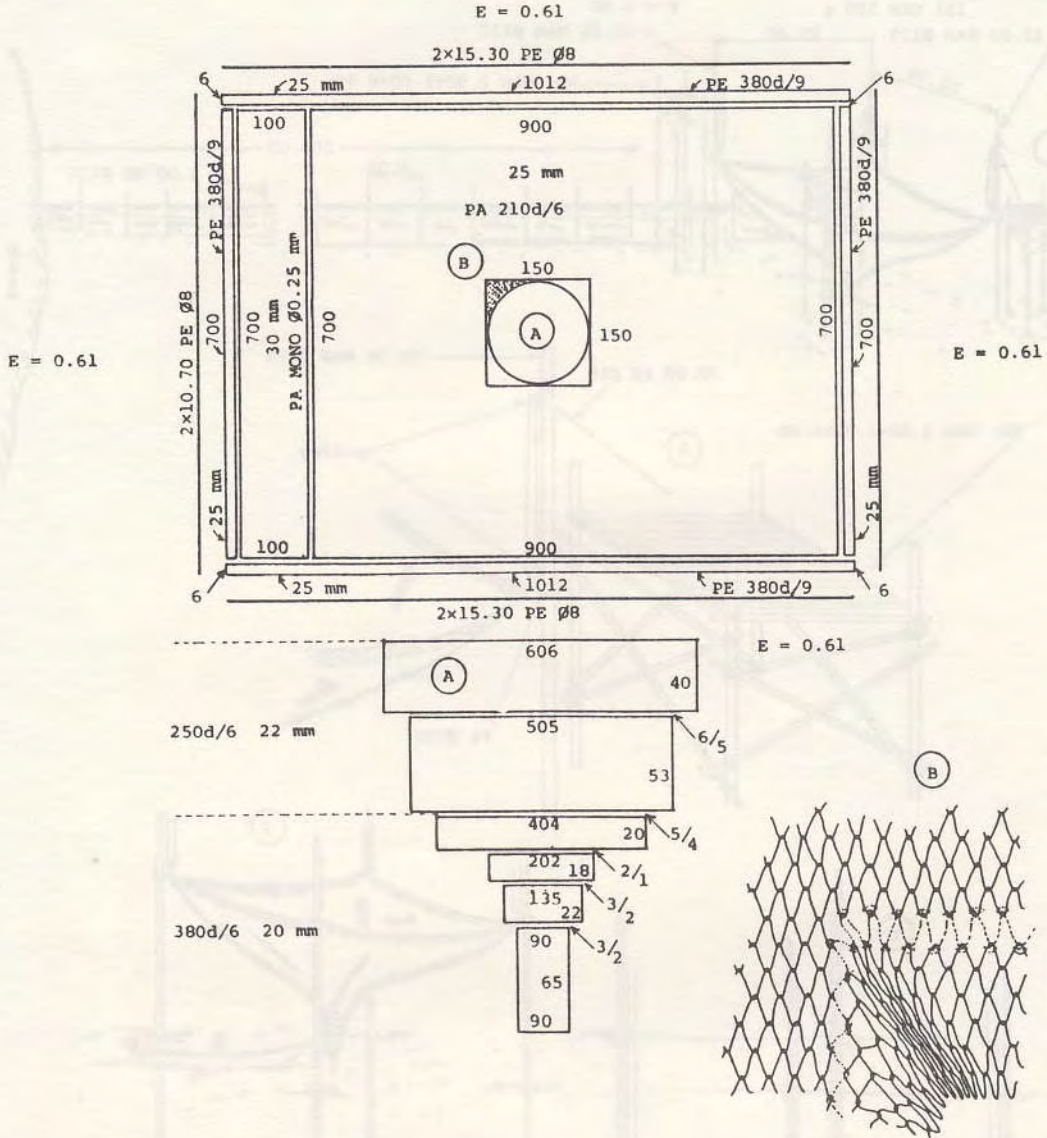


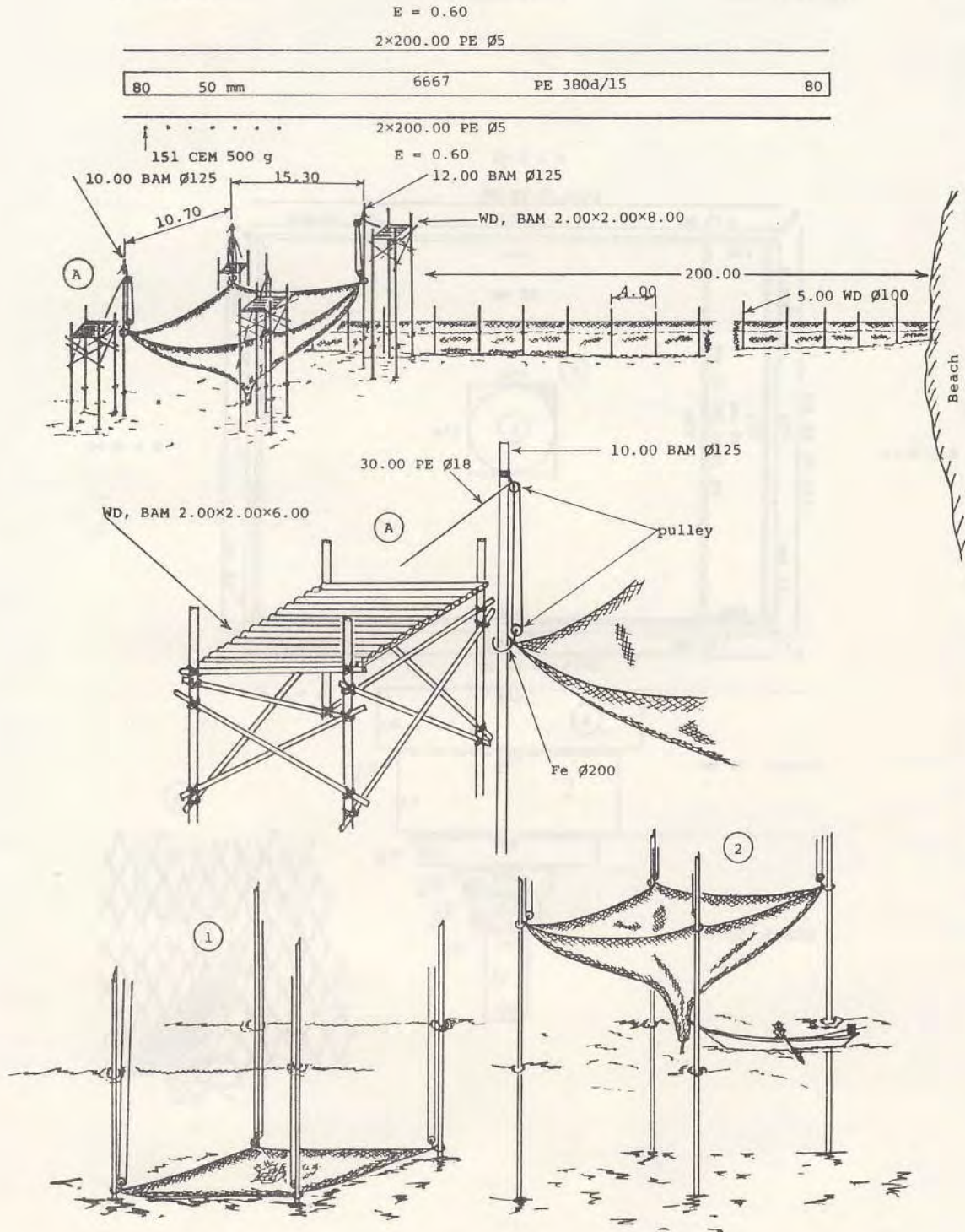


อวนยก
 บามปลากระบอก
 ปลากระบอก

เรือประมง
 ความยาว ๖ เมตร
 เครื่องยนต์ -

สถานที่
 แหลมตะลุมพุก
 นครศรีธรรมราช

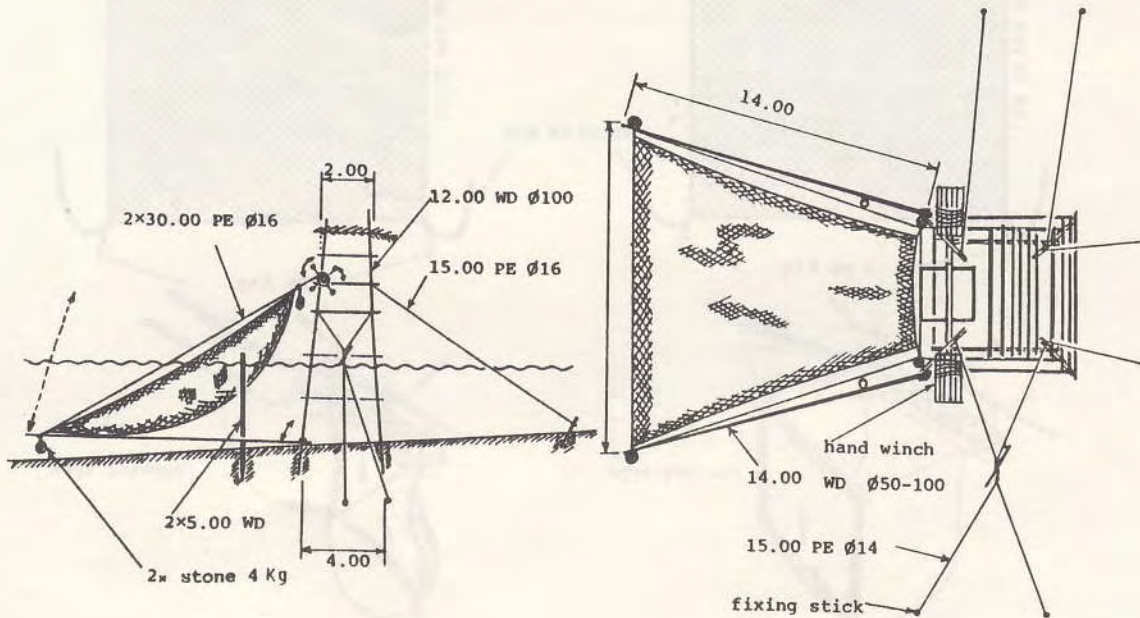
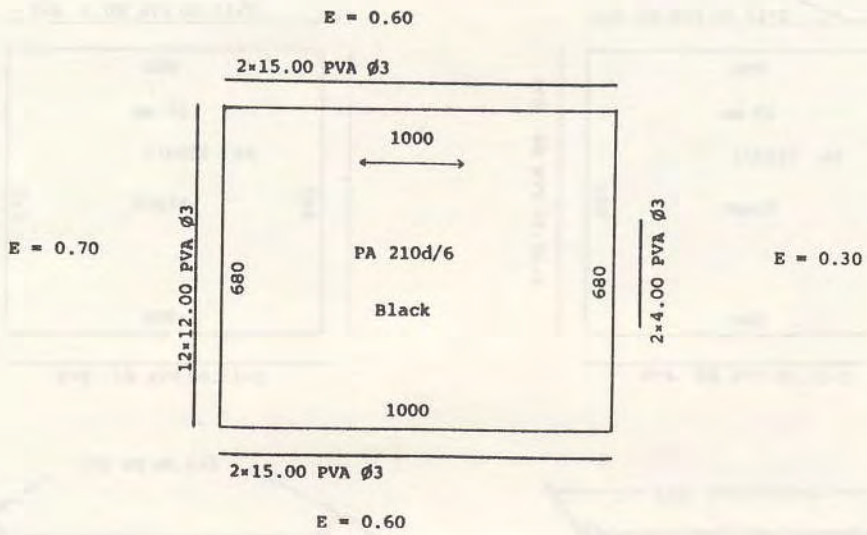




อวนยก
บามปลากระบอก
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๓-๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๓-๕ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

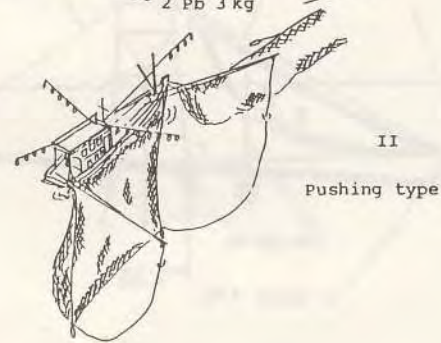
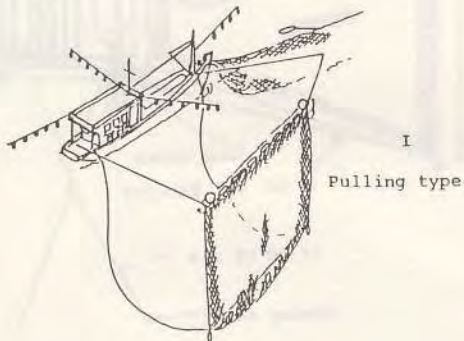
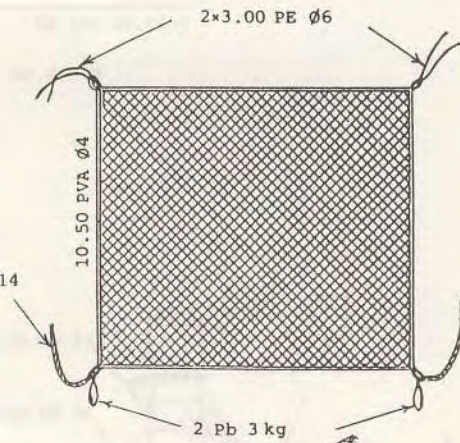
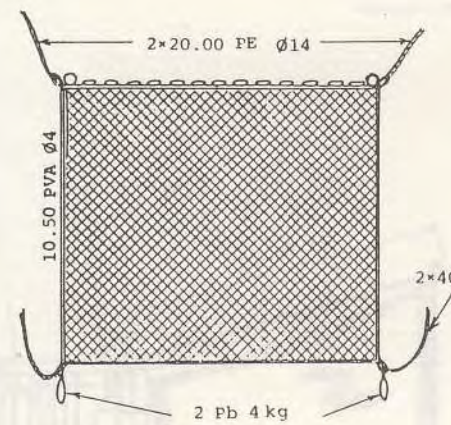
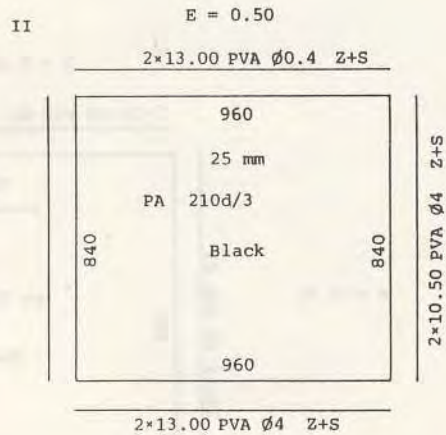
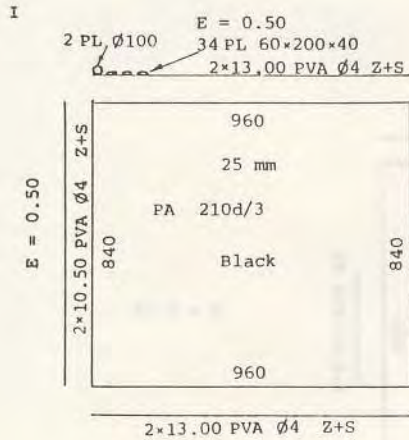
สถานที่
แหลมสมิหลา
สงขลา



อวนยก
 อวนยก
 I. แบบเจาะเข้า
 II. แบบเจาะออก
 หมึกกล้วย หมึกหอม

เรือประมง
 ความยาว ๑๔ เมตร
 เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า
 ไคโนไม ๒ x ๕ กิโลวัตต์
 ไฟลอปลา ๑๘ x ๕๐๐ วัตต์

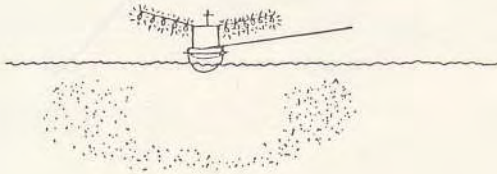
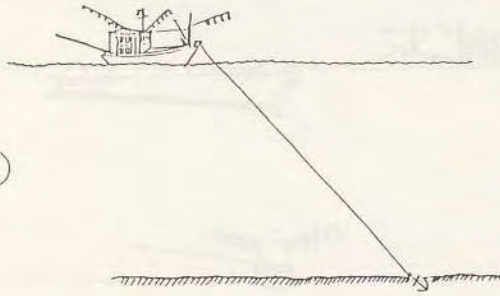
สถานที่
 บ้านเพ
 ระยอง



I.

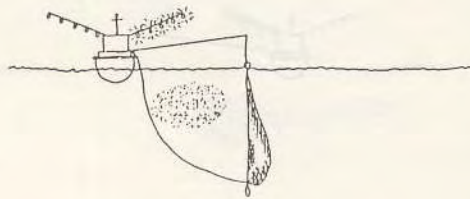
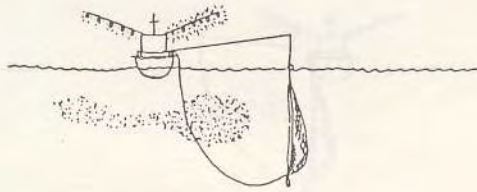


1



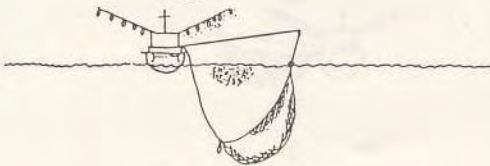
2

3



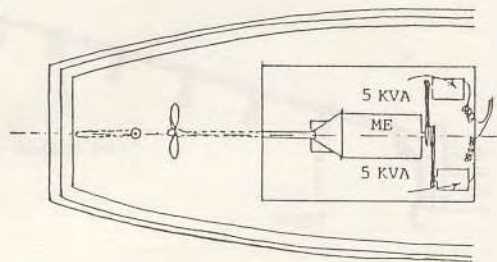
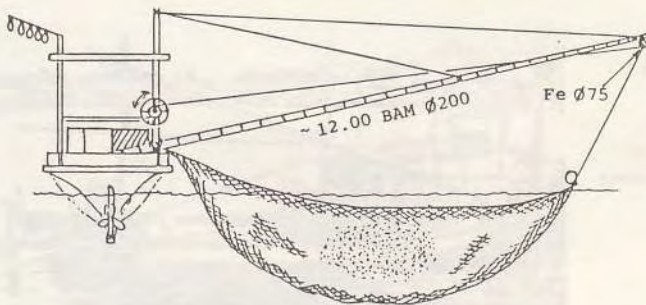
4

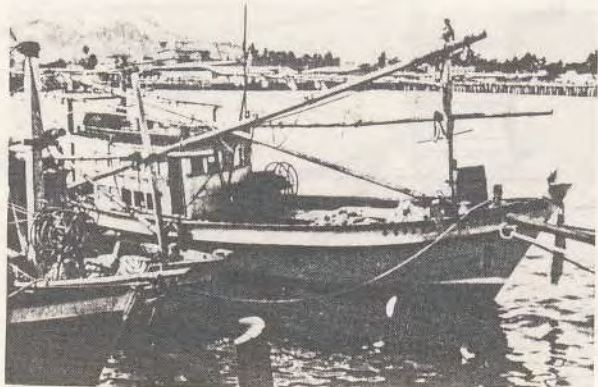
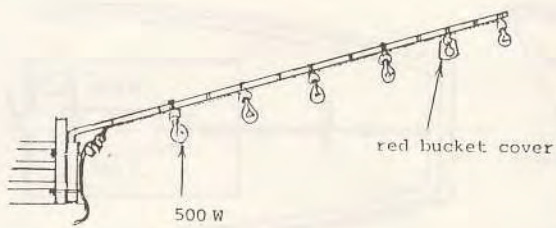
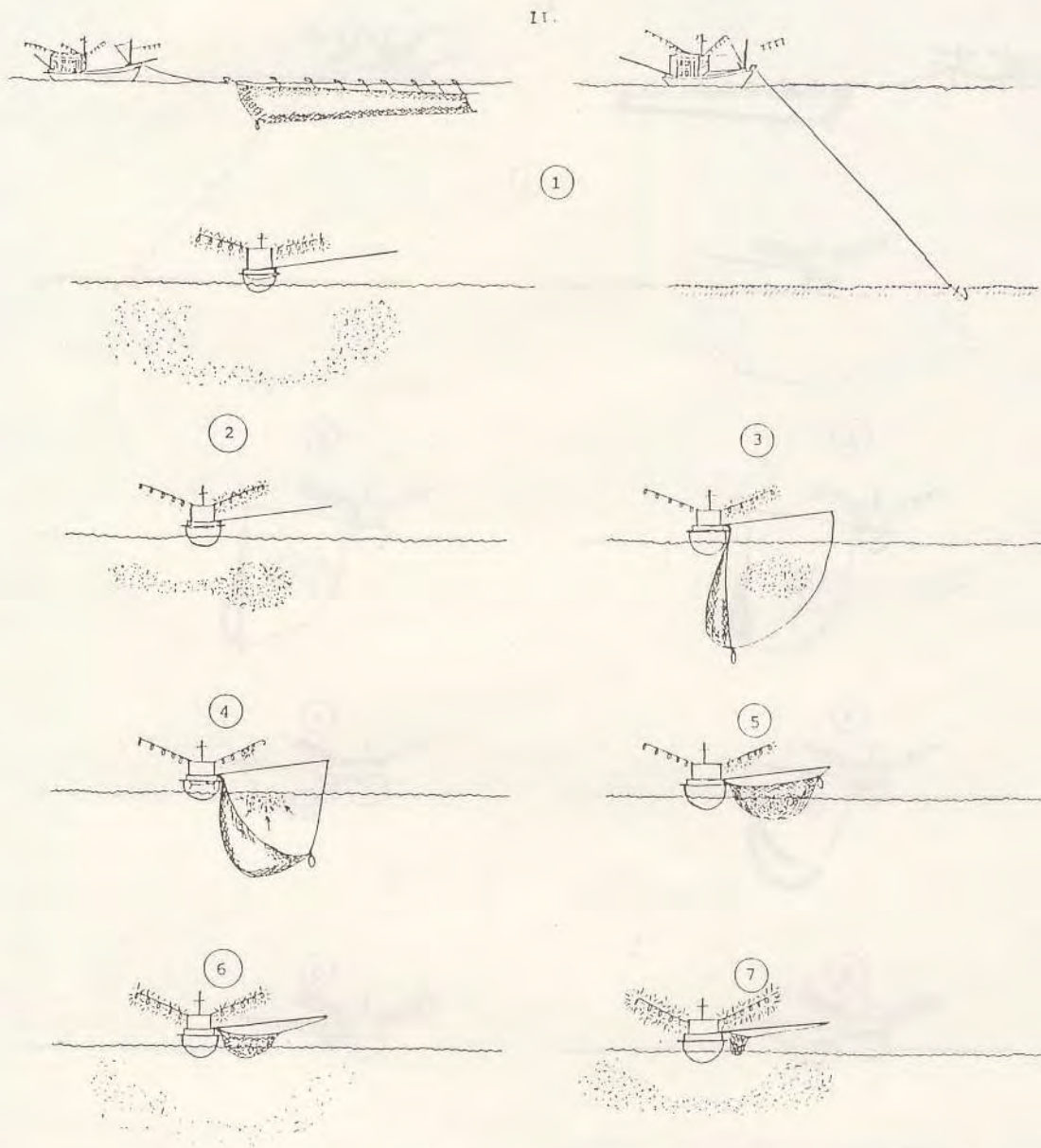
5

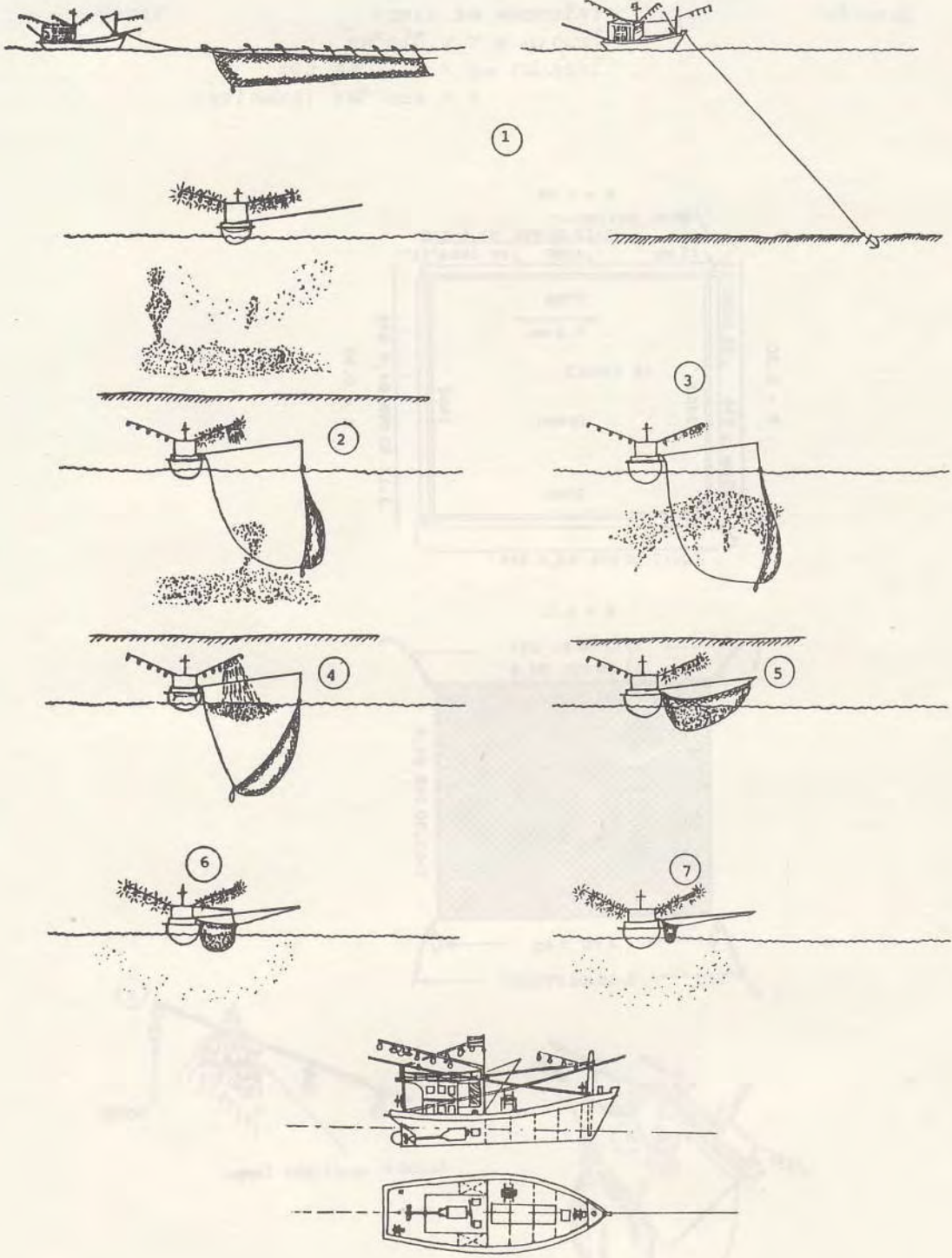


6

7







๕. แห่ (CAST NETS)

ประเสริฐ มรรษทวิ
อศนีย์ มั่นประสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
การประมงแห	๑
เครื่องมือประมงและวิธีการประมง	๒
๕.๑ แห (Small castnet)	
๕.๒ แหหมึก (Squid castnet)	
๕.๓ แหยักซ์ (Stick-held castnet)	
๕.๔ อวนมุ้ง (Stick-held box net)	
แบบแปลนและรายละเอียดของแห	๔
<u>แห</u>	๔
กึ่ง	
ปลากระบอก	
<u>แหหมึก</u>	๖
หมึก	
<u>แหยักซ์</u>	๘
หมึก	
<u>อวนมุ้ง</u>	๑๑
หมึก	

การประมงแห

แห เป็นเครื่องมือประมงขนาดเล็กที่เก่าแก่แต่ยังคงเป็นที่นิยมใช้กันมากชนิดหนึ่ง ชาวประมง จะใช้แหตามแหล่งน้ำจืดและชายฝั่งทะเล ซึ่งอาจใช้หรือไมใช้เรือประมงช่วยก็ได้ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๓ แหขนาดใหญ่ที่เคยใช้จับปลาหูได้ถูกนำมาใช้จับหมึกโดยการใส่แสงไฟล่อและมีการดัดแปลงเพิ่มเติมโดยใช้สายมานรูดตีนแหทำให้แหชนิดนี้เป็นที่นิยมใช้กันมากในประเทศไทย

จากสถิติการประมงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับสัตว์น้ำด้วย แหหมึก (รวมทั้งแหยักษ์) เพิ่มขึ้นตามลำดับ (จากตารางที่ ๕.๑) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับได้เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากได้มีการปรับปรุง เครื่องมือประมงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ ๕.๑ ปริมาณการจับสัตว์น้ำด้วยแห ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕

ปี ชนิดของแห	(เมตริกตัน)				
	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
แหหมึก	๑,๗๘๓	๓,๑๑๔	๓,๐๑๓	๑๓,๔๑๔	๒๓,๗๖๓
แหชนิดอื่น ๆ	๒,๔๕๒	๑,๘๘๐	๑,๓๕๔	๒,๔๐๔	๑,๑๖๒

จำนวน เรือประมงแหหมึกที่ได้จดทะเบียนในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ แสดงไว้ตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๕.๒ จำนวนเรือประมงแหหมึกที่ได้จดทะเบียน

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
แหหมึก	-	-	๑๑๔	๒๓๔	๖๓๗

แหหมึก

ปริมาณ เมตริกตัน /ปี

หมึกกล้วย	๒๒,๐๐๗
หมึกกระดอง	๑,๔๖๗
อื่น ๆ	๒๘๔
รวม	๒๓,๗๖๓

แตนชนิดอื่น ๆ

	<u>ปริมาณเมตริกตัน/ปี</u>
ปลากะบอก	๔๐๗
กิ้งใหญ่ (ครอบครัว Penaeidae)	๒๕๔
กิ้งชนิดอื่น ๆ	๑๔๐
อื่น ๆ	๓๖๑
รวม	๑,๑๖๒

เครื่องมือประมงและวิธีการทำการประมง

๕.๑ แห

เครื่องมือประมงชนิดนี้พบได้ตามหมู่บ้านชาวประมงทั่วไปอาจมีความแตกต่างกันใน รูปแบบและโครงสร้างตามแต่ละท้องที่ ความลึกของแหตั้งแต่ ๒.๕-๕ เมตร เส้นรอบวง ๘-๑๒ เมตร ชาวประมงจะตกแหเองโดยใช้เส้นด้ายในลอนขนาด 210d/3-6 หรือโพลีเอสเตอร์ขนาด 250d/60-90 (สำหรับแหจับปลากะพงขาว) ดินแหจะถ่วงด้วยตะกั่วหรือโซ่ และทบเป็นเพลาขึ้นมา ๑๐-๑๕ ตา โดยห่างกันเป็นช่วง ๆ ประมาณ ๒๕-๔๐ เซนติเมตร ทำให้มีลักษณะเป็นถุงเล็ก ๆ รอบตลอดดินแห

ขนาดของเส้นด้ายและตาอวนขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์น้ำที่ต้องการจับ แหถูกโดยทั่วไป มีขนาดตา ๒๐-๒๕ มิลลิเมตร เล็กกว่าแหปลาซึ่งมีขนาดตาตั้งแต่ ๒๕ มิลลิเมตร ขึ้นไป

๕.๒ แหหมึก

แหหมึกที่ใช้ในปัจจุบันมีความลึกประมาณ ๖-๘ เมตร มีเส้นรอบวง ๑๕-๒๐ เมตร ตัวแหนั้นชาวประมงจะตกขึ้นเองโดยใช้ด้ายในลอน 210d/4-6 ขนาดตา ๒๕-๓๐ มิลลิเมตรและมีตะกั่วหรือโซ่ถ่วงตลอดแนวดินแห นอกจากนี้ยังมีห่วงตะกั่วขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕-๒๐ เซนติเมตร หนา ๓๐-๔๐ มิลลิเมตร สำหรับปล่อยลงไปจากจอมแหเพื่อรวบดินแหป้องกันหมึกหลุดจากแห

การประมงแหหมึกทำได้โดยชาวประมงที่มีความชำนาญเพียงคนเดียวโดยใช้เรือ ประมงขนาดเล็ก โดยทั่วไปชาวประมงจะใช้ตะเกียงหรือไฟฟาล่อหมึกในคืนเดือนมืด สัตว์น้ำที่จับได้ ประกอบด้วยหมึกกล้วย, หมึกหอมและปลาบางชนิด การประมงแหหมึกมีมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และชลบุรี

๕.๓ แห่ย์กซ์

แห่ย์กซ์ได้ดัดแปลงมาจากแห่ย์กซ์ประกอบกับวิธีการของอวนยกมาประยุกต์ใช้

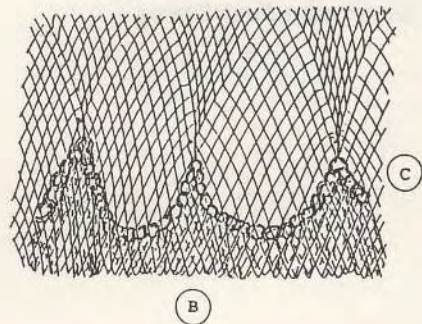
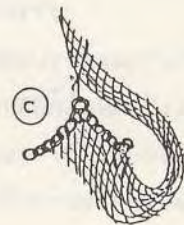
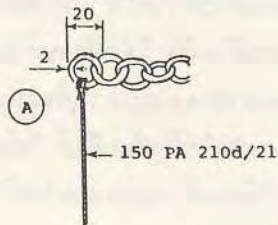
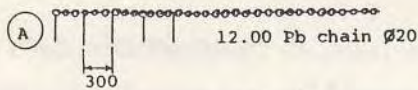
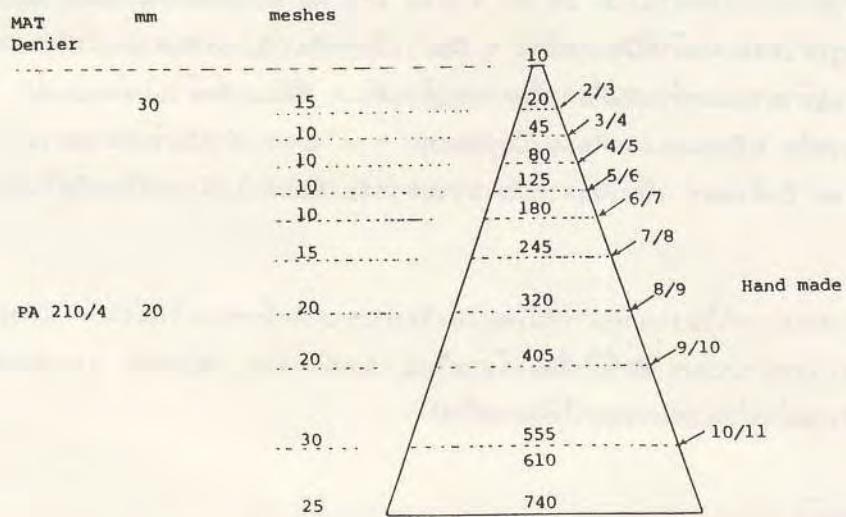
แห่ย์กซ์มีความลึก ๑๐-๒๐ เมตร เส้นรอบวงประมาณ ๒๐-๕๐ เมตร ขนาดตา ๒๕-๓๐ มิลลิเมตร ตัวแห่ ทำด้วยเส้นด้ายไนลอน 210d/4-6 จอมแห่และตาปะทังที่ตีนแห่ทำด้วยด้ายโพลีเอทิลีนขนาด 380d/9-12 และมีขนาดตาเท่ากับตัวแห่ โดยทั่วไปโครงสร้างของแห่มีอยู่ ๒ แบบคือ แบบแรกประกอบขึ้นด้วย ผืนอวนรูปสามเหลี่ยมซึ่งมีแบบการตัดอวนเป็น 1N 2B จำนวน ๖-๘ ผืน มาเย็บติดกันเป็นแห่ แบบที่สอง ประกอบขึ้นด้วยผืนอวนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีขนาดต่าง ๆ กันมาเย็บติดกัน เรียงระดับตามแนวลึกของแห่ โดยอวนผืนที่สั้นที่สุดจะอยู่ด้านจอมแห่ส่วนผืนที่ยาวที่สุดจะอยู่ด้านตีนแห่ ที่ตีนแห่ติดด้วยโซ่ตลอดแนว และมีห่วงพลาสติกหรือเหล็ก หรือสแตนเลสติดอยู่เป็นระยะทุก ๆ ๑ เมตร สำหรับร้อยสายมวนซึ่งมี เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๒-๑๔ มิลลิเมตร เป็น เชือก เกลียวธรรมชาติหรือ เชือกถักโพลีเอทิลีนหรือโพลีโพรพิลีน (ใยยักซ์)

การประมงทำใน เวลาากลางคืนโดยใช้เรือประมงที่ติดตั้งหลอดไฟล่อหมึก แห่จะขึง อยู่บนคันไม้ไผ่ขณะที่เรือ เวลาทำประมง ลักตัวน้ำที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นหมึกกล้วย, หมึกหอม และปลาชนิดอื่น ๆ แห่ย์กซ์ใช้กันมากในบริเวณอ่าวไทยสามารถทำได้ตลอดทั้งปี

๕.๔ อวนมุ้ง

ชาวประมงบางส่วนเชื่อว่าแห่ย์กซ์ยังมีข้อเสียที่ว่า ขณะที่ปล่อยแหล่งน้ำตัวแห่จะมีแรง ต้านกับน้ำมากและส่วนบนของแห่จะทำให้ปลาและหมึกตกใจหนีไปเสียก่อน ดังนั้นจึงได้มีการดัดแปลงรูป แบบของ เครื่องมือให้มีลักษณะคล้ายมุ้ง โดยที่ขอบด้านบนและล่างของอวนจะมีอัตราาย่น ๓๐-๔๐% ($E = 0.60-0.70$) ตลอดแนวลึกของมวนทั้งสองข้างด้านบนจะติดห่วงเป็นระยะ ๆ และมีเชือก ร้อยตลอดแนวหรือบางครั้งอาจติดไว้ทั้งสี่มุมก็ได้ ใข้ยกอวนขึ้นหรือปล่อยลงได้คล้ายกับม่าน ทั้งนี้เพื่อที่จะ ลดพื้นที่หน้าตัดของอวนลงทำให้แรงต้านของอวนในน้ำลดลงด้วย ในส่วนอื่น ๆ ของอวนมุ้งยังคงมี ลักษณะคล้ายกับแห่ย์กซ์อยู่

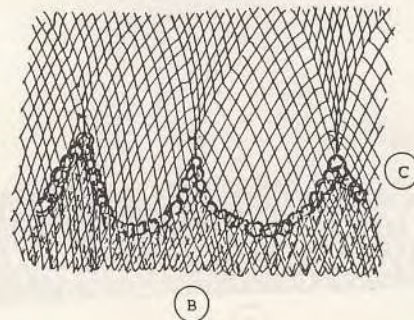
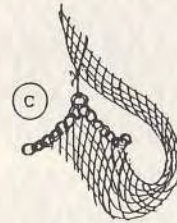
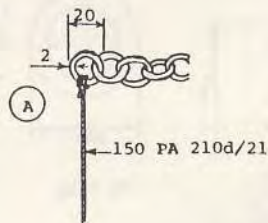
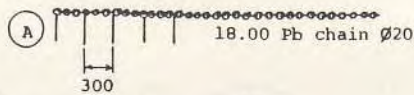
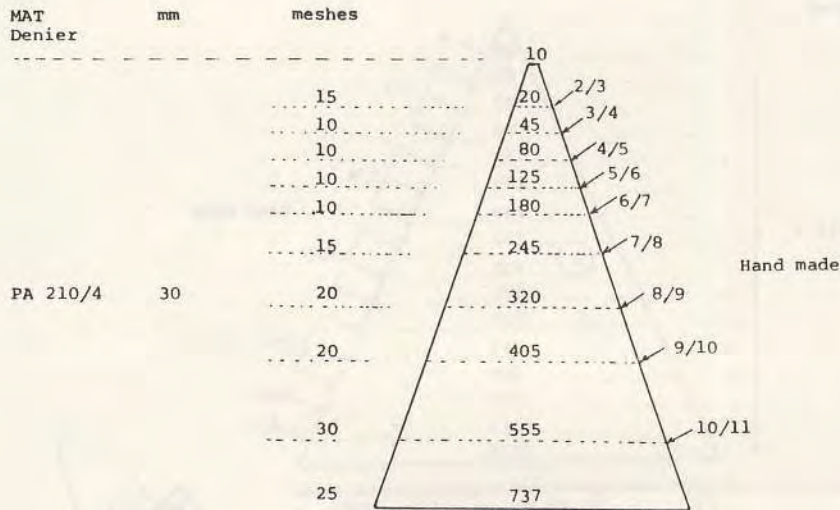
แห	เรือประมง	สถานที่
แห กุ้ง	ความยาว -	ประแสร์
กุ้ง	เครื่องยนต์ -	ระยอง



แห
แหปลากระบอก
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

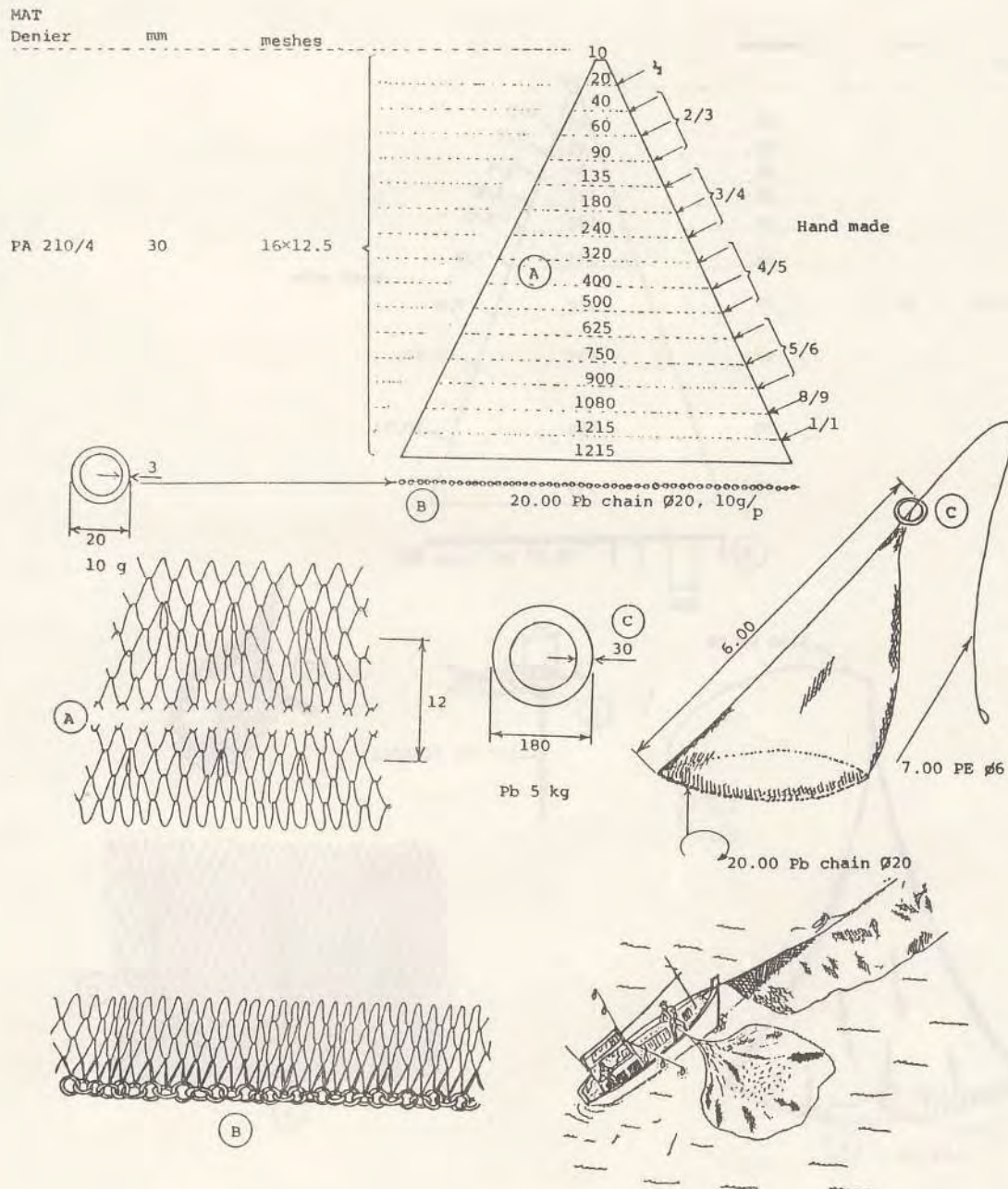
สถานที่
อำเภอเมือง
สงขลา

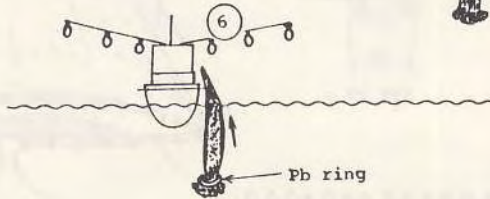
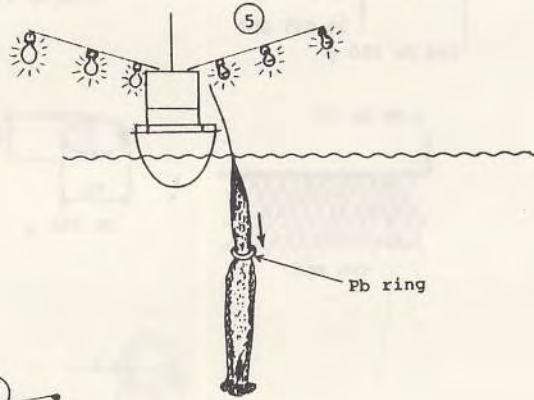
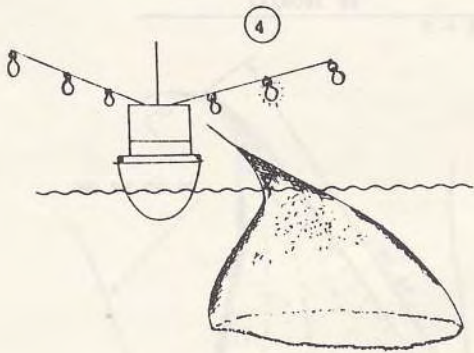
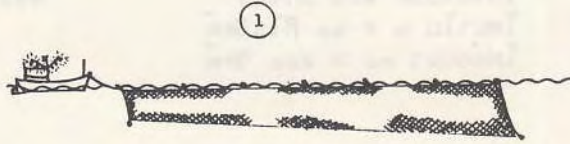


แห
แหหมึก
หมึกกล้วย

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๘ แรงม้า
ไคนาโม ๓ กิโลวัตต์
ไฟล่อปลา ๕ x ๕๐๐ วัตต์

สถานที่
ปราณบุรี
ประจวบคีรีขันธ์

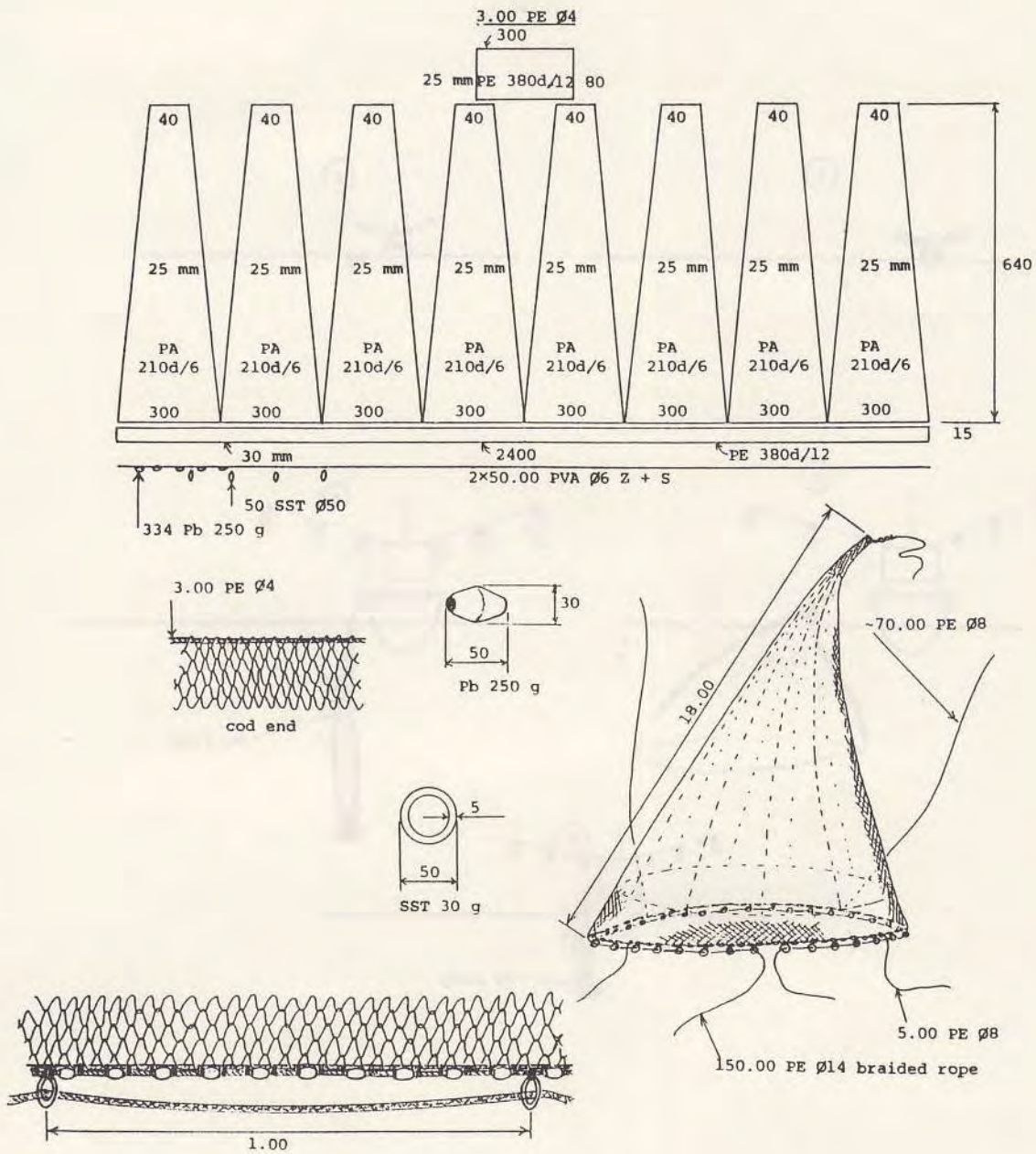




แห
เหยือกซ์
หมึกกล้วย

เรือประมง
ความยาว ๑๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๘๐ แรงม้า
ไดนาโม ๒ x ๑๐ กิโลวัตต์
ไฟลอปลา ๓๘ x ๕๐๐ วัตต์

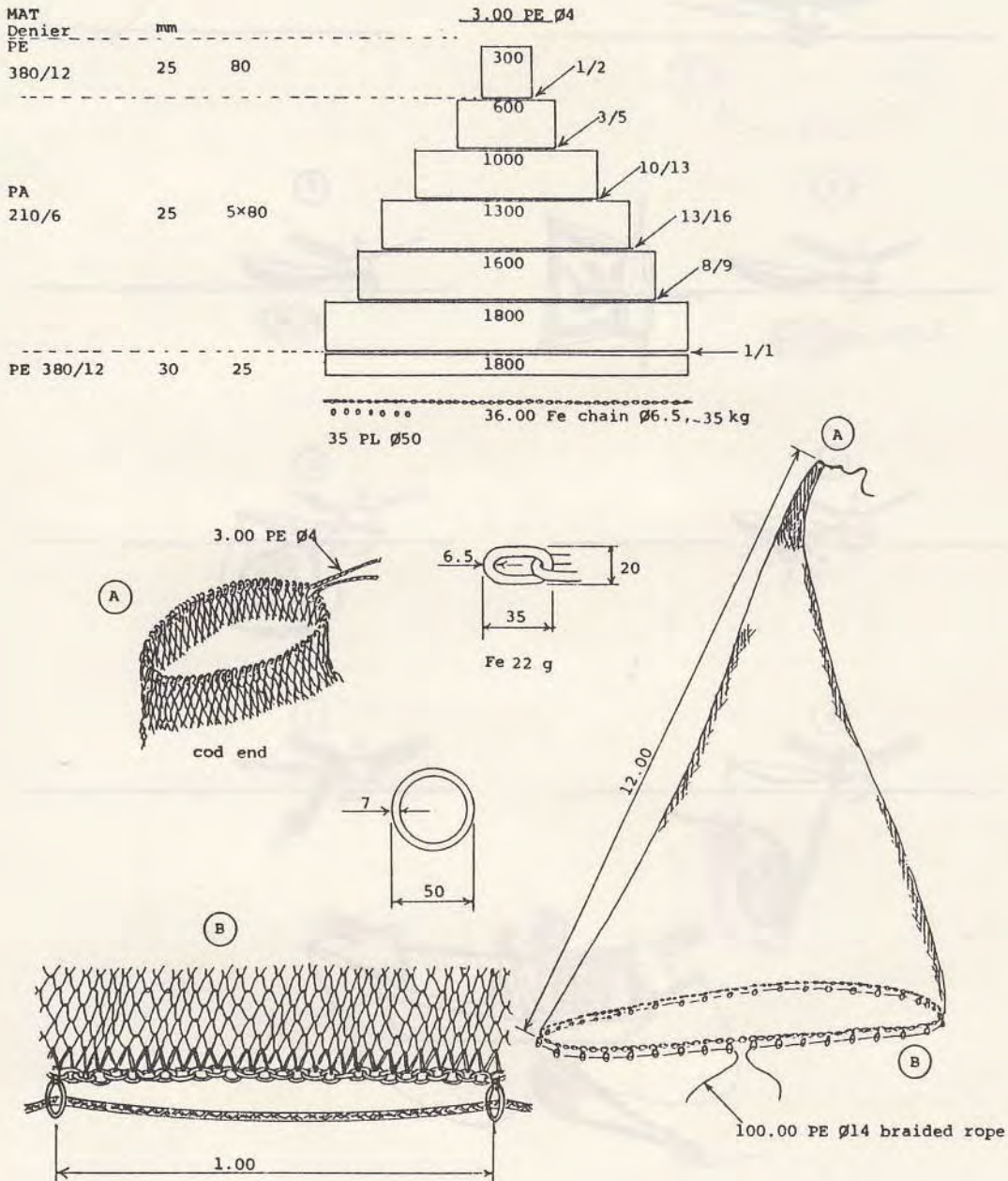
สถานที่
ทำนูน
พังงา

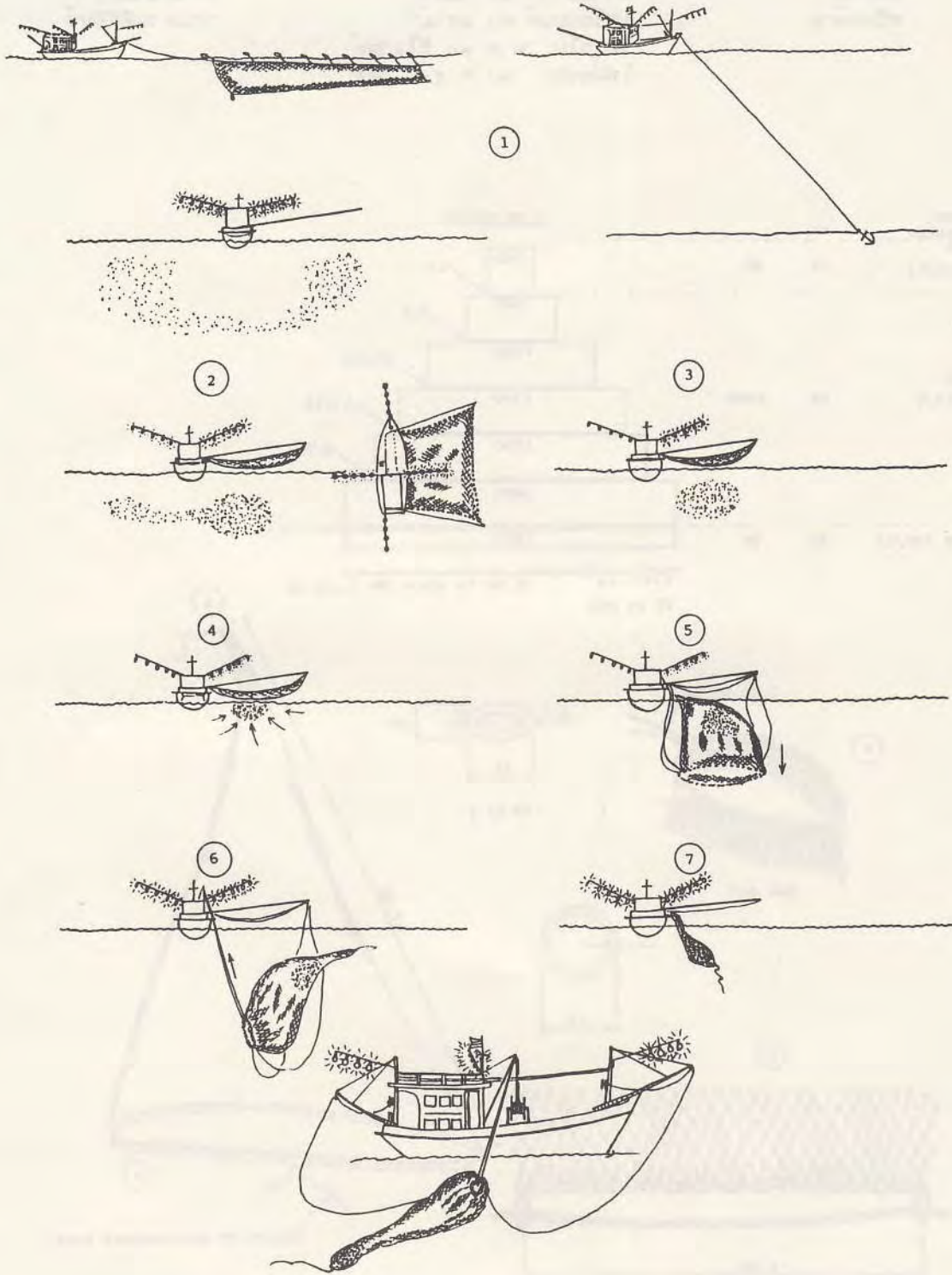


แห
แห่ยกษ์
หมึกกล้วย

เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๖๐ แรงม้า
ไคนาโม ๒ x ๑๐ กิโลวัตต์
ไฟลอปลา ๑๘ x ๕๐๐ วัตต์

สถานที่
อำเภอเมือง
ประจวบคีรีขันธ์

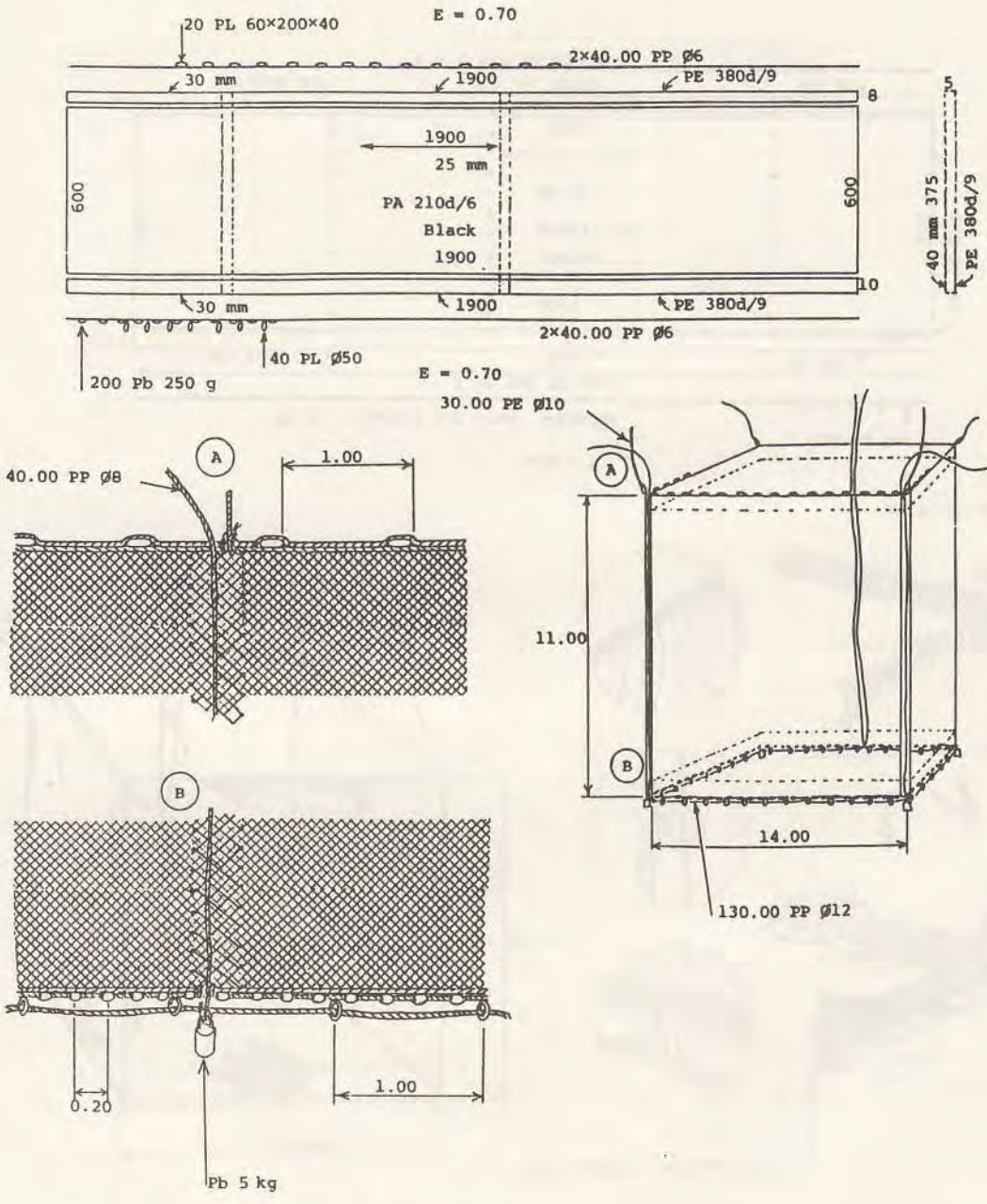




แห
อวนมุ้ง
หมึกกล้วย

เรือประมง
ความยาว ๑๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๓๐ แรงม้า
ไดนาโม ๒ ๕ กิโลวัตต์
ไฟลอปลา ๑๘ x ๕๐๐ วัตต์ และ
ไฟสีแดง ๕๐๐ วัตต์

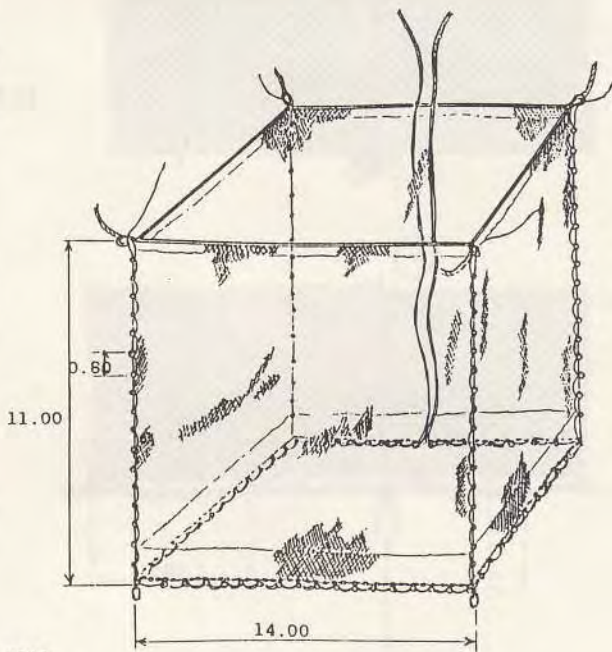
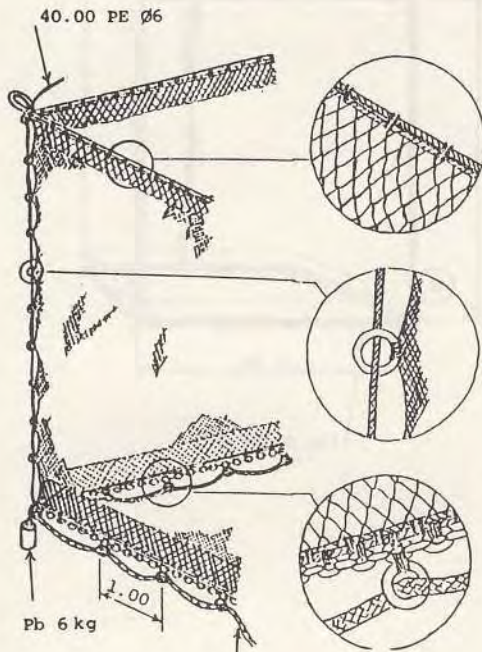
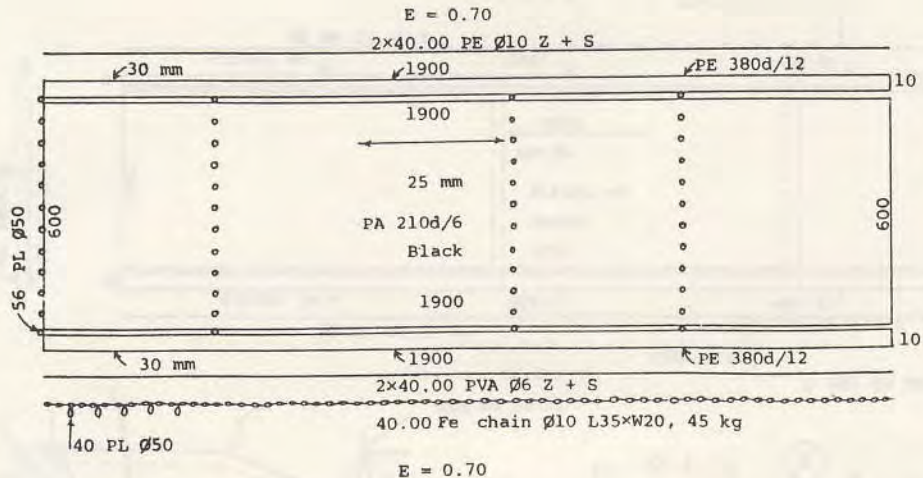
สถานที่
บ้านนางย่อน
ระนอง



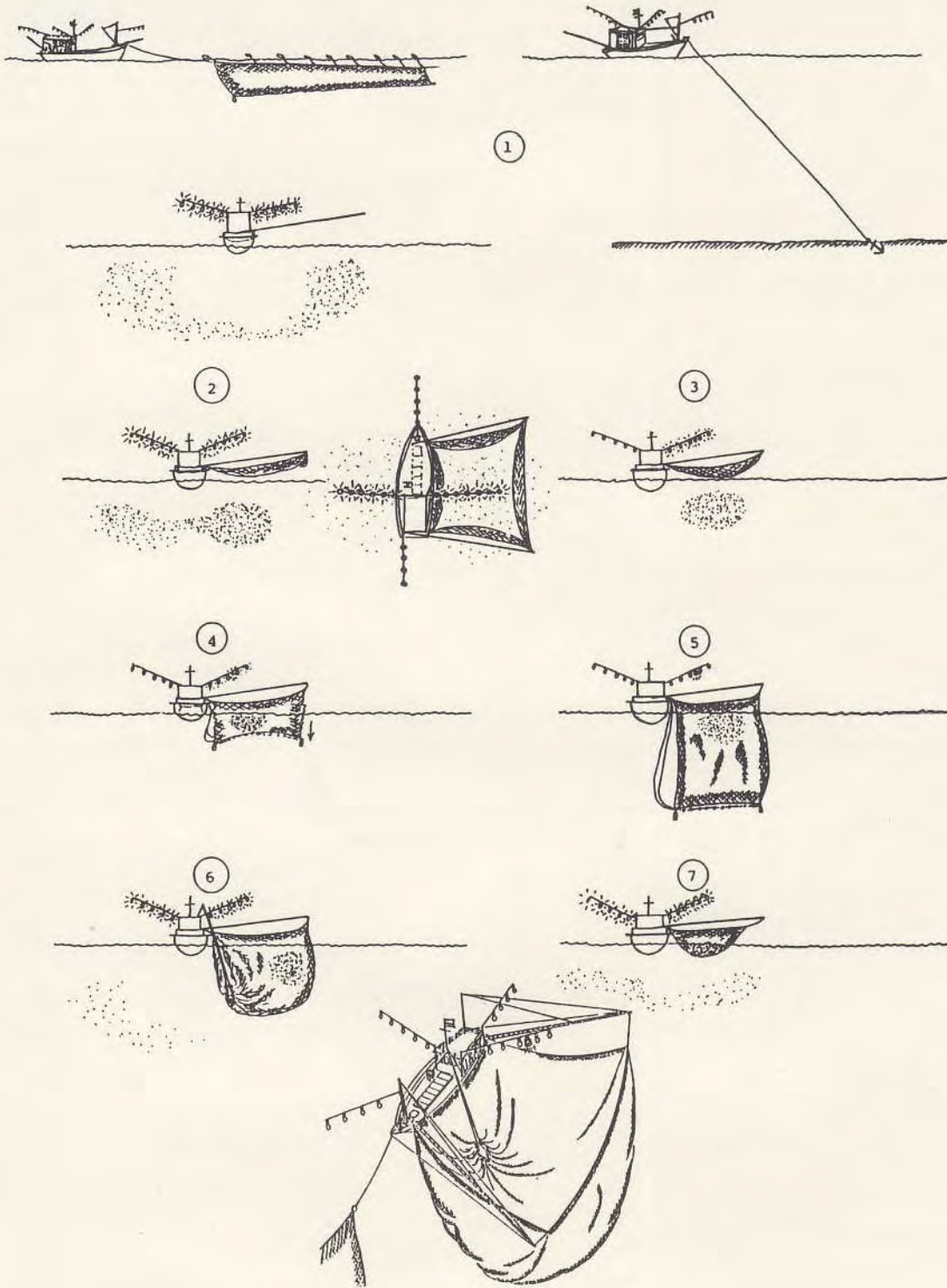
แห
อวนมุ้ง
หมึกกล้วย

เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๔๐ แรงม้า
ไคนาโม ๒ x ๖ กิโลวัตต์
ไฟลอปลา ๒๒ x ๕๐๐ วัตต์ และ
ไฟสีแดง ๕๐๐ วัตต์

สถานที่
บ้านเพ
ระยอง



~120.00 PE Ø14 braided rope



๖

๖. อวนลอย (GILL NETS) ๖.๖
(๖.๖.๑) อวนลอยแบบธรรมดา ๖.๖
(๖.๖.๒) อวนลอยแบบพิเศษ ๖.๖
(๖.๖.๓) อวนลอยแบบอื่น ๖.๖

๖. อวนลอย (GILL NETS)

๖.๑ อวนลอยแบบธรรมดา ๖.๑
๖.๒ อวนลอยแบบพิเศษ ๖.๒
๖.๓ อวนลอยแบบอื่น ๖.๓
๖.๔ อวนลอยแบบอื่น ๖.๔
๖.๕ อวนลอยแบบอื่น ๖.๕
๖.๖ อวนลอยแบบอื่น ๖.๖
๖.๗ อวนลอยแบบอื่น ๖.๗
๖.๘ อวนลอยแบบอื่น ๖.๘
๖.๙ อวนลอยแบบอื่น ๖.๙
๖.๑๐ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๐

นายยุทธนา เทพอรุณรัตน์

๖.๑๑ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๑
๖.๑๒ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๒
๖.๑๓ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๓
๖.๑๔ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๔
๖.๑๕ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๕
๖.๑๖ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๖
๖.๑๗ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๗
๖.๑๘ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๘
๖.๑๙ อวนลอยแบบอื่น ๖.๑๙
๖.๒๐ อวนลอยแบบอื่น ๖.๒๐

สารบัญ

หน้า

การประมงอวนลอย หรืออวนติดตา	๑
เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง	๓
๖.๑ อวนลอยผิวน้ำ (Surface gill net)	
๖.๒ อวนลอยกลางน้ำ (Drift net)	
๖.๓ อวนลอยหน้าดิน (Bottom gill net)	
๖.๔ อวนสามชั้น (Trammel-net)	
๖.๕ อวนล้อมติด (Encircling gill net)	
แบบแปลนและรายละเอียดของอวนลอย	๖
อวนลอยผิวน้ำ	๖
อวนปลากระบอก	๖
อวนปลาทุเร่า	๘
อวนปลาหลังเขียว	๘
อวนลอยกลางน้ำ	๑๑
อวนปลากระบอก	๑๑
อวนปลาทุ	๑๒
อวนปลาหลังเขียว	๑๓
อวนปลาฉวน (ใบขนุน)	๑๔
อวนปลาจระเม็ด	๑๕
อวนปลาทุเร่า, ปลาอินทรี	๑๘
อวนปลาอินทรี	๒๑
อวนปลาผิวน้ำอื่น ๆ	๒๓

อวนลอยหน้าดิน	๒๕
อวนปูทะเล	๒๕
อวนปูม้า	๒๖
อวนปลาเห็ดโคน (ปลาทราย)	๓๑
อวนกุ้งมังกร	๓๔
อวนปลากะพงแดง	๓๕
อวนปลากะพงขาว	๓๖
อวนปลาแมงแซ่ (จ๋วยจีน)	๓๘
อวนปลาฉวน (ใบขนุน)	๓๙
อวนปลาทุเร้า	๔๑
อวนปลาสะละ, ปลาสีกุน, ปลาตะคอง, ปลาแข้งไก่	๔๓

อวนสามชั้น	๔๗
อวนกุ้ง	๔๗
อวนหมึกกระดอง	๕๑
อวนล้อมติด	๕๓
อวนติดปลากะบอก	๕๓
อวนติดปลาหู	๕๕
อวนติดปลาทุเร้า	๕๘

การประมงอวนลอย (อวนติดตา)

เครื่องมืออวนลอยมีหลายชนิด เช่น อวนลอยผิวน้ำ, อวนลอยหน้าดิน, อวนลอยกลางน้ำ และอวนล้อมติดตา ซึ่งทำการประมงทั้งบริเวณชายฝั่งน้ำตื้นจนถึงบริเวณกลางทะเล เลื่อน้ำลึก ๆ บางชนิดทำการประมงในลักษณะที่เป็นการประมงขนาดใหญ่ เช่น อวนลอยปลาอินทรี และอวนลอยปลาหู ส่วนชนิดที่ทำการประมงขนาดเล็ก เช่น อวนลอยปลากะพง, อวนกุ้ง, อวนปูม้า และอวนปลากะบอก เป็นต้น

จากสถิติการประมงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับสัตว์น้ำด้วยอวนลอยชนิดต่าง ๆ ลดลงเล็กน้อยหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๒๒

ตารางที่ ๖.๑ ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยเครื่องมือประมงอวนลอยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕

(เมตริกตัน)

ชนิดของอวนลอย	พ.ศ. ๒๕๒๑	พ.ศ. ๒๕๒๒	พ.ศ. ๒๕๒๓	พ.ศ. ๒๕๒๔	พ.ศ. ๒๕๒๕
อวนลอยปลาอินทรี	๖,๔๑๘	๑๐,๑๓๐	๑๒,๐๘๐	๒๐,๐๕๖	๒๕,๐๓๕
อวนล้อมติดปลาหู	๓๒,๕๗๕	๖๖,๔๗๖	๕๐,๒๐๙	๓๔,๑๗๘	๒๗,๘๘๘
อวนลอยปลากะพง	๑,๓๐๗	๗๓๕	๑,๒๒๒	๘๐๑	๗๘๔
อวนกุ้ง	๑๒,๙๑๐	๑๒,๗๒๐	๑๒,๗๕๒	๑๘,๐๔๗	๑๓,๕๓๑
อื่น ๆ	๓๘,๔๖๔	๕๔,๑๙๐	๔๔,๘๖๘	๔๗,๗๘๒	๔๐,๕๙๐
รวม	๙๑,๖๙๔	๑๔๔,๒๕๑	๑๒๑,๑๓๑	๑๒๐,๘๖๕	๑๐๗,๗๒๘

อย่างไรก็ตามปริมาณการจับสัตว์น้ำโดย อวนลอยปลาอินทรีได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งปริมาณการจับในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มากกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง ๔ เท่า, ซึ่งปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นนั้นส่วนใหญ่ได้แก่ ปลาโอค้ำและปลาโอลาย

ในส่วนของอวนล้อมติดปลาหูนั้นปริมาณการจับในแต่ละปีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนมากเป็นปลาหู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ปริมาณการจับสูงกว่าในปีอื่น ๆ ถึง ๒ เท่า ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ปริมาณการจับสัตว์น้ำยังคงสูงอยู่ แต่ส่วนใหญ่เป็นปลาหลังเขียว

ปลาจระเม็ด เป็นปลาที่มีราคาสูงแต่ปริมาณการจับแต่ละปีอยู่ในระดับต่ำ การประมง
อวนลอยกึ่งถ่วงถือว่ามีความสำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งที่ในแต่ละปีจะมีผลผลิตไม่สูงนักประมาณปีละ ๑๓,๐๐๐ ตัน
แต่คิดเป็นมูลค่าแล้วนับว่าค่อนข้างสูง

ในส่วนของอวนลอยชนิดอื่น ๆ นั้น อวนลอยปูม้าซึ่งใช้เรือประมงขนาดเล็ก นับว่ามีสัดส่วน
การจับค่อนข้างสูง

ชนิดของสัตว์น้ำที่จับได้โดยเครื่องมืออวนลอยชนิดต่าง ๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีดังนี้

<u>อวนลอยปลาอินทรี</u>	<u>ปริมาณการจับ (ตัน)/ปี</u>
ปลาโอคำ	๑๐,๓๙๒
ปลาโอลาย	๙,๓๐๘
ปลาอินทรีบั้ง	๓,๓๐๐
อื่น ๆ	<u>๒,๐๓๕</u>
รวม	<u>๒๕,๐๓๕</u>

<u>อวนล้อมติดปลาหู</u>	<u>ปริมาณการจับ (ตัน)/ปี</u>
ปลาหู	๒๓,๘๐๔
ปลาแมงกลม, หางกึ่งหม้อ, หางแข็ง, จุ้ยจิน	๑,๑๒๔
ปลาโอคำ	๑,๑๒๓
ปลาลัง	๙๔๒
ปลาโอลาย	๗๔๔
อื่น ๆ	<u>๑๕๑</u>
รวม	<u>๒๗,๘๘๘</u>

<u>อวนลอยปลาจระเม็ด</u>	<u>ปริมาณการจับ (ตัน)/ปี</u>
ปลาจระเม็ดคำ	๕๑๘
อื่น ๆ	<u>๒๖๖</u>
รวม	<u>๗๘๔</u>

<u>อวนกุ้ง</u>	<u>ปริมาณการจับ (ตัน)/ปี</u>
กุ้งกุลาดำ, กุ้งกุลาลาย, กุ้งแชบ๊วย	๘,๓๐๑
กุ้งชนิดอื่น ๆ	๑,๕๗๔
ปูม้า	๔๐๘
อื่น ๆ	๓,๑๔๓
รวม	๑๓,๔๒๖

<u>อวนลอยชนิดอื่น ๆ</u>	<u>ปริมาณการจับ (ตัน)/ปี</u>
ปูม้า	๑๑,๒๑๗
ปลาหู	๔,๖๖๗
ปลากระบอก	๔,๖๒๑
ปลาลัง	๑,๘๑๘
ปลาหลังเขียว	๑,๕๖๒
อื่น ๆ	๑๖,๗๐๕
รวม	๔๐,๕๘๐

เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง

๖.๑ อวนลอยผิวน้ำ (Surface gill net)

อวนลอยชนิดนี้จัดว่าเป็นการประมงขนาดเล็ก ส่วนมากทำกันในบริเวณน้ำตื้น และตามอ่าวเล็ก ๆ อวนจะผูกติดอยู่กับสมอหรือหลักไม้ไผ่ เนื้ออวนที่ใช้มีทั้งชนิดที่เป็นเส้นเอ็นไนลอน (Nylon Monofilament) และชนิดที่เป็นด้ายไนลอน (Nylon Multifilament) ขนาดของตาอวนที่ใช้ตั้งแต่ ๔-๘.๕ เซนติเมตร ผืนอวนเล็ก ๐.๕๐-๓.๖ เมตร อัตราโยนของอวนโดยทั่วไปประมาณ ๕๐% (E = 0.5) อวนลอยผิวน้ำบางชนิดไม่มีทั้งทุ่นและตะกั่วถ่วง แต่ซึ่งติดกับหลักไม้ไผ่ เช่น อวนจับปลากระบอก เป็นต้น

๖.๒ อวนลอยกลางน้ำ (Drift gill net)

อวนลอยกลางน้ำมีอยู่หลายชนิด เนื้ออวนส่วนมากมักทำด้วยเส้นด้ายไนลอนซึ่งมีขนาดตั้งแต่ 210d/4 ถึง 210d/18 ส่วนมากจะนิยมใช้เนื้ออวนสีเขียว อวนลอยกลางน้ำบางชนิด โดยเฉพาะอวนลอยปลาอินทรี และอวนลอยปลาจาระเม็ด ดินอวนจะเป็นเส้นด้ายซารานผสมไนลอน ซึ่งมีความถ่วงจำเพาะและน้ำหนักมากกว่าไนลอนจึงทำหน้าที่คล้ายกับตะกั่วถ่วง

อวนลอยปลาอินทรีนั้น มักทำกันในลักษณะของการประมงขนาดใหญ่ เส้นด้ายที่ใช้ มีขนาดตั้งแต่ 210d/9 ถึง 210d/18 ขนาดของตาอวน ๖-๑๐ เซนติเมตร และความลึกของผืนอวน ตั้งแต่ ๔.๕-๑๒ เมตร

๖.๓ อวนลอยหน้าดิน (Bottom gill net)

เส้นด้ายที่ใช้ทำ เนื้ออวนมีทั้ง เป็น เส้นเอ็นไนลอย และ เส้นด้ายไนลอย องค์ประกอบ ของอวน เช่น ขนาดตาอวน, ความยาว, ความลึกของผืนอวนและอัตราาย่นจะแตกต่างกันไปตามชนิด ของสัตว์น้ำที่ต้องการจับ ในกรณีของอวนหน้าซึ่งทำการประมงกันอยู่โดยทั่วไปนั้น ขนาดของตาอวนที่ ใช้ประมาณ ๑๐-๑๒ เซนติเมตร ความลึกของผืนอวนประมาณ ๑.๒ เมตร และมีอัตราาย่นประมาณ ๕๐% ($E = 0.5$) อวนปลาเห็ดโคนโดยทั่วไปจะมีขนาดเล็กกว่าอวนลอยชนิดอื่น ๆ ขนาดตาอวนที่ใช้กัน ประมาณ ๒.๕-๓ เซนติเมตร ความลึกของผืนอวน ๐.๖๕-๑.๒ เมตร และมีอัตราาย่นตั้งแต่ ๓๒-๔๔% ($E = 0.68$ ถึง $E = 0.52$)

ตรงกันข้ามอวนลอยปลาสะละ, ปลาสิğun, ปลาร้อยจิน, ปลาแข้งไก่ เหล่านี้จะมีขนาด ของอวนที่ใหญ่กว่า ขนาดตาอวนที่ใช้ประมาณ ๔-๕.๕ เซนติเมตร ความลึกของอวนประมาณ ๔ เมตร ดังนั้นในกรณีที่ทำการประมงในบริเวณที่มีน้ำตื้น ๆ ผืนอวนก็จะสามารถดักกินสัตว์น้ำทุกชนิดที่ว่ายผ่านมา ตั้งแต่หน้าดินถึงผิวน้ำได้

อวนลอยหน้าดินโดยทั่วไปจะทำการประมงในบริเวณชายฝั่งที่มีระดับน้ำลึกระหว่าง ๓-๔๐ เมตร

๖.๔ อวนสามชั้น (Trammel net)

อวนสามชั้นโดยทั่วไปมักนิยมใช้จับกุ้ง เนื้ออวนทำด้วยเส้นด้ายไนลอย (Nylon Multifilament) ขนาดของเส้นด้ายที่ใช้ทำผืนอวนชั้นในประมาณ 210d/2 ในขณะที่ผืนอวนชั้นนอก ทั้ง ๒ ชั้นใช้ 210d/4 การประกอบ เป็นผืนอวนมีความแตกต่างกันอยู่บ้างในแต่ละสถานที่ ขนาดของ ตาอวนชั้นในโดยทั่วไปใช้ ๔ เซนติเมตร แต่ชั้นนอกใช้แตกต่างกันตั้งแต่ ๑๔-๒๖ เซนติเมตร อัตราาย่นของผืนอวนชั้นในไม่แตกต่างกันมากนัก ประมาณ ๕๒-๕๔% ที่คร่าวบน และ ๔๓-๔๕% ที่คร่าวล่าง ส่วนอัตราาย่นของผืนอวนชั้นนอกพบว่ามีความแตกต่างกันมากคืออยู่ระหว่าง ๒๑-๖๓%

การทำประมงอวนสามชั้นนั้นทำได้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ผืนอวนจะวางขวางกับกระแสน้ำและปล่อยให้เคลื่อนไปตามน้ำประมาณ ๑ ชั่วโมงก่อนที่จะกู้อวน ความลึกของน้ำในบริเวณที่ทำการประมงจะอยู่ระหว่าง ๕-๒๐ เมตร ส่วนอวนสามชั้นที่ใช้จับหมึกหอมและหมึกกระดองนั้น ผืนอวนจะวางขนานไปกับแนวชายฝั่งและวางทิ้งไว้ประมาณ ๑๒ ชั่วโมง ทั้งกลางวันและกลางคืน

๖.๕ อวนล้อมติด (Encircling gill net)

อวนล้อมติดปลาทุบเป็นเครื่องมือประมงที่ใช้กันโดยทั่วไป ผืนอวนทำด้วยเส้นด้ายไนลอนที่มีขนาดตั้งแต่ 210d/9 ถึง 210d/12 ขนาดตาอวนประมาณ ๔-๔.๕ เซนติเมตร ของอวนตั้งแต่ ๗-๘ เมตร ส่วนอวนล้อมติดปลากระบอกนั้นจะมีขนาดเล็กกว่าอวนล้อมติดปลาทุบ ซึ่งผืนอวนจะมีความลึกประมาณ ๓ เมตร และเนื้ออวนจะทำด้วยเส้นเอ็นไนลอน

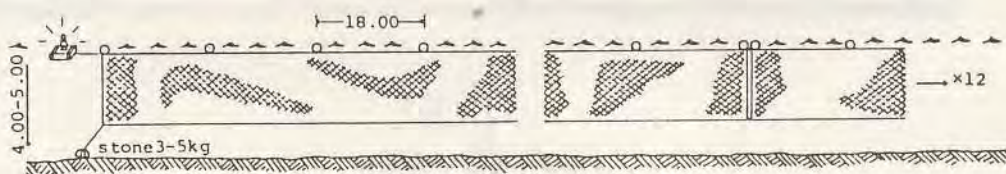
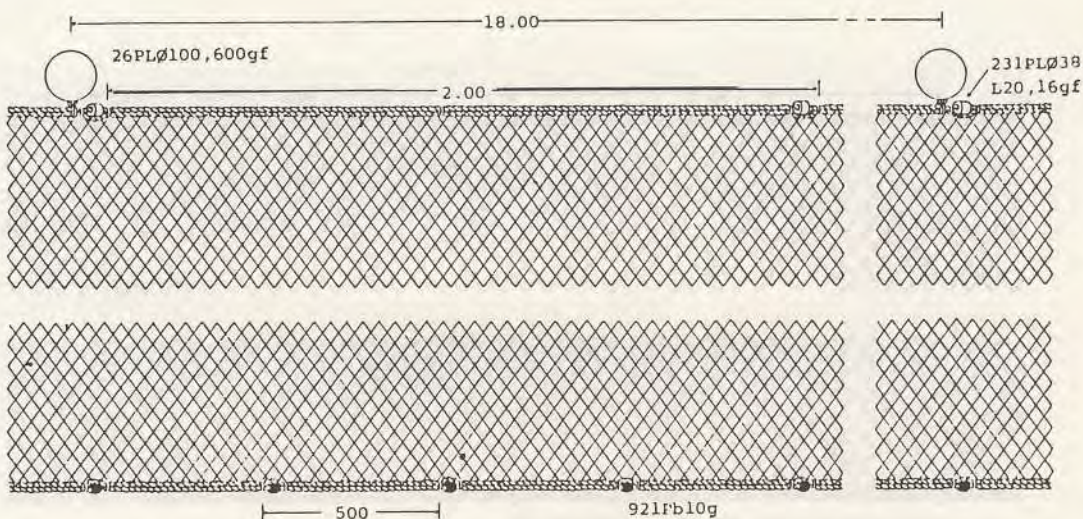
อวนล้อมติดปลาทุบสามารถทำการประมงได้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ในเวลากลางวันหลังจากที่วางอวนล้อมฝูงปลา ชาวประมงจะใช้พายหรือวัสดุอื่นตีน้ำทำให้ปลาตกใจว่ายไปชนและติดอวนที่วางล้อมอยู่ ส่วนในเวลากลางคืนจะใช้แสงไฟฉายให้ปลาตกใจแทน

อวนลอย
อวนลอยพื้หน้า
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
คุระบุรี
พังงา

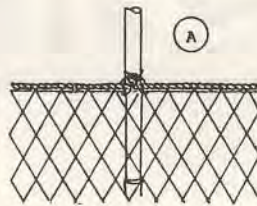
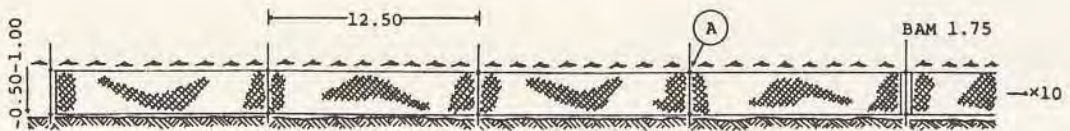
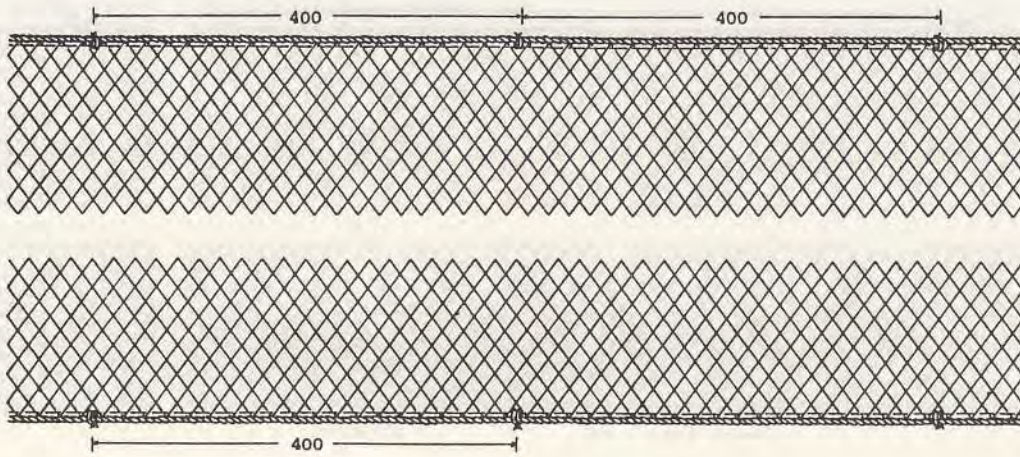
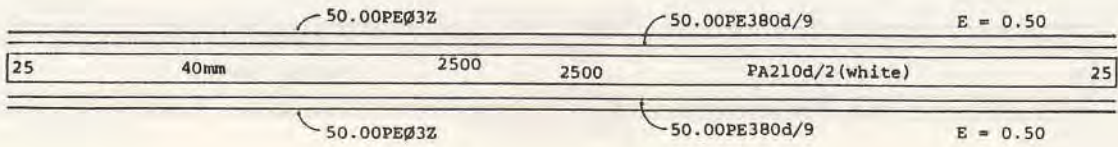
		2x460.00PEØ3Z+Z		E = 0.53
50	85mm	10210	PA210d/3 (white)	50
		10210		
		2x460.00PEØ3Z+Z		E = 0.53



อวนลอย
อวนลอยผิวน้ำ
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๓ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

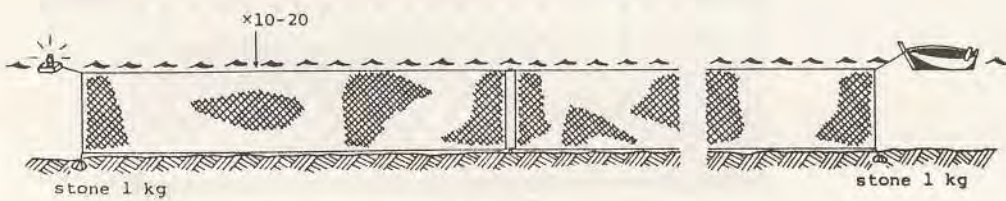
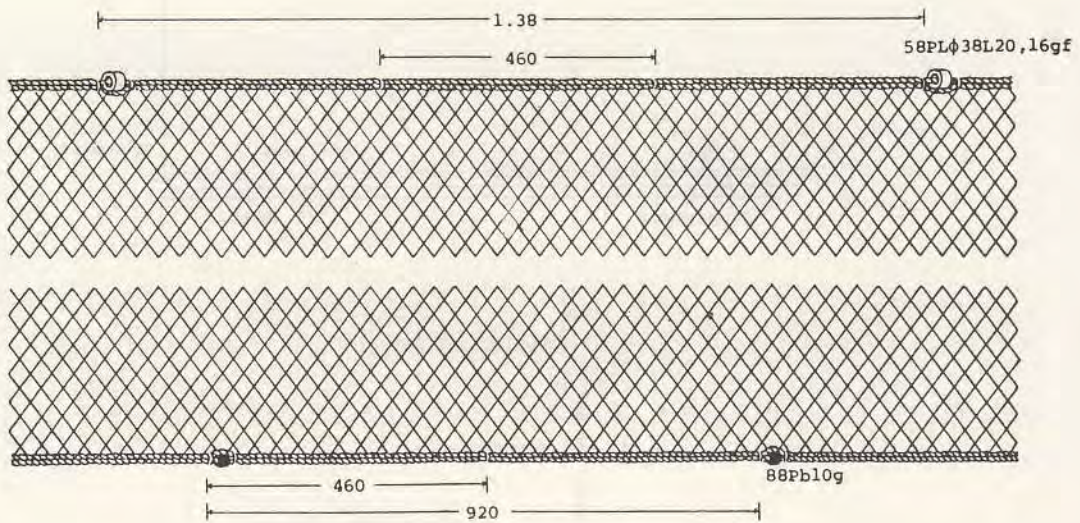
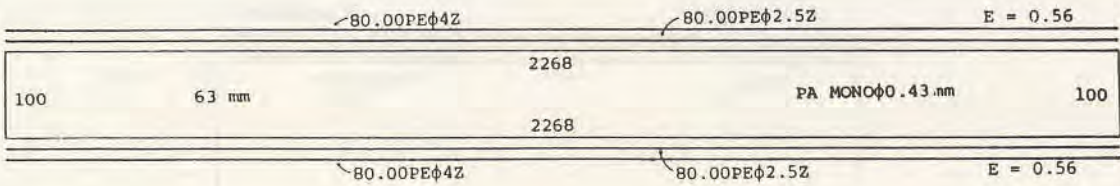
สถานที่
ท่าฉาง
สุราษฎร์ธานี



อวนลอย
อวนลอยผิวน้ำ
ปลาทุเร่า

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

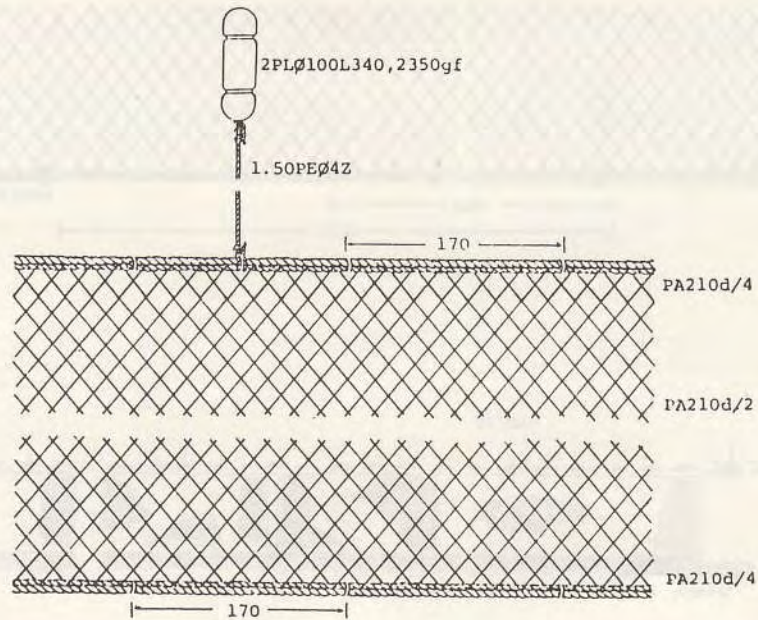
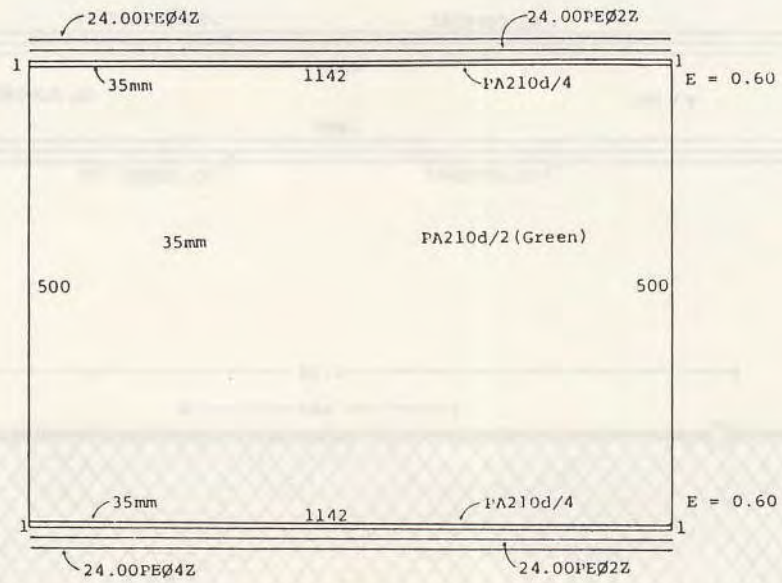
สถานที่
บางสะพานใหญ่
ประจวบคีรีขันธ์

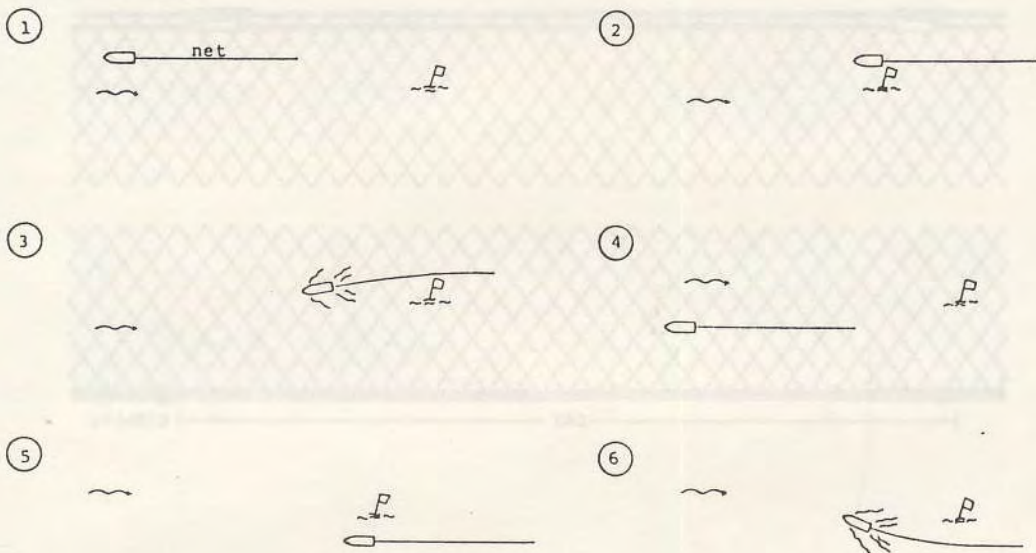
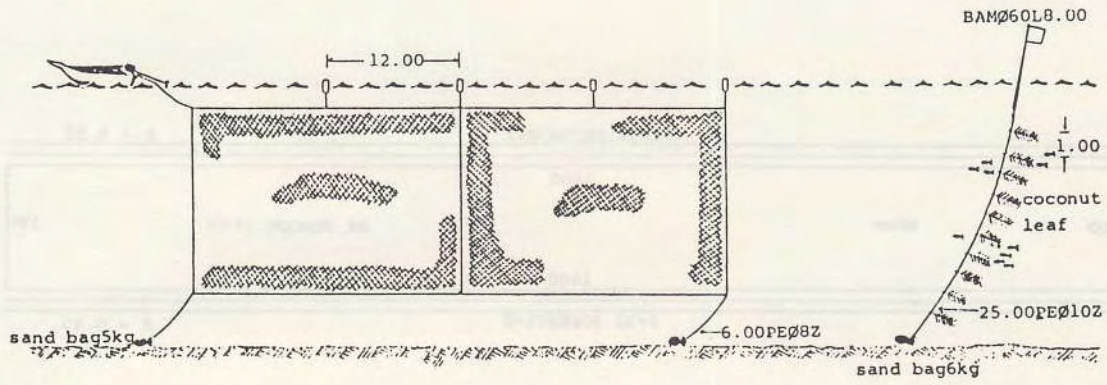


อวนลอย
อวนลอยคิ้วน้ำ
ปลาหลัง เขียว

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
ตากใบ
นราธิวาส

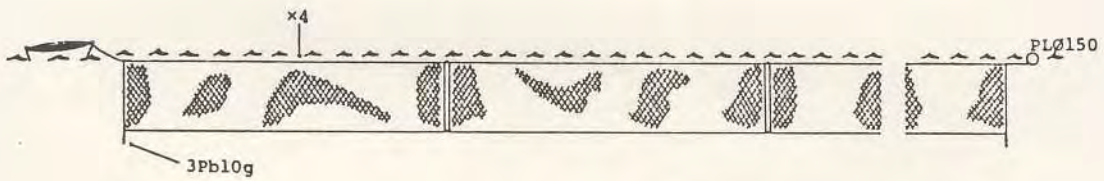
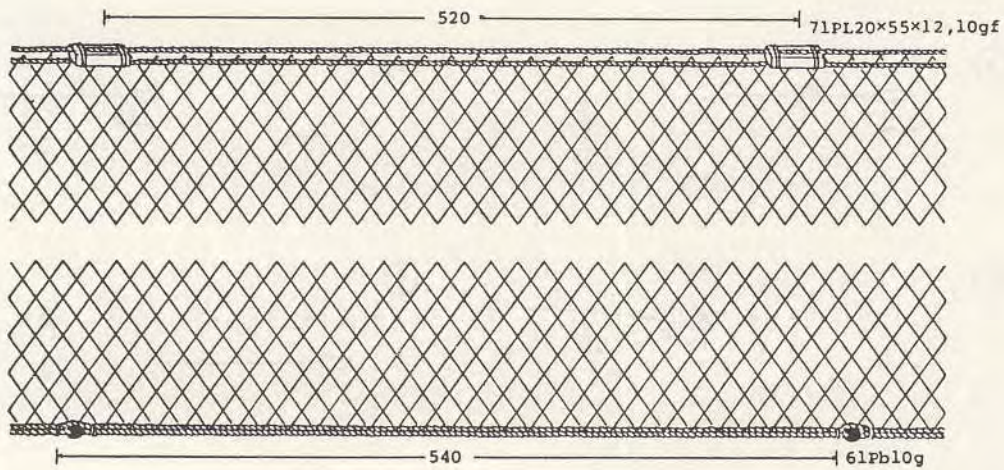
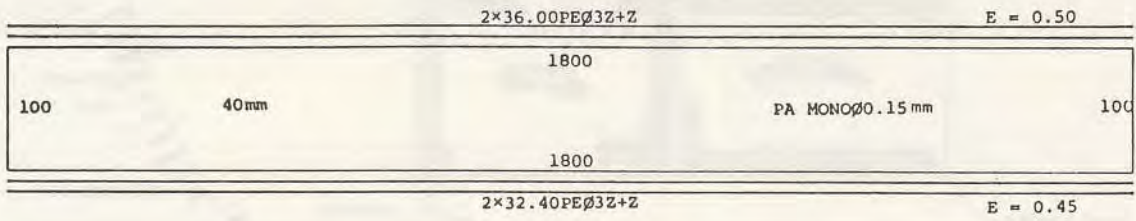




อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๔ เมตร
เครื่องยนต์ -

สถานที่
หัวเขาแดง
สงขลา

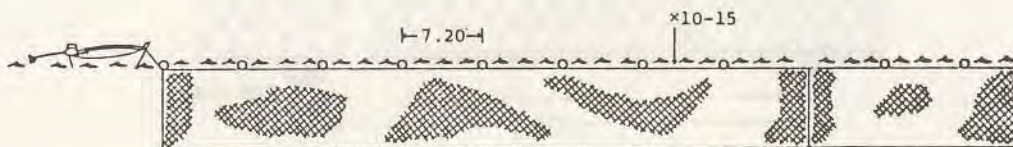
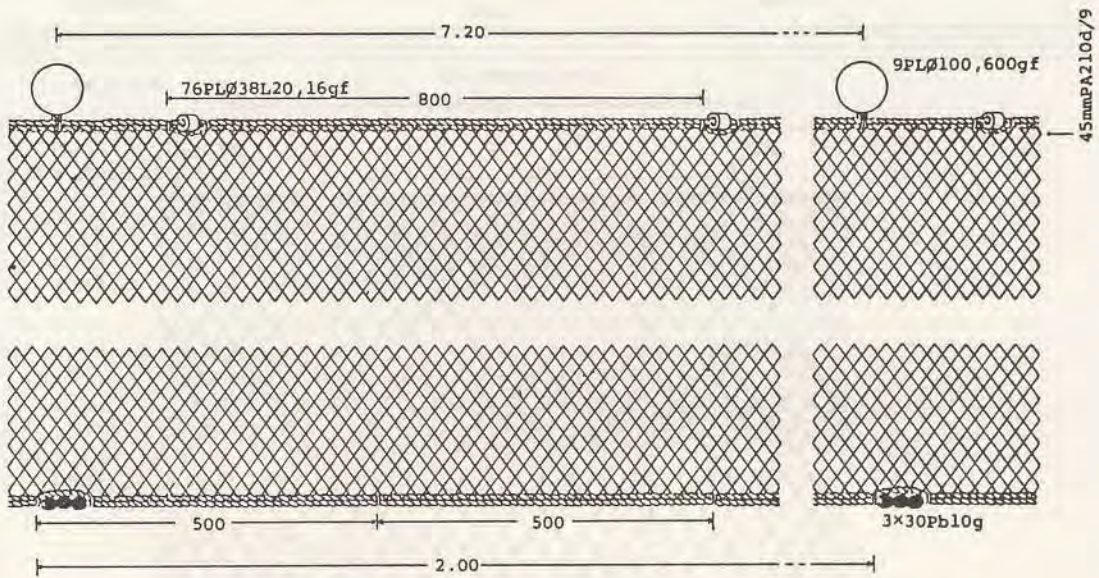


อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาหู

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
แหลมสัก
กระบี่

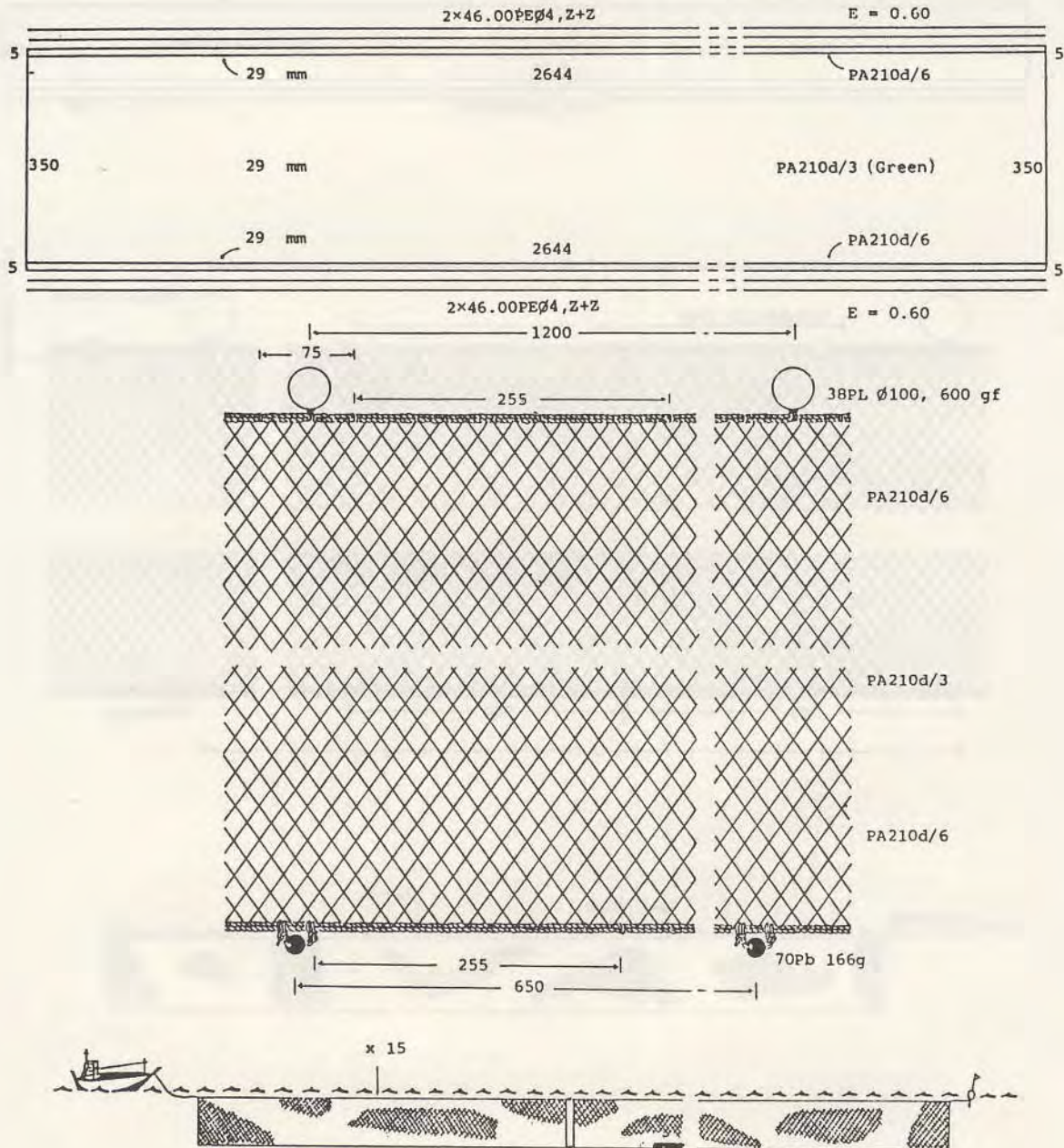
		2x60.00PEφ4Z+Z	E = 0.54
100	45mm	2470	PA210d/6 (Green)
		2470	100
		2x58.90PEφ4Z+Z	E = 0.53



อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาหลังเขียว

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า

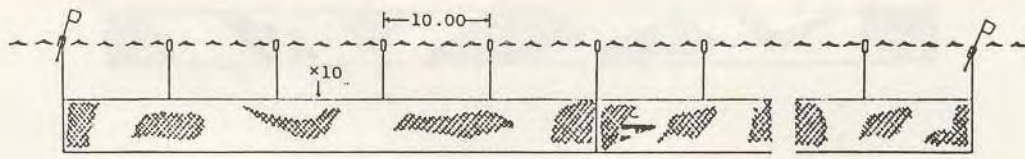
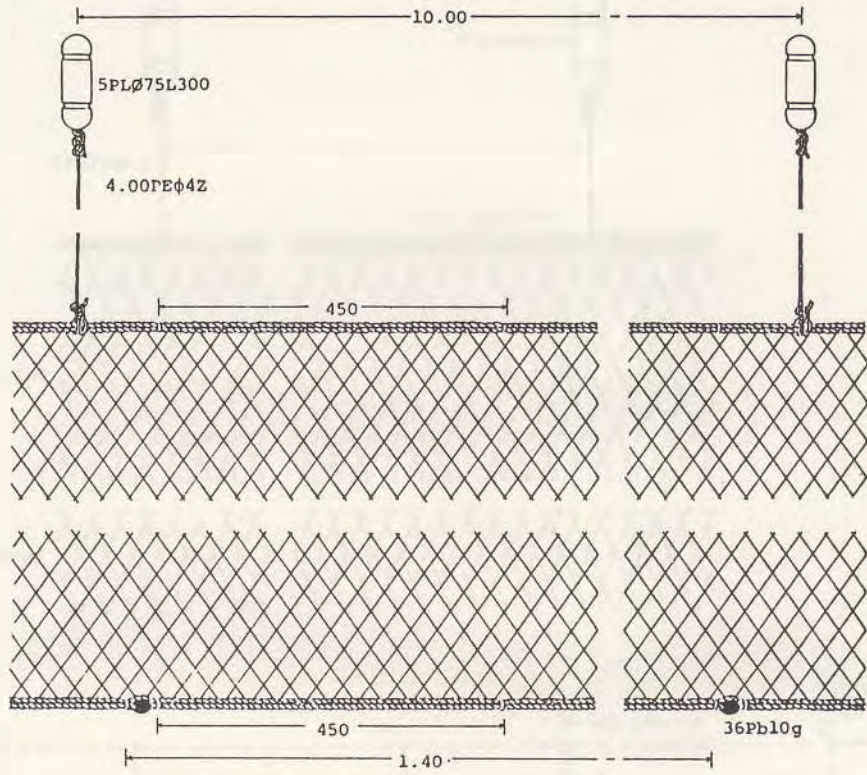
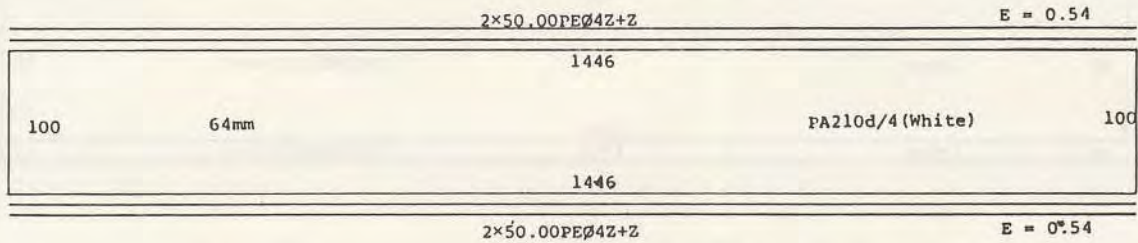
สถานที่
ชะอำ
ประจวบคีรีขันธ์



อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาช่อน (ไบชนุน)

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
ทำนูน
พังงา



อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาจาระเม็ดดำ

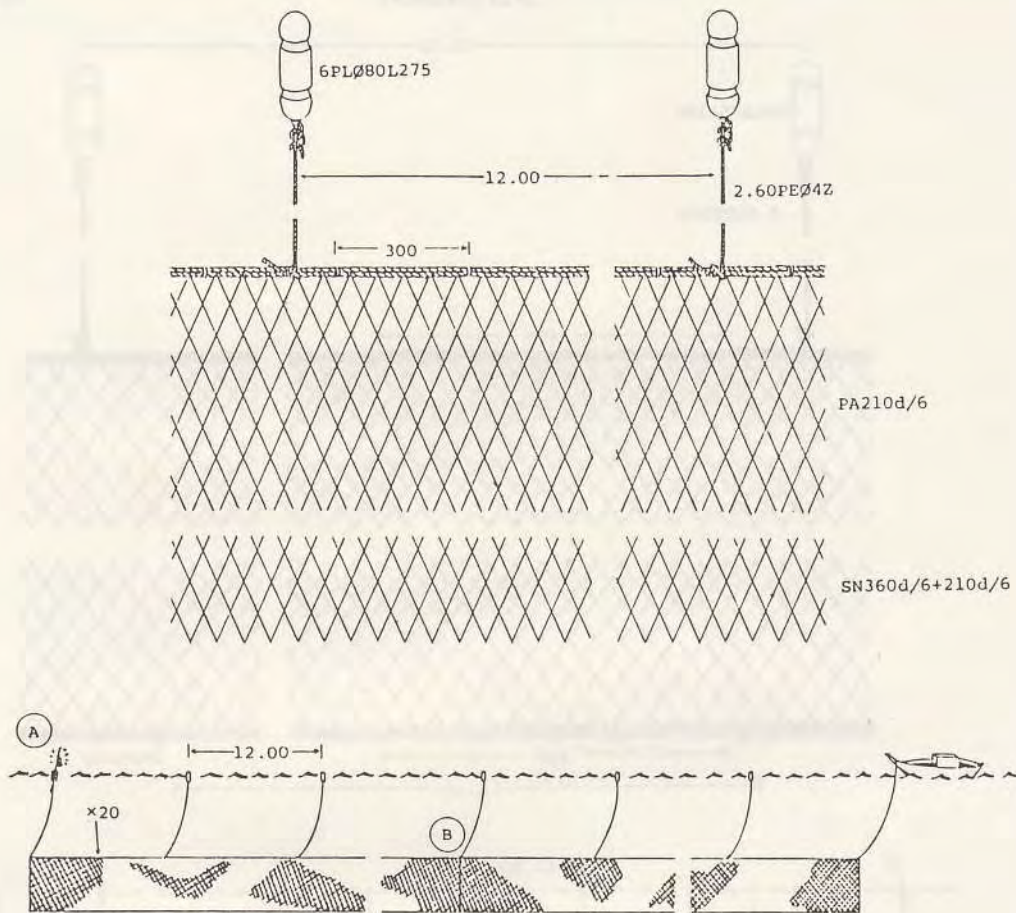
เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า

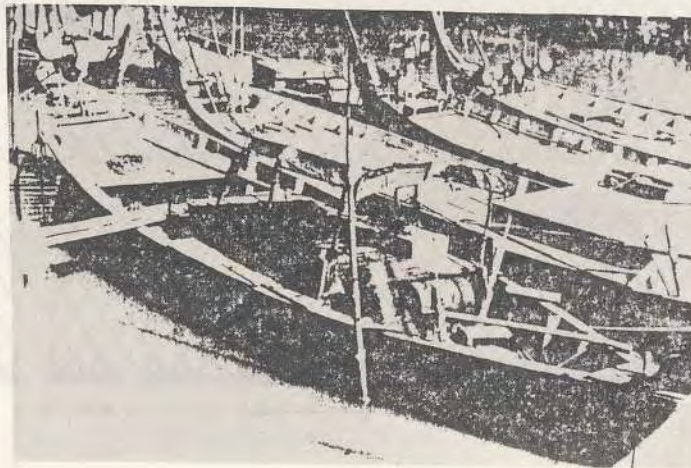
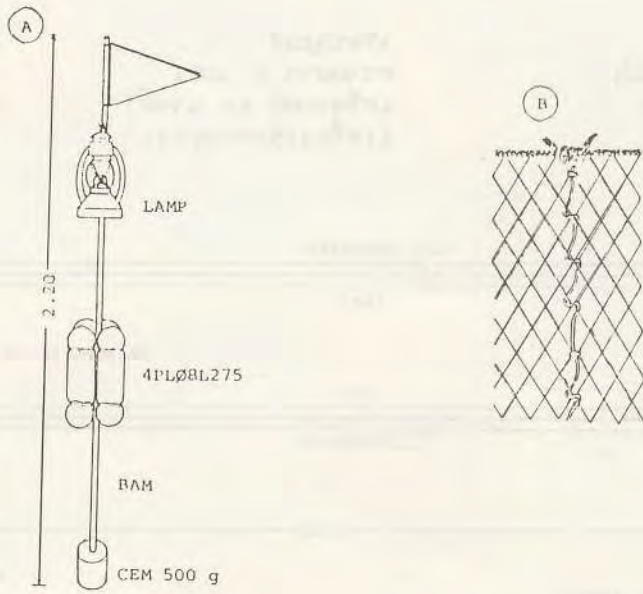
สถานที่
สะพาน
ภูเก็ต

2x86.00PEØ4Z+Z

E=0.44

		1433		
90	135mm		PA210d/6 (Green)	90
		1433		
10	135mm	1433	SN360d/6+210d/6	10

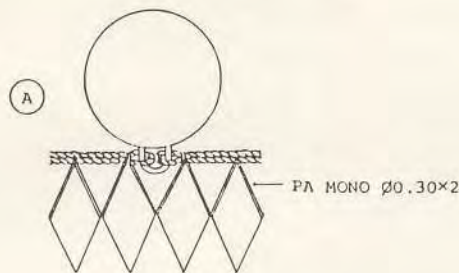
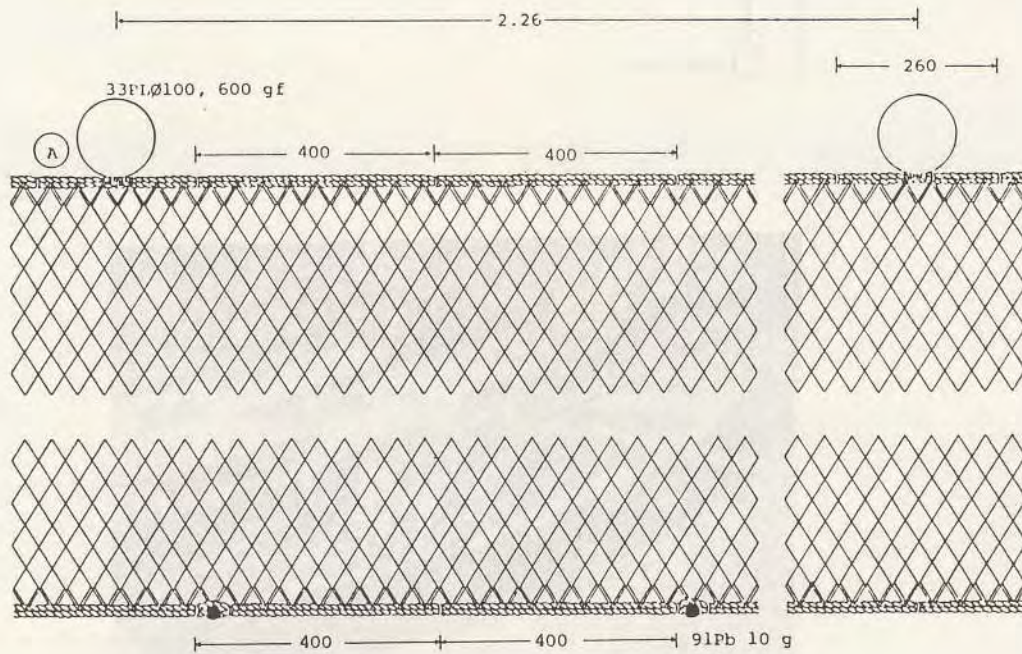
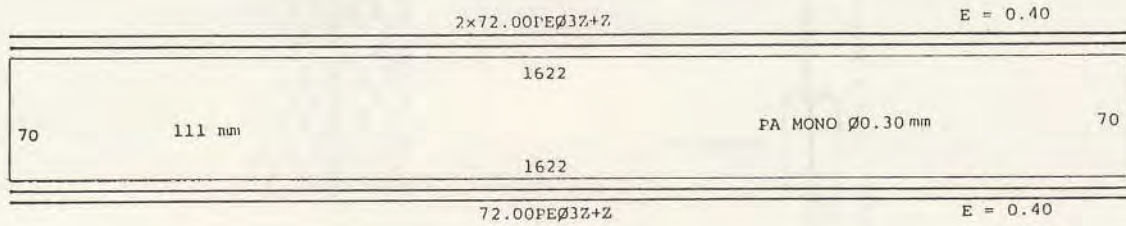




อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาจาระเม็ด

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๕๐ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

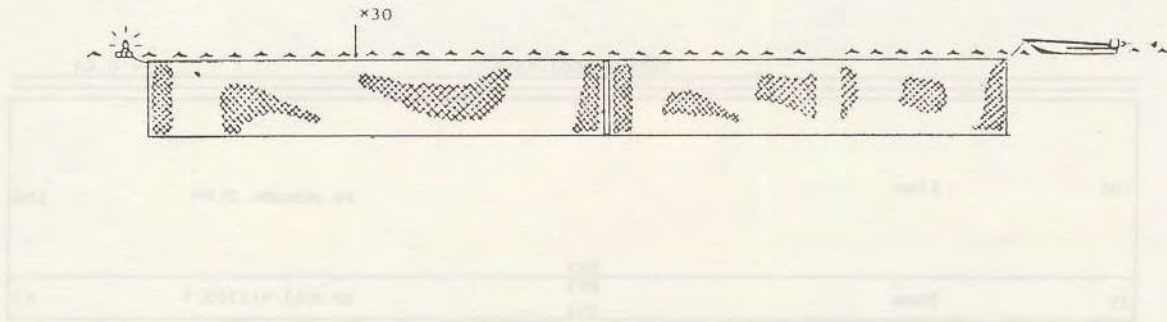
สถานที่
ดอนสัก
สุราษฎร์ธานี



ပုံစံ
အမျိုးမျိုး
ပုံစံ

ပုံစံ
အမျိုးမျိုး
ပုံစံ & ပုံစံ
ပုံစံ & ပုံစံ
(ပုံစံအမျိုးမျိုး)

ပုံစံ
အမျိုးမျိုး
ပုံစံ

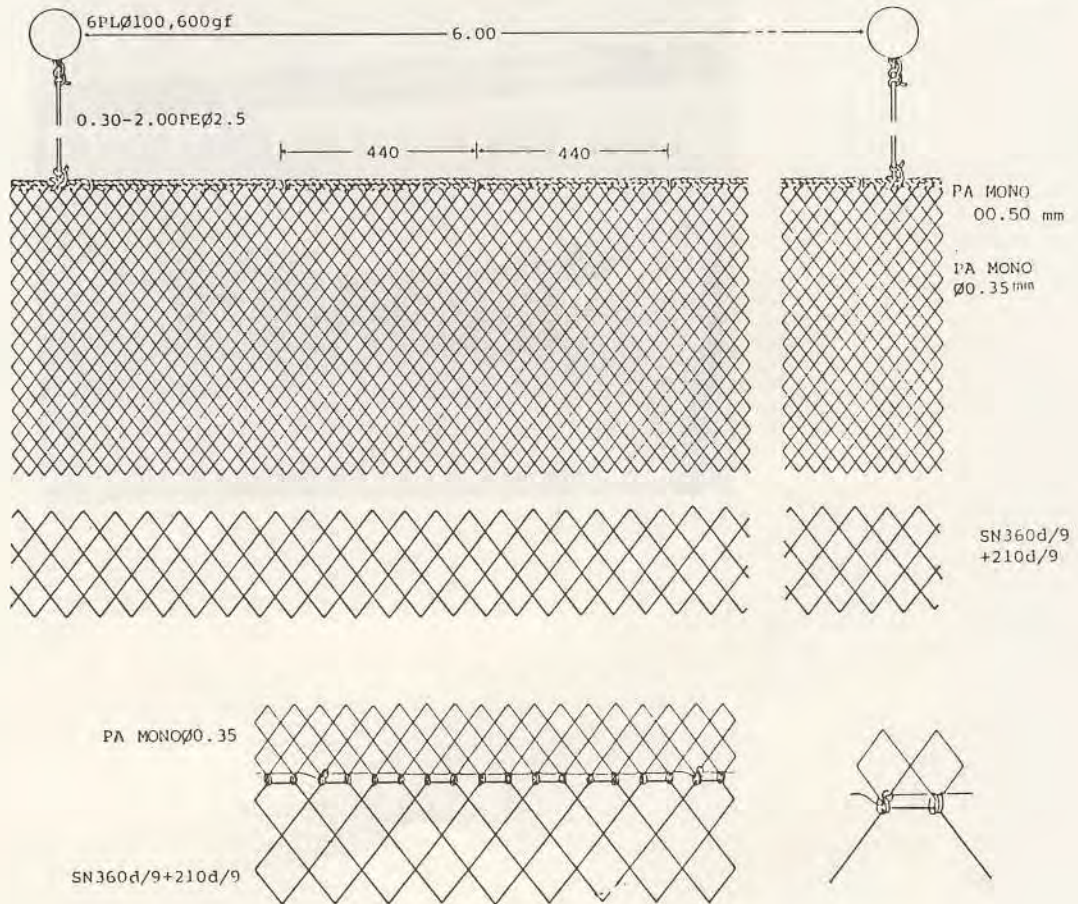


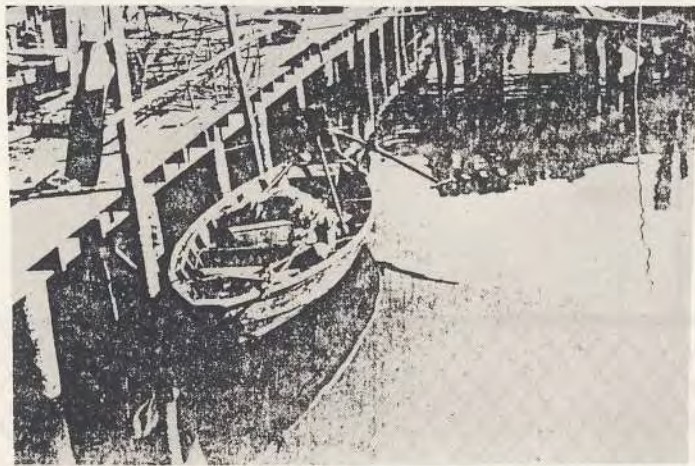
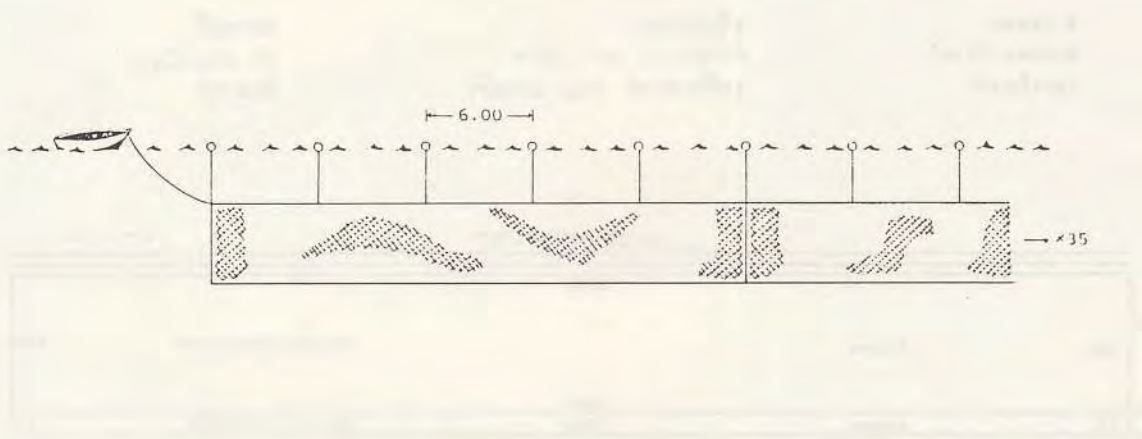
อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาทุเร้า ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
แหลมสิงห์
จันทบุรี

		2x36.00PEØ2.52+7		E = 0.64	
		987			
100	57mm			PA MONOØ0.35 mm	100
		987			
15	90mm	493		SN360d/9+210d/9	15
		493			



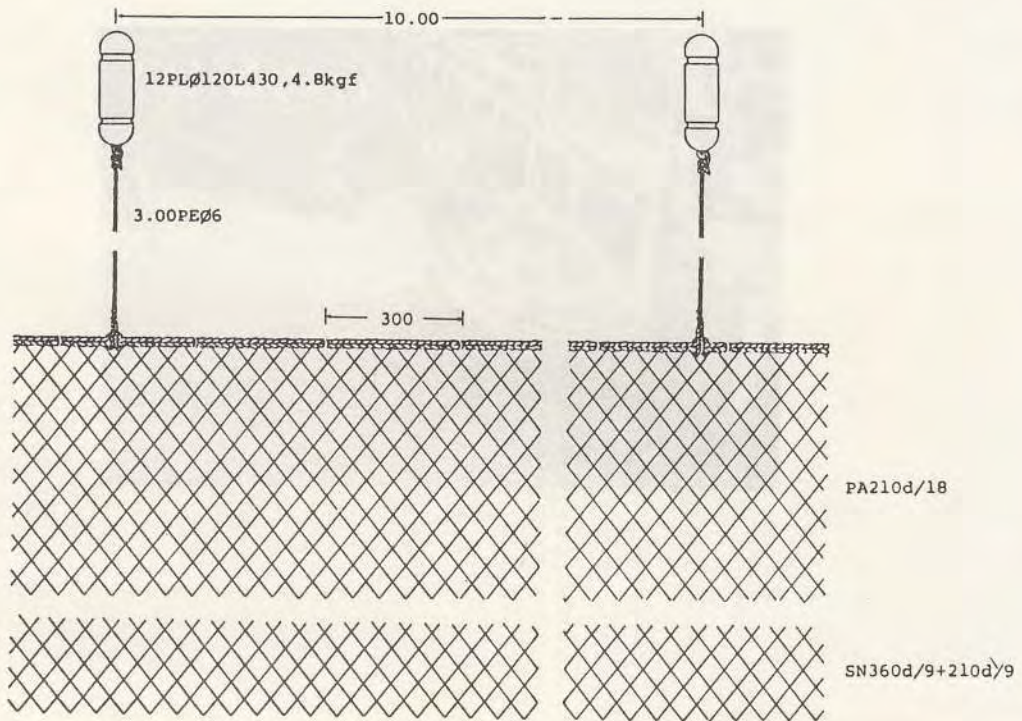


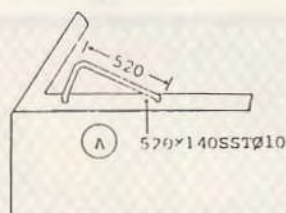
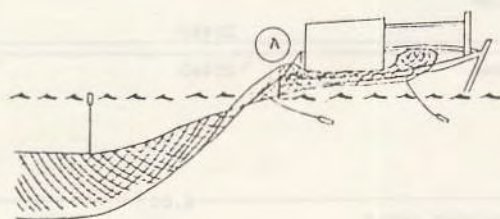
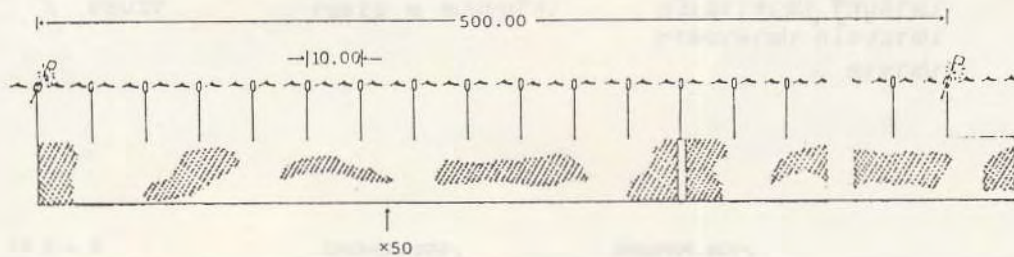
อวนลอย
อวนลอยพืชน้ำ
ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๑๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๒๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
ปัตตานี

2x120.00PVxØ105+Z				E = 0.60
2000				
150	100mm	PA210d/18 (Green)		150
2000				
25	100mm	2000	SN360d/9+210d/9	25

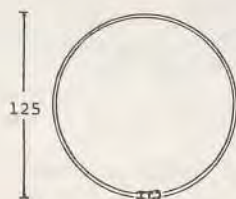
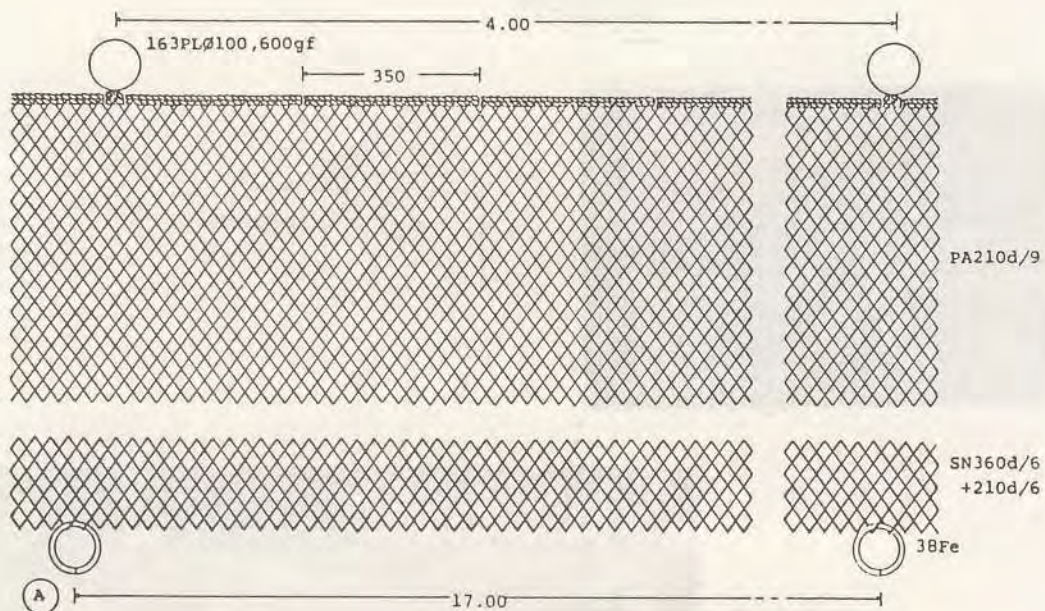
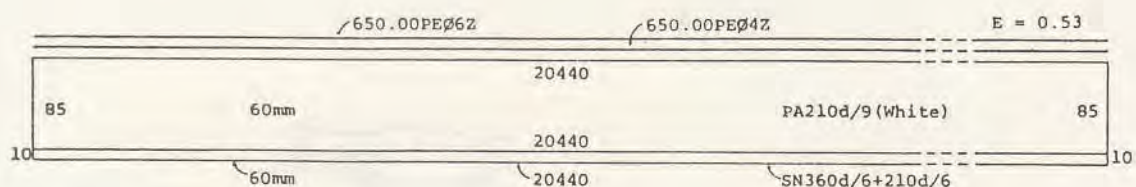




อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาอินทรี ปลาจาระเม็ด
ปลาแซลมอน ปลาตาบลาว
ปลาจวด

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงม้า

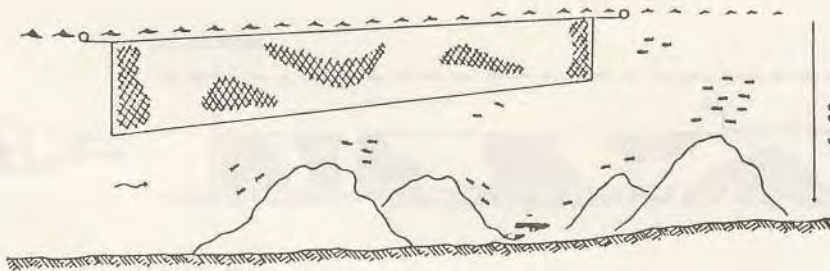
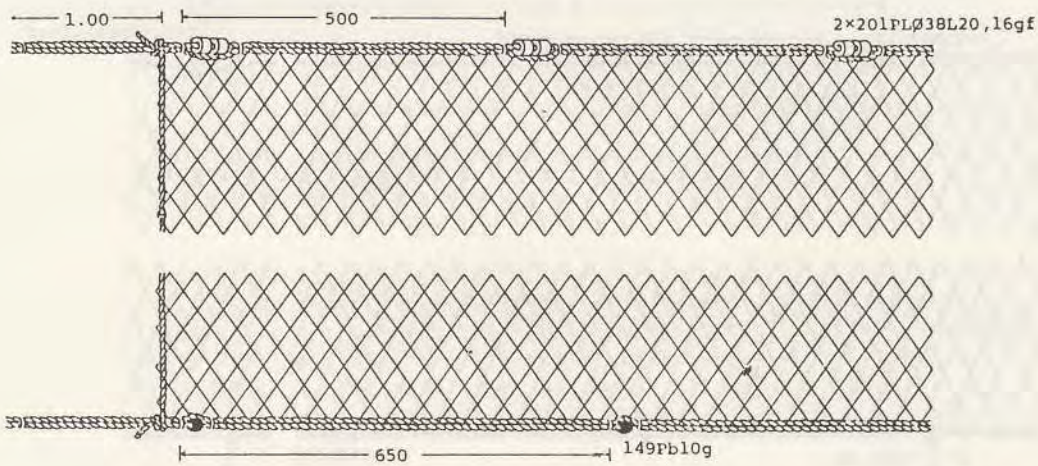
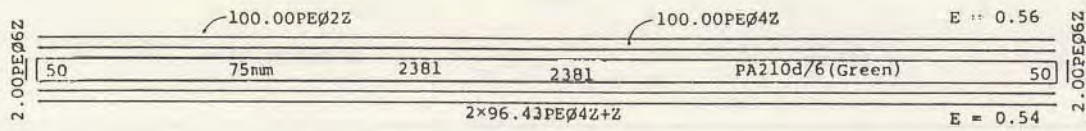
สถานที่
ทะเลเปอร์
ระนอง



อวนลอย
อวนลอยกลางน้ำ
ปลาสีถิ่น ปลาแขยงไก่
ปลาสำลี ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๘ แรงม้า

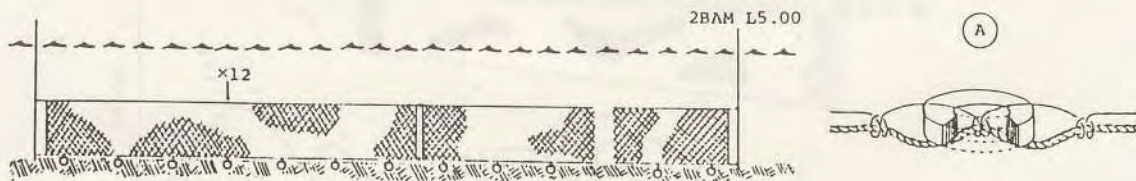
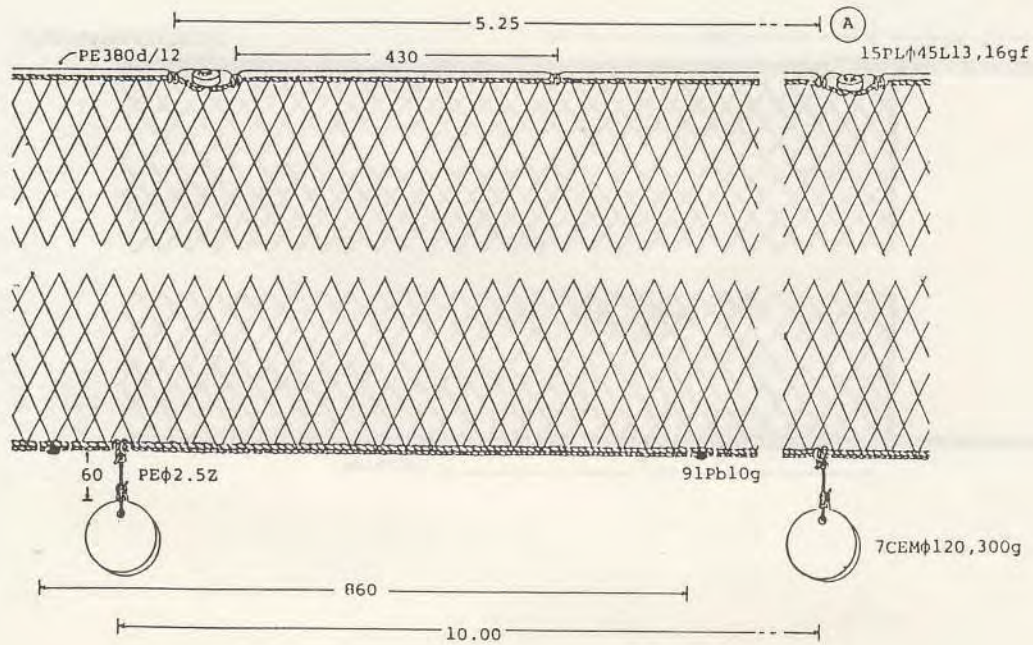
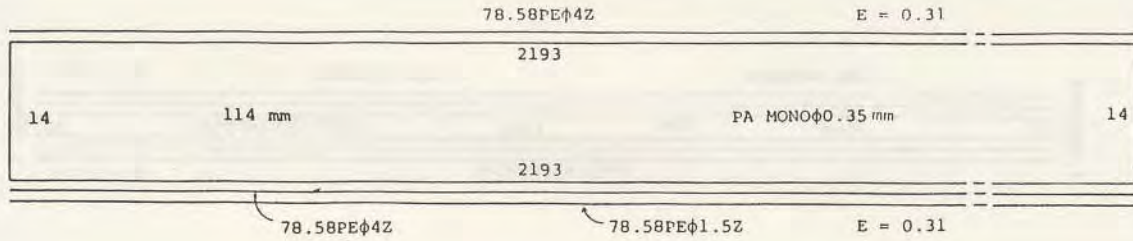
สถานที่
บ้านเพ
ระยอง



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปูทะเล

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
คลองแสนสุข
สมุทรปราการ

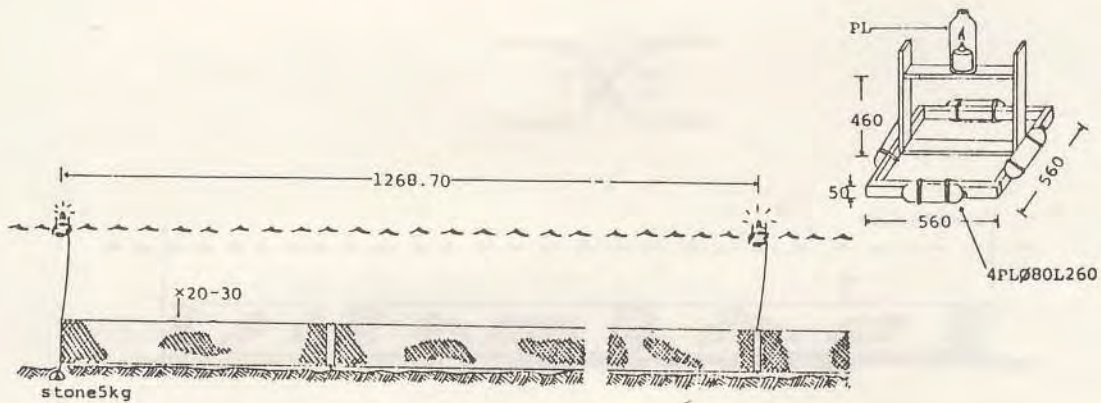
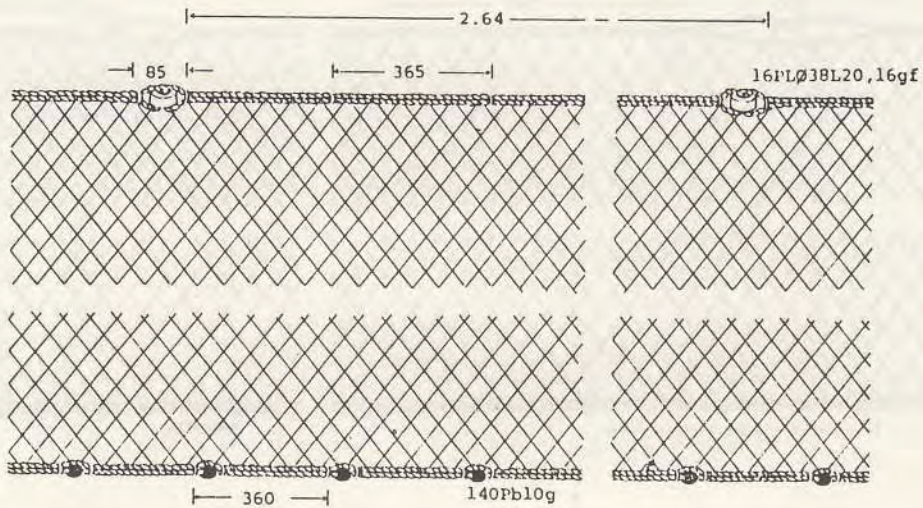


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ไม้

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
ท่าศาลา
นครศรีธรรมราช

		2x42.29PEØ3.5Z+Z			E = 0.53
19	114mm	700	PA210d/4 (Green)	19	
		2x50.27PEØ3Z+Z			E = 0.63

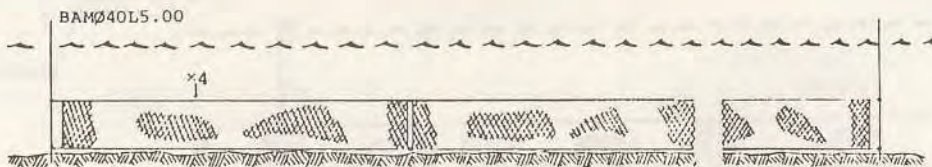
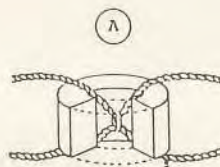
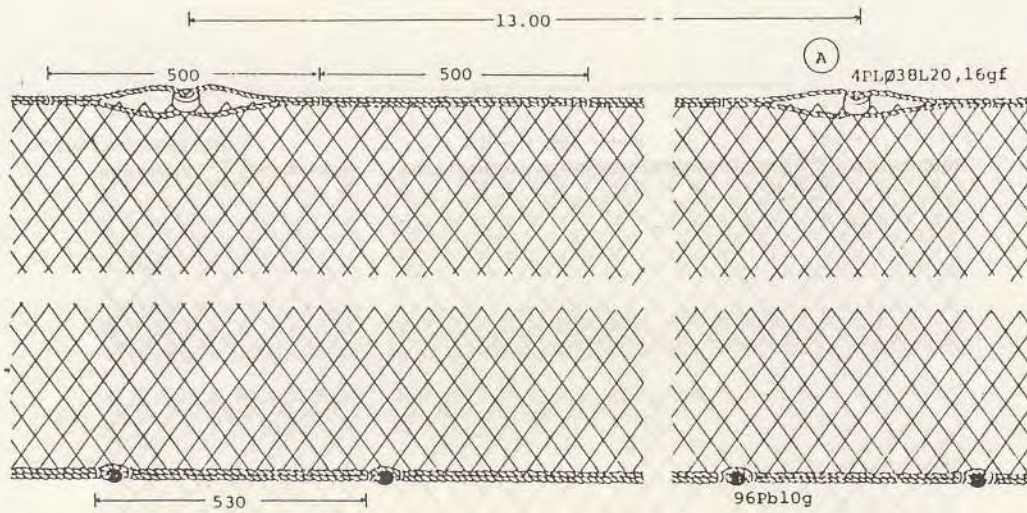


อวนลอย
อวนลอยหน้ากิน
น้ำ

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
ท่าฉาง
สุราษฎร์ธานี

		2x48.00PEØ2.5Z+Z	E = 0.50
16	100mm	960	PA210d/4(White)
		960	16
		2x50.88PEØ2.5Z+Z	E = 0.53

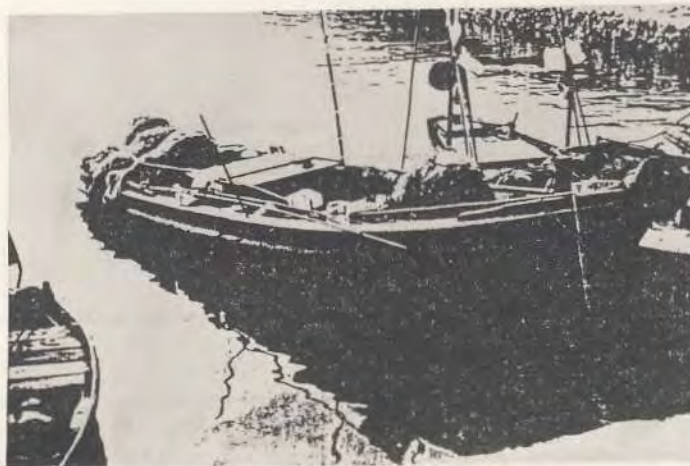
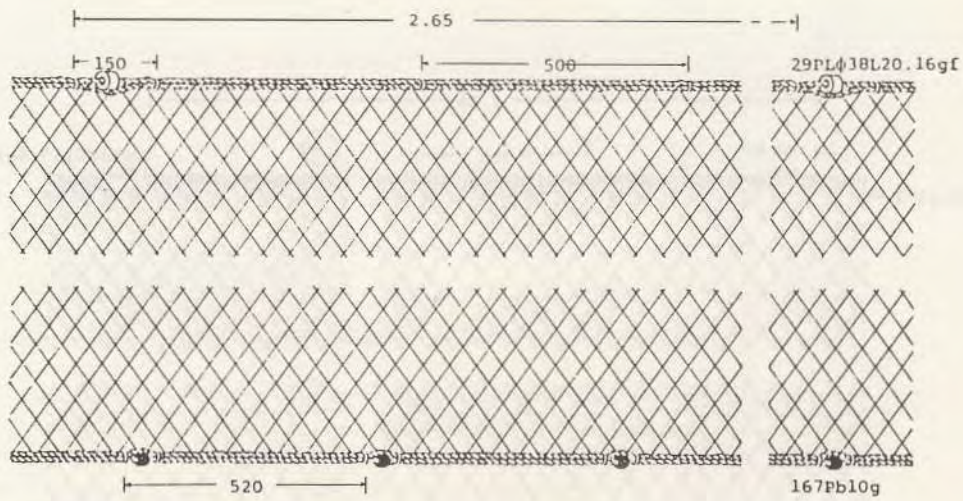


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปูมา

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
บางแสน
ชลบุรี

2x75.60PEφ2.52+Z				E = 0.42
12	120mm	1500	1500	PA MONOφ0.35 min
2x86.40PEφ2.52+Z				E = 0.48

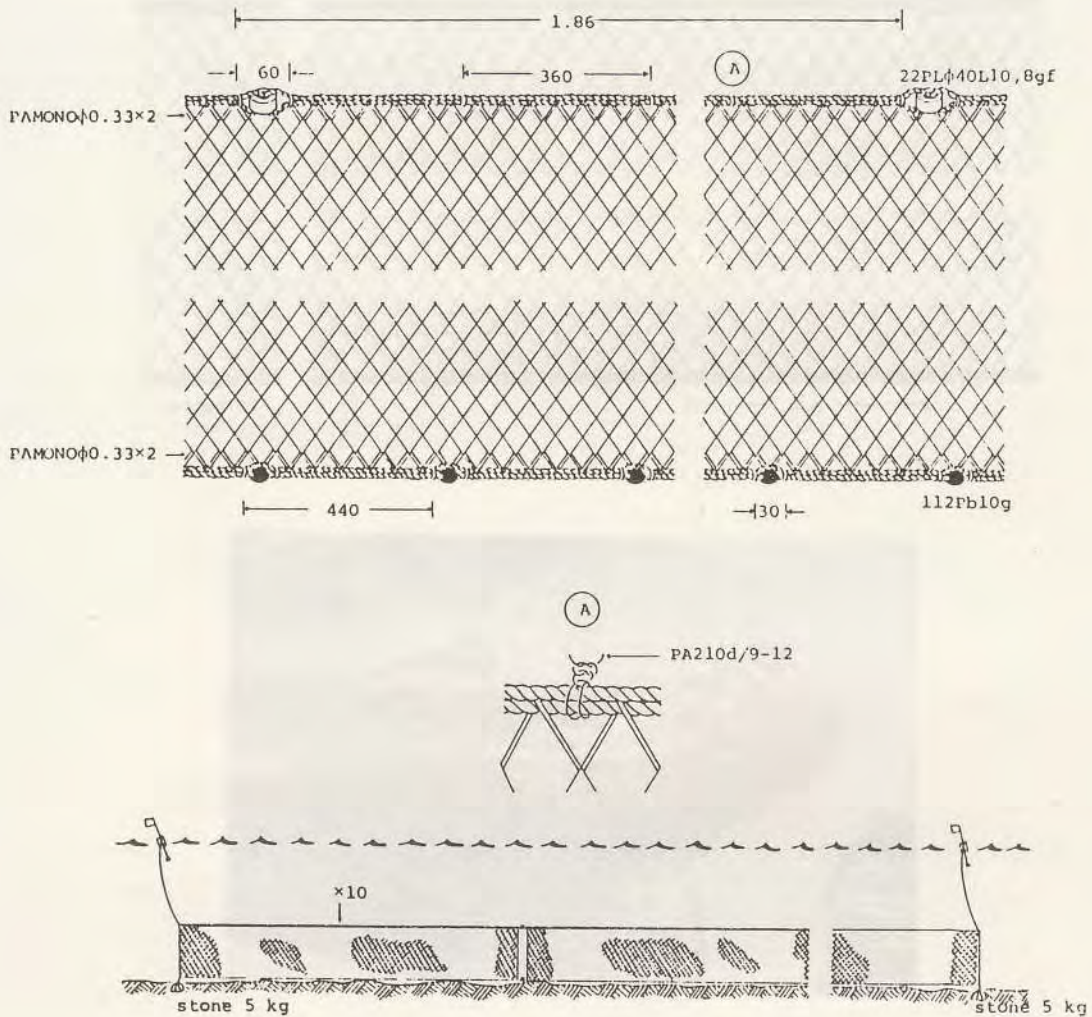


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปูมา

เรือประมง
ความยาว ๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๒ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
ชะอำ
ประจวบคีรีขันธ์

		2×40.00PEφ2.5Z+Z		E = 0.42	
9	122 mm	780	780	PA MONO φ0.33 mm	9
		2×49.48PEφ2.5Z+Z		E = 0.52	

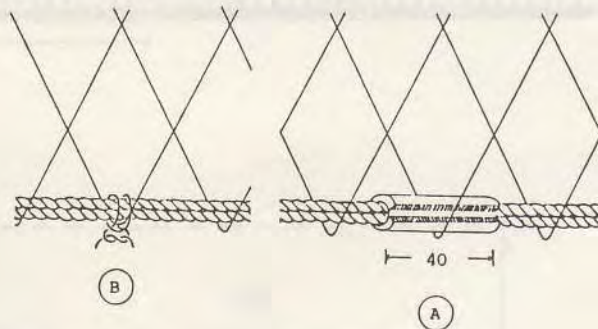
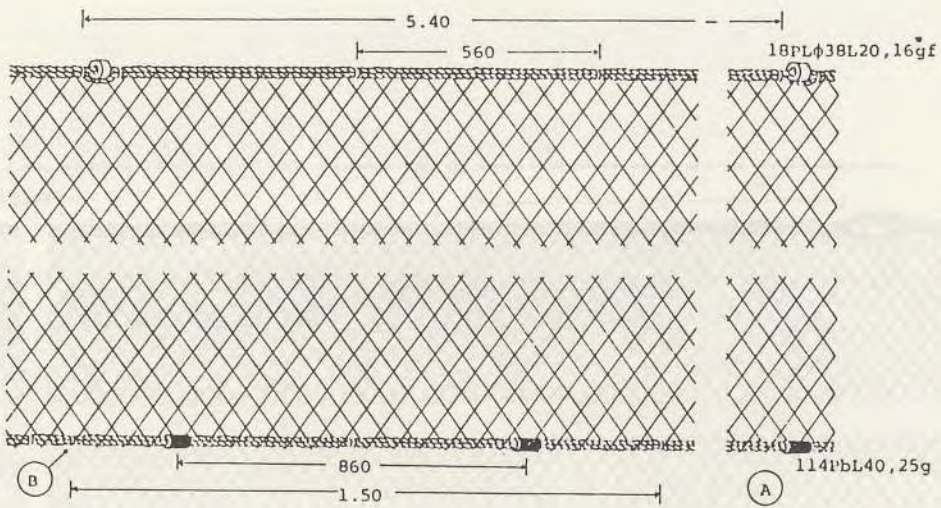


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปูม้า

เรือประมง
ความยาว ๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๒ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บ้านพาลา
ระยอง

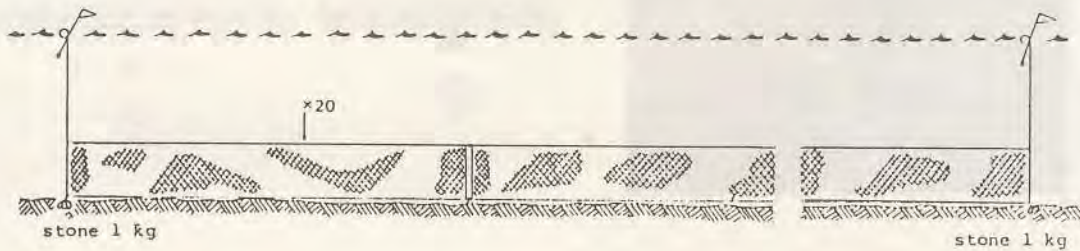
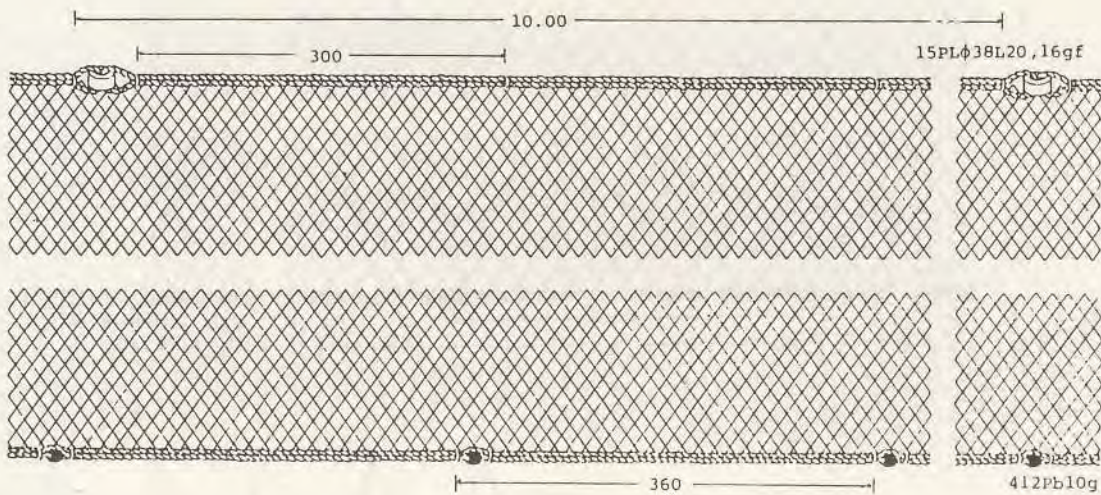
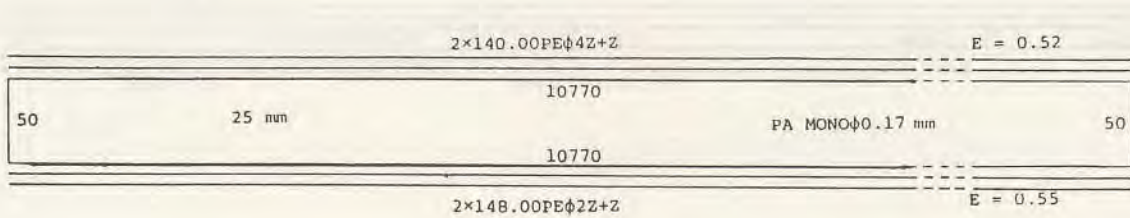
		2x93.60PEφ2.5Z+Z		E = 0.52	
12	120mm	1500	1500	PA MONOφ0.30mm	12
		2x97.20PEφ2.5Z+Z		E = 0.54	



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาเห็ดโคน

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
เก่า เข่ง
สงขลา

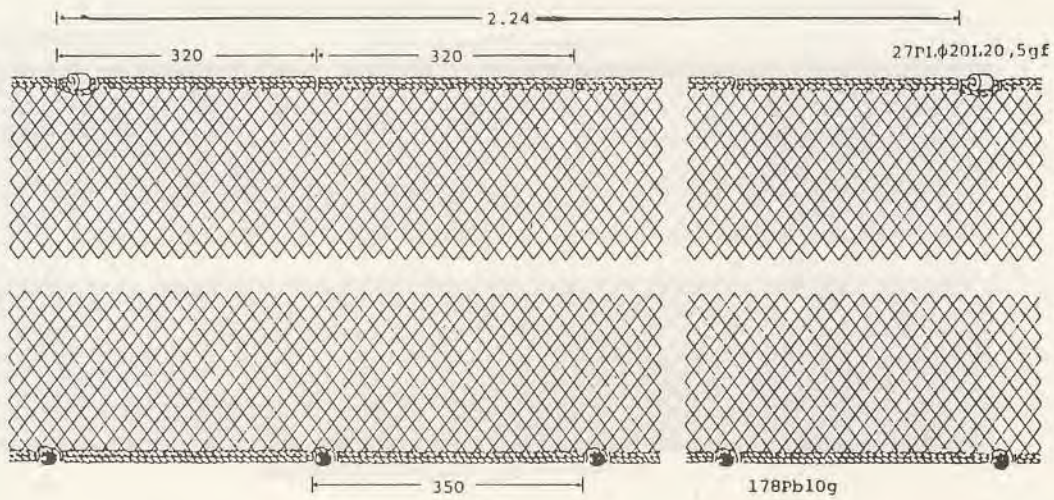


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาเห็ดโคน

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

สถานที่
หัวหิน
ประจวบคีรีขันธ์

2x60.00PEφ2.5Z+Z					E = 0.66
50	30 mm	3030	3030	PL MONOφ0.25 mm	50
2x62.00PEφ2.5Z+Z					E = 0.68

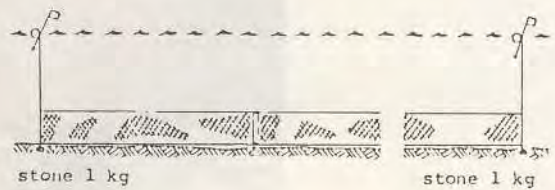
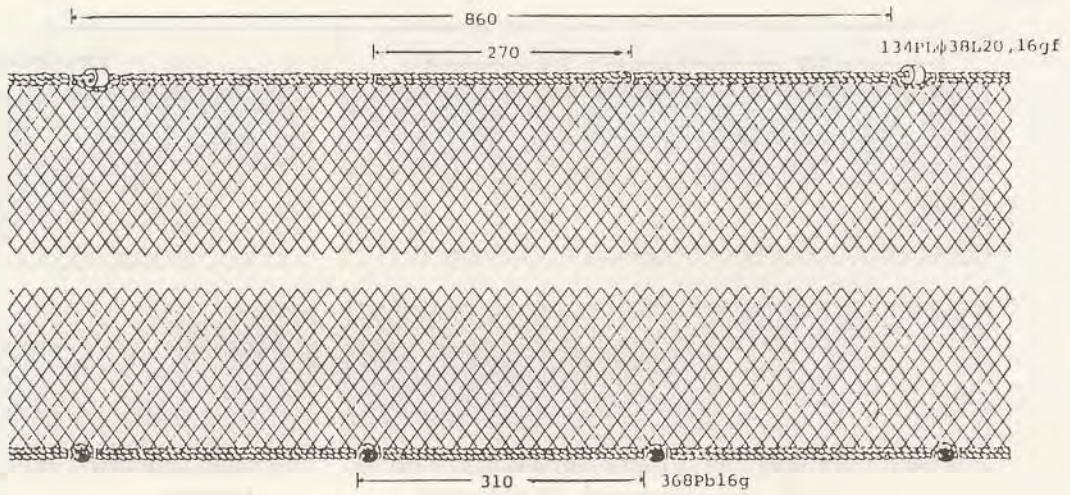


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาเห็ดโคน

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
บ้านปากบารา
สตูล

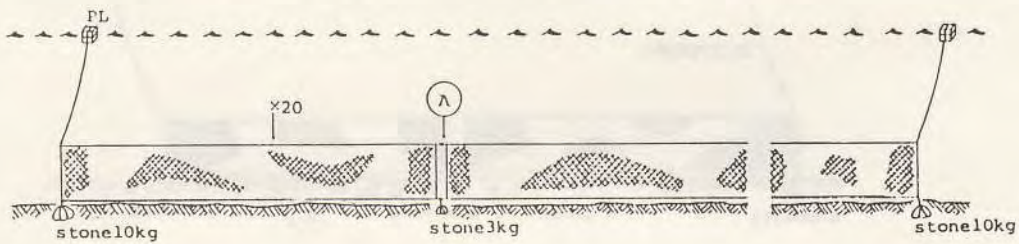
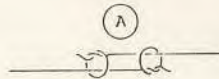
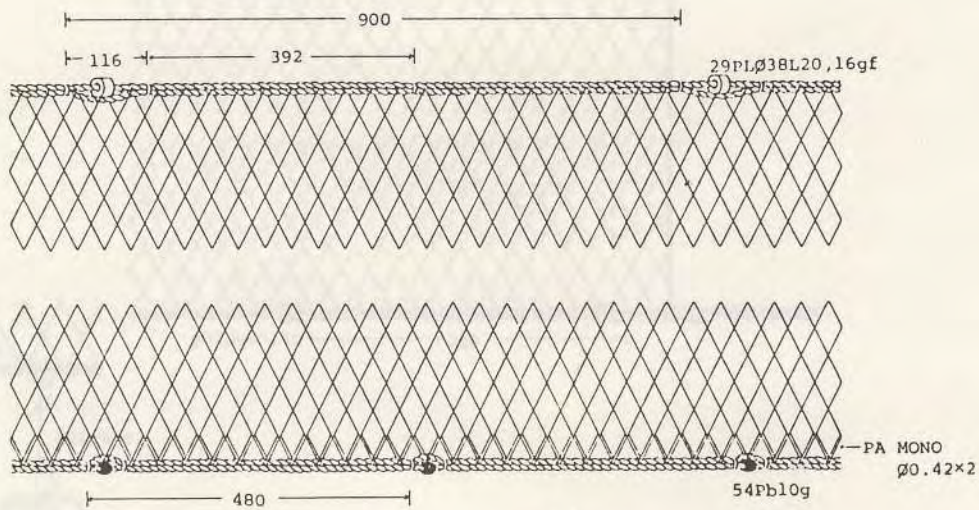
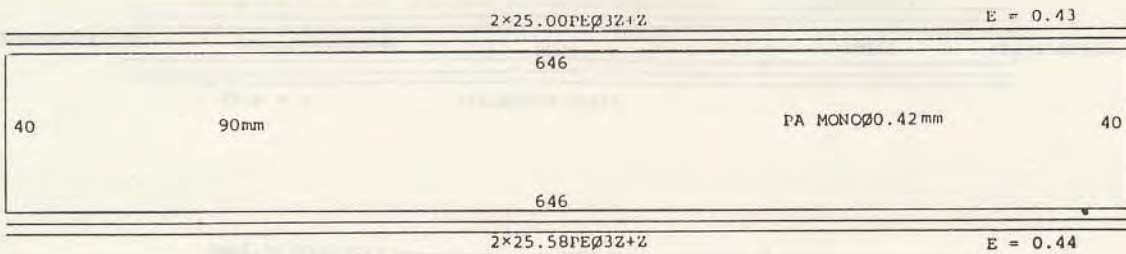
		2x112.00PEφ3Z+Z	E = 0.56
25	30 mm	6670	PA MONOφ0.22 mm
		6670	25
		2x114.00PEφ2Z+Z	E = 0.57



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
กึ่งมังกร

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า
(เครื่อง เรือหางยาว)

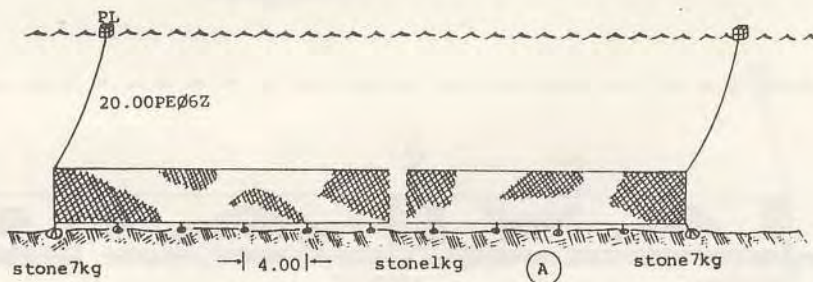
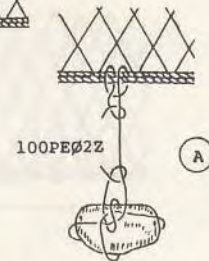
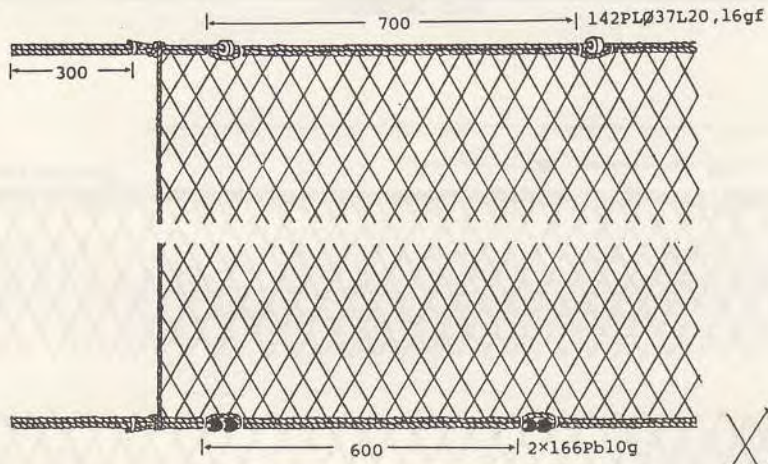
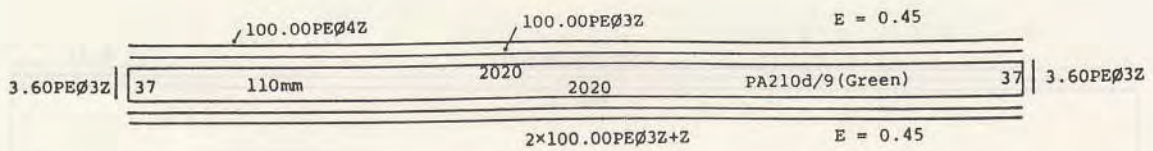
สถานที่
ทับปุด
พังงา



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลากระพงแดง

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

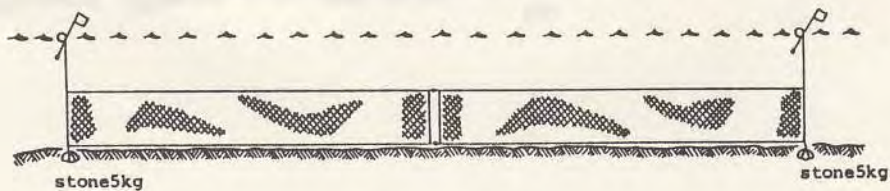
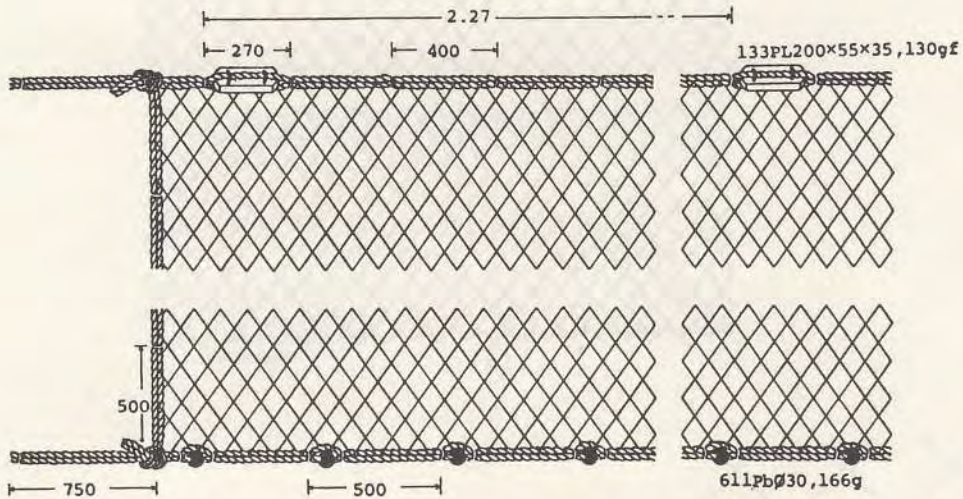
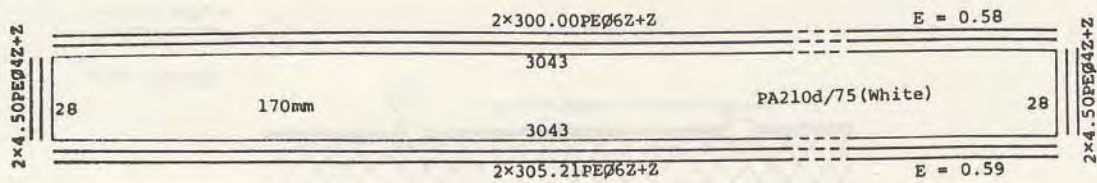
สถานที่
กะเปอร์
ระนอง



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลากระพงขาว

เรือประมง
ความยาว ๙ เมตร
เครื่องยนต์ ๘ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บ้านสีลัง
ฉะเชิงเทรา



อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลากะพงขาว

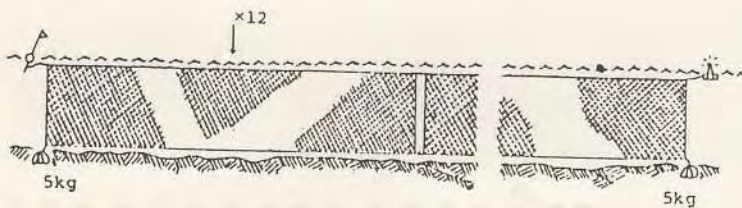
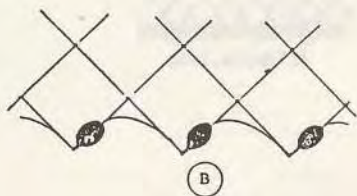
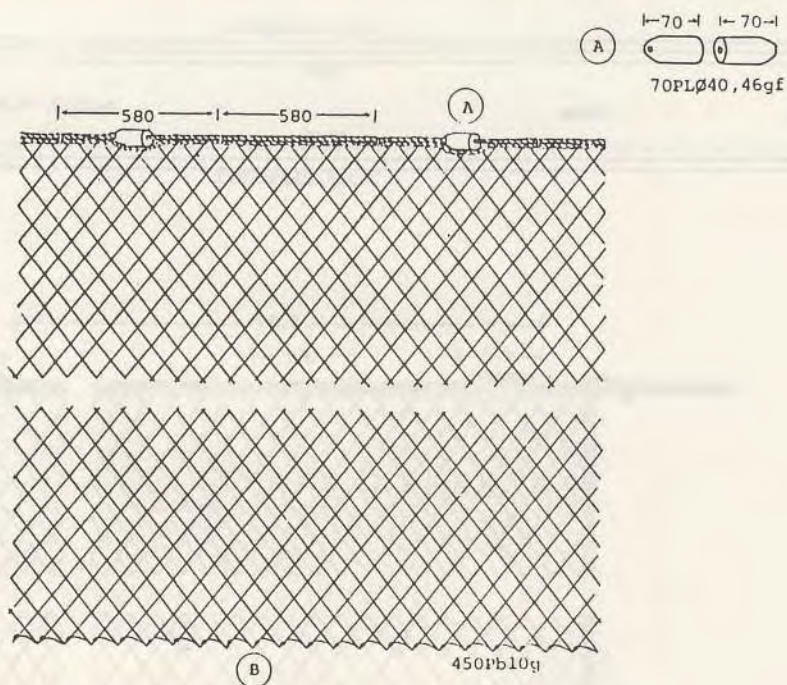
เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บ้านรูสมิแล
ปัตตานี

2x43.29PEφ7Z+Z

E = 0.52

20	185mm	450	PA MONOφ1.45mm	20
		450		

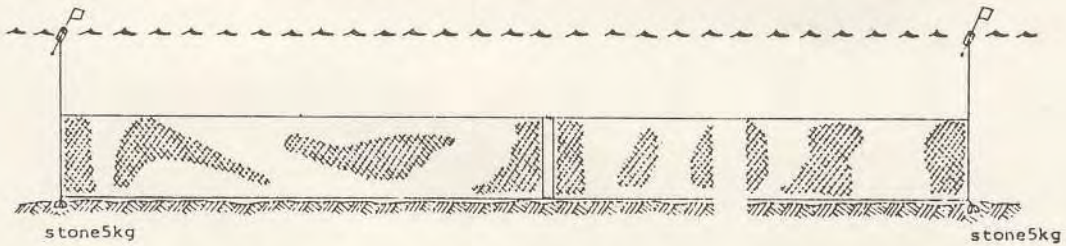
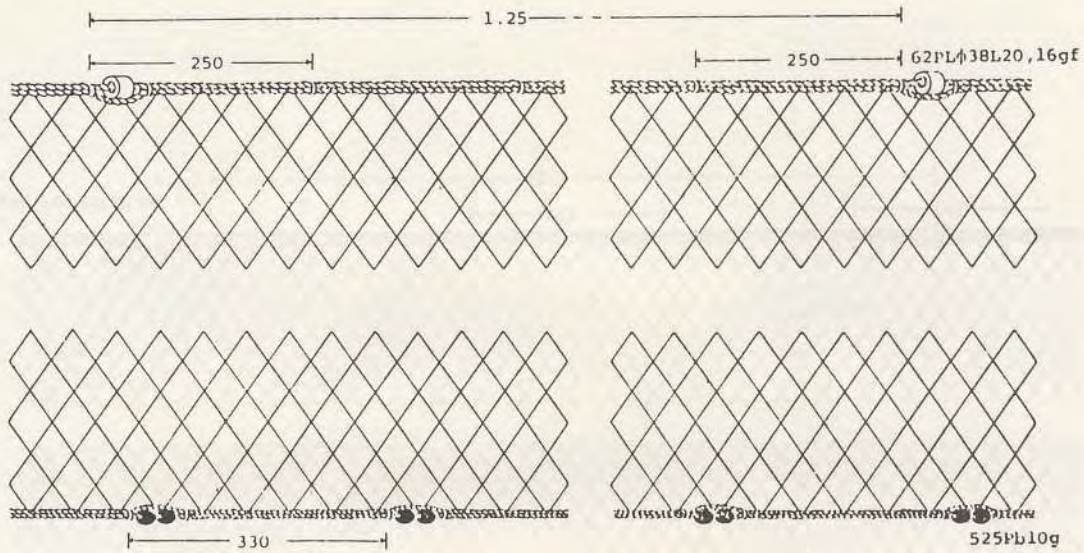


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาจ๋วยจีน

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
บ้านปากบารา
สตูล

2x77.40PEφ42+Z					E = 0.43
20	115 mm	1565	1565	PA MONOφ0.42mm	2b
2x86.40PEφ27+Z					E = 0.48

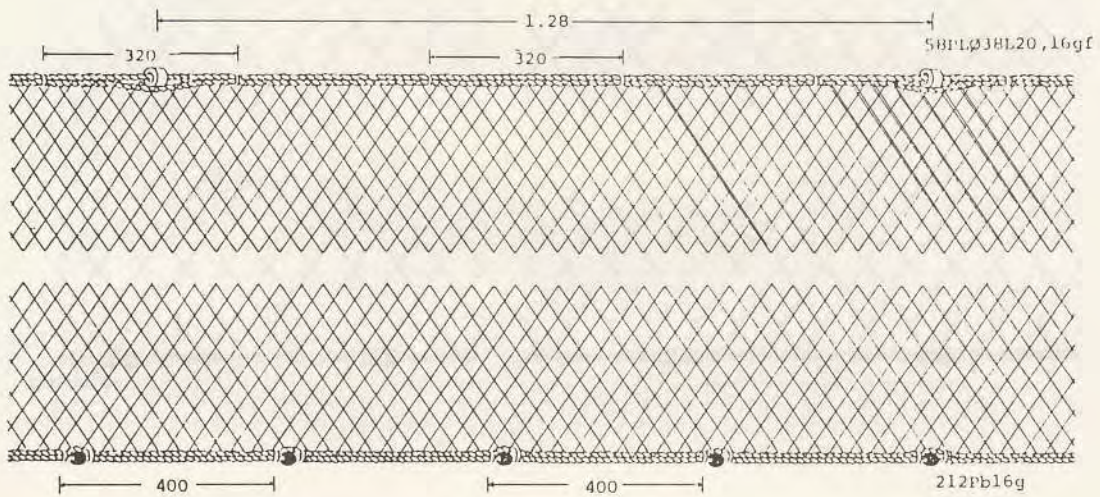


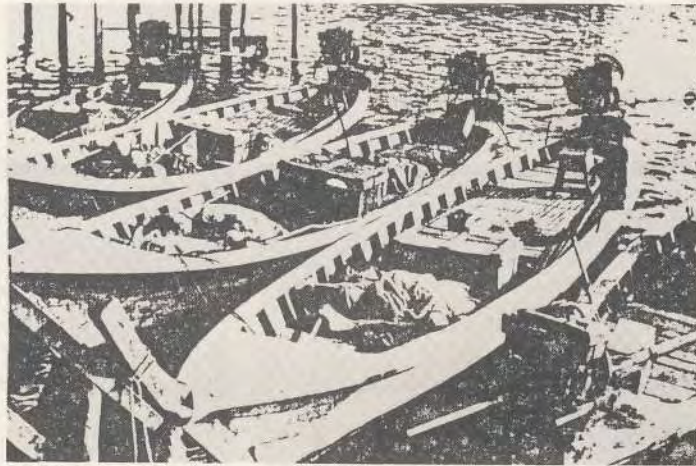
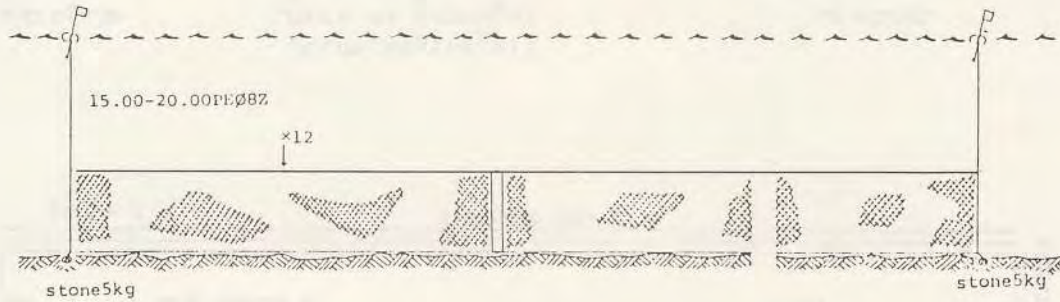
อานลอย
อานลอยหน้าดิน
ปลาสลະ
ปลาฉนวน (ไบชนุน)

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
ท่าขุน
พังงา

		2x73.80PEφ3Z+Z	E = 0.42
50	85mm	2117	PA MONOφ0.45 mm
		2117	50
		2x84.60PEφ3Z+Z	E = 0.47

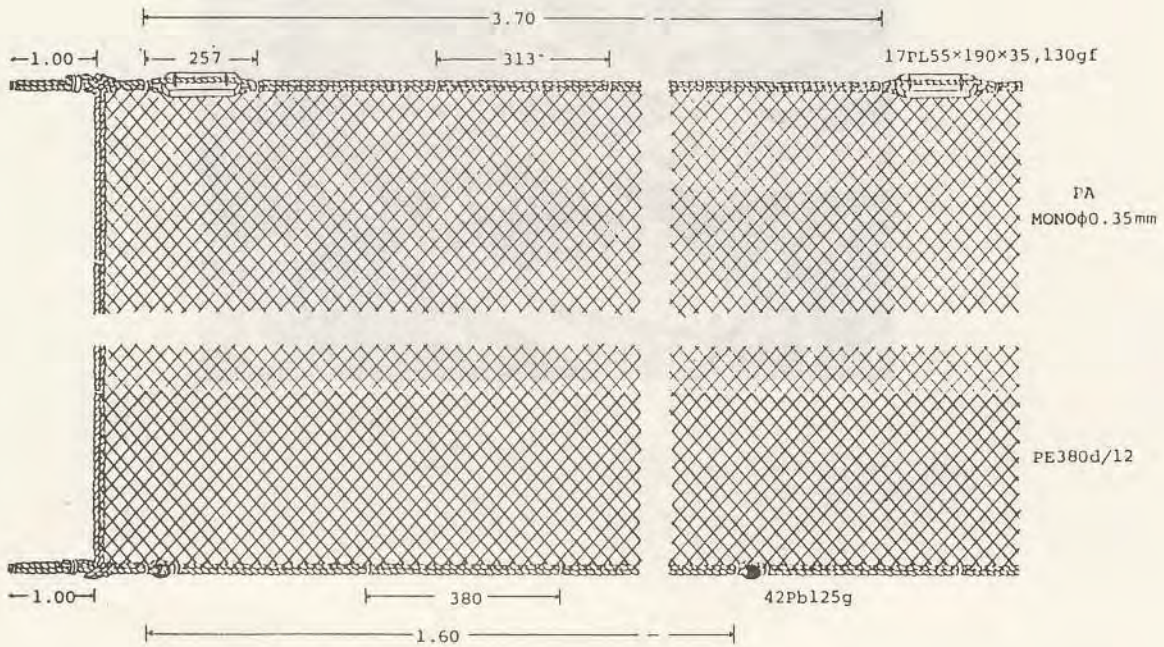
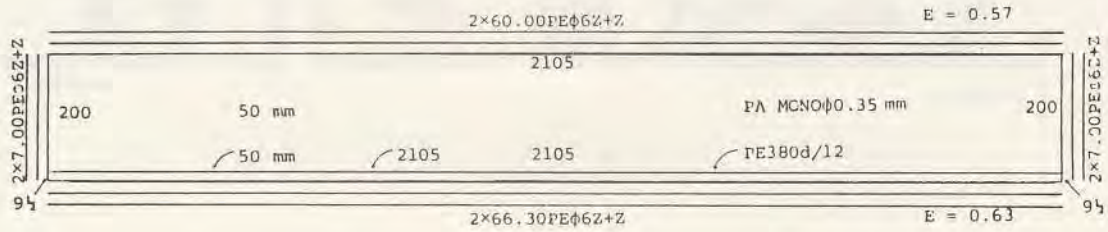


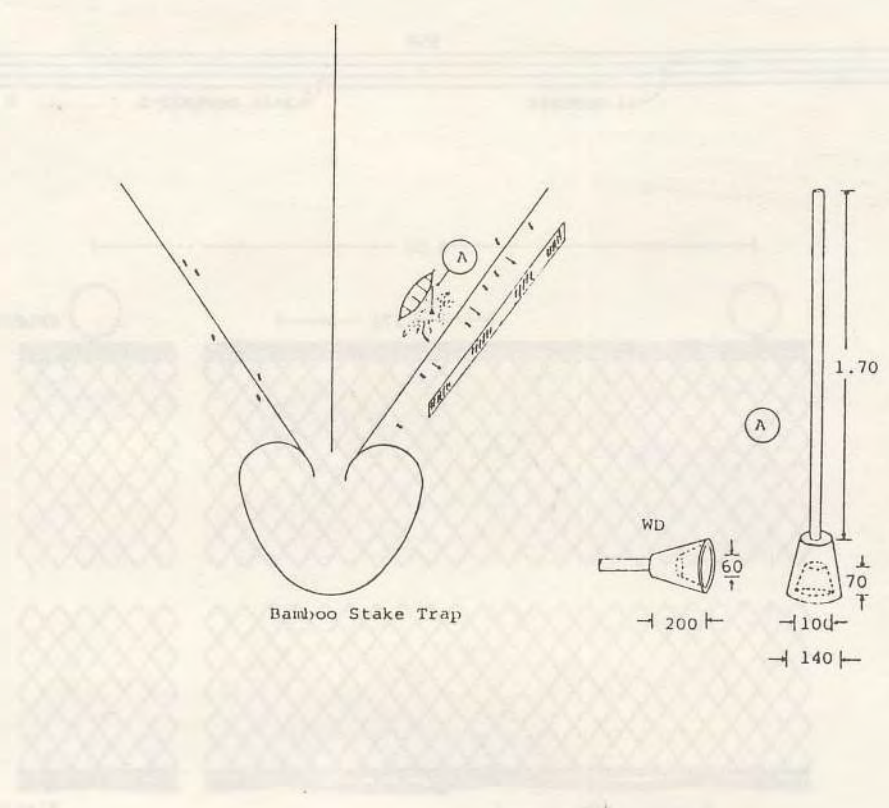
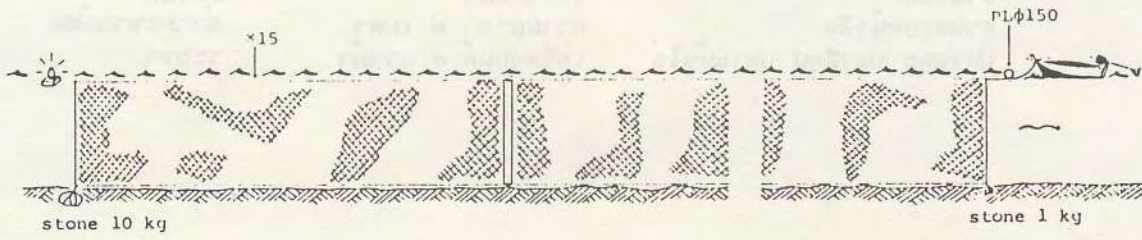


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาทุเร

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บ้านสีลัง
ฉะเชิงเทรา

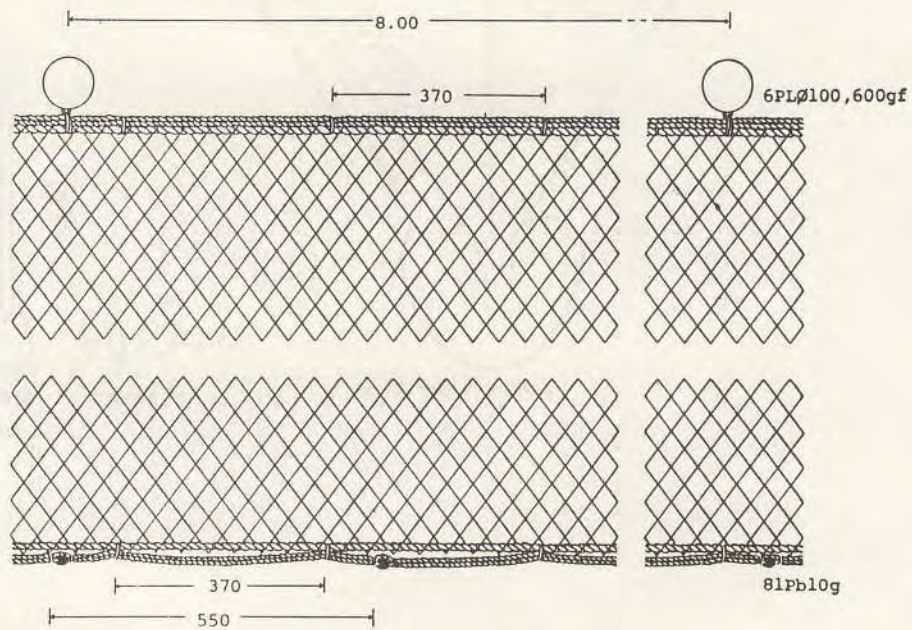
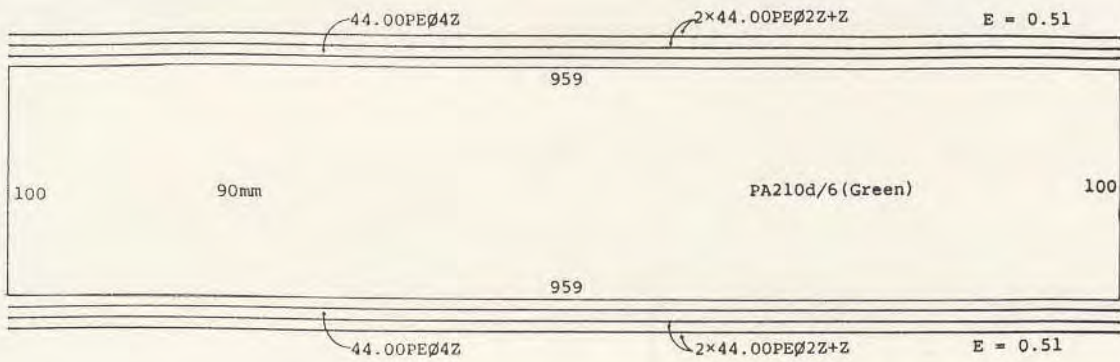


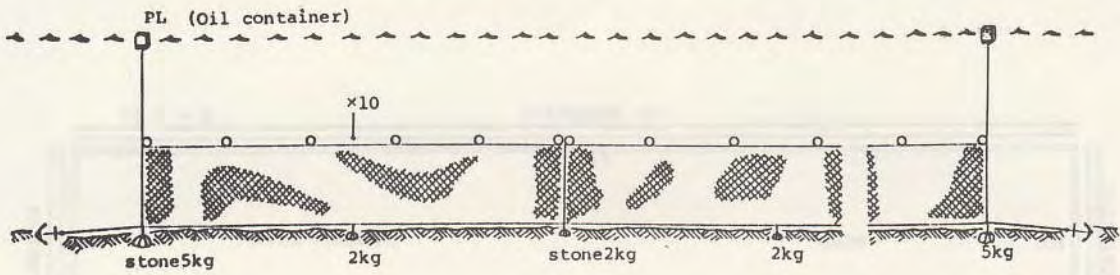


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาตะลึง ปลาสิ่กุน ปลาแซ่กโก

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงม้า

สถานที่
อ่าวมะขามป้อม
ระยอง

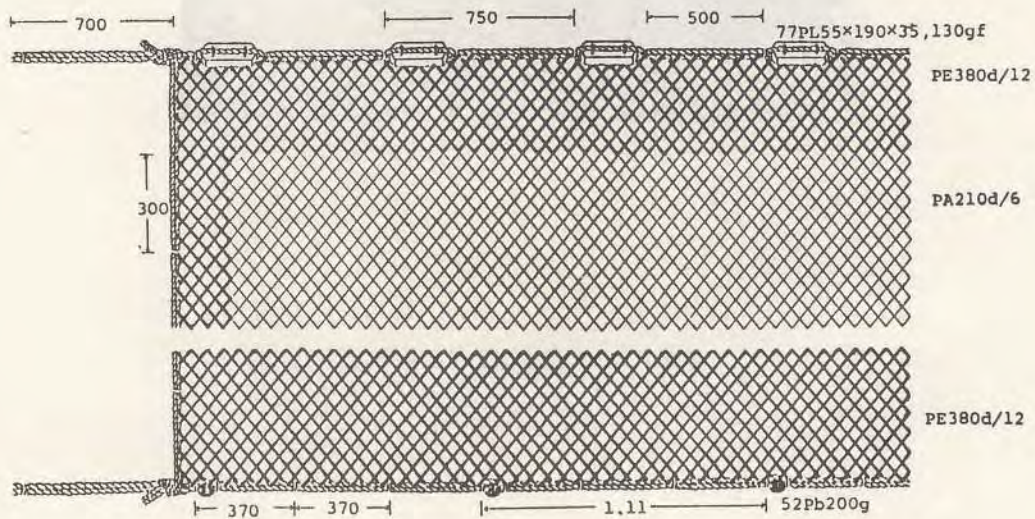
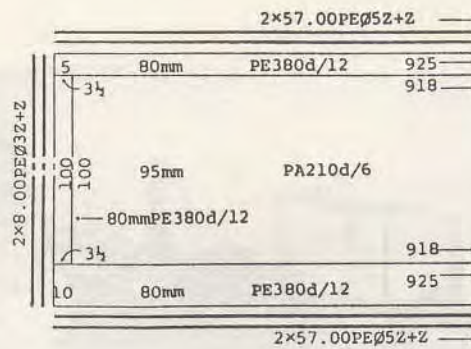
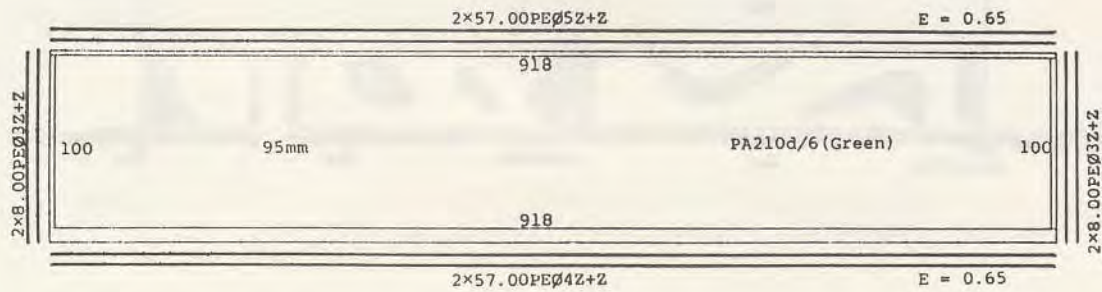


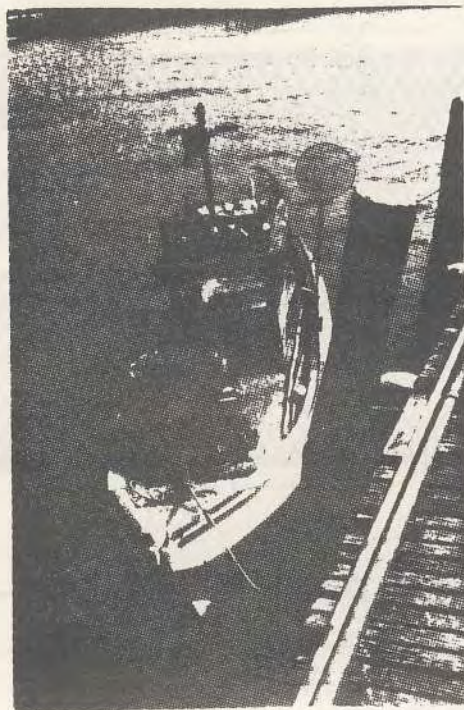
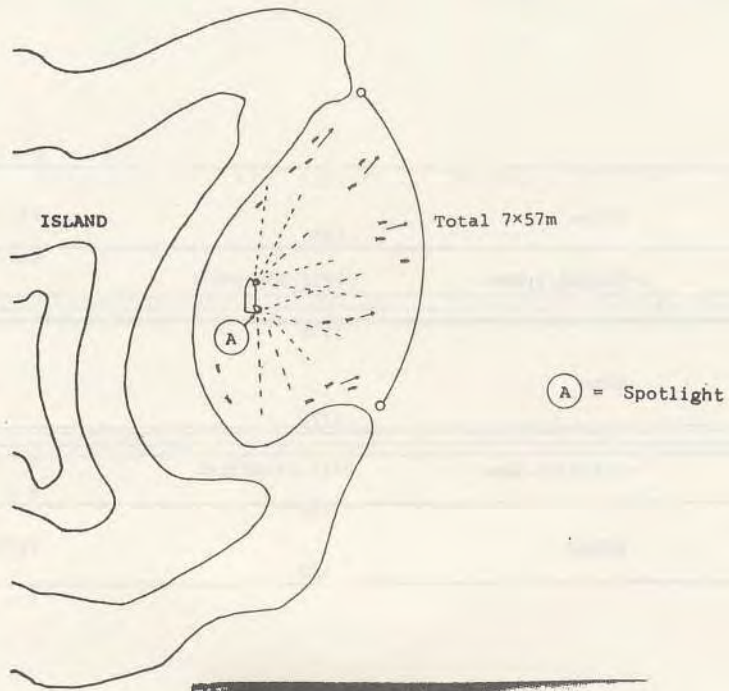


อวนลอย
อวนลอยหน้าดิน
ปลาตะลั้ง ปลาสิğun
ปลาแขงไ้

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๗ แรงมา

สถานที่
บางสะ เหร
ชลบุรี



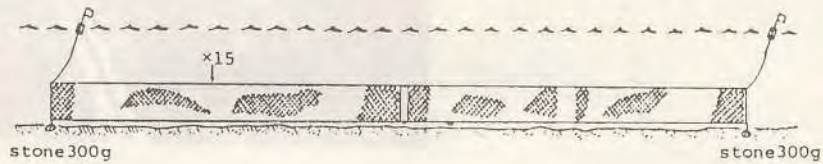
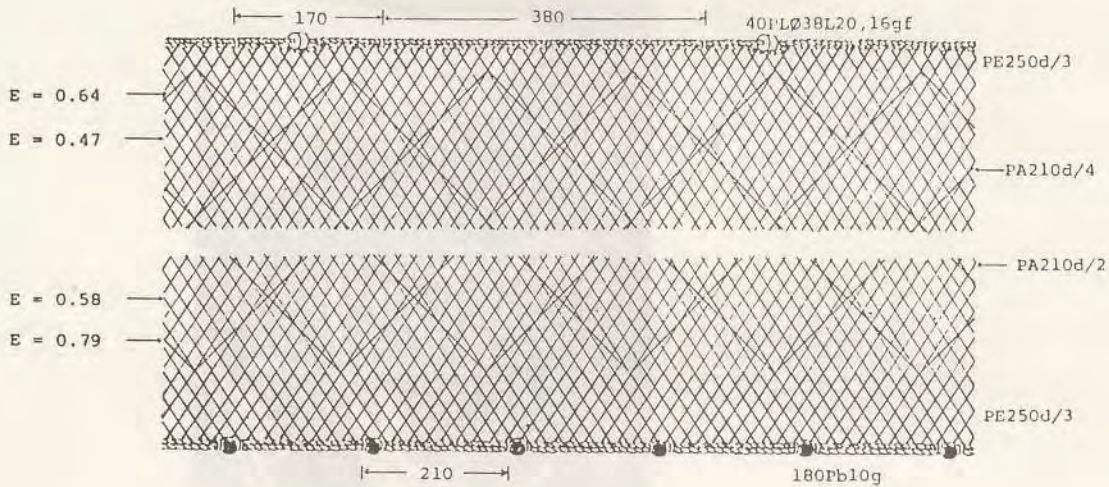


อวนลอย
อวนสามชั้น
ถุง

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

สถานที่
บ้านทุ่งมหา
ชุมพร

		E = 0.64	
6	265mm	130	PA210d/4 (White)
		130	E = 0.79
		PE250d/3, 60mm	2x22.00PEφ4Z+Z
		E = 0.47	
50	40mm	1170	PA210d/2 (White)
		1170	E = 0.58
		PE250d/3, 60mm	2x37.93PEφ3Z+Z
		E = 0.64	
6	265mm	130	PA210d/4 (White)
		130	E = 0.79

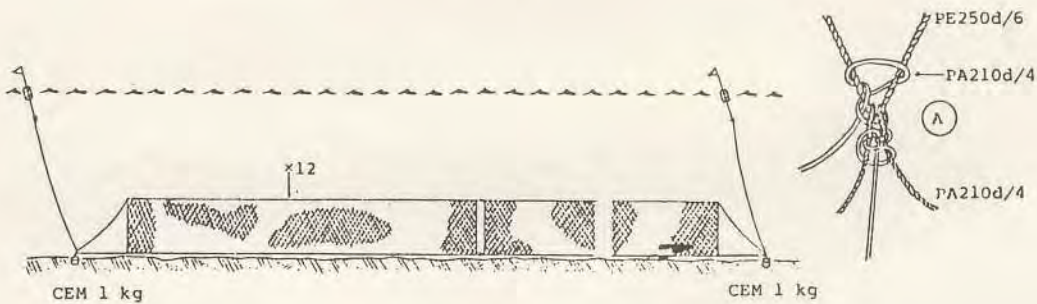
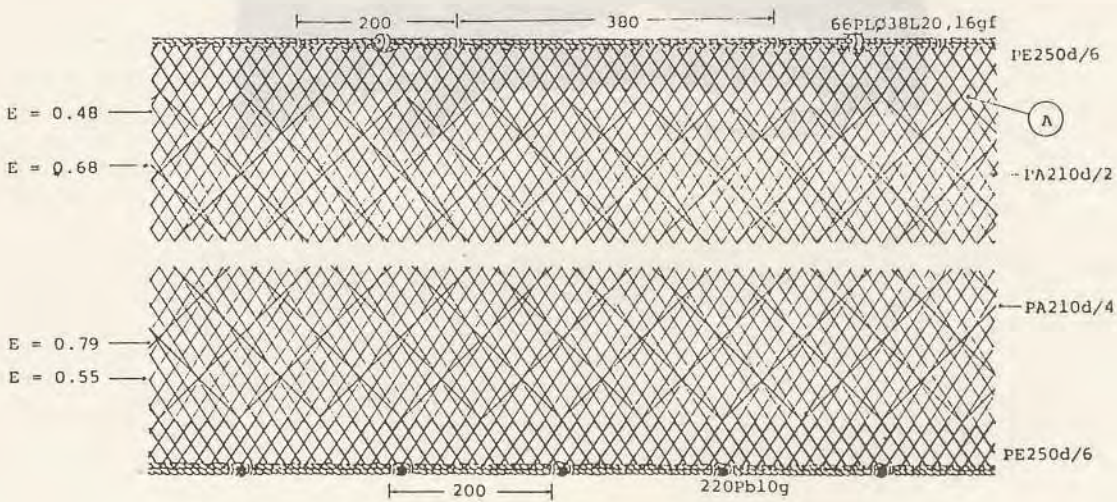


อวนลอย
อวนสามชั้น
กึ่ง

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
ท่าศาลา
นครศรีธรรมราช

10๕	140mm	400	400	PA210d/4 (White)	10๕	E = 0.68
		PE250d/6, 70mm		2x38.40PEØ4Z+Z		E = 0.79
						E = 0.48
50	40mm	2000	2000	PA210d/2 (White)	50	
		PE250d/6, 70mm		2x44.00PEØ3Z+Z		E = 0.68
						E = 0.55
10๕	140mm	400	400	PA210d/4 (White)	10๕	E = 0.68
						E = 0.79

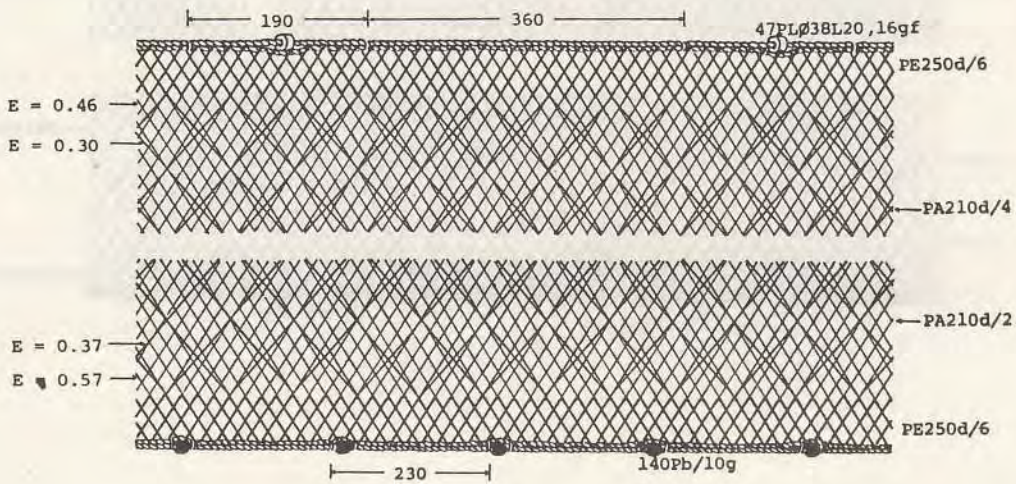
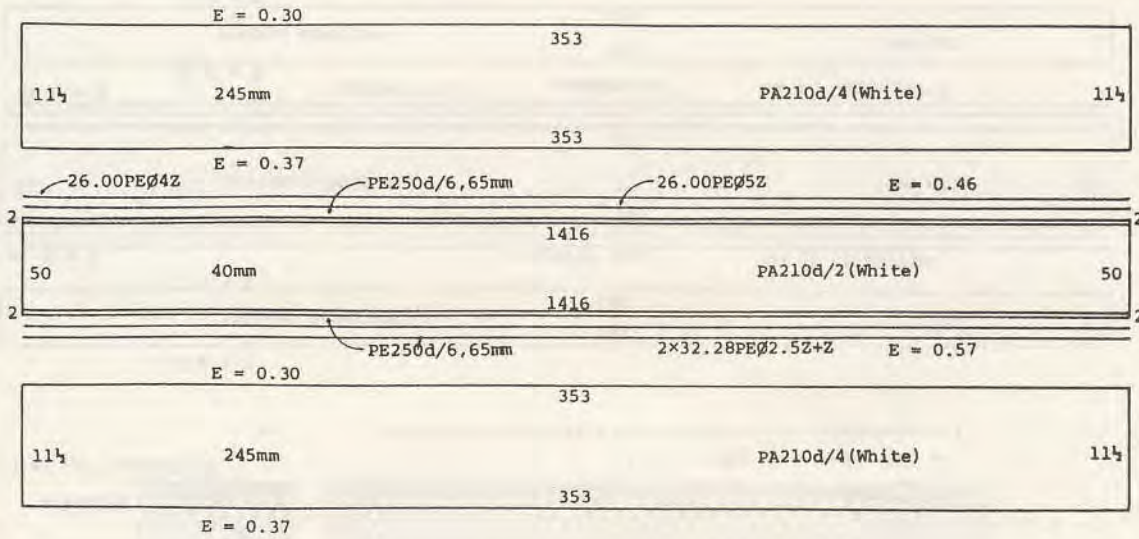




อวนลอย
อวนสามชั้น
กึ่ง

เรือประมง
ความยาว ๙ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๖ แรงม้า

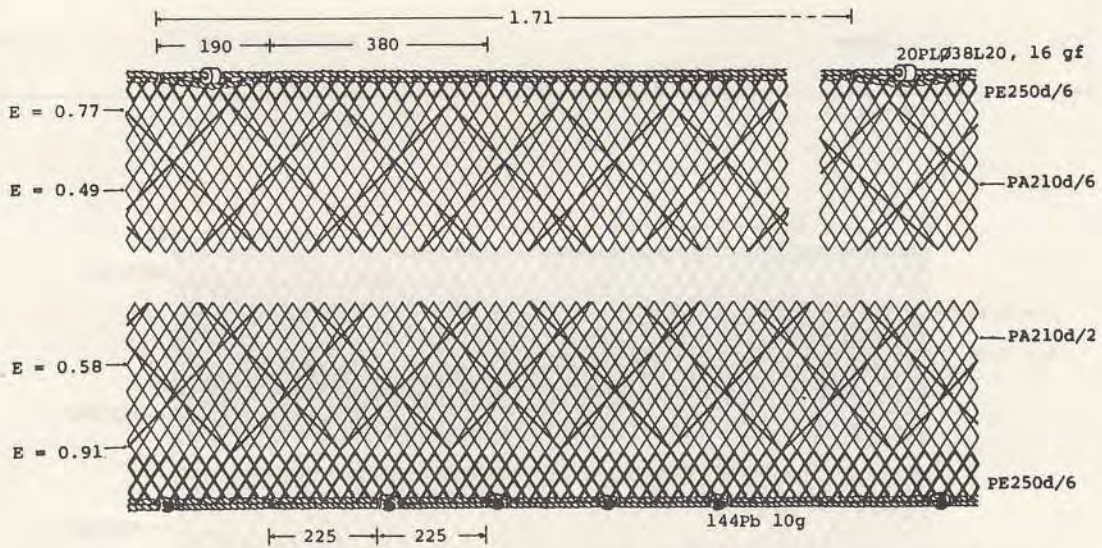
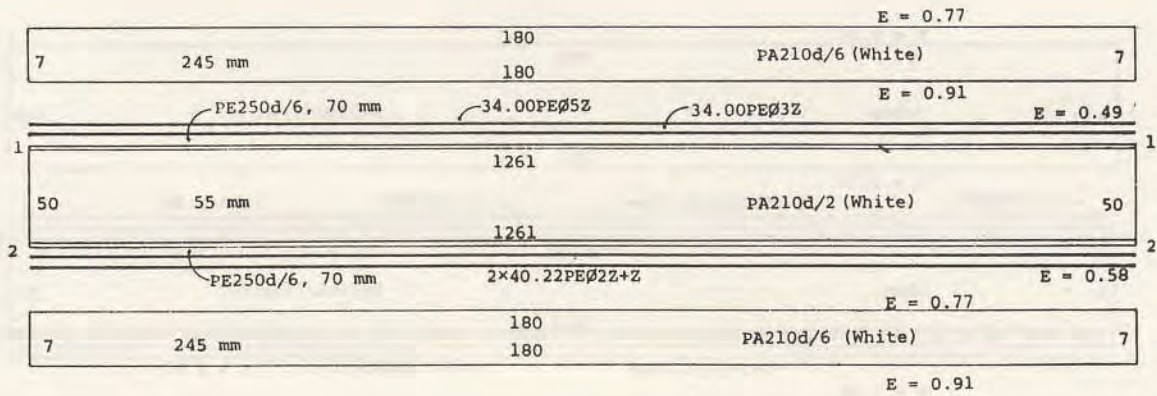
สถานที่
บางแสน
ชลบุรี

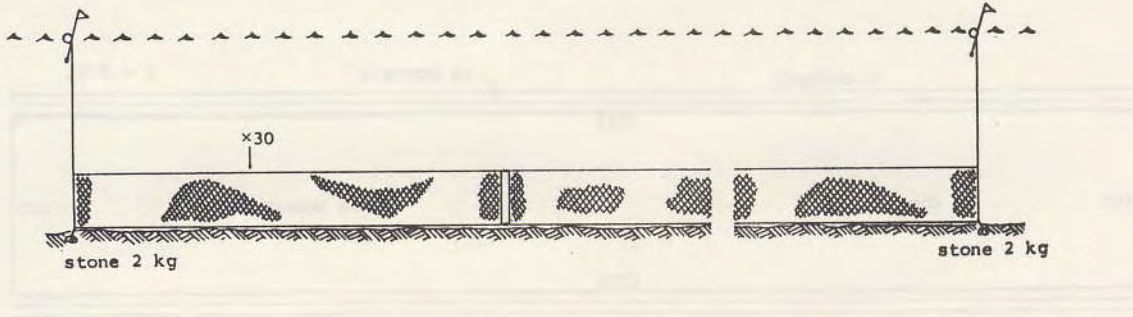


อวนลอย
อวนสามชั้น
หมึกกระดอง

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
หัวไทร
นครศรีธรรมราช

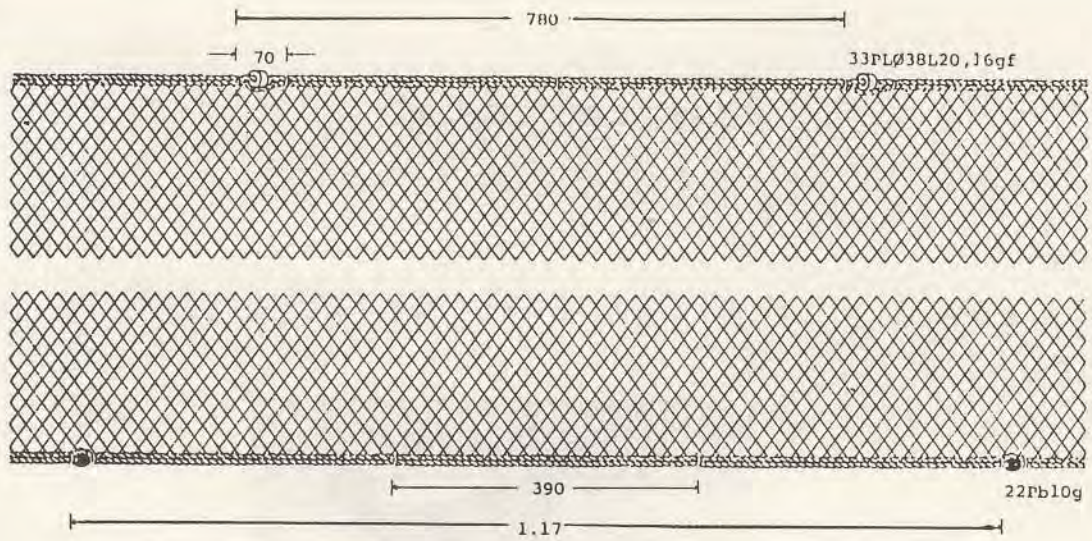
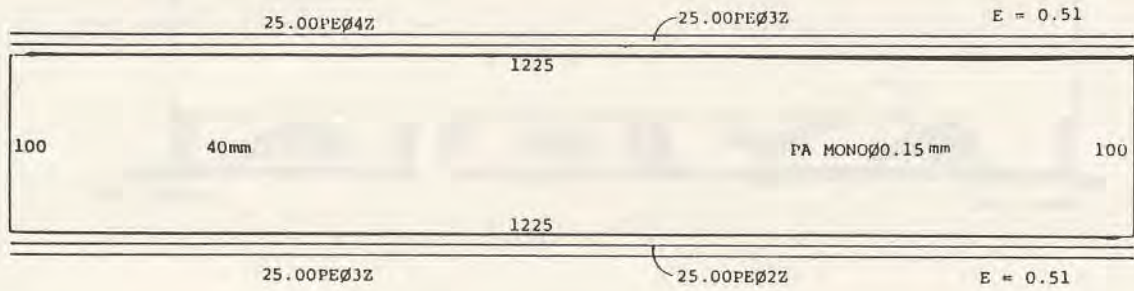


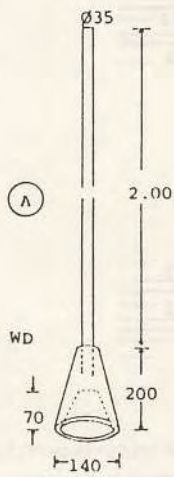
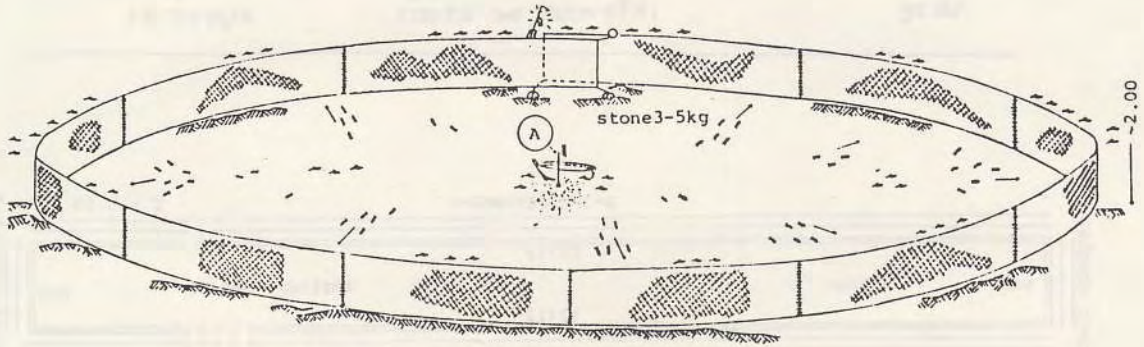


อวนลอย
อวนล้อมติด
ปลากระบอก

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บางสะพานใหญ่
ประจวบคีรีขันธ์

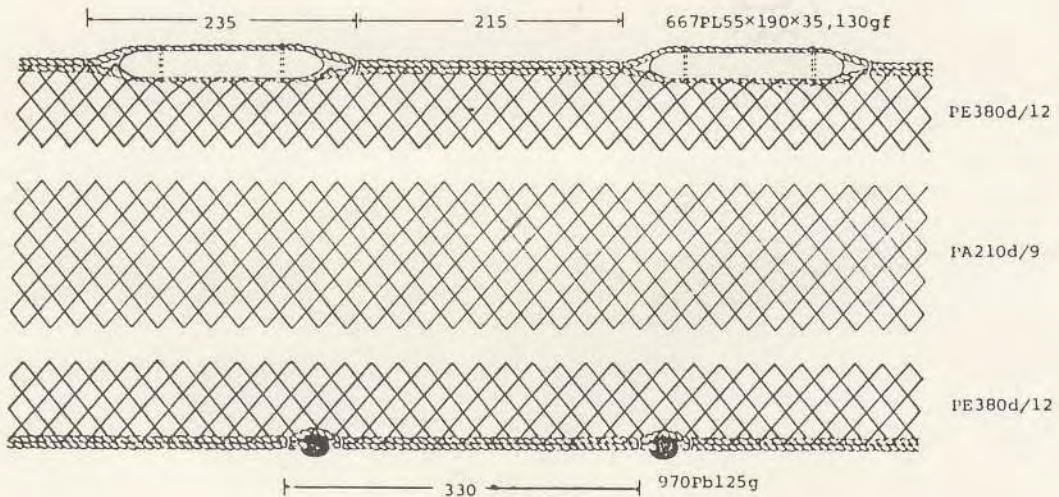
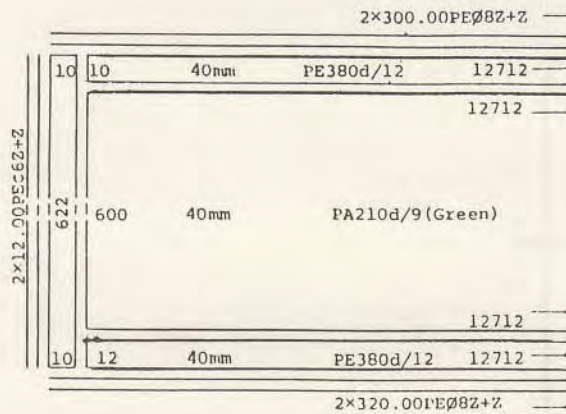
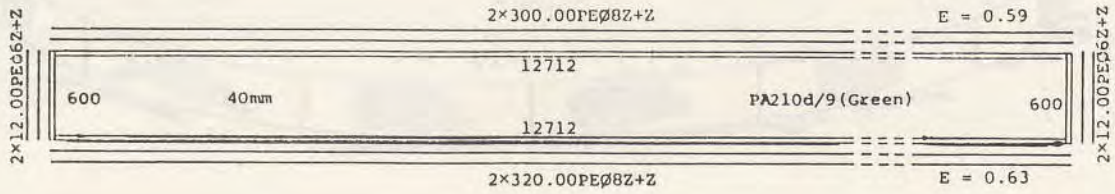


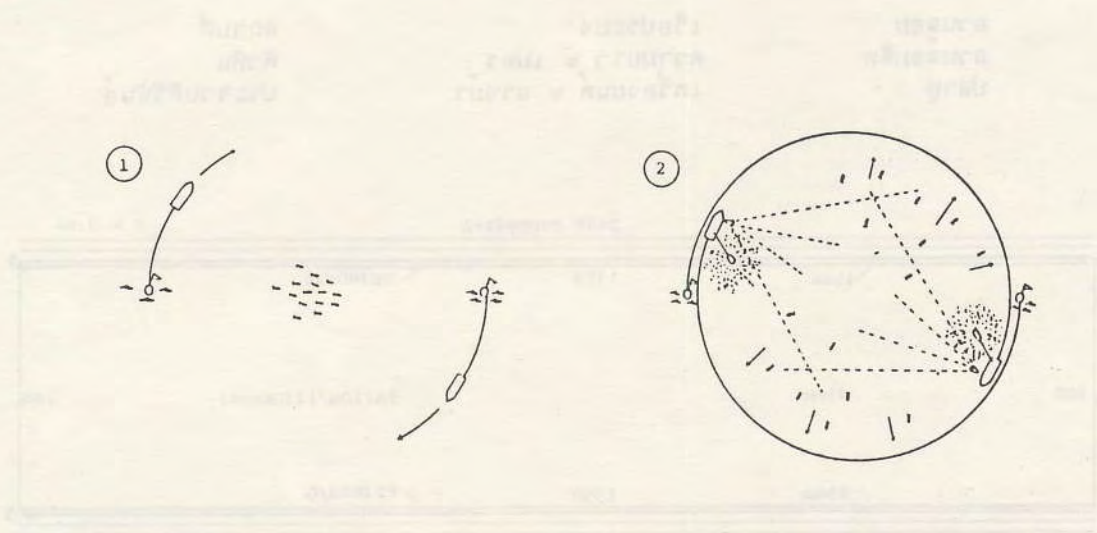


อวนลอย
อวนลอมติด
ปลาหู

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๔ แรงม้า

สถานที่
บางหญ้าแพรก
สมุทรสาคร

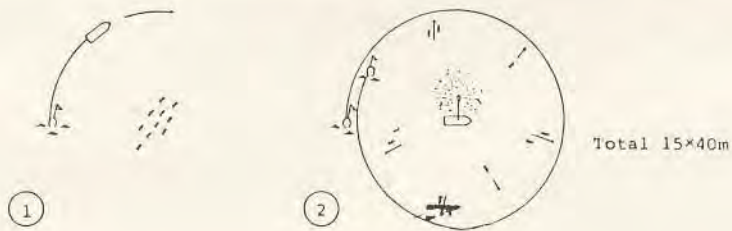
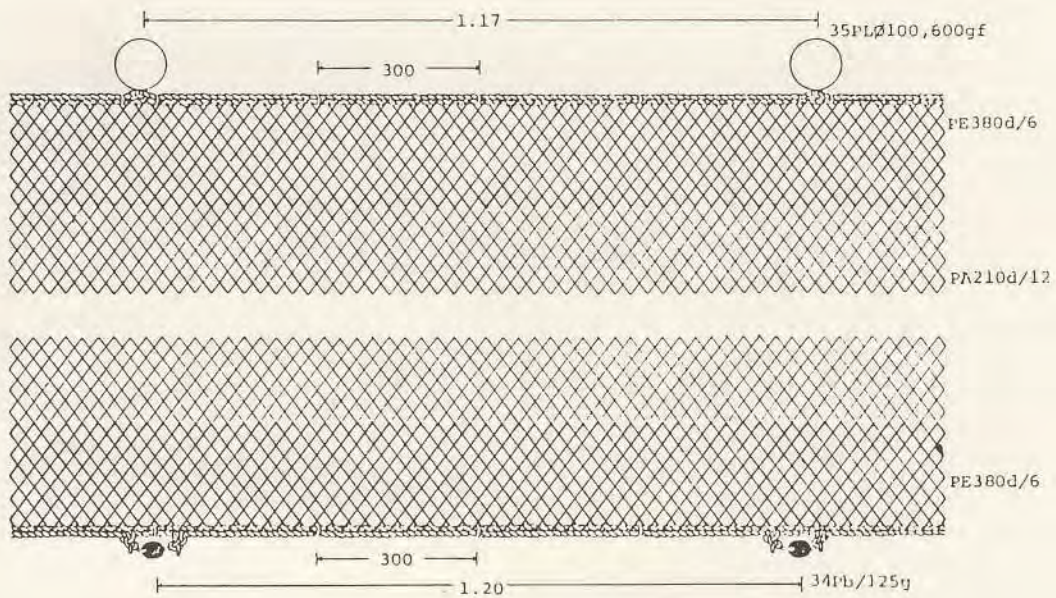
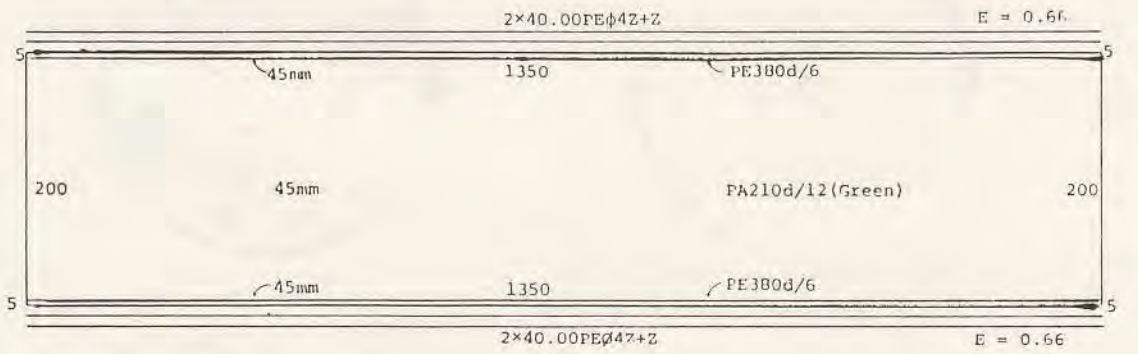




อวนลอย
อวนลอมติด
ปลาทุ

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

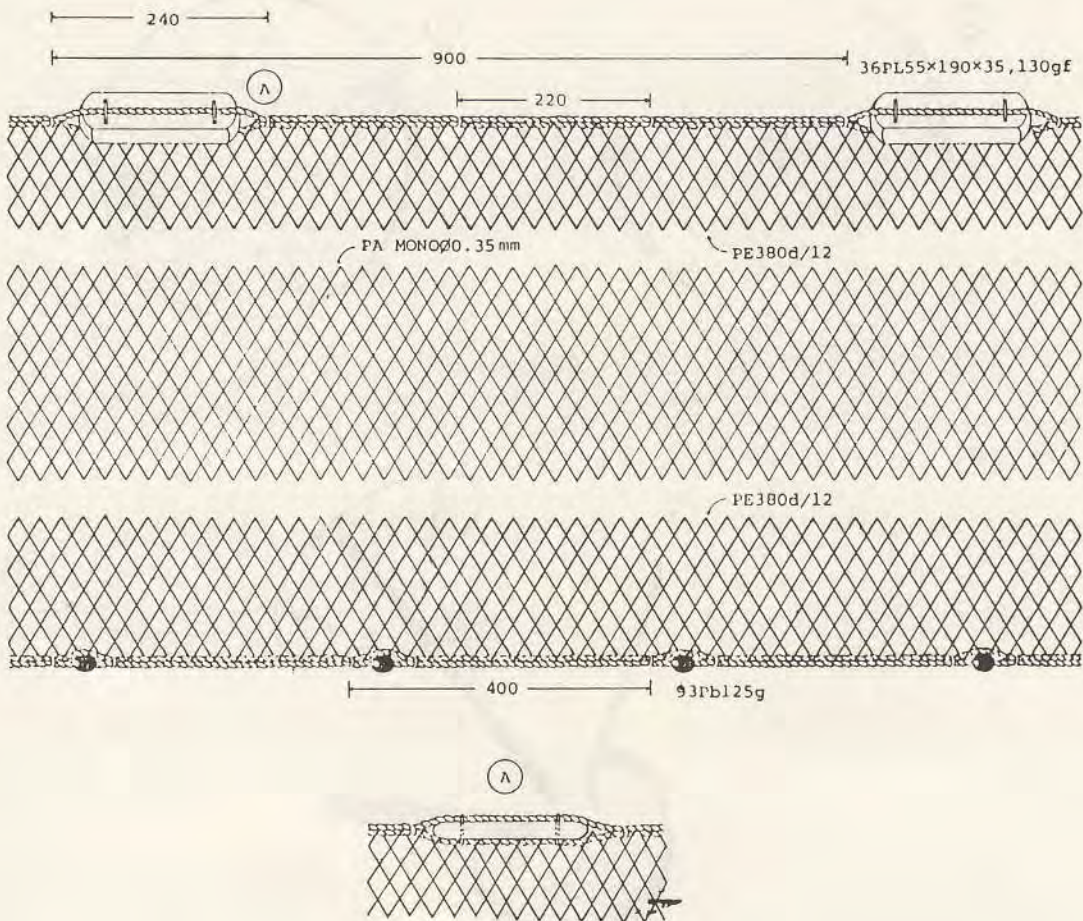
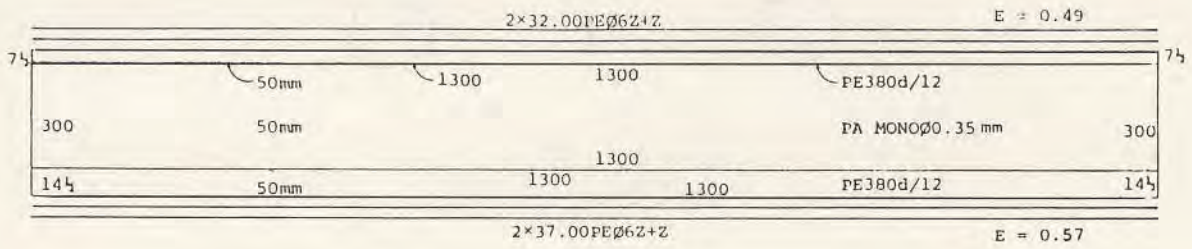
สถานที่
หัวหิน
ประจวบคีรีขันธ์

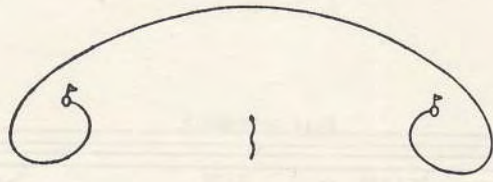


อวนลอย
อวนล้อมติด
ปลาทุเร้า

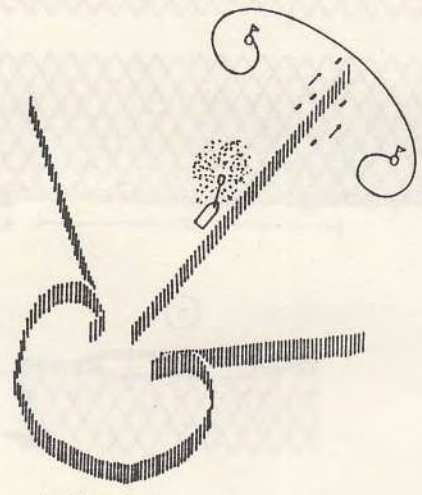
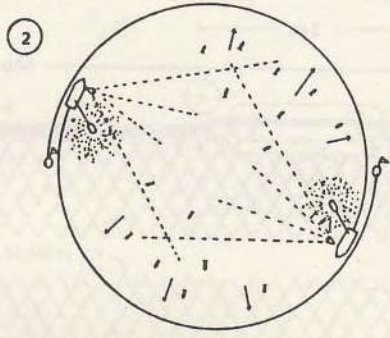
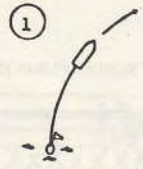
เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๔ แรงม้า

สถานที่
บางหญ้าแพรก
สมุทรสาคร





Total = 32x10m



bamboo stake trap

๗. ลอบ, โพงพาง, ไซ้ (TRAPS)

โดย

มาฆาตาเกะ โอกาวาระ
อศนีย์ มั่นประสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
การทำประมงลอบ, โพงพาง และโป๊ะ	๑
เครื่องมือประมงและวิธีการทำประมง	๓
๗.๑ ลอบหมึก (Squid trap)	
๗.๒ ลอบปลา (Fish trap)	
๗.๓ ลอบปู (Crab trap)	
๗.๔ โพงพาง (Fyke net)	
๗.๕ โป๊ะ (Bamboo stake trap)	
แบบแปลนและรายละเอียดของเครื่องมือ	๙
<u>ลอบหมึก</u>	๙
- ลอบหมึกหอม	
<u>ลอบปลา</u>	๙
- ลอบปลาเก่า	
- ลอบปลาเก่า, ปลากระพง	
<u>ลอบปู</u>	๑๑
- ลอบปูทะเล, เซงเลงปูทะเล ไชย	
- ลอบปูม้า	
<u>โพงพาง</u>	๑๕
- กางเคยหรือบ้องเคย	
- โพงพางรั้วไซมาน	
<u>โป๊ะ</u>	๑๙
- โป๊ะน้ำแห้ง	
- โป๊ะเปลือกหรือโป๊ะรุก, โป๊ะอวนหรือโป๊ะยก	

โพงพาง

	<u>ปริมาณเมตริกตัน/ปี</u>
ปลาเบ็ด	๕,๓๐๔
กุ้งใหญ่ (ครอบครัว Penaeidae)	๒,๓๖๖
กุ้งเล็กชนิดอื่น ๆ	๔,๕๔๕
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๑,๖๐๒
รวม	๑๓,๘๑๗

โป๊ะ เฝือกหรือโป๊ะรุกและโป๊ะอวนหรือโป๊ะยก

	<u>ปริมาณเมตริกตัน/ปี</u>
ปลากระตัก	๖,๐๒๗
ปลาเบ็ด	๒,๘๕๙
ปลาทุ	๑,๕๖๕
ปลาลัง	๔๙๖
ปลาสิğun, จั๋ยจิ้น, โมงงาม, ตะคอง	๒๘๙
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๙๐๒
รวม	๑๒,๑๓๘

โป๊ะน้ำแห้ง

	<u>ปริมาณเมตริกตัน/ปี</u>
กุ้งใหญ่ (ครอบครัว Penaeidae)	๑,๒๘๑
สัตว์น้ำอื่น ๆ	๙๖
รวม	๑,๓๗๗

โป๊ะน้ำแห้งและลอบปูเป็นเครื่องมือประมงที่เจาะจงชนิดของสัตว์น้ำที่จับโดยเฉพาะใช้จับกุ้งและปูเป็นหลัก

เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง

๗.๑ ลอบหมึก

ชาวประมงพื้นบ้านทางฝั่งทะเลตะวันออกของไทยได้ทำการดัดแปลงและปรับปรุงส่วนประกอบและโครงสร้างของลอบปลาเพื่อใช้ในการจับหมึกโดยเฉพาะอย่างยิ่งหมึกหอม ในปัจจุบันการประมงลอบหมึกเป็นที่แพร่หลายอย่างกว้างขวาง รูปร่างโดยทั่วไปของลอบหมึกเป็นรูปทรงกระบอกครึ่งซีกมีทางเข้าทางเดียว ลักษณะเป็นงาแขงยาว ๑ ใน ๓ ของความยาวลอบนุโดยรอบด้วยอวนโพลีเอทิลีน การวางลอบจะแขวนลอบให้ตั้งในแนวตั้งโดยหันทางเข้าขึ้นข้างบนและปิดด้านข้างของลอบด้วยทางมะพร้าวเพื่อให้เกิดร่มเงา ลอบจะถูกแขวนอยู่ในระดับความลึกประมาณ ๑ ใน ๓ ของความลึกของน้ำ ลอบจะถูกแขวนกับทุ่นที่ผูกติดกับไม้ไผ่ซึ่งใช้เป็นที่ยึดตำแหน่งของลอบด้วย ลอบหมึกจะถูกวางไว้เป็นลูก ๆ แยกกันโดยถ่วงให้อยู่กับที่ด้วยก้อนหิน ชาวประมงจะทำการถ่วงลอบทุกวันวันละ ๑-๒ ครั้ง (ชาวประมงมักจะนำไข่หมึกหอมผูกติดไว้ในลอบด้วยเพื่อล่อหมึกให้เข้าลอบ)

๗.๒ ลอบปลา

ลอบปลาที่ใช้ทำการประมงบริเวณชายฝั่งในประเทศไทยมีขนาดและรูปแบบแตกต่างกันออกไปหลายอย่าง ซึ่งพอจะสรุปได้เป็น ๓ รูปแบบใหญ่ ๆ คือ รูปครึ่งทรงกระบอก (พบเห็นอยู่ทั่วไป), ลอบตู้ (ทรงสี่เหลี่ยม) และลอบทรงกระบอก ซึ่งทางเข้าโดยทั่วไปจะเป็นงาแขงแผ่นตั้งหรือทรงกรวย ๑ หรือ ๒ งา ลอบปลาขนาดเล็กรูปสี่เหลี่ยมใช้จับปลาเก๋ามีขนาด ๕๕ x ๒๗ x ๒๒ เซนติเมตร ขนาดใหญ่รูปครึ่งทรงกระบอก ๒๐๐ x ๑๐๐ x ๘๕ เซนติเมตร

โดยทั่วไปหวายและไม้ขนาดเล็กเป็นวัสดุในท้องถิ่นใช้ทำเป็นโครงของลอบ เพราะมีความแข็งแรงและโค้งงอได้ โดยเฉพาะลอบรูปทรงกระบอกและครึ่งทรงกระบอก ลอบตู้นั้นโครงทำด้วยไม้ ส่วนลอบทรงกระบอกขนาดเล็กโครงอาจทำด้วยหวายหรือไม้ไผ่และนุโดยรอบด้วยซี่ไม้ไผ่

ลอบตู้ขนาดเล็กนุรอบด้วยอวนโพลีเอทิลีน ในขณะที่ลอบขนาดใหญ่จะใช้ลวดตาข่ายทกเหลี่ยมขนาดตา ๔.๕ - ๑๒ เซนติเมตร นุโดยรอบและทำงาแขง

การวางลอบปลาจะวางเป็นลูก ๆ ไป โดยจะใช้ทุ่นหรือไม่ใช้ก็ได้ ลอบขนาดเล็กมักจะใช้เหยื่อด้วย การถ่วงลอบขนาดเล็กนี้จะทำทุกวัน ส่วนลอบขนาดใหญ่จะวางไว้ประมาณ ๕-๗ วันและไม่ใส่เหยื่อ ชาวประมงมักนิยมวางลอบโดยใช้ทุ่นกลางน้ำเพื่อป้องกันลอบหาย ในกรณีนี้ชาวประมงจะต้องจดจำตำแหน่งของลอบโดยการสังเกตที่หมายบนฝั่งได้อย่างแม่นยำ

ลอบที่วางโดยใช้ท่อนกลางน้ำนั้น การปฏิบัติงานจำเป็นต้องใช้วิธีการเป็นพิเศษโดยการใช้เชือกชนิดที่จมน้ำ ปลายด้านหนึ่งผูกท่อนห่างจากท่อนในระยะน้อยกว่าความลึกของน้ำโดยประมาณถ่วงด้วยตะกั่วหรือหิน จากตะกั่วนี้ ประมาณ ๕๐ เมตร ถ่วงด้วยตะกั่วอีกตำแหน่งหนึ่ง ชาวประมงจะใช้เชือกนี้ลากวนไปโดยรอบตำแหน่งที่มั่นใจว่ามีลอบวางอยู่ เชือกนี้จะไปพันกับท่อนกลางน้ำของลอบ โดยวิธีนี้สามารถดึงลอบขึ้นเรือได้

๗.๓ ลอบปูหรือเซงเลงปู

โดยทั่วไปลอบปูหรือเซงเลงปูจะเป็นรูปทรงกระบอกปลายเรียว อีกด้านหนึ่งเป็นทางเข้าซึ่งมีงารูปทรงกรวย ๑-๒ งา ลอบปูหรือเซงเลงปูนี้ทำด้วยไม้ไผ่ซี่เล็กยาว ๗๕-๑๐๐ เซนติเมตร มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒๖-๒๘ เซนติเมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางที่ปลายกรวยของงาประมาณ ๘-๘ เซนติเมตร ความห่างของซี่ไม้ไผ่ที่ปูโดยรอบประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร เสียบเหยื่อปลาไว้ที่กลางลอบ ลอบปูหรือเซงเลงปูนี้จะวางเป็นราว ราวละประมาณ ๒๐ ลอบ ห่างกันประมาณ ๕ เมตร จะทำการกู้ลอบทุกวันวันละ ๑-๒ ครั้ง

๗.๔ โพงพาง, บ้องเคย

โพงพางอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๒ แบบด้วยกันคือ แบบไม่ประจำที่และแบบประจำที่ แบบไม่ประจำที่หลักโพงพางจะถูกยึดไว้โดยใช้สมอในขณะที่ทำการประมงเท่านั้นหรือบางท้องที่เรียกว่า โพงพางหลักลอย เช่น ปากน้ำสมุทรปราการ ส่วนแบบประจำที่นั้นหลักโพงพางจะถูกปักไว้บนพื้นที่ทำการประมงตลอดชั่วอายุใช้งานของหลักนั้น

โพงพางโดยปกติแล้วจะทำกันในบริเวณปากแม่น้ำ น้ำตื้นประมาณ ๓-๖ เมตร เพื่อจับกุ้ง, เคยและปลาชนิดต่าง ๆ อวนเป็นรูปทรงกรวยโครงสร้างคล้ายกับแหไม่มีตะกั่วถ่วง ปากอวนมีขนาดต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ ๓ x ๕ เมตร ถึง ๖ x ๑๐ เมตร ความยาว ๑๕ - ๓๐ เมตร ขนาดตาอวนที่ใช้มีความแตกต่างกันในแต่ละส่วนของอวน โดยทั่วไปแล้วที่ก้นอวนจะเป็นอวนตาสานหรืออวนมุ้งขนาด ๒ x ๒ มิลลิเมตร

บ้องเคยเป็นเครื่องมือขนาดเล็กไม่ประจำที่มีปีกยาวออกไปคล้ายอวนลาก ทำการประมงในที่ดินบริเวณปากแม่น้ำระดับน้ำ ๑ - ๓ เมตร โดยใช้หลักไม้ไผ่หรือไม้ขนาดเล็กปักเพื่อกางอวน เช่น ที่จังหวัดสมุทรสาคร

เครื่องมือประเภทนี้ใช้ทำการประมงทั้งกลางวันและกลางคืนตลอดปี โดยทั่วไปจะเริ่มทำตั้งแต่หน้าเริ่มลงจนถึงน้ำลงต่ำสุด

การกัววนจะกัวแต่กันถุง เพื่อจับปลาและสัตว์น้ำออกจากถุงอวนความถี่ของการกัวขึ้นอยู่กับปริมาณของสัตว์น้ำที่เข้าอวน โพงพางนี้จะพบเห็นได้ทั่วไปในประเทศไทยโดยเฉพาะตามปากแม่น้ำ เช่น โพงพางหลักลอย แถบปากแม่น้ำเจ้าพระยา, บึงเคยในจังหวัดสมุทรสาคร โพงพางในจังหวัดสงขลาและนครศรีธรรมราช รั้วโซฆมานในจังหวัดพังงา

๗.๕ โปะะ

ปะะหรือปะะไม้ มีรูปร่างหลายแบบขนาดใหญ่และโครงสร้างซับซ้อน เป็นเครื่องมือประจำที่ซึ่งนิยมใช้ในบริเวณชายฝั่งไปจนถึงระดับน้ำลึก ๒๐ เมตร ลักษณะของปะะมีขนาดไม่จำกัดแล้วแต่ชนิดและพื้นที่ประกอบด้วย ๓ ส่วนที่สำคัญคือ ปักปะะ, ห้องลวงปลาและห้องชังปลา ปักปะะทำหน้าที่กันทางเดินของปลาทำให้ปลาว่ายเข้าสู่ห้องลวงปลา ทำด้วยไม้ไผ่รวกปักต่อกันเป็นแนวยาวเข้าหาฝั่งหรืออาจจะใช้อวนพุ่มกั้งไม้ สำหรับปะะขนาดเล็ก เช่น ปะะน้ำแห้งหรือปะะน้ำตื้น ปกติปะะจะประกอบด้วยปัก ๒-๕ ปัก มีความยาวตั้งแต่ ๑๐-๔๐๐ เมตร แล้วแต่ขนาดของปะะ ห้องลวงปลา โดยทั่วไปมีลักษณะรูปตัว C หรือรูปสามเหลี่ยมทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้ชนิดอื่นปักเรียงกันแน่นหรือปักเป็นโครงแล้วล้อมด้วยอวนหรือฝือกไม้ เมื่อปลาว่ายเลาะปักปะะเข้าสู่ห้องลวงปลาก็จะว่ายวนอยู่ในห้องลวงนี้ระยะหนึ่งและจึงผ่านเข้าสู่ห้องชังปลา ห้องชังปลา หรือกันปะะ มีลักษณะรูปตัว C เช่นกันแต่ขนาดเล็กกว่าทางเข้าเป็นงาแซงทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้ปลาว่ายกลับออกไปได้ โครงสร้างประกอบด้วยหลักต้นปาล์มหรือไม้เหลาชะโอน มีคานหรือราประกอบด้วยไม้ไผ่รวกลำเดี่ยวหรือหลายลำมัดรวมกันหรือทำด้วยหวายหรือโครงเหล็กสำหรับปะะขนาดเล็ก ราจะผูกต่อระหว่างหลักปะะโดยราบ ๓-๖ ชั้น จากระดับเหนือดินจนถึงเหนือผิวน้ำ กันปะะหรือห้องชังปลาในอดีตจะบุด้วยฝือกไม้ไผ่โดยรอบ แต่ในปัจจุบันชาวประมงนิยมใช้ลวดตาข่ายหรืออวนโปลี เอทิลีนหรือผสมกันทั้ง ๒ ชนิด ในบางท้องที่ชาวประมงได้ดัดแปลงห้องชังปลาของปะะขนาดใหญ่เป็นอวนซึ่งสามารถยกขึ้นเพื่อจับปลาได้ อวนกันปะะนี้ซึ่งไว้กับโครงของกันปะะเพื่อรอรับปลาที่ผ่านเข้ามาจากห้องลวงปลา

ปะะสามารถจำแนกชนิดตามลักษณะของการทำประมงได้เป็น ๓ ชนิดด้วยกันคือ

- ปะะน้ำแห้ง, ปะะน้ำตื้น
- ปะะฝือกหรือปะะรุก
- ปะะอวนหรือปะะยก

ปะะน้ำแห้ง, ปะะน้ำตื้น

ปะะชนิดนี้มีขนาดเล็กที่สุดในบรรดาปะะทั้งหมด ปกติจะตั้งปะะตามข้างร่องน้ำในบริเวณปากแม่น้ำซึ่งมีระดับน้ำเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ ๐-๕ เมตร ปักปะะยาว ๑๐-๔๐๐ เมตร ทำด้วยอวนโปลี เอทิลีนหรือพุ่มกั้งไม้ ห้องลวงปลา ขนาด ๒.๕ x ๔ เมตร ถึง ๘ x ๑๐ เมตร ห้องชังปลาหรือกันปะะขนาด ๑.๕ x ๒.๕ เมตร ถึง ๒ x ๓ เมตร ทั้งห้องลวงและห้องชังปลานุ้ด้วยอวน

โปลีเอทฮีลีน ความสูงของโป๊ะประมาณ ๓-๕ เมตร ขึ้นอยู่กับระดับความลึกของน้ำ วิธีการจับสัตว์น้ำ ออกจากห้องซึ่งปลาจะใช้สวิงค้ำยาวซ้อนขึ้นมาทำการจับทุกวัน ช่วงที่จับได้ดีเป็นช่วงเวลาตอนน้ำเป็น คือ ระหว่างขึ้น ๑๐ คำ ถึง แรม ๖ คำ และ แรม ๑๐ คำ ถึง ขึ้น ๖ คำของทุกเดือน โป๊ะน้ำตื้น บางแห่ง เช่น ที่จังหวัดกระบี่ ชาวประมงใช้ตะเกียงเจ้าพายุติดล่อปลาในเวลากลางคืนด้วยซึ่งสามารถ จับหมึกกล้วยและกุ้งได้มากขึ้น สัตว์น้ำที่จับได้ด้วยโป๊ะชนิดนี้ เช่น กุ้ง, หมึกกระดอง, หมึกกล้วย, ปลากระตัก, ปลาเบ็ด, แมงดาทะเล และอื่น ๆ โป๊ะน้ำตื้นพบในจังหวัดสมุทรสาคร, สมุทรสงคราม โป๊ะน้ำตื้นพบมากตามปากแม่น้ำและชายทะเลจังหวัดกระบี่

โป๊ะ เฝือกหรือโป๊ะรุก

โป๊ะรุก เป็นเครื่องมือที่มีขนาดใหญ่ตั้งประจำที่ตามบริเวณชายฝั่ง ในระดับน้ำลึก ตั้งแต่ ๕-๒๐ เมตร ประกอบด้วยปีกโป๊ะทำด้วยไม้ไผ่รวมมี ๔-๕ ปีก ความยาว ๑๐๐-๓๐๐ เมตร มีหรือไม่มีห้องลวงปลาขนาดเล็กก็ได้ ห้องซึ่งปลาขนาดใหญ่ประมาณ ๑๖ x ๒๕ เมตร ถึง ๒๕ x ๔๐ เมตร รอบห้องซึ่งปลานด้วยอวนโปลีเอทฮีลีนหรือลวดตาข่ายหรือทั้งสองชนิดผสมกัน โดยใช้ลวด ตาข่ายปูที่ส่วนล่างติดกับพื้นดิน สูงประมาณ ๒๕-๓๐ เซนติเมตร

อวนที่ใช้ล้อมจับปลาในโป๊ะมีลักษณะ เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบมีสายमान เนื้ออวนเป็น ไนลอนขนาด 210d/5 ไม่มีผมหรือที่เรียกกันว่า "อวนผม" ขนาดตา ๔ มิลลิเมตร ในการจับต้องใช้ หลักยาว ๒ หลักสอดผ่านห่วงที่ปลายอวนทั้ง ๒ ด้าน หลักหนึ่งจะปักด้านที่หนึ่งของปากทางเข้ากันโป๊ะ เพื่อยึดปลายอวนด้านนั้นไว้แล้วปล่อยอวนผ่านทางเข้ากันโป๊ะไปยังอีกด้านหนึ่งของทางเข้าจนหมดอวน ซึ่งมีหลักยาวอีกอันหนึ่งผูกติดอยู่ แล้วหลักจะถูกผูกติดอยู่กับหัวเรือ จากนั้นเรือก็จะถูกดัน, ดึงหรือ เข็น ไปรอบ ๆ โป๊ะ ลักษณะนี้เองที่เรียกกันว่า "รุกโป๊ะ" อวนก็จะทำหน้าที่กวาดต้อนปลาภายในโป๊ะให้ ตกอยู่ในวงล้อมของอวน เมื่อเรือถูก เข็นมาจนหลักทั้งสองบรรจบกัน ชาวประมงก็จะดึงสายमानรวมดินอวน เข้าหากันปลาก็จะตกซึ่งอยู่ในอวนและถูกจับขึ้น เรือต่อไป การรุกโป๊ะจะทำวันละ ๒ ครั้ง ในช่วง "น้ำเป็น" ในเวลาน้ำขึ้นสูงสุดและลงต่ำสุดของวัน ปลาที่จับได้เป็นพวกปลาทุ, กะตัก, แบน, จวด และปลาเบ็ด โป๊ะรุกนี้เป็นที่นิยมมากในอดีต ปัจจุบันยังพบเห็นได้ที่แหลมแท่น จังหวัดชลบุรี

โป๊ะอวนหรือโป๊ะยก

โดยทั่วไปมีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาโป๊ะทั้งหมด โครงสร้างคล้ายโป๊ะ เฝือกหรือ โป๊ะรุก แตกต่างกันที่ห้องซึ่งปลาซึ่งของโป๊ะอวนจะไม่มีหรือล้อมรอบด้วยอวน, ตาข่ายหรือเฝือกใด ๆ โครงสร้างของห้องซึ่งปลาที่แข็งแรงมากมีลักษณะรูปตัว C หลักโป๊ะใช้ต้นมะพร้าวและมีคานหรือ ราโป๊ะ ๑-๓ ชั้น ขนาดของกันโป๊ะแบบนี้ประมาณ ๓๐ x ๕๐ เมตร ปีกโป๊ะทำด้วยไม้ไผ่รวม ๔ แถว ปีกเข้าหาฝั่ง ยาว ๗๐๐-๗๕๐ เมตร หลักปีกโป๊ะนี้ใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงหอยแมลงภู่ด้วย มีห้องลวง เล็กกว่าห้องซึ่งปลาขนาด ๓๐ x ๔๐ เมตรโดยประมาณ เป็นรูปกรวยหันกันเข้าสู่ทางเข้าซึ่งกว้าง ๒.๕ เมตร โป๊ะชนิดนี้ทำกันในบริเวณน้ำลึก ๑๐-๒๐ เมตร

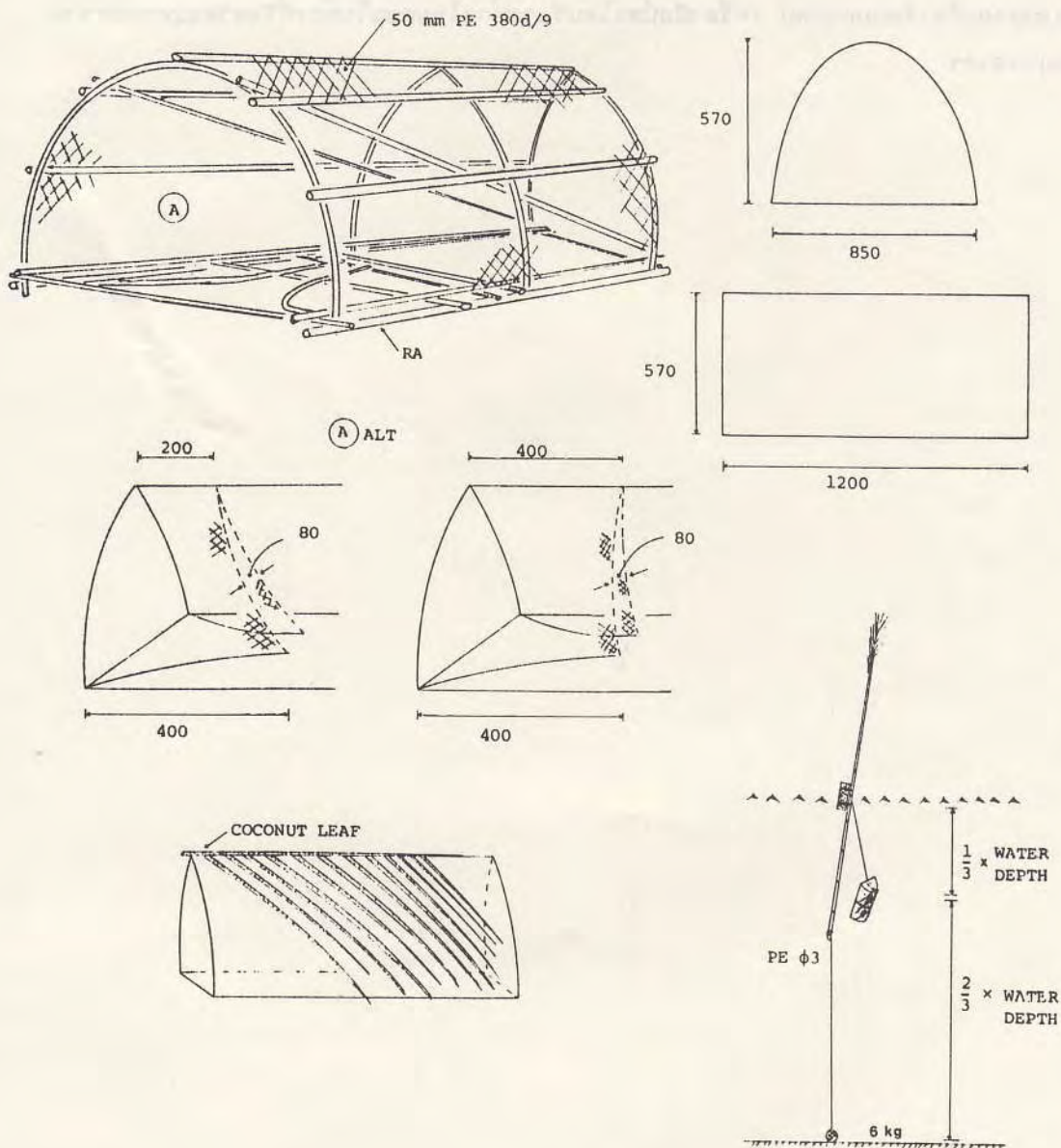
อวนที่ใช้เป็นห้องซังปลาเนื้ออวนเป็นอวนเข็มด้ายในล่อนขนาดตา ๑๐ มิลลิเมตร ซิงเป็นรูปทรงกระบอกด้านหนึ่งเจาะเป็นช่องไว้รับกับทางเข้ากว้าง ๒.๕ เมตร ตลอดความลึก ขอบอวนด้านบนซิงไว้กับส่วนบนของหลักโป๊ะ ขอบล่างอวนมีเชือกดึงผ่านรอกที่โคนหลักโป๊ะและผูกตรึงไว้ที่ราโป๊ะ เพื่อดึงให้อวนอยู่ในรูปทรงกระบอก ที่อวนสองข้างของทางเข้าและอีก ๔ มุมด้านหน้าของ หลักโป๊ะจะมีห่วงเหล็กหรือหวายขนาดใหญ่ผูกติดอยู่ ๑๐-๑๕ ห่วง ในการซิงอวนนั้นห่วงที่จุดต่าง ๆ เหล่านี้สวมไว้กับหลักไม้ไผ่หรือไม้เหลาชะโงน ๖ หลัก ทำหน้าที่เป็นตัวยกอวนกันถ่วงขึ้นในขณะที่ทำการ จับปลา สัตว์น้ำที่จับได้เป็นพวกปลากระตัก, ปลาหู, หมึกกล้วยและอื่น ๆ ฤดูทำการประมงที่ดีระหว่าง เดือนเมษายนถึงเดือนมกราคม เครื่องมือนี้พบได้บริเวณอ่าวไทยตอนในท้องที่จังหวัดสมุทรสงคราม และสมุทรสาคร



ลอบ
ลอบหมึก
หมึกหอม

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๑๖ แรงม้า

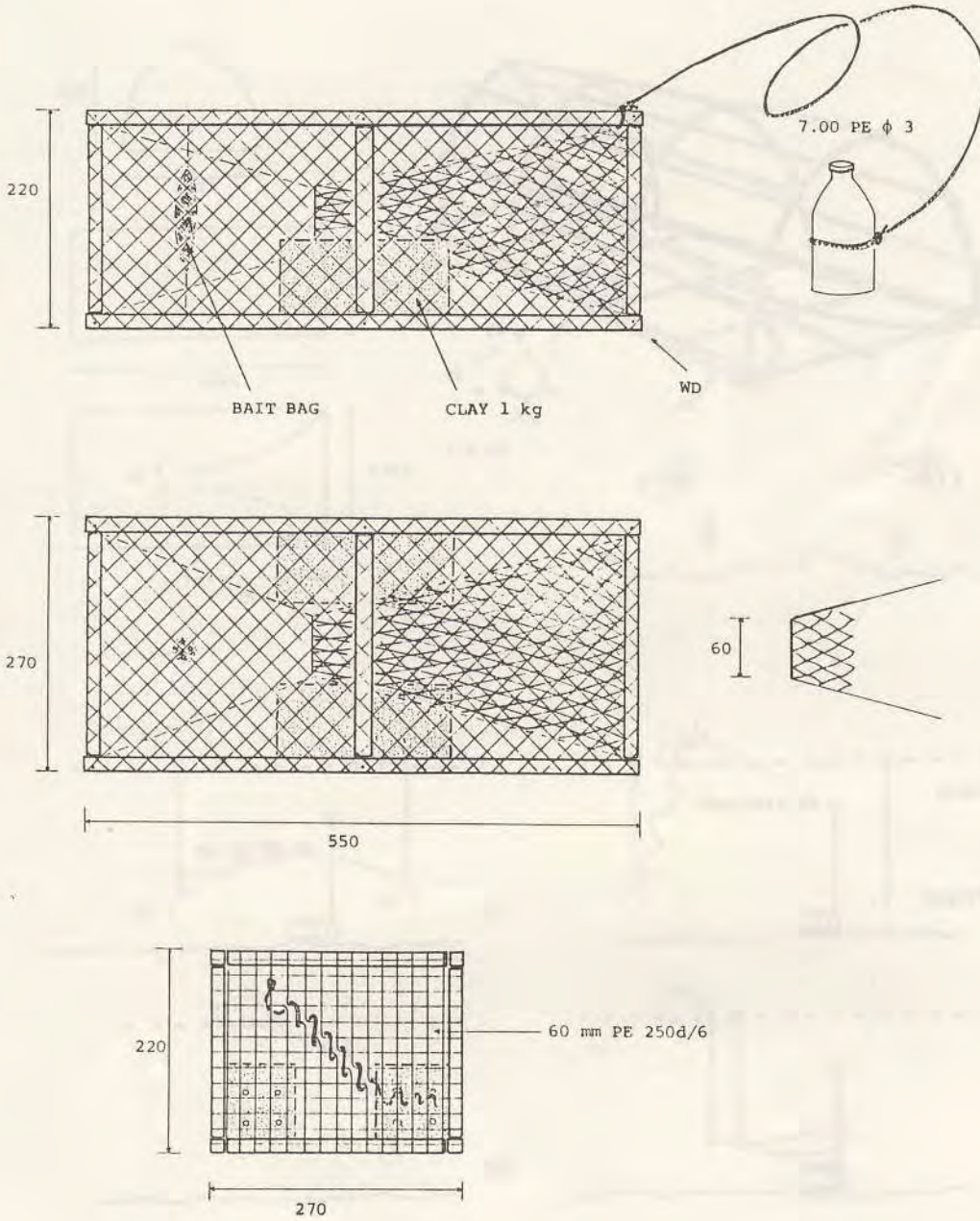
สถานที่
จังหวัด กระเบน
จังหวัด จันทบุรี



ลอบ
ลอบปลา
ปลาเก๋า

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร

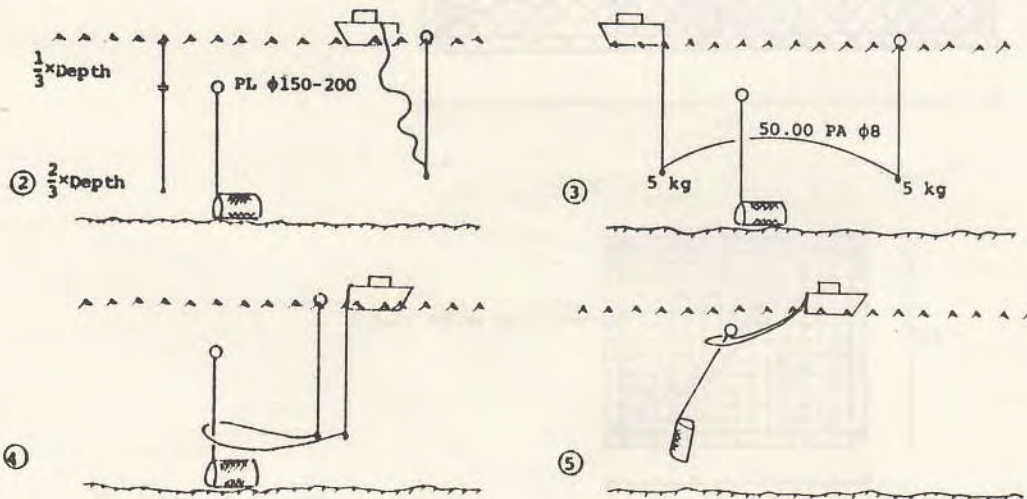
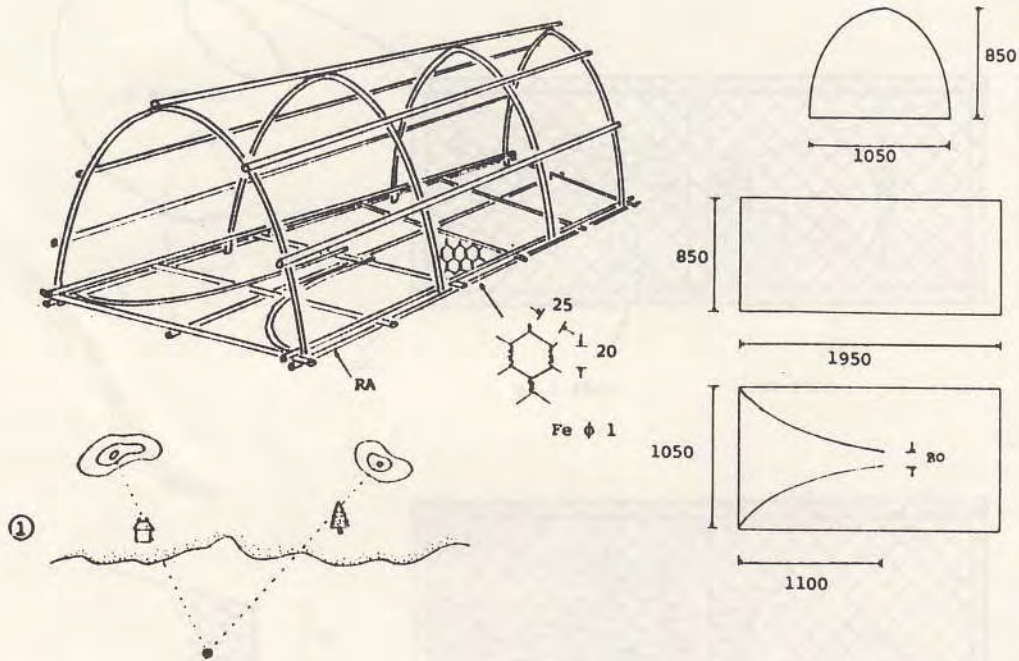
สถานที่
ปากบารา
สตูล



ลอบ
ลอบปลา
ปลาเก๋า ปลากระพง

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

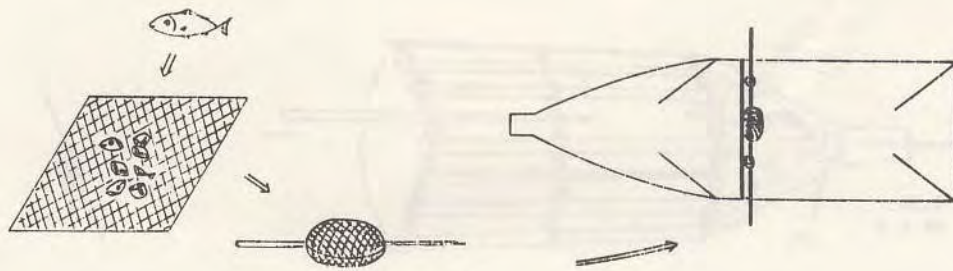
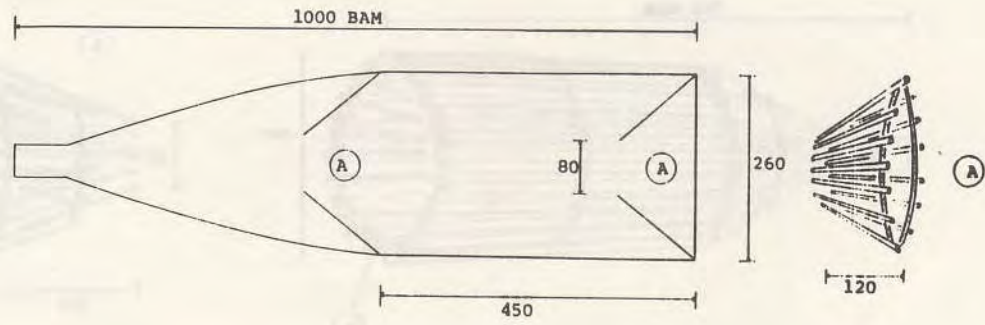
สถานที่
อ่าวมะขามป้อม
ระยอง



ลอบ
เซงเลง
ปูทะเล

เรือประมง
ความยาว -

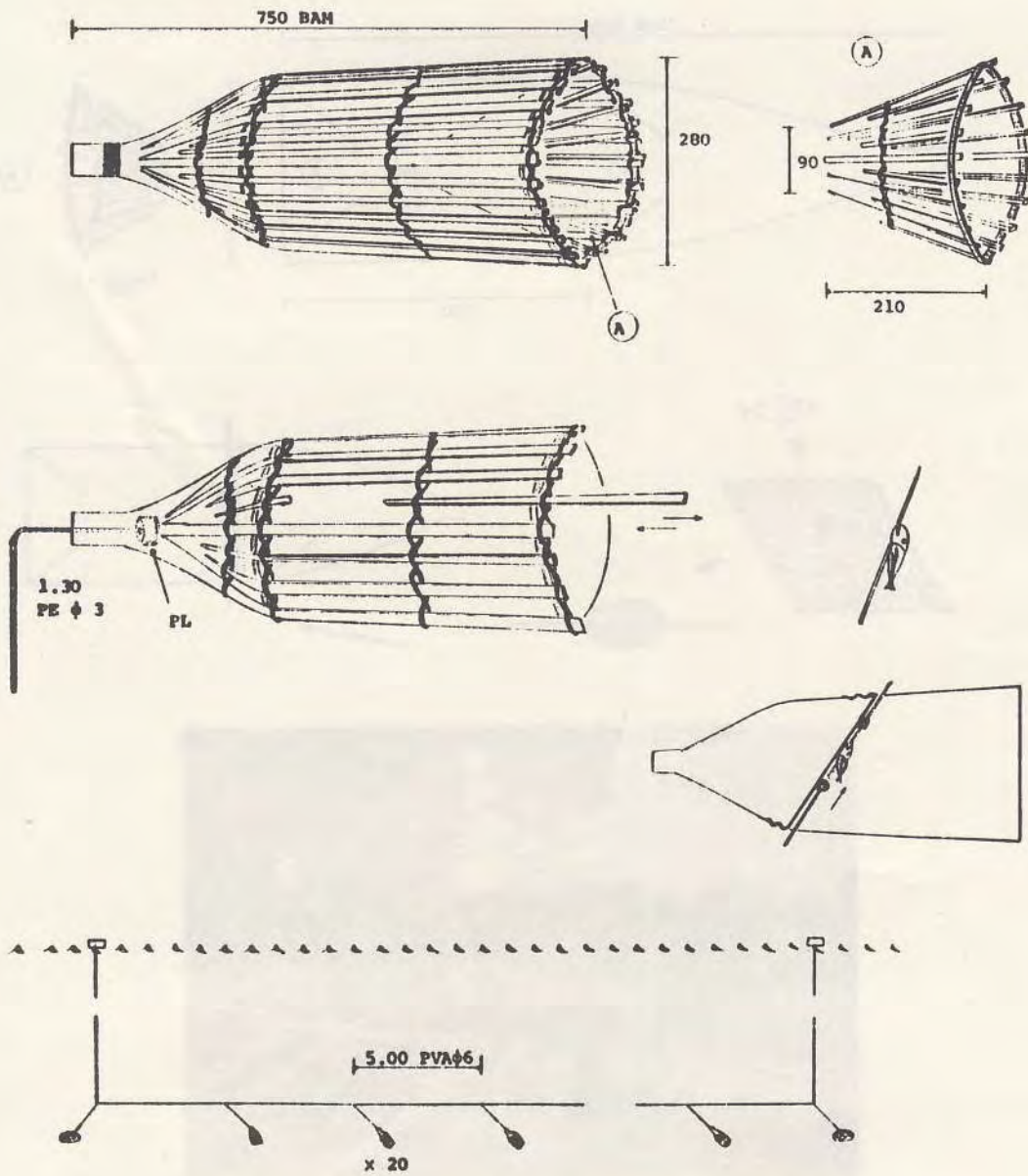
สถานที่
เขานิวเวอตัน
ระนอง



ลอบ
เซงเลง
ปูทะเล

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร

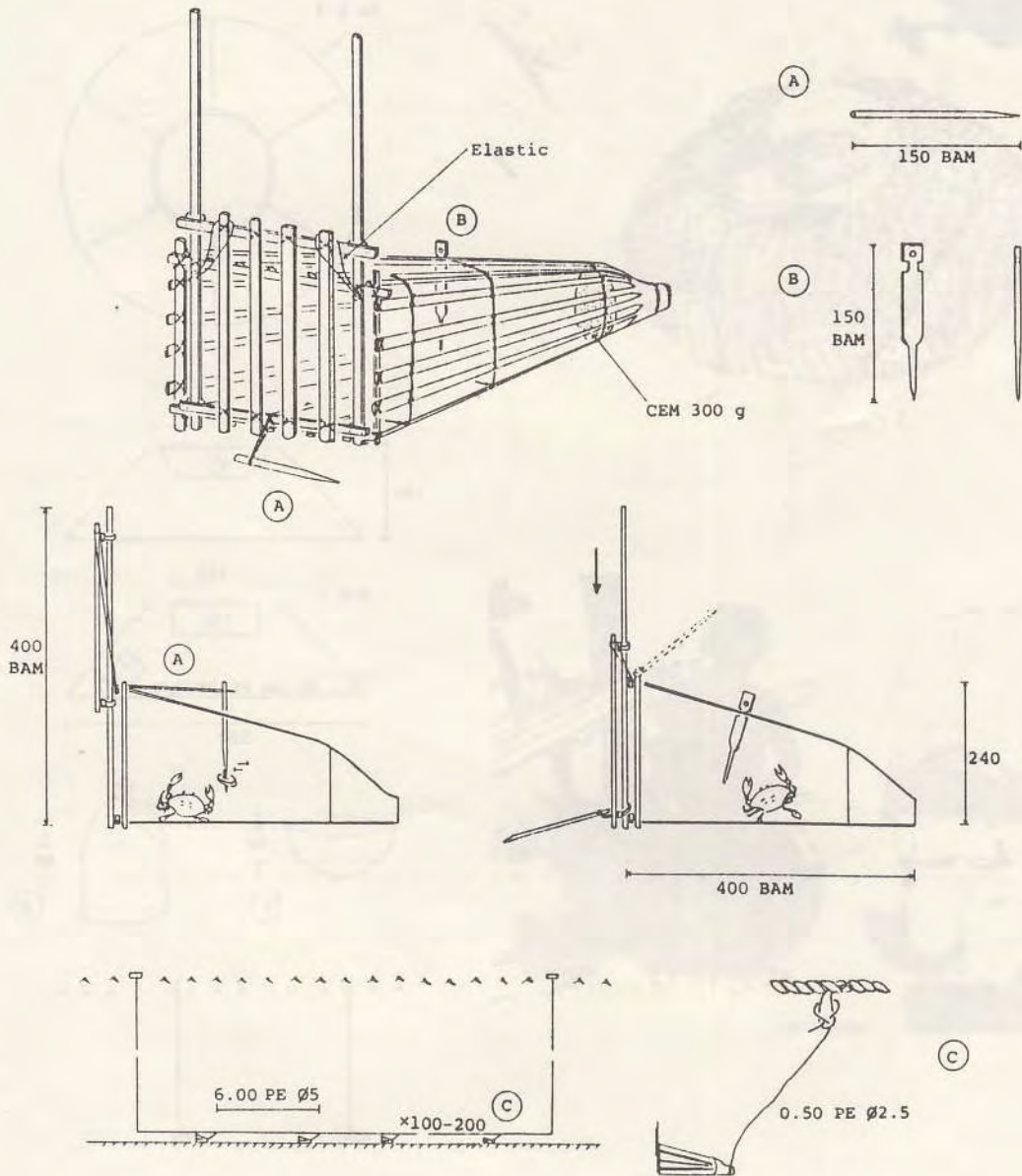
สถานที่
หาดอัมรา
สมุทรปราการ



ลอบ
ไขว้
ปะทะเล

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

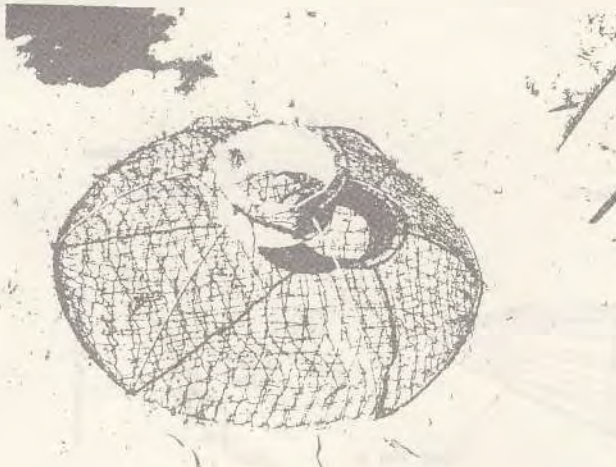
สถานที่
ปากนคร
นครศรีธรรมราช



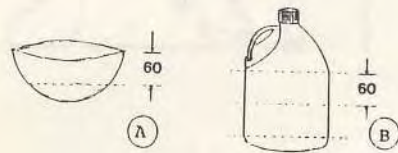
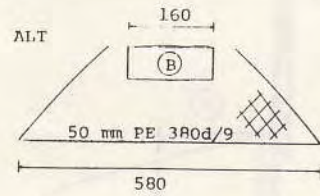
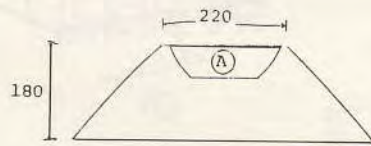
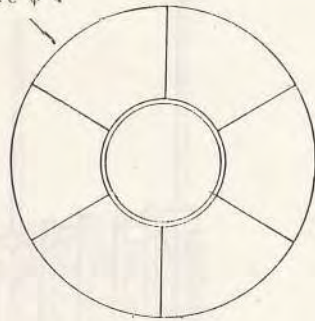
ลอบ
ลอบปู
ปูมา

เรือประมง
ความยาว -

สถานที่
คุ้งกระเบน
จันทบุรี



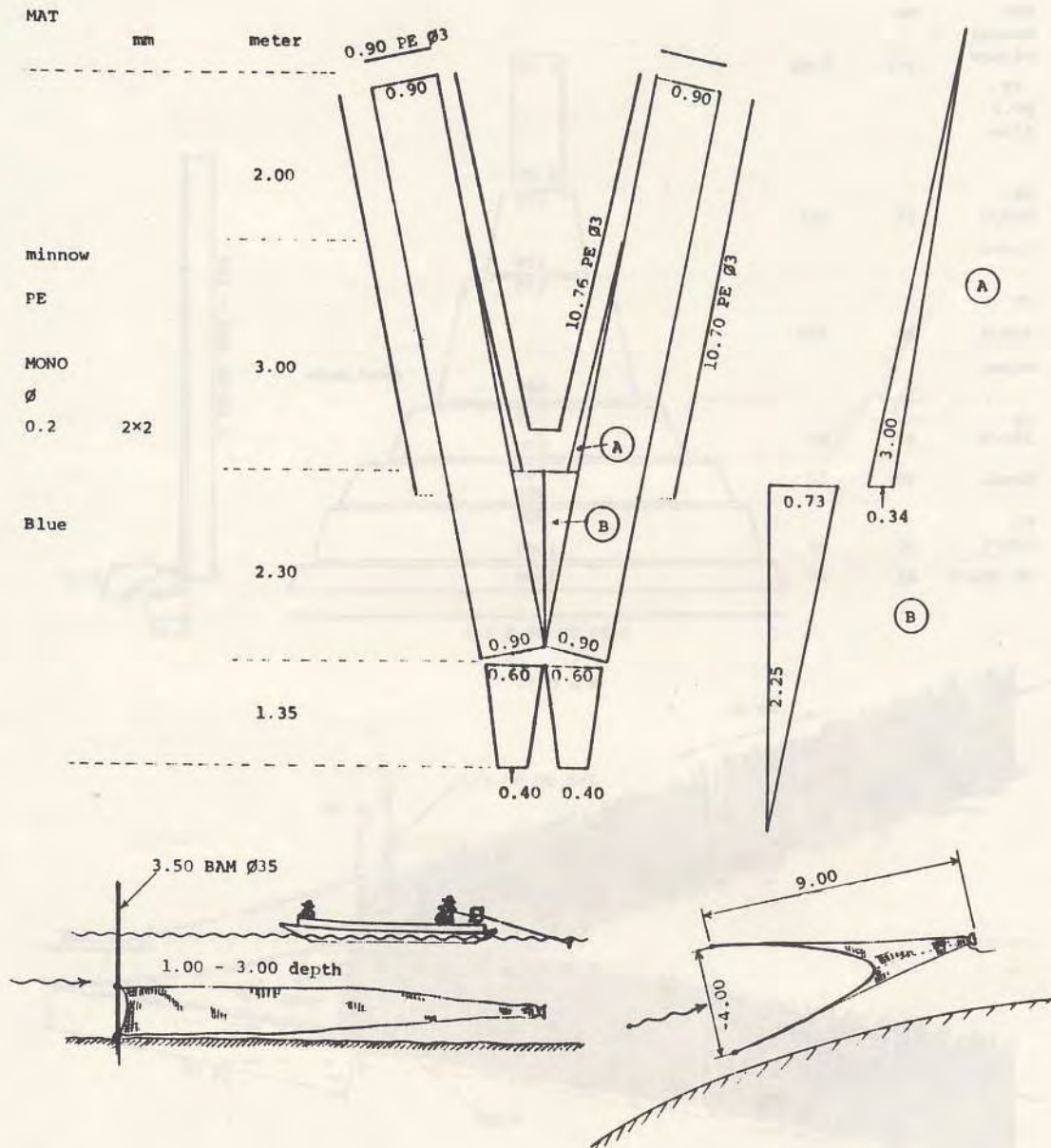
Fe ϕ 4



ลอบ
ป่องเคย
เคย

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
คลองโคก
สมุทรสงคราม

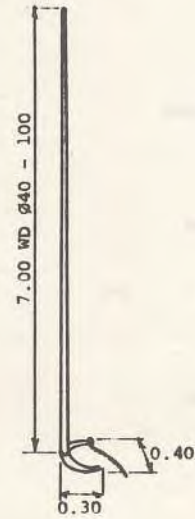
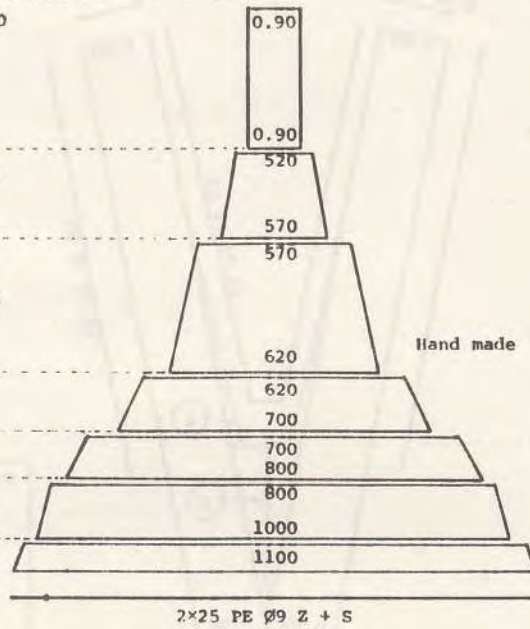


ลอบ
รั้วโซลิตอน
กึ่ง ปลาเบ็ญจพรรณ

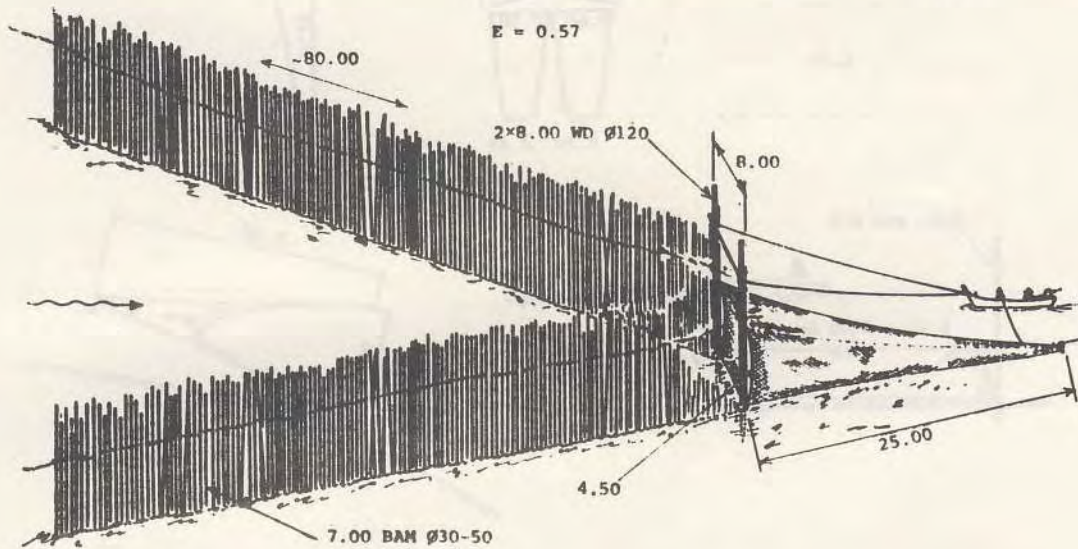
เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
บ้านโคกโคไค
พังงา

MAT	Denier	minnow	mm
PE Ø0.2 Blue	2x2	7.00	
PE 250/3 Green	15	267	
PE 380/4 Green	20	300	
PE 380/4 Green	30	83	
PE 380/6 Green	40	63	
PE 380/9	40	25	



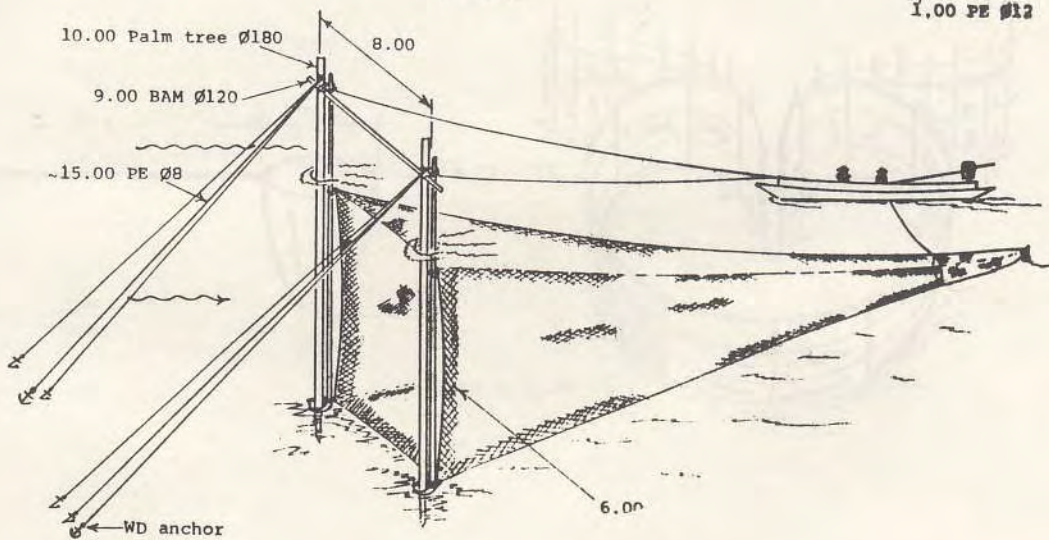
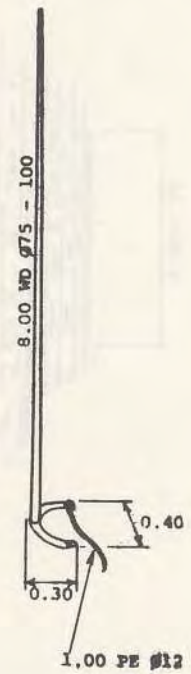
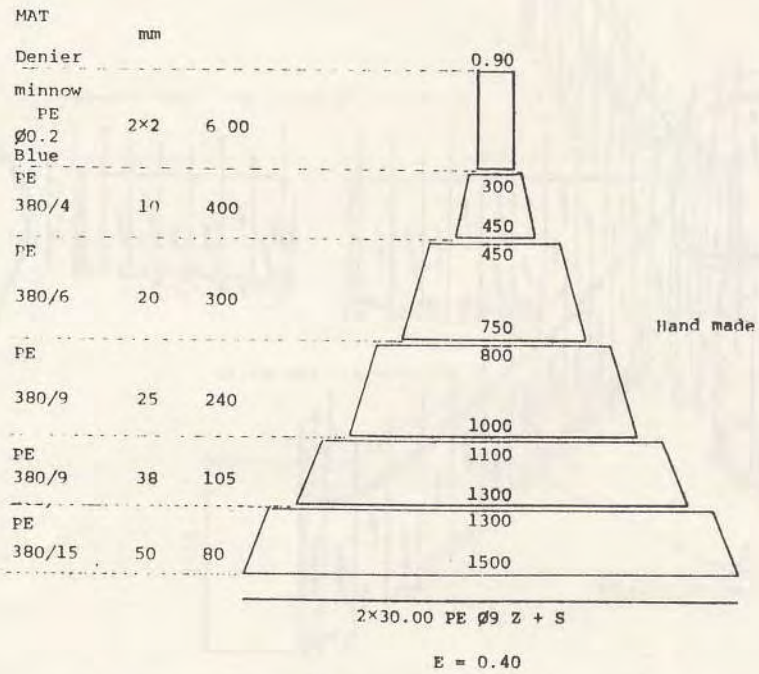
E = 0.57



ลอบ
โพงพาง
กึ่ง ปลาเบ็ญจพรรณ

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

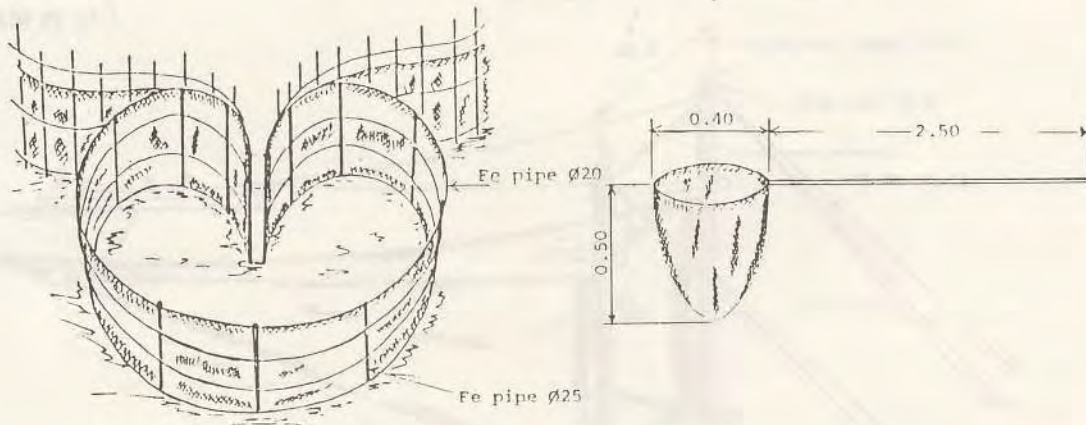
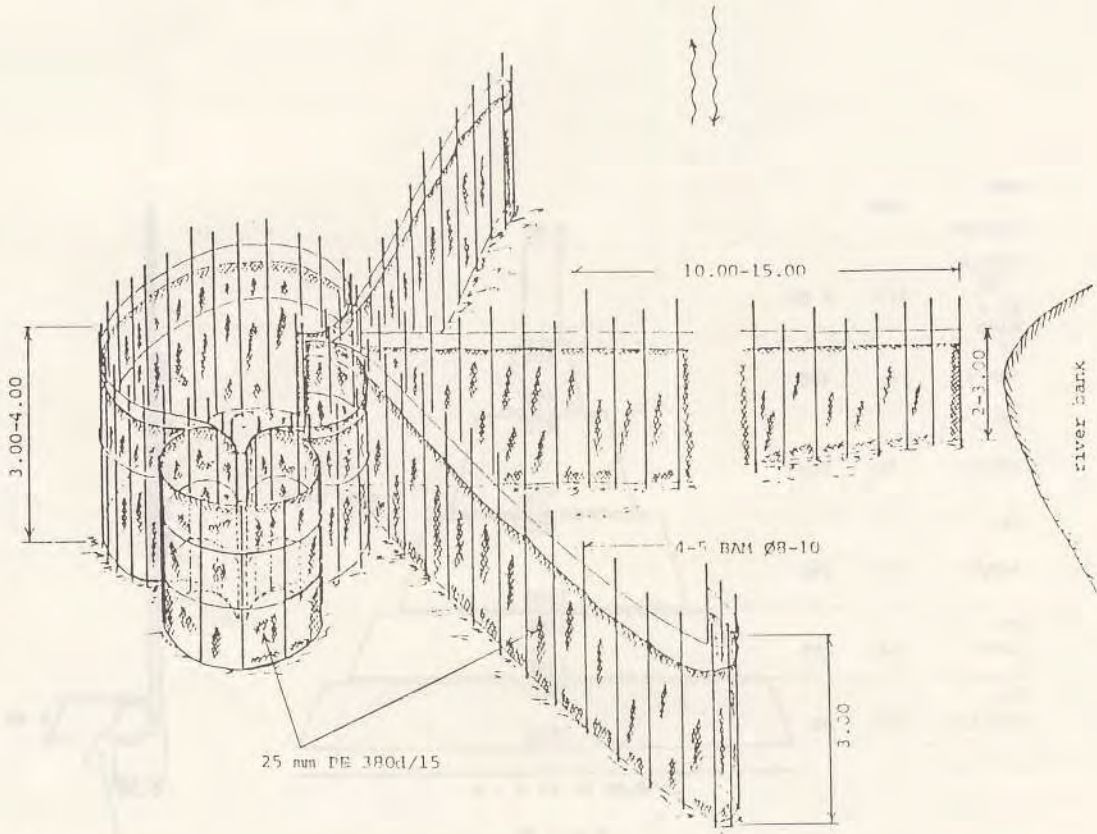
สถานที่
อำเภอเมือง
สงขลา

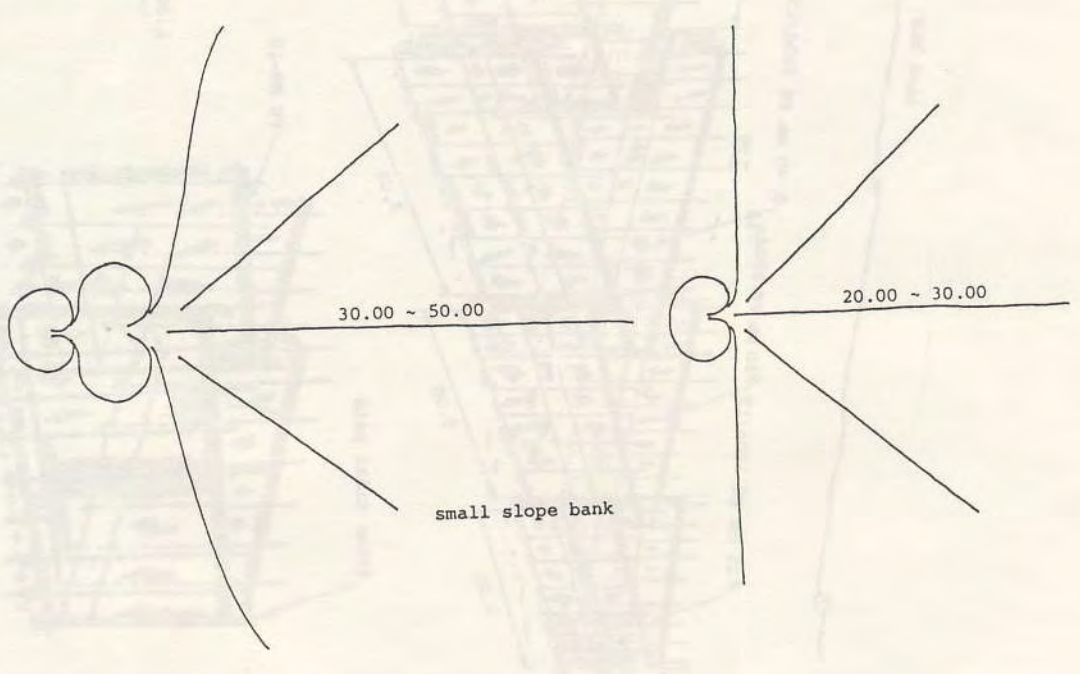
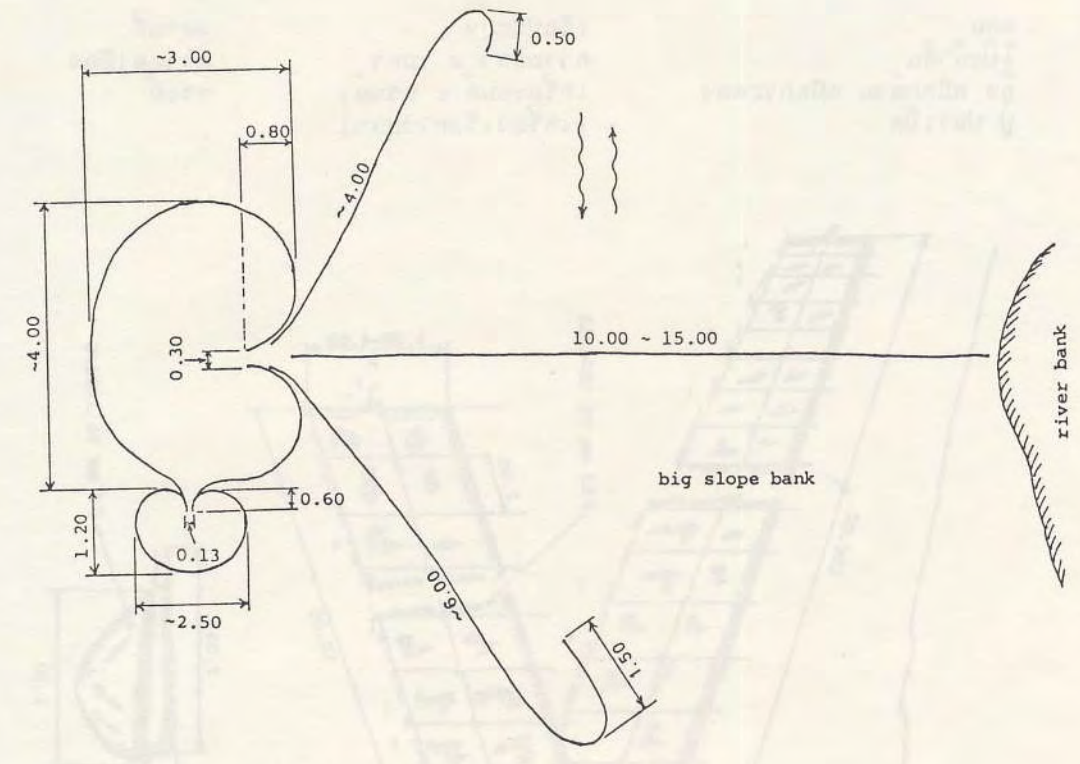


ลอบ
โป้ะน้ำแห้ง
กุง ปู แมงคาคะเล

เรือประมง
ความยาว ๓-๕ เมตร
เครื่องยนต์ -

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

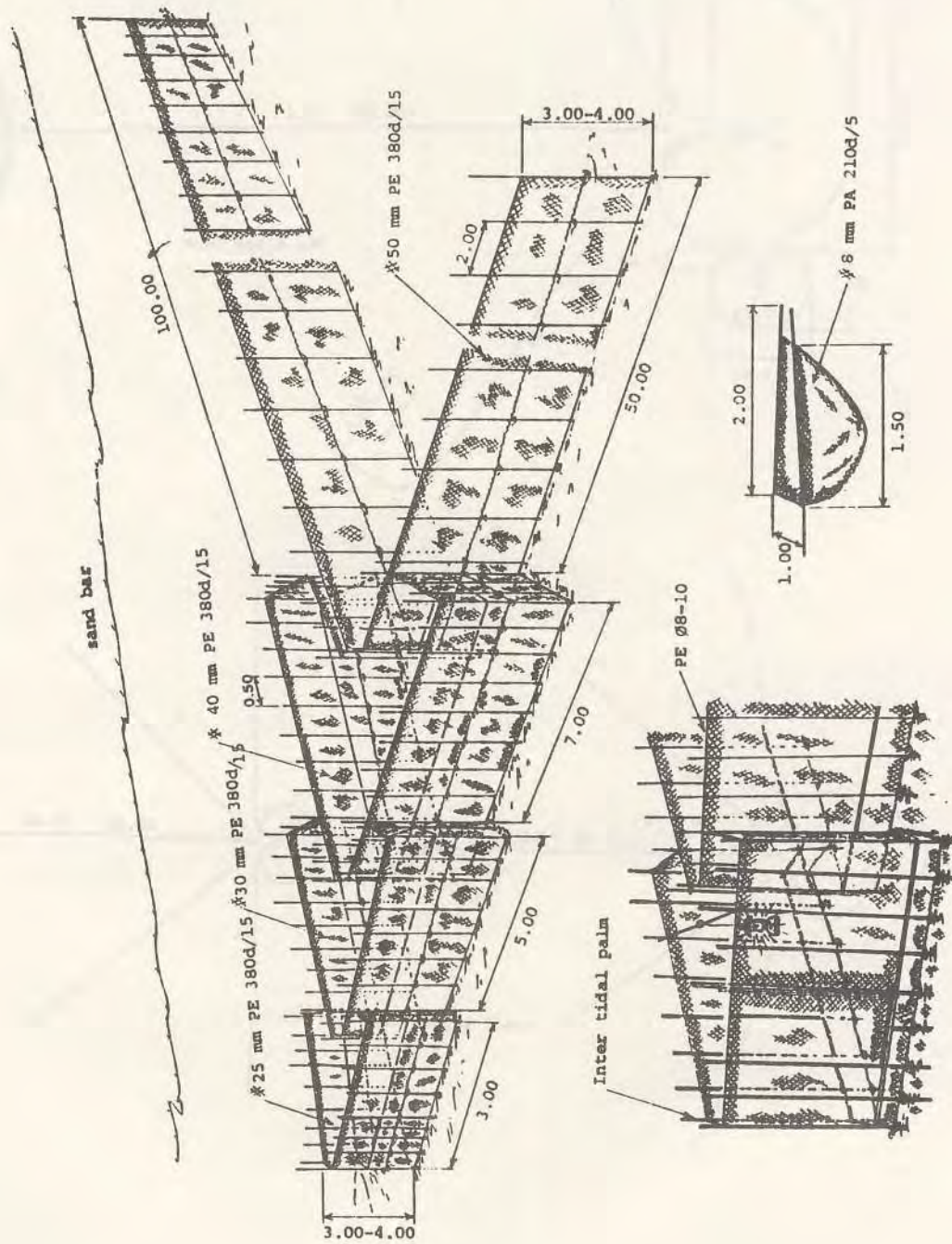


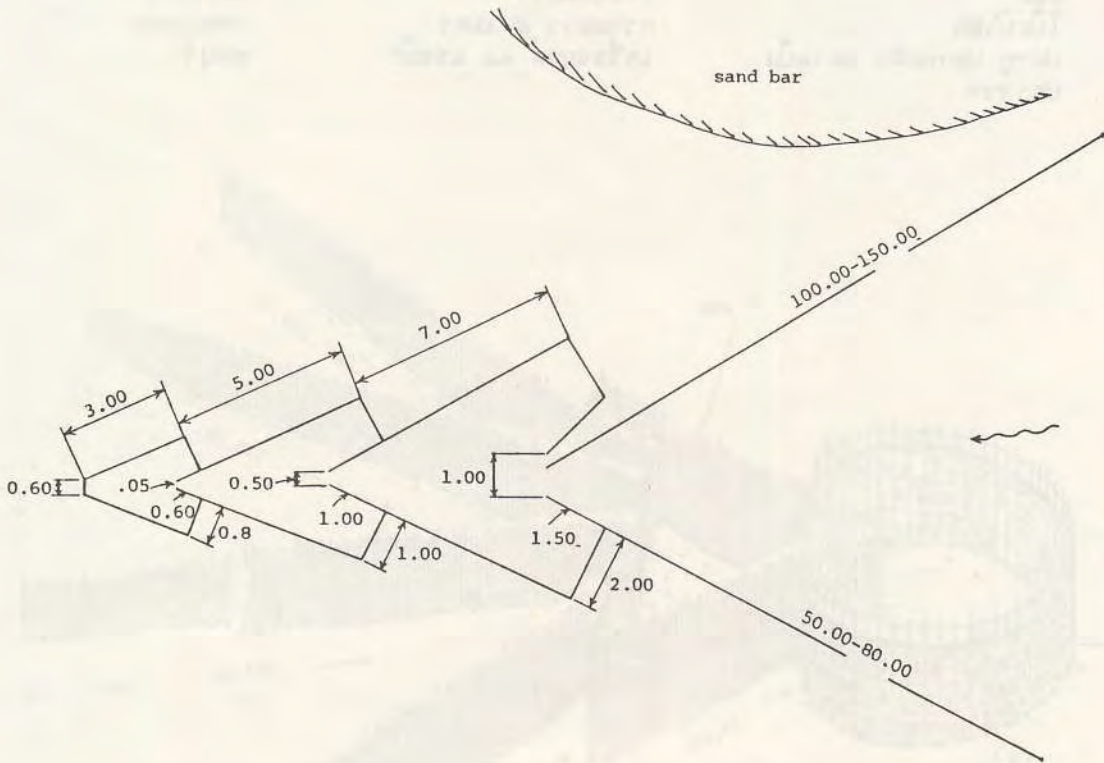


ลอบ
โป๊ะน้ำตื้น
ตุง หมึกกล้วย หมึกกระดอง
ปู ปลาเปิด

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

สถานที่
อำเภอเมือง
กระบี่

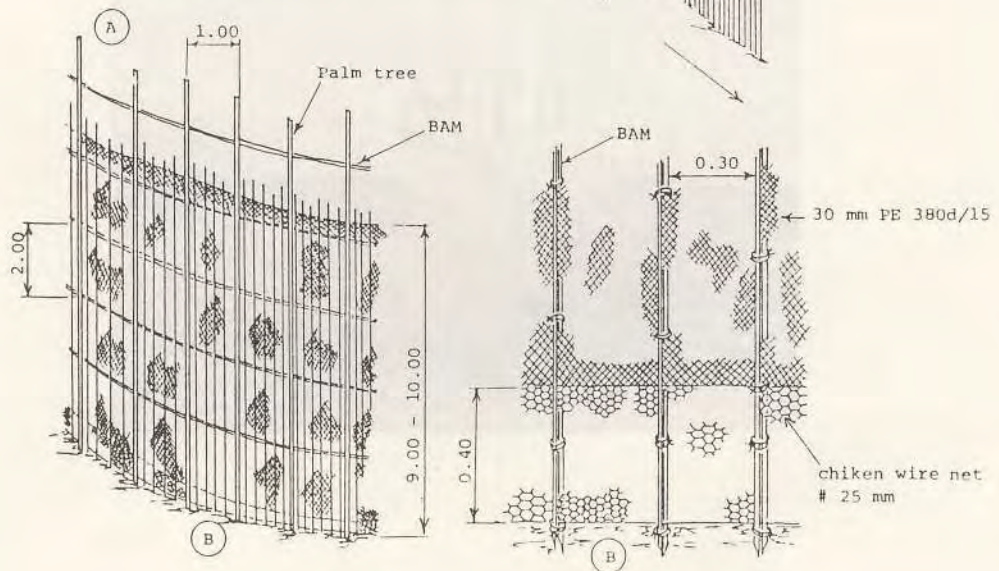
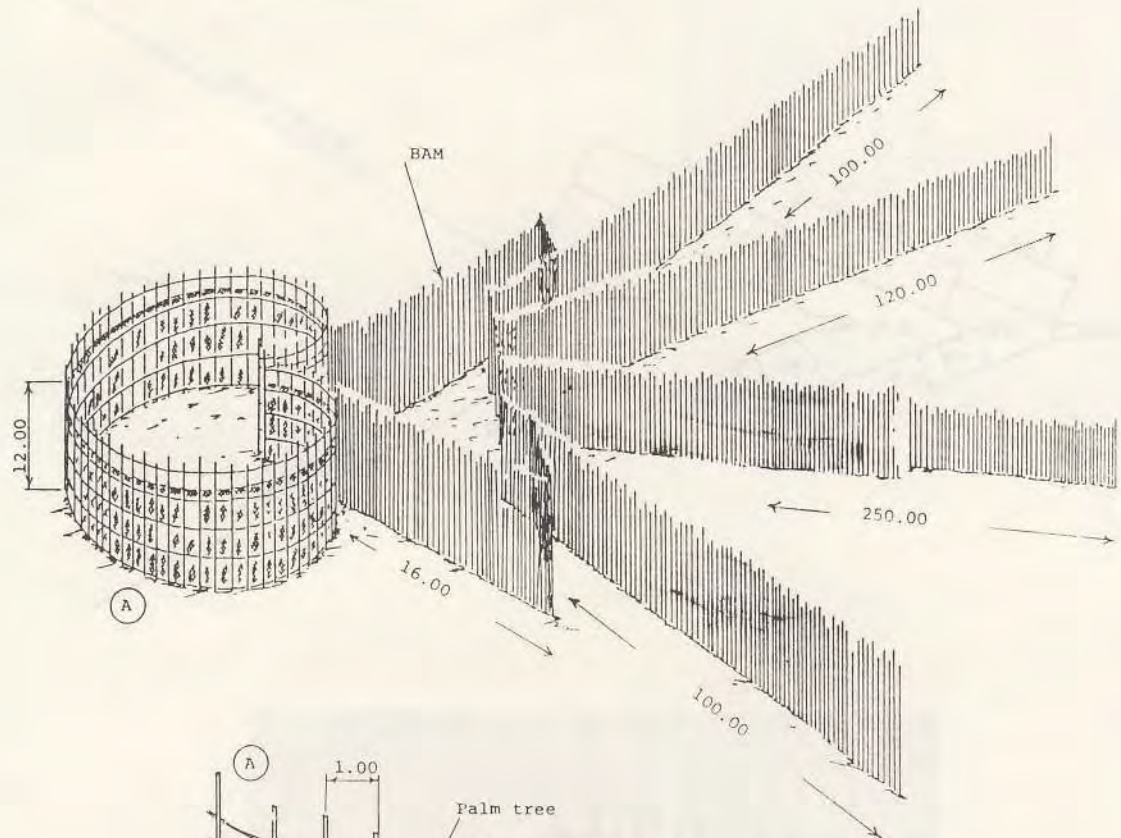


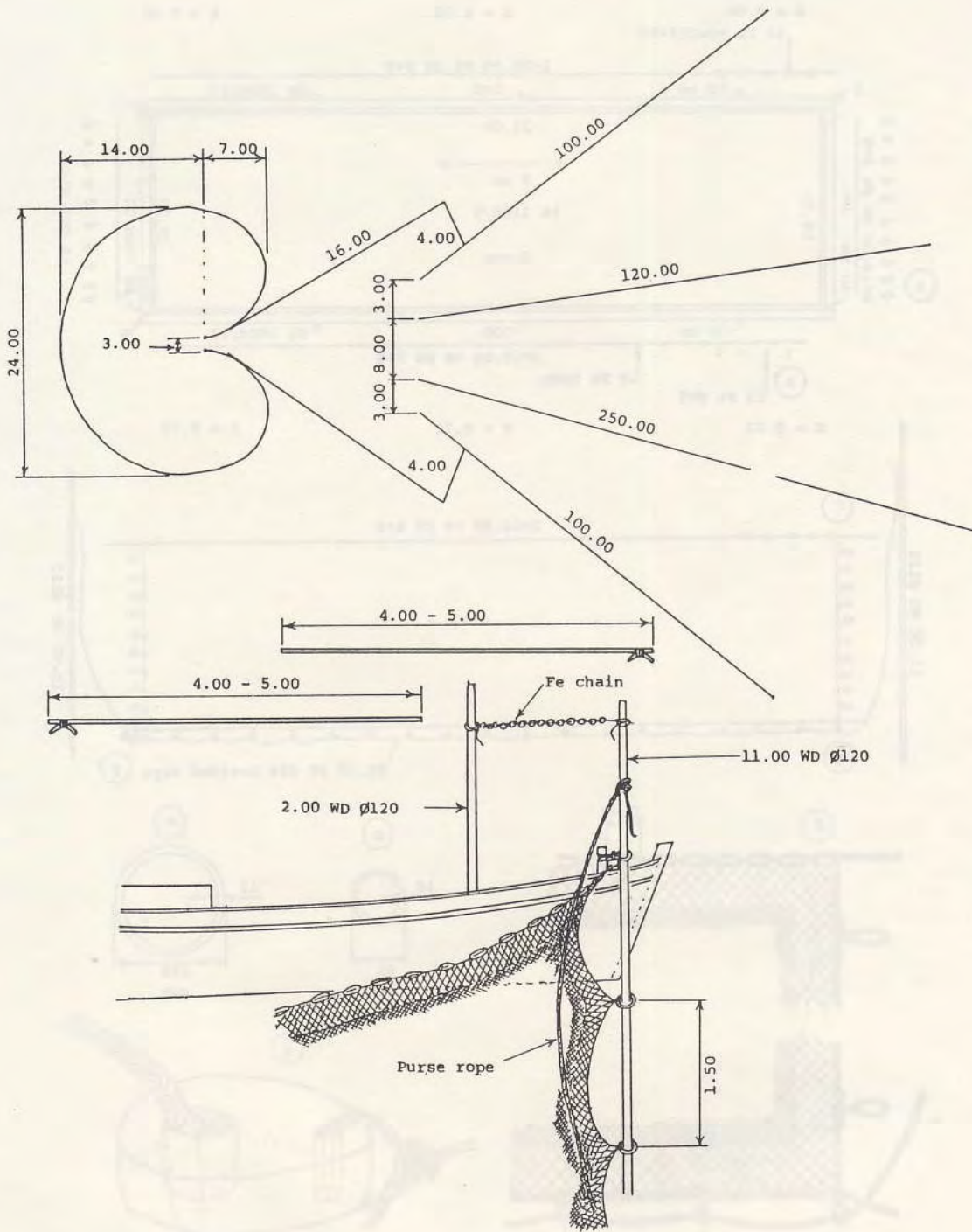


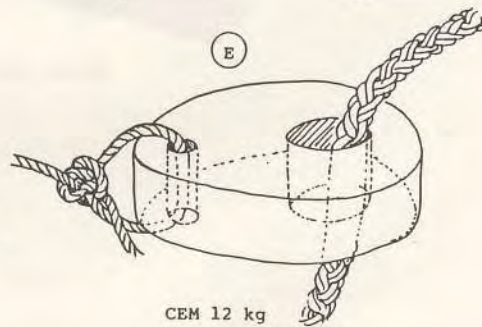
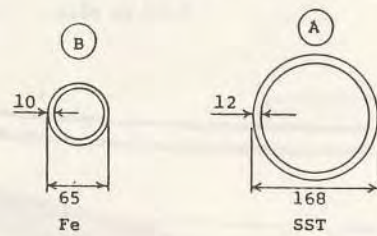
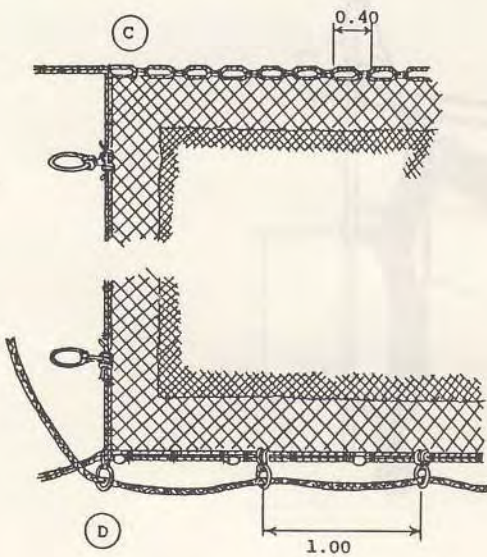
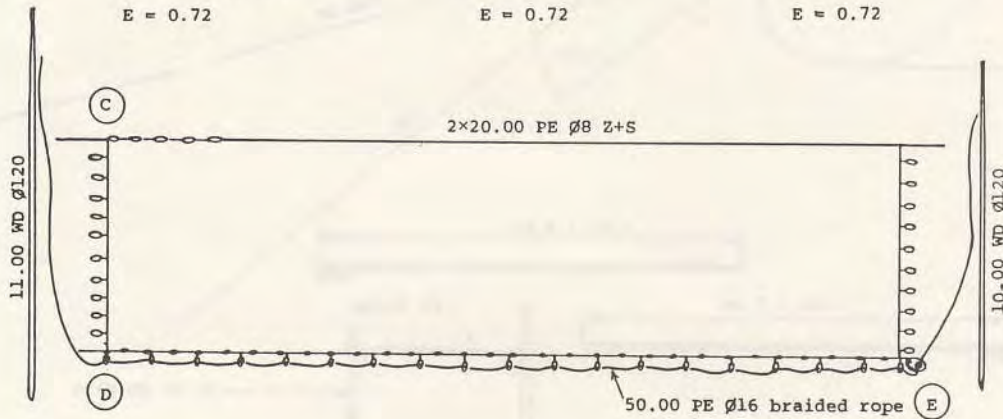
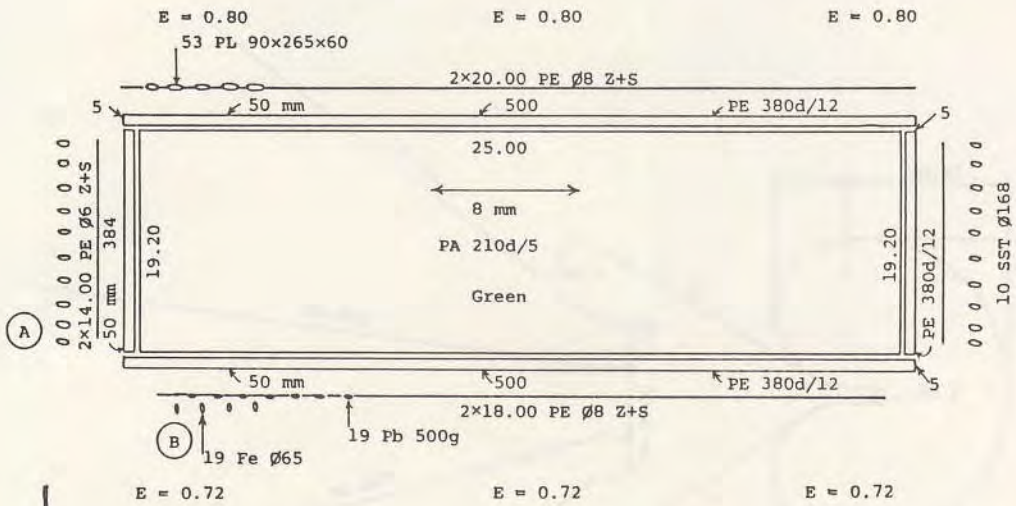
ลอบ
โป้ะน้ำลึก
ปลาทุ ปลากระตัก ปลาแบน
ปลาจวด

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า

สถานที่
แหลมแท่น
ชลบุรี

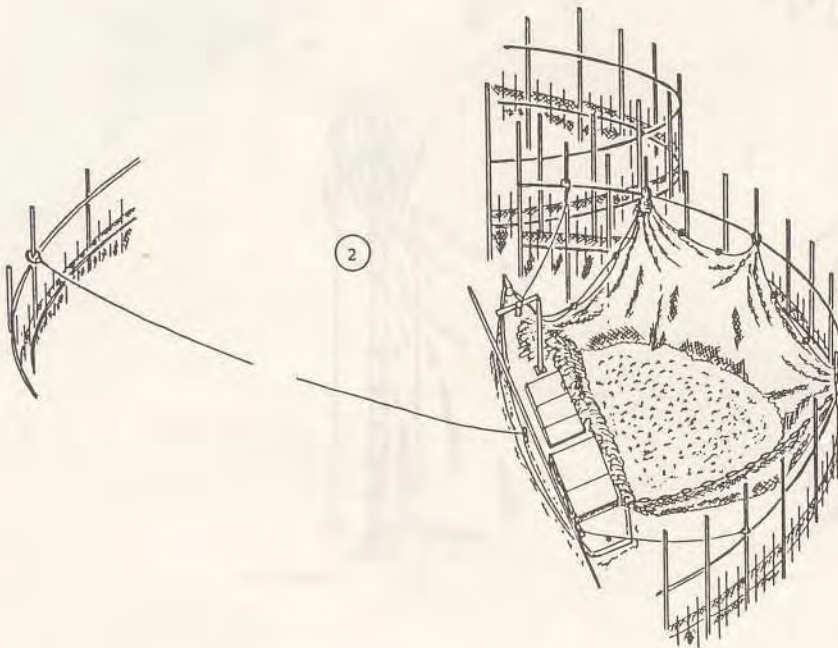








1

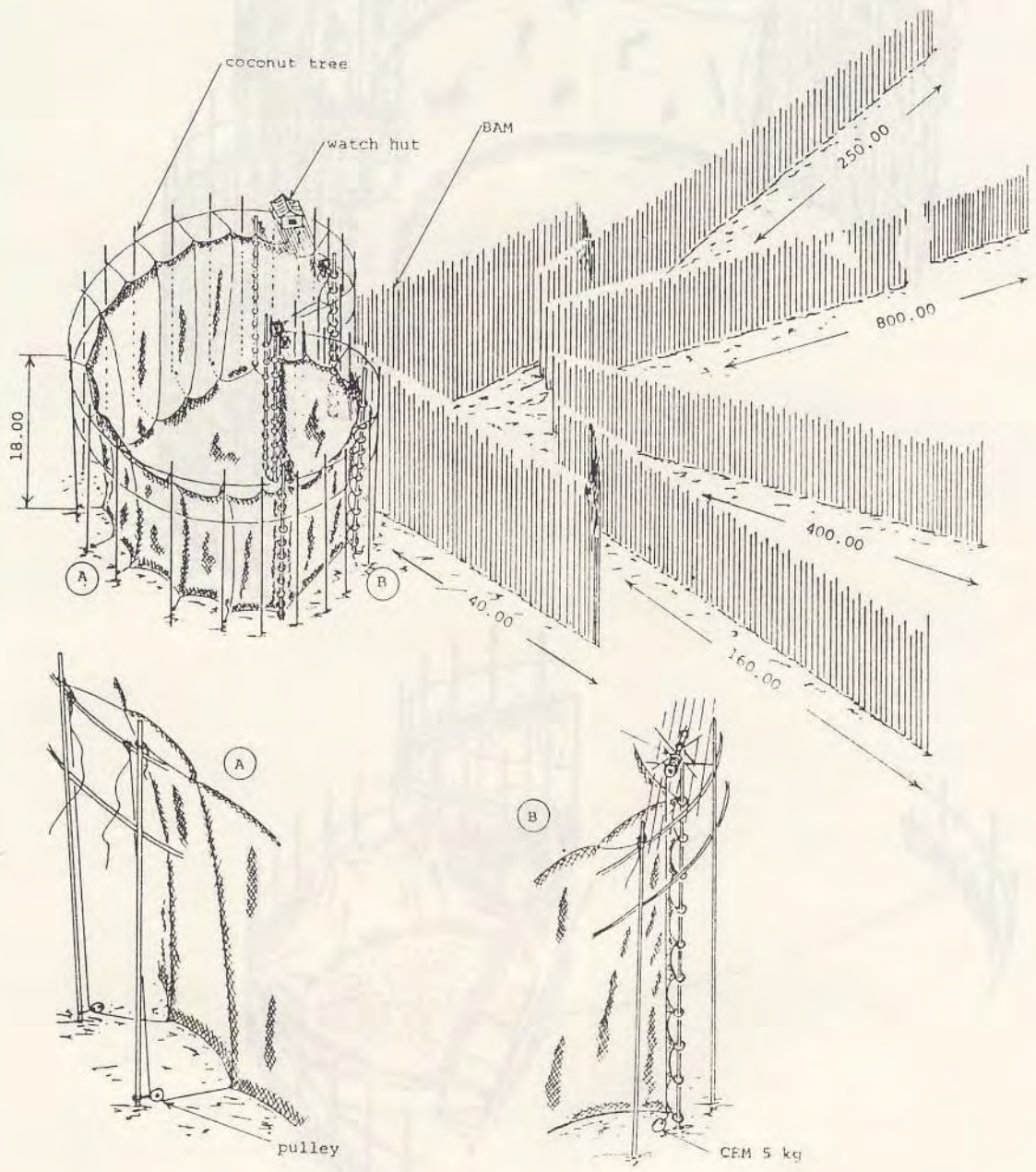


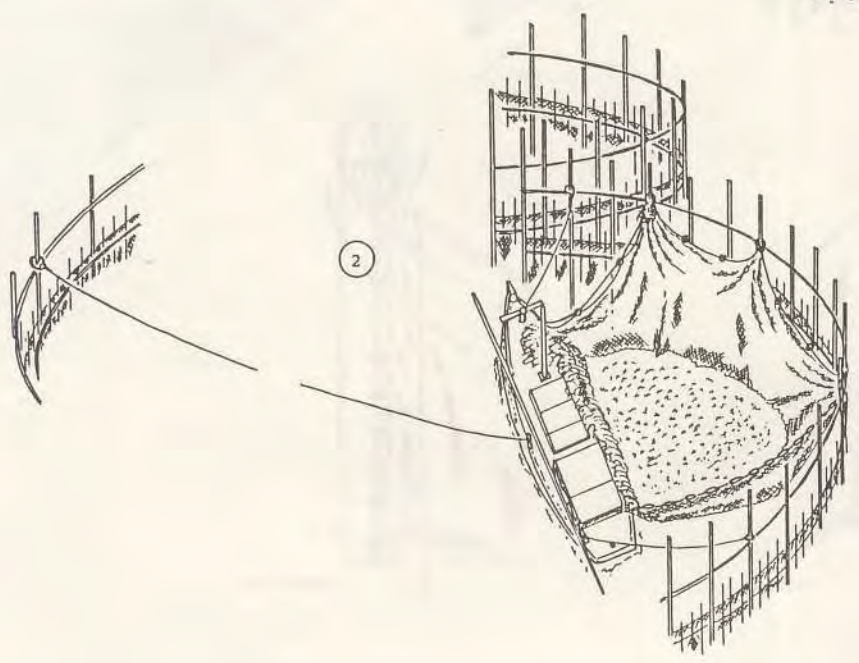
2

ลอบ
โป๊ะยก
ปลากะตัก ปลาหู

เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสงคราม

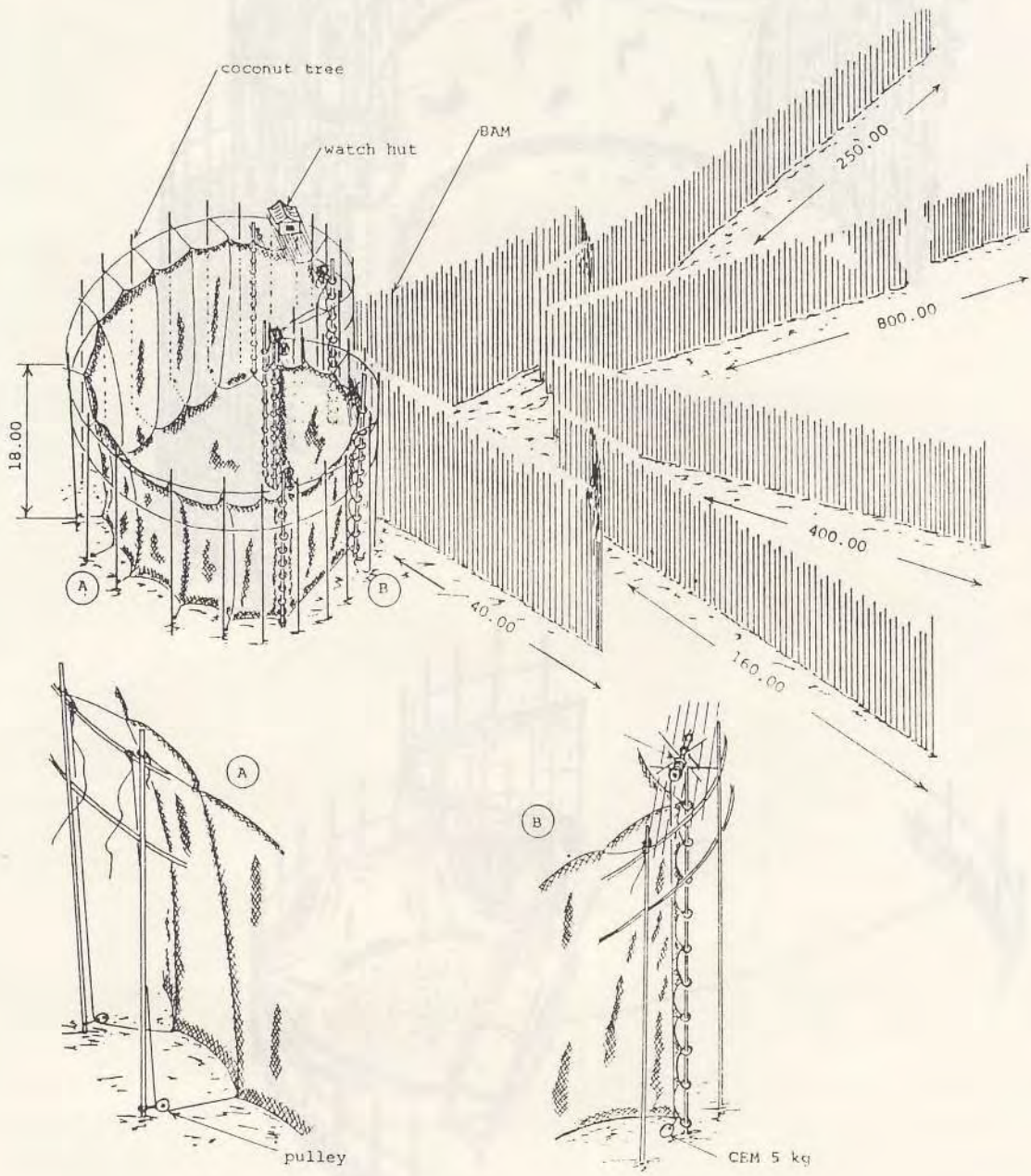


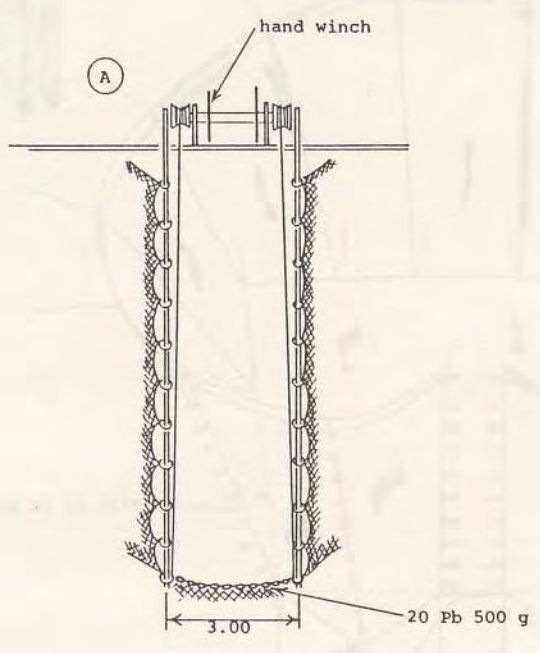
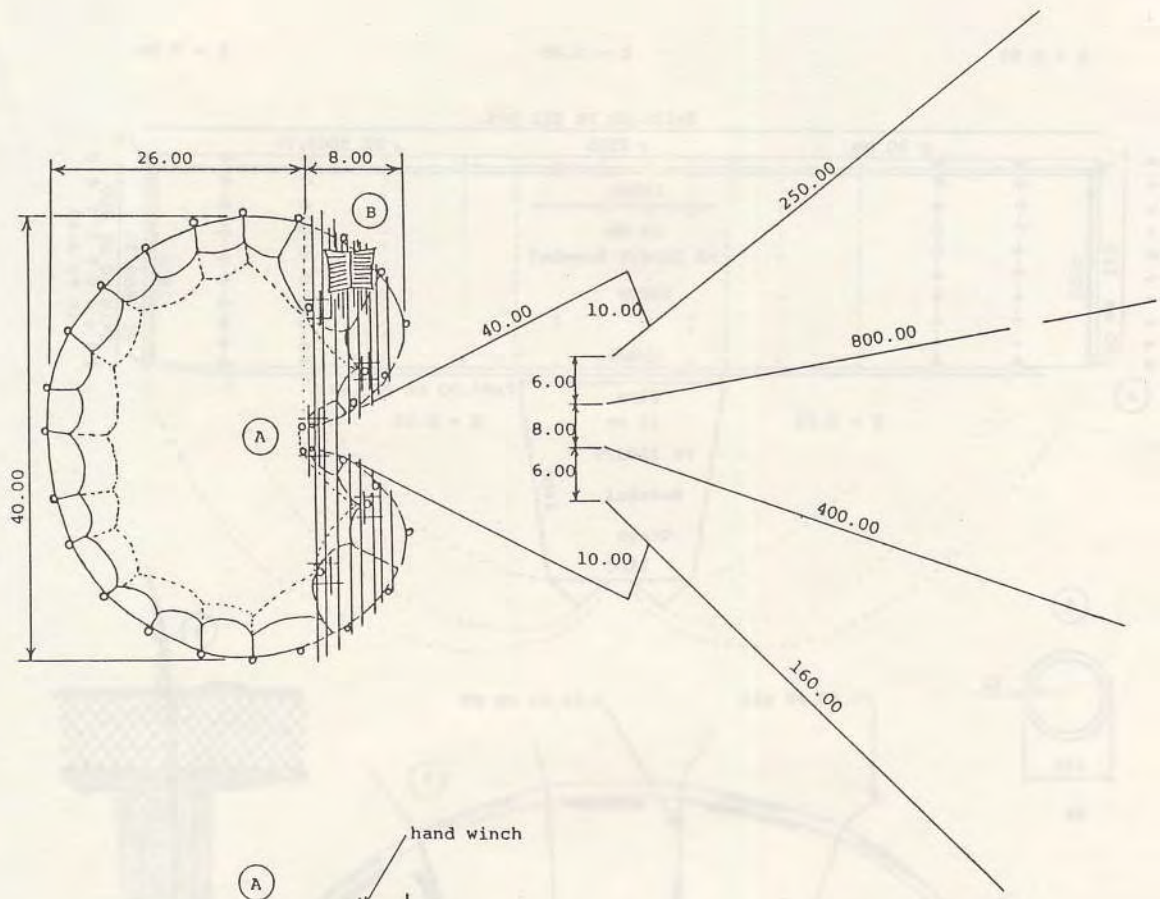


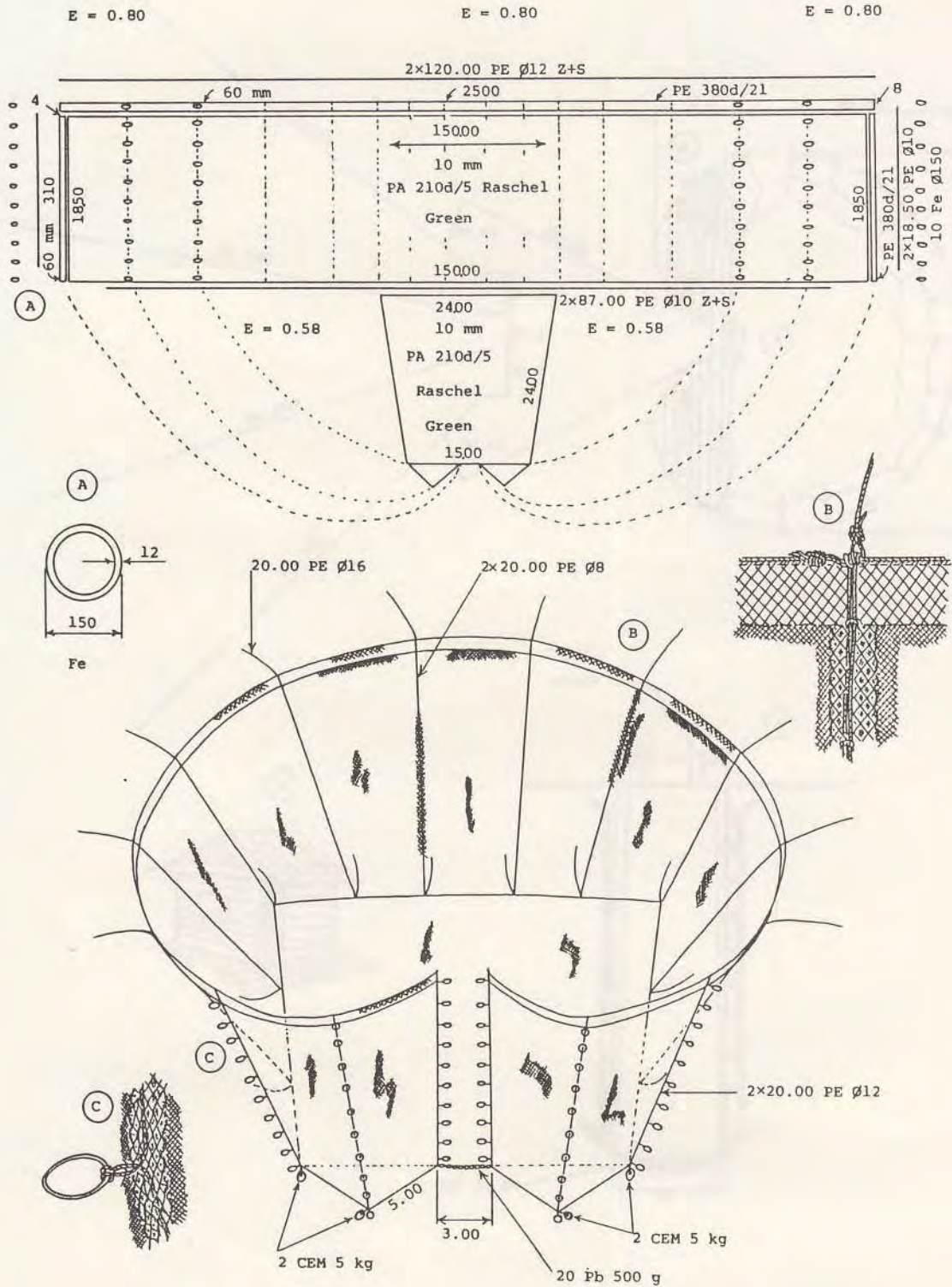
ลอบ
โปะยก
ปลากะตัก ปลาทุ

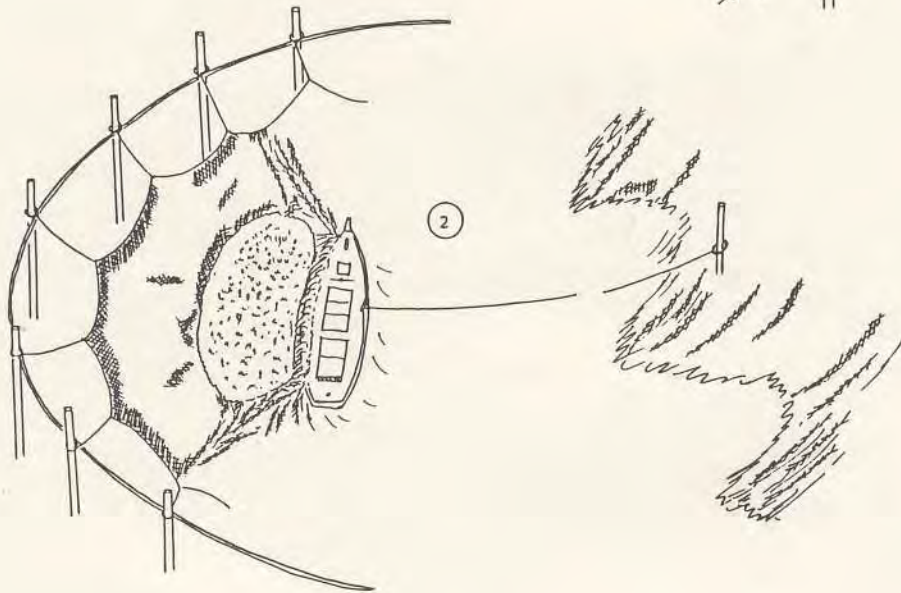
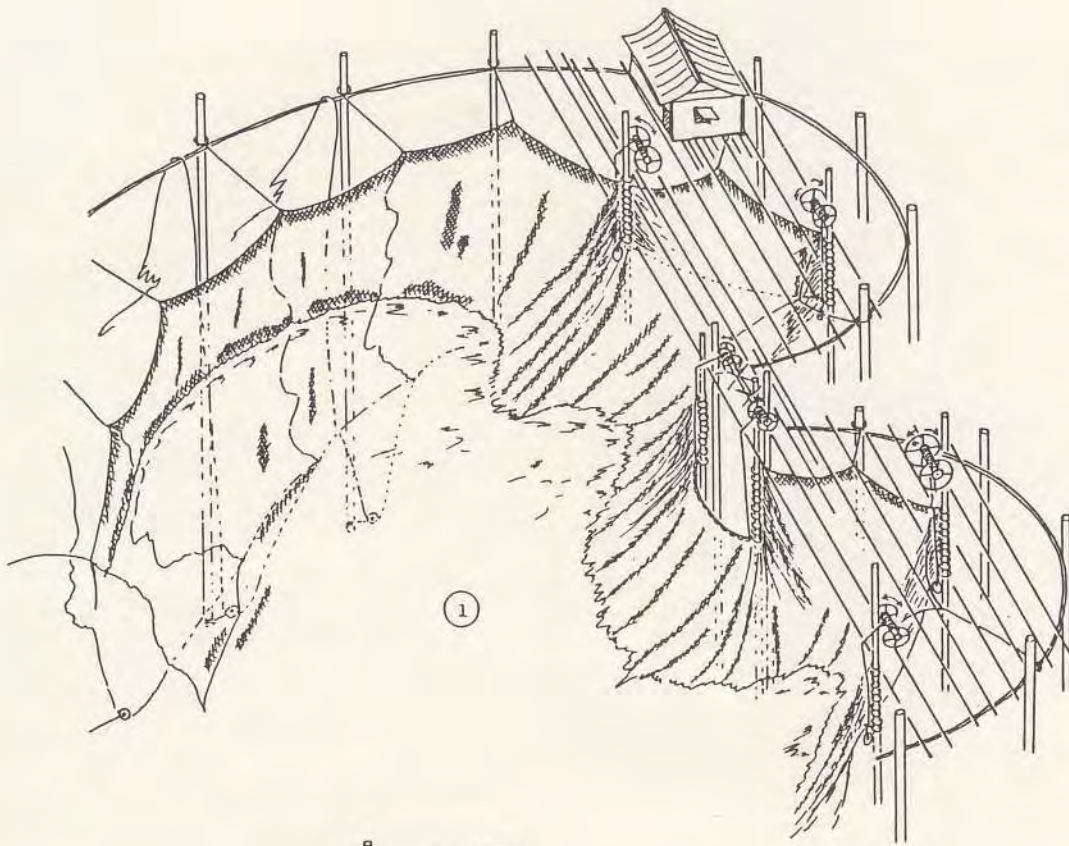
เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรสงคราม









๘. เบ็ด (HOOKS AND LINES)

- (๑๒๓) เบ็ด (๑๒๓) - ๑๒๓
- (๑๒๓) เบ็ด (๑๒๓) - ๑๒๓
- (๑๒๓) เบ็ด (๑๒๓) - ๑๒๓
- (๑๒๓) เบ็ด (๑๒๓) - ๑๒๓

มาฆาตาคะ โอภาวารา

สารบัญ

	หน้า
การทำประมง เครื่องมือ เบ็ด	๑
เครื่องมือประมงและวิธีการทำประมง	๒
๘.๑ เบ็ดมือ (Hand line)	
๘.๒ เบ็ดคัน (Pole)	
๘.๓ เบ็ดลาก (Trolling)	
๘.๔ เบ็ดราว (Long line)	
แบบแปลนและรายละเอียดของ เครื่องมือ	๖
เบ็ดมือ	๖
- เบ็ดหมึก	
- เบ็ดปลาทราย	
- เบ็ดปลาจิวจิน, โคมงาม	
- เบ็ดโจ้ง, เบ็ดชน (ชนไก่)	
- เบ็ดปลาอินทรี, ปลาน้ำดอกไม้	
เบ็ดคัน	๑๓
- โยทะกาทกหมึกหอม	
เบ็ดลาก	๑๔
- เบ็ดลากปลาอินทรี	
เบ็ดราว	๑๕
- เบ็ดราวปลาตุกทะเล	
- เบ็ดราวปลาภูเขา	
- เบ็ดราวปลากะพง, ปลาเก๋า	
- เบ็ดราวปลาอินทรี	
- เบ็ดราวไว (เบ็ดราวปลากะเบน)	

การทำประมง เครื่องมือ เบ็ด

สถิติการประมงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ แสดงให้เห็นว่าปริมาณการจับของเครื่องมือเบ็ดลดลงเรื่อยมาโดยเฉพาะในพวกเบ็ดมือซึ่งลดลงอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นเบ็ดลากและเบ็ดราก็ลดลงเช่นกันแต่เขาเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในขณะที่เบ็ดหมึกมีปริมาณการจับเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔ และลดลงอีกในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับของเบ็ดราก็จะลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงเท่าตัวและคงตัวอยู่ ๓ ปีกลับเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับเดิมอีกในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ (ตาราง ๘.๑)

ตารางที่ ๘.๑ ปริมาณการจับของเครื่องมือระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
เบ็ดมือ	๗,๖๕๒	๖,๔๖๗	๖,๑๓๘	๕,๗๕๖	๔,๒๖๖
เบ็ดหมึก	๗๐๙	๘๖๖	๘๕๖	๙๗๘	๖๕๘
เบ็ดราว	๓,๐๔๙	๑,๕๒๕	๑,๗๖๖	๑,๑๘๐	๓,๑๑๖
รวม	๑๑,๔๑๐	๘,๘๕๘	๘,๗๖๐	๗,๙๑๔	๘,๐๔๐

เรือประมงขนาดเล็กมีเครื่องยนต์ในลำเรือที่จดทะเบียนไว้กับกรมเจ้าท่ามีจำนวนน้อยมากเพียง ๓๔ ลำเท่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ อย่างไรก็ตามเรือที่ไม่มีเครื่องยนต์และมีเครื่องติดท้ายอื่น ๆ ก็ทำการประมงเครื่องมือเบ็ดด้วย ซึ่งจะทำให้การประมงตามชายฝั่งโดยทั่วไปนอกจากนี้เรือประมงขนาดเล็กนี้มีเครื่องในลำเรือ ซึ่งใช้เครื่องมือเบ็ดแต่ไม่จดทะเบียนมีเป็นจำนวนมาก

สัตว์น้ำที่สำคัญซึ่งจับได้ด้วยเครื่องมือเบ็ดมือ และเบ็ดราวในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีดังนี้

เบ็ดมือ

	<u>ปริมาณเมตริกตัน/ปี</u>
ปลากะรัง (ปลาเก๋า) ชนิดต่าง ๆ	๘๙๖
ปลาอินทรีบั้ง	๗๖๔
ปลาทรายแดง	๕๒๒
ปลาสิğun, จุ้ยจิ้น, โฌมงาม, ตะคอง	๔๗๘
ปลากะพงแดง	๑๙๔
ปลาแฉ่งไก่	๑๓๑
<u>สัตว์น้ำอื่น ๆ</u>	<u>๑,๒๘๑</u>
รวม	๔,๒๖๖

เบ็ดราว

ปริมาณ เมตริกตัน/ปี

ปลากะพงแดง	๕๐๒
ปลากะรัง (ปลาเก๋า) ชนิดต่าง ๆ	๕๔๖
ปลาตูกและปลากตทะเล	๔๘๘
ปลาฉลาม	๒๓๒
ปลากดอื่น ๆ	๑๖๗
ปลาชนิดอื่น ๆ	๗๘๑
รวม	๓,๑๑๖

เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง

๘.๑ เบ็ดมือ

โดยทั่วไปเบ็ดมือประกอบด้วยสายหลัก, สายกิ่งหรือสายซึ่ง ตะกั่วและ เบ็ดหนึ่งตัวหรือมากกว่า เบ็ดมือมีอยู่ ๒ แบบด้วยกัน แบบแรกใส่ตะกั่วไว้ระหว่างสายหลักและสายกิ่งซึ่งใช้เบ็ด ๑ หรือ ๒ ตัว (แบบ A) เบ็ดมือแบบนี้นิยมใช้จับปลาขนาดค่อนข้างใหญ่ เช่น ปลาอินทรี, ปลาจ๋วยจีน, ปลาโฉบงาม, ปลากะรังและปลาสาก อีกแบบหนึ่งใส่ตะกั่วไว้ปลายสุดของสายมีสายกิ่งหลาย เส้นผูกอยู่กับสายหลักเหนือตะกั่วขึ้นไป (แบบ B) เบ็ดมือแบบนี้ปกติใช้ตกปลาขนาดเล็ก เช่น ปลาหลังเขียว, ปลาชุก, ปลาลัง

โดยทั่วไปสายเบ็ดจะเป็นสายเอ็นทั้งสายหลักและสายกิ่ง อย่างไรก็ตาม เบ็ดมือที่ใช้ตกปลาพวกที่มีฟันคม เช่น ปลาสาก, ปลาอินทรี นั้น สายกิ่งจะต่อด้วยลวดเหล็กที่ไม่เป็นสนิมอีกเล็กน้อย ตอนปลายที่ผูกกับตัวเบ็ดขนาดของสายกิ่งของเบ็ดมือแบบ A จะมีความยาวแตกต่างกันตั้งแต่ ๑.๕ - ๓ เมตร, สายกิ่งของแบบ B นั้นทั่วไปจะสั้นมาก ยาวประมาณ ๓ - ๑๐ เซนติเมตร ทั้งหมดจะมีสายกิ่งและเบ็ด ๘ - ๒๐ เส้น ระยะห่างระหว่างสายกิ่งแต่ละสายประมาณ ๑๖ - ๒๗ เซนติเมตร

ตัวเบ็ดที่ใช้กับ เบ็ดมือส่วนมากจะเป็นรูปแบบเดียวกันคือ เบ็ดหน้าปิดกันยาวต่างกันที่ขนาดเท่านั้น เบ็ดปลาขนาดใหญ่มีความยาวประมาณ ๓.๕ - ๕.๕ เซนติเมตร เบ็ดปลาเล็ก เช่น แบบ B ใช้เบ็ดยาวประมาณ ๒.๒ - ๒.๕ เซนติเมตร ที่ตัวเบ็ดในแบบ B มีขนไก่, พลาสติกหรือเส้นใยไนลอนผูกติดอยู่ด้วย เพื่อทำหน้าที่เป็นเหยื่อล่อปลา

ตะกั่วของ เบ็ดมือปกติ เป็นรูปทรงกรวยขนาดขึ้นอยู่กับขนาดเบ็ดมือนั้น ๆ แหล่งที่ตกและชนิดของปลา, บางครั้งอาจจะใช้เหล็กแท่งยาวประมาณ ๑๕ เซนติเมตรแทนโดยเฉพาะในบริเวณที่พื้นท้องทะเลเป็นหิน

เมื่อไม่ใช่ เบ็ดมือนี้จะพัน เก็บไว้ในรทรงกระบอก หรือวงแหวนที่ทำด้วยไม้ไผ่

ไม้หรือท่อนพลาสติก

การตกปลาด้วยเบ็ดมือ เป็นวิธีการง่าย ๆ ได้ผลดีในตอนเช้า ในพื้นที่ท้องทะเลเป็น หินหรือบริเวณรอบเกาะ โดยมากมักใช้หมึก เป็นเหยื่อบางครั้งจะใช้ปลาทุหรือปลาลังที่ยัง เป็นอยู่ขนาด ประมาณ ๑๐ เซนติ เมตร เป็นเหยื่อตกปลาอินทรีซึ่ง เรือ เบ็ดขนาดเล็กส่วนใหญ่มีห้องขัง เหยื่อ เป็นบางครั้ง ใช้ขังปลาที่ตกได้ให้มีชีวิตอยู่ เพื่อจะขายได้ราคาดียิ่งขึ้น

๘.๒ เบ็ดคัน

เป็นเครื่องมือง่าย ๆ ประกอบด้วยคันเบ็ด, สายเบ็ด, ตะกั่ว, เบ็ด และบางครั้ง มีทุ่นด้วย แม้ว่า จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ง่ายก็ตามแต่ก็ไม่เป็นที่นิยมในหมู่ชาวประมงทะเลของไทย อย่างไรก็ตามยังคงพบเห็นได้ในบริเวณชายฝั่ง เช่น ที่จังหวัดระยอง และชลบุรี เบ็ดคันที่ใช้ตกปลาหน้าดิน เช่น เบ็ดตกปลาเห็ดโคน, เบ็ดตกปลากะพงขาวตามปากโพรงทาง หรือปากโป๊ะและเบ็ดตกหมึก, เบ็ดตกหมึก หรือที่เรียกกันว่า "โยทะกา" เป็นที่นิยมมากในหมู่เรือประมงขนาดเล็กหรือชาวประมงพื้นบ้าน คันเบ็ด ทำด้วยปลายไม้ไผ่รวกยาว ๒-๓ เมตร มีสายเบ็ด เป็นสายเอ็นยาวประมาณ ๒ เมตร ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางสายเอ็น ๐.๘-๑.๐ มิลลิเมตร ผูกติดกับปลายไม้ อีกปลายหนึ่งผูกกับ "โยทะกา" หรือเบ็ดผูกรวม กัน ๓-๔ ตัว เป็นเบ็ดพวง มีตะกั่วถ่วงด้านล่างให้จมได้ เร็วขึ้นและไม่แกว่งมากนัก เมื่อถูกคลื่นที่ผิวน้ำพัด สายเบ็ดอื่นซึ่งใช้เหยื่อปลาสดหรือมีชีวิต เป็นสายล่อให้หมึกหอม เข้ามากินเหยื่อ แล้วดึงเข้าใกล้เรือใน ระยะที่ชาวประมงจะใช้โยทะกา เกี่ยวหมึกนั้นขึ้น เรือได้ วิธีการตกหมึกหอมนี้จะทำกันในเวลากลางวัน

๘.๓ เบ็ดลาก

เบ็ดลาก เป็นวิธีทำประมงที่ใช้กันมานานวิธีหนึ่ง ในอดีตนิยมกันมากทั้งในอ่าวไทย และฝั่งทะเลอันดามัน ปัจจุบันยังมีใช้กันอยู่มากทางฝั่งทะเลอันดามันซึ่ง เป็นทะเลเปิดและยังคง เป็น แหล่งประมงที่ดีอยู่ เรือลากเบ็ดส่วนใหญ่เป็น เรือยนต์มีเครื่องในลำเรือขนาดเล็กยาว ๕-๑๐ เมตร คันเบ็ดลาก เป็นไม้ไผ่ยาวประมาณ ๕-๖ เมตร ๒ คัน หรืออาจจะทำด้วยท่อเหล็กและไม้ คันเบ็ดลาก จะตั้งอยู่บริเวณกลางลำค่อนไปทางหัวเรือปลายยื่นออกไป ๒ ข้างของลำเรือ ปกติเรือ ๑ ลำจะลาก สายเบ็ด ๔-๕ สาย ชาวประมงที่ถือท้ายเรือที่ตอนท้ายของเรือจะถือสายลาก ๑ สาย สายลากทั้งหมดนี้ ถูกลากไปพร้อม ๆ กัน สายลากแต่ละสายประกอบด้วยสายลวดเหล็กยาว ๓๐-๑๐๐ เมตร ขนาดเส้นผ่า ศูนย์กลาง ๐.๘-๑.๐ มิลลิเมตร (ลวดเบอร์ ๒๑) จากนั้นจะต่อกับสายกึ่ง (สายซิ่ง) โดยต่อกับลูกหมุน สายกึ่ง (สายซิ่ง) เป็นสายเอ็นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๑-๑.๒ มิลลิเมตร จากนั้นต่อกับ "ลวดเป็น" หรือลวด stainless ยาว ๘๐-๑๐๐ เซนติ เมตร ต่อกับลูกหมุนเช่นกันปลายลวด stainless ผูกกับ ตัวเบ็ดโดยตรง เบ็ดที่ใช้เป็นเบ็ดหน้าปักใช้ปลาทุ, ปลาลังสดเป็นเหยื่อ เวลาที่ทำการประมงได้ผลดี

ที่สุด เป็นตอนเช้าตรู่และใกล้ค่ำ ความเร็วในการลากประมาณ ๓-๕ น็อต แหล่งประมงที่ดีที่สุดคือ บริเวณรอบเกาะ, โขดหิน หรือ เนินไต้หน้า, และซั้งล่อปลา ปลาที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นปลาอินทรี อาจได้ ปลาชนิดอื่น เช่น ปลาสลละ, ปลาอีโด้มอญ, ปลาโอ, ปลาสาก และอื่น ๆ เบ็ดลากปลาอินทรีนี้ส่วนมาก จะพบทางแถบภาคใต้ฝั่งตะวันตกของไทย เช่น อําเภอคูระบุรี จังหวัดระนอง, บ้านปากบารา จังหวัดสตูล ทางฝั่งอ่าวไทยพบอยู่ในท้องที่จังหวัดชลบุรี และตราด ลูกเรืออวนลากชอบลากเบ็ดนี้ในขณะที่ เรือกำลังลาก อวนด้วย

๔.๔ เบ็ดราว

เบ็ดราวหน้าดิน เป็นเครื่องมือ เบ็ดราวที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในประเทศไทย ประกอบด้วย สายหลัก, สายกิ่ง (สายเบ็ด) และตัวเบ็ด เบ็ดราวที่ใช้มีโครงสร้างแบบง่าย ๆ สายหลักโดยปกติใช้ เชือกนิลลอนแล้วย้อมด้วย "น้ำเซียบ" (น้ำที่ได้จากการหมักของเปลือกไม้ เช่น ไม้โกงกาง, ตะบูน) และใช้ด้ายโพลีเอทิลีนเป็นสายเบ็ด ลูกถ่วงจะผูกติดโดยตรงกับสายหลักที่จุดระหว่างดัด เบ็ดหรืออาจจจะ ถ่วงในดัด เบ็ดระหว่างสายเบ็ดก็ได้ เพื่อ เพิ่มแรงถ่วงของ เบ็ด

ปกติสายเบ็ด (สายกิ่ง) นิยมใช้ด้ายโพลีเอทิลีนมากที่สุด แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่ใช้ สายเอ็นทำสายเบ็ดช่วงระหว่างสายเบ็ดแต่ละ เส้นห่างประมาณ ๒-๒.๕ เมตร สำหรับเบ็ดราวที่ใช้จับ ปลาขนาดใหญ่ เช่น ปลากะพงแดง, ปลากะรัง (เก๋า) และปลาอินทรี มีความยาวของสายกิ่งหรือ สายเบ็ดประมาณ ๔๐-๖๐ เซนติเมตร ถ้าเป็นเบ็ดราวจับปลาขนาดเล็ก เช่น ปลาทุเร้า, ปลาดุกทะเล ช่วงห่างของสายกิ่งหรือสายเบ็ดจะน้อยลงคือประมาณ ๑.๕-๒ เมตร และความยาวของสายเบ็ดประมาณ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร

เบ็ดราวที่ใช้จับปลากะเบนหรือที่เรียกกันว่า "เบ็ดราวไว" "เบ็ดไว" หรือ "เบ็ดกระเบน" มีโครงสร้างแตกต่างไปจากเบ็ดราวทั่วไป สายกิ่งหรือสายเบ็ดมีจำนวนมากและผูกกับ สายหลักถี่มากที่เบ็ดแต่ละตัว ห่างกันประมาณ ๒๗-๓๓ เซนติเมตรเท่านั้น และสายเบ็ดก็สั้นลงเล็กน้อย คือประมาณ ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ลักษณะการจับปลาของเบ็ดปลากะเบนจะแตกต่างไปจากเบ็ดราว ธรรมดาทั่วไป คือ เบ็ดราวทั่วไปจับปลาโดยใช้เหยื่อในขณะที่เบ็ดปลากะเบนจับปลาโดยอาศัยการ พันและเกี่ยวของเบ็ดบนตัวปลา โดยไม่ต้องใช้เหยื่อ

ตัวเบ็ด ที่ใช้ทำเบ็ดราวทั่วไปมีรูปร่างเหมือนกันหมดต่างกันที่ขนาดของเบ็ด เท่านั้น คือรูปร่างของเบ็ดทั่วไปมีก้านยาวและโค้งอย่างสม่ำเสมอ เบ็ดที่ใช้ผู้มีขนาดความยาวของก้านเบ็ด ตั้งแต่ ๒.๐-๕.๕ เซนติเมตร เป็นเบ็ดมีเงียงแต่เบ็ดสำหรับปลากะเบนแตกต่างออกไปคือ เบ็ดมีความ แหวมคมมาก ก้านเบ็ดยาวกว่าเบ็ดธรรมดาเล็กน้อยและที่ส่วนงอของเบ็ดจะเป็นมุมฉากและไม่มีเงียง ตัวเบ็ดชนิดนี้ชาวประมงผู้มีประสบการณ์ในบางท้องที่จะทำขายเท่านั้น เช่น ที่ปราณบุรีไม่มีวางขายใน ร้านขายเครื่องมือประมงทั่วไป เบ็ดราวปลากะเบนหลังจากใช้แล้วชาวประมงจะทาดัวเบ็ดทั้งหมด ด้วยน้ำมันถั่ว เพื่อป้องกันสนิม น้ำมันมะพร้าวใช้ไม่ได้เพราะมีกลิ่นแรงทำให้จับปลาไม่ดี

เบ็ดถูกจัดเรียงแขวนไว้บนไม้แขวนที่มีลักษณะเป็นพิเศษซึ่งชาวประมงทั่วไปเรียกว่า "ดับเบ็ด" เบ็ดราวชุดหนึ่งจะเก็บแขวนไว้ในไม้แขวนอันเดียวกันเรียกว่า เบ็ด "๑ ดับ" ดับเบ็ดนี้ ทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้ชนิดอื่น ขนาดความยาว ๕๐-๘๐ เซนติเมตร ซึ่งใช้เก็บเบ็ดได้ ๑๐๐-๑๒๐ ตัว ส่วนดับเบ็ดสำหรับปลากระเบนมีความยาวมากกว่าคือประมาณ ๑๓๐-๑๓๕ เซนติเมตร สามารถเก็บเบ็ดได้ประมาณ ๓๐๐ ตัว

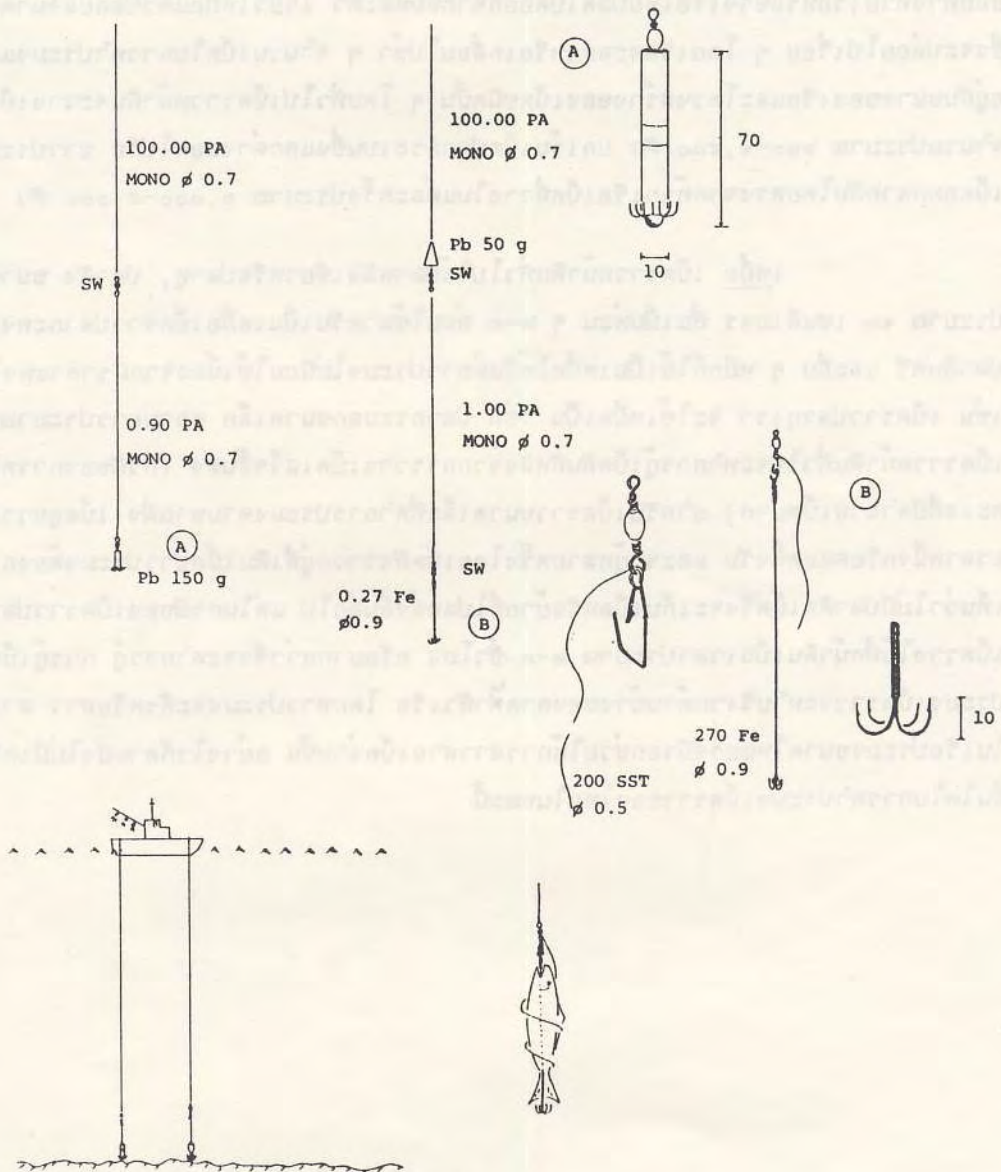
เบ็ดราวหน้าดินโดยทั่วไปจะทำการประมงในตอนเช้า ชาวประมงจะปล่อยเบ็ดออกทางท้ายเรือหรือข้างเรือโดยปลดเบ็ดออกจากดับที่ละตัว เกี่ยวเหยื่อแล้วปล่อยลงน้ำตามสายหลักซึ่งจะปล่อยไปเรื่อย ๆ โดยเรือจะลอยหรือเคลื่อนไปช้า ๆ จำนวนเบ็ดในการทำประมงแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับขนาดของเรือและโครงสร้างของเบ็ดชนิดนั้น ๆ โดยทั่วไปเบ็ดราวหน้าดินจะวางเบ็ดทั้งหมดจำนวนประมาณ ๖๐๐-๑,๕๐๐ ตัว ยกเว้นเบ็ดปลากระเบนซึ่งแตกต่างออกไปคือ ชาวประมงจะปล่อยเบ็ดออกจากดับโดยตรงจากท้ายเรือ เบ็ดที่วางในแต่ละครั้งประมาณ ๓,๐๐๐-๕,๐๐๐ ตัว

เหยื่อ เบ็ดราวหน้าดินทั่วไปใช้ปลาหลังเขียวหรือปลาทุ, ปลาลัง ขนาดความยาวประมาณ ๑๐ เซนติเมตร หั่นเป็นท่อน ๆ ๒-๓ ท่อนใช้สำหรับเป็นเหยื่อเบ็ดราวปลากระพง, ปลากระริง, ปลาอินทรี และอื่น ๆ หมึกก็ใช้เป็นเหยื่อได้ดีแต่ชาวประมงไม่นิยมใช้เนื่องจากมีราคาแพงในบางกรณี เช่น เบ็ดราวปลาทุเรา จะใช้เหยื่อเป็น เช่น ปลากระบอกขนาดเล็ก ความยาวประมาณ ๗-๘ เซนติเมตร เบ็ดราวหน้าดินทั่วไปจะทำการกู้เบ็ดทันทีหลังจากการวางเบ็ดเสร็จสิ้นลง (กรณีของการทำเบ็ดราวในทะเลที่มีจำนวนเบ็ดมาก) สำหรับเบ็ดราวขนาดเล็กที่ทำการประมงตามชายฝั่ง เบ็ดถูกวางไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือตลอดทั้งวัน และจะกู้หลายครั้งโดยเบ็ดยังวางอยู่ที่เดิม เมื่อชาวประมงต้องการหยุดทำหรือเห็นว่าไม่มีปลาติดเบ็ดจึงจะเก็บเบ็ดหรือย้ายที่ไปแหล่งอื่นต่อไป แต่ในกรณีของเบ็ดราวปลากระเบน เบ็ดวางไว้ที่หน้าดินเป็นเวลาประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง หรือมากกว่าจึงจะทำการกู้ การกู้เบ็ดของเรือประมงเบ็ดราวจะทำบริเวณด้านข้างของคาค้ำหัวเรือ โดยชาวประมงจะดึงหรือสาวสายหลักด้วยมือในเรือประมงขนาดใหญ่อาจมีรอกช่วยให้การสาวสายเบ็ดง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามยังไม่มีเครื่องมือช่วยอื่นใดในการทำประมงเบ็ดราวของไทยในขณะนี้

เบ็ด
เบ็ดมือ
หมึก

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า

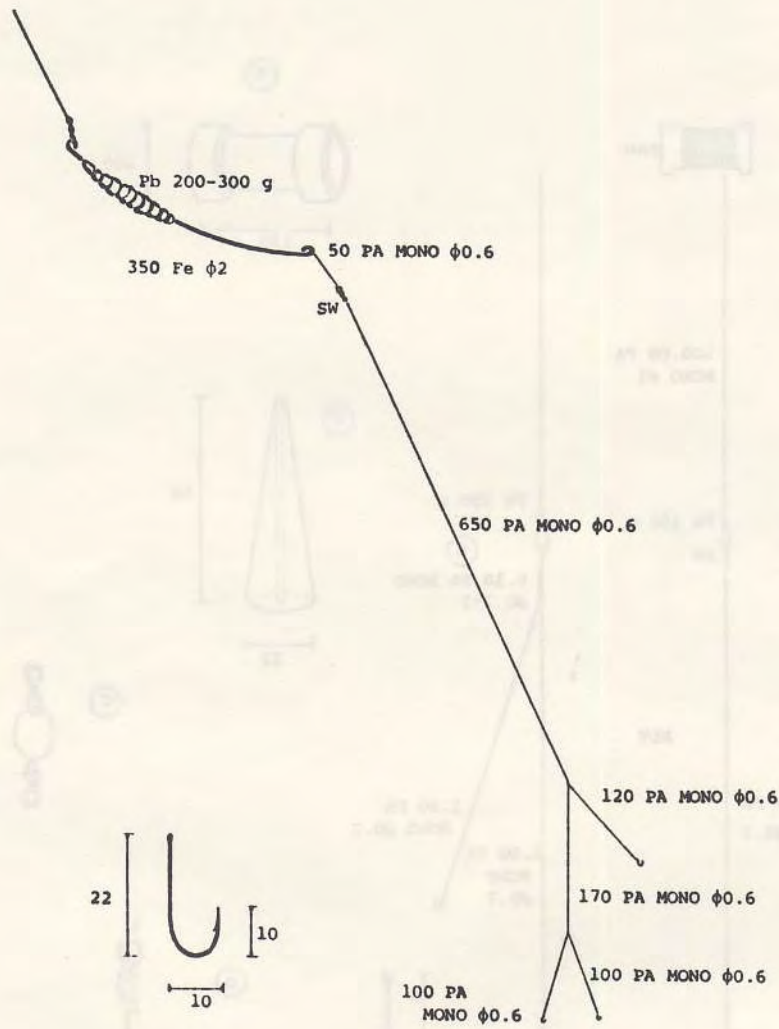
สถานที่
บ้านเพ
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดมือ
ปลาทรายแดง ปลาเห็ดโคน

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า

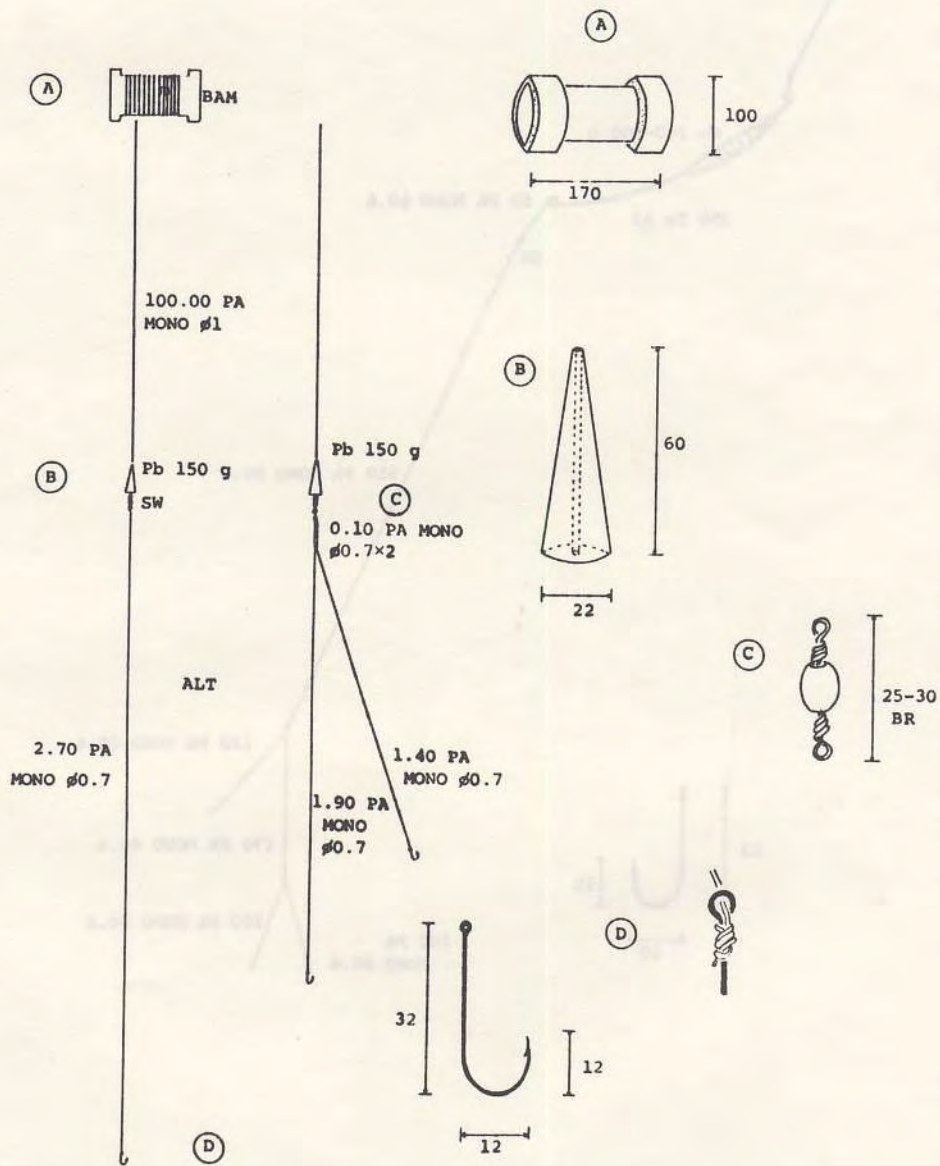
สถานที่
บ้านหินขาวหินดำ
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดมือ
ปลาสิğun

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า

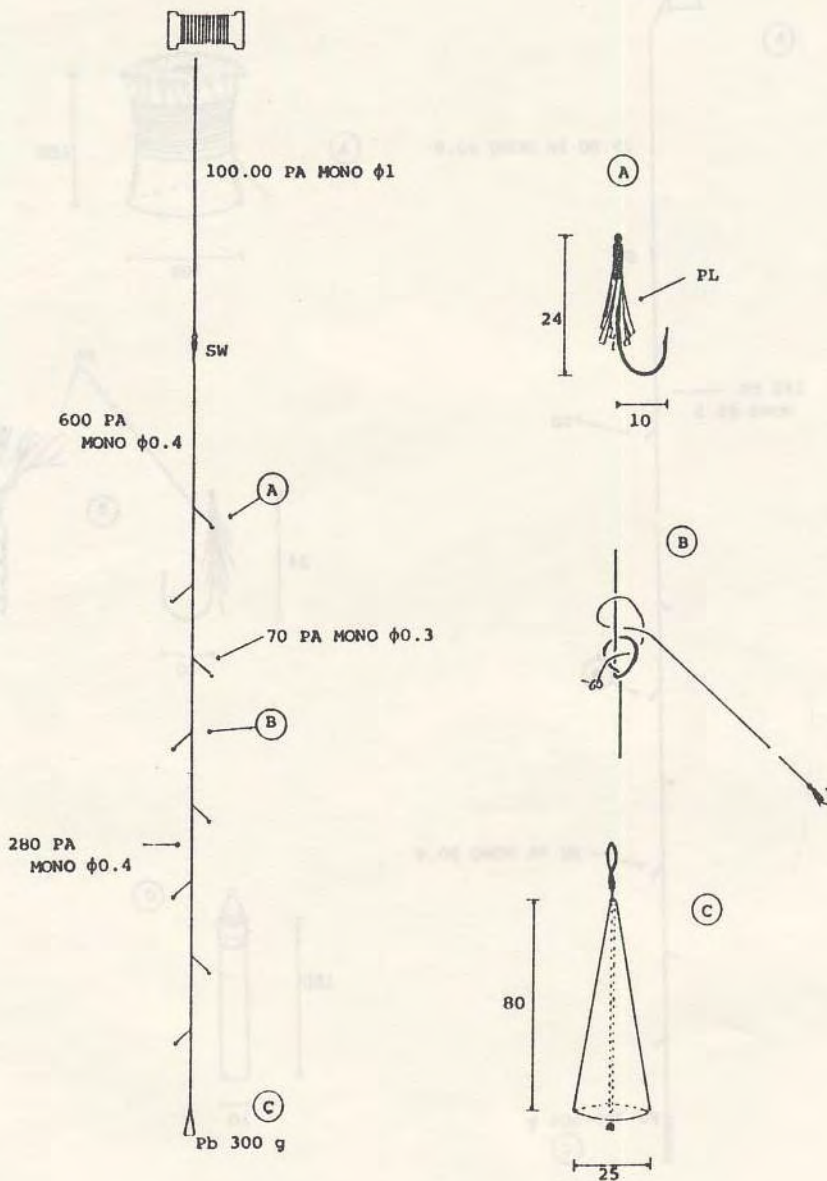
สถานที่
บ้านเพ
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดมือ
ปลาขุ ปลาสัง ปลาหลังเขียว

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า

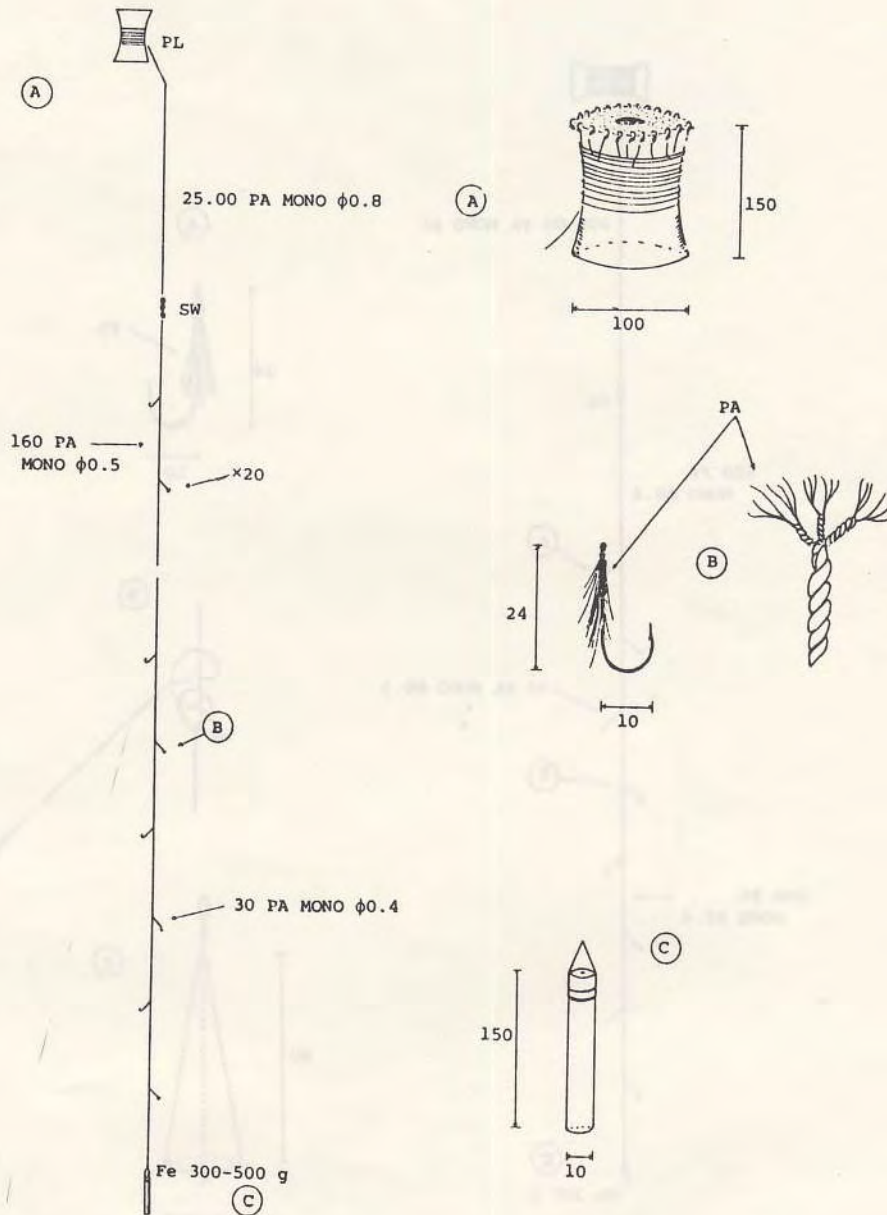
สถานที่
บ้านหินขาวหินดำ
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดมือ
ปลาหู ปลาสัง

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า

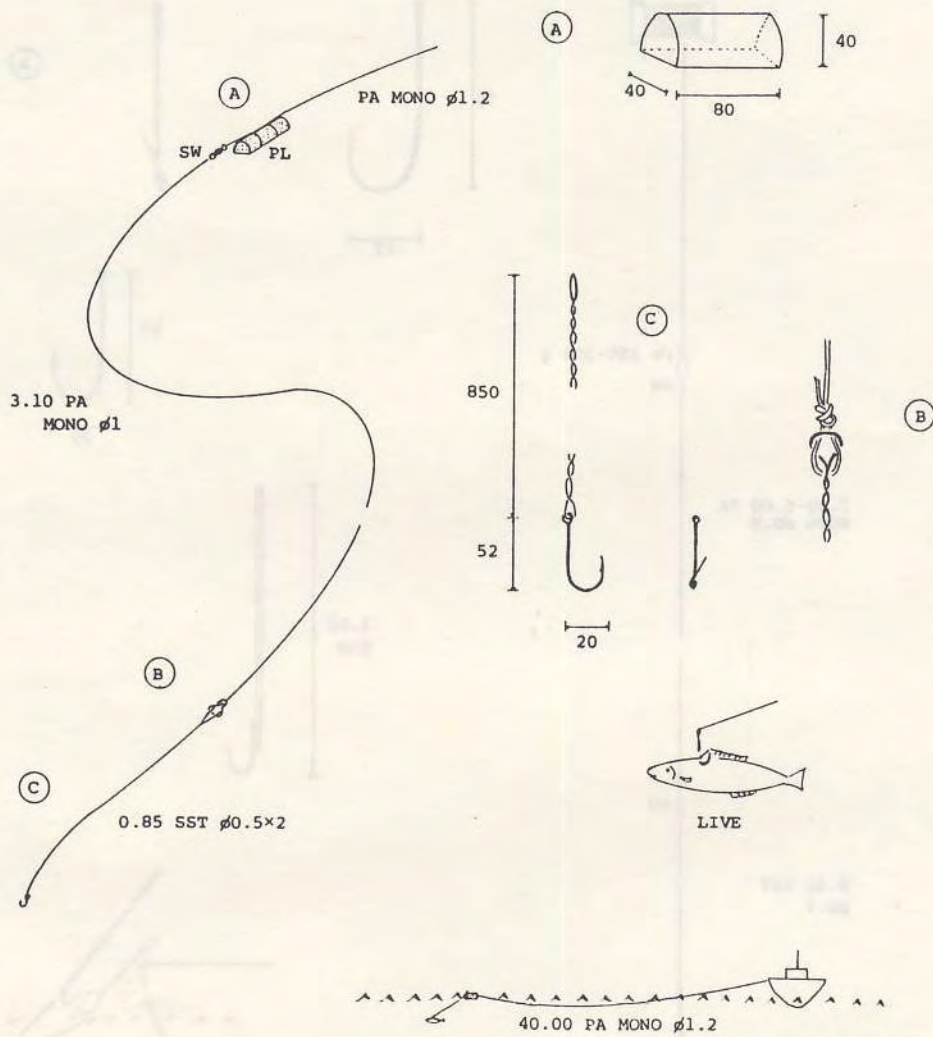
สถานที่
บ้านตะพง
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดมือ
ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๔ แรงม้า

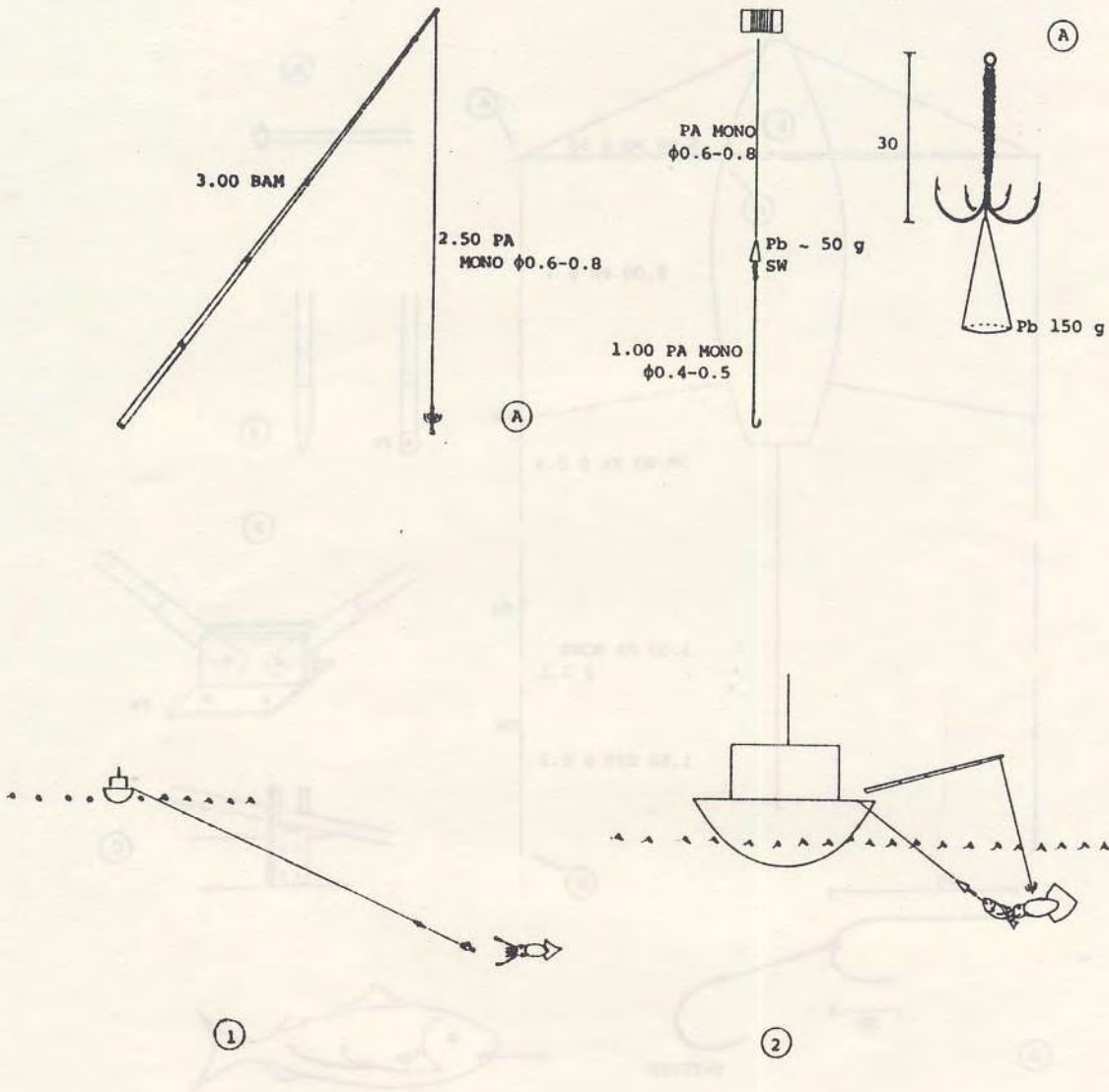
สถานที่
บ้านหินขาวหินดำ
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดคัน
หมึก

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า

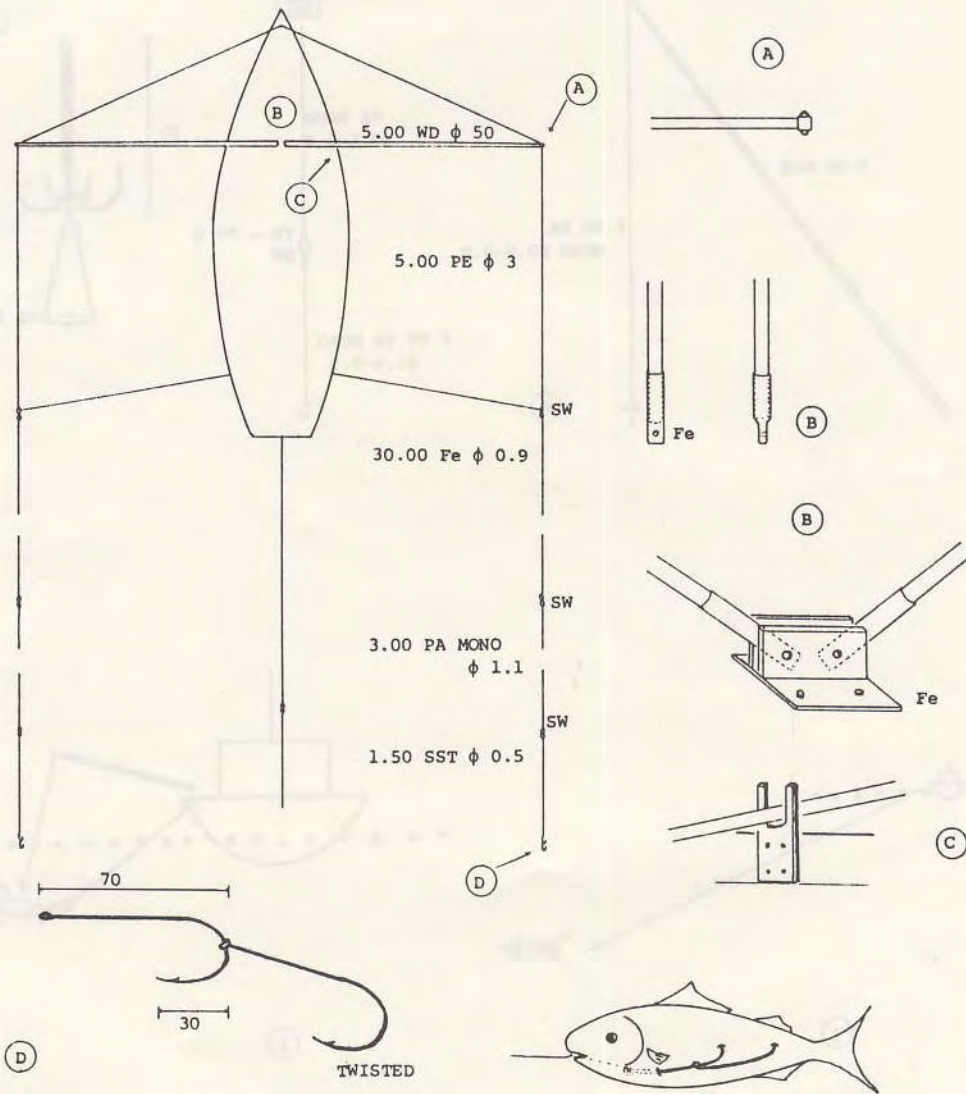
สถานที่
บ้านตะพง
ระยอง



เบ็ด
เบ็ดลาก
ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร

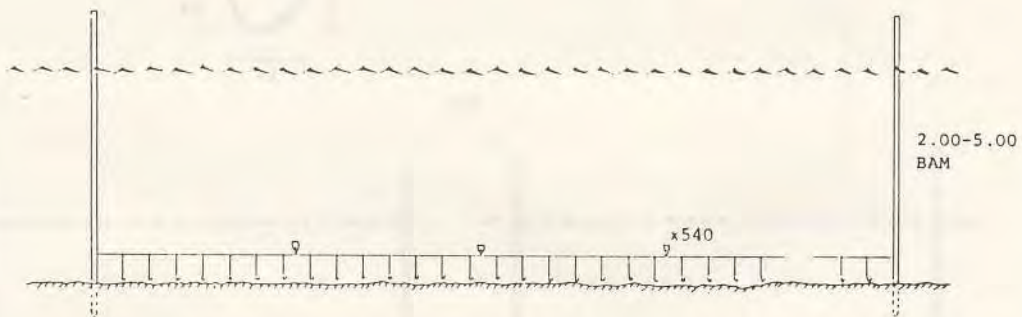
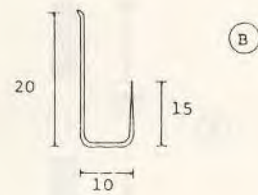
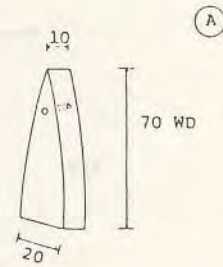
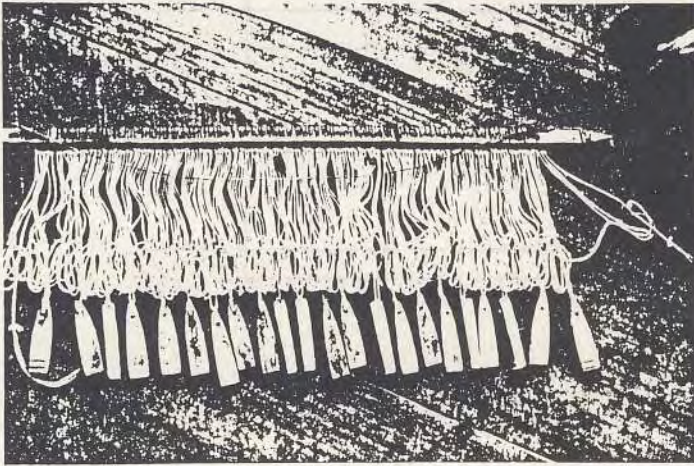
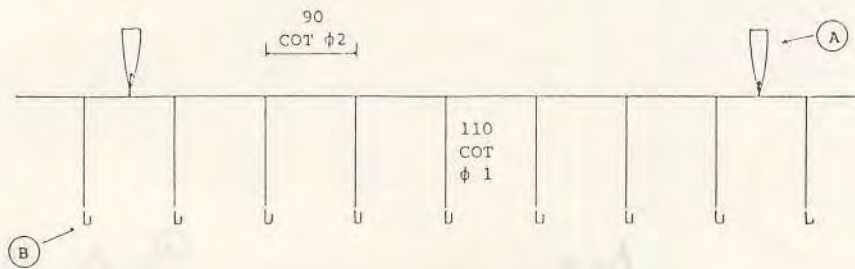
สถานที่
ปากบารา
สตูล



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลาตุ๊กทะเล

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ -

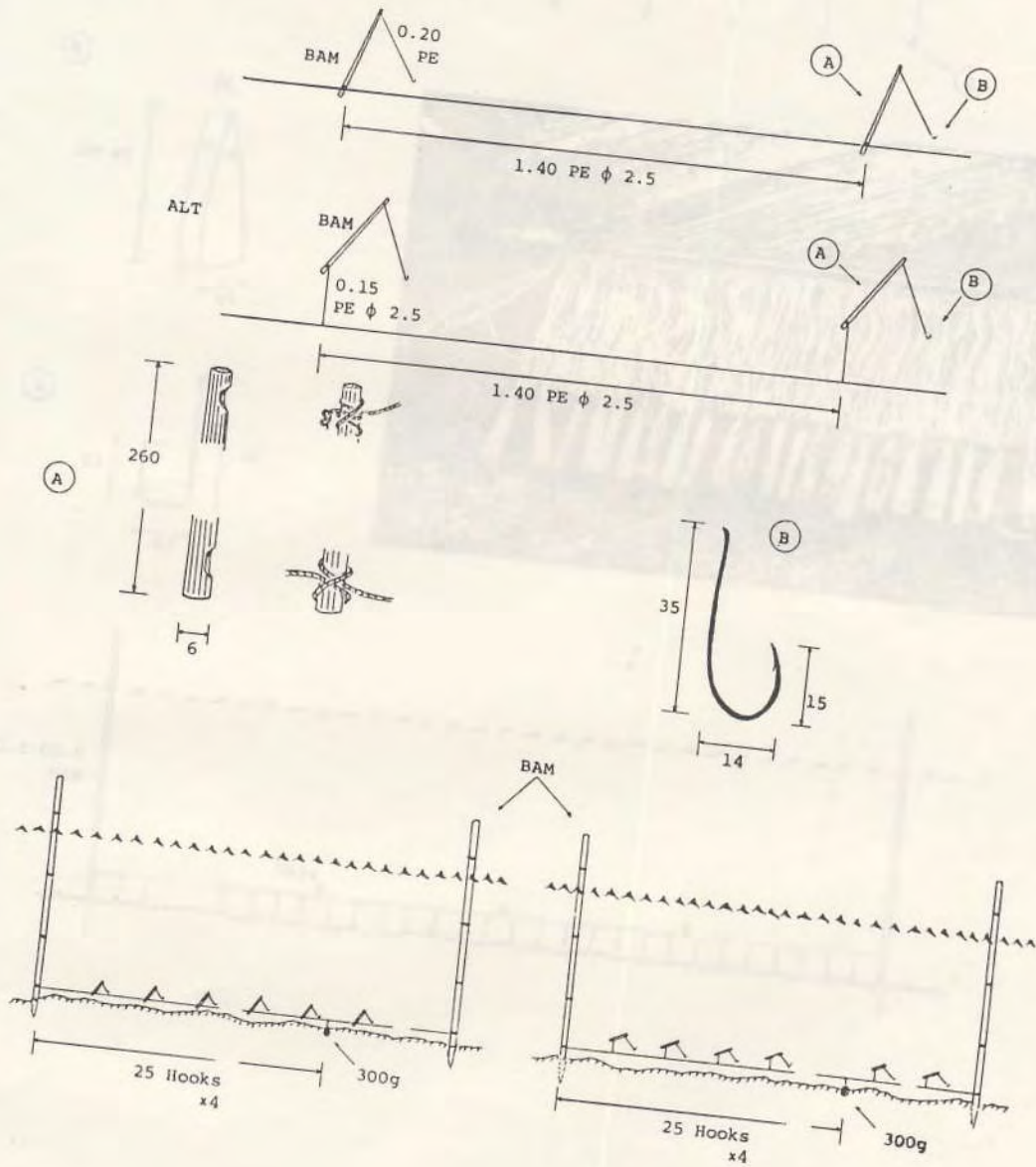
สถานที่
ท่าฉาง
สุราษฎร์ธานี



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลาอุกทะเล

เรือประมง
ความยาว ๖ เมตร
เครื่องยนต์ -

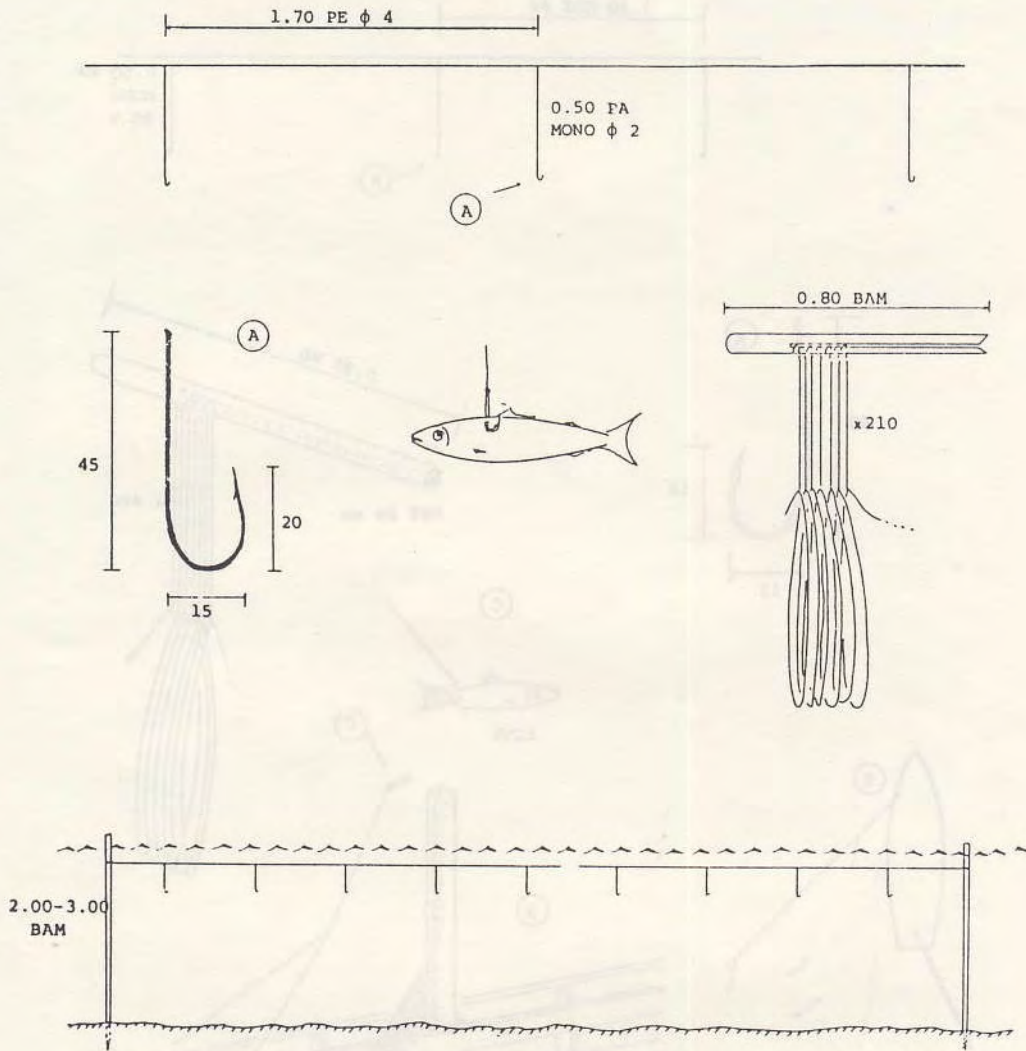
สถานที่
บางหญ้าแพรก
สมุทรสาคร



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลากระเบน

เรือประมง
ความยาว ๗ เมตร
เครื่องยนต์ ๖ แรงม้า

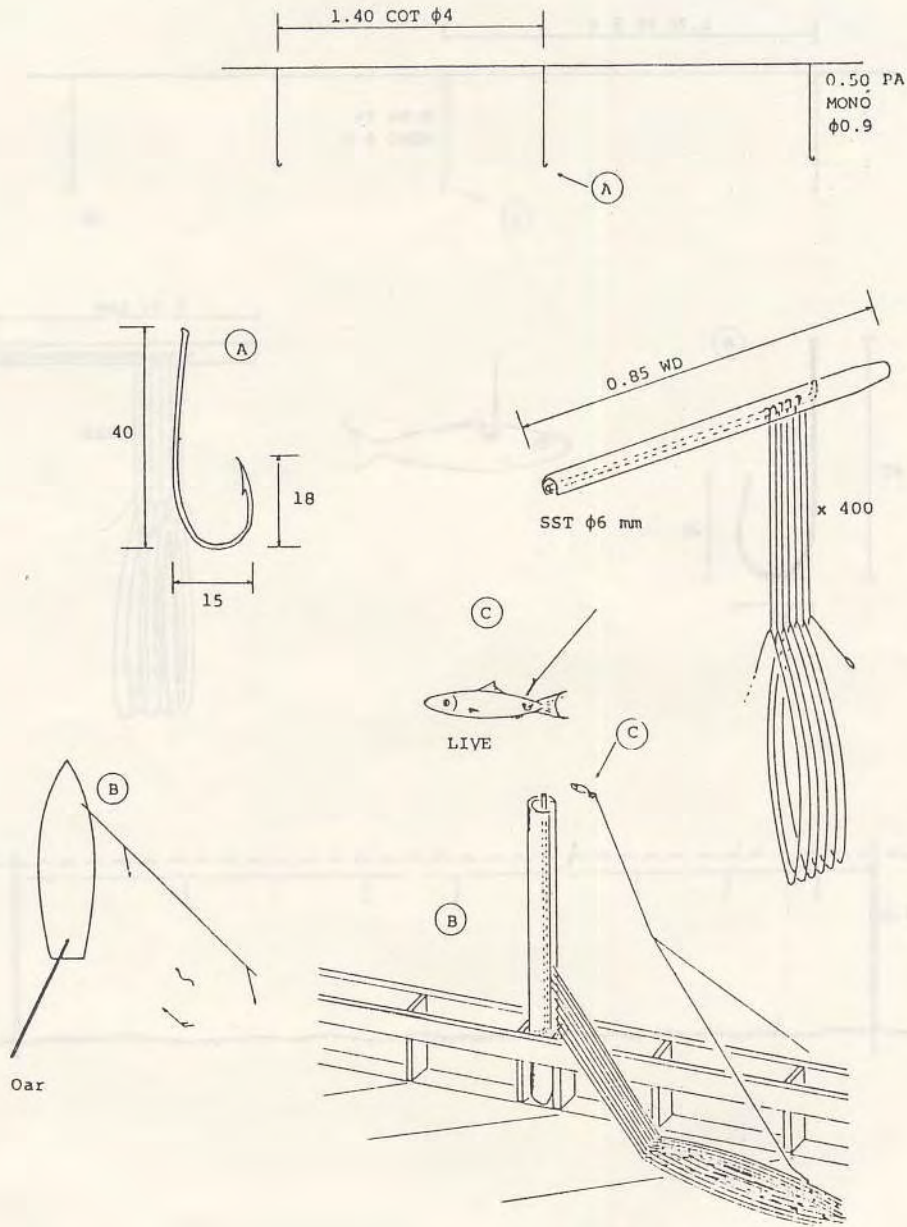
สถานที่
อ่างศิลา
ชลบุรี



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลาภูเขา

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์

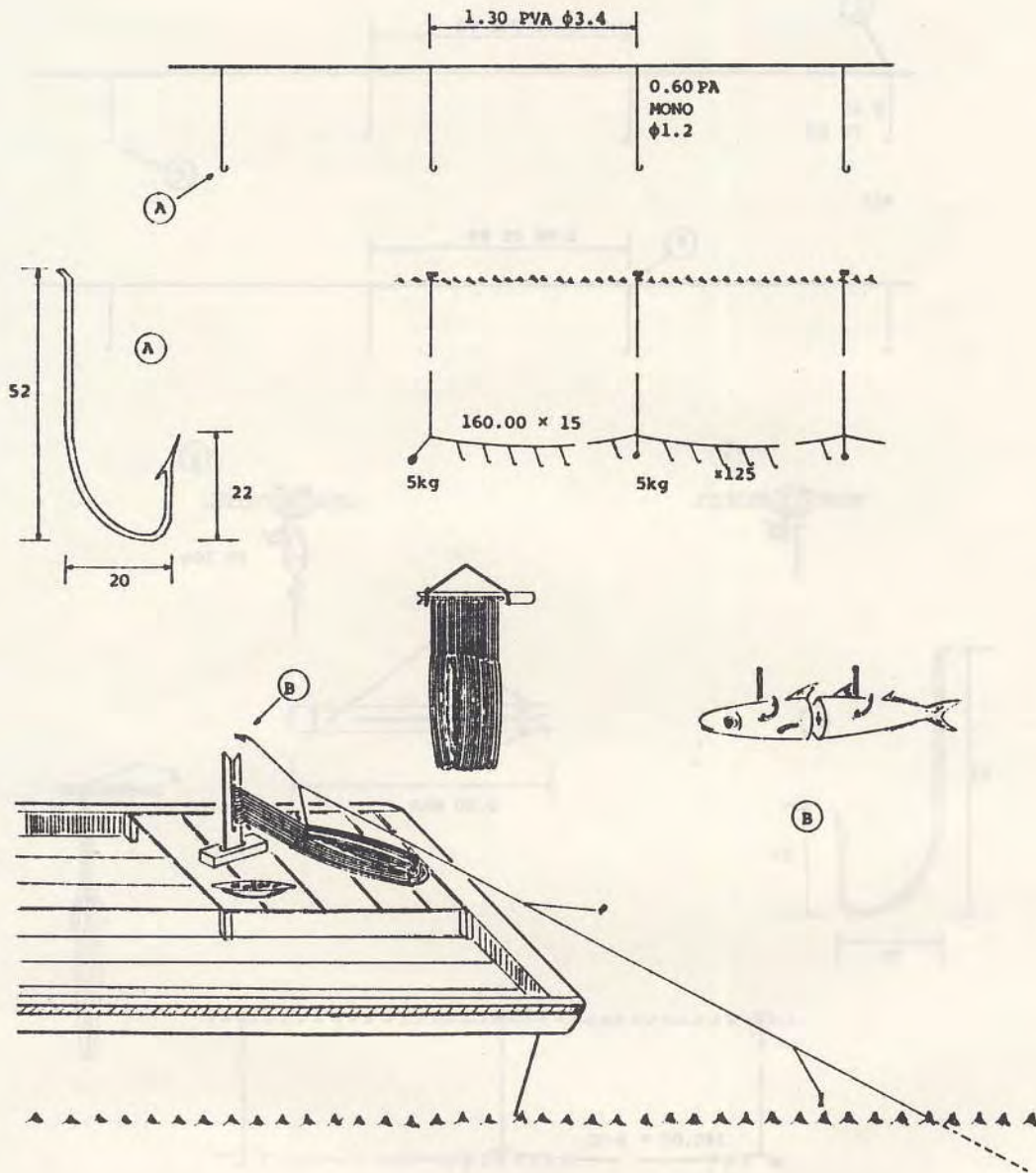
สถานที่
คลองด่าน
สมุทรปราการ



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลากะพง ปลาเก๋า

เรือประมง
ความยาว ๑๘ เมตร

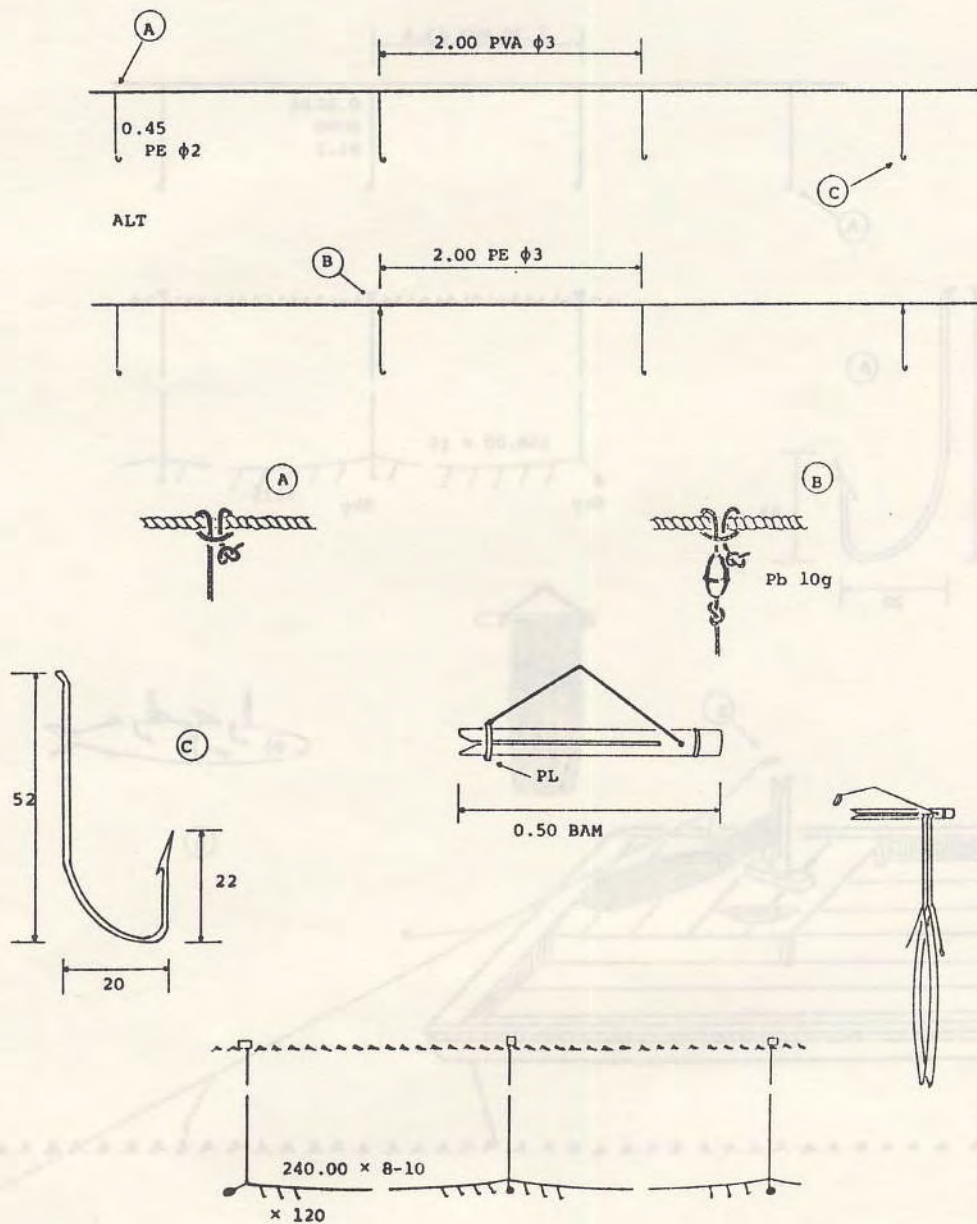
สถานที่
อำเภอเมือง
ภูเก็ต



เบ็ด
เบ็ดราว
ปลาอินทรี

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๘ แรงม้า

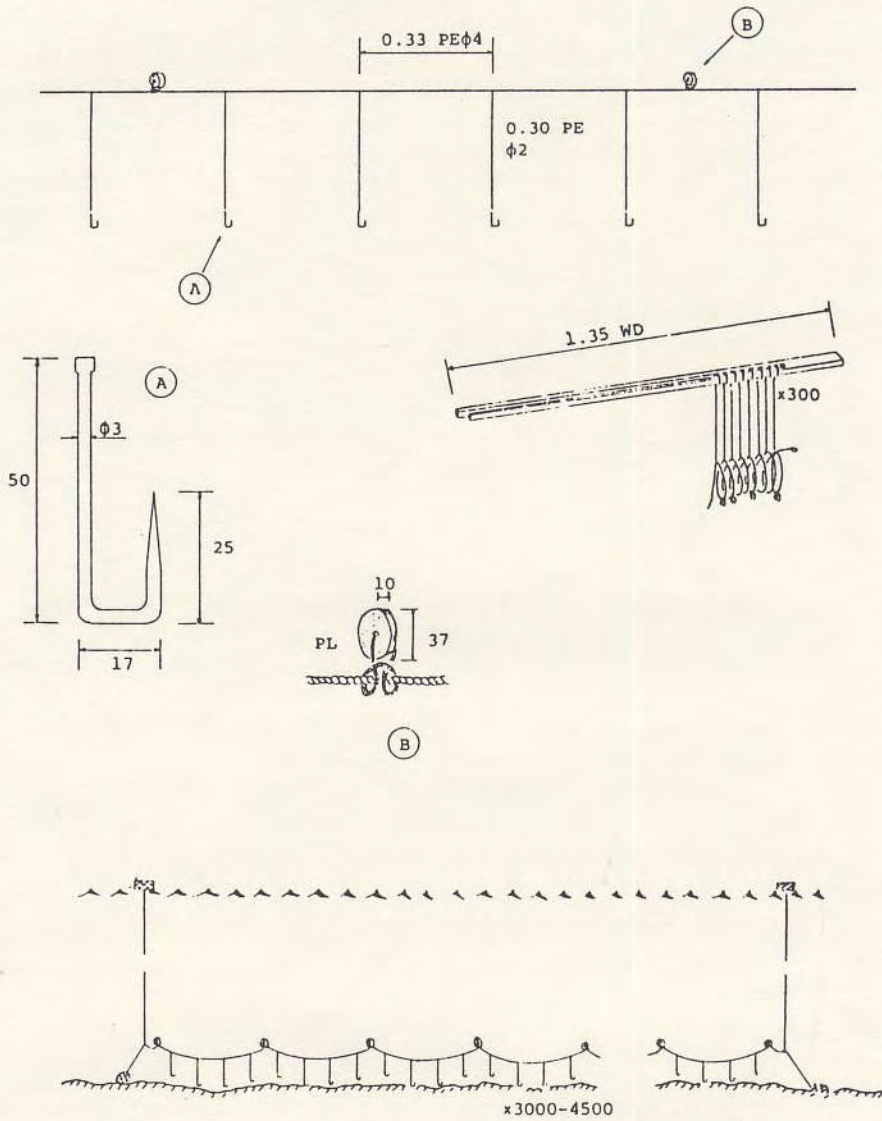
สถานที่
อำเภอเมือง
ระนอง



เบ็ด
เบ็ดราว-
ปลากะเบน

เรือประมง
ความยาว ๘ เมตร

สถานที่
ราว
ภูเก็ต



พจนานุกรม

ก

.....

.....

๙. อวนรุน (PUSH NETS)

.....

.....

.....

บัณฑิต โชคสงวน

สารบัญ

	หน้า
การประมงอวนรุน.....	๑
เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง.....	๒
๔.๑ ขีปไล่กุ้ง หรือระวะ (Scoop net)	
๔.๒ อวนรุน (Push net)	
แบบแปลน และรายละเอียดของอวนรุน.....	๓
ขีปไล่กุ้ง หรือระวะ.....	๓
- เคย	
อวนรุน.....	๖
- เคย	
- กุ้ง	

มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

การประมงอวนรุน

อวนรุนเป็นเครื่องมือประมงชนิดหนึ่งที่ใช้กันแพร่หลายในบริเวณชายฝั่ง มีส่วนประกอบง่าย ๆ คือ อวน และคันรุน ๒ อัน ทำให้ปากอวนกว้างอวนรุนมีตั้งแต่ขนาดเล็ก ใสอวนด้วยชาวประมงคนเดียว และขนาดใหญ่ทำการรุนหรือไล่ด้วยเรือยนต์ตั้งแต่เรือหางยาวจนถึงเรือขนาดใหญ่

จากสถิติการประมงปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕, ปริมาณการจับต่อปีได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะปี พ.ศ. ๒๕๒๕ นั้นปริมาณการจับมากกว่า ๒ เท่าของปี พ.ศ. ๒๕๒๓ การเพิ่มปริมาณการจับนั้น เป็นผลมาจากการจับของอวนรุนขนาดใหญ่

ตาราง ๙.๑ ปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยชิปไลกิ้ง และอวนรุน

(เมตริกตัน)

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
ชิปไลกิ้ง	๘,๗๕๐	๘,๗๓๕	๑๓,๔๕๓	๖,๕๒๒	๙,๘๖๕
อวนรุน	๒๕,๔๑๕	๒๙,๑๕๐	๓๗,๗๔๑	๓๕,๒๐๐	๘๕,๕๖๐
รวม	๓๔,๑๖๕	๓๗,๘๘๕	๕๑,๑๙๔	๔๑,๗๒๒	๙๕,๔๒๕

ชนิดของสัตว์น้ำส่วนใหญ่ที่จับโดยชิปไลกิ้ง และอวนรุนในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีดังต่อไปนี้คือ

ชิปไลกิ้ง

เมตริกตัน / ปี

กุ้งเปลือกแข็ง (กุ้งทราย)	๘,๑๖๐	
กุ้งใหญ่ (ครอบครัว Penaeidae)	๓๗๓	
อื่น ๆ	๑,๓๓๒	
<u>อวนรุน</u>	<u>รวม</u>	๙,๘๖๕

เมตริกตัน / ปี

ปลาเบ็ด	๓๔,๘๑๘	
กุ้งเปลือกแข็ง (กุ้งทราย)	๓๗,๐๖๙	
กุ้งใหญ่ (ครอบครัว Penaeidae)	๓,๖๑๗	
ปูทะเล	๒,๓๔๖	
หมึกกล้วย	๑,๕๒๔	
หมึกกระดอง	๑,๔๓๒	
อื่น ๆ	๔,๗๕๔	
	<u>รวม</u>	๘๕,๕๖๐

เครื่องมือประมงและวิธีการทำประมง

๔.๑ ขิปไล่กุ้ง หรือระวะ

ขิปไล่กุ้งเป็นเครื่องมือประมงขนาดเล็ก มีลักษณะคล้ายข้อนขนาดใหญ่สามารถไล่ หรือ รุนด้วยคนเพียงคนเดียว ที่ปลายคันรุนมีไม้หรือเปลือกมะพร้าวรูปร่างคล้ายสกี หรือรองเท้า เพื่อสะดวกในการไล่ไปข้างหน้า การไล่หรือรุนทำในเวลากลางวันบริเวณน้ำตื้นประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ถึง ๑.๕๐ เมตร

ชาวประมงจะนำเครื่องมือประมง(ขิป) ไล่เรือพาย เมื่อถึงแหล่งทำการประมงก็จะนำ ขิปลงน้ำและไล่ไปข้างหน้าในเวลาเดียวกันก็ลากจูงเรือไปด้วย ชาวประมงจะยกอวนขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อ เก็บกุ้ง หรือเคย หรือสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่จับได้ การทำประมงทำได้ตลอดทั้งปี แต่ช่วงที่จับสัตว์น้ำได้ดีคือ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม

๔.๒ อวนรุน

อวนชนิดนี้ประกอบด้วยอวน ๓ ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนบน, ส่วนล่าง และส่วนของกันฉลุ เชือกคร่าวล่างของอวนรุนจะติดด้วยโซ่หรือตะกั่ว ดังนั้นขณะรุนอวนคร่าวล่างจะสัมผัสกับพื้นท้องทะเล ปลายทั้งสองข้างของคร่าวล่างจะผูกกับปลายคันรุน คร่าวบนของอวนจะผูกแขวนกับคันรุน

คันรุนทำด้วยไม้ไผ่ หรือต้นสนมีขนาดตั้งแต่ ๖-๑๖ เมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของอวนที่ใช้ คันรุนยึดติดกันคล้ายรูปตัว V ที่ปลายคันมีสกีไม้หรือเหล็ก เพื่อให้ลื่นไถลไปบนท้องทะเล อาจมีหุ่นผูกอยู่ใกล้กับสกี เพื่อป้องกันการจมหรือที่มลงไปในโคลน สำหรับอวนรุนขนาดใหญ่ที่ผูกกับสกีสามารถปรับได้โดย เชือกผูกหุ่นจะร้อยผ่านห่วงที่ติดอยู่บริเวณปลายคันใกล้กับสกี

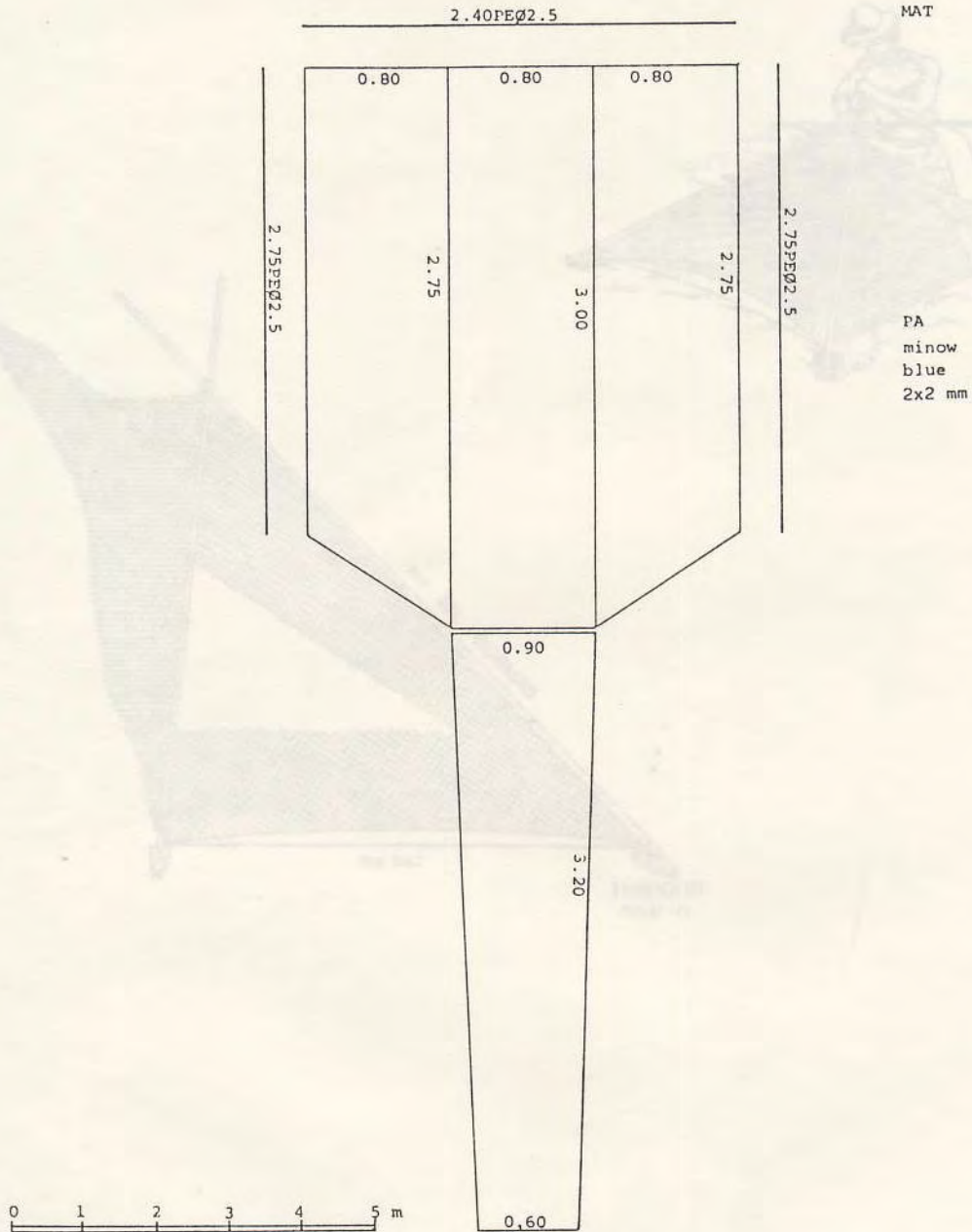
คันรุนขนาดใหญ่อาจจะไม่ยึดติดกัน แต่จะผูกติดกับคานที่พาดบริเวณหัวเรือโดยตรง

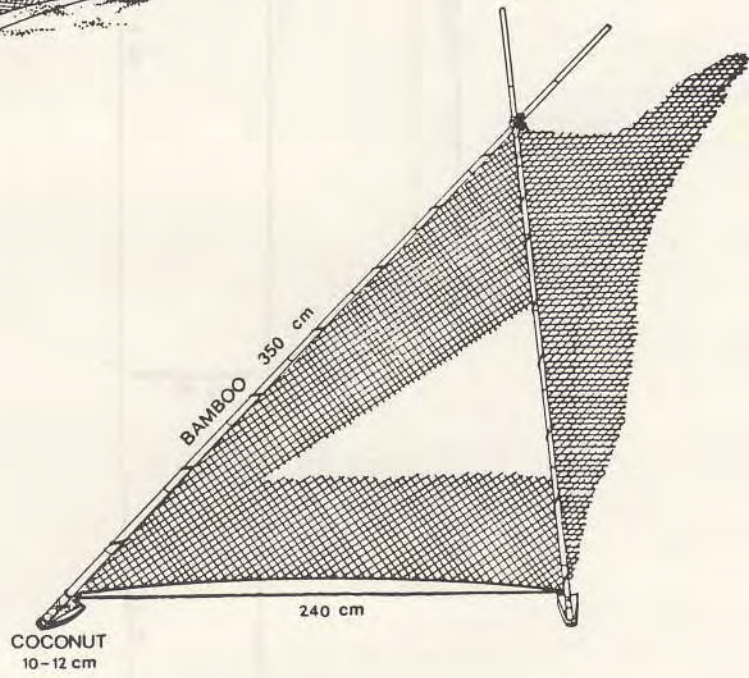
การทำประมงอวนรุนนี้ทำได้ทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อถึงแหล่งทำการประมงชาวประมง จะผูกอวนเข้ากับคันรุน โดยคร่าวล่างจะผูกที่ปลายคันรุนและคร่าวบนผูกแขวนตามคันรุน อวนรุนจะจมลง ในน้ำหุ่นจะถูกปรับจนพอดีทำให้สกีสัมผัสกับพื้นทะเล เมื่อรุนได้เวลาพอสมควรแล้ว จึงกู้อวนโดยดึงเชือกที่ผูกที่อวน เอาสัตว์น้ำออกแล้วปล่อยอวนกลับลงไปใต้น้ำเพื่อรอการกู้อวนครั้งต่อไป เครื่องมือชนิดนี้ ใช้แพร่หลายตลอดชายฝั่งของอ่าวไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีเรืออวนรุนขึ้นทะเบียนถึง ๑,๘๘๘ ลำ ส่วนมากในจังหวัด สุราษฎร์ธานี, สตูล, นครศรีธรรมราช และสมุทรปราการ

อวนรุน
ชิปไสกึ่ง ระวะ
เคย

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

สถานที่
โคกโคกร
พังงา

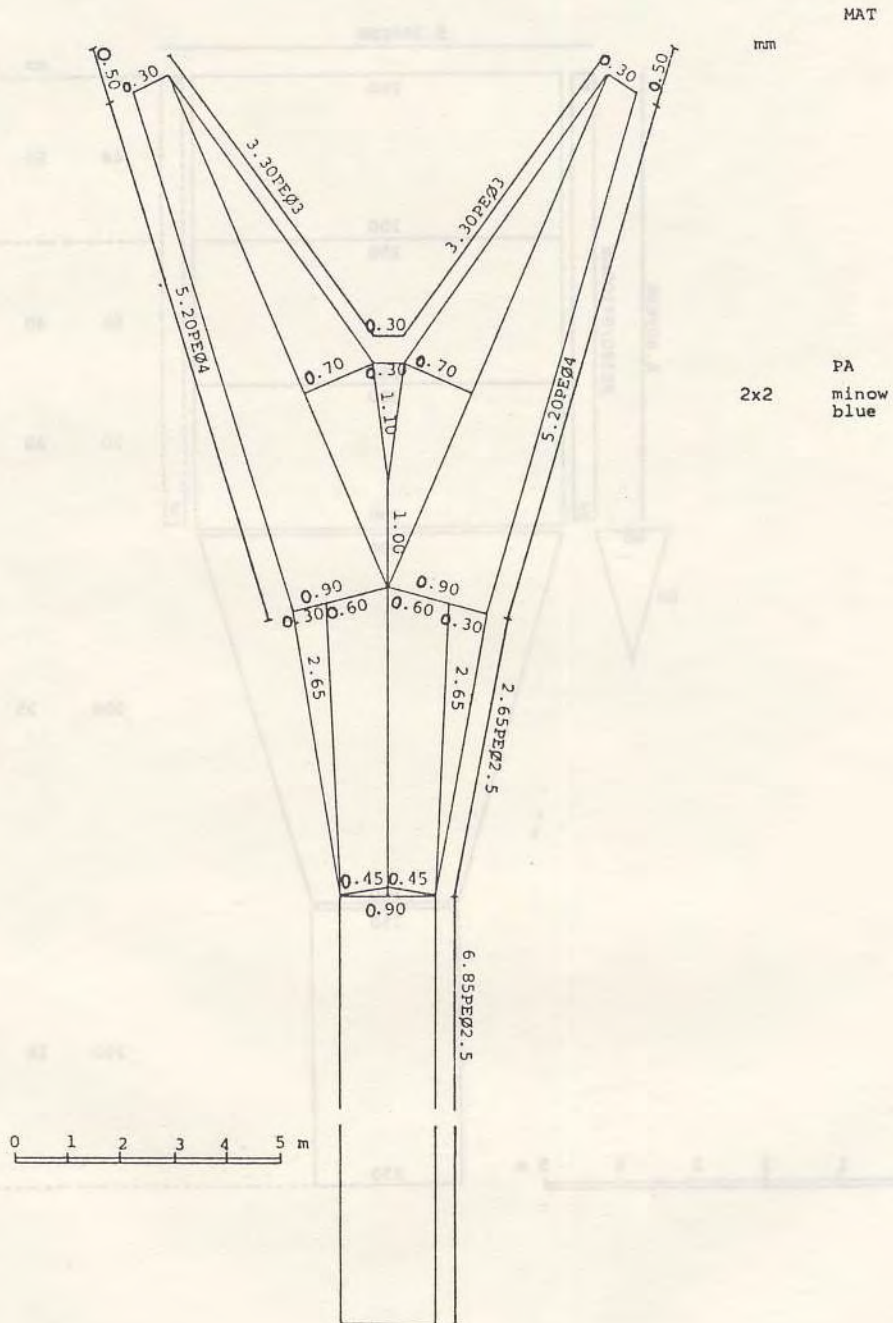




อวนรุน
ชิปไฮกึ่ง ระยะเวลา
เคย

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ -

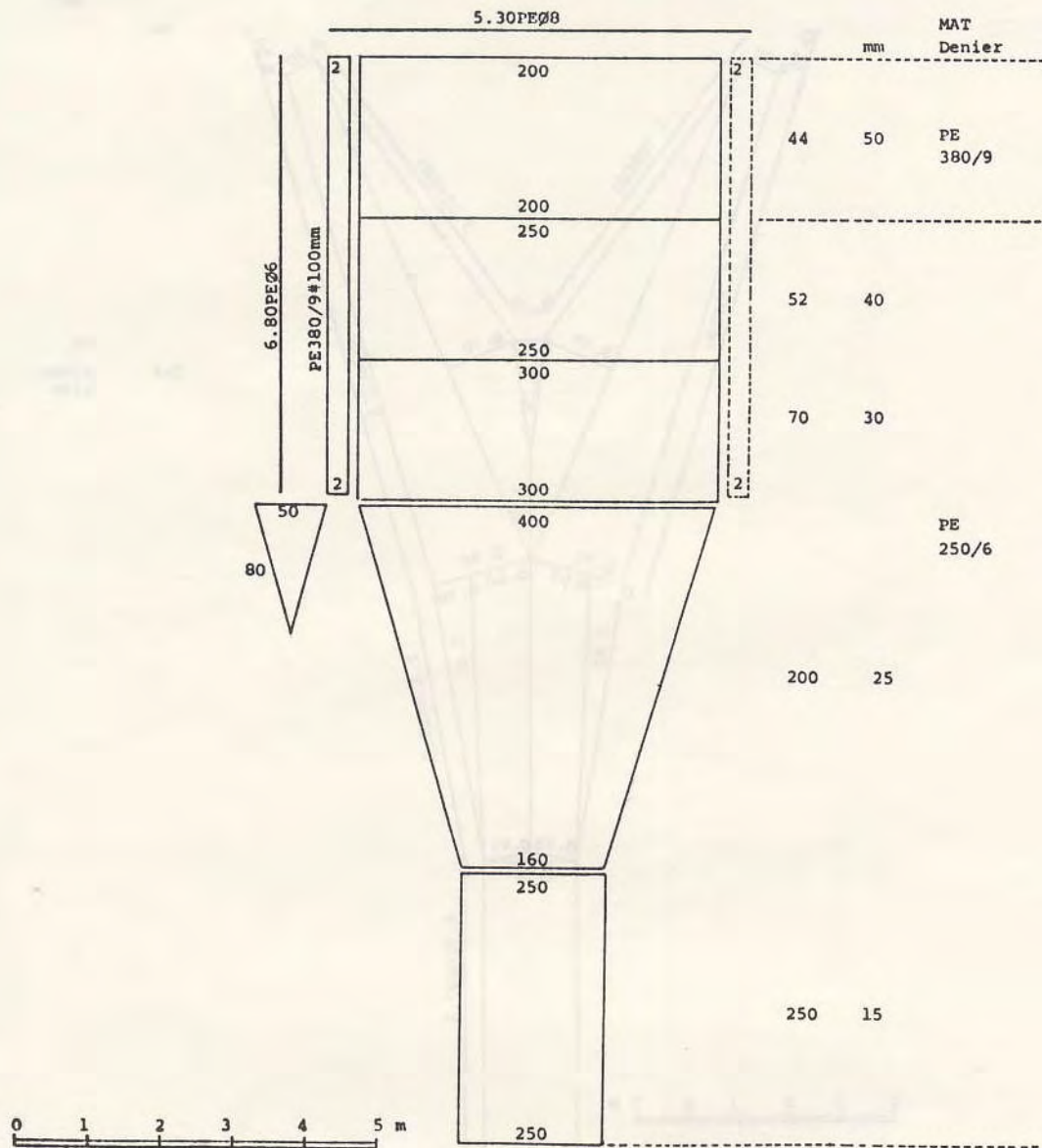
สถานที่
เจ๊ะบิลัง
สตูล



อวนรุน
อวนรุน
กึ่ง

เรือประมง
ความยาว ๕ เมตร
เครื่องยนต์ ๕ แรงม้า

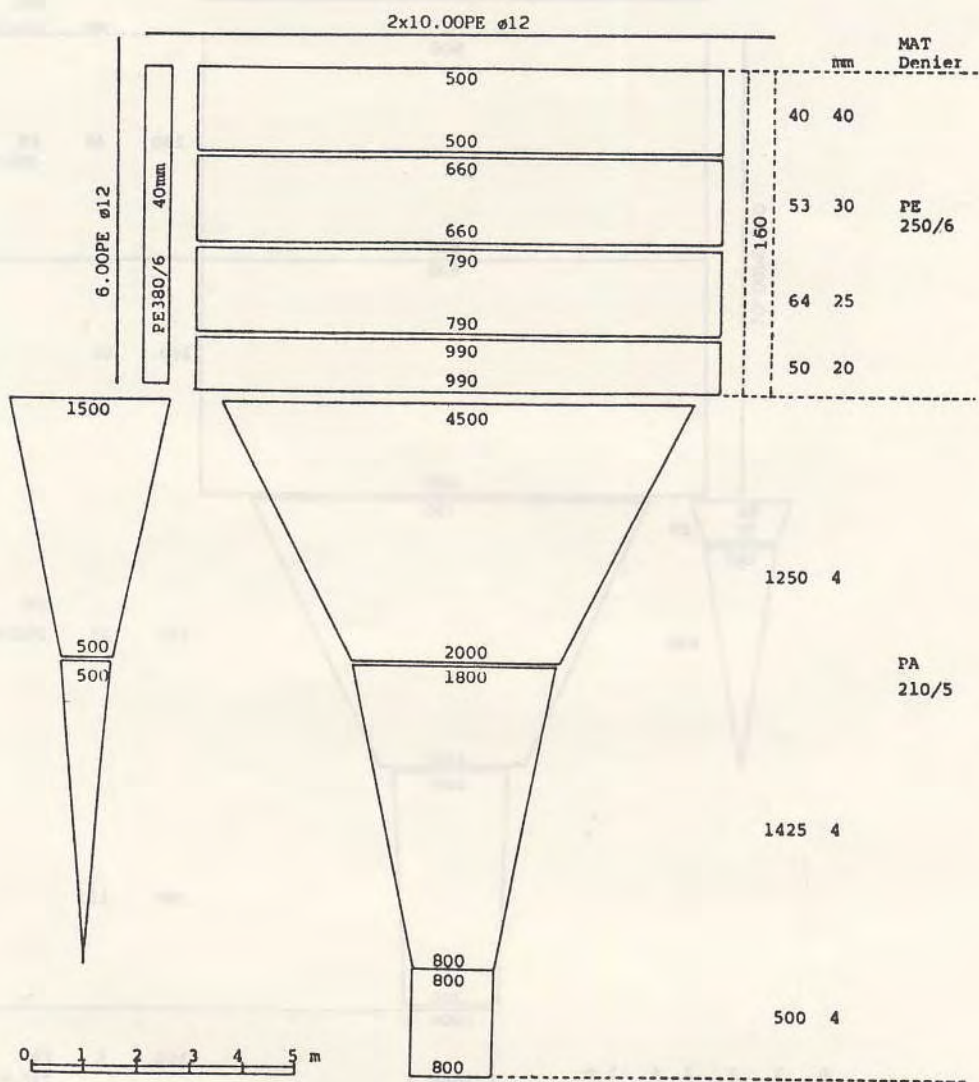
สถานที่
เขานิเวศน์
ระนอง



อำนวยการ
อำนวยการ
กอง

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๑๕๐ แรงม้า

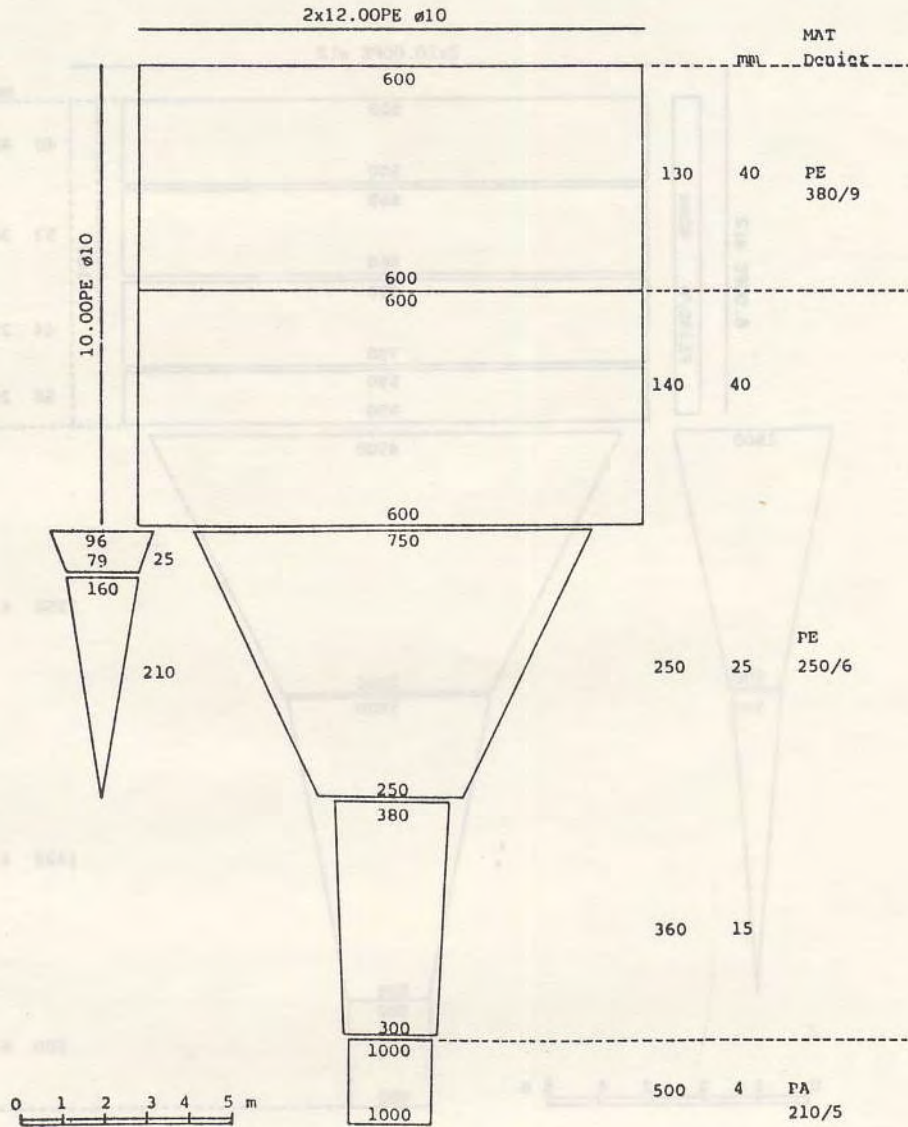
สถานที่
บ้านทุ่งมหา
ชุมพร

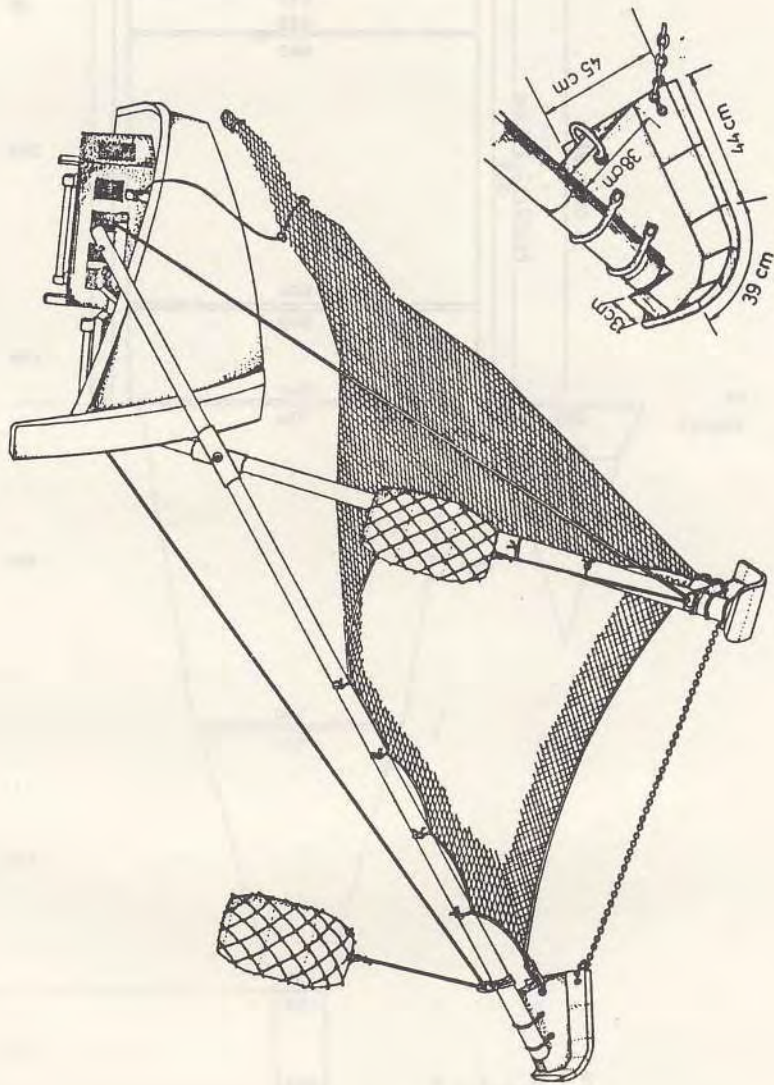


อวนรุน
อวนรุน
ถูง

เรือประมง
ความยาว ๑๐ เมตร
เครื่องยนต์ ๒๖๐ แรงม้า

สถานที่
แหลมฟ้าผ่า
สมุทรปราการ

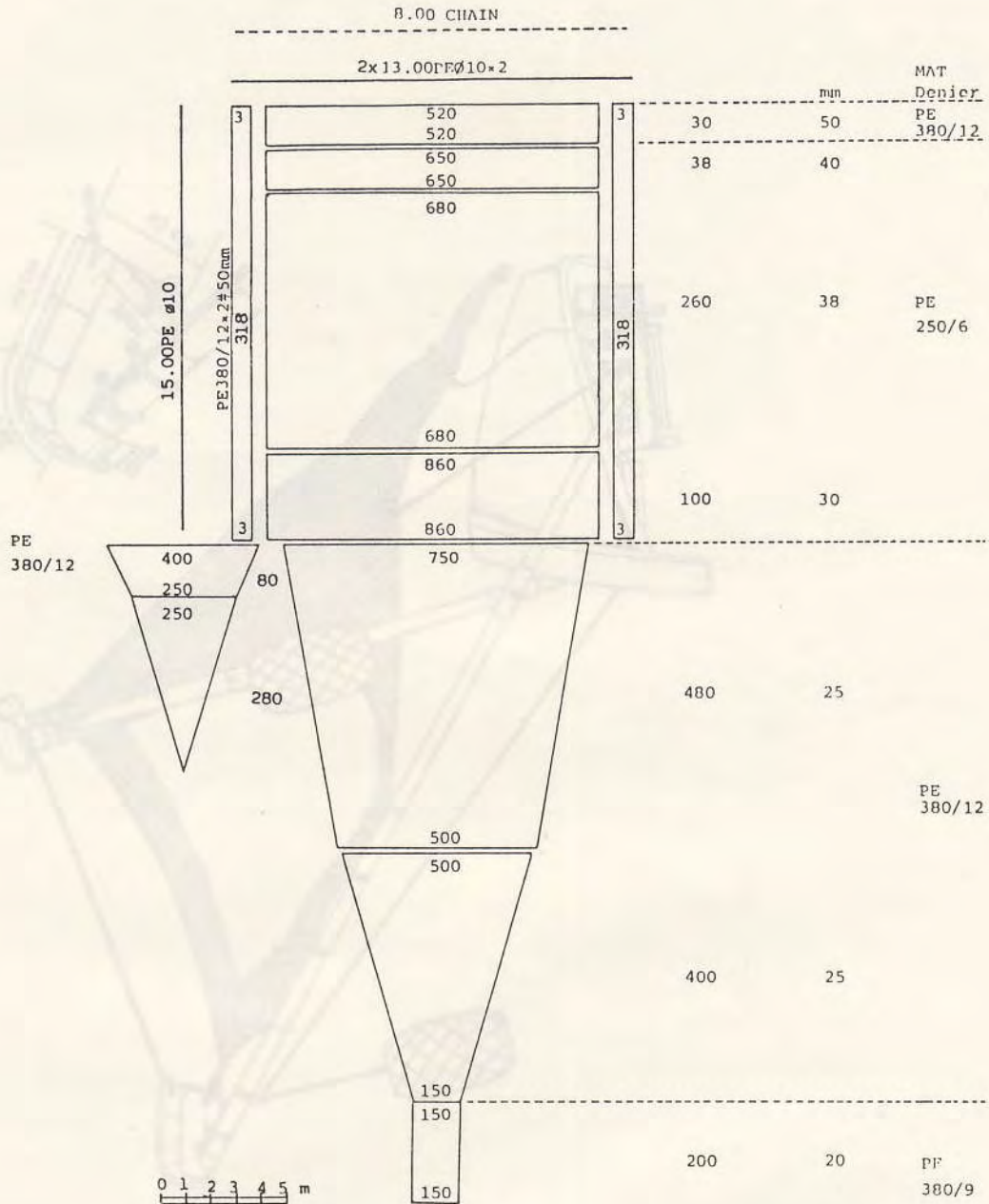




อวนรุน
อวนรุน
ถ่วง

เรือประมง
เครื่องยนต์ ๒๖๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สมุทรปราการ



๑๐. คราด (DREDGES)

อัศนีย์ มั่นประสิทธิ์
ยุทธนา เทพอรุณรัตน์

สารบัญ

	หน้า
การประมงคราดหอย.....	๑
เครื่องมือประมง และวิธีทำการประมง	๑
๑๐.๑ คราดหอย (Clam dredge)	๑
แบบแปลนและรายละเอียดของคราดหอย.....	๓

คราดหอย

- หอยตลับ
- หอยแครง
- หอยลาย

ลิขสิทธิ์เป็นของ ป๋อโศก
โกศลวิบูลย์การพิมพ์ กรุงเทพมหานคร

การประมงคราดหอย

คราดหอยมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด โดยทั่วไปมักมีขนาดเล็ก เช่น คราดที่ทำด้วยไม้ไผ่ และ คราดที่ทำด้วยลวดเหล็ก ใช้ทำการประมงบริเวณชายฝั่งเป็นประมงแบบยังชีพ อย่างไรก็ตามคราดที่ทำด้วยลวดเหล็กใช้จับหอยแครงและหอยลายที่ใช้เรือประมงลากนั้นเป็นการทำการประมงขนาดใหญ่

จากสถิติการประมงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับในแต่ละปีของหอยแครงและหอยลายมีอัตราการจับเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔ แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปริมาณการจับกลับลดต่ำลง สาเหตุเนื่องมาจากการเกิดสภาวะน้ำเสียในบริเวณแหล่งทำการประมง ปริมาณการจับหอยทะเลได้แสดงไว้ตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๑๐.๐ ปริมาณการจับหอยทะเลในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๕

	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕
หอยแครง	๑๖,๕๗๔	๒๓,๔๗๑	๑๗,๖๖๖	๒๓,๓๕๔	๘,๖๓๖
หอยลาย	๑๐,๖๕๔	๒๑,๐๙๘	๓๕,๑๓๑	๖๒,๒๒๐	๓๘,๘๕๔
อื่น ๆ	๒,๖๗๐	๒,๗๕๐	๒,๘๔๘	๔,๙๗๐	๕,๕๗๔

เครื่องมือประมงและวิธีทำการประมง

๑๐.๑ คราดหอย

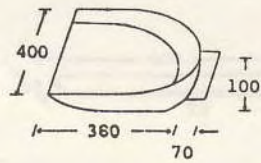
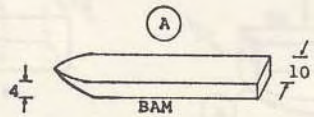
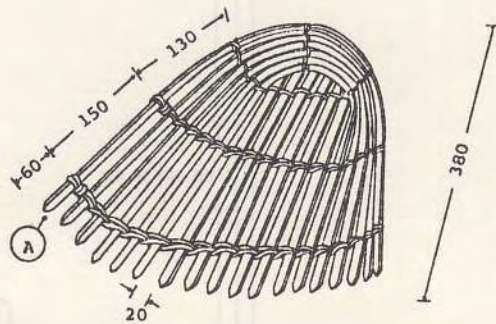
ลักษณะโดยทั่วไปของคราดหอยจะเป็นแบบที่ทำขึ้นง่าย ๆ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีใช้อยู่ในบ้านซึ่งสามารถนำมาใช้ชุด ดินหรือทรายได้ก็จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือคราดชนิดหนึ่ง เศษไม้ ตะปู แท่งเหล็กหรือคราดหญ้า สามารถนำมาใช้ทำเป็นคราดบริเวณชายหาดทรายที่น้ำท่วมถึง โดยวิธีนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เรือประมงช่วยในการคราดหอย ชนิดของหอยที่จับได้มัก เป็นพวกหอยตลับ

คราดหอยขนาดใหญ่ที่ใช้เรือยนต์ช่วยในการทำการประมง ใช้คราดหอยที่อาศัยอยู่ในบริเวณน้ำตื้น ๆ จนถึงระดับลึก ๕ เมตร เช่น หอยแครง คราดประเภทนี้ทำด้วยเหล็กมีลักษณะคล้ายตะกร้าขนาด ๖ × ๘๐ × ๔๐ เซนติเมตร ติดอยู่กับค้ำไม้ไผ่ยาวประมาณ ๖-๗ เมตร ทำการประมงในเวลากลางวันบริเวณปากแม่น้ำหรือที่มีพื้นทะเลเป็นดินโคลนซึ่งนิยมทำกันมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช และปัตตานี

คราด
คราดหอย
หอยตลับ

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

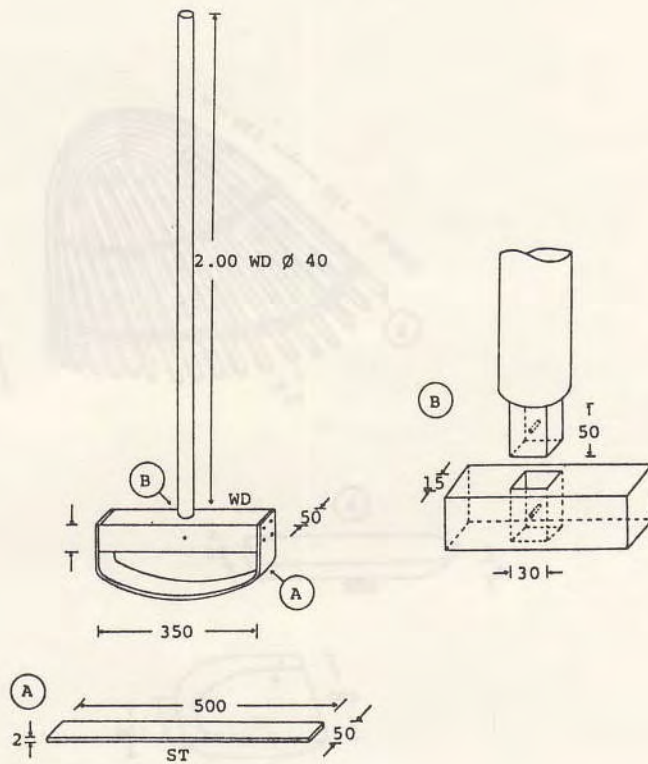
สถานที่
โคกไคร
พังงา



คราด
คราดหอย
หอยตลับ

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

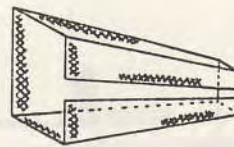
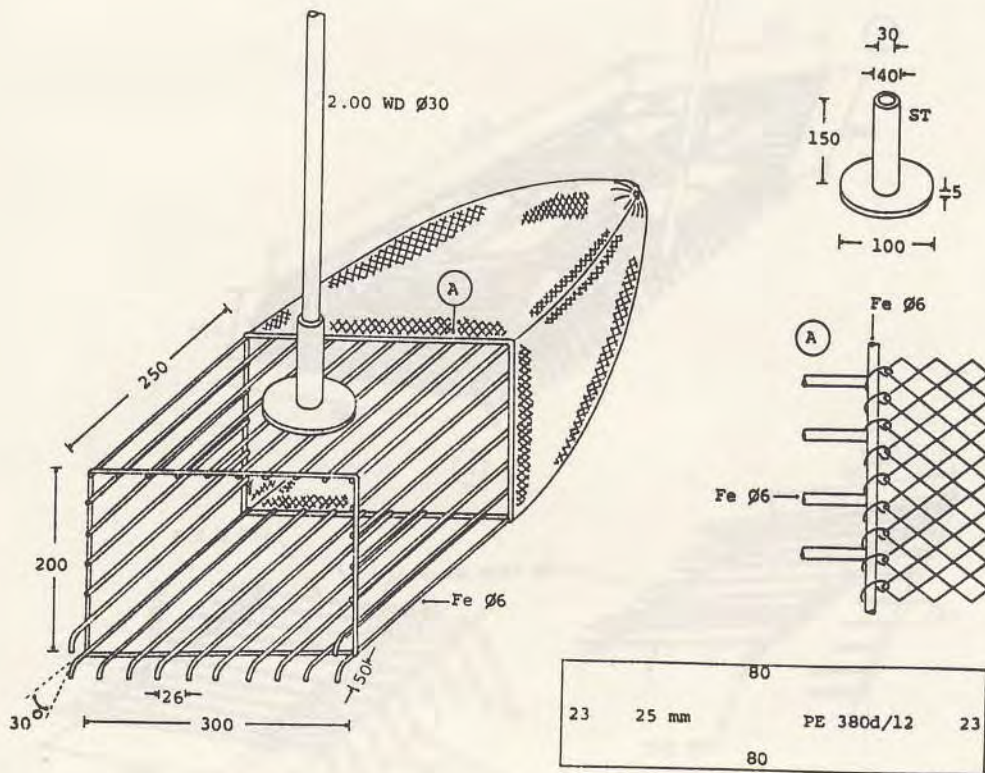
สถานที่
ประแสร์
ระยอง



คราด
คราดหอย
หอยตลับ

เรือประมง
ความยาว -
เครื่องยนต์ -

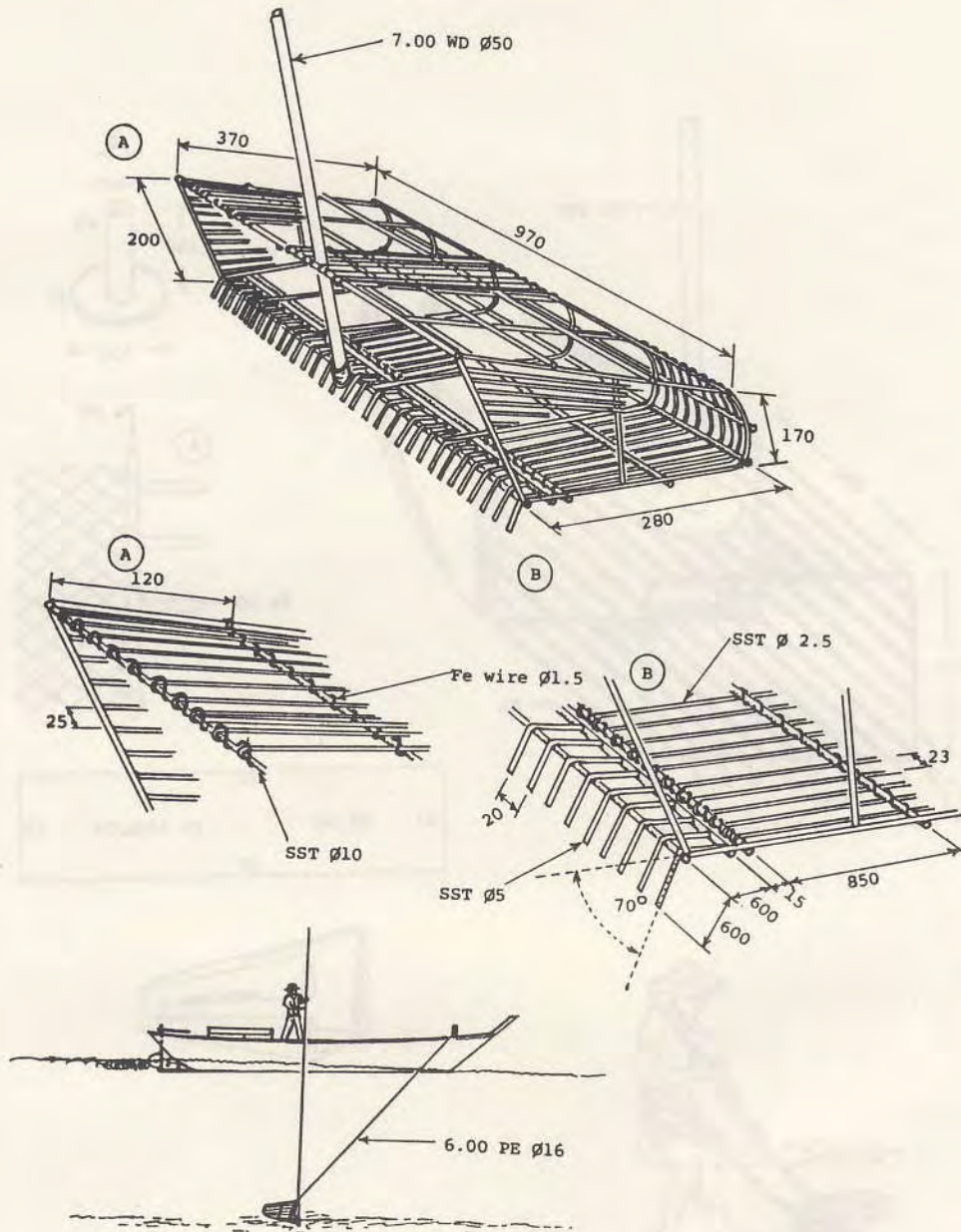
สถานที่
โคกไคร
พังงา



คราด
คราดหอย
หอยแครง

เรือประมง
ความยาว ๙ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๐ แรงม้า

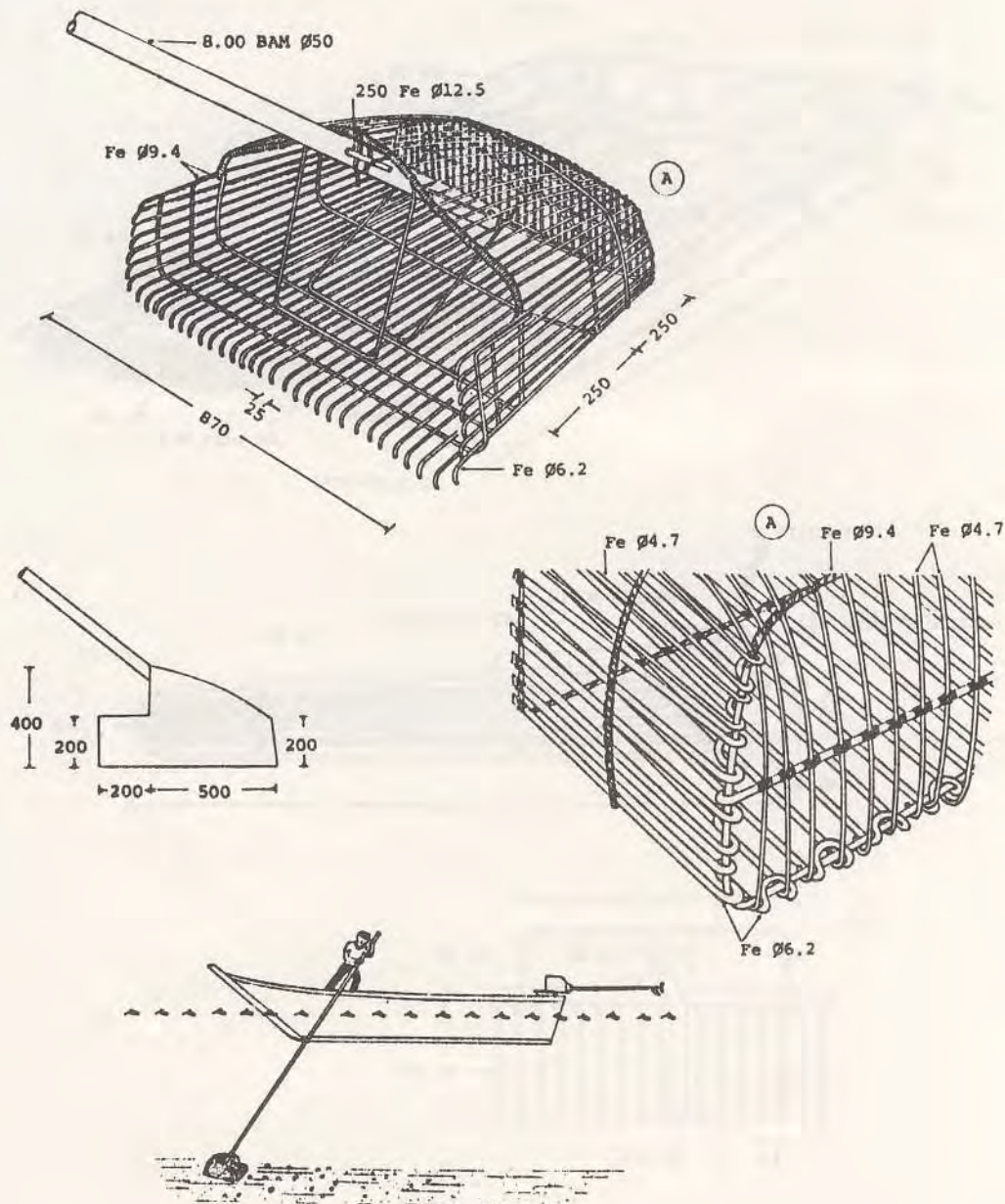
สถานที่
ปากนคร
นครศรีธรรมราช



คราด
คราดทอย
ทอยแครง

เรือประมง
ความยาว ๑๒ เมตร
เครื่องยนต์ ๔-๖ แรงม้า
(เครื่องเรือหางยาว)

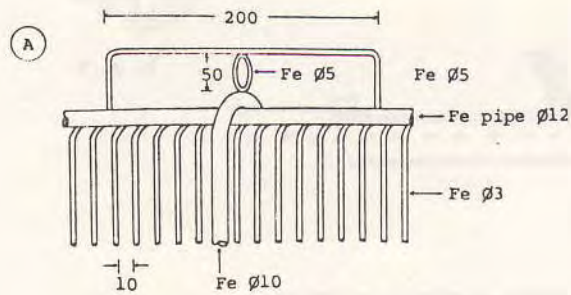
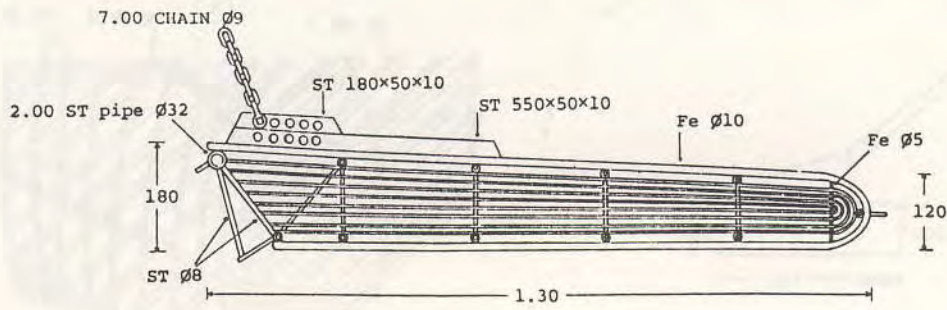
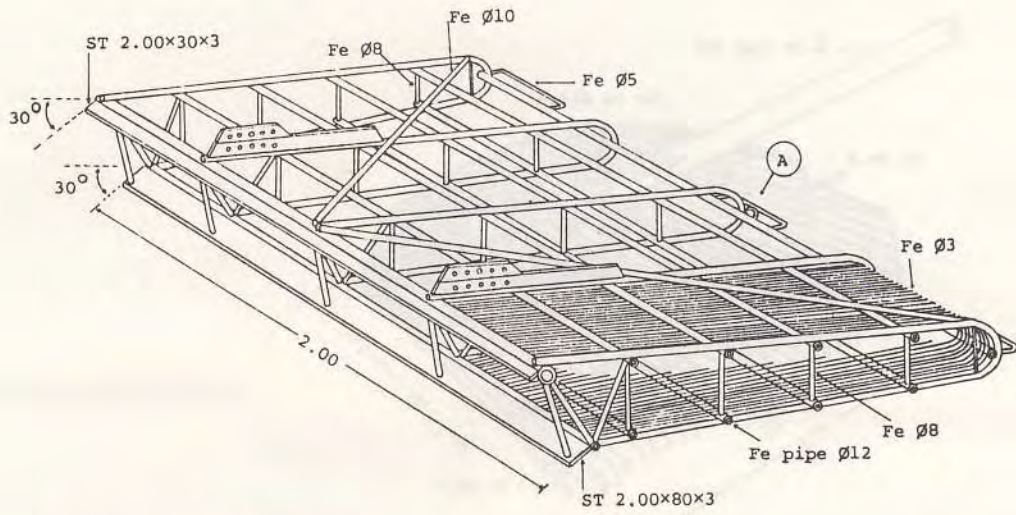
สถานที่
บ้านรูสมิแล
ปัตตานี

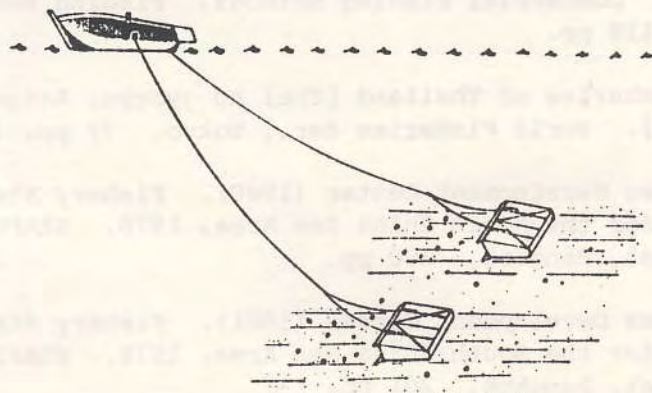
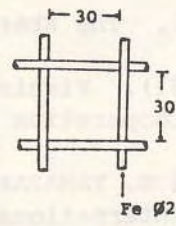
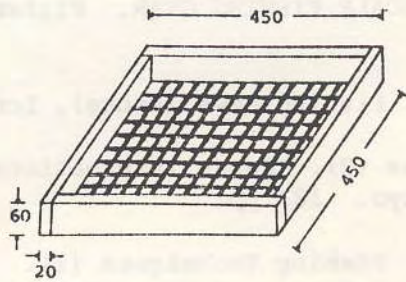
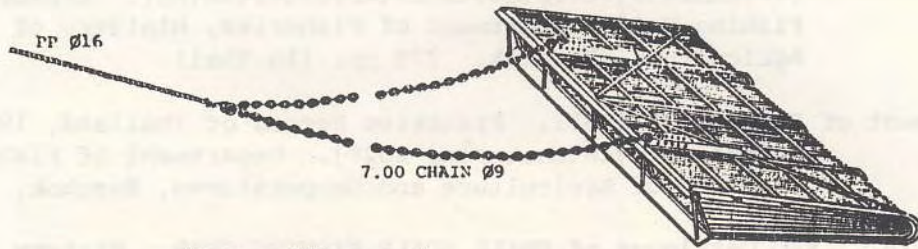


คราด
คราดหอย
หอยลาย

เรือประมง
ความยาว ๑๔ เมตร
เครื่องยนต์ ๑๒๐ แรงม้า

สถานที่
อำเภอเมือง
สุราษฎร์ธานี





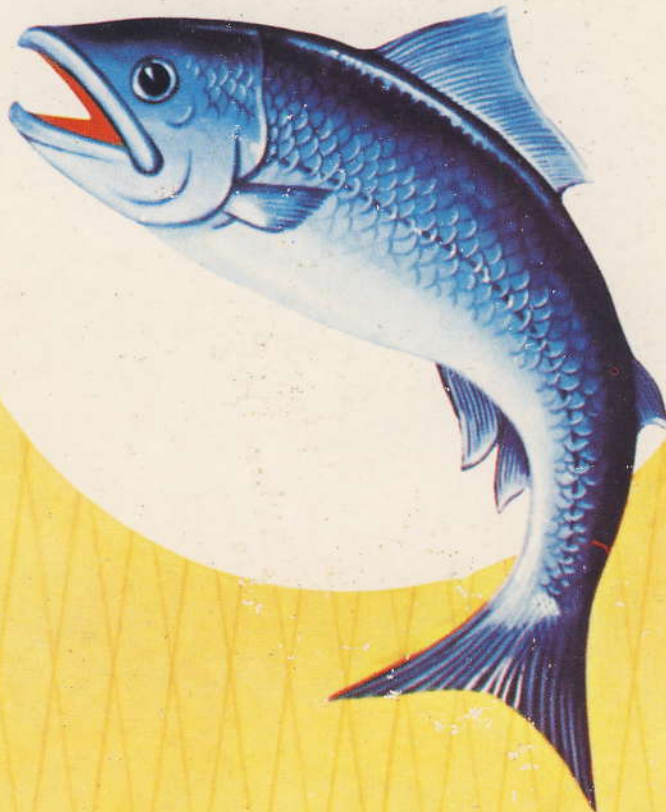
เอกสารอ้างอิง

- Department of Fisheries (1969). Thai Fishing Gear. [ปทานุกรมเครื่องมือทำการประมงของประเทศไทย]. Exploratory Fishing Unit, Department of Fisheries, Ministry of Agriculture, Bangkok. 319 pp. (in Thai)
- Department of Fisheries (1969). Marine Fishing Gear of Thailand. [เครื่องมือทำการประมงประเภทน้ำเค็มของประเทศไทย]. Exploratory Fishing Unit, Department of Fisheries, Ministry of Agriculture, Bangkok. 779 pp. (in Thai)
- Department of Fisheries (1985). Fisheries Record of Thailand, 1983. [สถิติการประมงแห่งประเทศไทย 2526]. Department of Fisheries, Ministry of Agriculture and Cooperatives, Bangkok. 139 pp.
- FAO (1975). FAO Catalogue of SMALL SCALE FISHING GEAR. Fishery Industries Division FAO. 191 pp.
- HJUL, P. (1972). The Stern Trawler. Fishing News (Books), London. 221 pp.
- NOMURA, M. (1981). Fishing Techniques (2). Japan International Cooperation Agency, Tokyo. 183 pp.
- NOMURA, M., and T. YAMAZAKI, (1977). Fishing Techniques (1). Japan International Cooperation Agency, Tokyo. 206 pp.
- SAINSBURY, J.C. (1971). Commercial Fishing Methods. Fishing News (Books), London. 119 pp.
- SAKURAI, T. (1979). Fisheries of Thailand [Thai no gyogyo, Kaigai Suisan Soshu, 18]. World Fisheries Ser., Tokyo. 77 pp. (in Japanese).
- Southeast Asian Fisheries Development Center (1980). Fishery Statistical Bulletin for the South China Sea Area, 1978. SEAFDEC Secretariat, Bangkok, 200 pp.
- Southeast Asian Fisheries Development Center (1981). Fishery Statistical Bulletin for the South China Sea Area, 1979. SEAFDEC Secretariat, Bangkok, 201 pp.
- Southeast Asian Fisheries Development Center (1982). Fishery Statistical Bulletin for the South China Sea Area, 1980. SEAFDEC Secretariat, Bangkok, 227 pp.
- Southeast Asian Fisheries Development Center (1983). Fishery Statistical Bulletin for the South China Sea Area, 1981. SEAFDEC Secretariat, Bangkok, 227 pp.
- Southeast Asian Fisheries Development Center (1984). Fishery Statistical Bulletin for the South China Sea Area, 1982. SEAFDEC Secretariat, Bangkok, 268 pp.



บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

ผู้ผลิต เชือก ด้าย แท อวน ฯลฯ
ตราไก่ มาตรฐานเพื่องานประมง



TIS 253 - 2521

บริษัท สยามบราเดอร์ จำกัด

65 ถนนสุขสวัสดิ์ พระประแดง สมุทรปราการ

โทร. 4631234-7

TELEX: 84902 SIAMNET TH.